HAYRETTİN CETE

İNGİLİZCENİN ALTIN ANAHTARI

THE GOLDEN KEY TO ENGLISH

AKADEMYA

1 İNGİLİZCEDE EVRENSEL DÖRT İFADE YOLU

İngilizcede, herhangi bir olay veya şeyi yalnızca evrensel dört ayrı yoldan ifade edilir.
Bu ifade etme sistemi kavrandıktan sonra İngilizceyi veya herhangi bir yabancı dili öğrenip kullanmak oldukça basitleşecektir.
Bunu, canlı ve dramatik bir şekilde EVRENSEL ifade yollarını betimleyen bir figürle göstermek mümkündür.
Bütün bu ifade yolları ileride kendi bölümlerinde detaylı olarak ele alınacaktır.

İNGİLİZCE VE TÜRKÇE EVRENSEL ORTAK ALANI | **YALNIZ TÜRKÇEDE**

DO	BE	HAVE	GET	İŞTEŞLİK	MEÇHULLÜLÜK	DÖNÜŞLÜK
Eylemin "do" ile temsil edilen ifade yolu	ile ifade yolu	ile ifade yolu	"Get" ile temsil edilen dönüşüm ifadesi yolu	Karşılıklı ya da birlikte yapılan eylemlerin ifade edildiği yol.	Öznesi bulunmayan geçişsiz edilgen çatılı eylemlerin ifade edildiği yol.	Eylemin yine yapana döndüğünün ifade edildiği yol.
Stating Actions	Stating Existence and State	Stating Possession	Stating Transformation and the Causal	**(gülüşmek)**	**(gidilmek)**	**(yıkanmak)**
Tüm etken anlamlı eylemlerin ifade edildiği yol.	Olma, var olma, durum anlamlı fiillerle edilgen çatılı eylemlerin ifade edildiği yol.	Sahiplik durumunun ifade edildiği yol.	Dönüşüm ve sebep olma bildiren eylemlerle ettirgen çatılı eylemlerin ifade edildiği yol	(The Reciprocal)	(The Impersonal Passive)	(The Reflexive)

İngilizcede bu dört ifade yoluna karşılık Türkçede yedi ifade yolu vardır.
Bunun anlamı şudur: Türkçede fazladan bulunan üç ifade yolu, İngilizcedeki evrensel dört yoldan biri ile ifade edilmek zorundadır.

2 EYLEMİN İFADE YOLLARI: ŞEMATİK TABLO
EXPRESSING ACTION

A. Yapma/etme anlatan tüm etken anlamlı eylemlerin ifade edildiği yol.

Çeşitli Fiil Yapıları	Tek sözcükten oluşan yalın fiil	to play – *oynamak* to go – *gitmek* to see – *görmek* to find – *bulmak* to sell – *satmak* to live – *yaşamak*	
	Zarf takılı fiiller (Phrasal verb)	Geçişsiz (Intransitive)	break off – *kapmak* drop by – *uğramak* setoff - *yola koyulmak* get back – *dönmek* sit up – *dik oturmak* boil over – *kaynayıp taşmak*
		Geçişli (Transitive)	fill in... (*-i doldurmak*) follow up ... (*-izlemek*) cross out... (*-i çizmek*) put on... (*-i giymek*)
		Hem geçişli, hem geçişsiz	close down 1. kapanmak 2. bir yeri kapatmak fold up 1. açılıp kapanmak 2. bir şeyi katlamak blow up 1. havaya uçmak 2. bir şeyi havaya uçurmak
		Üç öğeli edatlı birleşik	carry on with... (*-e devam etmek*) get along with... (*-ile iyi geçinmek*) get on with... (*-e devam etmek*) put up with... (*-e katlanmak*) run away from... (*-den kaçmak*)
	Başa alınmış yoğunlaştırıcı zarfla kurulu şekli	outnumber (*sayıca üstün olmak*) outclass (*üstün olmak*) outsell (*daha çok satmak*) overact (*abartılı davranmak*) overfeed (*çok fazla yedirmek*) overcook (*çok fazla pişirmek* undersell (*-den daha ucuz satmak*)	
	one's iyelik sıfatı ile kurulu şekli	shake one's head (*başını sallamak*) take one's time (*acele etmemek*) give one's word (*söz vermek*) wash one's hand (*ellerini yıkamak*) comb one's hair (*saçını taramak*)	
	Dönüşlülük zamiri oneself ile kurulu şekli	enjoy oneself (*eğlenmek*) avail oneself (*faydalanmak*) come to oneself (*ayılmak*) express oneself (*meramını anlatmak*) make a fool of oneself (*kendini rezil etmek*)	

B) Bazı fiiller daima belli sözcüklerle kullanılır. Bunlar bir tür kalıplaşmış birleşik şekiller oluşturur.

BİLEŞİK FİİL ÇEŞİTLERİ	Kaynaştırma yolu ile oluşan şekil	fiilin isimle kaynaşması	catch fire- *tutuşmak* pay attention- *Kulak vermek* fall victim - *Kurban gitmek* lay the table - *masayı kurmak* strike terror - *dehşet saçmak*	lack words – *kelime bulamamak* draw attention – *dikkat çekmek* affect ignorance – *bilmezlikten gelmek* catch a cold – *nezle olmak* lose patience – *sabrı tükenmek*
		fiilin sıfatla kaynaşması	run wilde - *azmak* grow old - *yaşlanmak* keep fit – *formunu korumak*	come true - *gerçekleştirmek* cut short- *kısa kesmek* drop dead – *düşüp ölmek* go mad - *delirmek*
		fiilin zarfla kaynaşması	brush aside – *bir tarafa itmek* fall asleep – *uykuya dalmak* take apart - *parçalamak*	fall behind – *arkada kalmak* cast aside - *bir tarafa ayırmak*
		fiilin edat öbeği ile kaynaşması	ask for trouble – *bela aramak* apply for a job - *bir iş için başvurmak* go on strike - *greve gitmek* feel at ease - *içi rahat etmek*	fall in love - *âşık olmak* look for trouble - *belâ aramak* keep to the left - *solu takip etmek* buy on credit - *taksitle satın almak*
	Taban Fiillerle (head verb) Kurulu Şekil	**MAKE** ile	make headlines - *manşet olmak* make a mistake - *hata yapmak* make an effort - *çaba sarfetmek* make sense - *anlamı olmak*	make a call - *telefon etmek* make a choice - *seçmek* make a guess - *tahmin etmek* make a difference - *fark etmek*
		DO İLE	do wonders - *harikalar yaratmak* do the dishes - *bulaşığı yıkamak*	do harm - *zararı dokunmak* do the washing - *çamaşır yıkamak*
		TAKE ile	take an exam - *sınava girmek* take advantage - *faydalanmak* take a chance - *şansını denemek*	take place - *meydana gelmek* take a taxi - *taksiye binmek* take time - *zaman almak* take cover - *sığınmak*
		SET ile	set the price - *fiyat biçmek* set an example - *örnek olmak* set foot - *ayak basmak*	set fire - *ateşe vermek* set to music - *bestelemek* set a day - *gün kararlaştırmak*
		GET ile	get along - *geçinmek* get moving - *çabuk olmak* get rid of - *kurtulmak*	get nowhere - *bir yere varmamak* get a cold - *nezle olmak* get a divorce - *boşanmak*
		GIVE ile	give a cry - *bağırmak* give a hand - *yardım etmek* give a chance - *göz atmak*	give a sign - *iç çekmek* give pain - *acıvermek* give birth - *doğurmak*
		GO ile	go bankrupt - *iflas etmek* go too far - *haddini aşmak* go to pieces - *parçalanmak* go wrong - *ters gitmek* go to jail - *hapse girmek*	go shopping - *alışverişe çıkmak* go fishing - *balığa çıkmak* go riding - *ata binmek* go cycling - *bisiklete binmek* go to court - *davacı olmak*
		HAVE ile	have a walk - *yürüyüşe çıkmak* have a dream - *rüya görmek* have tea - *çay içmek* have a try - *denemek* have fun - *eğlenmek* have a row - *tartışmak*	have mercy - *acımak* have a swim - *yüzmek* have a talk - *görüşmek* have a shave - *traş olmak* have a look - *göz atmak* have faith - *inanmak*

C) Birçok isim ve sıfat herhangi bir biçim değişikliğine uğratılmadan fiil olarak kullanılabilir.

DÖNÜŞME CONVERSION	İsmin fiile dönüşmesi ile (Conversion of nouns)	a bottle (*şişe*) a captain (*kaptan*) a corner (*köşe*) a face (*yüz*) a finger (*parmak*) a knife (*bıçak*) a pocket (*cep*) an eye (*göz*) age (*yaş*) x-ray (*röntgen*) a book (*kitap*)	to bottle (*şişelemek*) to captain (*kaptanlık yapmak*) to corner (*köşeye sıkıştırmak*) to face (*yüzyüze gelmek*) to finger (*parmakla göstermek*) to knife (*bıçaklamak*) to pocket (*cebe indirmek*) to eye (*gözlemek*) to age (*yaşlanmak*) to x-ray (*röntgen çekmek*) to book (*yer ayırtmak*)
	Sıfatın fiile dönüşmesi ile (Conversion of adjectives)	wet (*ıslak*) narrow (*dar*) humble (*alçak gönüllü*) empty (*boş*) dirty (*pis*) calm (*sakin*) perfect (*mükemmel*)	to wet (*ıslatmak*) to narrow (*daraltmak*) to humble (*burnunu sürtmek*) to empty (*boşaltmak*) to dirty (*kirletmek*) to calm (*sakinleştirmek*) to perfect (*geliştirmek*)

D. Ekleme yolu ile sözcükten yeni bir fiil türetme, İngilizcede çok yaygın bir fiil yapma yoludur.

TÜREMİŞ FİİLLER (DERIVATIVE VERBS)	Öneklerle Türetme	**be**head - *başını kesmek* **dis**agree - *uyuşmamak* **mis**apply - *yanlış uygulamak* **be**friend - *dost edinmek* **be**fall - *başa gelmek* **un**do - *bozmak*	**dis**approve - *uygun görmek* **co**operate - *işbirliği yapmak* **de**form - *şeklini bozmak* **re**count - *yeniden saymak* **en**able - *imkân vermek* **mis**trust - *güvenmemek* **en**rich - *zenginleştirmek*
	Soneklerle Türetme	calcul**ate** - *hesaplamak* fort**ify** - *sağlamlaştırmak* civil**ize** - *medenileştirmek* deep**en** - *derinleştirmek* soft**en** - *yumuşatmak*	general**ize** - *genelleştirmek* un**ify** - *birleştirmek* amplify - *genişletmek* econom**ize** - *tasarruf etmek* mod**ify** - *tadil etmek* facilit**ate** - *kolaylaştırmak*

Soneklerin telaffuzu : -fy [fay], -ize [ayz], ate [eyt].

E. İngilizcede, her dilde olduğu gibi, bir kavramı daha canlı anlatmak için değişmez söz öbekleri ve takım vardır. Bunlara deyim (idiom) adı verilir.

Deyim değerinde edat takımı ile (idiomatic prepositional phrase)	to turn over a new leaf. (*Yeni bir sayfa açmak*) to bury one's head in the sand. (*Başını kuma gömmek*) to run in one's blood. (*Kanında olmak*) to slip through one's fingers. (*Elinden kaçırmak*)

3 "BE" İLE KURULU TEMEL KALIPLAR
BASIC STRUCTURES: CONSTRUCTION WITH "BE"

Durum, Oluş, Yer ve Varlık belirten ifade şekilleri:

"BE" fiilinin, Türkçede ve diğer birçok dilde olduğu gibi, iki temel kullanış şekli vardır:

a) Salt anlamda oluş bildiren "be" bu kullanımda gerçek bir fiildir. Dolayısıyla dilde diğer gerçek fiiller gibi, işlem görür.

b) Fiillere **will** ve **have** gibi **zaman** anlamı katmada yardımcı bir fiil olarak kullanılır.

Fiilin bu iki farklı kullanımı arasında şekil benzerliği dışında hiçbir ilgi yoktur. Bu durumun çok iyi kavranması gerekir.

Tek başına bir anlam ifade etmeyen **BE** (olmak) fiiline İngilizcede "**linking verb**" (bağ-fiil) adı verilir. Esas görevi, ifadeyi oluşturan iki öğeyi birleştirmektir. Bilindiği üzere, İngilizce öğreten bütün kitapların ilk konusu:

What is your name?
Is that a book?
It is a pencil.

gibi en basit evrensel cümle kalıplarından biridir.

BE fiili ile ifade yolu

Esas olarak "var olma" anlamına gelen ve dilin dört temel ifade yolundan birini oluşturan "BE" fiili, aynı zamanda **dört temel** cümle yapısını kurar.

"BE" fiili ile kurulu bu dört temel cümle yapısı şunlardır:

1. VAR OLMA BELİRTEN KALIP:

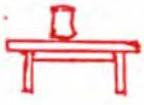
something	is	something
(*bir şey*)		(*bir şey*) *dir.*

Bir varlığın kim veya ne olduğunu bildirir. This is a vase. (*Bu bir vazodur.*)

2. YER BELİRTEN KALIP:

something	is	somewhere
(*bir şey*)		(*bir yerde*) *dir.*

Bir varlığın nerede olduğunu bildirir. The vase is on the table. (*Vazo masanın üstündedir.*)

3. VARLIK BELİRTEN KALIP

there	is	something	somewhere
		(*bir yerde*)	(*bir şey*) *var.*

Bir varlığının varoluşunu bildirir. There is a vase on the table. *Masada bir vazo var.*

4. DURUM BELİRTEN KALIP

a) something (*bir şey*) | is | ..... ed. (*bir durumda*) *dır.*

Bir varlığın içinde bulunduğu durumu bildirir. The vase is cracked. (*Vazo çatlaktır.*)

b) somebody (*birisi*) | is | ..... ed. (*bir durumda*) *dır.*

Bir varlığın duygularını bildirir. I'm very excited. *Çok heyeconlıyım.*

c) somebody (*birisi*) | is | on / in ..... . (*bir durumda*) *dır.*

Bir vaziyet bildirir. He is on leave. *İzinlidir.*

4 BİR VARLIĞIN KİM VEYA NE OLDUĞUNU BİLDİREN KALIP

a. Her iki öğesi de isim veya onun yerini tutan sözcüklerden oluşan kalıp

an apple	is	a fruit
(*elma*)		(*bir meyva*) *dır.*

Iron	is	a metal. (*Demir bir metaldir.*)
Eggs	are	two liras a dozen. (*Yumurtanın düzinesi iki liradır.*)
The visitor	is	a friend. (*Ziyaretçi bir arkadaştır.*)
This	is	an important factor. (*Bu önemli bir faktördür.*)
The stamp	is	a forgery. (*Pul sahtedir.*)
It	is	all your fault. (*Bütün bunlar senin kabahatindir.*)
That	is	no problem. (*Bu sorun değil.*)
So that	is	the reason. (*Demek sebebi buymuş.*)
Today	is	the third of May. (*Bugün Mayıs'ın üçüdür.*)
Time	is	money. (*Vakit nakittir.*)

Bazen kalıbın birinci öğesi olan isim ya da zamir, kendisi hakkındaki bilgiyi genişleten "**of**" başlıklı isim tamlaması ile tamamlanır:

A mosque is a place of worship.
(*Cami bir ibadet yeridir.*)

It is a type of cheese. (*Bir tür peynirdir.*)
It is the name of a club. (*Bir kulübün adıdır.*)
This is an act of folly. (*Bu bir çılgınlıktır.*)
It was a sign of weakness. (*Bir zaaf belirtisidir.*)
It is a form of torture. (*Bir tür işkencedir.*)

b. Bir öğesi isim diğeri sıfattan oluşan kalıp

These apples	are not	ripe
(*Bu elmalar*)		(*olgun*) *değil.*

Nothing	is	ready. (*Hiçbir şey hazır değil.*)
The cost	will be	low. (*Maliyet düşük olacaktır.*)
I	shall be	very busy. (*Çok meşgul olacağım.*)
You	should be	proud. (*Övünmelisiniz.*)
It	isn't	so important. (*Bu o kadar önemli değil.*)
The total	is	fifty. (*Toplam elli eder.*)
That	is	very important. (*Bu çok önemlidir.*)

Çoğu zaman sıfat, kendi anlamını genişleten bir tamlayıcı alır:

It is impossible to translate. (*Tercüme edilmesi imkânsız.*)
It is quite easy to find. (*Bulunması kolay.*)
It is not easy to open. (*Açılması kolay değil.*)
It is not so difficult to make. (*Yapılması o kadar zor değil.*)
It is difficult to explain. (*İzahı zordur.*)

It is hard to find a good hotel here. (*Burada iyi bir otel bulmak zor.*)
It is worth visiting. (*Ziyaret etmeye değer.*)
It is no good asking him. (*Ona sormanın faydası yok.*)

c. Bir öğesi fiil gücünde bir zarf olan kalıp

Bu şekilde kullanılan fiil kuruluşları şunlardır:

be against	(*karşı olmak*)	be on	(elektrikli cihaz) *açık olmak*
be awake	(*uyanık olmak*)	be over	*bitmek*
be for	(*lehte olmak*)	be off	(elektrikli cihaz) *kapalı olmak*
be off	(*iptal olmak*)	be asleep	*uykuda olmak*

The heater is on.
(*Isıtıcı yanıyor.*)

(*Toplantı iptal oldu.*)

The fan is off.
(*Vantilatör kapalı.*)

Time	is	up. (*Vakit doldu.*)
Everybody	is	up. (*Herkes ayağa kalktı.*)
They	are	off. (*Yarış başladı.*)
It	is	all over. (*Her şey bitti.*)
The fire	is	out. (*Yangın söndü.*)
The tour	is	off. (*Gezi iptal oldu.*)
I	shall be	away. (*Burada olmayacağım.*)

d. Bu kalıplarda **"it"** zamirinin kullanılış şekilleri:

1. Özne olarak doğal olayların, zamanın ve ölçülerin anlatılmasına imkân sağlar.

It is 10 o'clock
(*saat 10*)

It's May 3rd
(*Mayıs'ın üçü*)

It is cloudy
(*hava bulutlu*)

It is rainy
(*hava yağmurlu*)

It is lunch time
(*yemek saatidir*)

It is a nice day. (*Güzel bir gündür.*)
It was foggy. (*Hava sisliydi.*)
It is late. (*Geç oldu.*)
It is spring again. (*Bahar geldi.*)
It's Wednesday. (*Bugün Çarşamba.*)
It looks like rain. (*Yağmur yağacağa benziyor.*)

2. Impersonal it. Özne ve kişi yerine geçen şahıssız "it":

Bu ifadelerde "it" bir kişiyi açıklar gibi görünüyorsa da aslında özne boşluğunu dolduran ve çoğunluk, tekillik özelliği taşımayan bir şekilden ibarettir.
Ayrıca bakınız: 107 (24)

It is me
(*Benim*)

It's a policeman
(*Bir polistir*)

It is them!
(*Yine onlar!*)

Who is it? (*Kim o?*)	Who was it? (*Kimdi o?*)
Was it Mary? (*Mary miydi?*)	It is you again! (*Yine mi sen!*)
It must be him. (*O olmalı.*)	It is Mother (*Annem*)
It is who? (*Kimmiş?*)	Is it anyone I know? (*Tanıdığım biri mi?*)

"BE"fiilinin yerini algı fiiline bırakması.

"Be" fiili ile kurulu cümleler kesin yargı ifade ederler:

It is delicious. (*Nefistir.*)
I'm tired. (*Yorgunum.*)
It is simple. (*Basittir.*)

Ancak birçok kere durumun bir algı veya duygu açısından ifade edilmesi gerekebilir:

It looks delicious. (*Nefis görünüyor.*)
I feel tired. (*Yorgunum.*)
It sounds simple. (*Bono basit gibi geldi.*)

Bir şey görme duygusu ile algılanıyorsa "look" (görünmek) fiili kullanılır

Yargı olarak	***Algı olarak***
It is different. (*Bu değişik.*)	It looks different. (*Değişik görünüyor.*)
It is delicious. (*Nefistir.*)	It looks delicious. (*Nefis görünüyor.*)

İşitme duygusu ile algılanıyorsa "sound" (gibi gelmek fiili kullanılır.)

Yargı Olarak	***Algı Olarak***
It is dangerous. (*Tehlikelidir.*)	It sounds dangerous. (*Tehlikeli gibi geldi.*)
It is interesting. (*İlginç.*)	It sounds interesting. (*Bana ilginç geldi.*)

Dokunma duyusu ile algılanıyorsa "feel" kullanılır:

Yargı Olarak	***Algı Olarak***
I'm fine. (*İyiyim.*)	I feel fine. (*İyiyim.*)
I'm cold. (*Üşüyorum.*)	I feel cold. (*Üşüyorum.*)
This one is lighter. (*Bu daha hafif.*)	This one feels lighter. (*Bu daha hafif gibi geldi.*)

Koklama duyusu ile algılanıyorsa "Smell" (kokmak) kullanılır:

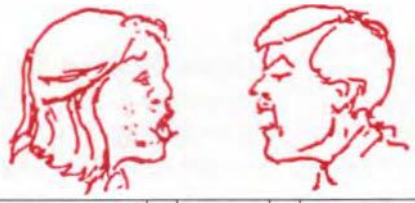
Yargı Olarak	***Algı Olarak***
This one is different. (*Bu değişik.*)	This one smells different. (*Bu değişik kokuyor.*)
It is awful. (*Berbat bir şey.*)	It smells awful. (*Berbat kokuyor.*)

Tatma duyusu ile algılanıyorsa "taste" (tadı olmak) kullanılır:

Yargı Olarak	***Algı Olarak***
It is delicious. (*Nefistir.*)	It tastes delicious. (*Nefis tadı var.*)
It is awful. (*Berbat bir şey.*)	It tastes awful. (*Berbat bir tadı var.*)

e. Bir öğesi isim anlamlı **–ing** şekilli ad fiilden oluşan kalıp:

Shouting	is not	arguing.
(*Bağırmak*)	(*tartışmak*) *değildir.*	

His sole interest	is	playing football. *Tek merakı futbol oynamaktır.*
Your mistake	is	trying to do everything. *Hatan her şeyi yapmaya uğraşmandır.*
The only way	is	learning them by heart. *Tek çare onları ezberlemektir.*
Your job	is	washing cars. *Senin görevin araba yıkamaktır.*
Working	is	worshiping. *Çalışmak ibadettir.*
Seeing	is	believing. *Görmek inanmaktır.*
Their only passtime	is	watching the trains go by. *Tek eğlenceleri trenlerin geçişini seyretmektir.*

f. Bir öğesi isim anlamlı mastardan oluşan kalıp:

The aim	is	to help them. *Gaye onlara yardım etmektir.*
Our business	is	not to make guesses. *İşimiz tahmin yürütmek değil.*
My first reaction	was	to laugh. *İlk tepkim gülmekti.*
All they want	is	to live in peace. *Tek istekleri barış içinde yaşamaktır.*
Nobody	is	to blame. *Kimsenin kabahati değil.*
Your job	is	to wash cars. *Senin görevin araba yıkamaktır.*
To know him	is	to love him. *Onu tanımak onu sevmektir.*
You	are not	to be envied. *Gıpta edilecek halin yok.*

g. Bir öğesi isim görevi gören "**wh-**" başlıklı cümlecikten oluşur.

What you are saying	is	interesting.
(*Söylediklerin*)		(*ilginç.*)

What I need most	is	a little sleep. (*En çok ihtiyaç duyduğum şey, biraz uykudur.*)
Whether it is true or not	isn't	important. (*Doğru olup olmadığı önemli değil.*)
Who wins tonight	is	of no importance. (*Bu akşam kimin kanacağının önemi yoktur.*)
What he told you	was	a lie. (*Size anlattıkları yalandır.*)
What they want	is	impossible. (*İstedikleri imkânsız.*)

Is what I said wrong? (*Söylediklerim yanlış mı?*)
That is what I don't understand. (*İşte benim anlamadığım budur.*)
That is why we must hurry. (*Acele etme gereğimizin nedeni budur.*)
Is that how they help people? (*İnsanlara bu şekilde mi yardım ediyorlar?*)

h. Bir öğesi "**that**" başlıklı bir açıklama cümleciğinden oluşan kalıp.

It is clear	that they won't come.
	(*Gelmeyecekleri artık bellidir.*)

Is it true that he has resigned? (*İstifa ettiği doğru mu?*)
That he was lying was obvious. (*Yalan söylediği açıktı.*)
That he said so is certain. (*Bunu söylediğine şüphe yok.*)
All I know is that it's wrong. (*Bütün bildiğim yanlış olduğudur.*)
The trouble is that the drug is very expensive. (*Sorun ilacın çok pahalı olmasıdır.*)

i. "**BE**" fiilinin süreklilik şekli olan "**BEING**"in kullanılışı.

1. **Be** fiilinin "**being**" ile kurulu bir eylemin bilinerek ve kasten yapıldığını ve yalnız o an için geçerli olduğunu belirtir:

"You are such a rude person!" cümlesi (*O kadar kaba bir kişisin ki!*)
anlamına gelir. Oysa:
"You are **being** rude." cümlesi (*Kabalık ediyorsun.*) anlamına gelir.
Aynı şekilde:
"He is very obstinate". cümlesi (*O çok inatçıdır.*) anlamına gelir. Oysa:
"He is **just being** obstinate". cümlesi (*İnatçılık ediyor.*) anlamına gelir, keza:
Aren't you being rude? (*Kabalaşmıyor musun?*)
You **are being** unfair. (*Haksızlık ediyorsun.*)
He **is being clever**! (*Kendini akıllı sayıyor!*)

2. Olmak anlamındaki **be fiilinin** süreklilik **şekli** yoktur. Bu boşluğu, **"continue"** ve **"remain"** (devam etmek) fiilleri doldurur:

It is continuing to be a problem.
(*Problem olmaya devam ediyor.*)
The situation remains critical.
(*Durum kritik olmaya devam ediyor.*)

Ancak bir yardımcı fiil olarak (**auxiliary verb**) fiillerin edilgen çatısını yapan **be** fiilinin süreklilik şekli vardır:
The report **is being examined.** (*Rapor inceleniyor.*)
We are being watched! (*Gözetleniyoruz!*)
I saw her **being carried away.** (*Onun götürüldüğünü gördüm.*)

Zarf görevinde bir bağımsız öğe olarak "be" fiili her fiil gibi **–ing** şekli alabilir:
Not knowing he was ill, ... (*Hasta olduğunu bilmeyerek...*)
Being a farmer himself, ... (*Kendisi bir çiftçi olduğundan, ...*)

5 BİR VARLIĞIN NE DURUMDA OLDUĞUNU BİLDİREN KALIP

A) Edatlı öbek ile kurulu şekli:

Bu kalıpta "**BE**" fiili, bir takım ile birleşerek deyim gücünde birleşikler kurar.

He | is | on strike.

Grevdedir.

We | are | in a hurry.

Acelemiz var.

She | is | on a diet.

Perhiz yapıyor.

be at peace	*barış halinde olmak*	be on leave	*izinli olmak*
be in a hurry	*acelesi olmak*	be on strike	*grevde olmak*
be in danger	*tehlikede olmak*	be on vacation	*tatilde olmak*
be in demand	*rağbette olmak*	be under control	*kontrol altında olmak*
be in favour	*lehinde olmak*	be in touch with	*temas halinde olmak*
be on duty	*nöbetçi olmak*	be at war	*savaş halinde olmak*
be on fire	*yanmakta olmak*	be in power	*iktidarda olmak*
be on a diet	*perhiz yapmak*		

Deyim değerinde edat takımı ile:

be at each other's throat (*boğaz boğaza gelmek*)
be on everyone's tongue (*dillere düşmek*)
be scared out of one's life (*ödü kopmak*)
be in hot waters (*hapı yutmak*)

They are in great demand. *Bunlar çok rağbette.*
We are in a hurry. *Acelemiz var.*
The city is in ruin. *Şehir harabe halindedir.*
He is in great trouble. *Başı büyük dertte.*
It is out of date. *Modası geçmiş.*
Who is in power? *İktidar kimde?*
Their end is at sight. *Sonları yakındır.*
The situation is under control. *Durum kontrol altında.*

B) -ed şekilli sıfat fiil ile kurulu şekli:

Something | is | ..... ed

(*bir şey*) (*bir durumdadır*)

1. Edilgen fiillerin çatısını kurar:

Anlatımın gereği olarak bazı ifadeler edilgen çatıyla kurulur.
Mesela gazete (okumaz) okunur. Bu durum, bütün dillerde aynıdır.

Fiilin etken şekli	Fiilin edilgen şekli
To sell (*satmak*)	To be sold (*satılmak*)

To find (*bulmak*)	To be found (*bulunmak*)
To write (*yazmak*)	To be written (*yazılmak*)
To use (*kullanmak*)	To be used (*kullanılmak*)
To give (*vermek*)	To be given (*verilmek*)

Fiilin edilgen şekli bir bakıma etken fiilinin ikizi sayılır ve fiiller edilgen şekilleriyle birlikte ezberlemelidir. Aslında bu iki ifade yolu dilin iki temel ifade şeklini oluşturur.

The vase is cracked (*Vazo çatlaktır.*) | Some are spoiled (*Bazıları bozulmuş.*) | These are uncooked (*Bunlar pişmemiş.*) | The door is locked (*Kapı kilitli.*) | These are not ironed (*Bunlar ütülü değil.*)

The safe was found empty. *Kasa boş bulundu.*
The news was kept secret. *Haberler gizli tutuldu.*
It is written in Arabic. *Arapça yazılı.*
The walls are painted in red. *Duvarlar kırmızıyo boyalı.*
It is being examined. *İnceleniyor.*
Can it have been stolen? *Çalınmış olabilir mi?*
I was called a liar. *Bono yalancı dendi.*

İngilizcede etken şekilli bazı fiiller, cümlede edilgen anlamında kullanılır:**The door opens out.** (*Kapı dışa açılıyor.*)**It broke in my hand.** (*Elimde kırıldı.*) **This type doesn't wash well.** (*Bu tip iyi yıkanmıyor.*)

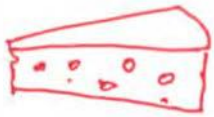
Bu konu kendi bölümünde uzunca ele alınmıştır.
Bknz.... (Edilgen çatı)

2. Tanıtma cümleleri kurar:

Bir şeyin tanımı veya yapılış şekli hakkında bilgi vermek için genellikle bu kalıptan faydalanılır.

be made of *-den yapılmış* (nitelik değişikliği yoksa)
be made from *- den yapılmış* (nitelik değişikliği varsa)

be used as	*olarak kullanılmak*	be dressed in	*bürünmek*
be composed of	*-den ibaret olmak*	be based on	*dayandırmak*
be covered with	*ile örtülü*	be obtained from	*-den elde edilir*
be used for	*-de kullanılmak*	be filled with	*ile dolu*
be shaped as	*şeklinde olmak*	be coated with	*ile kaplı*

It is made from goat milk.
(*Keçi sütünden yapılır.*)

It is coated with sugar.
(*Şekerle kaplı.*)

It is shaped like a pear.
(*Armut şeklindedir.*)

They are filled with vinigar.
(*Bunlar sirke ile dolu.*)

What's yoghurt made from? (*Yoğurt neden yapılır?*)
It is made of steel. (*Çelikten yapılmış.*)
What is it used for? (*Bu ne iş görür?*)
It's coated with a special material. (*Özel bir madde ile kaplıdır.*)
She was all dressed in white. (*Baştan aşağıya beyazlara bürünmüştü.*)
It is obtained from grapes. (*Üzümden elde edilir.*)
It is bottled here. (*Burada şişeleniyor.*)

3. Duyguları belirtir:

Bu kullanımda, varlıkların içinde bulundukları çeşitli duygu, düşünce, his ve şartları anlatır. Bu kalıp etken fiilin ikiz kalıbı olmaktan çok doğrudan doğruya bir duyguyu belirtir.

Somebody	is	..... ed
(*biri*)		(*bir durumda*) *dır.*

She is alarmed
Dehşete düşmüş

He is worried
Endişeli

She is irritated
Sinirli

He is astonished
Hayrete düşmüş

Bu kalıpta kullanılan başlıca ifade biçimleri:

be alarmed	*(endişe duymak)*	**be scared**	*(korkmak)*
be ashamed	*(utanmak)*	**be surprised**	*(şaşırmak)*
be astonished	*(hayrete düşmek)*	**be worried**	*(endişelenmek)*
be excited	*(heyecanlanmak)*	**be delighted**	*(sevinmek)*
be moved	*(duygulanmak)*	**be relieved**	*(rahatlamak)*
be pleased	*(memnun olmak)*	**be satisfied**	*(tatmin olmak)*

Are you satisfied now? *Tatmin oldunuz mu?*
Aren't you ashamed of yourself? *Kendinden utanmıyor musun?*
We are so confused. *Şaşırmış durumdayız.*
We were all moved. *Hepimiz duygulandık.*
Weren't you scared? *Korkmadınız mı?*
I was deeply touched. *Çok duygulandım.*

Bazen duygular kendi anlamlarını genişleten bir tamlayıcı alabilirler:

I'm thrilled to hear the result. (*Neticeyi duymaktan heyecanlandım.*)
You'll be surprised to see the change. (*Değişikliği görmek seni şaşırtacak.*)
Aren't you ashamed to hit a child? (*Bir çocuğa vurmaktan utanmıyor musun?*)
You'll be pleased to know the result. (*Neticeyi öğrenmek hoşuna gidecek.*)
You should be ashamed of what you did. (*Yaptıklarından utanmalısın.*)
I was surprised at what I saw. (*Gördüklerime şaşırdım.*)
I'm pleased that you are able to come. (*Gelebileceğinize sevindim.*)
I'm not surprised to hear that. (*Bunu duyduğuma şaşmadım.*)

Bazı durumlarda açıklayıcılar kendilerine özgü edatlarla bağlanırlar:

be alarmed at *-den endişelenmek*	be satisfied with *-den tatmin olmak*
be ashamed of *-den utanmak*	be annoyed at *-den canı sıkılmak*
be interested in *-e ilgili duymak*	be pleased with *-den hoşlanmak*
be surprised at *-e şaşırmak*	

We are worried about his health. (*Sağlığından endişe ediyorlar.*)
I'm disappointed in them. (*Beni hayal kırıklığına uğrattılar.*)
I was astonished at his rudeness. (*Kabalığına şaşırdım.*)
I was amazed at the result. (*Netice beni hayrete düşürdü.*)
Are you afraid of him? (*Ondan çekiniyor musun?*)

6 BİR VARLIĞIN NEREDE OLDUĞUNU BİLDİREN KALIP

something	is	somewhere.
(*bir şey*)		(*bir yerde*) *dir.*

İngilizcede bir varlığın nerede olduğunu bildirmenin değişik yolları vardır:

a) Asıl yer sözcükleri kullanılarak. Bunların sayıları çok sınırlıdır:

upstairs (*yukarıda*)	downstairs (*aşağıda*)	near (*yakında*)
far away (*çok uzakta*)	there (*orada*)	here (*burada*)
a long way (*uzak*)	in (*içeride*)	out (*dışarıda*)
inside (*içeride*)	far? (yalnız sorularda) *uzak mı?*	not far (*yakın*)

They are here. (*Onlar burada.*)
It is a long way from here. (*Buradan çok uzak.*)
She is over there. (*O şurada.*)
The mosque is quite near. (*Cami çok yakın.*)
That is not far. (*Uzak sayılmaz.*)

b) Belirsiz yer sözcükleri kullanılarak. Bunlar beş sözcükten ibarettir:

somewhere (*bir yerde*)
everywhere (*her yerde*)
nowhere (*hiç bir yere*)
not anywhere (*hiç bir yerde*)
anywhere? (*sorularda*)

He is nowhere. (*Hiç bir yerde yok.*)
It must be somewhere. (*Bir yerde olmalı.*)
It is somewhere here. (*Burada bir yerdedir.*)
Is it somewhere near? (*Yakın bir yerde mi?*)
It isn't anywhere. (*Hiç bir yerde yok.*)
There is nowhere to go here. (*Burada gidecek yer yok.*)

c) Bir yer belirten cümlecik kullanılarak:

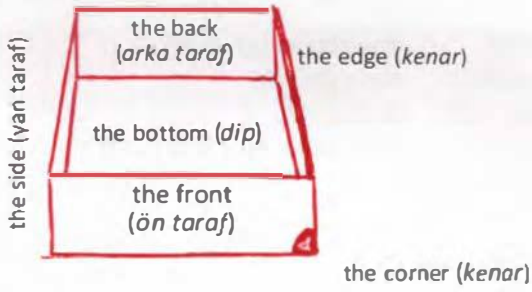
That is where you are wrong. (*İşte yanıldığın nokta burasıdır.*)
It isn't where we left it. (*Bıraktığımız yerde değil.*)
It is where they sleep. (*Yattıkları yer burasıdır.*)
This is where we shall live. (*Yaşayacağımız yer burasıdır.*)
It isn't where you think it is. (*Sandığın yerde değil.*)

d) Mekân adları kullanılarak.

Bunlar, isim olduklarından diğer bir isme ancak "**of**" edatı ile bağlanırlar:

The front (*ön taraf*)	The middle (*orta*)
The back (*arka taraf*)	The outside (*dış*)
The top (*üst taraf*)	The side (*yan taraf*)
The bottom (*dip*)	The end (*uç*)
The left (*sol taraf*)	The right (*sağ taraf*)
The edge (*kenar*)	The corner (*köşe*)
The inside (*iç taraf*)	

The side (*yan taraf*)
The back (*arka taraf*)
The edge (*kenar*)
The bottom (*dip*)
The front (*ön taraf*)
The corner (*köşe*)

It is at the back of the hotel. (*Otelin arkasındadır.*)
It is in front of the garage. (*Garajın önündedir.*)
The door is on the left. (*Kapı soldadır.*)
It's on this side of the road. (*Yolun bu tarafındadır.*)
At the edge of the desert. (*Çölün kenarında.*)
It was in the middle of the road. (*Yolun ortasındaydı.*)
It must be at the bottom of the sea. (*Denizin dibinde olsa gerek.*)
It is at the top. (*Üstte.*)
On either side of the street. (*Caddenin her iki tarafında.*)
At the bottom right hand corner. (*Alt sağ köşesinde.*)

e) Varlık adları kullanılarak

Varlık adları, başlarına getirilen edat bir yer takımı oluştururlar. Bu gibi yer edatlı kalıplar, varlık adları sayısı kadar çoğalabilir. Bunların başında genellikle on, in, at gibi temel edatlar bulunur. Ancak her ifadenin kendine has bir edat aldığı asla unutulmamalıdır.

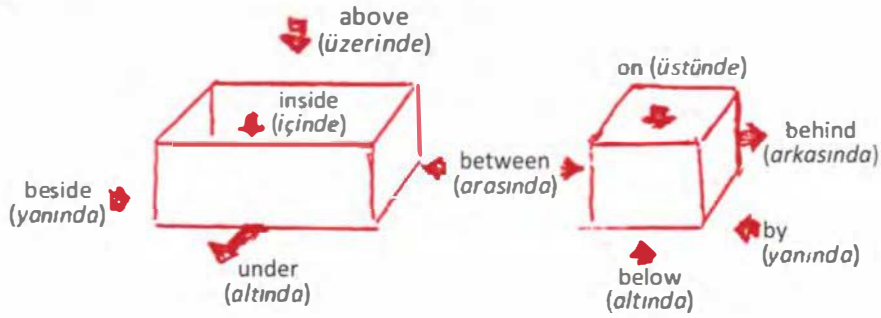
Küçük kasaba ve yer için	at
Büyük yerler için	**in**
Küçük vasıta için	**in**
Büyük vasıta için (tren)	**on**
Açık saha için (tarla)	**in**
Etrafı çevrili saha için	**on**

Bunlar gibi birçok örnek verilebilir.

in the rain (*yağmurda*)
on TV (*televizyonda*)
in the sky (*gökte*)
in the dark (*karanlıkta*)
at 16, Lale Street (*Lale caddesi, 16 numara*)

Bir nesnenin başına geçerek bir yer takımını oluşturan edatlar şunlardır:

above (*üzerinde*)
across (*karşı tarafında*)
among (*arasında*)
around (*etrafında*)
at (*-de/da*)
before (*önünde*)
beneath (*altında*)
behind (*arkasında*)
below (*aşağısında*)
between (*arasında*)
in (*içinde*)
opposite (*karşısında*)
underneath (*altında*)
beyond (*ötesinde*)
inside (*içerisinde*)
over (*üzerinde*)
within (*içerisinde*)
beside (*yanında*)
by (*yonında*)
on (*üstünde*)
under (*altında*)

Örnekler:

It is under your feet. (*Ayağının altında.*)
It is between you and me. (*Bu bizim aramızda.*)
We are among friends. (*Arkadaşlar arasındayız.*)
It's above sea level. (*Deniz seviyesinin üstünde.*)
It is opposite the mosque. (*Caminin karşısında.*)
It's above our heads. (*Başımızın üstünde.*)
It is across the street. (Caddenin karşı tarafında.)
At the bus stop. (*Otobüs durağında.*)
At the ferry landing. (*Vapur iskelesinde.*)
Before my eyes. (*Gözlerimin önünde.*)
Beneath the carpet. (*Halının altında.*)
Between the pages. (*Sayfaların arasında.*)
Beyond the hills. (*Tepelerin ötesinde.*)
By the window. (*Pencerenin yanında.*)
In my family. (*Ailemde.*)
In the mirror. (*Aynada.*)
In the shade. (*Gölgede.*)
On a committee. (*Komisyonda.*)
On a farm. (*Bir çiftlikte.*)
On the door. (*Kapının üstünde.*)
On the market. (*Piyasada.*)
On the train. (*Trende.*)

To the south of Istanbul. (*İstanbul'un güneyinde.*)
Under water. (*Suyun altında.*)
Under the tree. (*Ağacın altında.*)
Within four walls. (*Dört duvar arasında.*)
Within the camp. (*Kampın dâhilinde.*)

at a factory (*Bir fabrikada*)
at a hotel (*Bir otelde*)
at a cafeteria (*Bir kofeteryado*)
at 20, Time Street (*Time Caddesi, 20 numara*)

in the army (*orduda*)
in a park (*parkta*)
in the street (*sokakta*)
in a club (*kulüpte*)
on the road (*yolda*)
on the right (*sağda*)
on the 3rd floor (*üçüncü katta*)
on a tour (*turda – gezide*)
on the ground floor (*zemin katta*)

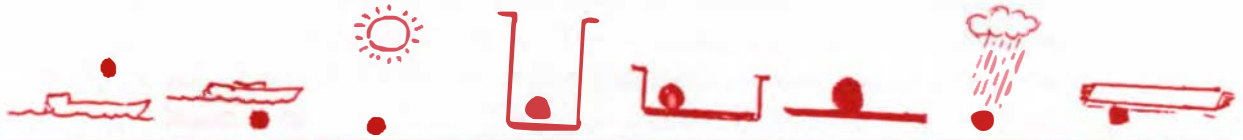
f) Yer takımı oluşturan edatların kullanım yerleri.

- **Duran noktayı belirten edatlar.**

in the box (*kutuda*)	on the door (*kapıda*)	next door (*bitişikte*)	in bed (*yatakta*)	on the right (*sağda*)	on Stone Street (*Stone Caddesinde*)	at the corner (*köşede*) (dış)	in the corner (*köşede*) (iç)

- **Dikey yönde duran noktayı belirten edatlar**

above the boat (*kayığın üstünde*)	below the boat (*kayığın altında*)	in the sun (*güneşin altında*)	down there (*arada aşağıda*)	at the bottom (*dibinde*)	on the ground (*yerde*)	in the rain (*yağmur altında*)	beneath the carpet (*halının altında*)

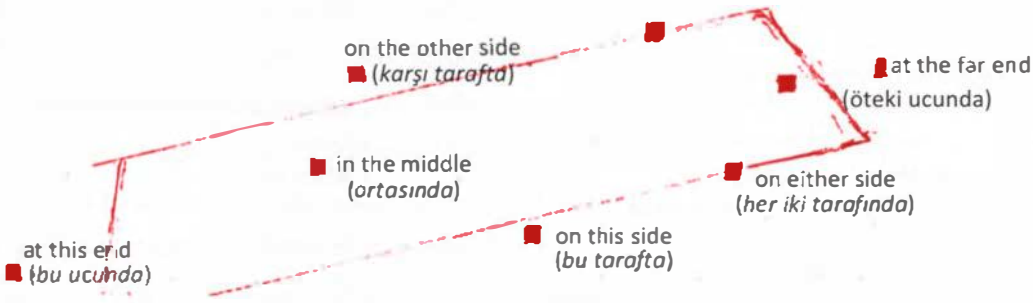
- **Yüzey ve yatayda duran noktayı belirten edatlar**

across the street (*caddenin karşısında*)	on the coast (*kıyıda*)	on the river (*nehirkıyısında*)	close to the seaside (*plaja (denize) yakın*)	in the shade (*gölgede*)

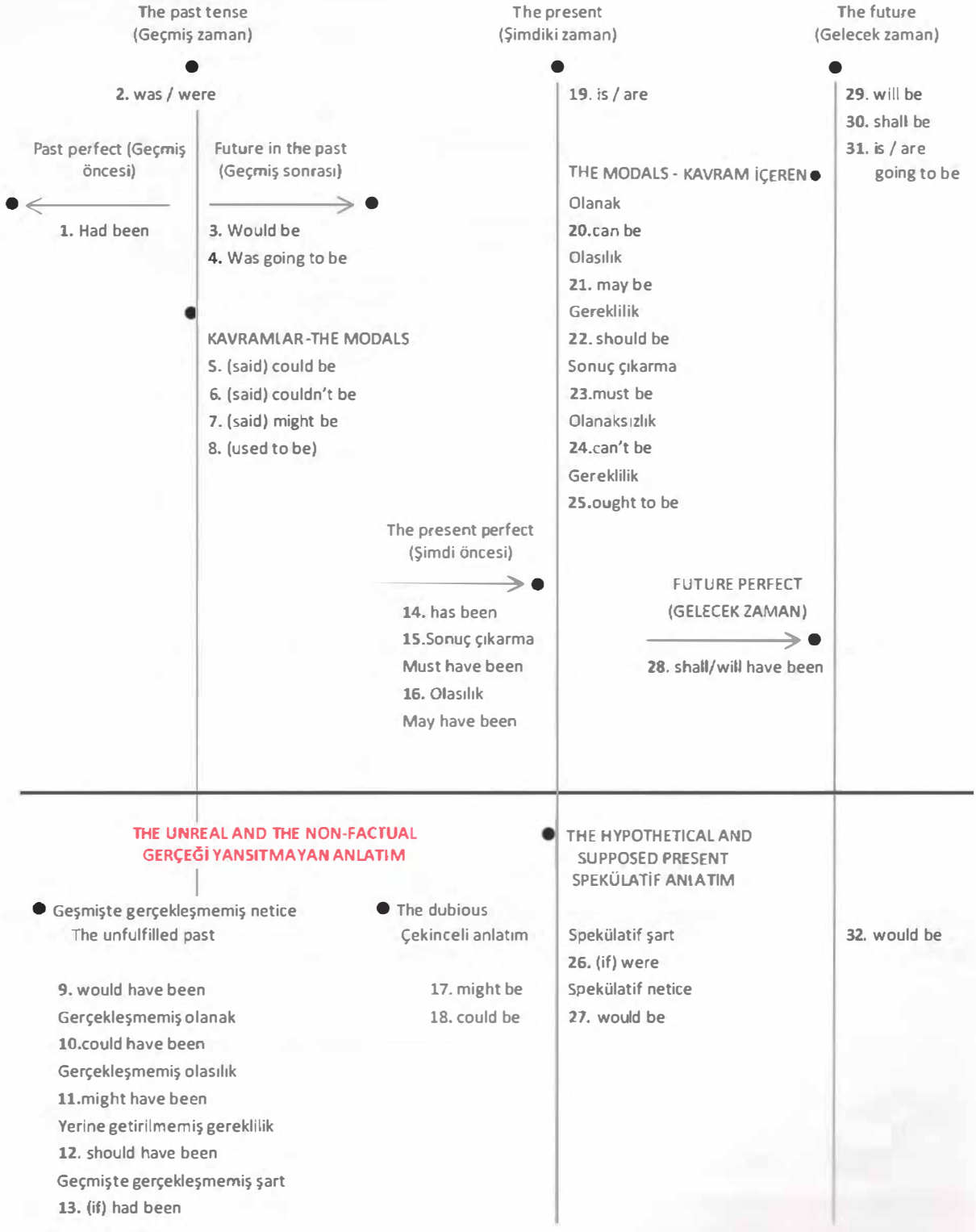
in the field (*tarlada*)	on the beach (*plajda*)	on the island (*adada*)	on the lake (*gölde*)

7 BE FİİLİNİN PROJEKSİYONU

Bu projeksiyon "be" fiilinin değişik zamanlarda ve kavram fiillerle kullanılışını topluca göstermektedir.

THE REAL AND THE FACTUAL – GERÇEĞİ YANSITAN ANLATIM

1. She had been ill before. (*Önceden de hastalanmıştı.*)
2. It was your fault. (*Senin kabahatin.*)
3. He said he would be on duty. (*Nöbette alacağını söyledi.*)
4. He said he was going to be very busy. (*Çok meşgul olacağını söyledi.*)
5. He said it could be a forgery. (*Sahte olabileceğini söyledi.*)
6. He said it couldn't be in Arabic. (*Arapça olamayacağını söyledi.*)
7. He said that we might be in trouble. (*Başımızın derde girebileceğini söyledi.*)
8. We used to be friends. (*Eskiden arkadaştık.*)
9. It would have been a disaster. (*Bir felaket olurdu.*)
10. It could have been me. (*O ben olabilirdim.*)
11. It might have been worse. (*Daha kötüsü olabilirdi.*)
12. He should have been ready. (*Hazır olmalıydı.*)
13. If I had been there... (*Orada olmuş olsaydım ....*)
14. It has been hot all day long. (*Bütün gün sıcak oldu.*)
15. He must have been alone. (*Tek başına olmalıydı.*)
16. She may have been allergic to fish. (*Belki de balığa karşı alerjikti.*)
17. I might be on duty. (*Belli olmaz, nöbette olabilirim.*)
18. It could be important. (*Bakarsın önemli olabilir.*)
19. Honesty is the best policy. (*Dürüstlük en iyi yoldur.*)
20. It can be important. (*Önemli olabilir.*)
21. I may be wrong. (*Belki yanılıyorumdur.*)
22. It should be cheap. (*Ucuz olmalı.*)
23. It must be one of them. (*Onlardan biri olmalı.*)
24. It can't be that important. (*O kadar önemli olamaz.*)
25. It ought to be very clean. (*Çok temiz olmalı.*)
26. We would be responsible. (*Sorumlu oluruz.*)
27. If I were you... (*Yerinizde olsam ...*)
28. It won't have been ready. (*Hazır olmuş olmayacak.*)
29. He'll be very busy. (*Çok meşgul olacak.*)
30. We shall be there. (*Orada olacağız.*)
31. It is going to be late. (*Geç olacak.*)
32. Wish you would be there too. (*Keşke siz de orada bulunsanız.*)

8 VAR OLMA BİLDİREN KALIP - EXISTENTIAL THERE

There ve be ile kurulu bu kalıp, varlıkların "**var olma**" durumlarına dair ifadeleri anlatmakta kullanılır.

There is me. (*Ben varım.*)

There isn't anything better. (*Bundan daha iyisi yok.*)

There is a little left. (*Biraz kaldı.*)

There is no point in waiting any longer. (*Daha fazla beklemenin anlamı yok.*)

There isn't any left. (*Kalmadı.*)

What is there for lunch? (*Öğle yemeğine ne var?*)

A. VAR OLMA BİLDİREN KALIPLAR VE KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ

1. Sayılamayan nesneler için:

Olumlu şekli:	**Olumsuz şekli:**	**Soru şekli:**
There is some [sım] There is	There is no ..... There isn't any	Is there any .....?

There is a little left. (*Biraz kalmış.*)
There is no sugar left. (*Şeker kalmadı.*)
There is some tea left in the cupboard. (*Dolapta çay var.*)
Is there any coffee left? (*Kahve kaldı mı?*)
Is there enough for everyone? (*Herkes için yeterince var mı?*)
Is there any hot water? (*Sıcak su var mı?*)
How much milk is there? (*Ne kadar süt kaldı?*)
There is sure to be some rain. (*Yağmur yağocağı muhakkak.*)

2. Sayılabilen nesneler için:

Olumlu şekli	**Olumsuz şekli:**	**Soru şekli:**
There are .....s There aresome [sım].....s	There are no .....s There aren't any .....s	Are there any .....s?

Are there any women among them? (*Aralarında kadın var mı?*)
There are a few left. (*Birkaç tane kaldı.*)
How many are there left? (*Kaç tane kaldı?*)
There will be no shops left open. (*Yakında açık dükkân kalmayacak.*)
There are things we can't accept. (*Kabul edemeyeceğimiz şeyler var.*)
There are still places you haven't seen yet. (*Daha görmediğiniz yerler var.*)
There will be opportunities to travel. (*Seyahat etme fırsatı olacaktır.*)
There are also hints on how to work for tests. (*Testlere nasıl çalışılocoğıno dair bilgi de var.*)

3. Sayılabilen tek varlıklar için:

Olumlu şekli	**Olumsuz şekli:**	**Soru şekli:**
There is a	There isn't ..... There is no	Is there a .....?

There must be a book about it. (*Bunun hakkında bir kitap olmalı.*)

There is no cure for that. (*Bunun tedavisi yok.*)

There is me! (*Ben varım!*)

There is the three of us! (*Biz üçümüz varız!*)

There seems to be a problem. (*Galiba bir sorun var.*)

There is the problem of what to do with the waste. (*Artıklarla ne yapılacağı sorunu var.*)

There is certain to be a fight. (*Kavga çıkacağı kesin.*)

There is sure to be a place to stay. (*Kalacak bir yer elbette bulunur.*)

4. Sense, reason ve point gibi kavram ve soyut adlar için:

Olumlu şekli	**Olumsuz şekli:**	**Soru şekli:**
There is	There is no	Is there any .....?

Is there any reason for hoping? (*Ümit etmek için neden var mı?*)

There is plenty of work to do. (*Yapılacak çok iş var.*)

There is no reason why we should come. (*Gelmemiz için bir neden yok.*)

There is no point in arguing with them. (*Onlarla tartışmanın anlamı yok.*)

There is the risk of losing everything overnight. (*Her şeyi bir gecede kaybetmenin riski var.*)

Where there is freedom there must be responsability. (*Özgürlüğün olduğu yerde sorumluluk olmalı.*)

There is no time. (*Vakit yok.*)

Is there time for some tea? (*Çay için vaktin var mı?*)

While there still time. (*Henüz vakit varken.*)

There is no stopping me now. (*Şimdi kimse beni durduramaz.*)

There is the opportunity to use your English. (*İngilizceni kullanma fırsatı var.*)

There is the chance of finding a job. (*İş bulma imkânı var.*)

There is God! (*Allah var!*)

5. Adsız veya adı bilinmeyen varlıklar için:

Olumlu şekli	**Olumsuz şekli:**
There is something	There isn't anything ..... There is nobody ..... There is nothing .....

Soru şekli:
Is there anyone .....? (cevabı olumlu veya olumsuz olması beklenen soru)
Is there someone .....? (cevabı olumlu olması beklenen soru için)

There will be someone waiting for you. (*Sizi korşıloyocok birileri olacak.*)

There must be something we can do. (*Yopabileceğimiz bir şey olmolı.*)

There isn't anything better. (*Bundan daha iyisi yok.*)

There is nothing for our children to eat. (*Çocuklarımızın yiyeceği bir şey yok.*)

There is something I want to tell you. (*Size söylemek istediğim bir şey var.*)

There is nothing to eat. (*Yiyecek bir şey yok.*)

There is nothing to say. (*Söylenecek bir şey yok.*)

9 THERE İLE KURULU YER İFADELERİ

Örnek kalıp: There | is | something (*bir yerde*) | somewhere (*bir şey*) *var.*

There is someone at the door. (*Kapıda biri var.*)
There is no one there. (*Orada kimse yok.*)
Is there someone in the kitchen? (*Mutfakta biri mi var?*)
There is everything here. (*Burada her şey var.*)
There is a long explanation at the end. (*Sonunda uzun bir açıklama var.*)
There is a fruiterer nearby. (*Yakında bir manav var.*)
Where is there a pharmacy? (*Bir eczane nerede var?*)
Why is there so much noise on the streets? (*Sokaklarda neden bu kadar gürültü var?*)
What is there on the box? (*Kutunun üzerinde ne var?*)
Where else is there such a place? (*Böyle bir yer başka nerede var?*)
There is some coffee in the jar. (*Kavanozda kahve var.*)

A. BU KALIPTA SORU CÜMLESİNİN ŞEKİLLERİ

a) Basit zamanlarda fiil başta olur:
Is there anything we can do? (*Yapabileceğimiz bir şey var mı?*)
Is there any tea left? (*Çay kaldı mı?*)
Who is there? (*Kim var orada?*) (*Orada kim var?*)
Is there no hope? (*Umut yok mu?*)

b) Would be, should have been gibi birleşik şekillerinde 'there' daima birleşik şeklin iki üyesi arasına girer:
Has there been an accident? (*Bir kaza mı oldu?*)
Won't there be a test? (*Test olmayacak mı?*)
Shouldn't there have been a ceremony? (*Merasim yapılması gerekmiyor muydu?*)
Why must there be a policeman here? (*Burada neden bir polisin olması gerekiyor?*)

B. OLUMSUZLUK ŞEKİLLERİ

Var olmayan bir şeyi veya kişiyi belirtmek için iki yol vardır.

a) There is/are no .....
Cümledeki fiili olumlu şekilde bırakıp olumsuzluk kavramını ismin üzerine kaydırmaktır.
There is no way out. (*Çıkış yolu yok.*)
There is no point in hiding the truth. (*Gerçeği saklamanın anlamı yok.*)
There is no denying his power. (*Gücü inkâr edilemez.*)
There is no going back. (*Artık geri dönüş yok.*)
There is no hope at all. (*Hiç ümit yok.*)
There is no time. (*Vakit yok.*)
There is no need to worry. (*Endişe etmeye gerek yok.*)

b) There isn't/aren't any.....

Diğer olumsuzluk biçimi cümledeki fiili olumsuz hale getirmektir.

There won't be any objection. (*İtiraz olmayacaktır.*)

There isn't any evidence he took the money. (*Parayı aldığına dair konıt yok.*)

There isn't anything to say. (*Söylenecek bir şey yok.*)

There isnt't much time left. (*Pek fazla vakit kalmadı.*)

There hasn't been any accident so far. (*Şimdiye kadar kaza olmadı.*)

There isn't enough for everyone. (*Herkese yetecek kadar yok.*)

C. "Be" YERİNE "there" İLE KULLANILAN FİİLLER

"There" yalnız "be" fiili ile kurulu olmaz. Anlam gereği exist, occur, say, remain ve appear gibi fiillerle birlikte kullanılabilir.

There exists one copy. (*Yalnız bir nüshası var.*)

There remains only a finishing touch. (*Son rötuşlar kaldı.*)

There appears to be something wrong. (*Galiba bir aksaklık var.*)

There occured a strange thing. (*Garip bir şey oldu.*)

There is said to be no hope. (*Umut olmadığı söyleniyor.*)

D. "THERE" İLE KURULU İFADELERDE UYUM - AGREEMENT OF THERE

"THERE" İngilizcede cümlenin başında yer alan "doldurma" bir sözcüktür. Cümlenin asıl öznesi fiilden sonra gelir. Dolayısıyla fiile uyum içerisinde olması gereken sözcük budur.

There is one way. *Tek yol var.*

There are many ways. *Birçok yol var.*

There is more in the cupboard. *Dolapta daha var.* (süt)

There are more in the cupboard. *Dolapta daha var.* (Elma)

UYUM KURALLARI

a) Basit özne uyumu:

Normal olarak tekil özne tekil fiil alır.

There was only one candidate. *Yalnız bir aday vardı.*

There are sure to be more attacks. *Başka saldırıların olacağı kesin.*

There is no reason. *Sebep yok.*

There were many spelling mistakes. *Çok imlâ hatası vardı.*

There seems to be a problem. *Galiba bir sorun var.*

What size are there? *Hangi boy var?*

b) Karma özne uyumu:

Cümlede biri tekil diğeri çoğul iki özne bulunduğunda fiil, kendisine yakın özneye uyar.

There is a table and a few chairs. *Bir masa ile birkaç iskemle var.*

There was Mary and the children. *Mary ile çocuklar vardı.*

There were ten girls and a boy in the camp. *Kampta on kız çocukla bir erkek çocuk vardı.*

c) me, you, us... gibi şahıs zamirleri daima tekil fiil alırlar:

There is me! *Ben varım*
There is you! *Sen varsın ya!*
There is always us. *Daima biz varız.*

d) Çoğul özne bir birim olarak düşünülüyorsa "tekil" fiil alır:

There is John, Tom and Bill. *John, Tom ve Bill var.*
There is me and the family. *Ben ve ailem var.*
There is him and me. *O ve ben kaldık.*

10 HAVE

Have fiilinin kullanım yerleri				
	1.Asıl fiil olarak	HAVE SOMETHİNG (Bir şeye sahip olmak) Sahiplik bildiren ASIL fiil olarak bütün dillerde 3. İFADE YOLUNU teşkil eder.	1.He has no friends. (*Arkadaşı yok.*) 2.I have no time to lose. (*Kaybedecek vaktim yok.*) 3.Have you got the keys? (*Anahtarlar sende mi?*) 4.Who has got the umbrella? (*Şemsiye kimde?*) 5.They have three children. (*Üç çocukları var.*)	
	2. Yardımcı fiil olarak	(PERFECT TENSES) Öncelik zamanlarında	Present Perfect (Şimdi öncesi)	I have seen her. (*Onu gördüm.*)
			Future Perfect (Gelecek öncesi)	I shall have finished. (*Bitirmiş olacağım.*)
			Past Perfect (Geçmiş öncesi)	He had done it before. (*Ondan önce de yapmıştı.*)
		EYLEMİN ETTİRGEN ÇATISI İÇİN (The Causative)	I'll have someone clean it. (*Birisine temizlettiririm.*)	
			I had it repaired. (*Onu tamir ettirdim.*)	
	3. Taban fiili olarak (head verb) isimlerle birleşerek yeni fiiller kurar:	have a bath (*banyo yapmak*) have a cold (*nezle olmak*) have a day off - (*izinli olmak*) have a dream (*rüya görmek*) have a look (*bir bakmak*) have a rest (*dinlenmek*) have a try (*denemek*) have an accident (*kaza geçirmek*) have pity (*ocımak*)	have a drink (*içki içmek*) have a fever (*ateşi olmak*) have a fight (*dövüşmek*) have a gift for (*istidodı olmak*) have a shave (*traş olmak*) have a talk (*görüşmek*) have an operation (*ameliyat olmak*) have faith (*inanmok*) have tea (*çay içmek*)	

HAVE ile ifade yolu

"Have" fiilinin "sahip olmak" anlamındaki temel kullanımıdır.
"Have"in iki farklı kullanımı vardır.

a) Bu kullanımda olduğu gibi sahiplik anlatır.

b) "will, is, should.." gibi fiillerin birleşik zamanını kurar. Bu kullanımda "have" bir yardımcı fiildir.

Bu iki farklı kullanım arasında şekil benzerliği dışında hiçbir ilgi ve yakınlık yoktur.

Örnek kalıp: somebody (*birinin*) has something (*bir şeyi*) *var.*

Have fiilinin sahip olmak (possession) anlamında asıl fiil olarak kullanıldığı durumlarda üç şekli vardır.

A) Olumlu şekli:

1. Şimdiki zamanlarda 3. Tekil şahıslarda: **Has**

He has his faults too.
Onun da kusurları var.

John has a camera.
John'un fotograf makinesi var.

She has long hair.
Uzun saçları var.

Bill has a hat
Bill'in şapkası var.

2. Diğer tüm şahıslarda: **Have**

They have two children.
İki çocukları var.

I have an idea.
Bir fikrim var.

3. Geçmiş zamanda tüm şahıslarda: **Had**

He had his faults too. *Onun da kusurları vardı.*	You had plenty of time *Bol vaktin vardı.*

We have little free time. *Az boş zamanımız var.*
He had a pocket knife in his pocket. *Cebinde bir çakı vardı.*
She has black eyes. *Siyah gözleri var.*
It has something in its mouth. *Ağzında bir şey var.*
I have the plans. *Planlar bende.*
We had some visitors. *Ziyaretcilerimiz vardı.*
Tom has the address. *Adres Tom'dadır.*
We had a good time. *İyi vakit geçirdik.*
Have a good time. *İyi eğlenceler.*

B) Soru ve Olumsuzluk şekli

a. Bir defaya mahsus ve o andaki durum belirtildiğinde.

1) Olumsuz şekli:

Fiile sadece not ilavesiyle yapılır.

I haven't the keys.
Anahtarlar bende değil.

He hasn't a tie but they have.
Onun kravatı yok, onların var.

You haven't a cold, have you?
Nezle değilsin değli mi?

I haven't a clue.
En küçük bir fikrim yok.

I haven't any money. *Param yok.*
I haven't got an appointment. *Randevum yok.*
I haven't the faintest idea. *Hiçbir fikrim yok.*

2) Soru şekli:

Fiil özneyle yer değiştirerek cümlenin başına geçer:

Has she got earrings?
Küpeleri var mı?

Has anyone a lighter?
Çakmağı olan var mı?

Has he any fever?
Ateşi var mı?

What have you got in your pocket?
Cebinde ne var?

Who has the tickets?
Biletler kimde?

Has it any meaning?
Bir anlamı var mı?

Have you got the keys? *Anahtarlar sende mi?*
Have you got an appointment? *Randevunuz var mı?*
Have you had a good time? *İyi vakit geçirdiniz mi?*

b. "**Often**" gibi zarflarla birlikte kullanıldığında veya alışkanlık haline geldiği için sık sık tekrarlanan durumları ifade ettiğinde

1. Olumsuzluk şekli:

DO NOT (DON'T) ile yapılır:

We don't have such articles.
Bu mallardan bizde yok.

I don't have headaches.
Başım ağrımaz.

We don't have dinner there. *Akşam yemeğimizi orada yemiyoruz.*
I don't have an umbrella. *Şemsiyem yok.*
I didn't have time to go. *Gitmeye vakit bulamadım.*

2. Soru şekli

DO ile yapılır:

Do you have pains in the chest? *Sık sık göğsünüz ağrır mı?*
Do you often have colds? *Sık sık nezle olur musunuz?*
Do you have friends there? *Orada arkadaşlarınız var mı?*

3. Ancak Amerika'da özel duruma bakılmaksızın **HAVE** fiilinin olumsuzluk şekli **DO NOT** ile, soru şekli **DO** ile yapılır?

I don't have the keys. *Anahtarlar bende değil.*
Do you have the address? *Adres sende mi?*
Does your friend have a headache? *Arkadaşınızın başı ağrıyor mu?*

4. Çok yaygın bir olumsuzluk şekli de "**NO**" ile yapılır.
Bu tür olumsuz cümlelerde fiil yerine isim olumsuzlaştırılmış olur.

I have no time. *Vaktim yok.*
He has no right to say so. *Bunu söylemeye hakkı yok.*
I have no use for it. *Ona ihtiyacım yok.*
I have no objection. *İtirazım yok.*
He has no friends. *Onun arkadaşı yok.*
He has no place to go. *Gideceği bir yer yok.*

5. **Hardly ve barely** zarflarıyla yapılan olumsuzluk:

I hardly had any time. *Hemen hemen vaktim olmadı.*

C) SAHİPLİK ANLATAN "to own"

Bazı durumlarda sahip olma, "to own" fiili ile anlatılır.

If I were rich, I would own a car. *Zengin olsam bir arabam olurdu.*
Who owns this place? *Burası kimin?*

D) Çoğu kez "HAVE" fiili ile birlikte "got" sözcüğü kullanılır.

Ancak bu durum sadece konuşma dilinde görülür.

What have you got that I haven't. *Senden ne eksiğim var?*
How many have you got? *Sizde kaç tane var.*
I've got no time. *Vaktim yak.*

E) İngilizcede bir kavramı daha canlı anlatmak için HAVE ile kurulmuş idiom (deyim) adı verilen birçok söz öbeği vardır:

To have something on the tip of one's tongue. (*Dilin ucunda olmak.*)
To have one's foot in the grave. (*Bir ayağı çukurda olmak.*)
Walls have ears! (*Yerin kulağı var!*)
To have one's heart in one's mouth. (*Yüreği ağzına gelmek.*)

F) "Sahiplik" kavramının İngilizce ve Türkçedeki farklı yoldan ifadeleri:

Her anlatım, her dilde aynı yoldan ifade edilir diye kural yoktur, olmaz da.

Bazı anlatımlar vardır ki, İngilizcede ve Türkçede **olma** ve **sahiplik** olmak üzere iki ayrı yoldan ifade edilir.

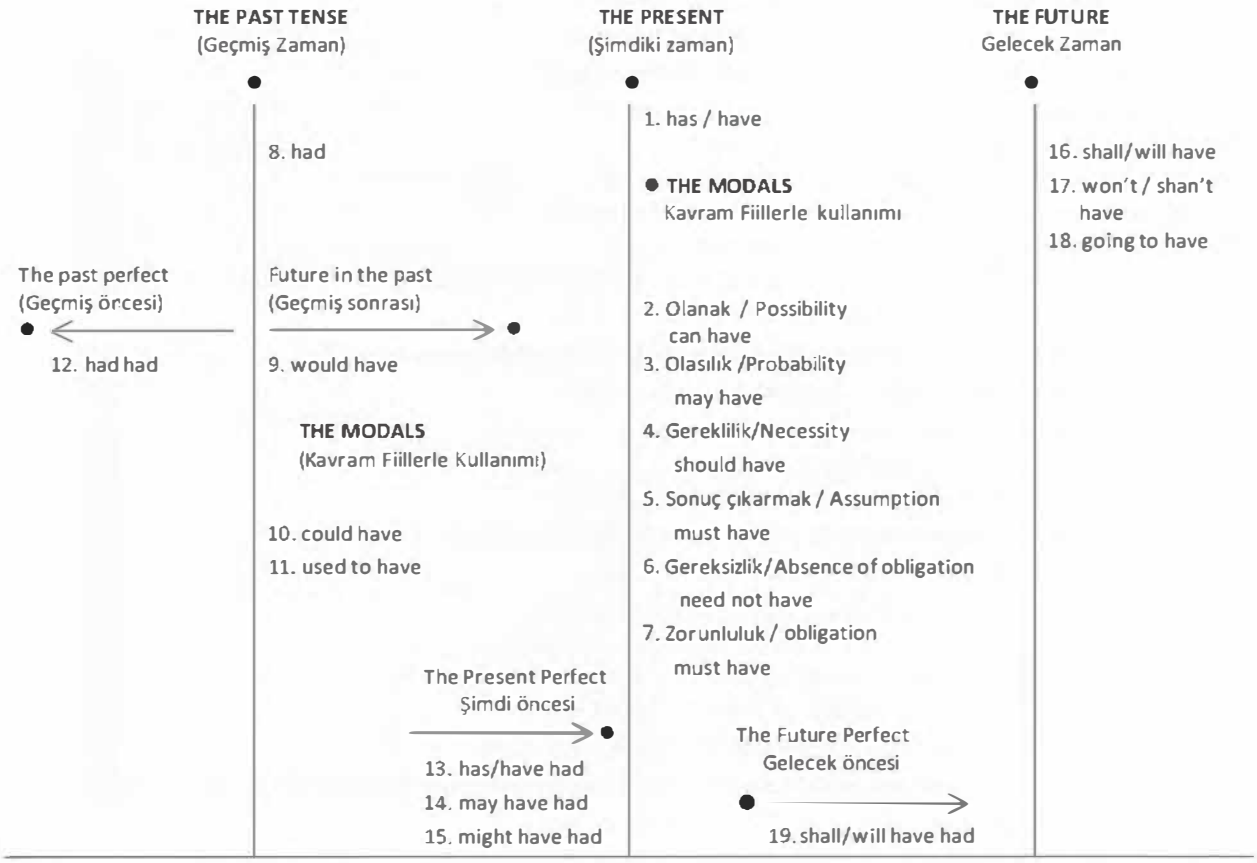
İNGİLİZCEDE BE İLE İFADE YOLU	TÜRKÇEDE SAHİP OLMA İLE İFADE
to be a believer	*İman sahibi olmak*
to be a person of honour	*Namus sahibi olmak*
to be influential	*Nüfus sahibi olmak*
to be a person of principles	*Prensip sahibi olmak*

İNGİLİZCEDE HAVE İLE İFADE YOLU	TÜRKÇEDE OLMAK İLE İFADE YOLU
Have advantage over	*-den üstün olmak*
Have appetite for	*İştahlı olmak*
Have experience	*Tecrübeli olmak*
Have a gift for	*-e yetenekli olmak*
Have patience	*Sabırlı olmak.*

11 "HAVE'' FİİLİNİN PROJEKSİYONU

Bu projeksiyon "have" fiilinin değişik zamanlarda ve kavram fillerle kullanılışını topluca göstermektedir.

A. THE REAL AND THE FACTUAL – GERÇEĞİ YANSITAN ANLATİM

B. THE UNREALAND THE NON-FACTUAL - GERÇEĞİ YANSITMAYAN ANLATİM

- The Unfulfilled Condition and Result
  Gerçekleşmemiş Şart ve Netice
  20. If had had / would have had
- The Unfulfilled Obligation
  Yerine getirilmemiş gereklilik
  21. Should have had

- The Dubious
  Kuşkulu ve çekinceli anlatım
  22. could have
  23. might have

- The Hypothetical and the Supposed Present
  Spekülatif ve Hayali Anlatım
  24. If / had
  25. wish / had
  26. as if / had

Örnekler:

1. I have no money. (*Param yok.*)
   I have an idea. (*Bir fikrim var.*)
   I don't have any free time. (*Boş vaktim yok.*)
2. You can have them all. (*Hepsini alabilirsiniz.*)
3. He may have a gun. (*Tabancası olabilir.*)
4. You should have an appointment. (*Bir randevun olması gerek.*)
5. She must have a place to go. (*Gidecek bir yeri olsa gerek.*)
6. You needn't have a pocket-knife. (*Bir çakın olması gerekmez.*)
7. You must have a ticket. (*Bilet almak zorundasın.*)
8. They had three daughters. (*Üç kızları vardı.*)
9. He told you that you would have problems. (*Size sorun çıkacağını söylemişti.*)
10. He said we could have more. (*Daha fazla alabileceğimizi söyledi.*)
11. We used to have ten lessons a day. (*Günde on dersimiz olurdu.*)
12. He said he had no knowledge of it. (*Ondan haberi olmadığını söyledi.*)
13. I have had very little free time. (*Çok az boş vaktim oldu.*)
14. He may have had time to hide it. (*Onu saklayacak kadar vokti olmuş olabilir.*)
15. He might have had a reason. (*Belki de bir nedeni vardı.*)
16. You shall have the authority. (*Yetkin olacaktır.*)
17. It won't have any effect. (*Bir etkisi olmayacaktır.*)
18. You're going to have a stomach ache. (*Miden ağrıyacaktır.*)
19. We shall have had a reply by then. (*O zamana kadar bir cevap almış oluruz.*)
20. If I'd had time I would have finished it. (*Vaktim olsaydı işi bitirecektim.*)
21. You should have had the money. (*Para sende olmalıydı.*)
22. She could have a good reason. (*Belki de iyi bir nedeni vardır.*)
23. Who might have a lighter. (*Acaba kimin çakmağı olabilir.*)
    I might have time to do it. (*Bakarsın yapacak vaktin olur.*)
24. If I had the necessary tools ... (*Gerekli aletlerim olsa...*)
    If I had the money you have I would do many things. (*Sendeki para bende olsa çok şeyler yapardım.*)
25. I wish I had his courage. (*Keşke onun cesareti bende olsa.*)
26. As if he had the devil in him. (*Sanki içinde bir şeytan varmış gibi.*)

12 İNGİLİZCENİN MORFOLOJİK YAPISI

GENEL BAKIŞ

A. MORFOLOJİK YAPININ ŞEMATİK TABLOSU (SCHEMATIC REPRESENTATION)

Sözcüklerin söz içindeki işleyişleri bakımından:

a.	Dili teşkil eden sözcük türleri (Parts of speech)	Noun (isim): Mary, school (*okul*) Pronoun (zamir): he, she, it Adjective (sıfat): white (*beyaz*) Verb (fiil): go (*gitmek*) Preposition (edat): on, in, at Adverb (zarf): away, now Conjunction (bağlaç): and, or Exclamation (ünlem): hurrah

b.	İsimler	Yapılışlarına göre	a) Simple (basit): table (*masa*) b) Compound (bileşik): moonlight (*ayışığı*) c) Derivative (türemiş): unhappiness (*mutsuzluk*) d) Phrasal (öbekleşmiş): slip of the tongue (*dil sürçmesi*)
		İfade ettikleri anlamlara göre	a) Common (cins) countable (sayılan) table (*masa*) uncountable (sayılamayan) milk (*süt*) b) Collective (topluluk): family (*aile*) c) Proper (özel): Turkey phrasal (öbekleşmiş) the Statue of Liberty (*Hürriyet anıtı*) d) Abstract (soyut): ignorance (*cahillik*) e) Concrete (somut): book (*kitap*)

c. Sözcük ailesi (family of words)

Bir sözcüğü aldığı tüm eklerle toplu halde gösteren biçimlerdir:

Nature	Fresh
Nature (*mizaç, doğa*) Natural (*doğal*) Naturalize (*uyrukluğa kabul etmek*) Naturalism (*doğacılık*) Naturalization (*uyrukluğa kabul*) Denaturalize (*doğal halinden çıkarmak*) Naturally (*doğal olarak*) Naturalistic (*doğal*) Naturalist (*tabiat bilgisi uzmanı*) Denature (*doğal özelliklerinden uzaklaşmak*) Unnatural (*tabiata aykırı, garip*)	Fresh (*taze, yeni, serin*) Freshen (*serinlemek, serinlik*) Freshness (*tazelik, serinlik*) Freshman (*üniversite1. yıl öğrencisi, çaylak*) Freshly (*yeni* (zarf)) Refresh (*serinletmek*) Refreshing (*serinletici, canlandırıcı*) Refreshment (*içecek*)

B. ANLATIM YÖNÜNDEN SÖZCÜK TÜRLERİ

Diller gelişip zenginleştikçe varlıkları, duyguları ve kavramları ifade edebilmek için değişik yollar aranmıştır. Birbirlerine yakın veya karşıt anlamlı sözcükler anlamca giderek artmıştır.

İngilizcede diğer uygar diller gibi, kavramları en ince ayrıntılarına varan yakın anlamlı sözcüklerle anlatabilmektedir. Ancak, dillerde zenginlik belirtisi sayılan bu eşanlamlı sözcükler arasında anlamca tam bir yakınlık yoktur. Ufak da olsa aralarında ince nuanslar bulunur.

<table>
<tr><td rowspan="10">Sözcükler arasındaki anlam ilişkisi</td><td rowspan="5">Eşanlam İlişkisi (synonyms)</td><td>Fiil</td><td colspan="2">Fix = repair (onarmak)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Get = receive (almak)</td></tr>
<tr><td>İsim</td><td colspan="2">Journey = trip (yolculuk)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Ship = vessel (gemi)</td></tr>
<tr><td>Sıfat</td><td colspan="2">Ayartılara dair örnek:
dangerous: kazaya veya zarara yol açabilecek ve sakınılacak durum.
hazardous: tehlike ve kaza ihtimali taşıyan (sağlık bakımından)
insecure: güvenli olmayan (sınır vs. .. için)
perilous: korkulacak tehlike (yolculuk vs... için)
risky: riskli işler için (adım, yatırım vs...)
precarious: güvence sağlamayan (durum, varlık, vs. için)
unsafe: güvensiz ve tehlikeli (köprü vs. için)</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Karşıtanlam ilişkisi (antonyms)</td><td>Yalın sözcüklerle</td><td colspan="2">Wide (geniş) #: narrow (dar)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Cheap (ucuz) #: expensive (pahalı)</td></tr>
<tr><td>Zıt anlamlı eklerle</td><td>önek ile</td><td>non-: non-Moslem (gayri Müslim) #: Moslem
un-: unsafe (güvenilmez) #: safe
dis-: disagreeable (nahoş) #: agreeable
in-: incomplete (eksik) #: complete</td></tr>
<tr><td>sonek ile -less:</td><td>careless (dikkatsiz) #: careful</td></tr>
<tr><td>Eşseslilik ilişkisi (homophones)</td><td>Aynı şekilde söylenen fakat farklı şekilde yazılan sözcükler</td><td colspan="2">meat (et), meet (buluşmak) [mı:t]
male (erkek), mail (posta) [meyl]
sea (deniz), see (görmek) [si:]
hear (duymak), here (burada) [hi:]</td></tr>
<tr><td>Eşbiçimlilik ilişkisi (homonyms)</td><td>Anlamları farklı fakat yazılışları ve okunuşları aynı olan sözcükler</td><td colspan="2">bank (banka), bank (kıyı) [be:nk]
rose (gül), rose (açık pembe) [rouz]
tire (yormak), tire (tekerlek) [tayr]
court (avlu), court (kur yapmak) [ko:t]</td></tr>
</table>

C. TÜREME VE EKLER – DERIVATION

Bütün dillerde olduğu gibi İngilizcede de eklerle sözcük türetmek çok yaygındır. Eklerle türetme, dillerin gelişmesinde çok verimli bir kaynaktır. Ancak İngilizcede son ve öneklerin sayıları yüzleri bulur, dolayısıyla yalnızca İngilizceyi anlatmakta yardımcı olacak en yaygın ekler öğrenilmelidir.

İngilizcede ekler iki guruba ayrılır:

1. YAPIM EKLERİ

Bu ekler sözcüğe iki şekilde bağlanır:

a. Doğrudan doğruya sözcükle bütünleşerek.

Forefather (*ata*)
Disapprove (*uygun görmemek*)
Polygon (*poligon*)

b. Gövdeye bir tire (-) ile bağlanarak:

non-Moslim (*gayri Müslim*)
ex-president (*sâbık başkan*)
self-government (*özerklik*)

Türkçe sondan eklemeli bir dil olduğundan türetmeler ancak soneklerle yapılır. Buna karşın İngilizcede **önek** (prefix), **sonek** (suffix) olmak üzere iki tip ek vardır.

a. ÖNEKLER (prefixes)

Günlük dilde çok rastlanan eklerden bazıları şunlardır:

anti (*karşı*)	**antidote** (*panzehir*)
auto- (*kendi kendine*)	**automatic** (*otomatik*)
di- (*iki*)	**dimorphe** (*iki şekilli*)
mega- (*büyük*)	**megapolis** (*büyük şehir*)
poly- (*çok*)	**polyphone** (*çok sesli*)
tri- (*üç*)	**tricolour** (*üç renkli*)
en- (*yapmak*)	**enlarge** (*genişletmek*)
over- (*aşırı*)	**overdose** (*aşırı doz*)

b. SONEKLER (suffixes)

-dom (*faaliyet sahası*)	freedom (*özgürlük*)
-er (*yapan*)	baker (*fırıncı*)
-ible (*olabilen*)	edible (*yenebilir*)
-ly (*gibi*)	manly (*erkekçe*)
-tion (*durum*)	civilisation (*medeniyet*)
-en (*yapmak/etmek*)	shorten (*kısaltmak*)

c. OLUMSUZ VE KARŞIT ANLAMLI EKLER

anti- *karşı*	antibiotic (*antibiyotik*)
il- *-sız*	illogical (*mantıksız*)
ir- *-sız*	irregular (*düzensiz*)
mis- *yanlış*	misapplication (*yanlış uygulama*)
un- *aksi*	unhappy (*mutsuz*)
-less *-sız*	brainless (*beyinsiz*)

2. ÇEKİM EKLERİ (INFLEXIONAL SUFFIXES)

Bir sözcüğün fonksiyonunda değişiklik yapılmak istendiğinde o sözcüğün sonuna belirli çekim ekleri getirilir.

Türkçede yüzü aşkın olan bu ekler, İngilizcede sadece sekiz tanedir.

a. Çoğul (-s) eki
   Trees (*ağaçlar*)

b. Kurallı fiilin geçmiş zaman (past tense) eki (-ed):
   Played

c. İyelik eki ('s):
   Mary's (Mary'nin), the children's (*çocukların*)

d. Geniş zaman üçüncü tekil şahıs eki (-s):
   He plays, he comes

e. Kuralsız sıfat fiil (past participle) eki (-en):
   Broken (*kırık*), stolen (*çalıntı*)

f. Fiilin (present participle) zarf ve sıfat fiil eki (-ing): sleeping dog (*uyuyan köpek*)
   Fiilin (gerund) isimfiil eki (-ing): playing time (*oyun zamanı*)
   Fiilin (progressive form) süreklilik eki (-ing): He is playing (*oynuyor*)

g. Karşılaştırmalarda üstün derecesi eki (-er):
   faster (*daha hızlı*)
   Karşılaştırmalarda en üstünlük derecesi eki (-est):
   the fastest (*en hızlı*)

D. SÖZCÜKLERİN TÜR DEĞİŞTİRMELERİ – CONVERSION

İngilizcede kelime türetmede diğer yaratıcı kaynakda sözcüklerin farklı türlerde kullanılmasıdır.

1. Yapısal değişikliğe uğramayan sözcükler:

a. İsmin fiile dönüşmesi (conversion of a noun into a verb)

a cut (*kesik*)	to cut (*kesmek*)
a bottle (*şişe*)	to bottle (*şişelemek*)
a stress (*vurgu*)	to stress (*vurgulamak*)
an insult (*hakaret*)	to insult (*hakaret etmek*)
a knife (*bıçak*)	to knife (*bıçaklamak*)

b. Sıfatın fiile dönüşmesi
   Conversion of an adjective into a verb

calm (*sâkin*)	to calm (*sâkinleştirmek*)
dirty (*kirli*)	to dirty (*kirletmek*)
sour (*ekşi*)	to sour (*ekşimek*)
clean (*temiz*)	to clean (*temizlemek*)

2. Yapısal değişikliğe uğrayan sözcükler:

a) İsmin fiile dönüşmesi (conversion of a noun into a verb)

food (*yiyecek*)	to feed (*beslemek*)
sale (*satış*)	to sell (*satmak*)
song (*şarkı*)	to sing (*şarkı söylemek*)
loss (*kayıp*)	to lose (*kaybetmek*)

b) Zarf takılı fiillerin isme dönüşmesi (conversion of a phrasal verb into a noun)

❶ **Takısı yerinde bırakılarak:**

Fiil takının yeri	Takının isimdeki yeri
to build up (*birikmek*)	a build-up (*birikme*)
to hand out (*dağıtmak*)	a hand-out (*bildiri*)
to close up (*yaklaşmak*)	a close-up (*yakın çekim*)
to break down (*bozulmak*)	a break-drown (*arıza*)

❷ **Takısı öne alınarak:**

Fiil iken takının yeri	Takının isimdeki yeri
To break out (*patlak vermek*)	An outbreak (*patlama*)
To come in (*girmek*)	An income (*gelir*)
To let out (*çıkmak*)	An outlet (*çıkış*)
To pass by (*uğramak*)	A bypass (*aşma borusu*)
To put out (*çıkarmak*)	An output (*ürün*)
To bring up (*yetiştirmek*)	Upbringing (*yetiştirme*)

c) Vurgu kaymasıyla isimlerin fiile dönüşmesi:

Bu şekilde aynı sözcük hem isim hem de fiil olarak kullanılabilir.

İsimdeki vurgu	Fiildeki vurgu
con'test (*çekişme*)	to contest' (*itiraz etmek*)
con'flict (*çatışma*)	to conflict' (*ihtilafa düşmek*)
de'crease (*azalma*)	to decrease' (*azalmak*)
ex'port (*ihracat*)	to export' (*ihraç etmek*)
in'sult (*hakaret*)	to insult' (*hakaret etmek*)
per'mit (*permi*)	to permit' (*izin vermek*)
tran'sport (*taşıma*)	to transport' (*taşımak*)

E. BİRLEŞİKLER – COMPOUNDS

Birleştirme, bütün dillerde yeni kelime yapmanın en verimli yollarından biridir.

Yeni sözcük, genellikle kendi özlükanlamını korur.

Kuruluşları bakımından	tek kelime olarak birleşik: **birthday** (*doğum günü*) iki kelime halinde birleşik: **hard luck** (*talihsizlik*) çizgi ile birleşen :**go-ahead** (*izin*) bir edatla birleşen: **good-for-nothing** (*işe yaramaz*) takı ile birleşik: **inborn** (*doğuştan*), **hanger-on** (*asalak*) deyim gücünde öbekleşerek: **take it or leave it policy**

❶ **iki isimden oluşan birleşikler:**

goalkeeper (*kaleci*)	bookworm (*kitap kurdu*)
homework (*ev ödevi*)	bedroom (*yatak odası*)
nobleman (*asil*)	honeymoon (*balayı*)

❷ **Hayvan adlarından oluşan birleşikler:**

zebra crossing (*yaya geçidi*)
crocodile tears (*timsah gözyaşları*)
catcall (*yuhalama*)
horseplay (*eşek şakası*)
monkey business (*yalan dolan*)

❸ **Bir isimle sıfatın kaynaşmasıyla birleşenler:**

greengrocer (*manav*)	blue print (*proje*)
commonplace (*sıradan*)	best man (*sağdıç*)
foolhardy (*atılgan*)	hard luck (*talihsizlik*)

❹ **'s' iyelik eki ile kurulan birleşikler:**

driver's seat (*şöför mahalli*)	fool's paradise (*sahte mutluluk*)
cow's milk (*inek sütü*)	cat's paw (*alet olan kişi*)
salesperson (*pazarlamacı*)	statesman (*devlet adamı*)
craftsman (*sanatkâr*)	lion's share (*aslan payı*)

❺ **Çizgi ile yazılan birleşik:**

catch-as-catch can (*pankreas güreşi*)
ten-year-old (*on yaşında*)
all-too-human error (*tipik insan hatası*)
take-it-or-leave-it attitude (*ister al ister alma tarzı*)

❻ **Edatla öbekleşerek birleşenler (phrasal word)**

father-in-law (*kayın peder*)
rule-of-thumb (*göz kararı*)
Jack-of-all-trades (*becerikli kimse*)
slip-of-the-tongue (*dil sürçmesi*)
off-the-cuff (*irticalen*)
commander-in-chief (*baş kumandan*)

❼ **-ed şekilli birleşik sıfatlar (o niteliğe sahip olan anlamı taşır)**

tongue-tied (*suskun*)	ready-made (*hazır*)
ice-bound (*buz tutmuş*)	half-witted (*aptal*)
ill-famed (*kötü namlı*)	giant-sized (*büyük boy*)
evil-minded (*kötü niyetli*)	low-priced (*düşük fiyat*)

❽ **–ing şekilli fiilimsi ile birleşenler:**

hair-rising (*korkunç*)	well-meaning (*iyi niyetli*)
hard-working (*çok çalışkan*)	leading man (*baş aktör*)
heat-resisting (*ısıya dayanıklı*)	living language (*yaşayan dil*)
breath-taking (*nefes kesici*)	moving stairs (*yürüyen merdiven*)

⑨ Takılı birleşikler (compound with a particle):

a. Takı bileşiğin ikinci öğesidir:

close-up (*yakından çekim*)	know-how (*bilgi*)
go-ahead (*izin*)	spin-off (*yan ürün*)
hanger-on (*asalak*)	take-off (*kalkış*)
setback (*aksilik*)	mock-up (*taklit model*)

b. Takı bileşiğin birinci öğesidir:

afterlife (*Ahiret*)	offbeat (*olağanüstü*)
by-election (*ara seçim*)	overdue (*vadesi geçmiş*)
by-pass (*baypas*)	downfall (*düşüş*)
inborn (*doğuştan*)	income (*gelir*)

⑩ Bir isim ve bir fiille yapılan birleşikler:

go-getter (*becerikli kimse*)
playground (*oyun sahası*)
stopgap (*geçici tedbir*)

F. BİRLİKTE KULLANILAN SÖZCÜKLER (PARALLEL CONSTRUCTION)

İngilizcede bazı sözcükler belirli sözcüklerle birlikte kullanılırlar. Bu yolla bunlar, adeta birleşik bir deyim gücüne kavuşur.

a. Sıfat takımı olarak kaynaşanlar:

fast friend (*vefalı arkadaş*)	dirt cheap (*sudan ucuz*)
ice-cold (*buz gibi*)	pitch-black (*simsiyah*)
crystal clear (*apaçık*)	hard worker (*çalışkan*)

b. İki sıfattan yapılan kaynaşıklar:

bitter-cold (*keskin soğuk*)	dead serious (*çok ciddi*)
hopping mad (*zır deli*)	dead tired (*bitkin*)
freezing cold (*dondurucu soğuk*)	

c. Bir fiil ve bir isimle yapılan kaynaşıklar:

1. Fiil tabanı ile ismin kaynaşması

set foot (*ayak basmak*)	pay attention (*dikkat etmek*)
strike oil (*petrole rastlamak*)	catch fire (*tutuşmak*)
make sense (*anlamı olmak*)	make place (*yer vermek*)
buy time (*vakit kazanmak*)	run a risk (*tehlikeye atılmak*)

2. Fiil tabanı ile zarf veya sıfatın kaynaşması

cut short (*kısa kesmek*)	keep fit (*formunu korumak*)
fall asleep (*uyuya kalmak*)	stick together (*beraber olmak*)
wash clean (*tertemiz yıkamak*)	

3. Fiil tabanı ile edatlı nesnenin kaynaşması

Agree on principle (*prensip üzerine anlaşmak*)
Ask for trouble (*bela aramak*)
Feel at home (*yadırgamamak*)
Go to war (*savaşa girmek*)
Answer to a need (*bir ihtiyacı karşılamak*)

d. Tekrarlar (parallel construction):

1. Bir edatla bağlanan tekrarlar

arm in arm (*kol kolo*)	bit by bit (*azar azar*)
day by day (*günden güne*)	end to end (*uc uca*)
face to face (*yüz yüze*)	hand in hand (*el ele*)
out and out (*bütün bütün*)	half and half (*karışık*)
so and so (*filanca*)	

2. Bağlaşla bağlanan zıt anlamlı tekrarlar:

dead or alive (*ölü veya diri*)	a word or two (*bir iki söz*)
more or less (*aşağı yukarı*)	sooner or later (*er veya geç*)
slow but sure (*yavaş fakat emin*)	tit for tat (*kısasa kısas*)

3. İkilemeler (alliteration)

willy-nilly (*ister istemez*)	riff-raff (*ayak takımı*)
tell-tale (*dedikoducu*)	zigzag (*zikzak*)
shipshape (*düzenli*)	dilly dally (*oyalanmak*)
mish-mash (*karmakarışık*)	dingdong (*dangdung*)
seesaw (*tahterevalli*) (*iniş çıkış*)	helter-skelter (*telaşlo*)
hubbub (*gürültü*)	bigwig (*kodaman*)
humdrum (*monoton*)	

4. İkilemeler (pairs)

'and' ile bağlı ikileme

tooth and nail (*var gücüyle*)	hit and run (*vurkaç*)
safe and sound (*sağ salim*)	spick and span (*gıcır gıcır*)
bed and breakfast (*yatak ve kahvaltı*)	far and near (*her yerde*)
pros and cons (*lehte ve alehte*)	null and void (*geçersiz*)
wait and see (*bekle gör*)	off and on (*ara sıra*)
live and let live (*yaşa ve yaşat*)	ifs and buts (*tereddütler*)

G. DİĞER SÖZCÜK YAPMA YOLLARI

1. KIRPILMIŞ SÖZCÜKLER (clipped words)

Bunlar sözcüklerin kısaltılması ile değil, bir sözcükten kırpılıp çıkarılarak oluşturulur:

ad	advertisement	yerine (*reklam*)
bike	bicycle	yerine (*bisiklet*)
disco	discotheque	yerine (*diska*)
fridge	refrigerator	yerine (*buzdolabı*)
flu	influenza	yerine (*grip*)
fan	fanatic	yerine (*taraftar*)
vet	veterinary	yerine (*veteriner*)
lab	laboratory	yerine (*laboratuar*)

2. HARFLİ SÖZCÜK (letter-words)

Sayıları her gün atan sözcük çeşitidir:

A-Bomb (*atom bombası*)
T- shirt (*T-şört*)
X- ray (*röntgen*)
U-turn (*U dönüşü*)
OK (*onay*)
L-plate (*L plakası*)
X mas (*Noel*)

3. KISALTILMIŞ SÖZCÜK (Abbreviation)

Sayıları birkaç yüzü bulunan sözcük çeşitidir:

m.p.h. (*saatte mil*)
VIP (*çok önemli*)
5 hrs (*beş saat*)
Sc. (*bilim*)
J.R. (*hâkim*)
M.P. (*milletvekili*)
UN (*Birleşmiş Milletler*)
Ph.D (*doktora*)
OK. (*onay*)

4. KONUŞMA DİLİNE AİT SÖZCÜKLER VE ARGO (Colloquial and slang)

Yabancıların uzak durmaları gereken sözcük türüdür.

guts (*cesaret*)	granny (*nine*)
yeah (*evet*)	oldman (*bizimki*)
grandma (*büyükanne*)	chap (*adam*)
kid (*çocuk*)	mum (*anne*)
guy (*adam*)	daddy (*baba*)
peanut(s) (*önemsiz*)	mate (*eş*)
pal (*arkadaş*)	pinch (*tutuklamak*)
old man (*baba*)	south paw (*solak*)

5. YABANCI KÖKENLİ SÖZCÜKLER (Foreign words)

Asırlar boyu Latince, Fransızca vesair dillerden İngiliz diline geçmiş ve orijinal imlâlarıyla yazılan sözcüklerdir.

pell-mell (*karma karışık*)
hors-d'oeuvre (*ordövr*)
tête-a-tête (*baş başa*)
carte blanche (*açık çek*) (*kayıtsız şartsız yetki*)
vise versa (*tersine*)
blasé (*içi geçmiş*)
chic (*şık*)
avantgarde (*avangard*)
gourmet (*gurme*)
persona non grata (*istenmeyen kişi*)

6. YANSIMA SÖZCÜKLER (onomatopoeia)

Ünlemlere benzeyen bu sözcükler, varlıkların seslerini taklit ederek oluşturulurlar:

jiggle (*kıkır kıkır gülme*)
drone (*vızıldama*)
click (*çıt*)
boo (*yuhalama*)
shriek (*çığlık*)
rumble (*gümbürtü*)
hum (*uğultu*)
clap (*el çırpma*)

7. KIRPILARAK KAYNAŞTIRILAN SÖZCÜKLER (Blended words)

Birinci kelimenin ön kısmı ile ikinci kelimenin son kısmının birleştirilmesi ile oluşturulmuştur:

brunch	breakfast / lunch	bileşiminden	(*kahvaltı ile öğle yemeği*)
motel	motor / hotel	"	(*motel*)
newscast	news / broadcast	"	(*haberler*)
interpol	international / police	"	(*interpol*)
chunnel	channel / tunnel	"	(*Manş tüneli*)
stagflation	stagnation / inflation	"	(*durgunlukta enflasyon*)
smog	smoke / fog	"	(*dumanlı sis*)

8. KISALTILMIŞ SÖZCÜKLER (Acronyms)

Birkaç sözcüğünün baş harflerinin veya hecelerinin bir araya gelmesiyle oluşan sözcüklerdir:

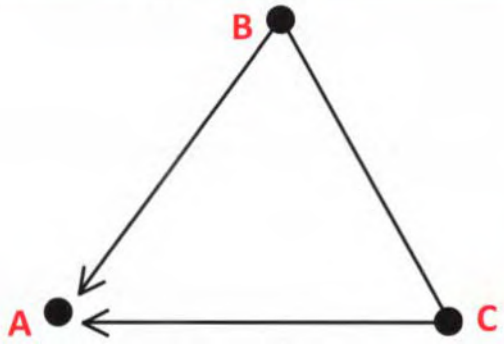
NATO	**VIP**
UNESCO	**UN**
UNICEF	**AIDS**
IMF	**NY**
RADAR	**USA**
NASA	

13 ANLATIMDA SÖZCÜKLERİN KULLANIMI - SÖZCÜK ÜÇGENİ

Düşünceleri istenilen biçimde ve eksiksiz anlatabilmek için sözcükleri kurallara uygun dizmek ne kadar önemli ise onları bilinçli ve sistematik bir şekilde doğru olarak seçip kullanmak da o kadar önemlidir. Varlıkları, nesneleri, eylemleri ve düşünceleri anlatan sözcükler üç ayrı sınıfa ayrılır ve pratik bir değişle bir "tercih üçgeni" oluşturur.

Adı bilinmeyen, ya da söylenmek istenmeyen varlık ve nesnelerin yerine kullanılan sözcükler:

Something (*bir şey*) nothing (*hiçbir şey*)
Somebody, someone (*biri*)
Nobody, no one (*kimse*)
Somewhere (*bir yer*) nowhere (*hiçbir yer*)
Everybody, everyone (*herkes*)
Everything (*her şey*)
Everywhere (*her yer*)
One (*biri*) (*insan*)
You (*insan*)
Things (*şeyler*)
People (*insanlar*)

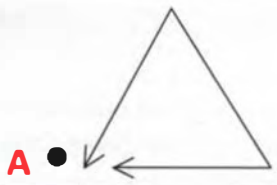
İngilizcede bir sözcüğün tekrarından kaçıldığı bilinen bir gerçektir. Benzer sözcüklerin tekrarını önlemek için onların yerine aynı görevi görecek başka sözcükler getirilir. Cümlede önceden geçmiş kavram, varlık, kişi ya da eylemin yerini tutan sözcükler:

he, she, it	the (.....) one
they	the(.....) ones
so	one
(to)	do/did
not	
this/that	

Biliniyorsa varlıkları kendi adları ile karşılayan sözcükler:

Turkey (*Türkiye*)	tomorrow (*yarın*)
October (*Ekim*)	apple (*elma*)
Mary	whiteness (*beyazlık*)
I, you, we	children (*çocuklar*)
Istanbul	teacher (*öğretmen*)
hate (*nefret*)	swimming (*yüzme*)
to live (*yaşamak*)	the universe (*evren*)
the sun (*güneş*)	why (*neden*)
ten (*on*)	the rich (*zenginler*)

Anlatımda bir sözcüğün veya ifadenin yerini tutan ve onun ikinci kez kullanılmasına önleyen sözcükler.

1. the (.....)one
the (.....) ones
Yalnız sıfatla nitelenen bir ismin yerini tutar:

Try the other one. *Ötekini dene*
Mine is the blue one. *Benimki mavi olanıdır.*
The first one was better. *Birincisi daha iyiydi.*
The green ones. *Yeşil olonlar.*
The ones in the corner. *Köşedekiler.*

2. one/ones
Belirli sözcüklerle birlikte kullanılarak isimlerin yerini tutar:

Either one is all right. *Her ikisi de olur.*
That one is not for sale. *O satılık değil.*
There is one here. *Burada bir tane var.*
I've never met one like him. *Onun gibisine rastlamadım.*
I need one who speaks English. *İngilizce bilen birine ihtiyacım var.*

3. it
Tekil nesnelerin, soyut isimlerin, durumların, olayların ve eylemlerin yerini tutar:

It's getting late. *Geç oluyor.*
It was wrong of us. *Hata ettik.*
It can't be helped. *Başka çaresi yok.*
I'll see to it. *İcabına bokarım.*
It isn't worth it. *Değmez.*
Whose idea was it? *Kimin fikriydi?*

4. he/she: Tekil olan tüm kişi adları yerine.
She is not here. *O burada değil.*

S. they: Çoğul olan tüm varlıklar yerine
They are not coming. *Gelmiyorlar.*

6. he or she: Belirli bir cinsiyet anlatmayan isimlerin yerini tutar.

A teacher is human, he or she will make mistakes.
Öğretmen de bir insandır, o da hata yapar.

7. this/that: Varlıkların yerini işaret yolu ile tutar.

Is this true? *Bu doğru mu?*
That is not possible. *Bu mümkün değil.*

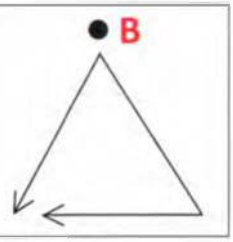
8. do, does, did, so

Benzer fiillerin tekrarını önlemek için kullanılan sözcüklerdir.

Olumsuz ifadelerde yalnız not ve mastarlarda to ile yetinilir:

You wanted it, not me. (*Sen istedin, ben değil.*)
You may not believe it but I do. (*Sen inanmayabilirsin, ama ben inanıyorum.*)
We all don't smoke, but he does. (*Biz sigara içmeyiz, fakat o içer.*)
I did it for you. (*Onu senin için yaptım.*)
You want peace, so do we. (*Siz barış istiyorsunuz, biz de.*)
I found it so. (*Ben böyle buldum.*)
Not everyone thinks so. (*Herkes öyle düşünmüyor.*)
It is not so! (*Yalan!*)
Even so. (*Öyle olsa bile.*)
I told you so. (*Sana böyle olacağını söylemiştim.*)
I hope so. (*Umarım öyledir.*)
I'll be glad to. (*Seve seve.*)
He didn't deserve to. (*Onu hiç hak etmedi.*)
He wants to talk but he is afraid to. (*Konuşmak istiyor ancak bundan korkuyor.*)
I'd love to. (*Seve seve.*)

Adları ve varlıkları belirsizce ve genelleyerek anlatan sözcükler.

1. One (insan)

One can't be so sure. (*İnsan o kadar emin olamaz.*)
One is never too old to learn. (*Öğrenmenin hiç de yaşı yoktur.*)
It's strange how touchy one can be! (*İnsanın bu kadar titizlenmesi de garip!*)
Do as one pleases. (*İstediğini yapmak.*)
Do one's best. (*Elinden geleni yapmak.*)

2. You: (insan) çok defa edilgen bir anlam verir:

How do you play it. (*Nasıl oynanır.*)
You can't tell! (*İnsan bilemez ki!*)
You don't talk during the exam. (*Sınav esnasında konuşulmoz.*)
How do you get there. (*Oraya nasıl gidilir?*)

3. We: insan, hepimiz, herkes

We all make mistakes. (*Herkes hata yapar.*)
We can't live forever! (*İnsan sonsuza dek yoşayamaz.*)

4. He: Atasözlerinde ve alışılagelmiş anlamının dışında kullanılışı:

He who wants war doesn't know war. (*Savaşı isteyen savaşı bilmez.*)

He who hesitates is lost. (*Kararsız insan kaybeder.*)

He laughs best who laughs last. (*Son gülen iyi güler.*)

5. Some, somebody, everybody...: Belirsiz varlıkların yerini tutarlar:

There's someone at the door. (*Kapıda biri var.*)

No one will know. (*Kimse bilmeyecek.*)

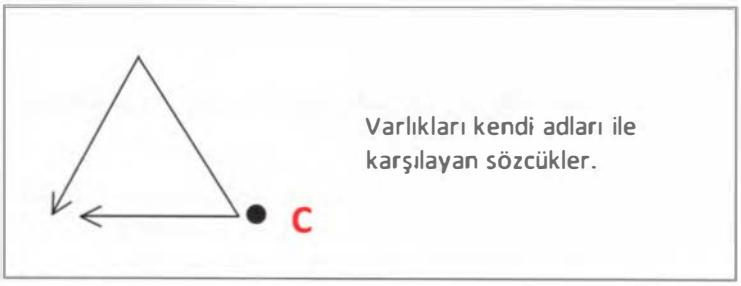
Is there anywhere to park? (*Park edecek yer var mı?*)

Is anything the matter? (*Bir şey mi oldu?*)

Some have accepted. (*Bazıları kabul etmiş.*)

Maybe at some other time. (*Belki başka bir zaman.*)

Bknz...

The rich aren't always happy. (*Zenginler her zaman mutlu değillerdir.*)

Soon is better than **later**. (*Erken olması geç olmasından daha iyidir.*)

Green isn't suitable. (*Yeşil gitmez.*)

Seeing is **believing**. (*Görmek inanmak demektir.*)

Ten is enough. (*On tane yeter.*)

Why is what the readers want to know. (*Okuyucular nedenini bilmek ister.*)

A **year** ago today was a holiday. (*Geçen yıl bugün bir tatil günüydü.*)

Now is the time. (*Şimdi tam zamanıdır.*)

14 İNGİLİZCEDE ADLARIN KULLANILIŞ YOLLARI

Her dilde adların değişik kullanım yerleri ve buna uygun olarak da değişik yolları vardır. Nasıl ki adları kullanabilmek için Arapçada "hareke", Türkçede "İsim Hal Eklerini" bilmek gerekiyorsa, İngilizcede de adların kullanılış şekil ve yollarını bilmek gerekir.
Bu konuda, Türk ve İngiliz dilleri arasında çok büyük yöntem farklılıkları vardır:

Ben **doktor** olacağım. Burada **kutu** yok. **Kapı** kapalı. Türkiyede **elma** ucuz. **Kahvemiz** yok. Bir **çay** rica ederim. **Süt** taştı.

İngilizcede adların bu şekilde kullanılmaları mümkün değildir. Adlar, özel ad, cins ad veya soyut olsun anlam ve ifadeye uygun olarak dört şekilde kullanılır:

a) "a" belirtme ön takısı ile
b) "the" belirtme ön takısı ile
c) Tek başına hiçbir takı almadan
d) Toplu adı ile

Bu dört kullanılış şekilleri belirleyen faktörler şunlardır:

a) Adın soyut anlamlı, madde veya cins adı olması.
b) Özel ad veya toplu adı olması.
c) Adların niteleyici bir sözcük ile kullanılıp kullanılmaması.
d) Aynı tür adların sözcüklerden ayırt eden bir özelliği olması

1. CİNS İSİMLER

SAYILABİLEN NESNELERİN ADLARI VE KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ
(THE COUNTABLE)

Apple, house, table, box.. gibi sayılabilen varlık isimleri bu şekilde ancak sözcüklerde madde başı olarak bulunur. Bu şekilde bir cümlede Türkçede olduğu gibi İngilizcede kullanılamaz.

a) SAYILABİLEN BİR VARLIĞIN ADI **a / an** İLE KULLANILIR.

a hat	an apple	a plate	a book	a jug

An apple is a fruit. (*Elma bir meyvadır.*)
A car is not a luxury. (*Araba bir lüks değildir.*)
Can I have a plate? (*Bir tabak alabilir miyim?*)
I bought him a tie. (*Ona bir kravat satın aldım.*)
Is there a fridge in the kitchen? (*Mutfakta buzdolabı var mı?*)

'a' takısı, belirli yerlerde 'an' şeklinde kullanılır:

- Sessiz veya sessiz gibi okunan harflerle başlayan sözcüklerin önünde 'a' kullanılır.
  a Europe [e yurop]
  a University [eyunivırsity]
  a Union [e yunyın]

- Sesli veya sesli gibi okunan sözcüklerin önünde "an" kullanılır.
  an M.P. [enempiy]
  an orange [enorınc]
  an honour [enanı]

b) SAYILABİLEN VARLIKLARIN TOPLULUK GÖSTEREN ŞEKİLLERİ:

Adların, tekli halleri dışında, aynı cinsten varlıkları anlatan toplu bir adları vardır.

apples (*elma*)

plates (*tabak*)

books (*kitap*)

glasses (*bardak*)

Görüldüğü gibi, nesnelerin toplu adı sözcüklerin çoğul şekli ile karşılanır.

Apples are cheap in Turkey. (*Türkiye'de elma ucuzdur.*)
If this is a glass,these also are glasses. (*Bu bardaksa, bunlar da bardak.*)
Does anyone sell hats around here? (*Buralarda şapka satan var mı?*)
My uncle buys and sells cars. (*Amcam, araba alıp satar.*)

c) Bazı nesneler yapıları itibarıyla doğrudan doğruya toplu adı ile adlandırılır:

grapes (*üzüm*)

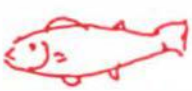

olives (*zeytin*)

bananas (*muz*)

nuts (*fındık*)

I don't think he sells olives. (*Zeytin sattığını sanmıyorum.*)
These are black grapes. (*Bunlar siyah üzüm.*)
Don't you like bananas? (*Muz sevmez misin?*)

d) Bazı nesnelerin tekli ve toplu adları şekilce aynıdır:

a fish (*bir balık*)

fish (*balık*)

a fruit (*bir meyve*)

fruit (*meyve*)

Bu kullanımdaki sözcüklerin çoğunu balık ve hayvan adları oluşturur. Duruma göre ya çoğul ya da tekil fiil alırlar.

Over 200 cattle can graze here. (*Burada 200 sığır otlayabilir.*)
A few deer were roaming there. (*Birkaç geyik orada dolaşıyordu.*)
A deer visits our garden every night. (*Bir geyik her gece bahçemizi ziyaret ediyor.*)
They buy both vegetables and fruit. (*Sebze olsun, meyve olsun, her ikisini alıyorlar.*)

Maalesef, bu çok önemli kullanılış şekilleri, dil kitaplarında, teklik-çoğulluk, belirlilik- belirsizlik gibi kavramlar altında kaybolup gitmektedir.

e) Nesnelerin "topluluk adı" çoğul şekilli olduklarından (a/an) takısı ile kullanılamayacağına göre bunların yerine başka sözcükler kullanılır:

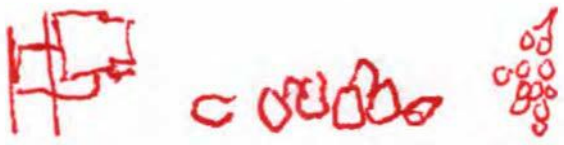
Bu sözcükler:

Olumlu ifadelerde: some [sım]
Olumsuz ifadelerde: not any [notınıy]
Sorularda: any [ınıy]

Bu üç sözcük basit belirtme takılarından ibarettir. Burada "sayı'ya 'miktar'" belirtme gibi fonksiyonları yoktur.

A. a/an YERİNİ TUTAN SOME

"o şeyden" anlamına gelir ve [sım] telaffuz ile okunur:

I'll buy some flagsfor the match. (*Maç için bayrak satın alacağım.*)
We've got some[sım] problems. (*Sorun çıktı.*)
Where can I get some batteries? (*Nerede pil bulabilirim?*)
Can I have some[sım] grapes? (*Üzümden alabilir miyim?*)
Would you like some[sım] nuts? (*Fındıktan ister miydiniz?*)

Ancak sayı belirten '**SOME**' vurgulu olup [sam] okunur.

Some [sam] apples were spoiled. (*Bazı elmalar çürüktü.*)
Some [sam] books are harmful. (*Bazı kitaplar zararlıdır.*)
Some [sam] didn't know. (*Bazıları bilmiyordu.*)
Some [sam] people are always late. (*Bazı insanlar daima geç kalır.*)

B. a/an YERİNİ TUTAN NOT ANY

'O şeyden' anlamına gelir ve [notınıy] telaffuz edilir.

I don't remember ordering any drinks. (*İçki ısmarladığımı hatırlamıyorum.*)
There aren't any left. (*Onlardan kalmadı.*)
We don't have any[ınıy] big sizes. (*Büyük boy beden bulunmaz.*)

Ancak sayı belirten 'any' vurgulu olup [eniy] telaffuz edilir.

I don't want any [eniy] of them. (*Onlardan hiçbirini istemiyorum.*)
Quince? I haven't seen any [eniy]. (*Ayva mı? Hiç görmedim.*)

Bknz: 68

C. a/an YERİNİ TUTAN ANY?

Sorularda "o şeyden" anlamına gelir ve [ınıy] olarak okunur.

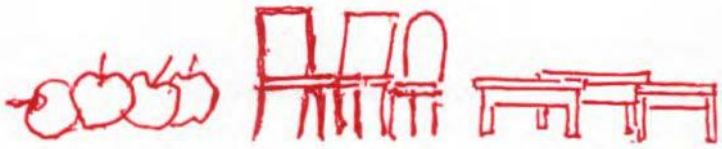
Has anyone taken any [ınıy] apples? (*Elmalardan alan var mı?*)
Have you any [ınıy] apples to spare? (*Fazla elma var mı?*)
Are there any apples left on the tree? (*Ağaçta elma kaldı mı?*)
Are there any shoe shops there? (*Orada ayakkabı dükkânı var mı?*)

Ancak sayı belirten any vurgulu olup [eniy] okunur:

Aren't there any [eniy] left? *Hiç kalmadı mı?*

Bknz:68

Tabii ki varlık adları tek başına kullanılabilir; ancak bu durumda adın karşıladığı varlık bir TÜR olarak anlatılmış olur.

apples chairs tables

We need chairs not tables. (*Bize sandalye lazım, masa değil.*)
It seems there are wolves around here. (*Buralarda kurt varmış.*)
I prefer green apples. (*Yeşil elmayı tercih ederim.*)

2. SAYILAMAYAN NESNELERİN ADLARI VE KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ (The Uncountable)

a) Yiyecek, içecek ve diğer benzeri maddeler sayılamayan varlıklar arasına girer. Bunlar, sayılabilen cins adları gibi kullanılamaz.
Bu maddelerin adları, türde belirten "TOPLULUK" adı ile karşılanır.

cheese (*peynir*)

bread (*ekmek*)

milk (*süt*)

sugar (*şeker*)

oil (*yağ*)

He deals in sugar. (*Çay ticareti yapar.*)
They don't eat pork. (*Onlar domuz eti yemez.*)
There is honey and honey. (*Bal var, bal da var.*)
I don't drink beer. (*Ben bira içmem.*)
Meat is expensive here. (*Burada et pahalıdır.*)

b) Sayılamayan varlıkların tekil adı yoktur. Bunlar a/an takıları alamayacağına göre, yerine 'o şeyden' anlamına gelen bir sözcük kullanma gereği doğar:

c) Olumlu ifadelerde SOME [sım] kullanılır:

I bought some medicine with the money. (*O para ile ilaç aldım.*)
I'll have some tea. (*Çay içeceğim.*)
I have sent him for some coffee. (*Onu kahve almaya gönderdim.*)

d) Sorularda ANY [ıniy] kullanılır:

Do you need any oil? (*Yağa ihtiyacınız var mı?*)
Does it have any pork in it? (*İçinde domuz eti var mı?*)
Do you need any help? (*Yardıma ihtiyacın var mı?*)

e) Olumsuz ifadelerde NOT ANY (notıniy) kullanılır:

I haven't any change. (*Bozuk param yok.*)
I don't remember ordering any soup. (*Çorba ısmarladığımı hatırlamıyorum.*)
I haven't got any sugar. (*Şekerim yok.*)

f) Bunların aldıkları fiil daima tekil çekimli olur:

milk is .....

tea is .....

wine is .....

Ancak bunlar cümlede sıralandıklarında çoğul fiil alırlar:

Oil, sugar and tea are cheaper here. (*Yağ, şeker ve çay burada daha ucuz.*)
Coffee and tea are drunk hot. (*Kahve ve çay sıcak içilir.*)

g) Az da olsa marketlerde 'ÇEŞİTLERİ' anlamına gelen yiyecek ve içecek çoğul adlarına rastlanabilir:

Meats (*et çeşitleri reyonu*)

Teas (*çay çeşitleri*)

Wines (*şarap reyonu*)

3. SAYILAMAYAN NESNELERİN SAYILIR HALE GELMESİ (Counting the uncountable)

Yiyecek, içecek gibi sayılamayan varlıklar ancak miktarla belirtilir. Ancak bu tür varlıkların 'sayılması' gerektiğinde sayılabilen türden uygun bir sözcükle birlikte kullanılıp dolaylı yoldan sayılmış olur. Bu amaç için kullanılan sözcükler şunlardır:

a)

grain	*tane*	drop	*damla*	piece	*parça*	can	*kutu*
kilo	*kilo*	pinch	*tutam*	slice	*dilim*	bottle	*şişe*
box	*kutu*	pile	*yığın*	head	*baş*	glass	*bardak*
tin	*kutu*	bunch	*demet*	loaf	*somun*	bowl	*kase*
dollar	*dolar*						

handful *avuç dolusu*
spoonful *kaşık dolusu*
cupful *bardak dolusu*

a glass of water
(*bir bardak su*)

a slice of bread
(*bir dilim ekmek*)

a ball of wool
(*bir yün yumağı*)

a spoonful of salt
(*bir kaşık tuz*)

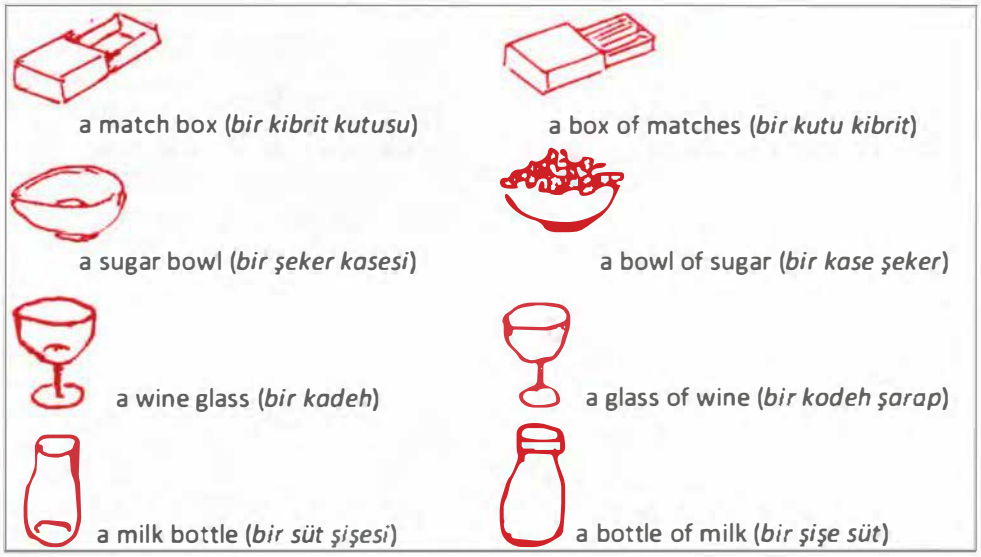
b) a good quality - *kaliteli*
a kind of - *bir tür*
a sort of - *bir tür*

a dry sort of bread
(*bir tür kuru ekmek*)

a good quality cheese
(*kaliteli bir peynir*)

a new kind of plastic
(*yeni bir çeşit plastik*)

Karşılaştırınız:

4. İSİMLERDE BELİRLİLİK VE BELİRSİZLİK KAVRAMI - THE DEFINITE AND THE INDEFINITE

İngilizcede belirlilik ve belirsizlik kavramlarını gösteren sözcüğe 'article' denir.
Bu konuda dil kitaplarının verdiği kurallar şunlardır:

a) Adların önüne '**the**' takısı getirildiğinde o sözcük **belirli (definite)** olarak kullanılmış olur.
b) Buna karşın '**a**' belirsizlik takısı getirildiğinde o sözcük **belirsiz (indefinite)** olarak kullanılmış olur.
Ancak aşağıda görüleceği gibi, özel, soyut ya da madde adı olsun, bu iki takıyı normalde almamaları gerekirken yerinde ve icabında alır ve buna göre de **üç farklı anlam** ve anlatımda kullanılır.

Varlığın yalın özel adı	**"*the*" belirtme takısı ile kullanımı**	**Özel adların "*a*" belirsizlik takısı ile kullanımı**
Europe (*Avrupa*)	Bu özel adlar, niteleme yolu ile belirlilik kazandıklarında diğer belirli cins sözcükler gibi önlerine '**the**' takısı alırlar.	Herhangi bir şekilde bir cins isme dönüşen özel adlar belirliliklerini kaybederek sıradan bir cins isim gibi önlerine '**a**' takısı alırlar.
Einstein	The Istanbul of the 18th century	I was born on a Monday
Paris	(*18. yüzyılın İstanbul'u*)	(*Bir pazartesi doğdum*)
God (*Tanrı*)	The first Monday in June	In the house of a Mr. Oliver.
Christmas (*Noel*)	(*Haziranın ilk pazartesisi*)	(*Oliver adında birinin evinde*)
Turkey	The new Turkey	I'm not an Einstein.
Gloria	(*Yeni Türkiye*)	(*Ben bir Einstein değilim*)
Istanbul	The Einstein of his time	A new Europe
Monday (*pazartesi*)	(*Zamanın Einstein'i*)	(*Yeni bir Avrupa*)
Mr. Ford	The Paris of the East	You're a nobody
President Bush	(*Doğunun Paris'i*)	(*Sen bir hiçsin*)
	The God of our fathers	That's a different Gloria.
	(*Atalarımızın Rabbi*)	(*Bu farklı bir Gloria*)
	The Europe of the rich	He bought a Rembrant)
	(*Zenginlerin Avrupası*)	(*Bir Rembrant aldı*)

Ancak "ancient", "modern", "pre-" ve "post" gibi sözcüklerle nitelenen veya isim tamlaması kalıbında olan ifadeler, birleşik isim sayıldığından herhangi belirtme takısı almazlar.

Caliph Omar	*(Halife Ömer)*	Post-war Japan	*(Savaş sonrası Japonya)*
Christian Europe	*(Hristiyan Avrupa)*	Pre-war France	*(Savaş öncesi Fransa)*
Galata Tower	*(Galata Kulesi)*	Medieval Europe	*(Ortaçağ Avrupası)*
Republic Day	*(Cumhuriyet Bayramı)*	Mothers' Day	*(Anneler Günü)*
Ottoman Turkey	*(Osmanlı Türkiyesi)*	Modern Turkey	*(Modern Türkiye)*
		Ancient Egypt	*(Eski Mısır)*

a. SOYUT ADLAR

Soyut sözcükler a veya the takısı alamaz:

music	*müzik*	hope	*umut*
knowledge	*bilgi*	hate	*nefret*
courage	*cesaret*	dinner	*akşam yemeği*
strength	*güç*	love	*sevgi*

There is still hope. (*Hala umut var.*)
Knowledge is power. (*Bilgi güçtür.*)
What we need is trade not aid. (*Bize yardım değil ticaret gerekli.*)
Help will be coming. (*Yardım gelecek.*)

Ancak, bu soyut sözükler niteleme yolu ile belirlilik kazandıklarında diğer cins isimler gibi takı ile kullanılırlar.

A good knowledge of English is necessary. (*İyi bir İngilizce bilgisi gereklidir.*)
An admiration for everything foreign. (*Yabancı olan her şey için hayranlık.*)
A light dinner. (*Hafif bir akşam yemeği.*)
The love of a mother. (*Bir annenin sevgisi.*)
The strength of a bull. (*Bir boğanın gücü.*)
A courage that has no equal. (*Misli görülmemiş bir cesaret.*)
That's a piece of propaganda. (*Bu bir propagandadır.*)
A piece of advice. (*Bir nasihat.*)
There isn't a single piece of evidence. (*Tek delil bile yok.*)

b. TAKININ DEYİMLERDE DÜŞMESİ

School, work, hospital, sea, court ve prison gibi yer ifade eden sözcükler anlamlarının dışında belirli deyimlerde okumak, çalışmak, uyumak, ibadet etmek, alış veriş yapmak vs. gibi ikinci bir anlam kazanabilirler.
Bu durumda fiil, edat ve sözcükler bir bütün teşkil edeceklerinden aralarında belirtme takısı bulunmaz.

go to bed - *yatmak*	go by bus - *otobüsle gitmek*
go to court - *davacı olmak*	be at table - *sofrada olmak*
go to jail - *hapse girmek*	be at work - *iş başında olmak*
go to school - *okula devam etmek*	return from church - *ayinden dönmek*
go to press - *basılmak* (gazete)	go home - *eve gitmek*
take to hospital - *hastaneye kaldırmak*	before class - *dersten önce*
after supper - *akşam yemeğinden sonra*	after church - *ayinden sonra*

c. BELİRTME TAKISI ALMAYAN CİNS İSİMLER

a) Mother, teacher, father ve doctor gibi tanıdık kişiler ve aile fertleri yeterince belirli olduklarından anlatımda belirtme takısı almazlar:

I declare you husband and wife. (*Sizi karı koca ilan ediyorum.*)
Young and old, everyone. (*Genç ve yaşlı herkes.*)
Mother won't like it. (*Annem bu işi beğenmeyecek.*)
Dr. Wayne, writer and surgeon. (*Yazar ve operatör olon Dr. Wayne.*)
Where's father? (*Babam nerede?*)

b) Diğer taraftan gazete manşetleri, bildiriler ve talimatlar üslup icabı **the** veya a takısı almazlar:

Club fined £5000. (*Kulübe 5000£ ceza kesildi.*)
Mother of four found dead. (*Dört çocuk annesi ölü bulundu.*)
To release **lever** press **button**. (*Kolu serbest bırokmok için düğmeye basın.*)

c) Birçok deyimde öğeler birbiriyle bir bütün teşkil ettiğinden belirtmetakıları bu sözcükler arasına girmez.

heads or tails (*yozı mı turo mı?*)
from end to end (*boydan boyo*)

d) Bilim dalı adları, terimler ve benzerleri, herhangi belirtme takısı almadan kullanılır.

history	*tarih*	rain	*yağmur*
chemistry	*kimya*	tennis	*tenis*
gambling	*kumar*	heat	*ısı*
death	*ölüm*	football	*futbol*
union	*birlik*	algebra	*cebir*
cash	*nakit*	pay	*maaş*

Football is a team game. (*Futbol bir tokım oyunudur.*)
I don't understand chemistry. (*Ben kimyadon anlamam.*)
Do you play tennis? (*Tenis oynar mısınız?*)
Union makes strength. (*Birlikten güç doğar.*)

7. ADLARI BELİRTİLEREK KULLANMA VE 'the' BELİRTME TAKISI
The definite and the definite article

"the" takısı bir ismin önüne gelip, onun belirli anlamda kullanıldığını gösterir. Bu iki şekilde yapılır:

1. Karine ile ismin açık ya da örtülü bir şekilde belirli olması:

The door is closed. (*Kapı kapalı.*)

The milk has boiled over. (*Süt taştı.*)

Where is the library? (*Kütüphane nerede?*)
Father is going to pay the bills. (*Babam faturaları ödeyecektir.*)
Did you sell the book? (*Kitabı sattın mı?*)
The students want better conditions. (*Öğrenciler daha iyi şartlar istiyorlar.*)

2. Niteleme yoluyla belirtilmiş isimlerde:

The boks on the lower shelf. (*Alt raftaki kitaplar.*)

The water in the bottle. (*Şişedeki su.*)

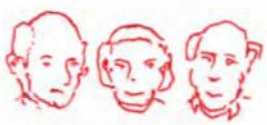
The workers living there. (*Orada yaşayan işçiler.*)
The types sold on the market. (*Piyasada satılan türler.*)

3. "**the**" belirtme takısı alan diğer kuruluş ve ifade şekilleri şunlardır:

a. Aynı niteliği taşıyan toplu olarak karşılayan adların başında:

the rich (*zenginler*)

the aged (*yaşlılar*)

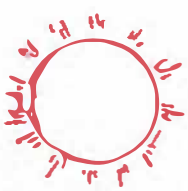
the young (*gençler*)

the dead	*ölüler*
the aging	*yaşlanmakta olan*
the aged	*yaşlılar*
the hungry	*aç olanlar*
the wounded	*yaralılar*
the good	*iyiler*
the accused	*sanık/sanıklar*
the wicked	*kötüler*
the weak	*güçsüzler*
the strong	*güçlüler*

b. Türlerinde tek oldukları kabul edilen ve benzeri olmayan varlık adlarının başında:

the earth (*dünya*)

the sun (*güneş*)

the moon (*ay*)

the air	*hava*	the sea	*deniz*
the king	*kral*	the President	*Cumhurbaşkanı*
the mind	*beyin*	the Army	*Ordu*
the Gospel	*İncil*	the Church	*Kilise*
the Lord	*tanrı*	the Nine	*dokuzlar*
the Sphinx	*Sfenks*	the Prophet	*Resul*
the universe	*evren*	the Titanic	*Titanik*
the west	*batı*	the Turkish Eleven	*Türk Milli Takımı*
the Koran	*Kur'an*	the Bible	*İncil*
the Red Cross	*Kızılhaç*		

c. Bazı hallerde, cins adlar, **generic** (*soy*) takısı denilen '**the**' alarak kendi cinsinin bütün teklerini temsil eder:

the lion	*aslan*	the tomato	*domates*
the telephone	*telefon*	the potato	*patates*
the guitar	*gitar*	the mosque	*cami*
the dollar	*dolar*	the piano	*piyano*
the horse	*at*	the camel	*deve*

The dog is a faithful animal. (*Köpek sadık bir hayvandır.*)
The telephone was a great invention. (*Telefon büyük bir icottı.*)
The guitar is a string instrument. (*Gitar telli bir çalgıdır.*)
The camel is the ship of the desert. (*Deve çölün gemisidir.*)
The tiger is a large cat. (*Kaplan büyük bir kedidir.*)

d. Milletler ve topluluk adları önünde:

the Arabs (*Araplar*)

the Turks	*Türkler*
the Germans	*Almanlar*
the French	*Fransızlar*
the Whites	*Beyazlar*
the Ottomans	*Osmanlılar*
the English	*İngilizler*
the Chinese	*Çinliler*
the Dutch	*Hollandalılar*
the Eskimos	*Eskimolar*
the Zulus	*Zulular*

e. Coğrafya ve adları:

Hangi adın takı alacağını, hangisinin almayacağını belirleyen kesin ve genel bir kural yoktur. Bu konuda tek çare sözlüğe başvurmaktır.

1. ÜLKELER VE KENTLER

'the' takısı alan ülke adları aslında cins isimlerin birleşmesiyle oluşmuş isimlerdir.

Turkey (*Türkiye*)
France (*Fransa*)
Germany (*Almanya*)
the Argentine (*Arjantin*)
the United States of America (*Amerika Birleşik Devletleri*)
the United Kingdom (*Birleşik Krallık*)
the Netherlands (*Hollanda*)
the British Isles (*Biritanya adaları*)
the Hague (*Lahey*)
the city of Tokyo (*Tokyo şehri*)
China (*Çin*)
England (*İngiltere*)
Russia (*Rusya*)
Egypt (*Mısır*)

2. KITALAR VE ADALAR

Asia (*Asya*)
Antarctica (*Antartika*)
the Antarctic (*Antartik*)
the Asian continent (*Asya kıtası*)
the Island of Cyprus (*Kıbrıs adası*)
Christmas Island (*Christmas adası*)
The Balearic Islands (*Balear Adaları*)

3. DENİZ, AKARSULAR, DAĞLAR VE GÖLLER

the Baltic Sea (*Baltık denizi*)
the Black Sea (*Karadeniz*)
Lake Van (*Van gölü*)
the Mediterranean (*Akdeniz*)
Mount Ararat (*Ağrı dağı*)
the Bosphorus (*Boğaz*)
the Kalahari (*Kalahari çölü*)
the Volga
the Congo
the Nile
the Alps
the Himalayas
the Gobi Desert (*Gobi çölü*)
the Sahara

4. YERLER

the Louvre
the Capitol
Topkapi
the Taj Mahal
the Mausoleum (*Anıt Kabir*)
the Kremlin
Harvard University
New York University
the University of London
the University of Istanbul

8. ADLARIN KULLANILIŞ YOLLARININ GENEL TABLOSU

(USAGE OF NOUNS: General Representation in Schematic Form)

SAYILABİLEN VARLIKLAR

Varlığın tekil adı

an apple (*elma*)

a vegetable (*sebze*)

a tomato (*domates*)

Varlığın toplu adı

apples (*elma*)

vegetables (*sebze*)

tomatoes (*domates*)

grapes (*üzüm*)

Tekli ve toplu adı Aynı olan varlıklar

a fish (*balık*)

a fruit (*meyve*)

a salmon (*somon*)

fish (*balık*)

fruit (*meyve*)

salmon (*somon*)

BELİRLİ VARLIKLAR

the sugar in the box (*kutudaki şeker*)

Benzeri olmayan varlıklar

the sun (*güneş*)
the Koran (*Kuran*)
the sky (*gökyüzü*)
the earth (*yeryüzü*)

Tür ve soy gösteren "generic" takısı

the horse (*at*)
the lion (*aslan*)
the rat (*fare*)

Belirlilik kazanan özel adlar

the New Europe (*Yeni Avrupa*)
the Istanbul of the Sultans (*Sultanların İstanbulu*)
the Muslim World (*İslam Dünyası*)

Topluluk adları

the rich (*Zenginler*)
the old (*Yaşlılar*)
the Turks (*Türkler*)

Yer adları

the Black Sea
the Taj Mahal
the Congo
the U.S.A.

SAYILAMAYAN NESNELER

Toplu veya tür adı

bread (*ekmek*)

milk (*süt*)
oil(*yağ*)
sugar (*şeker*)
meat (*et*)
rice (*pirinç*)
honey(*bal*)

money (*para*)
water (*su*)
silk (*ipek*)
glass (*cam*)
dust (*toz*)

cheese (*peynir*)
iron (*demir*)

Varlığın tekli adı "o şeyden anlamına gelen [sım]"

some [sım] oil (*yağ*)
some [sım] tea (*çay*)
some [sım] bread (*ekmek*)
some [sım] meat (*et*)

Soru şekli: any? [ıniy]

Is there any tea left? (*Çay kaldı mı?*)
Have you got any dollars? (*Doların var mı?*)
Is there any milk? (*Süt var mı?*)

Sayılamayan nesnelerin sayma yöntemi

a piece of cheese (*bir peynir parçası*)
a bottle of wine (*bir şişe şarap*)
a kilo of meat (*bir kilo et*)
a slice of bread (*bir dilim ekmek*)

YALNIZ TEKLİ ŞEKLİ OLAN VARLIKLAR

Özel adlar

Turkey
France
Mary
Man (*insanoğlu*)

Soyut adlar

courage (*cesaret*)
music (*müzik*)
love (*sevgi*)

Nesne adları

baggage (*bogaj*)
mail (*posta*)
pay (*maaş*)

YALNIZ ÇOKLU ŞEKLİ OLAN VARLIKLAR

archives (*arşiv*)
stairs (*merdiven*)
minutes (*tutanak*)
groceries (*bakkaliye*)

İki parçadan oluşan nesne adları

glasses (*gözlük*)
shorts (*şort*)
scales (*terazi*)
tongs (*maşa*)

Şekli çoklu anlamı tekli olan varlıklar

maths (*matematik*)
politics (*siyaset*)
news (*haber*)
optics (*optik*)

15 İSİMLERDE MİKTAR VE SAYI

A. MİKTARIN İFADE ŞEKİLLERİ (Expressing Quantity)

Bütün dillerde olduğu gibi İngilizcede de sayılamayan madde, yiyecek, içecek isimleri ve benzeri sözcükler ancak **miktar** ile ölçülebilir.

Miktarın ifade şekilleri:

Aşırı Miktar

lots of ..... (*pek çok .....*)
too much ..... (*çok fazla .....*)

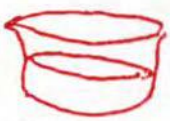
Büyük miktar

a lot of ... (*büyük bir miktar....*)
a great deal of.....
a large quantity of...

Yeterli miktar

enough .... (*yeterli*)
plenty of .... (*bol*)
sufficient ... (*yeter*)
a fair amount (*yeter miktar*)

Küçük miktar

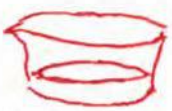
not much ...
(*fazla değil*)

a little (*biraz*)

Some (*bir miktar*)

a small quantity
(*az bir miktar*)

a small amount
(*az bir miktar*)

Yetersiz miktar

little
(*hiç denecek kadar az*)

too little (*çok az*)

not enough
(*yeteri kadar değil*)

Sıfır miktar

no (hiç) olumlu fiillerle)
not any (olumsuz fiille)

Soru şekli

how much ... ?
(*ne kadar ... ?*)

any [eniy ?]
(*hiç... ?*)

Miktar belirten sözcükler doğal olarak **tekil** şekilli fiil alırlar:

A little is enough. *Biraz yeter.*
The rest was thrown away. *Kalan çöpe atıldı.*
A lot is imported. *Çok miktarda ithal ediliyor.*
There's plenty of it. *Epeyce var.*
A little knowledge is dangerous. *Az bilgi tehlikelidir.*
That is too much milk. *Bu süt çok fazla.*
There is plenty to do. *Yapılacak çok iş var.*
There is a lot. *Çok var.*
A lot of it is in good state. *Pek çoğu iyi durumda.*
Two-thirds of the wheat is unsold. *Buğdayın üçte ikisi satılmadı.*
How much do you need? *Ne kadar istersiniz?*

B. SAYININ İFADE ŞEKİLLERİ (Expressing Number)

Varlıkların sayılarını belirli bir sayı kullanmaksızın belirten kuruluştur.

Sayının ifade şekilleri:

Aşırı sayı
too many (*pek çok*)
lots of (*çok fazla*)

Büyük sayı
a lot of (*bir çok*)
many (*çok*)
a great many (*pek çok*)
a great number of (*büyük sayıda*)

Yeterli sayı
enough (*yeterli sayıda*)
plenty of (*bol sayıda*)
sufficient number (*yeterli sayı*)

Az sayıda
not many (*pek fazla*)
a few (*bir kaç*)
some (*bazı*)
a small number (*az sayıda*)
a couple (*bir kaç*)
several (*bir kaç*)

Yetersiz sayı
few (*yok denecek kadar az*)
not enough (*yeterli sayıda değil*)
too few (*çok az*)

Sıfır sayı
no (*hiç*)
not any (*hiç*)
none (*hiç*)

Soru şekli
How many ....?

Bazı sözcükler hem miktar hem de sayı olarak kullanılır. Bunlar, miktar ifade ettiklerinde tekil, sayı ifade ettiklerinde çoğul fiil alırlar.

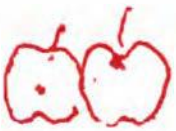
I haven't many books. *Pek fazla kitabım yok.*
He has few friends. *Yok denecek kadar az arkadaşı var.*
There are lots of them. *Onlardan çok fazla var.*
There aren't any left. *Hiç kalmadı.*
Few people ever come here. *Buraya çok az kişi gelir.*
A lot of them are not ripe. *Birçoğu olgun değil.*
Plenty of people think so. *Birçok kişi öyle düşünüyor.*
Do we have enough? *Yeteri kadar var mı?*
How many do you need? *Kaç tane istersiniz?*
None are his friends. *Hiçbiri arkadaşı değil.*

C. BELİRSİZ SAYI VE MİKTAR

Indefinite number and quantity

Bu sözcükler, varlıkların sayıları veya miktarlarını kesin olarak değil, aşağı yukarı veya kabataslak bir şekilde belirtirler:

all (*hepsi*)	a lot (*bir çoğu*)	either (*her ikisi*)
none (*hiçbiri*)	a heap (*bir yığın*)	both (*her ikisi*)
the rest (*kalan*)	some (*bazıları*)	neither (*hiçbiri*)
most (*çoğu*)	half (*yarısı*)	each (*herbiri*)
the remainder (*arta kalan*)	any (*herhangi*)	

Both have spots.
(Her ikisi lekeli.)

Neither will do.
(Hiç biri olmaz.)

Either will do.
(Her ikisi de olur.)

Each has a label
(Her birinin etiketi var.)

Some are small.
(Bir kısmı küçük.)

All of them are big.
(Hepsi büyük.)

Most are small.
(Çoğu küçük.)

None are ripe
(Hiçbiri olgun değil.)

D. Belirsiz sözcüklerin birçoğu sayı belirttiklerinde çoğul şekilde, miktar belirttiklerinde tekil şekilde kullanılabilir ve fiil buna uyar.

MİKTAR BELİRTEN	SAYI BELİRTEN
	
All of it is in good state. *(Tümü iyi durumda.)*	All of it are in good state. *(Hepsi iyi durumda.)*
Some of it is spoiled. *(Bir kısmı bozulmuş.)*	Some of them are spoiled. *(Bazıları bozulmuş.)*
None of it is edible. *(Hiçbir kısmı yenmez.)*	None of them are edible. *(Hiçbiri yenmez.)*
Half of it is imported. *(Yarısı ithal ediliyor.)*	Half of them are still green. *(Yarısı hâlâ olgunlaşmamış.)*
A heap of it is lying about. *(Bir yığını ortalarda duruyor.)*	Heaps of them are lying about. *(Bir yığın açıkta duruyor.)*
The rest is yours. *(Kalan sizindir.)*	The rest are yours. *(Kalanlar sizindir.)*
A lot of it was thrown away. *(Büyük kısmı çöpe atıldı)*	A lot of them were thrown away. *(Bir çoğu çöpe atıldı)*
The remainder has been sold. *(Kalan kısmı satıldı.)*	The remainder have been sold. *(Arta kalanlar satıldı.)*
All is not lost. *(Henüz her şey bitmedi.)*	All are cracked. *(Hepsi çatlak.)*

D. Belirsiz sözcüklerin uyumu

a) **Each** zamiri daima tekil şekilli fiil alır:

Each was cracked. *Her biri çatlaktı.*
Each one was marked. *Her biri işaretliydi.*
Each was given a number. *Her birine bir numara verildi.*

b) **Neither ve either** iki varlıktan sadece birine işaret eder, dolayısıyla tekil şekilli fiil alır:

Neither is correct. *İkisinden hiçbiri doğru değil.*
Either is useful. *Her ikisi de yararlı.*

c) All bir ünite anlatan ifade şekli tekil şekilli fiil alır:

All is not lost. *Her şey henüz bitmiş değil.*
All they want is peace. *Tek istedikleri barıştır.*
All is well. *Her şey yerinde.*

E. MİKTAR VEYA SAYI BELİRTMEYEN ANY, SOME VE NOT ANY
(Non-quantitative some, any and not any)

Madde adlarıyla basit birer belirtme sözcüğü olarak kullanılan ve a/an yerini tutan bu üç sözcük, vurgusu, anlamı ve telaffuzu farklı olan ve miktar veya sayı belirten 'some', 'not any' ve 'any' karıştırılmamalıdır:

1. "a" yerini tutan "some" vurgusuzdur ve [sım] telaffuz edilir. Vurgu nesne üzerinde olur:

Won't you have 'some' [sım] **RICE**? (*Pilav almaz mısınız?*)
Won't you have 'some' [sım] **TEA**? (*Çay almaz mıydınız?*)

- "Miktar" belirten **SOME** vurguludur ve [sam] olarak telaffuz edilir:

SOME [sam] of it is spoiled. *Bir kısmı bozulmuş.*
SOME [sam] tea won't do any harm. *Biraz çay dokunmaz.*
I've got **SOME** [sam] money in the bank. *Bankada biraz param var.*

2) Sorularda "a" yerini tutan "any" vurgusuzdur [ını] olarak telaffuz edilir.
Does it have any [ını] **PORK** in it? *İçinde domuz eti var mı?*

- Miktar belirten **ANY** vurguludur [eniy] okunur hiç anlamına gelir.

Don't you need **ANY** [eniy] help? (*Hiç mi yardıma ihtiyacın yok?*)
Hasn't this man **ANY** [eniy] conscience? (*Bu adamın hiç mi vicdanı yok?*)
Haven't you **ANY** [eniy] idea? (*Hiç mi fikrin yok?*)

3) "a" yerini tutan "not any" vurgusuzdur ve [notını] olarak telaffuz edilir:
I don't need any [ını] **HELP**. (*Yardıma ihtiyacım yok.*)
I haven't any [ını] **CHANGE**. (*Bozuk param yok.*)

- Miktar belirten **"NOT ANY"** vurguludur, [noteniy] olarak telaffuz edilir:
I haven't **ANY** [eniy] idea. (*Hiç fikrim yok.*)
I don't need **ANY** help. (*Hiç yardıma ihtiyacım yok.*)

4) Tabii ki madde adları hiçbir takı almadan kullanılabilir. Bu durumda karşıladıkları anlam değişir ve maddeyi **TÜR** olarak anlatırlar.

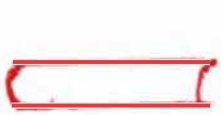
MILK is good for children. *SÜT, çocuklar için yararlıdır.*
We don't import TEA. *Biz ÇAY ithal etmeyiz.*
MARGARINE has replaced BUTTER. *MARGARİN TEREYAĞININ yerini aldı.*
There is WINE and WINE! *ŞARAP var, ŞARAP var!*
You can use HONEY instead. *Yerine BAL kullanabilirsin.*

16 ÇOĞULLUK-TEKİLLİK KAVRAMI - THE PLURAL AND THE SINGULAR

1. İsimler birden fazla varlığı karşılamak için ya çokluk eki alır ya da çokluk şekline girer. Ancak, İngilizcede teklik çokluk kavramları oldukça karmaşık bir manzara arz eder.

a) Kurallı çoğullama:

Birçok tekli isim "s" eki alarak çokluk anlatır:

a book

books

b) Kuralsız çoğullama:

Teklik anlatan bazı isimler yapılarında değişikliğe uğrayarak çokluk anlatırlar:

tooth	teeth (*dişler*)
ox	oxen (*inekler*)
man	men (*erkekler*)
child	children (*çocuklar*)
foot	feet (*ayaklar*)
mouse	mice (*fareler*)
Mr	Messrs (*Baylar*)

c) Kural dışı durumları

1. Birçok ismin çokluk şekli yoktur:

mail (*posta*) homework (*ev ödevi*)

2. Bazı isimlerin yalnız çokluk şekilleri vardır:

goods (*mal*) means (*araç*)

d) Kişi adları bir tek varlığı belirtmelerine rağmen aile, ya da sülale bildirdiklerinde çokluk halde olurlar.

1. x, s, z harfleriyle biten adlar "es" alır:

the Thomases (*Thomaslar*)

the Ritzes (*Ritzler*)

the Maxes (*Maxlar*)

2. Diğer tüm adlar "s"alırlar:

the Henrys (*Henryler*)

the Morgans (*Morganlar*)

the Francos (*Francolar*)

e) Birleşiklerin çokluk şekilleri belirli kurallara bağlı ayrı bir grup teşkil eder:

1. Her iki öğesi de çokluk şekli alanlar:
   the pros and cons (*Lehte ve aleyhte olanlar*)
   ifs and buts (*itirazlar*)

2. Birinci öğesi çokluk şekli alanlar:
   lookers-on (*seyirciler*)
   passers-by (*yoldan geçenler*)

3. İkinci öğesi çokluk şekli alanlar:
   fellow-students (*okul arkadaşları*)
   dish-cloths (*bulaşık bezleri*)
   step-sons (*üvey oğullar*)
   grown-ups (*yetişkinler*)
   the in-laws (*hısım*)

f) Özel çokluk şekilleri:
Harfler, zarflar, rakamlar, kısaltmalar olsun, her sözcük türü, gereğinde çokluk şekline girebilir:

The 3 r's (*3 'r'ler*) (*aritmetik, yazı, okuma*)
There are two s's and two d's in the word address. (*Address sözcüğünde iki 's' ve iki 'd' vardır.*)
The 80's. (*seksenli yıllar*)
a/cs (*hesaplar*)
There are three 9's in that number. (*O sayıda üç adet 9 rakamı var.*)
The likes of him. (*Onun gibileri.*)

2. YALNIZ ÇOKLUK ŞEKİLLERİ OLAN İSİMLER

a) Çokluk-teklik kavramı içinde ayrı bir grup teşkil eden bu araç gereç, malzeme, içecek ve yiyecek adlarının tekil şekilleri yoktur, buna bağlı olarak fiillerini çokluk halinde alırlar. Ancakashes (*kül*), wages (*ücret*), stairs (*merdiven*) gibi adlar isim tamlaması veya birleşiklerde kullanıldıkları zaman tekli şekillerine dönerler:

ash tray (*kül tablası*)

wage-earner (*ücretli*)

stair carpet (*merdiven halısı*)

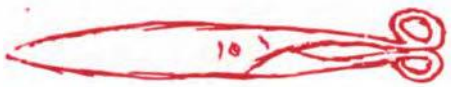
Bu şekilde kullanılan sözcüklerden bazıları şunlardır:

aborigines (*yerliler*)	damages (*tazminat*)	archives (*arşiv*)
remains (*kalıntılar*)	arms (*silah*)	assets (*varlıklar*)
beads (*tesbih*)	clothes (*giysi*)	troops (*askerler*)
spices (*baharat*)	dregs (*tortu*)	letters (*edebiyat*)
airs (*tavırlar*)	manners (*görgü*)	steps (*tedbir*)
regards (*saygılar*)	contents (*içerik*)	directions (*talimat*)
funds (*fon*)	goods (*mal*)	groceries (*bakkaliye*)
sweets (*şeker*)	minutes (*zabıtlar*)	preserves (*konserve*)
brains (*akıl*)	morals (*ahlak*)	headlines (*haber özeti*)
looks (*görünüş*)	proceeds (*gelir*)	

The proceeds will go to an orphanage. (*Elde edilen gelir yetimhaneye verilecek.*)
The ashes are still hot. (*Küller hâlâ sıcak.*)
The whole country is under arms. (*Bütün ülke silahlanmış durumda.*)
The contents are not adequate. (*İçerik yeterli değil.*)
The stairs are on the right. (*Merdiven sağdadır.*)

b) İki parçadan oluşan eşyalar:

İki ayrılmaz parçadan oluşan eşya ve alet isimleri daima çokluk şeklinde bulunur ve fiillerini mutlaka çokluk halinde alırlar.

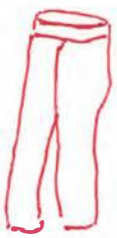
scissors (*makas*)

The scissors are in the drawer. (*Makas çekmecede.*)

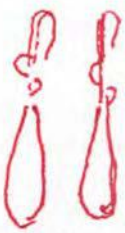
Ancak bu tür varlık adları tekil ad olarak kullanıldığı durumlarda '**a**' takısı alamayacağından önlerine '**a pair of**' takımı getirilir:

There is a pair of scissors in the drawer. (*Çekmecede bir makas var.*)

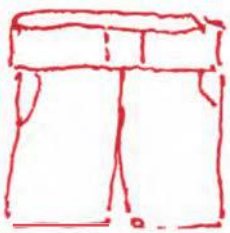
Bu şekilde kullanılan sözcüklerden bazıları şunlardır:

trousers
(*pantolon*)

ear rings
(*küpe*)

shorts
(*şort*)

pliers
(*kerpeten*)

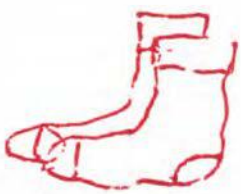
a pair of shoes
(*ayakkabı*)

a pair of glasses
(*gözlük*)

Jeans
(*kot pantolon*)

a pair of socks
(*çorap*)

Diğer taraftan bu isimler isim tamlamasına girdiklerinde tekli ada dönüşür:
a trouser leg (*pantolon parçası*)
a scissor charpener (*makas bileyicisi*)
lung canser (*akciğer kanseri*)

c) Şekilce çoklu ancak anlamca tekli olan isimler

Bunlar çoklu şekillerde olmalarına rağmen tekli sayılır ve genellikle fiillerini tekli hallerde alırlar. Bu gibi sözcüklerin sonundaki 's' yalnız bir imlâ harfinden ibarettir.

acoustics (*akustik*)	diabetics (*şeker hastalığı*)
athletics (*atletizm*)	economics (*iktisat*)
barracks (*kışla*)	mathematics (*matematik*)
billards (*bilardo*)	physics (*fizik*)
cards (*iskambil*)	measles (*kızamık*)
news (*haber*)	tactics (*taktik*)
politics (*siyaset*)	ethics (*ahlak*)
works (*fabrika*)	statistics (*istatistik*)

Measles occurs in children. (*Kızamık çocuklarda görülür.*)
What does civics teach? (*Yurttaşlık bilgisi ne öğretir?*)
What's the odds? (*Kazanma oranı ne?*)
Politics bores me. (*Politika beni sıkor.*)
A gallows was erected in the square. (*Meydondo bir darağacı kuruldu.*)
His maths is weak. (*Motemotiği zoyıf.*)
The news is alarming. (*Haberler endişe vericidir.*)

3. YALNIZ TEKLİ ŞEKLİ BULUNAN TOPLULUK ADLARI

Aynı özellikleri taşımaları bakımından bir topluluk teşkil eden varlıkların toplu adıdır. Bunlar daima tekli halde bulunurlar:

wealth (*servet*)	jewelry (*mücevherat*)
baggage (*bogaj*)	mail (*posta*)
clothing (*giyim*)	rubbish (*çöp*)
furniture (*mobilya*)	traffic (*trafik*)
hair (*saç*)	transport (*uloşım*)
luggage (*bogoj*)	

Where is your luggage? (*Bogojın nerede?*)
The rubbish was lying all over the place. (*Çöpler etrafa yayılmıştı.*)
All the correspondence will be published. (*Tüm yazışmolor yayınlonocok.*)
A few pieces of furniture are necessary. (*Birkaç parça mobilya gereklidir.*)
Five pieces of luggage are lost. (*Beş parça bogoj koyıp.*)

Ancak bazı topluluk isimlerinin fiilleri bozı durumlarda çoğul bozı durumlarda do tekil olabilir. Bunu belirleyen husus topluluk isminden neyin kostedildiğidir:

a) Topluluk bir bütün olarak düşünülüyorsa fiil tekil olur:

The cabinet has submitted its resignation. (*Bakanlar kurulu istifasını sundu.*)
The opposition is boycotting the sessions. (*Muhalefet oturumları boykot ediyor.*)
The police is undergoing a severe test. (*Polis teşkilatı çetin bir sınav veriyor.*)

b) Topluluğun elemanları tek tek düşünülüyorsa fiil **çoğul** olur:

The cabinet have submitted their resignations. (*Bakanlar istifalarını sundular.*)
The opposition are not in favour of it. (*Muhalefet üyeleri buna karşı.*)
The police are undergoing a severe test. (*Polis çetin bir sınav veriyor.*)

Her iki şekilde kullanılan isimler şunlardır:

clergy - *rahip sınıfı*	staff - *personel*
police - *polis*	opposition - *muhalefet*
public - *halk*	folk - *halk*
crew - *tayfa*	crowd - *kalabalık*
family - *aile*	jury - *jüri*
team - *takım*	

ÇOKLU ŞEKİLLERİ OLMAYAN TEKLİ ANLAMLI İSİMLER

Soyut bir kavram ifade eden sözcüklerin yalnız tekil şekli vardır.Bunlar tekil fiil alırlar.
Bu şekilde kullanılan sözcüklerden bazıları şunlardır:

aid - *yardım*	nonsense - *saçma*
advice - *nasihat*	praise - *övgü*
fun - *eğlence*	toil - *zahmet*
grief - *hüzün*	work - *iş*
help - *yardım*	truce - *ateşkes*
hope - *umut*	cash - *nakit*

There was much abuse. (*Pek fazla kötü muamele vardı.*)
Some pieces of furniture. (*Birkaç mobilya parçası.*)
It's a piece of propaganda. (*Bu bir propaganda.*)
They have a lot of cash. (*Pek çok nakit paraları var.*)

c) AYRI BİR TOPLULUK İSMİ GRUBU TEŞKİL EDEN AŞAĞIDAKİ İSİMLER VE BENZERLERİ, YALNIZCA ÇOĞUL ŞEKİLLİ FİİL ALIRLAR:

the Eight - *sekizler*	the living - *yaşayanlar*
the rich - *zenginler*	the weak - *güçsüzler*
the old - *yaşlılar*	the Bourbons - *Bourbonlar*
the wounded - *yaralılar*	the Whites - *Beyazlar*
the military - *ordu*	the Alps - *Alpler*
the dead - *ölüler*	the haves - *varlıklılar*
the Hittite - *Etiler*	the Blacks - *Siyahlar*
	the masses - *kitleler*

The poor live in shanty – towns. (*Yoksullar gecekondu mahallelerinde yaşarlar.*)
The old don't get any help here. (*Yaşlılar burada yardım görmez.*)
The young are getting impatient. (*Gençler sabırsızlanıyor.*)
The people want work and food. (*Halk aş ve iş istiyor.*)
The Alps are not far away. (*Alpler pek uzak değil.*)
The wounded were left to die. (*Yaralılar ölüme terk edildiler.*)
The Blacks live well here. (*Siyahlar burada iyi yaşıyorlar.*)

d) ÇOKLU ŞEKİLLERİ BULUNMAYAN İSİMLER

Hem tekli hem çoklu olarak kullanılan isimler

İngilizcede bazı isimler bir şekilden diğerine geçmezler. Yalnız tekli şekilleri olur. Bu tür isimler tekli anlamda kullanıldıklarında tekli fiil, çoklu anlamda kullanıldıklarında çoklu fiil alırlar.

Bu kullanımdaki sözüklerin çoğunu balık ve hayvan adları oluşturur:

cattle - *sığır*	craft - *tekne*
deer - *geyik*	head - *boş hayvan*
fish - *balık*	food - *yiyecek*
fruit - *meyve*	hair - *saç*
herring - *ringo balığı*	lettuce - *marul*
sheep - *koyun*	foe - *düşman*

Over 200 cattle can graze here. (*Burada 200 sığır otlayabilir.*)
Are nuts fruit? (*Fındık bir meyve mi?*)
A few deer were roaming there. (*Birkaç geyik orada dolaşıyordu.*)
We buy both vegetables and fruit. (*Sebze olsun, meyve olsun her ikisini satın alıyoruz.*)
We want ten dozen. (*On düzine istiyoruz.*)
They lost 300 head. (*300 boş hayvan kaybettiler.*)

e) ÇOKLU VE TEKLİ ŞEKİLLERİ FARKLI ANLAMLAR İFADE EDEN SÖZCÜKLER

İngilizcede bazı isimlerin, biri tekli, diğeri çoklu, farklı anlamlarda iki farklı şekli vardır.
Bu gibi isimlerin bazıları şunlardır:

arm - *kol*	———	arms - *silah*
brain - *beyin*	———	brains - *zeka*
colour - *renk*	———	colours - *soncak*
custom - *âdet*	———	customs - *gümrük*
glass - *com*	———	glasses - *gözlük*
good - *iyi*	———	goods - *eşya*
letter - *mektup*	———	letters - *edebiyat*
return - *dönüş*	———	returns - *hasılat*
rich - *zengin*	———	riches - *servet*
water - *su*	———	waters - *karasuları*
wood - *kereste*	———	woods - *orman*
scale - *ölçek*	———	scales - *terazi*

He has got brains that boy. (*Bu çocuk çok zeki.*)
What's the weight of the brain? (*Beynin oğırlığı ne kadar?*)
The Faculty of Letters is closed. (*Edebiyat Fakültesi kopolıdır.*)
Have you mailed the letters? (*Mektupları postoladın mı?*)
What's the scale of the map? (*Horitanın ölçeği ne?*)
You must use a finer pair of scales. (*Daha hassas bir terazi kullonmalısınız.*)
The ship was sunk in international waters. (*Gemi uluslararası sularda batırıldı.*)
Add some water to it. (*Ona biraz su katınız.*)
Why did they send the goods back. (*Malları neden geri gönderdiler.*)
It's no good for us. (*Bu bize yaramaz.*)

4. "s" ÇOĞUL EKİNİN YAZILIŞI VE TELAFFUZU

a) **f, k, p, t** veya bu sesleri içeren (**ph**) gibi harflerden sonra gelen bu ek [s] sesi alır:
cats [kets] arcs [a:ks] graphs [grefs]

b) Diğer harflerden sonra gelen bu ek (z) olarak okunur:
bags[begz] days [deyz] nails [neylz]

c) **ch, s, sh, ss, tch, z, x** ile son bulan sözcüklerin çoğulları -es ekiyle olur ve (iz) olarak okunur:
boxes [baksiz] buses [basiz] losses [losiz]*kayıplar*

d) **f** veya **fe** ile biten sözcükler bu harflerin yerine ves eki alır ve (vz) olarak okunur.
knife = knives [nayvz] (*bıçaklar*) half = halves [ha:vz] (*yarımlar*) life = lives [layvz] (*hayatlar*)

e) Sessiz harfi izleyen y harfi yerine -ies eki getirilir ve[iyz] veya[ayz] okunur:
baby babies [beybiyz] (*bebekler*)
lady ladies [leydiyz] (*kadınlar*)
fly flies [flayz] (*sinekler*)
city cities [sitiyz] (*kentler*)

f) Sesli bir harften sonra gelen (y) sadece -s alır ve (z) okunur:
day days [deyz] (*günler*)
key keys [kiyz] (*anahtarlar*)
boy boys [boyz] (*çocuklar*)
play plays [pleyz] (*oyunlar*)

g) Sessiz bir harften sonra (o) ile biten isimler -es eki alırlar. Ek (z) okunur.
cargo cargoes [ka:goz] (*kargolar*)
domino dominoes [dominoz] (*dominolar*)
tomato tomatoes [tomeytoz] (*domatesler*)
potato potatoes [pıteytoz] (*patatesler*)

h) Sonları sessiz bir harften sonra (o) ile biten yabancı sözcükler -s alır. Ek (z) okunur.
canto cantos [kantoz]
auto autos [otoz]
fiasco fiascos [fiaskoz]
solo solos [soloz]
dynamo dynamos [daynımoz]

i) Sonları sesli bir harften sonra (o) ile biten isimler. -s eki alır. Bu ek (z) okunur.
trio - trios [triyoz]
studio - studios [styudyoz]
radio - radios [reydiyoz]

j) **-eef, ief, -oof** ile biten isimler -s eki alır:
belief beliefs [*inançlılar*]
roof roofs [*çatılar*]

k) **e,a,i,u** ile biten isimler -s eki alır. Bu ek (z) okunur:
agenda agendas [acendez] (*gündemler*)
menu menus [menyuz] (*menüler*)
sea seas [si:z] (*denizler*)

l) **-is** ile biten ve çoğu fen diline ait sözcük -es eki alır. Bu ek (iyiz) sesini alır:
basis bases [beysiyiz] (*temeller*)
ellipsis ellipses [elipsiyiz] (*elipsler*)

17 İSİMLERDE CİNSİYET - (The Gender)

İngilizcede dişillik, erillik kavramı son derece basittir. Fransızca, Arapça ve Almanca'da: oda, el, ay vs. gibi sözcükler ya eril, ya dişil, ya da nötr olur.
İngilizcede böyle bir cinsiyet sistemi gelişmemiştir. Ancak gerçekte dişil ve eril olan varlıklar bu niteliği taşır. Sözcüklerin dişil şekilleri üç şekilde oluşur:

a) Eril isimlerin sonuna gelen '-ess' ilave ederek. Ancak, bazı sözcükler az çok belirli bir ses ve hece değişikliğine uğrar:

actor (*aktör*)	actress (*aktris*)
count (*kont*)	countess (*kontes*)
duke (*dük*)	duchess (*düşes*)
emperor (*imparator*)	empress (*imparatoriçe*)
lion (*aslan*)	lioness (*dişi aslan*)
prince (*prens*)	princess (*prenses*)
waiter (*garson*)	waitress (*kadın garson*)

b) Bazı sözcüklerin dişil şekilleri özel cinsiyet ekiyle belirtilir.
Cinsiyeti belirsiz olan sözcüklerin cinsiyetini belirten özel ekler şunlardır:

boy (*erkek*)	girl (*kız*)	he (*erkek*)	man (*erkek*)	female (*dişi*)
bull (*erkek*)	cow (*dişi*)	male (*erkek*)	she (*dişi*)	woman (*bayan*)

boy friend	*erkek arkadaş*	he-wolf	*erkek kurt*	female doctor	*kadın doktor*
bull-elephant	*erkek fil*	male doctor	*erkek doktor*	female rat	*dişi fare*
Englishman	*İngiliz bay*	male visitor	*erkek ziyaretçi*	she-cat	*dişi kedi*
he-goat	*teke*	salesman	*erkek pazarlamacı*	she-wolf	*dişi kurt*
tom-cat	*erkek kedi*	cow-elephant	*dişi fil*		

c) Dişil ve eril şekilleri ayrı olan sözcükler:

boy - girl	*oğlan - kız*	man - woman	*erkek - kadın*
brother - sister	*erkek kardeş - kız kardeş*	mister - madam	*bay - bayan*
bull - cow	*boğa - inek*	landlord - landlady	*ev sahibi - ev sahibesi*
cock - hen	*horoz - tavuk*	king - queen	*kral - kraliçe*
dog - bitch	*köpek - dişi köpek*	husband - wife	*koca - karı*
bachelor - spinster	*bekâr - bekâr kadın*	bridegroom - bride	*güvey - gelin*
colt - filly	*tay - dişi tay*	father - mother	*baba - anne*
fox - vixen	*tilki - dişi tilki*	drone - bee	*arı - dişi arı*

18 VARLIKLARIN TAMAMINI VEYA BİR KISMINI BELİRTEN İFADE ŞEKİLLERİ - The part and the whole

a. Varlık adlarının 'a' takısı ile belirtildiğinden bahsettik. Ancak bazı durumlarda adların bu takı ile kullanılması hiçbir anlam taşımaz:

Has a family a TV set?	*Bir ailenin TV cihazı var mı?*
Has a village electricity?	*Bir köyün elektriği var mı?*
An apple is not fit to eat.	*Bir elma yenmez.*

Gibi ifadeler anlamsızdır. Dolayısıyla bir varlığın bütünü veya bir bölümünü belirten sözcüklerle ifade edilmelidir:

Has every family a TV set?	*Her ailenin bir TV cihazı var mı?*
Have all villages electricity?	*Tüm köylerin elektriği var mı?*
Not all apples are fit to eat.	*Her elma yenmez.*

Varlıkların tamamını veya bir bölümünü göstermeye yarayan sözcüklerin bazıları şunlardır:

A few	*birkaç*	no	*hiçbiri*	several	*birkaç*
All	*hepsi, tüm*	none	*hiçbiri*	some	*bir kısmı*
Each	*her*	not all	*bütün ... değil*	the majority	*çoğu*
Each one	*her biri*	not every	*her ... değil*	the others	*diğerleri*
Every	*her*	not one	*hiç biri*	the remainder	*geri kalanı*
Every one	*her biri*	others	*diğerleri*	the rest	*gerisi*
Half	*yarısı*	part	*bir kısmı*	one in five	*beşte biri*
Most	*çoğu*	any	*her hangi*		

The majority is satisfied.	*Çoğunluk memnun.*
Not all fish are edible.	*Balıkların hepsi yenmez.*
No family has applied yet.	*Hiçbir aile henüz başvurmadı.*
Every family has a card.	*Her ailenin bir kartı var.*
Have all cars four doors.	*Her arabanın dört kapısı var mı?*
Some have, others haven't.	*Bazılarının var, bazılarının yok.*
No other fish is as dangerous.	*Başka hiçbir balık onun kadar tehlikeli değildir.*
Not all birds fly.	*Kuşların hepsi uçmaz.*
Do all birds fly?	*Bütün kuşlar uçar mı?*
Most of them don't think so.	*Çoğu böyle düşünmüyor.*
None of the girls will come.	*Kızlardan hiçbiri gelmiyor.*
Some like him, others don't?	*Onu bazıları sever, bazıları sevmez.*
What about the others?	*Ya diğerlerinden ne haber?*
All of us are mistaken.	*Hepimiz yanıldık.*
Each costs a fortune.	*Her biri bir servet değerinde.*
The majority is not satisfied.	*Çoğunluk memnun değil.*
It's a fraction of the price.	*Fiyatın cüz'i bir kısmı.*
It's one-third finished.	*Üçte biri bitti.*
Not one of them has accepted.	*Hiçbiri kabul etmedi.*

b. UYUM: of edatlı yapılarda uyum
Agreement: Agreement of constructions with of

Özne ile fiil teklik ve çoğulluk bakımından birbirlerine uyarlar. Yani tekil özne tekil; çoğul özne çoğul fiil alır. Ancak belirsiz sözcükler bu uyuma çok kere zorlar. Bu durumlarda uyum hatası yapmamak için fiilin hangi sözcüğe bağlandığını iyi tespit etmek gerekir. Özellikle '**of**' ile birbirlerine bağlanmış varlık adları çok değişik durumlar arz eder.

Uyum genellikle 'of' dan önce gelen özne ile fiil arasında olur. Ancak birçok tamlayıcı ve belirsiz anlamlı sözcüklerin tamlamada yer alması, uyum yalnışlıklarının yapılmasına neden olabilir. Dolayısıyla '**of**' edatının hangi sözcükleri bağladığına dikkat etmek gerek:

One of the changes that **was** criticized.	*Eleştirilen değişikliklerden bir tanesi.*
One of the **changes that were** necessary.	*Gerekli olan değişikliklerden bir tanesi.*

Örnekler:

The number of correct answers is low.	*Doğru cevapların sayısı azdır.*
A number of customers have complained.	*Birkaç müşteri şikayet etti.*
A list of the missing persons is available.	*Kayıp kişilerin bir listesi mevcut.*
None of the reasons are acceptable.	*Sebeplerden hiçbiri kabul edilemez.*
All of it was sold.	*Tümü satıldı.*
All of them were sold.	*Hepsi satıldı.*
One of the powerful families that control the economy.	*Ekonomiyi idare eden güçlü ailelerden bir tanesi.*
One of my uncles is a general.	*Dayımlardan biri bir generaldir.*
One of the few who have passed.	*Sınavı veren birkaç kişiden biri.*
One of the few who has passed.	*Sınavı veren birkaç kişiden biri.*
One of the longest films that have been shown here.	*Burada gösterilen en uzun filmlerden bir tanesi.*

19 SAYILAR - NUMERALS

A. ASIL SAYILAR
CARDINAL NUMBERS

Varlıkların sayılarını bildiren sözcüklerdir.

Sayıların kullanılışında en büyük güçlük, sayıların hangi durumlarda harflerle, hangi durumlarda rakamlarla ifade edileceğine karar vermektir.

1. Sayıların Rakamla İfadesi (Expressing Numbers in Figures)

a. 0-12'ye kadar kendilerine özgü şekilleri vardır:

0	zero, naught	7	seven
1	one	8	eight
2	two	9	nine
3	three	10	ten
4	four	11	eleven
5	five	12	twelve
6	six		

b. 13-19'a kadar (-teen) ile yapılmış birleşik şekiller kullanılır:

13	thirteen	17	seventeen
14	fourteen	18	eighteen
15	fifteen	19	nineteen
16	sixteen		

c. 20-90'a kadar (-ty) ile yapılmış şekiller kullanılır:

20	twenty	60	sixty
30	thirty	70	seventy
40	forty	80	eighty
50	fifty	90	ninety

d. (100) için a/one hundred şekli kullanılır:

"Hundred" sözcüğünden sonra ya da hanesinden sonra, hangi sırada bulunursa bulunsun mutlaka "and" gelir:

620	six hundred and twenty
30,005	thirty thousand and five
2,240	two thousand two hundred and forty
582,312	five hundred and eighty-two thousand, three hundred and twelve
6,800,200	six million, eight hundred thousand and two hundred

e. "1000" için a/one thousand şekli kullanılır:
Çok haneli sayılarda her üç sayıdan sonra virgül getirilir:

6,890,315,100
4,750,000,000

f. 100,000 one hundred thousand

1,000,000 one million
1,000,000,000 one billion
805,240,010 eight hundred and five million, two hundred and forty thousand and ten
908,000,000 nine hundred and eight million

g. Aritmetik ve matematik içeren konularda sayılar genellikle rakamlarla yazılır:

2 bottles costs 7 dollars (*iki şişe yedi dolar tutar*)
6 by 4 cm (*altıya dört santimetre*)
800 km (*800 km*)
35 below zero (*sıfırın altında 35 derece*)
a 10 -year- old child (*10 yaşında bir çocuk*)
There is a "28" that goes there (*Oraya giden bir "28" var*)
Chapters 10 and 11 (*10. ve 11. Bölüm*)
pages 120-128 (*sayfa 120-128*)
room 120 (*120 nolu oda*)
resolution 246 [resolution two-four-six] (*246 nolu karar*)
Ten 3-inch- pipes (*on tane 3 parmak*)
They won 3-0 [three-nil] (*3-0 kazandılar*)

h. İkiden fazla sözcükten oluşan sayılar rakamlarla yazılır:

600 million people (*600 milyon kişi*)
The nation's 4.5 million students (*Ülkenin 4.5 milyon öğrencisi*)
Exactly 7,852 people visited the fair. (*Tam 7852 kişi fuarı gezdi.*)
There were 3.7 million theft last year. (*Geçen yıl 3.7 milyon hırsızlık vakası oldu.*)

2. Sayıların Yazı ile İfadesi (Expressing Numbers in Writing)

Sayıların günlük hayatta kullanılışında şunlara dikkat etmek gerekir:

a. Matematiksel konular hariç, sayılar yüze kadar bir veya iki sözcüğü geçmeme şartıyla harfle yazılır:

Pages fifteen to twenty (*onbeşten yirmiye kadar olan sayfalar*)

İkiden fazla sözcükten oluşan sayılar rakamla yazılır:

We paid **330 million dol**lars in total. (*Toplam 330 milyon dolar ödedik.*)

a few thousand (*bir kaç bin*)
Half a million died. (*Yarım milyon öldü.*)
a man in his sixties (*altmışında bir adam*)
one out of ten (*onda bir*)
the nineteen-thirties (*1930'lar*)
the first ten (*ilk on*)
ten to one (*bire on*)
three dozen eggs (*üç düzine yumurta*)
dozens of them (*düzinelerce*)
for several hundred dollars (*birkaç yüz dolar için*)
two-thirds full (*üçte iki dolu*)
book two (*ikinci cilt*)
by the tens of thousands (*on binlerce*)

b. Hundred, thousand ve million sayıları başlarına "a" veya "one" alabilir. Ancak bu sözcükler, aynı anlamı (bir) taşımalarına rağmen, birbirlerinin yerine kullanılamazlar.

"one" sayılarda kesinlik anlatmak için kullanılır:

one thousand exactly (*tam bin*)
1/3: one third (*üçte biri*)
one in a million (*milyonda bir*)

You owe me one hundred dollars. (*Bana yüz dolor borçlusun.*)

"a" resmi dilde veya belirsiz ifadelerde kullanılır:

a few in a thousand (*binde bir kaçı*)
a thousand or so (*aşağı yukarı bin*)
a hundred will do. (*Yüz tane kadar yeter.*)

3. "ONE" (BİR) Rakamının Yerine Kullanılan "a"

"a" ve diğer şekli "an", bazen "one" (bir) rakamının yerine geçer. Hatta "a" sözcüğü, "one" sözcüğünden daha fazla kullanılır. Ancak aynı anlamı taşımalarına rağmen bunlar birbirlerinin yerlerini tutmaz.

A child, an old man and three women (*bir çocuk, bir yaşlı adam ve üç kadın*)
On one occasion... (*bir defasında*)
One will do. (*Bir tane yeter.*)
a mile or so (*aşağı yukarı bir mil*)
We were two, a German and myself. (*İki kişiydik, bir Alman ve ben.*)
In an hour or two. (*Bir veya iki saatte.*)
I ordered one, not two. (*Ben bir tane istedim, iki değil.*)
A Mr Blake has called. (*Bloke adında biri telefon etti.*)
I need a minute or two. (*Bir veya iki dakikaya ihtiyacım var.*)
There is one nest left. (*Bir tek kuş yuvası kaldı.*)
It seems there is a wolf wandering around here. (*Buralarda bir kurt dolaşıyormuş.*)

4. SAYI EKLERİ (Numerical Prefixes)

İngilizcede, Latince ve Yunancadan gelme, çoğu bilim dallarına ait sayı türeten bir önek sistemi vardır. Bu eklerin sayesinde yüzlerce türemiş sözcüğün anlamı kolayca çözülebilir:

Bu eklerin bazıları şunlardır:

bi-	*iki*	mega-	*milyon*	semi-	*yarı*
centi-	*yüz*	mono-	*tek*	tetra-	*dört*
deca-	*on*	multi-	*çok*	tri-	*üç*
di-	*iki*	poly-	*çok*	uni-	*tek*
kilo-	*bin*	proto-	*ilk*	-fold	*kat*

bilateral-	*iki taraflı*
decade-	*on yıl*
dipole-	*iki kutuplu*
megaton-	*bir milyon ton*
semi-circle-	*yarı daire*
tenfold-	*on kat*
centinial -	*yüzüncü yıl*

S. Uyum (Agreement)

1. **Hundred, thousand** ve **million** sayıları bir rakam grubu içinde iken çoğul eki almazlar:

Five thousand (*beş bin*)
Sixty million (*altmış milyon*)
Five hundred (*beş yüz*)

2. Bu sayılar, bir varlık grubunu belirsizce gösterdiklerinde "s" çoğul eki alır:

millions of birds (*milyonlarca kuş*)
thousands upon thousands (*binlerce*)
by the hundreds (*yüzlerce*)
There are millions of them. (*Milyonlarca var.*)

3. Birden yukarı sayı anlatan sözcükleri, çoğul şekilli fiil alırlar. Ancak sözcükleri tek ünite görüldüğünde tekil sayılırlar ve tekil şekilli fiil alırlar:

Fifty dollars isn't much. *Elli dolar pek fazla değil.*
Fifty persons were arrested. *Elli kişi tutklandı.*
Fifty kilos were added. *Elli kilo ilave edildi.*
Ten years is too long. *On yıl çok uzun.*
Ten years have passed. *On yıl geçti.*
Two and two are four. *İki artı iki dört eder.*
Two and two is four. *İki, iki daha dört eder.*
A mere four hours was enough to finish it. *İşi bitirmek için dört saat yetti.*
Two-thirds of them are unsold. *Üçte ikisi satılmadı.*

4. Sayılarla yapılan tireli birleşiklerde isimler tekil şekilde olurlar:

a five-year-old child (*beş yaşında bir çocuk*)
a twenty-dollar-bill (*yirmi dolarlık banknot*)
a three-hour-work (*üç saatlik iş*)
a 70-km-per-hour speed limit (*saatte 70 km. sürat sınırı*)
a ten-volume set (*on ciltlik bir takım*)
a two hundred-mile-an hour speed (*saatte 200 mil sürat*)

B. ORDINAL NUMBERS
SIRA SAYILARI

1. Varlıkların hangi sırada bulunduklarını gösterir. Bunlar, sayılara bir sıra eki getirilerek yapılır.

İlk üç sıra için özel şekiller kullanılır: "st", "nd" ve "rd".

a. 1st (first) birinci

21st (twenty-first) *yirmi birinci*
31st (thirty-first) *otuz birinci*
41st (forty-first) *kırk birinci*
51st (fifty-first) *elli birinci*
101st (hundred and first) *yüz birinci*
201st (two hundred and first) *iki yüz birinci*
1001st (one thousand and first) *bin birinci*

b. 2nd (second) ikinci

22nd (twenty-second) *yirmi ikinci*
32nd (thirty-second) *otuz ikinci*
42nd (forty-second) *kırk ikinci*
52nd (fifty-second) *elli ikinci*
102nd (hundred and second) *yüz ikinci*
1002nd (one thousand and second) *bin ikinci*

c. 3rd (third) üçüncü

23rd (twenty-third) *yirmi üçüncü*
43rd (forty-third) *kırk üçüncü*
53rd (fifty-third) *elli üçüncü*
63rd (sixty-third) *altmış üçüncü*
103rd (one hundred and third) *yüz üçüncü*
303rd (three hundred and third) *üç yüz üçüncü*

d) "4" ve ondan sonra sayılar için "th" eki getirilir:

4th	fourth	9th	ninth	14th	fourteenth
5th	fifth	10th	tenth	15th	fifteenth
6th	sixth	11th	eleventh	16th	sixteenth
7th	seventh	12th	twelfth	17th	seventeenth
8th	eighth	13th	thirteenth	18th	eighteenth

56th (fifty-sixth) *elli altıncı*
48th (forty-eighth) *kırk sekizinci*
100th (one hundredth) *yüzüncü*
10000th (one thousandth) *bininci*

e) Asıl sayılarda olduğu gibi "hundred" sözcüğünden sonra ya da hanesinden sonra mutlaka "and" gelir:

104th (one hundred and fourth) *yüz dördüncü*
750th (seven hundred and fiftieth) *yedi yüz ellinci*
1,000,001th (one millionth and first) *bir milyon birinci*

f) "-ty" ile biten sayılarda (y) düşer ve sayıya "-ieth" eklenir:

20 twenty	→	20th	twentieth (*yirminci*)
30 thirty	→	30th	thirtieth (*otuzuncu*)
40 forty	→	40th	fortieth (*kırkıncı*)

70 seventy 70th seventieth (*yetmişinci*)
90 ninety 90th ninetieth (*doksanıncı*)

150 one hundred and fifty 150th one hundred and fiftieth (*yüz ellinci*)
880 eight hundred and eighty 880th eight hundred and eightieth (*sekiz yüz sekseninci*)

2. Sıra sayılarının kullanılış şekilleri (Use of the ordinal numbers)

a. Öbeğin başında genellikle "the" gelir:

the second largest city	(*en büyük ikinci şehir*)
the tenth accident today	(*bugünkü onuncu kaza*)
the Third World	(*Üçüncü Dünya*)
first and last	(*ilk ve son*)
head first	(*baş aşağı*)

b. Roma rakamlarıyla yazılan özel ad sıraları diğer sıra sayıları gibi okunur:

Henry VIII (Henry the Eighth) *VIII. Henry*
Elisabeth II (Elisabeth the Second) *II. Elisabeth*
WW II (the Second World War) *ikinci Dünya Savaşı*
Mehmed V (Mehmed the Fifth) *V. Mehmet*
Murat II (Murat the Second) *II. Murat*

c. Diğer kullanılış şekilleri:

3rd May, 1940	*Mayısın üçü, 1940*
April 12th	*12 Nisan*
On the 4th of July	*Temmuzun dördünde*
101st Division	*101. Tümen*
at the eleventh hour	*son dakika*
the third from the bottom	*alttan üçüncü*
3/5 three fifths	*beşte üçü*
1/3 one third	*üçte biri*
two hundredths of a centimetre	*Santimetrenin yüzde ikisi*
a hundredth of a second	*Saniyenin yüzde biri*

d. Bazı sıra sayıları "-ly" ekiyle zarf olarak kullanılabilir:

Secondly, he is lying.	*İkincisi, yalan söylüyor.*
Thirdly, we are broke.	*Üçüncüsü, iflas etmişiz.*

20 İSİM TAMLAMASI - ATTRIBUTIVE NOUN

Her dilde olduğu gibi İngilizcede de iki varlık karşılayan iki sözcük yan yana getirilerek varlık karşılayan yeni adlar yapılabilir.

1. YAPILIŞ ŞEKİLLERİ

a. Tamlama araya bir edat sokulmaksızın iki isimden kurulur:

match (*kibrit*) + box (*kutu*) = a match box (*bir kibrit kutusu*)

b. Tamlamayı oluşturan iki öğenin arasında bir edat bulunur:

bowl (*kâse*) + of + sugar (*şeker*) = a bowl of sugar (*bir kâse şeker*)

Türkçede olduğu gibi, önde gelen sözcük daima sonra gelen sözcüğü tamlar:

a race car (*yarış arabası*)

a car race (*araba yarışı*)

a garden flower (*bahçe çiçeği*)

a flower garden (*çiçek bahçesi*)

2. TAMLAMA TÜRLERİ

a. İki varlık adından oluşur:

bread knife (*ekmek bıçağı*)

ice cream (*dondurma*)

Lamp shade
(*abajur*)

door bell
(*kapı zili*)

air filter
(*hava filtresi*)

soup spoon
(*yemek kaşığı*)

b. Eylem adı olan **–ing** şekilli isim **fiille** (*Attributive Gerund*) kurulur:

writing pad
(*bloknot*)

chewing gum
(*çiklet*)

looking glass
(*ayna*)

starting line
(*başlangıç çizgisi*)

walking stick
(*asa*)

cooking oil
(*yemeklik yağ*)

Bazen **–ing** şekilli isim **fiil**, tamlamanın ikinci öğesini oluşturur:

weight-lifting
(*halter*)

air-conditioning (*klima*)
water-skiing (*su kayağı*)
fortune-telling (*fal bakma*)
book-keeping (*defter tutma*)

c. "s" takılı isimle kurulur:

carpenter's saw
(*marangoz testeresi*)

doctor's diploma
(*doktor diploması*)

driver's license
(*şoför ehliyeti*)

teacher's book
(*öğretmen kitabı*)

cat's meat
(*kedi maması*)

children's book
(*çocuk kitabı*)

lion's share (*aslan payı*)
a month's wage (*bir aylık maaş*)
cow's milk (*inek sütü*)
driver's seat (*şoför mahalli*)

d. İlişkiyi belirten uygun edatlarla kurulur:

1. "for" edatı ile kurulu şekli:

a bag for ice (*buz torbası*)

paper for typing (*daktilo kağıdı*)

time for tea (*çay vakti*)

a knife for cutting meat (*et bıçağı*)

a hat for men (*erkek şapkası*)

the train for Ankara (*Ankara treni*)

2. "of" edatı ile kurulu şekli:

a kilo of apples (*bir kilo elma*)

a set of books (*kitap takımı*)

a work of art (*bir sanat eseri*)

a box of chocolate (*bir kutu çikolata*)

the cost of living (*hayat pahalılığı*)
the art of war (*savaş sanatı*)
the fear of death (*ölüm korkusu*)
the fear of drowning (*boğulma korkusu*)

Bu yapıyı, "of" ile kurulu niteleme ile karıştırmamak gerekir:

NİTELEME İFADESİ	TAMLAMA İFADESİ
the colour **of** the wall (*duvarın rengi*)	A knowledge **of** Turkish (*Türkçe bilgisi*)
a man **of** courage (*cesur bir adam*)	A man **of** science (*bilim adamı*)
the pages **of** the book (*kitabın sayfaları*)	A bottle **of** wine (*bir şişe şarap*)

e. Diğer edatlarla kurulu şekli:

opposition to change	(*değişikliğe muhalefet*)
the answer to the question	(*soruya cevap*)
thefall in the number of visitors	(*ziyaretçi sayısında düşüş*)
the increase in prices	(*fiyatlarda artış*)
an outlook on life	(*hayat görüşü*)

f. Mastarla kurulu şekli (Attributive Infinitive):

the opportunity to travel	(*seyahat fırsatı*)
the authority to control	(*denetleme yetkisi*)
the power to punish	(*cezalandırma gücü*)
the will to fight	(*mücadele azmi*)
an invitation to dance	(*dansa davet*)

Bu kuruluş, mastar kurulu niteleme şekli ile karıştırılmamalıdır:

NİTELEME İFADESİ	TAMLAMA İFADESİ
a day to remember (*hatırlanacak bir gün*) a film to see (*görülecek bir film*) something to eat (*yiyecek bir şey*)	The freedom to travel (*seyahat özgürlüğü*) Opposition to change (*değişikliğe muhalefet*) An aversion to everything new (*yeni olan her şeye nefret*)

İsim tamlaması kuran ('s) ile iyelik ilişkisi belirten ('s) takısı birbiriyle karıştırılmamalıdır:

A) İsim tamlaması kuran ('s) (Ne tür bir şey olduğunu belirtir.)

men's shirt
(*erkek gömleği*)

a month's wage
(*bir aylık maaş*)

a teacher's book
(*öğretmen kitabı*)

a doctor's bag
(*doktor çantası*)

B) İyelik ilişkisi kuran ('s) (Bir şey kime ait olduğunu belirtir.)

my friend's shirt
(*arkadaşımın gömleği*)

this month's wage
(*bu ayın maaşı*)

your teacher's book
(*öğretmeninizin kitabı*)

our doctor's bag
(*doktorumuzun çantası*)

İngilizcede daima çoğul halde kullanılan sözcükler, isim tamlamasında kullanıldığında tekil halde kullanılır:

trousers
(*pantolon*)

trouser-leg
(*pantolon paçası*)

scissors
(*makas*)

fakat

scissor sharpener
(*makas bileyici*)

-ing şekilli isim fiille yapılmış isim tamlamaları ile –ing şekilli sıfat fiille yapılmış sıfat tamlamaları birbirleriyle karıştırılmamalıdır.

a) –ing şekilli isim tamlaması
(Atributive Noun)

sleeping bag (*uyku tulumu*)

walking stick (*asa*)

freezing point (*donma noktası*)

b) –ing şekilli sıfat tamlaması
(Attributive Adjective)

sleeping snake (*uyuyan yılan*)

walking couple (*yürüyen çift*)

freezing cold (*dondurucu soğuk*)

"of" ile kurulu şekiller sözkonusu olduğunda İngilizcede anlamın sözcüklerin arasındaki ilişkilere dayalı olduğunu unutmamak gerekiyor:

the birth of a nation	(*bir milletin doğuşu*)
an act of folly	(*bir delilik*)
a man of honour	(*şerefli biri*)
feeling of guilt	(*suçluluk duygusu*)
a form of torture	(*bir tür işkence*)
the inside of the mosque	(*caminin içi*)
the end of the year	(*yılın sonu*)
an item of no importance	(*önemsiz bir şey*)
the winds of war	(*savaş rüzgârları*)
the beginning of the road	(*yolun başlangıcı*)
a man of courage	(*cesur bir adam*)
a jar of honey	(*bir kavanoz bal*)
a stupid of a servant	(*hizmetçi budalası*)

3. İNGİLİZCE İSİM TAMLAMALARININ TÜRKÇEDEKİ KARŞILIKLARI

a. Tamlamayı oluşturan sözcüklerden farklı tek sözcükle karşılanır:

boy scout (*izci*)
sparking plug (*buji*)
walking stick (*oso*)
box office (*gişe*)
foster child (*evlatlık*)
steering wheel (*direksiyon*)
lamp shade (*abajur*)
writing pad (*blaknot*)
looking glass (*ayna*)
song writer (*besteci*)
tuning fork (*diyapazon*)

b. Tamlamayı oluşturan sözcüklerden farklı iki sözcükle karşılanır:

fire engine (*itfaiye arabası*)
Fool's Day (*Nisan Bir*)
house arrest (*göz hapsi*)
vacuum cleaner (*elektrikli süpürge*)
stock-taking (*mal sayımı*)
shop lifting (*dükkan hırsızlığı*)
mooring post (*palamar babası*)
book-keeping (*defter tutma*)

c. Tamlamayı oluşturan sözcüklerle benzer iki sözcükle karşılanır:

tool box (*alet kutusu*)
horse race (*at yarışı*)
forest fire (*orman yangını*)
opening speech (*açılış konuşması*)
birth place (*doğum yeri*)
fortune hunter (*servet avcısı*)
mud-slinging (*çamur atma*)
cow's milk (*inek sütü*)
children's story (*çocuk hikâyesi*)
dancing school (*dans okulu*)
air filter (*hava filtresi*)
door bell (*kapı zili*)
letter box (*mektup kutusu*)
pocket watch (*cep saati*)

4. TAMLAMALARLA İLGİLİ SORU ŞEKİLLERİ

a. Bir nesnenin adını vererek tanımını istemek için sorulan soru kalıbı:

What sort of ..... is ..... ? (..... nasıl bir şeydir?)

What sort of thing is a bread knife? (*Ekmek bıçağı nasıl bir şeydir?*)
■ It's a knife for cutting bread. (*Ekmek kesmek için bir bıçaktır.*)
What sort of place is a waiting room? (*Bekleme salonu nasıl bir yerdir?*)
■ It's place for waiting. (*Beklemek için bir yerdir.*)
What sort of device is an air filter? (*Hava filtresi nasıl bir aygıttır?*)
■ It's a device for filtering air. (*Havayı filtre eden bir aygıttır.*)

b. Bir nesneyi tanımlayarak onun adını öğrenmek üzere sorulan soru kalıbı:

What do you call that .... for ... ing? (.... İçin o .... e ne denir?)

What do you call that knife for cutting meat? (*Et kesmek için kullanılan o bıçağa ne denir?*)
■ It's called a meat knife. (*Ona et bıçağı denir.*)
What do you call that thing for carrying documents? (*Evrak taşımak için kullanılan o şeye ne denir?*)
■ It's called a briefcase. (*Ona evrak çantası denir.*)
What do you call that oil used for cooking? (*Yemek pişirmede kullanılan yağa ne denir?*)
■ We call it cooking oil. (*Ona yemeklik yağ denir.*)

S. TAMLAMANIN İFADE ETTİĞİ BAŞLICA ANLAMLAR

madde veya cins	silver plate (*gümüş tepsi*) silk shirt (*ipek gömlek*) gold ring (*oltın yüzük*) iron gate (*demir kopı*) sugar doll (*şekerden bebek*) sugar cane (*şeker komışı*)
kaynak	rain water (*yağmur suyu*) tomato sauce (*domates solçosı*) vegetable soup (*sebze çorbosı*) apple pie (*elmo turtosı*)
yer	London Bridge (*Londra Köprüsü*) Sea of Marmara (*Marmara denizi*) train for Ankara (*Ankara treni*) University of London (*Londra Üniversitesi*) Istanbul University (*İstanbul Üniversitesi*)
araç - gereç	bread knife (*ekmek bıçağı*) waiting room (*bekleme salonu*) labeling machine (*etiketleme makinesi*)
tür	school bus (*okul otobüsü*) place of worship (*ibadet yeri*) girls' college (*kız okulu*) cooking apple (*kompostoluk elma*) story for children (*çocuk hikâyesi*)
konu	art of living (*yaşam sonatı*) art of war (*savaş sanatı*)
içerik	bowl of sugar (*bir kâse şeker*) box of matches (*bir kutu kibrit*) bottle of wine (*bir şişe şarap*)
adlar	Republic Day (*Cumhuriyet Bayramı*) Wilson Street (*Wilson caddesi*) Liberation Army (*Kurtuluş Ordusu*) Feast of Sacrifice (*Kurban Bayramı*)
benzetme	iron fist (*demir yumruk*) iron will (*çelik irade*)

21 NİTELEME SIFATLARI - THE QUALIFYING ADJECTIVE

Sıfatlar, varlıkları türlü yönlerden niteleyen veya belirten sözcüklerdir.

Morfolojik yapıları
- Yalın (simple): bad (*kötü*)
- Türemiş (derivative): careful (*dikkatli*)
- Birleşik (compound): tongue-tied (*dili tutulmuş*)

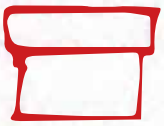
A. ÖZELLİKLERİ VE KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ

İngilizcede sıfatlar, isimleri iki ayrı yoldan belirtir:

1) Doğrudan doğruya bir isimle bütünleşerek:

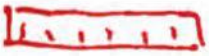
an empty cage
(*boş bir kafes*)

a small box
(*küçük bir kutu*)

a cracked bowl
(*çatlak bir kase*)

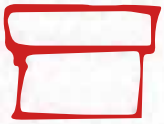

a short ruler
(*kısa bir cetvel*)

2) "be" (olmak) ve look (görünmek) gibi bir fiil aracılığı ile ve bir yüklem öğesi olarak (predicative adjective) dolaylı yoldan:

The cage is empty.
(*Kafes boştur.*)

The box is small.
(*Kutu küçüktür.*)

The bowl looks cracked.
(*Kase çatlak görünüyor.*)

The ruler is short.
(*Cetvel kısadır.*)

Bu kuruluşta fiil, sıfatla isimler arasında bir bağ görevi görür. Bu nedenle bu işlerdeki fiillere bağ-fiil (linking verb) denir.

3) "a-" başlıklı sıfatlar yalnızca bağ-fiil aracılığı ile isimleri niteler.
Bu tür sıfatların en işlekolanları şunlardır:

alert	*tetikte*	alone	*tek başına*	awake	*uyanık*
alike	*aynı*	ashamed	*mahcup*	aware	*haberdar*
alive	*sağ*	asleep	*uykuda*		

They are all alike.	*Bunların hepsi aynıdır.*
They are alive.	*Onlar sağ salim.*
Aren't you ashamed?	*Utanmıyor musunuz?*
Are you alone?	*Yalnız mısın?*

4) Fiil aracılığıyla kullanılamayan sıfat (Non-predicable adjective)

Niteledikleri isimlerle birleşik oluşturan sıfatlar anlamlarını yitireceğinden fiil aracılığı ile kullanılamazlar:

"the fellow is poor" (*adam fakirdir*) anlamındadır; fakat
"poor fellow" (*zavallı adam*) anlamına gelir.

Bu tür birleşiklerin en sık rastlananları şunlardır:

the early days	*ilk günler*	golden age	*altın çağ*
the big toe	*baş parmak*	extra time	*uzatma*
an old friend	*eski bir dost*	little finger	*serçe parmağı*
spare time	*boş vakit*	poor rich girl	*zavallı zengin kız*

B. SIFAT OLARAK KULLANILAN SÖZCÜK TÜRLERİ

Bütün dillerde sıfatlar, yalnızca beyaz, sıcak gibi nitelik anlamlı asıl sıfatlardan oluşmaz. Bunların yanında, çok geniş bir kullanım yelpazesine sahiptir.

Sıfat olarak kullanılabilecek türler:

1) Sözcük türlerinden dilin asıl sıfatları:

cold	*soğuk*	rude	*kaba*	valuable	*değerli*
dry	*kuru*	polite	*terbiyeli*	serious	*ciddi*

2) –ing şekilli fiiller (present participle):

rising sun (*doğan güneş*)

smiling faces (*gülümseyen yüzler*)

flying bird (*uçan kuş*)

3) –ed şekilli sıfat fiiller (past participle):

broken vase (*kırık vazo*)

sliced bread (*dilimlenmiş ekmek*)

boiled eggs (*haşlanmış yumurta*)

Bu tür sıfat fiillerden yapılan sıfatlar gıda ve yiyeceklerle ilgili durumları belirten yegâne niteleme şeklidir:

minced	*kıyma*	peeled	*soyulmuş*
boiled	*haşlanmış*	steamed	*buğulama*
baked	*fırında*	grilled	*ızgara*
cooked	*pişmiş*	ground	*çekilmiş*
canned	*konserve*	hashed	*doğranmış*
assorted	*çeşitli*	squashed	*ezilmiş*
spiced	*baharatlı*	mixed	*karışık*

4) Mastar, nitelemede en geniş ölçüde kullanılan sözcük çeşitidir ve çoğu zaman sıfat cümlenin yerini tutar:

a) He was the only one *who has survived the accident.*
(*Kazadan kurtulan tek kişidir.*)

b) He was the only one *to have survived the accident.*
(*Kazadan kurtulan tek kişidir.*)

That's not the way to do it.	*Onu yapmanın yolu bu değil.*
There is no need to worry.	*Endişe etmeye gerek yok.*

Diğer taraftan, mastar bazen edilgen bir anlam taşır:

There is a lot to learn.	*Öğrenilecek çok şey var.*
That is not a matter to laught at.	*Gülünecek konu değil.*
A night to remember.	*Unutulmayacak bir gece.*
What is there to be nervous about?	*Korkulacak ne var?*

Sıfat anlamlı mastarlar:

something **to eat** – *yiyecek bir şey*
a tool **to open the can** – *tenekeyi açacak alet*
a room **to let** – *kiralık oda*
the last person **to see her** – *onu gören son kişi*

5) Edat başlıklı öbek (Prepositional phrase)

the girl in the white hat	*beyaz şapkalı kız*
a book with a plastic cover	*plastik kaplı bir kitap*
a man of courage	*cesur adam*
the people in the street	*sokaktaki insanlar*
the power within us	*içimizdeki güç*

6) –ing şekilli sıfatfiil başlıklı öbek:

the law protecting the children – *çocukları koruyan kanun*
the crowd waiting at the gate – *kapıda bekleyen kalabalık*

-ing şekilli sıfatfiillerin, Türkçede olduğu gibi İngilizcede **niteledikleri sözcükleri olmadan** bağımsız olarak kullanılmaları mümkün değildir.

Türkçede bağımsız ortaç:	İngilizcede sıfatfiilin/mastarın bağlandığı sözcük:
son ayrılan	**the last** one [to leave]
orada duranlar	**those** [standing there]
burada oturanlar	**the people** [living here]

7) **–ed** şekilli sıfatfiil başlıklı öbek:

the energy produced by the sun – *güneşin ürettiği enerji*
the method used in the investigation – *sorşturmada kullanılan metod*

C. SIFATLARIN İFADEDEKİ YERİ

Doğrudan doğruya isimle bütünleşerek belirten sıfatların iki ifadede yeri vardır:

a) İsimden önce: sıfat | isim

Tek sözcükten ibaret sıfat veya sıfatlar, niteledikleri isimlerden önce gelirler.

b) İsimden sonra: isim | sıfat

Öbek formatındaki birden fazla sözcükle kurulu sıfat takımları niteledikleri isimlerden sonra gelirler.

c) Ancak bir sözün **sıfat takımı** sayılabilmesi için öbeğin başında takımı kuran şu üç sözcükten birinin bulunması gerekr:

1- Bir edat: in/on .....
2- -ing şekilli sıfatfiil: -ing .....
3- -ed şekilli sıfatfiil: -ed .....

Dolayısıyla ard arda gelen birkaç münferit sıfat □□□ bir takım oluşturmaz. Bunlar birbirlerine virgül veya bağlaçlarla bağlanarak niteledikleri isim önünde sıralanırlar:

sweet , red , juicy **apples** imported from South-Africa

Güney Afrika'dan ithal edilen sulu , tatlı , kırmızı ***elma***

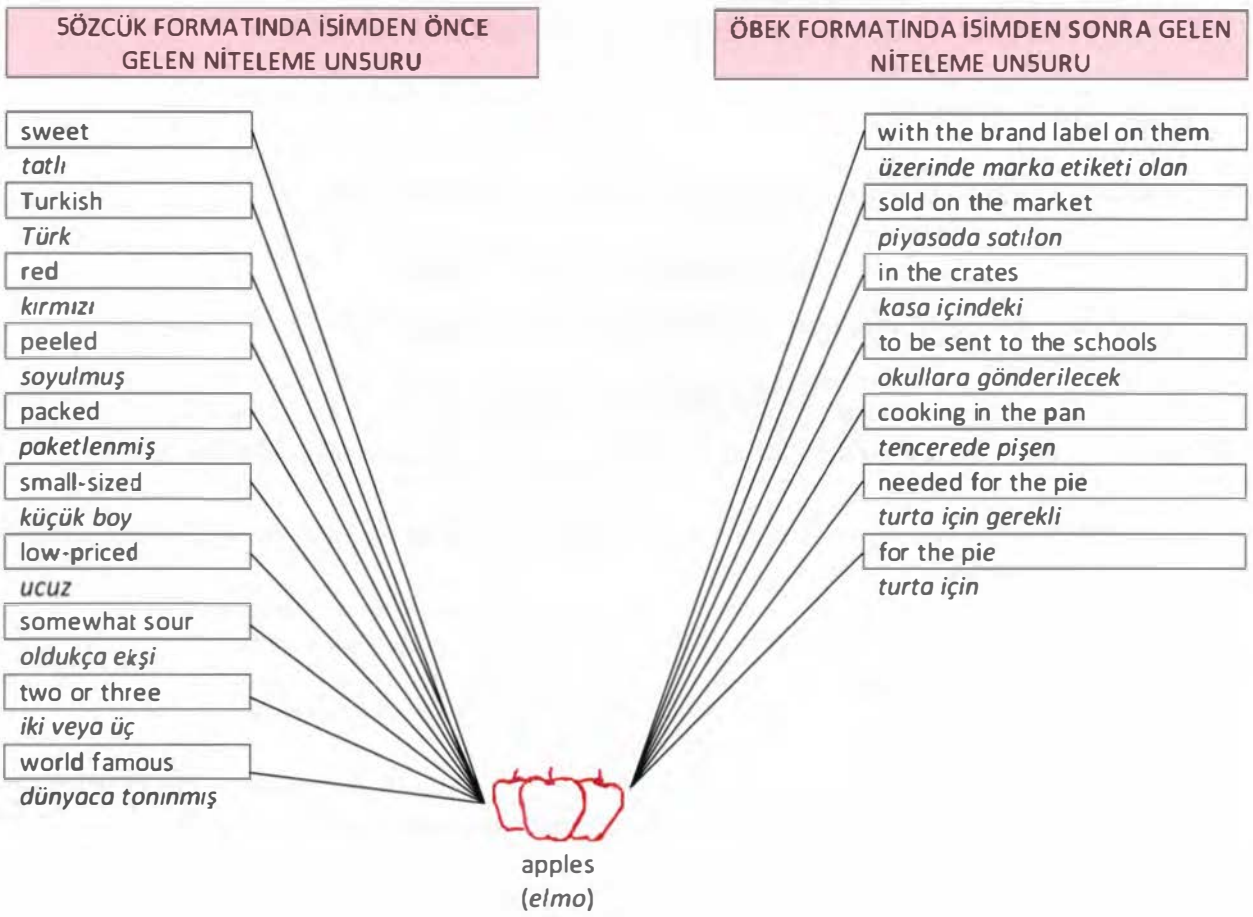

cheap , Chinese **umbrella** sold on the market

piyasada satılan ucuz , Çin malı ***şemsiye***

SIFATLARIN KULLANILIŞLARI HAKKINDA GENEL GÖRÜNTÜ

D. ÖZEL NİTELEME KALIBI: [with ..... it]

a)

b)

Resimdeki şişe (a) ile kutu arasında iki farklı ilişki ve dolayısıyla iki niteleme şekli bulunur.

a) Resimdeki şişe tanımı basit bir niteleme kalıbı ile gösterilebilir, çünkü bu ilişkide nitelenen şişenin kendisidir:

the bottle | in the box | (*kutudaki şişe*)

b) Ancak, kutunun nitelenmesi sözkonusu ise, bu durumda daha karmaşık bir niteleme yolu vardır:

[**with** ..... **it**] kalıbı kullanılır.

the box | **with** the bottle in **it** | (*içinde şişe bulunan kutu*)

Aynı şekilde:

the book | with the ruler on it | *(üstünde cetvel olon kitap)*

"Dönerli pilav" is rice | **with** sliced meat on top. | *(Dönerli pilav, üstünde et dilimleri olon pilovdır.)*

E. İSİMDEN ÖNCE GELEN SIFATLAR

1. Tek kavram karşılayan birleşik sıfatlarda tek sözcük sayıldığından nitelikleri isimlerin önüne gelirler:

an | expensive | heat-resisting | glass

(ısıya dayanıklı, pahalı bir bardak)

a (100-mile-an hour) speed limit - *saatte (100 millik sürat sınırı)*
a (round the clock) service - *günün her saatinde hizmet*
a (wall to wall) carpet - *duvardon duvara halı*
a (better than average) football - *ortanın üstünde bir futbol*
a (couldn't care less) attitude - *kaygısız davranış*
a (give and take) policy - *korşılıklı siyaset*
a (hit and run) tactic - *vur kaç taktiği*
a n (out-of-date) model - *modası geçmiş bir model*
(hair-raising) experience - *(korkunç tecrübe)*

2. "sahip olma" anlamına gelen -ed şekilli birleşikler.

a (pear-shaped) plate *armut şeklinde tabak*

a (long-legged) girl - *uzun bacaklı kız*
(one-celled) animal - *tek hücreli hayvan*
a (low-necked) dress - *dekolte elbise*

F. İsimden sonra gelen sıfatlar:

1. Bazen, tek sözcük sıfatlar anlam gereği niteledikleri isimden sonra gelirler:

the votes (against) - *karşı aylar*
Istanbul (proper) - *asıl İstanbul*
the best answer (possible) - *verilebilecek en iyi cevap*
the only thing (visible) - *görülebilen tek şey*
the votes (for) - *lehte aylar*

2. **something** gibi belirsiz zamirleri niteleyen sıfatlar, bu sözcüklerden sonra gelirler:

something (simple) - *basit bir şey*
something (cheap) - *ucuz bir şey*
something (to be proud of) - *övülünecek bir şey*
somebody (strong) - *güçlü biri*
everything Turkish - *Türk olan her şey*

3. Sıfat olarak kullanılan mastar anlam gereği nitelediği isimden sonra gelir.

I have no money (to spend) - *Harcayacak param yok*
a knife (to cut with) - *kesmek için bıçak*
The work (to be done) - *yapılacak iş*
The third shopkeeper to be killed. *Öldürülen üçüncü dükkân sahibi.*
I've got a lot to tell him. *Ona söyleyecek çok şeyim var.*

4. -ed şekilli sıfat fiil
Normal olarak bu sözcük isimden önce gelir:

a divided country (*bölünmüş bir ülke*)

Ancak bazı durumlarda, anlam icabı olarak isimden sonra gelir.

What is the issue involved?	*Söz konusu sorun ne?*
Warn the people concerned.	*İlgili kişileri uyarınız.*
Who will pay for the time lost?	*Kaybolan zamanı kim ödeyecek?*
The time saved is enormous.	*Kazanılan zaman çok büyük.*
Study the cost involved.	*İlgili maliyeti inceleyiniz.*

G. SAYILARIN YERİ

Sayı sıfatları isimden önce; sıra sayı sıfatları isimden sonra gelir:

Three books (*üç kitap*)
Book three (*üçüncü kitap*)
Nine pages (*dokuz sahife*)
Page nine (*dokuzuncu sahife*)
420 rooms (*420 oda*)
Room 420 (*420 nolu oda*)
Ten rounds (*on raunt*)
Round ten (*onuncu raunt*)

TEK SÖZCÜK SAYILAN BİRLEŞİK		TAKIM SAYILAN ÖBEK
a (two-hour) delay (*iki saatlik gecikme*)	fakat	a delay (of two hours) (*iki saatlik gecikme*)
a (five-minute) speech (*beş dakikalık söyleşi*)		a speech (lasting five minutes) (*beş dakika süren söyleşi*)
a (50-km-an hour) speed limit (*saatte 50 km sürat sınırı*)		a speed limit (of 50 km an hour) (*saatte 50 km sürat sınırı*)

H. SIFATLARDA TÜREME (DERIVATION)

SIFAT KURMAYA YARAYAN EKLER

Çeşitli eklerle kelime türetmek bütün dillerde yaygın olan bir yöntemdir.
İngilizcede birçoğu Latince ve Yunanca'dan gelme sıfat türeten önemli bir önek ve sonek sistemi vardır.

Bunlara bilim dilinde olduğu gibi günlük dilde de rastlanır.
Sıfat türeten bu eklerin bazıları şunlardır:

sonek	anlamı	örnek
-al	ait	annual (*yıllık*)
-ac	ait	cardiac (*kalbe ait*)
-an	ait	German (*Alman*)
-ful	dolu	handful (*avuç dolusu*)
-ible/-able	olabilen	edible (*yenebilir*), understandable (*anlaşılır*), illisible (*okunmayan*)
-ic	ait	neurotic (*sinirli*)
-ish	ait	Turkish (*Türk*)
-ive	olan	negative (*olumsuz*)
-fold	misli	tenfold (*on misli*)
-less	-siz	homeless (*evsiz*), heartless (*kalpsiz*)
-like	gibi	childlike (*çocuksu*)
-y	olan	dirty (*kirli*)
-some	gibi	tiresome (*yorucu*)

önek	anlamı	örnek
anti-	*karşıt*	anti-American (*Amerikan karşıtı*)
a -	*tarz*	alike (*gibi*)
dis-	*zıt*	disagreeable (*nahoş*)
Im-	*-siz*	impossible (*imkânsız*)
ir-	*-sız*	irregular (*düzensiz*)
un-	*aksi*	unclean (*kirli*), unfortunate (*talihsiz*)
in-	*aksi*	inaudible (*işitilmez*), incorrect (*yanlış*)
bi-	*çift*	bilateral (*iki taraflı*)
mono-	*tek*	monochrome (*tek renkli*)
multi-	*çok*	multiple (*çok taraflı*)
semi-	*yarı*	semi-final (*yarı final*)
tri-	*üç*	tripartite (*üç taraflı*)
uni-	*tek*	uniform (*yeknesak*)
non-	*değil*	non-inflammable (*yanmaz*)
il-	*-sız*	illogical (*mantıksız*)

H. SIFATLARDA DERECELENDİRME VE PEKİŞTİRME

Sıfatlar anlattıkları niteliğin azlığını veya çokluğunu gösteren zarflarla derecelendirilebilirler.

1. En çok kullanılan derece zarfları şunlardır.

too	*çok*	fairly	*oldukça (arzulanan nitelik)*
quite	*oldukça (iyi anlamda)*	that	*o kadar*
rather	*oldukça (kötü anlamda)*	terribly	*çok*
pretty	*epey*	a bit	*biraz*
somewhat	*az çok*	so	*o kadar*
extremely	*son derece*	a little	*biraz*
much	*çok*	a good deal	*bir hayli*
altogether	*tamamen*		

It is not that hard.	*O kadar da zor değil.*
I was deeply hurt.	*Çok fena gücendim.*
I'm quite certain.	*Hiç şüphem yok.*
That's pretty good.	*Bu, oldukça iyi.*
It's too late.	*Artık çok geç.*
It's rather boring.	*Oldukça sıkıcı.*
It's strictly prohibited.	*Kat'i surette yasak.*
I'm deeply sorry.	*Çok üzgünüm.*

2. Derecelendirme bazen bir birleşik şeklinde olur:

ice-cold	*buz gibi*	world-wide	*dünya çapında*
brand-new	*yepyeni*	freezing-cold	*dondurucu soğuk*
pitch-black	*kapkara*	soaking-wet	*sırılsıklam*
wide-awake	*tamamen uyanık*	red-hot	*kızgın*
bitter-cold	*keskin soğuk*	dead-serious	*çok ciddi*
crystal-clear	*apaçık*	snow-white	*bembeyaz*

I'm dead-serious. *Çok ciddiyim.*
It's a world-wide organization. *Dünya çapında bir organizasyondur.*
They applied a brand-new system. *Yepyeni bir sistem uyguladılar.*

İ. SIFATLARIN DİĞER SÖZCÜK TÜRLERİNE DÖNÜŞMESİ

Birçok sıfat hiçir değişikliğe uğratılmadan başka bir türde (zarf, fiil...) kullanılabilir.

a) SIFATIN ZARFA DÖNÜŞMESİ:

to run fast	*hızlı koşmak*
to remain calm	*sakin olmak*
to live free	*özgür yaşamak*
to go straight	*düz gitmek*
to go wrong	*ters gitmek*
to sit straight	*dik oturmak*
to wait long	*çok beklemek*

b) SIFATIN FİİLE DÖNÜŞMESİ:

Bazı sıfatlar hiçbir yapı değişikliğine uğratılmadan fiil olarak kullanılabilir:

calm - *sakin*	to calm - *sakinleştirmek*
clean - *temiz*	to clean - *temizlemek*
cool - *serin*	to cool - *serinletmek*
dirty - *pis*	to dirty -*pisletmek*
dry - *kuru*	to dry -*kurutmak*

Ancak bu iki kullanılış şekli birbirinden vurgu farkı ile ayrılır (shift of stress):

FREquent - *sık vuku bulan*	freQUENT - *sık uğramak*
PERfect - *kusursuz*	perFECT - *geliştirmek*

b) SIFATIN TOPLULUK ADINA DÖNÜŞMESİ

Bazı sıfatlar başlarına "the" belirtme takısını alarak bir topluluk adı olurlar:

bad - *kötü*	the bad - *kötüler*
young - *genç*	the young - *gençler*
poor - *fakir*	the very poor - *yoksullar*
wounded - *yaralı*	the wounded - *yaralılar*
old - *yaşlı*	the old - *yaşlılar*
impossible - *imkânsız*	the impossible - *imkânsız şeyler*

J. SIFATLARDA SIRA

1. AYNI TÜRDEN SIFATLARDA SIRA:

Bir ismin aynı türden birden fazla sıfat alması halinde, bu sıfatların ifadedeki dizilişini genel anlamlılık-özel anlamlılık sırası belirler.
İnteresting (*ilginç*) ve 'bad' (*kötü*) gibi genel anlamlı niteleme sıfatları, 'English' ve'brown' (*kahverengi*)... gibi özel anlamlı ve daha belirleyici sıfatların önünde yer alır.

small (*küçük*) round (*yuvarlak*) black (*siyah*) box (*kutu*)

beautiful (*güzel*) old (*eski*) carved (*oyma*) Turkish (*Türk*) dagger (*hançeri*)

long (*uzun*) straight (*düz*) black (*siyah*) hair (*saç*)

modern (*modern*) tall (*uzun*) white (*beyaz*) building (*bina*)

2. FARKLI TÜRDEN SIFATLARDA SIRA:

İfadede farklı türden sıfatlar bulunması halinde, diziliş, genel olarak aşağıdaki gibidir:

Belirtme ve iyelik	Sıra	Belirli ve belirsiz sayı	Tanımlar	Renkler	Milliyet kategori
my the a some	first only last next	four several many	large beautiful old elegant	red white	English adult aged Turkish

The first four aged competitors (*ilk dört yaşlı yarışmacı*)

There were many small woven Anatolian rugs. (*Bir çok küçük örme Anadolu kilimi vardı.*)

Several long frank talks. (*Bir kaç uzun samimi sohbet*)

K. SIFATLARDA SORU ŞEKİLLERİ

Soru şekilleri ile ilgili genel bilgiler *soru bölümünde* ayrıntılı olarak anlatılmıştır.
Bu bölümde sıfatla özgü soru şekilleri yer alıyor.

A) Bir nesnenin belirli özelliklerini araştıran soru şekli:

Bir varlığın veya nesnenin özelliği hakkında bilgi edinmek için sorunun başında soru sözcüğü ile birlikte *belirleyici* sözcük veya sözcükler kullanılır:

What size ....? (*Ne boyda....?*)
What colour.....? (*Ne renkte....?*)
What shape .... ? (*Ne şekilde....?*)

What size is it? *Ne boydadır?*
What colour is the bag? *Çanta ne renktedir?*
What price is it? *Fiyatı ne?*
What good is it? *Neye yarar?*

B) "How" ile yapılan soru bir niteliğin seviyesi veya derecesini sormak için kullanılır:

How cheap....? (*Ne kadar ucuz?*)
How strong....? (*Ne kadar sağlam..?*)
How large ....? (*Ne kadar büyük...?*)

How cheap is it?*Ne kadar ucuz?*
It's dirt cheap. (*Sudan ucuzdur.*)
How strong is it? *Ne kadar sağlam?*
It can support 400 kilos. (*400 kilo taşıyabilir.*)
How deep will it be? *Ne kadar derin olacak?*
2 meters deep. (*Derinliği 2 metre olacak.*)
How tall is she? *Boyu kaç?*
1 m 85 (*1.85*)

C) TANIMLAMA SORUSU (DESCRIPTIVE QUESTION)

Bir varlığın nasıl bir şey veya nasıl biri olduğunu öğrenmek için sorulan soru şeklidir:

Kalıp: what ..... Like?
What was it like? *Nasıl bir şeydi?*

Bu tip sorularda kullanılan fiiller şunlardır:

Be	*olmak*	Look	*görünmek*
Taste	*tadı olmak*	Smell	*kokmak*

What was **he** like?
(*Nasıl biriydi?*)

What was the weather like?
(*Hava nasıldı?*)

What does it taste like?
(*Nasıl bir tadı var?*)

What does it smell like? *Nasıl bir kokusu var?*
What is it shaped like? *Şekli neye benziyor?*
What was the food like? *Yemekler nasıldı?*

D) TANITMA SORUSU

Bir varlığın türünü soran soru şeklidir.
Aşağıdaki üç kalıptan biri ile yapılır:

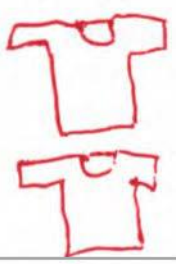
What type of .....?	Ne tip ..... ?
What sort of .....?	Nasıl bir .....?
What kind of ....?	Ne tür .....?

What sort of bread do they sell?	*Ne tip ekmek satarlar?*
What kind of fruit is that?	*Ne tür meyvadır?*
What sort of tool does he use?	*Ne tür alet kullanıyor?*
What sort of person is he?	*Nasıl biridir?*

"which" ve *"what"* ile kurulu sorular arasında önemli kullanılış farklılıkları vardır.
What bir karşılaştırma veya seçme sözkonusu olmadığı durumlarda kullanılır.

What size? (*Ne boyda olsun?*)
Bu soruda seçenek söz konusu değildir.

Which size? (*Hangi boy?*)
Mevcud diğer boylara kıyasla.

22 KESME (APOSTROF) İŞARETİNİN (') KULLANILIŞI
USE OF THE APOSTROPHE (')

1. Yardımcı fiillerin kaynaşma biçimlerinde (the contracted form) yardımcı fiillerin zamirlerle ve olumsuz yapıda kaynaştığını göstermek için kullanılır:

he'd	(he would)	could've	(could have)
I'll	(I shall)	you'd beter	(you had better)
she's	(she is)	I'd rather	(I would rather)
can't	(cannot)	doesn't	(does not)
aren't	(are not)	won't	(will not)
wasn't	(was not)	may've	(may have)
shan't	(shall not)		

2. Çoğul şekilleri olmayan sözcükler çoğul eki aldıklarında kullanılır:

No if's and but's. (*Eğer ve fakat mazeretleri yok*)
The n's (*n'ler*)
There are two f's. (*İki "f" var.*)

3. Rakam ve sayıların çoğullarında:

The 1930's (*1930'lar*)
Your 9's are too small. (*Senin dokuzların çok küçük.*)
The 6's (*Altılar*)

4. İsim tamlama kalıbında:

child's play (*çocuk oyuncağı*) a teacher's book (*öğretmen kitabı*)
bird's nest (*kuş yuvası*)

5. İyelik göstermede kullanılışı:

Ali's (*Ali'nin*) Dick's (*Dick'in*) The children's (*çocukların*)

6. Düşürülmüş harf veya rakamların yerine:

O'clock (*saat*) O'Brien Ma'am (*madam*)
The class of' 98 (*98 mezunları*)

7. Şiirde ölçü gereği düşürülen harflerin yerine:

ne'er (never) yerine
't was (it was) yerine

23 ŞAHIS ZAMİRLERİ (THE PERSONAL PRONOUN)

Şahıs zamirleri, şahıs adlarının yerine kullanılan sözcüklerdir. Bu zamirler, yerlerini tuttukları şahıs adlarıyla her yönden (teklik, çokluk, kişi ve cinsiyet) uygunluk gösterirler.

1) Yalın haldeki şahıs zamirleri

Tekil şekiller:

1.Şahıs (söz söyleyen)	I (ben)
2.Şahıs (kendine söz söylenen)	You (sen)
3.Şahıs (anılan kişi)	a) erkek: he (o)
	b) kadın: she (o)
	c) diğerleri: it (o)

Çoğul şekiller:

1.Şahıs (söz söyleyen)	we (biz)
2.Şahıs (kendisine söz söylenen)	you (siz)
3.Şahıs (anılan kişiler)	they(*onlar*)

You and I are the only left.	*Sen ve ben tek kalan kişileriz.*
It's he who is lying.	*Yalan söyleyen odur.*
They all agree.	*Hepsi kabul ediyor.*
We, Turks, are strange people.	*Biz Türkler tuhaf insanlarız.*

■ Ancak, konuşma dilinde bazen özne hali yerine kulağa daha hoş gelen nesne hali kullanılır:

It's me. (*O, benim!*) (Kural gereği: I)
It was him who wanted it. (Kural gereği: he) *Onu isteyen o idi.*
You're as good as her. (Kural gereği she) *Sen onun kadar iyisin.*
Me, apologize! (Kural gereği I) *Ne, ben mi özürdileyeceğim!*
They do it better than us. (Kural gereği we). *Bu işi bizden iyi yapıyorlar.*

2) Özne ve nesne halindeki şahıs zamirleri:

a) Özne hali		b) Nesne hali	
I (*ben*)	we (*biz*)	me (*beni / bana*)	us (*bizi/bize*)
you (*sen*)	you (*siz*)	you (*seni/sana*)	you (*sizi/size*)
he/she/it (*o*)	they (*onlar*)	him / her / it (*onu/ona*)	them (*onları/onlara*)

Look at her! *Şuna bak!*
Excuse me! *Affedersiniz!*
You don't mean him. *Onu kastetmiyorsundur.*
It will be the end of them! *Bu onların sonu olur!*

3. ZAMİRLERİN SIRASI

Cümlede birden fazla zamir bulunması halinde, sıra genellikle şu şekilde olur.

a) I. Çoğul şahıs, 2. ve 3. çoğul şahıstan önce gelir.

We and *you* are friends. *Biz ve siz arkadaşız.*
We and *they* will decide. *Buna biz ve onlar karar vereceğiz.*

b) 2. tekil şahıs. 1. ve 3. tekil şahıstan önce gelir.

You and *I* are staying. *Sen ve ben kalıyoruz.*
You and *they* must work harder. *Siz ve onlar daha sıkı çalışmalısınız.*

c) 3. Tekil şahıs, 1. Tekil şahıstan önce gelir:

He or *I* will go. *O veya ben gideceğim.*

4. Şahıssız zamir (Impersonal Pronoun)

he, it, you, they, we, one şahıssız zamirleri belirli bir şahıs belirtmeden kullanıldıklarında bilinen anlamlarının dışına çıkarlar.

One, you, we: Türkçede anlamı İnsan:

One must not be so sure. *İnsan bu kadar emin olmamalı.*
One can't live forever. *İnsan sonsuza dek yaşayamaz.*
You nevercan tell. *İnsan bilemez ki.*
We eat to live. *İnsanlar yaşamak için yemek yer.*

You: Türkçede edilgen anlamlı cümleye karşılık gelir:

How do you spell it? *Nasıl yazılır?*
How do you get there? *Oraya nasıl gidilir?*

He: Özellikle atasözlerinde kullanılır:

He who hesitates is lost. *Kararsız insan kaybeder.*
He laughs best who laughs last. *Son gülen iyi güler.*
He who lives in a glass house shouldn't throw stones. *Sırçalı evde oturanın taş atmaması gerekir.*

5. CİNSİYETİ BELİRSİZ SÖZCÜKLERİN YERİNE KULLANILAN ZAMİR

a) Cinsiyet göstermeyen "someone, anyone, everyone"... gibi belirsiz zamir için her iki cinsiyeti ile gösteren "*he or she*" ya da *they* zamirleri kullanılır:

Anyone may apply, *he or she* sould be over 18. (*18 yaşında olan herkes başvurabilir.*)
Ask *anyone, they'll* tell you the same thing. (*Kime istersen sor, aynı şeyi söyleyecektir.*)

b) Teacher (*öğretmen*), **candidate** (*aday*) gibi cinsiyet belirtmeyen sözcükler için de aynı şekilde her iki cinsiyeti de belirtebilen 'he or she' zamiri kullanılır:

A teacher is human, *he or she* will make mistakes. (*Öğretmen de bir insandır, o da hata yapar.*)
Any member can apply, if *she or he* is qualified. (*Ehliyetli olması şartıyla her üye başvurabilir.*)

Dr. Ahmet YURDASAL

24 ŞAHISSIZ ZAMİR "IT" (Impersonal Pronoun "IT")

İngilizcede şahıssız "it" zamirin anlatımda çok önemli bir yer tutan bir ifade şeklidir.

A) Doğal olayları ifade eden cümlelere özne sağlar:

It is a nice day. *Güzel bir gündür.*
It is getting dark. *Hava kararıyor.*
It is late. *Geç oldu.*
It is five days now. *Şimdiye kadar beş gün oldu.*
Is it lunch time? *Yemek vakti mi oldu?*
It is the tenth of October. *Bugün Ekim'in onu.*
It is time we left. *Gitmenin zamanı geldi.*
It is her birthday today. *Bugün onun doğum günüdür.*
Will it rain? *Yağmur yağacak mı?*
What time is it? *Saat kaç?*

B) Pek fazla bir anlam taşımayan bir deyim gücünde olup aynı zamanda nesnenin yerini tutar:

I didn't mean it. *Bilerek yapmadım.*
I don't feel like it. *Canım istemiyor.*
Do you get it? *Anladın mı?*
Take it or leave it. *İster al, ister alma.*
I take it you have accepted. *Anladığıma göre kabul etmişsin.*
I can't stand it anymore. *Artık tahammülüm kalmadı.*
We have it in our power. *Bu, elimizde bir şey.*
Take it easy. *Sakin ol.*
I owe it to you. *Bunu, size borçluyum.*
I'll see to it. *İcabına bakarım.*

C) Öznesi bulunmayan birçok ifadeye özne sağlar:

It is up to you. *Bu sana bağlı.*
It is no good. *Faydası yok.*
It is all right with me. *Bence mahzuru yok.*
It was no fault of ours. *Bizim kabahatimiz yoktu.*
It is in the news. *Haberlerde çıktı.*
It is a long way. *Pek uzaktır.*
It is quite calm here. *Burası epey sakin.*
It can't be helped. *Başka çare yok.*
It doesn't matter. *Zararı yok.*

D) Kişi yerine geçen şahıssız 'it'

Bu ifadelerde, 'it' bir kişiyi açıklar gibi görünse de aslında yalnız bir boşluğu dolduran gerçek kişiyle ilgisi olmayan bir sözcükten ibarettir. Daima tekil fiil alır.

It's Carol and her friends. *Carol ve arkadaşları.*
It is the men from the company. *Şirketten gelen adamlardır.*
It can't be her. *O olamaz.*
It was the postman. *Postacıydı.*
It was Tom. *Tom'du.*
It is me. *Benim*
It is nobody. *Kimse değil.*
It is who? *Kim dedin?*
Was it you? *Sen miydin?*
Who is it? *Kim o?*

25 BİRLEŞİK ŞAHIS ZAMİRLERİ (Compound Personal Pronoun)

A) Özneye dönen dönüşlülük zamiri -(Reflexive --self)

Bu zamir, cümledeki eylemin yerine yapan kişiye döndüğünü belirtir.
Kişilere göre şekilleri şunlardır:

myself	*kendimi*
yourself	*kendini*
himself	*kendisini*
herself	*kendisini*
itself	*kendisini*
oneself	*kendini*
ourselves	*kendimizi*
yourselves	*kendinizi*
themselves	*kendilerini*

Bu şekilde kullanılan bazı fiiller:

find oneself	*kendini bulmak*
consider oneself	*kendini saymak*
hurt oneself	*bir yerini incitmek*
blame oneself	*kendini suçlamak*

First one must know oneself.	*İnsan, ilk önce kendini bilmeli.*
Don't blame yourself-for that.	*Bunun için kendini suçlama.*
Go and wash yourself.	*Git yıkan.*
May I introduce myself.	*Kendimi tanıtayım.*
Unfortunately, she can't control herself.	*Maalesef, kendisini kontrol edemiyor.*
Don't tire yourself.	*Kendinizi yormayınız.*
Can she feed herself	*Kendini besleyebiliyor mu?*

B. Nesneye dönen dönüşlülük zamiri - (Objective –self)

Bu zamir kimin için veya kime yapıldığını belirtir.
Kişilere göre şekilleri şunlardır:

Myself	*kendime*
Yourself	*kendine*
Himself	*kendisine*
Herself	*kendisine*
itself	*kendisine*
Ourselves	*kendimize*
Yourselves	*kendinize*
Themselves	*kendilerine*

Bu zamirle kullanılan bazı fiiller:

ask oneself	*kendisine sormak*
buy oneself	*kendine satın almak*
give oneself	*kendine vermek*
tell oneself	*kendine söylemek*

Find yourself another seat.	*Kendine başka bir yer bul.*
He bought himself a car with the money.	*Parayla kendine bir araba aldı.*
Ask yourself that question.	*Sen o soruyu kendine sor.*
He taught himself maths.	*Kendi kendine matematik öğrendi.*
What has she done to herself?	*Kendine ne yapmış?*
He gave them to Bill and myself.	*Onları bana ve Bill'e verdi.*
I'll find myself someone else.	*Kendime başka birini bulurum.*

C. PEKİŞTİRME ZAMİRİ - (The emphatic-(-self))

Anlamda fazla değişikliğe yol açmayan bu zamir söze güç katmak için kullanılır:
Kişilere göre şekilleri:

myself	*kendim*
yourself	*kendin*
himself	*kendi*
herself	*kendi*
itself	*kendi*
onesel!f	*kendi*
ourselves	*kendimiz*
yourselves	*kendiniz*
themselves	*kendileri*

He can't come himself.	*Kendisi gelemez.*
I saw you myself.	*Ben seni kendim gördüm.*
I'll take it there myself.	*Oraya onu kendim götürürüm.*
I did it by myself.	*Kendi kendime yaptım.*
You have to repair it yourself.	*Onu kendin tamir etmek zorundasın.*
You said so yourself.	*Siz kendiniz söylediniz.*

26 BELİRSİZ SÖZ, BELİRSİZLİK ZAMİRİ VE ZARFI (Indefinite Pronoun and ADVERB)

Bunlar, varlıkların yerlerini, onları diğer varlıklardan ayıracak kadar belirtmeden tutar.

1. OLUMLU ŞEKLİ

Every-, some-, ve any- gibi belirsiz sözcüklerle oluşturulur:

-*one* ile birleşen

everyone	*herkes*
someone	*biri*
anyone	*herhangi biri, herkes*

-*body* ile birleşen

everybody	*herkes*
somebody	*biri*
anybody	*herhangi biri*

-*thing* ile birleşen

everything	*her şey*
something	*bir şey*
anything	*her şey, herhangi bir şey*

-*where* ile birleşen

everywhere	*heryer*
somewhere	*bir yer*
anywhere	*herhangi bir yer*

Something has gone wrong.	*Bir aksilik oldu.*
Anything can happen.	*Her şey olabilir.*
Anyone can do that.	*Bunu herkes yapabilir.*
Everybody is lying.	*Herkes yalan söylüyor.*
I have seen him somewhere before.	*Onu önceden bir yerde gördüm.*
Everything is ready.	*Her şey hazır.*

2. OLUMSUZ ŞEKLİ

Olumsuz ifadelerde kullanılan şekillerdir:

not any-	*ile birleşen*	**no-**	*ile birleşen*
not anything	*hiçbir şey*	no one	*hiç kimse*
not anybody	*hiçbiri*	nothing	*hiçbir şey*
not anyone	*hiçbiri*	nobody	*hiç kimse*
not anywhere	*hiçbir yer*	nowhere	*hiçbir yer*

'no-' ile kurulu cümlelerde olumsuzluk anlamı birleşiğe geçtiğinden fiil olumlu olur:
He said **nothing** (*Hiçbir şey söylemedi.*)
'any-' ile kurulu cümlelerde, olumsuzluk anlamı fiilin olumsuz şekliyle ifade edilir:
He didn't say **anyting** (*Hiçbir şey söylemedi.*)

No one wants to come. *Kimse gelmek istemiyor.*
Nothing is easy at the beginning. *Başlangıçta hiçbir şey kolay değil.*
It's nowhere. *Hiçbir yerde yok.*
There isn't anything to eat. *Yiyecek bir şey yok.*
She hasn't done anything today. *Bugün hiçbir şey yapmadı.*
I don't want anything. *Hiçbir şey istemiyorum.*

3. SORU ŞEKLİ

Soru cümlelerinde kullanılan temel şekiller şunlardır:

anyone ....?
anybody ....?
anything ....?
anywhere ....?

Is there anything I can do?	*Yapabileceğim bir şey var mı?*
Has anyone seen my keys?	*Anahtarlarımı gören var mı?*
Is there anything larger?	*Daha büyük bir şey var mı?*
Is it anyone I know?	*Tanıdığım biri mi?*
Are you going anywhere tonight?	*Bu gece bir yere gidiyor musunuz?*
Does anyone know?	*Bilen var mı?*

Evet/hayır cevabı bekleyen soru iki tiptir:
a) Cevabı ağırlıklı olarak *olumlu* beklenen soru:
Is there *someone* in the kitchen? (*Mutfakta biri mi var?*)
Has *someone* gone to the airport? (*Havaalanına birileri gitti mi?*)

b) Cevabı *olumlu* ya da *olumsuz* beklenen soru:
Is there *anyone* in the kitchen? (*Mutfakta biri var mı?*)
Has *anyone* gone to the airport? (*Havaalanına giden oldu mu?*)

Diğer soru şekilleri:

Did everything go well?	*Her şey iyi gitti mi?*
Is there somewhere we can sit?	*Oturacağımız bir yer var mı?*
Is it somewhere near?	*Yakın bir yerde mi?*
Will everyone be able to vote?	*Herkes oyunu kullanabilecek mi?*

4. "else": Bu sözcük belirsizlik zamirleri ile birlikte kullanıldığında onlara "*başka*" anlamı katar.

Look elsewhere.	*Başka bir yere bak.*
It is nobody else's business.	*Bu başka kimseyi ilgilendirmez.*
Let's find someone else.	*Başka birini bulalım.*
Use something else.	*Başka bir şey kullanın.*

Diğer sözcükler için "some other" kullanılır:

some other person	*başka bir kişi*
some other place	*başka bir yer*
what other country...?	*başka hangi ülke...?*
what other thing?	*başka hangi şey...?*

5. BELİRSİZLİK ANLAMI VEREN DİĞER İFADE ŞEKİLLERİ

Belirsiz anlamlı sözcükler, varlıkları kesin olarak değil de yetersiz bir şekilde, şöyle böyle, aşağı yukarı belirtir. En yaygın olanları şunlardır:

a certain	*bir*	certain	*bazı*
other	*diğer*	any other	*bir diğer, başka*
some	*bazı, bazıları*	one	*bir*
the others	*diğerleri*	some other	*başka bir*
what other .....?	*Başka hangisi...?*		

Maybe at some other time. *Belki başka bir zaman.*
What other country has accepted? *Başka hangi ülke kabul etti?*
Any of them can. *Onlardan her biri yapabilir.*
There were others too. *Başkaları da vardı.*
Certain areas have been closed to the public. *Bazı bölgeler halka kapatıldı.*
It's the work of one of the groups. *Gruplardan birinin işidir.*

Diğer şekiller:

someway	*bir çare bulup*
somehow	*bir yolunu bulup*
somewhat	*bir dereceye kadar*
someday	*bir gün*

I'll do it somehow. *Bir yolunu bulup yaparım.*
They'll go anyhow. *Nasıl olsa gidecekler.*
May be at some other day. *Belki başka bir gün.*
We'll find her somehow or other. *Her nasıl olursa olsun onu buluruz.*
I'll send it someway. *Bir yolunu bulup onu gönderirim.*

6. BELİRSİZLİK ZAMİRLERİNİN UYUMU

AGREEMENT OF THE INDEFINITE PRONOUN

Everyone, nothing, anyone, something ve no one gibi birleşik belirsizlik zamirlerinin tamamı tekil fiil alırlar:

Is everything ready?	*Her şey hazır mı?*
Everyone is here.	*Herkes burada.*
No one is satisfied.	*Kimse memnun değil.*

27 İŞARET SÖZCÜKLERİ (THE DEMONSTRATIVE)

Bunlar varlıklara işaret eden sözcüklerdir.

a) İşaret sıfatları:

this	*bu*
these	*bu* (çoğul)
that	*şu*
those	*şu* (çoğul)
the same	*aynı*
the other	*diğeri*
such	*öyle/gibi*
this kind of	*bu çeşit*
this sort of	*bu tür*
this type of	*bu tip*

People such as you.	*Senin gibiler.*
And matters of this sort.	*Ve bu gibi konular.*
This kind of bread is not sold here.	*Bu ekmek burada satılmaz.*
Those sort of books were prohibited.	*Bu tip kitaplar yasaktı.*
They all made the same mistake.	*Hepsi aynı hataları yaptı.*
In such a case...	*Böyle bir durumda...*

b) İşaret zamirleri:

Bunlar, varlıkların yerlerini onlara işaret ederek tutarlar.

the same	*aynısı*
such	*öylesi*
as such	*bu sıfatlo*
the former	*önceki*
the like	*benzeri, gibisi*
this	*bu* (henüz söylenmemiş sözler için)
that	*şu* (söylenen sözler için)
these	*bunlar*
those	*şunlar*
the latter	*sonraki*

Put this in your head.	*Şunu kafana sok.*
Such wasn't my intention.	*Böyle bir niyetim yoktu.*
The like of you.	*Senin gibileri.*
And you believed that.	*Ve sen de buna inandın.*
Did she really say that?	*Bu sözleri gerçekten söyledi mi?*
This should be interesting.	*Bu ilginç olmalıdır.*
These are my friends.	*Bunlar arkadaşlarım.*

28 İYELİK BELİRTMESİ (Expressing Possession)

Bir varlığın veya şeyin kime ya da neye ait olduğunu belirten kuruluştur.

A) İYELİK SIFATI İLE

a) Yapılış şekilleri:

İyelik sıfatları kişelere göre değişir.

my	*benim*
your	*senin*
his/her/its	*onun*
our	*bizim*
your	*sizin*
their	*onların*

b) "Head" ve "face" gibi vücut parçaları için edatlı ifadelerde iyelik sıfatları yerine "the" kullanılır:

I struck him on *the* head.	*Kafasına vurdum.*
I took her by *the* hand.	*Elinden tuttum.*
I was hit on *the* face.	*Yüzüme vuruldu.*

c) Pekiştirmeli şekli

İyelik sıfatına 'own' sözcüğü katılarak yapılır.

myown
your own
his own
her own
its own
our own
your own
their own

I saw him with my own eyes.	*Onu kendi gözlerimle gördüm.*
It's his own fault.	*Bu onun kendi kabahati.*
Use your own telephone.	*Kendi telefonunu kullan.*
We shall have to buy our own food.	*Kendi yiyeceklerimizi kendimiz almamız gerekecek.*

d) "s" eki ile:

's' kişi ve özel adlar için **temel** iyelik ekidir.
Kullanılış şekilleri:

1. **'s'** harfi ile sona ermeyen tüm isimler 's' ekini doğrudan alır:

Women's	*kadınların*
Children's	*çocukların*
Harry's	*Harry'nin*
Brown's	*Brown'ın*

Tonight's football match. *Bu gecenin futbol maçı.*
It's nobody's. *O kimsenin değil.*
Man's last hope. *İnsanoğlunun son ümidi.*

2. (s) harfi ile sona eren tekil isimler ''s'' eki alırlar; ancak genellikle ek yerine sadece (') işareti tercih edilir. Bu durumda dahi ek varmış gibi telaffuz edilir:

actress's [ektrisiz] *aktrisin*
waitress' [weytrisiz] *garsonun*
The hostess's bags. *Hostesin çantaları.*
The actress' addresses. *Aktirisin adresleri.*

3. (s) harfi ile sona eren çoğul isimlere sadece (') işareti getirilir. Ancak ek varmış gibi telaffuz edilir:

The pilots' bags	*pilotların çantaları*
The Turks' proposals	*Türklerin teklifleri*
The Germans' plan	*Almanların planı*
The Thomases' idea	*Thomasların fikri*
The Browns' wealth	*Brownların serveti*

4. (s) sesiyle biten isimler ('s) alır:

Ajax's turn [eyceksiz]	*Ajax'in sırası*
Thomas's books [tomasiz]	*Thomas'ın kitapları*

5. (z) sesi ile biten isimlere sadece (') işareti getirilir. Ancak ek varmış gibi telaffuz eilir:

Dickens' novels [dikenziz] *Dickens'in romanları*
Charles' angels [ça:lziz] *Charles'in melekleri*
James' diploma [ceymziz] *James'in diploması*

6. İfadede birden fazla isim bulunduğunda yalnız sonda gelen isim iyelik işareti alır:

Bill, Mary and Tom's father.	*Bill, Mary ve Tom'un babaları.*
Carol and Bill's uncle.	*Carol ve Bil'in dayısı.*
Abdulhamit the second's reign.	*II. Abdülhamit'in saltanatı.*
Similar to the department's problems.	*Bölümün sorunun benzeri.*

7. İyelik eki olan ('s) in okunuş şekli:

c.f.k.p.t harf veya sesleriyle biten sözcüklere eklendiğinde ('s) okunur:

Rodolf's [rudolfs]
Dick's [diks]
Troop's [trups]

b.d.g.l.m.n.r.v.w.y harfleriyle biten sözcüklerde (z) okunur:

children's [çildrinz]
Jill's [cilz]
Dicken's [dikenz]

s.sh.ch.x.z. harfleriyle biten sözcüklerde (iz) okunur:

Times's [taymsız]
Charles's [çarlsız]
the boss's [bosiz]

Sesli bir harfle biten sözcük (iz), (uz), (ayz) ve (ouz) okunur:

China's [çaynız]
Joe's [couz]
Nigeria's [nayciriyız]
Judge's [caciz]
Issue's [işyuz]
echo's [ekouz]

e. "**shop**" ve "**house**" gibi yer anlatan sözcükler iyelik takımlarından genellikle düşürülür:

We'll have tea at my aunt's.	*Çayı teyzemde içeriz.*
I met her at my uncle's.	*Onunla dayımlarda tanıştık.*
He's at the barber's.	*Berberdedir.*

f. "**of**" şekilli kuruluş

Genel olarak, cansız varlıkların iyelik şeklidir. Bazı durumlarda karışıklığa yer vermemek için diğer varlıklar için de kullanılır.

The news of the victory. *Zaferin haberi.*
The residence of the President of the Republic. *Cumhurbaşkanının ikâmetgâhı.*
The incredible courage of these soldiers. *Bu askerlerin inanılmaz cesareti.*
The green fields of Bursa. *Bursa'nın yeşil alanları.*
The last days of the Revolution. *Devrimin son günleri.*

g. '**of**' ile ifade edilen çift iyelik şekli:

Bu kuruluş, sözü edilen kişinin veya şeyin tanınmadığını göstermek için; bazen bir pekiştirme amacı ile kullanılır. Çiftli iyelik kuruluşuthis ve that sıfatlarıyla kullanıldığında ise olumsuz bir eleştiri anlatır.

a friend of James'	*James'in bir arkadaşı.*
an idea of mine	*benim bir fikrim*
It was no fault of Carol's.	*Carol'un bir suçu yoktu.*
He is no friend of mine.	*O benim arkadaşım değil.*
an invention of my father's	*babamın bir icadı*
It's no business of theirs.	*Bu, onları ilgilendirmez.*
that cousin of yours	*Şu kuzenin*
this nation of ours	*Şu bizim millet*

h. Belirsiz zamir ve sözcüklerin iyelik şekilleri

'**Everyone**' gibi belirsiz zamirler ve teacher gibi cinsiyeti belli olmayan sözcükler için her iki cinsiyeti içine alan (**his or her**) ifade şekli kullanılır:

Anyone can see it with *his* or *her* eyes. *Bunu, herkes kendi gözüyle görebilir.*
Every teacher will state *his* or *her* preference. *Her öğretmen kendi tercihini belirtecektir.*
Everyone will give some of *his* or *her* time. *Herkes vaktinden biraz verecektir.*
Everyone did *their* best. *Herkes elinden geleni yaptı.*

"s" ile kurlu **isim tamlaması** (Attributive Noun) ile "s" ile kurulu **iyelik takımı** (possessive case) birbirleriyle karıştırmamalıdır:

's eki ile kurulu isim tamlaması		's eki ile kurulu iyelik takımı	
cat's meat	*kedi maması*	the cat's food	*kedinin yemeği*
a driver's license	*sürücü ehliyeti*	the cat's tail	*Kedinin kuyruğu*
a doctor's bag	*doktor çantası*	the driver's mistake	*sürücünün hatası*
a girls' school	*kız okulu*	the driver's licence	*sürücünün ehliyeti*
the driver's seat	*şöför mahalli*	the doctor's orders	*daktorun emirleri*
children's hospital	*çocuk hastanesi*	the girls' hats	*kızların şapkaları*
		the driver's deposition	*şöförün ifadesi*
		the children's ball	*çocukların topu*

B. İYELİK ZAMİRİ İLE

mine

hers

ours

Bunlar, zamir olarak bir nesnenin kime ya da neye ait olduğunu gösteren sözcüklerdir.
İyelik zamirleri kişilere göre değişirler:

mine	*benimki*	his	*onunki*	ours	*bizimki*	theirs	*onların*
yours	*seninki*	hers	*onunki*	yours	*sizinki*		

These are mine.	*Bunlar benimki.*
Which is ours?	*Bizimki hangisi?*
Hers is lost.	*Onunki kayıp.*
It's my country and yours.	*Benim ülkem ve de sizin ki.*

29 EDAT (THE PREPOSITION)

Edatlar, sözcükler arasındaki ilişkileri gösteren sözcüklerdir. Bu ilişkiler ve kullanım yerleri şema halinde gösterilmiştir.

<table>
<tr><td rowspan="3">A)</td><td rowspan="3">Şekilleri bakımından edatlar</td><td>Tek sözcüklü</td><td colspan="2">about - hakkında
for - için
with - ile
as - olarak</td></tr>
<tr><td>Çok sözcüklü</td><td colspan="2">as regards - -e gelince
in reference to - -hususunda
with the exception of - hariç
because of - -den dolayı</td></tr>
<tr><td>-ing şekilli</td><td colspan="2">owing to - den dolayı
according to - -e göre
considering - -e nazaran</td></tr>
<tr><td rowspan="4">B)</td><td rowspan="4">Edatın cümledeki yeri</td><td>Kurallı dizilişte ilişki kurduğu iki sözlüğün arasında bulunur:</td><td colspan="2">I did it for you. (Bunu sizin için yaptım.)</td></tr>
<tr><td>Vurgulama amacıyla edat takımı öne alınır:</td><td colspan="2">With or without you, we're going.
(Senle ya da sensiz, biz gidiyoruz.)
Of all the reasons, this one is the most foolish.
(Bütün sebepler içinden, bu en saçma olanı.)</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Sorularda ve nitelemelerde</td><td>Günlük konuşma dilinde edatlar cümlenin sonunda bulunur:</td><td>What did you cut it with?
(Onu ne ile kestiniz?)
The pan you cook the food in.
(içinde yemek pişirdiğin tencere.)</td></tr>
<tr><td>Resmi dilinde cümlelerinin başında bulunur:</td><td>With what are you going to pay the debt?
(Borcu ne ile ödeyeceksiniz?)</td></tr>
<tr><td>Soru cümlelerinde sadece başta bulunabilenler:</td><td>At what time did he come?
(Saat kaçta geldi?)
In what respect? (Ne sıfatla?)
In what way may I help?
(Ne tür bir yardımda bulunabilirim?)</td></tr>
</table>

Bu konuda dikkat edilecek önemli husus, birçok değişik ilişkinin genellikle *at, in, on, of* gibi birkaç edatla karşılanıyor olmasıdır:

lack	**of**	interest	*İlgisizlik*
a bowl	**of**	sugar	*bir kase şeker*
a friend	**of**	mine	*bir arkadaşım*
a kind	**of**	cheese	*bir tür peynir*
a man	**of**	honour	*şerefli bir adam*
to clean the soil	**of**	roots	*toprağı köklerden temizlemek*
the roof	**of**	the house	*evin çatısı*
It's full	**of**	oil.	*Yağla dolu.*
It's made	**of**	silver.	*Gümüşten yapılmış.*
Have you ever heard	**of**	such a thing?	*Böyle bir şeyi hiç duydunuz mu?*
He died	**of**	a heart attack.	*Kalp krizinden öldü.*

Diğer örnekler:

on the Black Sea	*Karadeniz'de*
in colour	*renkli*
in English	*İngilizce*
in private	*özel olarak*
in my opinion	*bence*
on an island	*biradada*
at the corner	*köşede*
a fall in prices	*fiyatlarda düşüş*
in the papers	*gazetelerde*
at his death	*ölümünde*
at 26, East street	*26, East street'te*
in the rain	*yağmur altında*
on the table	*masanın üstünde*
on the board	*ilan tahtasında*
in the streets	*sokaklarda*

the solution to the problem	*soruna çözüm*
the key to the door	*kapının anahtarı*
the advantage in being a foreigner	*yabancı olmanın avantajı*

Diğer taraftan birçok fiil, nesnesine kendine özgü bir edatla bağlı olurlar:

agree *to something*	*bir şeye razı olmak*
agree *with somebody*	*biriyle anlaşmak*
agree *on something*	*bir konuda anlaşmak*

EDATLARIN SÖZCÜKLER ARASINDA KURDUĞU İLİŞKİLER

İlişkiyi sağlayan edat	İlişki türü
	1. Amaç
with a view to	with a view to helping poor students. *Fakir öğrencilere yardım maksadıyla.*
for	for fun - *eğlence olsun diye* for money - *para için* shoes for dancing - *dans ayakkabıları*
against	against a rainy day - *karagüne karşı*
in order to	in order to rest - *dinlenmek için*

2. Araç ve gereç

by	by air	*uçakla*
	by train	*trenle*
	by phone	*telefonla*
	It was won by the sword.	*Kılıçla kazanılmış.*
	by means of a lever	*bir kaldıraçla*
with	with the left hand	*sol eliyle*
	with a knife	*bir bıçakla*
	with some help	*yardımlo*
	with one blow	*bir vuruşla*
	without a ticket	*biletsiz*
	Remove with alcohol	*Alkolle çıkarınız*
out of	out of our money	*paramızla*
	out of one's pocket	*kendi cebinden*

3. Ayrılık

but	Anyone but this man.	*Bu adam hariç herhangi biri.*
	All but one were caught.	*Biri hariç hepsi yakalandı.*
	There was nothing we could do but wait.	*Beklemekten başka yapacağımız bir şey yoktu.*
save (resmi)	We all accepted save him.	*O hariç hepimiz kabul ettik.*
	It's never used save in exceptional cases.	*Olağanüstü haller hariç hiç kullanılmaz.*
except	except in Istanbul	*İstanbul hariç*
	anyone except him	*O hariç herhangi biri*
	There was nothing else we could do except agree.	*Kabul etmekten başka yapabileceğimiz bir şey yoktu.*
beside	a language beside English	*İngilizce dışında bir dil*
	She was the only one to know beside father.	*Babamdan başka, bilen bir o idi.*
without	We'll go without you.	*Siz olmadan da gideriz.*
	without exception	*istisnasız*

4. Durum

at	at war	*savaş halinde*
	at peace	*barış içinde*
	You're putting everything at risk.	*Herşeyi riske sokuyorsunuz.*
in	in trouble	*başı dertte / zorluklar içinde*
	They are in real danger.	*Tam tehlike içindeler.*
	in tears	*gözleri yaşlı*
	it is in pieces.	*Paramparça olmuş.*
	She was dressed in white.	*Beyazlara bürünmüştü.*
	They go about in their pyjamas.	*Pijamalarıyla dolaşıyorlar.*
	it is in pencil.	*Kurşun kalemle yazılı.*
under	Everything is under control.	*Her şey kontrol altındadır.*
	We were under fire.	*Ateş altında idik.*
	It's still under discussion.	*Hala tartışılıyor.*
out of	out of work	*işsiz*
	out of place	*yersiz*
	We are out of danger now.	*Tehlikeyi atlattık.*
	out of sight	*gözden uzak*
past	He is past hope.	*Ümitsiz bir durumda.*

on	on leave	*izinli*
	on duty	*nöbette*
	on holiday in Spain	*İspanya'da tatilde.*
with	It is covered with mud.	*Çamurlo kaplı.*
beyond	beyond expectation.	*Umduğumuzun üstünde*
beside	She was beside herself	*Kendinden geçmişti.*

5. Benzetme

as	as a trustful friend	*güvenilir bir dost olarak*
	as your teacher	*öğretmenin olarak*
	I consider it as a joke.	*Ben bunu bir şaka addediyorum.*
	as a place to live in	*yaşanacak bir yer olarak*
	cunning as a fox	*tilki gibi kurnaz*
like	I hate the likes of him.	*Onun gibilerinden nefret ederim.*
	We are like brothers.	*Kardeş gibiyiz.*
	It tastes like dish water.	*Bulaşık suyu gibi tadı var.*
	Like everybody else.	*Herkes gibi.*

6. Eşlik ve beraberlik

with	with cream, please	*sütlü olsun*
	Leave it with me.	*Bende kalsın.*
	Let him come with us.	*Bırakınız bizimle gelsin.*
	with my father	*babamla*
	He doesn't play with the others.	*O diğerleriyle oynamaz.*
	Rice with slices of meat on top.	*Dönerli pilav*
	A tin box with some biscuits in it.	*İçinde bisküvi olan bir teneke kutu.*
	Macaroni with sauce.	*Soslu makarna.*
	Fried eggplant with yoghurt on top.	*Yoğurtlu patlıcan.*
	Is the child with you?	*Çocuk yanında mı?*
to	A note was attached to the letter.	*Mektuba bir not ekliydi.*
among	Let's keep it among ourselves.	*Aramızda kalsın.*
	You are among friends.	*Dostlar arasındasınız.*
	Among other things.	*Diğer şeylerle birlikte.*
	Boos rose among the crowd.	*Kalabalığın arasından yuhlar yükseldi.*
	There were many children among them.	*Aralarında birçok çocuk vardı.*
along with	Along with hundreds of other prisoners.	*Diğer yüzlerce esirlerle birlikte.*

7. Etken unsur

by	It was painted by his pupil.	*Talebesi tarafından yapılmıştır.*
	It could have been left by anyone.	*Herhangi biri tarafından bırakılmış olabilir.*
	It was invented by G.Bell.	*G. Bell tarafından icat edildi.*
	by one of us.	*Bizden biri tarafından.*
	a piece by Chopin.	*Chopin'den bir parça.*
	a picture by Picasso.	*Picasso'nun bir resmi.*
with	It was covered with mud.	*Çamurlo kaplıydı.*
	It is covered with a thick skin.	*Kalın bir deri ile kaplıdır.*

8. İlgi

about	It's about you.	*Bu senin hakkında.*
	It's about a soldier and his son.	*Bu asker ve oğlu ile ilgili.*

as to	We have no idea as to what to do.	*Ne yapacağımıza dair fikrimiz yok.*
as for	as for you.	*Sana gelince.*
behind	Who is behind all this?	*Bütün bunların arkasında kim var?*
beside	That is beside the point.	*Bu, konu dışındadır. (Alakası yok.)*
for	That's for you.	*Bu senin için.*
	He works for a tobacco Company.	*Bir tütün şirketinde çalışıyor.*
	It's easy for you.	*Senin için kolay.*
	I feel sorry for them.	*Onlara üzülüyorum.*
	It's famous for its honey.	*Balı meşhur.*

9. İyelik

of	the effect of the drug	*ilacın tesiri.*
	the courage of the man.	*adamın cesareti.*
	the house of my dream.	*rüyalarımın evi.*
	a friend of mine.	*arkadaşlarımdan biri*
	the colour of the wall.	*duvarın rengi.*

10. Kabullenme

despite	despite his threats.	*tehditlerine rağmen*
	despite the difference in quality.	*kalitedeki farka rağmen*
inspite of	inspite of the cold.	*soğuğa rağmen.*
for all	for all his mistakes.	*bütün hatalarına rağmen.*
	for all his talks.	*bütün söylediklerine rağmen.*

11. Kaynak ve köken

by	his right by birth	*doğuştan gelen hakkı*
	her property by law	*kanunen mülkü*
from	the group from France	*Fransız gurubu*
	the young man from Ankara	*Ankaralı genç*
	from a good source	*iyi bir kaynaktan*
	It has been translated from Arabic.	*Arapçadan tercüme edilmiş.*
of	Product of Turkey.	*Türk ürünü.*
in	Made in Turkey.	*Türk malı.*
after	It is after Picasso.	*Picasso üslubunda*
	It was named after its founder.	*Kurucusunun adı verildi.*

12. Niteleme ve vasıf

as	He is regarded as an authority.	*Bir otorite olarak kabul ediliyor.*
	It is interpreted as an insult.	*Bir hakaret olarak yorumlanıyor.*
	It was given as a reward.	*Bir ödül olarak verilmişti.*
in	The man in the white hat.	*Beyaz şapkalı adam.*
as	as a trusted friend.	*Güvenilir bir arkadaş olarak.*
of	a man of courage.	*Cesur bir adam.*
	a sort of sweet lemon.	*Bir çeşit tatlı limon.*
	a kind of soft cheese.	*Bir tür yumuşak peynir.*
	a new type of bread.	*Yeni bir tür ekmek.*
	a form of fishing.	*Bir çeşit balık avlama.*

	It's of no value to us.	*Bizim için değersizdir.*
	It's of no importance.	*Önemsizdir.*
for	There's room for the three of us.	*Üçümüz için yer var.*
	It is not fit for eating.	*Yenmez.*
	The man for the job.	*İşin adamı.*
the likes of	I can't stand the likes of him.	*Onun gibilerine tahammülüm yok.*
beneath	This is beneath our dignity	*Bu (bize) yakışmaz.*

13. (bir şeyin) Neden ibaret olduğu ve neden yapıldığı

of	It is made of metal.	*Metalden yapılı.*
	It is usually made of wood	*Genellikle tahtadan yapılır.*
	It consists of a moving cylinder.	*Hareket eden bir silindirden ibarettir.*
from	It's made from milk.	*Sütten yapılır.*
	It's made up from three parts.	*Üç parçadan oluşuyor.*
	It's obtained from olives.	*Zeytinden elde edilir.*
	It's produced from the best quality.	*En iyi kaliteden imal ediliyor.*
for	It is used for polishing leather.	*Deri parlatmoda kullanılır.*
in	They are made in brass.	*Pirinçten yapılır.*

14. Neden veya gerekçe

on	On what ground?	*Hangi sebepten?*
because of	because of the rain	*yağmurdan dolayı*
	because of you	*senin yüzünden*
for	They will be punished for lying.	*Yalan söyledikleri için cezalandırılacaklar.*
	for the sake of friendship.	*arkadaşlık uğruna*
	for what reason?	*Ne sebepten?*
	for a good reason.	*İyi bir sebepten dolayı*
of	for it was not natural.	*Doğal değildi de ondan.*
	He died of heart attack.	*Kalp krizinden öldü.*
out of	out of pity.	*merhametten, acıyarak*
on account of	on account of his illness	*hastalığından dolayı*
behind	There must be someone behind all this.	*Bütün bunların arkasında biri olmalıdır.*
by	by giving them so much freedom	*bunlara bu kadar serbestlik vermekle*
with	She's shivering with cold.	*Soğuktan titriyor.*

15. Sahip olma

with	the man with the long beard	*Uzun sakallı adam*
	youth with no future	*geleceği olmayan gençlik*
	a girl with black eyes	*siyah gözlü bir kız*
	villages with no water or electricity	*elektriği ve suyu olmayan köyler*

16. Sayı, sıra, ölçü ve seviye

above	above all else	*her şeyin üstünde*
	She is above us.	*O bizim üstümüzdür.*
	two degrees above zero	*sıfır üstünde iki derece*
	above thirty	*otuzun üstünde*
after	one after the other	*ardı ardına*

about	about my age	*aşağı yukarı benim yaşımda*
at	At two dollars, it's cheap.	*İki dolara ucuz.*
	at 180 km an hour speed	*Saatte 180 km hız*
	at the age of 80	*80 yaşında*
around	around 50 km	*50 kilometre civarında*
below	below freezing point	*donma noktası altında*
	It won't fall below that.	*Bunun altına düşmez.*
	Is there anyone below him?	*Onun altında kimse var mı?*
	Thousands of families live below the poverty line.	*Binlerce aile yoksulluk çizgisi altında yaşıyor.*
	fifteen degrees below zero	*sıfır altında onbeş derece*
beyond	beyond the hills	*tepelerin ötesinde*
	beyond words	*tarif edilemez*
by	two by two.	*ikişer ikişer*
	4m by 3m	*boyu 4m, eni 3m*
	by the kilo	*kilo ile*
	by the week	*haftalık olarak.*
for	It was sold for 2,5 million dollars.	*2,5 milyon dolara satıldı.*
	You can buy it there for much less.	*Onu orada çok daha ucuza alabilirsin.*
in	one in ten	*onda bir*
	one in a thousand	*binde bir*
of	a girl of fifteen	*onbeş yaşında bir kız çocuğu*
off	10 % cent off the price	*fiyat üzerinden %10 indirim*
per	per person.	*kişi başına*
	30 per cent	*yüzde otuz*
	per annum	*senelik*
	per capita	*nüfus başına*
	output per worker	*işçi başına üretim.*
	That's ten people per room.	*Bu,oda başına on kişi demektir.*
under	She is under twenty.	*Yirmi yaşından küçük.*

17. İsim tamlaması

for	time for tea	*çay zamanı*
	a rug for praying	*namaz seccadesi*
	a school for riding	*binicilik okulu*
	clothes for the summer	*yaz giysileri*
	the demand for gold	*altın talebi*
	shoes for climing	*dağ ayakkabıları*
	the need for a new model	*yeni bir model gereği*
of	a form of wrestling	*bir çeşit güreş*
	a box of matches	*bir kutu kibrit*
	a book of verse	*bir şiir kitabı*
	the fear of death	*ölüm korkusu*
	the art of living	*yaşam sanatı*
	a bowl of sugar	*bir kase şeker*
in	an increase in prices	*fiyatlarda bir artış*
	a fall in demand	*talepte bir düşüş*

on	an outlook on life	*hayata bir bakış*
	an essay on honesty	*namus üzerine bir deneme*
to	an introduction to maths	*matematiğe giriş*
	the answer to the question	*soruya cevap*

18. Taraf olma

for	Are you for the plan?	*Planı benimsiyor musun?*
	I'm all for it.	*Ben lehindeyim.*
with	I agree with you.	*Seninle aynı kanıdayım.*
	Are you with me?	*Benden yana mısın?*
against	Are you for or against it?	*Lehinde mi aleyhinde misin?*
	against my wish	*İrademe rağmen*
	I'm against the project.	*Ben projeye karşıyım.*

19. Tarz

after	after Picasso.	*Picasso tarzında*
as	as usual	*her zamanki gibi*
at	at random	*gelişi güzel.*
	at length	*uzun uzadıya*
by	by accident	*rastlantı eseri*
	by force	*zorla*
	by chance	*tesadüfen*
	by degree	*derece derece*
	learning by heart	*ezbere öğrenmek*
for	for cash	*peşin para ile*
	for nothing	*karşılıksız (bedava)*
in	in many ways	*birçok şekilde*
	in a different way	*değişik bir şekilde.*
	in general	*genellikle*
	in person	*şahsen*
on	on approval	*muhayyer*
	on credit	*kredi ile*
like	like a professional	*bir profesyonel gibi*
to	to the end	*sonuna kadar*
	to one's face	*yüzüne karşı*
with	with great difficulty	*büyük zorluklarla*
	with appetite	*iştahla*
	with the eyes closed	*gözü kapalı*
	with great care	*büyük titizlikle*
without	without warning	*uyarmadan*
	without thinking	*hiç düşünmeden*
	without my knowing	*bilgim dışında*

20. Vasıta

by	by one of us	*bizden biri tarafından*
on	on foot	*yaya*
	on the bus	*otobüste*

	on the train	*trende*
over	I can't explain it over the telephone. I heard it over the radio.	*Telefonla izah edemem.* *Radyodan duydum.*
through	through a bank	*bir banka vasıtasıyla*
with	with a soft mop	*yumuşak bir bezle*
by	by train by taxi	*trenle* *taksi ile*

21. Yararlanan unsur

for	Choose one for me. food for the poor It's good for children	*Benim için bir tane seçin.* *Fakirler için yiyecek* *Çocuklara yararlı*

22. Yer adı

of	Cape of Good Hope the city of the Sun Bay of Bengale the Prince of Wales The Duchess of Kent Faculty of Law The city of Istanbul The Port of Mersin The city of sin The University of New York	*Ümit Burnu* *Güneş Şehri* *Bengol Körfezi* *Galler Prensi* *Kent Düşesi* *Hukuk Fakültesi* *İstanbul şehri* *Mersin Limanı* *Günah Şehri* *New York Üniversitesi.*

23. Yer

around	around the room	*odanın etrafında*
above	above the tree. above sea level	*ağacın üstünde* *deniz seviyesinin üstünde*
after	a little after the park	*parkın biraz ötesinde*
among	among the rubble	*yıkıntılar arasında*
around	around here	*buralarda*
at	at home There's someone at the door.	*evde* *Kapıda biri var.*
across	across the street across Europe across the bridge across the chest	*caddenin karşı tarafında* *Avrupanın bir ucundan öbür ucuna* *köprünün üzerinden* *göğüste bir sancı*
between	between the table and the chair	*masa ile iskemlenin arasında*
before	before my eyes the task before us	*gözlerimin önünde* *önümüzdeki görev*
behind	behind the Iron Curtain behind closed doors	*Demir Perdenin arkasında* *kapalı kapılar ardında*
from	it's locked from inside from above	*içeriden kilitli* *yukarıdan*
in	in bed in the front row	*yatakta* *ön sırada*

into	into your account He fell into the pond.	*hesabınıza* *Havuza düştü.*
off	Take your hands off me.	*Ellerini üzerimden çek.*
on	I have no money on me. on this side	*Üstümde para yok.* *Bu tarafta*
in	It's not in the agenda.	*Gündemde değil.*
outside	It's the largest outside Europe.	*Avrupa dışında en büyüğüdür.*
opposite	It's opposite the station.	*Garın karşısındadır.*
through	through the back door	*arka kapıdan*
out of	out of a glass out of the garage	*bir bardaktan* *garajın içinden*

24. Yön ve hedef

after	They are after your money. Run after the children.	*Senin paranın peşindeler.* *Çocukların peşinden koş.*
around	It's just around the corner.	*Köşeyi dönünce*
along	along the park	*park boyunca*
across	across Anatolia	*Anadolu'yu boydan boya*
against	against the current	*akıntıya karşı*
for	You are heading for disaster. Run for the shelters. The car is heading for the bridge.	*Doğruca felakete gidiyorsun.* *Sığınaklara koşun.* *Araba köprüye doğru gidiyor.*
to	That will lead to war. Serious damages to his head	*Bu savaşa yol açar.* *başına ciddi hasar*
on	on my way to work	*işe giderken*
round	I went round among the tables. Turn your head towards me.	*Masaları dolaştım.* *Başını bana doğru döndür.*

25. Zaman

at	at noon	*öğleyin*
	at present	*halen*
	at the latest	*en geç*
	at five o'ckock	*saat beşte*
	at this time of the year	*yılın bu zamanlarında*
about	about 5 o'clock	*saat beş sularında*
	The bus is about to leave.	*Otobüs hareket etmek üzere.*
by	by day	*gündüz*
	by now	*şimdiye kadar*
	by **that** time	*o zamana kadar*
	day by day	*günden güne*
	by Monday	*Pazartesiye kadar*
before	That was before the elections.	*Bu seçimlerden önceydi.*
	before midnight	*gece yarısından önce*
after	after breakfast	*kahvaltıdan sonra*
	It was a quarter after five.	*Saat beşi çeyrek geçiyordu.*

	after all that	*bütün olup bitenlerden sonra*
for	for a while	*bir müddet*
	for the last time	*son defa olarak*
	for months	*aylarca*
	for a long time	*uzun zamandan beri*
from	from time to time	*zaman zaman*
	as from today	*bugünden itibaren*
	from 1939 to 1945	*1939'dan 1945'e kadar*
between	between March and May	*Mart ve Mayıs ayları arasında*
in	in a few days	*birkaç gün içinde*
	in September	*Eylülde*
	in the future	*gelecekte*
	in summer	*yazın*
	in the morning	*sabahleyin*
on	on Sundays	*Pazarları*
	on New Year's Eve	*Noel gecesi*
	on hearing the news	*haberi duyar duymaz*
outside	outside office hours	*mesai dışında*
over	We'll discuss it over tea.	*Bunu çayda konuşuruz.*
to	to a day	*günü gününe*
throughout	throughout the race	*yarışın başından sonuna kadar*
through	all through the night	*gece boyunca*
within	within a few days	*birkaç gün içinde*
until(till)	until 10 p.m.	*akşam saat 10'a kadar*
	until Friday	*Cuma'ya kadar*
	until the opening	*açılışa kadar*
since	since the revolution	*devrimden beri*
	since Ataturk's death.	*Atatürk'ün ölümünden beri*
	since 1990	*1990'dan beri*

25. Yorum ve giriş ifadesi

in	in short, ...	*kısacası, ...*
	in my opinion, ...	*kanımca/bence, ...*
	in all frankness, ...	*açıkçası, ...*
	in the first place,...	*ilk önce, ...*
on	on the other hand,....	*diğer taraftan,....*
as	as usual, ...	*her zamanki gibi, ...*
by	by the way, ...	*sırası gelmişken, ...*

Bir edattan sonra gelen her fiil mutlaka **–ing**'li şekilde olur:

This amounts to stealing.	*Bu düpedüz hırsızlık.*
He'll be punished for lying	*Yalan söylediği için cezalandırılacak.*
She insists on staying.	*Kalmakta ısrar ediyor.*

30 ZARF: Fiilin anlamını tamamlayan sözcük (The adverb)

A. Morfolojik yapısı

1. Tek sözcük halinde asıl zarflar (the Simple Adverb):

never - *asla*	out - *dışarı*	where - *nerede*
far - *uzak*	there - *orada*	always - *daima*
here - *burada*	why - *neden*	almost - *hemen hemen*

Stay here.	*Burada kal.*
Turn around.	*Arkonı dön.*
Look under.	*Altına bak.*

2. Sıfatla aynı biçimde olan zarflar:

a lot - *çok*	long - *uzun*
easy - *kolay*	short - *kısa*

Shall I wait long?	*Çok bekleyecek miyim?*
You came last.	*Sonuncu geldin.*
He always works hard.	*O daima çok çalışır.*

3. "a-"önekli zarflar (a- adverbs):

Bunlar, genellikle hareket ve durum belirten fillerde kullunulurlar.

ablaze - *alev alev*
anew - *yeniden*
away - *uzakta*

Could you stand aside?	*Lütfen yana çekilebilir misin?*
They will not go ashore.	*Karaya çıkmayacaklar.*
The house is ablaze.	*Ev alev alev yanıyor.*

4. –ly ekiyle oluşan zarflar:

deeply - *derin bir şekilde*
nearly - *hemen hemen*
largely - *geniş ölçüde*
wisely - *akıllıca*

I strongly object.	*Şiddetle itiraz ediyorum.*
This is extremely serious.	*Bu son derece ciddi.*
It's strictly forbidden.	*Kat'i surette yasak.*

5. Zarf takımı şeklinde (Adverbial Phrase):

because of the rain (*yağmurdan dolayı*)
inspite of the cold (*soğuğa rağmen*)

She is not herself since her father's death.	*Babasının ölümünden beri kendinde değil.*
We enjoyed ourselves inspite of the cold.	*Soğuğa rağmen eğlendik.*

6. Zarf anlamlı mastar (Adverbial infinitive):

I sent him to buy some bread.	*Ekmek almaya gönderdim.*
We didn't come here to play.	*Biz buraya oynamaya gelmedik.*
To speak frankly, ...	*Doğrusunu isterseniz, ...*

7. Zarf anlamlı isimler (Adverbial noun):

Tarz, zaman veya yer belirten birkaç isim hiçbir değişikliğe uğratılmadan zarf olarak kullanılabilir.

The film lasts three hours.	*Film üç saat sürer.*
I'm going home.	*Eve gidiyorum.*
Do it your way.	*İstediğin gibi yap.*

8. Zarf cümleciği (Adverbial Clause):

Stay where you are.	*Olduğun yerde kal.*
Do as you are told.	*Sana söylendiği gibi yap.*

B. ZARFIN İFADEYE GETİRDİĞİ KATKI VE DEĞİŞİKLİK

1. Derece belirten zarf (Adverb of Degree):

Bunlar, eylemin anlamını pekiştirmek için kullanılırlar.

a lot	çok fazla
at most	en çok
barely	ancak
too	çok
so	o kadar
very	pek çok
rather	oldukça
quite	oldukça

It's all mixed up.	*Tam bir keşmekeş.*
I'm so pleased.	*Öyle memnunum ki.*
I almost forgot	*Neredeyse unutuyordum.*
That's pretty good.	*Oldukça iyi.*
I'm deeply concerned.	*Çok endişeliyim.*

2. Yer zarfları (Adverb of Place):

a) Tek sözcük halinde dilin asıl yer zarfları:

back - geri	far - uzak
here - burada	in - içeride
out - dışarıda	there - orada

They live nearby.	*Yakında oturuyorlar.*
Get back.	*Geri çekilin.*

b) Edat takımı halinde:

Leave it on the table.	*Masanın üzerine bırakın.*
Put them on the shelf.	*Onları rafa koy*
It's to the right of the hall.	*Holün sağında.*
It's in front of you.	*Önünüzde.*
Don't stand in the rain.	*Yağmur altında durma.*

c) Belirsiz yer zarfları: Bknz.....

Put it somewhere.	*Bir yere koy*
They live somewhere in London.	*Londra'da bir yerde oturuyorlar.*
We are not going anywhere.	*Hiçbir yere gitmiyoruz.*

d) Yer zarflarının kullanılış şekilleri:

Duran Nokta:

on the wall	*duvarda*	at home	*evde*
on page 20	*20. sayfada*	on the left	*solda*
on the job	*iş başında*	on a farm	*bir çiftlikte*
on the radio	*radyoda*	on the stage	*sahnede*

Üst dikeyde duran nokta:

above the horizon	*ufkun üstünde*
in the rain	*yağmur altında*
over your head	*başının üstünde*
in the sun	*güneşin altında*

Alt dikeyde duran nokta:

below the sea	*denizin altında*
under the tree	*ağacın altında*
under one's arm	*koltuğun altında*
under the soil	*toprağın altında*
go underground	*yer altına girmek*
beneath one's feet.	*ayakların altında*
beneath the surface	*yüzeyin altında*

Yüzeyde duran nokta:

in the field	*tarlada*	on an island	*birodada*
in Turkey	*Türkiye'de*	in the desert	*çölde*
on the beach	*plajda*	around here	*buralarda*
out of doors	*açık havada*	in the south	*güneyde*
on the lake	*gölde*	on the football ground	*futbol sahasında*
on the market	*piyasada*	throughout Europe	*Avrupa'nın her tarafında*
		all over the place	*her tarafta*

Yüzeye teğette duran nokta:

on the river Nile	*Nil nehrinin kıyısında*
across the street	*caddenin karşı tarafında*
beside Bill.	*Bill'in yanında*
by the fire.	*ateşin başında*
along the canal	*kanalboyunca*
close to the sea	*denize yakın*
on the Black Sea	*Karadeniz kıyısında*

Yatay yönde hareketli durum:

on the way to work	*işe giderken*
up and down the corridor	*koridoru baştanbaşa*
a trip to the East	*Doğuya bir seyahat*
off the table	*masanın üstünden*
(roll) on the carpet	*halının üzerinde (yuvarlanmak)*
(play) in the garden	*bahçede (oynamak)*
on a tour	*bir turda*
through the tunnel	*tünelin içinden*

across Europe	*Avrupa'nın bir ucundan bir ucuna*
toward the exit	*çıkışa doğru*
from work	*işten*

Dıştan içe doğru hareket:

into the sea	*denize*
in the box	*kutuya*
from outside	*dışarıdan*

İçten dışa doğru hareket:

out of a glass	*bir bardaktan*
out of one's pocket	*cebinden*
out of my hand	*elimden*

Dikey yönde hareket:

from below	*alttan*
from above	*üstten*
up the hill	*yokuş yukarı*
up and down	*bir aşağı bir yukarı*

3. Araç belirten zarf (Instrumental Adverb)

Bunlar, bir işin yapılmasında etken olan varlığı belirtirler.
Genellikle by, **with** ve **without** edatlarıyla oluşturulurlar:

We shall go by air.	*Uçakla gideceğiz.*
Don't fill it in pencil.	*Onu kalemle doldurma.*
I was threatened with a gun.	*Silahla tehdit edildim.*
It's made by hand.	*Elde yapılmış.*
I can open it without a key.	*Anahtar kullanmadan açabilirim.*

4. Tarz belirten zarf (Adverb of Manner)

-ly ekiyle oluşan bu tür zarflar için önemli yazılış kuralları vardır:

a) 'l' harfiyle biten sözcüğe **–ly** eki aynen eklenir:
careful / carefully (dikkatlice)
b) happy gibi 'y' ile biten sözcüklere **–ily'** şeklinde eklenir:
happy / happily
c) 'ic' ile biten sözcüklere **–ally** şeklinde eklenir:
systematic / systematically
d) 'le' ile biten sözcüklere bu hece yerine'-ly' getirilir:
gentle / gently
e) '-e' ile biten sözcüklere '**-ly**' eki aynen eklenir:
sincere / sincerely

Can we talk privately?	*Özel olarak konuşabilir miyiz?*
Speak loudly, please.	*Lütfen yüksek sesle konuşun.*
Read it carefully.	*Onu dikkatlice okuyunuz.*
We can live together peacefully.	*Hep beraber barış içinde yaşayabiliriz.*

5. Söze giriş zarfları (Introductory remark)

Bütün zarflar cümlenin başında getirilerek bir yargı ya da görüş belirtirler:

a. Zarf takımı veya tek sözcük halinde:

all the same	*yine de*
in any case	*ne olursa olsun*
likewise	*keza*
personally	*şahsen*
actually	*aslında*
frankly	*açıkcası*

At least, we can help them.	*Hiç olmazsa, onlara yardım edebiliriz.*
Actually, I don't believe them.	*Aslında, ben onlara inanmıyorum.*
Obviously, he is lying.	*Yalan söylediği besbelli.*
For one thing, I won't come.	*Bir kere, ben gelmeyeceğim.*

b. Giriş zarfı olarak mastar:

to be honest	*doğrusu*
to begin with	*bir kere*
to be frank	*doğrusu*
to cut it short	*lafın kısası*

To cut it short, I won't allow it.	*Lafın kısası, buna izin vermem.*
To tell the truth, I don't like it.	*Doğrusunu isterseniz, bu işi beğenmedim.*
To sum up, we'll consult another firm.	*Özetle, başka bir firmaya danışocağız.*

6. ZAMAN ZARFLARI (Adverb of time)

Eylemleri zaman bakımından belirten zarflardır.
Üç ana bölüme ayrılır:

a. Tek sözcükten oluşan zaman zarfları:

afterwards	*daha sonra*	instantly	*derhal*
always	*daima*	late	*geç*
early	*erken*	later	*daha sonra*
ever	*hiç*	never	*asla*
finally	*nihayet*	tomorrow	*yarın*
today	*bugün*	lately	*son zamanlarda*
yesterday	*dün*	now	*şimdi*
yet	*halo*	monthly	*her oy*
soon	*yokında*	still	*hâlâ*
tonight	*bu gece*		

He always comes late.	*Daima geç gelir.*
Shall I wait long?	*Çok bekleyecek miyim?*
I won't do it again.	*Tekrar yapmam.*
She can't speak yet.	*Henüz konuşamıyor.*
Have you seen him lately?	*Onu son zamanlarda gördün mü?*

b. Birleşik yapılı Zarf (Non-prepositional phrase):

a little while ago	*biraz önce*	next time	*gelecek sefer*
all day long	*gün boyunca*	a year ago	*bir yıl önce*
long ago	*çok önce*	all night long	*sabaha kadar*
a week ago	*geçen hafta*	every day	*her gün*
this very moment	*şu an*	every other day	*gün aşırı*
these three weeks	*son üç hafta*	sooner or later	*ergeç*
tomorrow week	*gelecek hafta yarın*	some fine day	*günün birinde*
last night	*dün gece*	since his death	*ölümünden beri*

He may come any minute now. *Her an gelebilir.*
We kept watch all night long. *Bütün gece nöbet tuttuk.*
She works hard these days. *Bugünlerde çok çalışıyor.*

c. Edat takımı yapısında zarflar (Prepositional Phrase):

Başında **at, for, in,** on gibi sayıları yüzleri bulan edatlardan biri ile yapılan bu zarfların en yaygın olanları şunlardır:

in .....

in 1940	*1940 yılında*	in a day or two	*bir iki gün içinde*
in due course	*vakti gelince*	in summer	*yazın*
in a month	*bir aya kadar*	in the evening	*akşam*
in due time	*vakti gelince*	in the past	*geçmişte*
in the mean time	*bu esnada*		

at.....

at first	*ilk önce*	at S o'clock	*saat beşte*
at last	*nihayet*	at night	*geceleyin*
at noon	*öğleyin*	at dawn	*şafakta*
at the latest	*en geç*	at present	*halen*
		at times	*bazen*

by .....

by this time next year	*gelecek yıl bu sıralarda*
by now	*şimdiye kadar*
by tomorrow	*yarına kadar*
by that time	*o zamana kadar*

on .....

on certain days	*bazı günlerde*	on time	*vaktinde*
on Sunday	*Pazar günü*	on rainy days	*yağmurlu günlerde*
on that day	*o gün*	on Christmas day	*Noel günü*
on September 9	*Eylül'ün dokuzunda*	on weekdays	*hafta içinde*

from .....

from 8 to 12 o'clock	*saat 8'den 12'ye kadar*
from now on	*bu andan itibaren*
a year from now	*bundan bir yıl sonra*
as from today	*bugünden itibaren*
from day to day	*günü gününe*
a month from now	*bir ay sonra*

for .....

for a time	*bir süre*	for the last time	*son olarak*
for a while	*bir müddet*	for a couple of days	*bir iki gün için*
for months	*aylarca*	for a moment	*bir an için*
for the time being	*şimdilik*	for a few hours	*birkaç saat için*
		for a short while	*kısa bir süre için*

since .....

since 1940	*1940'dan beri*	since then	*o zamandan beri*
since her death	*ölümünden beri*	ever since	*o zamandan beri*
since morning	*sabahtan beri*	long since	*çoktan beri*
since June	*Hazirandan beri*		

until .....

until 10 o'clock	*saat ona kadar*	up to that time	*o zamana kadar*
until now	*şimdiye kadar*	up to the present	*şimdiye kadar*
until yesterday	*düne kadar*		

d. Zaman zaflarında sıklık (Adverb of frequency)

Bir eylemin ne kadar sık yapıldığını belirten zarflardır.
En yaygın olanları şunlardır:

always	*daima*	every	*her .....*
frequently	*sık sık*	every Saturday	*her cumartesi*
often	*sık sık*	once a.....	*..... de bir kere*
rarely	*pek az / nadiren*	once a week	*haftada bir*
seldom	*pek az*	.... times a	*.... de .... kere*
very often	*çok sık*	twice a year	*senede iki kere*
occasionally	*fırsat buldukça*	from time to time	*zaman zaman*
usually	*genellikle*		

I usually take a taxi when it rains.	*Yağmur yağdığında genellikle taksiye binerim.*
It takes place monthly.	*Ayda bir yer alır.*
I rarely see him nowadays.	*Onu bugünlerde seyrek görüyorum.*
We have breakfast together every Sunday.	*Her Pazar kahvaltıyı beraber yaparız.*
We have fish once a week.	*Haftada bir balık yeriz.*

Bunların ayrı soru şekilleri vardır:

How often ..... ? (*Ne kadar sık* .....?)
How many times .....? (*Kaç kere* .....?)

How often do you have chicken? *Ne sıklıkta tavuk yersiniz?*
How many times have I asked you that question? *Size bu soruyu kaç defa sordum.*

C. ZARFIN CÜMLEDEKİ YERİ (Position of Adverbs)

Zarflar cümlede üç değişik yerde bulunur:

a. Cümlenin başında
b. Yüklemin yanında
c. Cümlenin sonlarında

Bazı zarflar, her üç yerde de, bazıları yalnız iki, bazıları da ancak bir tek yerde kullanılabilir. Bu durum, zarfların türüne göre değişir.

1.

Cümlenin başında yer alan zarf (the front position):

Again, I'm warning you.	*Tekrar sizi uyarıyorum.*
Clearly, they were lying.	*Açıkça, yalan söylüyor.*
Perhaps I'm wrong.	*Belki de yanılıyorum.*

2.

Cümlenin sonunda yer alan zarf (the end position):
Tarz, yer ve zaman zarfların doğal yeridir:

I see him quite **often**.	*Onu pek sık görürüm.*
I love them so **much**.	*Onları o kadar seviyorum ki.*
Could you write the address **properly**?	*Adresi doğru dürüst yazar mısınız?*
I need the money **badly**.	*Paraya çok ihtiyacım var.*

3.

Fiilden önce yer alan zarf (pre-finite position):

I **hardly** know what to do.	*Ne yapacağımı hiç bilemiyorum.*
I **just** can't believe it.	*İnanamıyorum!*
I **quite** forgot about it.	*Tamamen unutmuşum.*

4.

Birleşik fiillerin arasına giren zarf (the mid position):
Zaman, sıklık ve derece zarfları, yardımcı fille asıl fiilin arasına girerler:

She will **gladly** accept.	*Seve seve kabul eder.*
Your friend is **obviously** lying.	*Arkadaşınız açıkça yalan söylüyor.*
You can't **possibly** mean it!	*Ciddi olamazsınız!*

5.

Birden fazla yardımcı fiil bulunuyorsa zarf genellikle birinci yardımcı fiilden sonra gelir:

I would **never** have allowed it.	*Ben buna asla izin vermezdim.*
I could have **virtually** killed him.	*Onu öldürebilirdim.*

6.

Zarflarda yakınlık kuralı (the law of proximity)

Nearly, only ve also gibi bazı zarflar yerleri değiştirilince cümlenin anlamında değişiklikler olur. Bu nedenle bu tür zarflar mutlaka belirtikleri sözcüklerin önlerinde yer alır:

Bill only sent money.	*Bill para yollamakton başka bir şey yopmodı.*
Only Bill sent the money.	*Bill'den başka para yollayon olmodı.*
Bill sent only the money.	*Bill yolnızco poro yolladı.*
I also saw Bill there.	*Bill'i orada görenler arasında ben de vardım.*
I saw also Bill there.	*Orada olonlar arasında Bill de vardı.*

■ Öte yandan, her üç yerde de kullanılabilen zarfların yer değişiklikleri, cümlenin anlamını etkilemez, sadece bir pekiştirme anlamı katar:

Sometimes, we went for a walk.	*Bazen yürüyüşe çıkardık.*
We **sometimes** went for a walk.	*Bazı zamonlar yürüyüşe çıkardık.*
We went for a walk **sometimes.**	*Zaman zaman yürüyüşe çıkardık.*

D. ZARFLARDA SIRA (sequence of Adverbs)

a. Ayrı türden olan zarfların sırası

Bir cümlede farklı türden birden fazla zarf kullanılmış ise hangisinin daha önce gelmesi gerektiği sorunu ortaya çıkar. Genellikle zarfların söyleyiş kısalığı veya uzunluğu sıralamadaki yerlerini etkiler. Ancak eylemin:

İlk önce ***nasıl***, sonra ***nerede*** ve nihayet ***ne zaman*** yapıldığı belirtilir.

■ Bazen en uygun diziliş, düşünce sırasını takip eden **mantık sıralamasıdır.**

He spoke quite well at the meeting yesterday.
Dün, toplantıda çok iyi konuştu.
They just sit in their desk without moving during the lesson.
Ders boyunca hareket etmeden sıralarında öyle otururlar.
He spends his time alone drinking at home.
Voktini evde tek boşına içerek geçiriyor.
Let's meet in the lobby before lunch.
Yemekten önce lobide buluşalım.

■ Diğer taraftan, cümlenin ortalarında zarf yığılmasını önlemek için zarflardan uygun olanları cümlenin başına veya sonuna kaydırılır.

b) ZAMAN ZARFLARININ SIRASI (Sequence of Adverbs of Time)

Bir cümlede birden fazla zaman zarfı bulunduğunda zarfların sırası şu şekildedir:

1. Küçük zaman bölümleri, büyük zaman bölümlerinden önce gelir.

2. Önce süre, sonra sıklık ve daha sonra diğer zaman bölümleri gelir.

3. Söyleyişi kısa olan zaman, uzun olanlardan önce gelir.

tonight after the show	*bu gece gösteriden sonra*
in spring before the opening of the fair	*ilkbaharda fuarın açılışından önce*
at five o'clock in the morning	*sabah saat 5'te*
for the first time last year	*ilk defa geçen yıl*

c) DEVRİK SIRA (Inverted construction)

Vurgulanmak istenilen zarflar yerlerinden alınıp cümlenin başına getirilir. Bu değişiklik, cümlenin anlamını değiştirmemekle birlikte, vurguyu zarfın üstüne çeker:

At no time did I think of giving up.	*Hiçbir zaman vazgeçmeyi düşünmedim.*
Never again shall I give him a cent.	*Bundan böyle ona metelik vermem.*
Seldom is he at his post.	*İş başında nadiren bulunur.*
Near the door, stood the armed militiamen.	*Kapıda silahlı milisler duruyordu.*
Before them, lay the Bosphorus.	*Önlerinde Boğaziçi duruyordu.*
Rarely, do people get such a chance.	*İnsan böyle bir fırsatı nadiren elde eder.*

E. ZAMAN ZARFLARİNDA SORU

Aşağıdaki zarf anlamlı soru sözcükleriyle yapılır.

When .....?
How long ....._?
What time .....?

When did you arrive?	*Ne zaman geldiniz?*
What time does it get dark?	*Hava saat kaçta kararır?*
How long does it take by train?	*Trenle ne kadar sürer?*
How long ago was it?	*Ne kadarönce olmuş?*
How long does it take to get there?	*Oraya ne kadar zamanda varılır?*

F. YER ZARFLARİNDA SORU

Aşağıdaki zarf anlamlı soru sözcükleriyle yapılır:

Where .....?
Where ..... from?
Where ..... to?
How far/near....?

How far did you go?	*Ne kadar uzak gittiniz?*
Where did this come from?	*Bu nereden geldi?*
Where is he?	*Nerede o?*
Where to?	*Nereye?*
How far are we to London?	*Londra'ya ne kadar uzaktayız?*
Where did you learn to swim?	*Yüzmeyi nerede öğrendin?*

31 DERECELENDİRME ZARFLARI (GRADING)

Bunlar, sıfatların ifade ettikleri niteliklerin yoğunluk derecelerini belirtmek için kullanılırlar.

1. Tek sözcük şeklinde olanlar:

all	*tamamiyle*	so	*o kadar*
any	*hiç*	most	*çok*
barely	*zar zor*	very	*çok*
well	*iyi*	rather	*oldukça*
quite	*oldukça*	that	*o kadar*
almost	*hemen hemen*	much	*çok*
		somewhat	*az çok*

I'm so excited.	*O kadar heyecanlıyım ki.*
It's **all** mixed up.	*Tam bir keşmekeş.*
I'm **quite** certain.	*Hiç şüphem yok.*
He isn't **that** bad.	*O kadar da kötü değil.*
It isn't **that** cheap.	*O kadar da ucuz sayılmaz.*

2. Zarf takımı şeklinde olanlar:

a good deal	*epeyi*	to a great extent	*büyük ölçüde*
in the least	*asla, hiç de*	in a measure	*bir dereceye kadar*
by far	*büyük bir farkla*	by no means	*hiç de*

I'm **by no** means satisfied.	*Hiç de memnun değilim.*
He is a good deal better now.	*Şimdi çok daha iyi.*
It's not **all that** hot.	*O kadar da sıcak değil.*
It's far from satisfactory.	*Tatmin edici olmaktan uzak.*

3. -ly eki ile bitenler:

easily	*rahatça*	extremely	*son derece*
slightly	*azıcık*	awfully	*çok*
terribly	*çok*	completely	*tamamen*
highly	*çok*	fully	*tamamen*
perfectly	*tamamen*	comparatively	*nispeten*
barely	*zar zor*	nearly	*hemen hemen, neredeyse*

It's partly correct.	*Kısmen doğru.*
There is barely enough for us.	*Bize zar zor yetişir.*
I'm terribly sorry.	*Çok üzgünüm*
This is highly significant.	*Bu çok manidar.*
We are comparatively new here.	*Burada nispeten yeni sayılırız.*
It's nearly finished.	*Neredeyse bitti.*
He is somewhat better.	*Biraz daha iyi.*
At roughly twice the price.	*Aşağı yukarı fiyatın iki misli.*
There were some 50 people.	*Elli kişi kadar vardı.*

4. Fairly, quite ve rather sözcüklerinin kullanılış yerlerine dair dikkat edilmesi gereken hususlar:

fairly (oldukça):

Olumlu ve **hoşa giden** durumlarda kullanılır:

fairly cheap	*oldukça ucuz*
fairly large	*oldukça geniş*
fairly small	*oldukça küçük*

rather (oldukça):

Olumsuz ve **hoşa gitmeyen** ya da arzulanmayan durumlar için kullanılır:

It's rather expensive	*Oldukça pahalı*
It's rather small	*Oldukça küçük*
It's rather hot	*Oldukça sıcak*

quite:

a) Belirli sıfatlarla kullanıldığında 'tamamen' anlamına gelir ve pekiştirme anlatır:

It's quite different. Bu bambaşka.

b) Bazı sıfatlarla birlikte '**oldukça**' anlamına gelir ve fazlalık, yoğunluk anlatır:

It's quite a long way. Oldukça uzaktır.

5. Much, very ve very much yoğunlaştırıcı sözcüklerinin kullanılış yerleri:

a) Much derece zarfının kullanılış yeri:

1.Fiillerde ve **-ed** ve **-ing** şekilli fiilimsilerde.

I was much surprised.	*Pek şaşırdım.*
He wasn't much interested.	*Pek fazla ilgilenmedi.*
You're driving much too fast.	*Çok fazla hızlı gidiyorsun.*
They were all much frightened.	*Hepimiz çok korkmuştuk.*

2. Karşılaştırmalarda:

It was much hotter yesterday.	*Dün çok daha sıcaktı.*
It's much the same.	*Durum hemen hemen aynıdır.*
It's much more difficult now.	*Şimdi çok daha zor.*
So much the better!	*Çok daha iyi ya!*
It wasn't much of a holiday.	*Pek de tatil sayılmazdı.*
It wasn't much of a help.	*Pek de yardım sayılmazdı.*

b) Very derece zarfının kullanılış yerleri:

1- **-ed** ve **-ing** şekilli sıfat fillerde vurgu için:

I'm very tired.	*Çok yorgunum.*
This is very distressing.	*Bu çok acıklı.*
He was very pleased.	*Çok memnun idi.*
How very distressing!	*Ne kadar da cansıkıcı!*
How very disappointing.	*Ne kadar da hayal kırıcı.*

2. İsimlerde:

He did the very opposite.	*Tam aksini yaptı.*
On this very spot.	*Tam bu yerde.*
On the very day he died.	*Tam öldüğü gün.*
Very many happy returns.	*Nice yıllara.*

3. Sıfatlarda:

Very good.	*Çok iyi.*
Very interesting!	*Çok ilginç!*
You're very young.	*Sen çok gençsin.*
How very strange!	*Ne kadar tuhaf!*
It's very kind of you!	*Çok iyisiniz!*

4. Very much derece zarfının kullanılış şekilleri:

They are very much alike.	*Bunlar birbirine çok benziyor.*
He looks very much like Father Christmas.	*Noel babaya çok benziyor.*
We are very much pleased to meet you.	*Tanıştığımıza çok memnun olduk.*
He's very much better now.	*Şimdi çok daha iyi.*
It's very much so.	*Oldukça öyle.*

S. Yaklaşma (Approximation)

Sayı, miktar veya değerler hakkında yapılan yaklaşık değerlendirmeleri anlatan zarflardır.

a bit	*biraz*	more or less	*aşağıyukarı*
a little	*biraz*	over	*üstünde*
about	*aşağıyukarı*	rather	*oldukça*
almost	*hemen hemen*	so	*kadar*
nearly	*neredeyse*	under	*altında*

It's about finished.	*Neredeyse bitti.*
Twenty or so years later.	*Yirmi yıl kadar sonra.*
A week or so ago.	*Bir hafta kadar önce.*
It's just about five meters.	*Aşağı yukarı beş metredir.*
It's nearly ten o'clock.	*Saat neredeyse on olacak.*

32 BİLGİ İLETME YOLLARI VE CÜMLENİN KURULUŞ ŞEKLİ

Cümle, bir düşünceyi, bir olayı, bir yargıyı eksiksiz olarak aktaran söz dizisidir. Cümlede sözcüklerin sıralanışı belli bir düzene bağlıdır.

Yapan veya olan varlık	Eylemi, oluşu veya durumu belirten öğe	Eylemi tamamlayan öğe	Eksik kalan anlamı tamlayan öğe
Subject *(özne)*	Verb *(fiil)*	**Object-prepositional object** *(nesne veya edatlı tümleç)*	**Complement** *(tamlayıcı)*

Ancak öğelerin kullanılışı, şekil ve sıraları çeşitli nedenlerle değiştirilebilir.

■ Cümledeki sözcüklerin düzenli veya düzensiz dizilişleri harflerin alfabetik sıraları (**a**, **b**, **c**, d....) esas alınarak gösterilmiştir.

CÜMLEDEKİ DİZİLİŞ ŞEKİLLERİ

1 a. b. c. d. e. f. KURALLI DİZİLİŞ: (Regular)	Bu tür cümlelerde sözcüklerin sıralanışları belirli bir düzene bağlıdır. We can succeed only by staying together. *(Yalnız birlik olmak suretiyle başarabiliriz.)*
2 c. d. e. f. EKSİK ÖĞELİ: (Elliptic)	Öğelerden birinin cümleden çıkarılması. If possible I'd like to stay. *(Mümkünse kalmak isterim.)*
3 d .e. f. a.b. c. DEVRİK DİZİLİŞ: (Inverted)	Öğelerin alışagelmiş yerlerinden başka bir yerde kullanılmaları. Only by staying together can we succeed. *(Yalnız birlik olmak suretiyle başarabiliriz.)*
4 a. b. c. e. f . Sıra dışı öğe ile diziliş: (absolute construction)	Şekilce cümleden bağımsız olarak kullanılan söz. Judging by the report, the situation must be bad. *(Rapora bakılırsa durum kötü olmalı.)*
5 a. b, y. z, c. d. e. f. ARA SÖZ İLE DİZLİŞ: (Parenthetic)	Cümlede bir ara sözün kullanılması. Jillian, it appears, was not there. *(Jillian, görünüşe göre, orada değildi.)*
6 a. b. b. c. d. e. f. PEKİŞTİRMELİ DİZİLİŞ: (Emphatic)	Öğelerden birinin vurgulanması. You bad bad children. *(Sizi gidi çocuklar sizi.)*
7 a. b. c. d. e. f, ef. YANAŞMALI VEYA FARKLI ANLATTIMLA DİZİLİŞ:	Bir öğenin ayrı bir biçimde yeniden ifade edilmesi. In a short time, in a week. *(Kısa bir zaman içinde, bir haftada.)*
8 c. d. a. b. ÜNLEM CÜMLESİ:	What a fool I was! *(Ne kadar aptalmışım!)*
9 a. b. a. b. MANŞET DİLİ:	Police chief on drug charge. *(Polis şefi uyuşturucu ile suçlanıyor.)*

BİLGİ İLETME YOLLARI

İngilizcede kurallı sözcük dizilişi ve cümle düzeni anlam oluşmasında temel biçimdir. Ancak bu düzen ve diziliş daha etkili bir ifade elde etmek için bozulur. Birçok sözcük ve öğe alışılagelmiş yerlerinde kullanılmaz ya da cümleden düşürülür.

Kuralsız diziliş biçimleri şunlardır:

1. SIRA DIŞI KULLANILAN BAĞIMSIZ ÖĞE
(The Absolute Construction)

•Bu kuruluşta bazı öğeler, cümleye anlamca bağlı olduğu halde cümleden bir virgülle ayrı yazılır. Diğer bir deyişle bu sözler, içinde bulundukları cümleden **şekilce** bağımsızdırlar.

1- -ing şekilli kelime grubu

Neglecting the details, ...	*(Detaylara inmesek.....)*
Being a farmer, ...	*(Çiftci olduğundan.....)*
Fearing a trap, ...	*(Bir tuzaktan korkarak.....)*
He fired, shooting one.	*(Ateş edip birini vurdu.)*
Raising his head, he looked around.	*(Başını kaldırıp etrafına bakındı.)*

2- -ed şekilli kelime grubu

United, we shall prevail.	*(Birlik olursak, başarırız.)*
The city taken, the pillage began.	*(Şehir alındıktan sonra, ardından yağma başladı.)*
Fried, it will taste better.	*(Kızartılırsa daha iyi bir tadı olacak.)*
This done, we can proceed.	*(Bu yapıldıktan sonra, devam edebiliriz.)*

3- Mastar takımı

To begin with, ...	(ilk önce, ...)
To tell the truth, I prefer the other one.	*(Gerçeği söylemek gerekirse, diğerini tercih ederim.)*
This is a robbery, to say the least.	*(En hafif tabiriyle, bu soygundur.)*
To think that all this was in vain.	*(Bütün bunlar boşuna olduğunu düşündükçe.)*

4- Edat takımı

Anlam, bir dereceye kadar başta bulunan edattan anlaşılır.

With prices so high, ...	*(Fiyatlar bu kadar yüksek iken.)*
On paper, everything looks perfect.	*(Her şey, kağıt üzerinde mükemmel görünüyor.)*
With ten people to feed, I have no choice.	*(On kişiye bakmak zorundayken başka çarem yok.)*

5- Başında bağlaç bulunan kelime grubu

Anlam, başta bulunan bağlaçtan anlaşılabilir.

When working, I don't listen to music.	*(Çalışırken müzik dinlemem.)*
On hearing the news, ...	*(Haberi duyar duymaz, ...)*
Though a rival, ...	*(Bir rakip olduğu halde .....)*
When angry, he can hardly control himself.	*(Kızınca, kendini zor tutabiliyor.)*
If provoked, they'll attack.	*(Kışkırtılırlarsa saldırıya geçerler.)*

6- Sözcük ve sözcük öbekleri ile

Calm and cold, he rose to speak.	*(Soğuk ve sakin bir edayla konuşmak üzere ayağa kalktı.)*
More important, they have lowered the price.	*(Daha da önemlisi, fiyatı düşürdüler.)*
Never, while I live.	*(Ben yaşadıkça asla.)*
He was standing, hat in hand.	*(Elinde şapkasıyla duruyordu.)*
A foreigner, he never trusted them.	*(Bir yabancı olarak onlara güvenmiyordu.)*

7- Deyim gücünde çeşitli ifadeler ile

Bunlar, klişeleşmiş kalıplardan oluşan ifade şekilleridir.

Time permitting, ...	*(Vakit olursa, ...)*
God willing, ...	*(Allah'ın izniyle, ...)*
All told, ...	*(Hepsini sayarsak, ...)*
You're telling me.	*(Bilmez miyim?)*
Just my luck!	*(Bu da benim şansım!)*
And now what?	*(Şimdi de ne var?)*

8- Salt cümlecik

Belirli bir uslup işinde hiçbir yapı kalıbına uymayan, alışılmış biçimler dışında ifade şekilleridir.

I ask her pardon!	*(Ben, ondan özür dileyeceğim, ha!)*
You help us!	*(Sen, bize yardım edeceksin. Olacak şey değil.)*
You a doctor, and behave so!	*(Bir doktor olarak yaptığına bak!)*
We fail!	*(Biz mi başaramayacağız!)*
He work!	*(O mu çalışacak!)*
Not go!	*(Nasıl gitmeyiz!)*

2. PEKİŞTİRME
(The Emphatic)

Sözü daha ikna edici hale getirmek ya da pekiştirmek için kullanılan bir ifade şeklidir.

a) Tekrar yolu ile:

He ran and ran. *(Koştu da koştu.)*
We have to **really, really** win the match. *(Maçı mutlaka ve mutlaka kazanmalıyız.)*
It's **far far** better. *(Çok çok daha iyi.)*

b) Yoğunlaştırıcı *do* sözcüğü ile:

Do try to understand me!	*(Ne olur, beni anlamaya çalış!)*
You **do** amaze me!	*(Beni gerçekten şaşırtıyorsun!)*
I did see him.	*(Onu gerçekten gördüm.)*
Do be careful.	*(Aman, dikkatli ol.)*

c) Vurgulu sözcük bulunması gereken yerinden başa veya sona kaydırılarak:

Never did I doubt for a moment.	(Bir an bile tereddüt etmedim.)
All models, **new and old**.	(Eski, yeni, bütün modeller.)
Great was our sorrow.	(Üzüntümüz çok büyüktür.)

d) Vurgulu öğenin cümleye ek olarak bağlanması:

I don't trust them, **these politicians**.	*(Ben bu politikacılara hiç güvenmiyorum.)*
They are very polite, **your children**.	*(Şu sizin çocuklar çok terbiyeli.)*
They are all the same, **these films**.	*(Bu filmlerin hepsi birbirine benziyor.)*

e) Düzenli bir cümlenin "*it*" le kurulu biçime dönüştürülmesi ile:

He means you. *(Seni kastediyor.)* —— yerine **It is you he means**. *(Kastettiği kişi sensin.)*

He is after the money. *(Paranın peşindedir.)* —— yerine **It's the money he is after.**
(Peşinde olduğu paradır.)

I should go. *(Benim gitmem gerek.)* —— yerine **It is me who should go.**
(Gitmesi gereken benim.)

3. EKSİK ÖĞELİ CÜMLE
(Elliptic sentence)

Bazı sözcükler cümleden atılarak daha kısa ve kıvrak ifade elde edilebilir.
Anlamı bozmamak ya da eksiltmemek şartıyla cümleden her sözcük veya öğe düşürülebilir.

Eksik öğeli cümle	Düşen sözcükler	
Pity he can't come.	(It is a)	*Yazık gelemiyor.*
Though no expert.	(he is)	*Uzman olmamasına rağmen.*
No one honest would.	(who is)	*Namuslu olan kimse yapmaz.*

a) Öznenin cümlede düşmesi;

Hope not. **(I)** ..... *(Ümit ederim, öyle olmaz)*
Told you so **(I)** ..... *(Böyle olacağı konusunda sizi uyarmıştım.)*
Looks like rain. **(It)** ..... *(Yağmur yağacağa benziyor.)*
Better say yes **(You had)** ..... *(Kabul etmekle iyi edersin.)*

b) Şart cümleciklerinde:

If anyone, John can. **(if anyone can)** *(Yapsa yapsa, John yapabilir.)*
If possible ..... **(if it is possible)** *(Mümkünse).....*
If lost ..... (if she **is lost**) *(Kaybolursa).....*

c) Sorularda:

Daha fazla günlük dildeki sorularda görülür.

Where to? (**Where are you going to?**) (*Nereye?*)
Think so? (**Do you think so?**) (*Öyle mi düşünüyorsun?*)
Want some? (**Do you want some?**) (*İster misin?*)
Why go? (**Why should you go?**) (*Neden gideceksin?*)
Afraid of him? (**Are you afraid of him?**) (*Ondan korkuyor musun?*)

4. SAPLAMA YA DA ARA SÖZ
(The parenthesis)

Cümlenin yapısına girmeksizin söze açıklama getiren ifadelerdir.

What, **may** I **ask**, is the reason? (*Sebebinin ne olduğunu sorabilir miyim?*)
At that time, **I believe**, life was easier. (*Sanırım, o zamanlar hayat daha kolaydı.*)
Bill, **it appears**, was not there. (*Görünüşe göre, Bill orada değildi.*)
Mac, to be frank, is out of place here. (*Doğruyu söylemek gerekirse, Mac'ın yeri burası değil.*)

5. DEVRİK DİZİLİŞ
(The Inverted)

Bazı kuruluşlarda, öğe sıralamasında önem derecesi değişir. Bu tip devrik sıralamada vurgulanmak istenen söz veya sözcükler cümlenin başına alınır. Ancak, bu durumda cümlenin anlamında herhangi bir değişiklik olmaz.

For all his faults, he was liked by everybody. (*Tüm kusurlarına rağmen herkesçe sevilirdi.*)
Do what I could, I couldn't stop him. (*Ne yaptıysam onu durduramadım.*)
Old as he is ..... . (*Yaşlı olmasına rağmen, ...)*
In no other country, can you see such a thing. (*Başka hiçbir memlekette böyle bir şey göremezsiniz.*)

6. VURGULAMA EKİ
(Reinforcement tag)

İngilizcede, özellikle samimi konuşma dilinde bazen cümledeki özne veya nesne cümlenin sonunda bir ek olarak tekrarlanır:

They are all the same, these films.	(*Bu filmlerin hepsi birbirine benziyor.*)
They never do any work, these rich.	(*Şu zenginler, hiçbir iş yapmazlar.*)
İt will cost you a lot, that mistake.	(*Bu hata size çok pahalıya mal olacak.*)

7. YANAŞMA
(Apposition)

Yanaşma, bir isimden veya sözden sonra gelerek onu değişik bir yol ve ifade biçimi ile anlatman bir kuruluştur.

A) Biçim bakımından dört çeşidi vardır:

a. **Bütünleşen yanaşma (Integrated form)**

İsimler bir bütün oluşturup bir birleşik isim kalıbında yanaşırlar.

Uncle jim	*Jim dayı*
Lake Van	*Van gölü*
My brother Bill	*kardeşim Bill*

b. **Bütünleşmeyen yanaşma (Non - integrated form)**

Tom, our gardener. (*Bahçıvanımız Tom*)
The job was finished in a short time, in one hour. (*İş kısa sürede bitirildi, bir saatte.*)
Eldorado, the city of gold. (*Altın şehri Eldorado.*)

c. **Dolaysız yanaşma(Plain apposition)**

New York city	*New York şehri*
The Black Sea	*Kara Deniz*
The Turkish Republic	*Türkiye Cumhuriyeti*
The Law Faculty	*Hukuk Fakültesi*

d. **Dolaylı (edatlı) yanaşma** (Prepositional apposition)

The City of New York	*New York şehri*
The Island of Cyprus	*Kıbrıs Adası*
The Republic of Turkey	*Türkiye Cumhuriyeti*
The Faculty of Law	*Hukuk Fakültesi*

B) Yanaşma kalıpları beş başlık altında toplanabilir:

a. **Tek sözcük ile:**

Talk to Jim, our expert. (*Siz uzmanımız Jim'le Konuşun.*)
One man knows the answer, Dr Barney. (*Cevabı bir tek adam bilir, Dr Barney.*)
He was more than a teacher, a father. (*Öğretmenden daha öteydi, bir babaydı.*)
That's Paul, our captain. (*Bu Paul, kaptanımız.*)

b. **Sözcük öbeği ile:**

Paris, the city of art. (*Sanat şehri, Paris.*)
The five of us. (*Bizler, beşimiz.*)
El Dorado, the city of gold. (*Altın şehri El Dorado.*)

c. **Mastar ile:** (Appositive infinitive)

He has the power to punish. (*Ceza verme yetkisi var.*)
What is this decision to resign? (*Bu istifa meselesi neyin nesi?*)
Who gave the order to attack? (*Toorruz emrini kim verdi?*)
The appeal to boycott the elections failed. (*Seçimi boykot çağrısı başarısızlıkla sonuçlandı.*)

Aşağıdaki örneklerde mastar bir Niteleme Sıfatı görevindedir:

- **a place to go** (gidilecek bir yer)
- **something to eat** (yiyecek bir şey)
- **a film to see** (görülecek bir film)

Bknz: 94

d. **wh- başlıklı yanaşma cümleciği:** (Appositive wh- clause)

It's not a question of whether it is good or bad. (Bu, bir iyi mi kötü mü meselesi değil.)
There are doubts about which way to follow. (Hangi yolun takip edileceği hakkında şüphe var.)
Information as to where they are. (Nerede olduklarına dair haber.)
Information as to when it opens. (Ne zaman açıldığına dair bilgi.)

e. **"that" başlıklı yanaşma cümleciği:** (Appositive "that"clause)

Belirli birkaç isimle birlikte kullanılır:

the idea that ..... *fikir*	the news that ..... *haber*
the fear that ..... *korku*	the hope that ..... *umut*
the fact that ..... *si*	the view that ..... *görüş*

The fact that he was ill explains it. (*Hasta oluşu davranışını açıklıyor.*)
The fact that everyone was tired is no excuse. (*Herkesin yorgun olması mazeret değil.*)
The news that the enemy was at the gate shocked everyone.
(*Düşmanın kapıda olduğu haberi şok tesiri yaptı.*)
There is no evidence that she is guilty. (*Suçlu olduğuna dair bir kanıt yok.*)

"that"başlıklı cümleciğin İngilizcede Yanaşma cümleciği dışında dört ayrı kullanım türü vardır:

1.Sıfat cümleciği olarak:
He should be someone that I can trust. (*Güvenebileceğim biri olmalı.*)

2. Nesne görevinde isim cümleciği olarak:
I knew that there was a reason. (*Bir nedeni olduğunu biliyordum.*)

3. Sıfatı tamamlayan cümlecik olarak:
Are you glad that he is back? (*Geri döndüğüne memnun musun?*)

4. Özne görevindeki "it" sözcüğü açıklayan cümlecik olarak:
It shows that we were right. (*Bu, haklı olduğumuzu gösteriyor.*)
It is a pity that you missed the show. (*Gösteriyi kaçırmanıza yazık oldu.*)

C) Giriş ifadeleri ile birlikte yanaşma:

Bazen yanaşmalar, önsöz ya da giriş sözcükleriyle birlikte kullanılırlar.

a) Eş anlamlarda kullanılan ifadeler:

in plain terms	*açıkçası*
in other words	*diğer bir deyişle*
or rather	*daha doğrusu*
better still	*daha doğrusu*

We got what we wanted, in other words, the 2000 dollars.
(*İstediğimizi aldık, diğer deyişle, 2000 doları.*)

They can't pay, in plain terms, they are broke.
(*Ödeyemezler, açıkçası, bunlar iflas etmiş.*)

b) Örneklerde kullanılan giriş ifadelerde:

i.e.	*örneğin*	for instance	*mesela*
namely	*yani*	for example	*örneğin*
such as	*gibi*	that is to say	*yani*

We need some fruit, i.e. apples. (*Meyveye ihtiyacım var, mesela elmaya.*)
Famous leaders, for example, Ataturk. (*Ünlü liderler, örneğin Atatürk.*)
A small number, say ten. (*Az sayı, mesela on.*)
We, that is to say, the aged won't accept such a thing. (*Biz, yani yaşlılar, böyle bir şeyi kabul etmeyiz.*)

D) Yanaşmanın kullanıldığı yerler:

a. Adlandırmalarda:

Uncle Tom (*Tom amca*)
Professor David (*Profesör David*)
the River Euphrates (*Fırat Nehri*)
Mother Earth (*Toprak Ana*)
the 1990 census (*1990 nüfus sayımı*)

b. Ünvanlarda:

Lord Jason (*Lord Jason*)
President Bush (*Cumhurbaşkanı Bush*)
the Prophet Moses (*Musa Peygamber*)
Sultan Fatih (*Fatih Sultan*)
Beyazit the First (*Birinci Beyazıt*)

c. Tanıtmalarda:

We, Turks (*Biz Türkler*)
the three of us (*Biz üçümüz*)
You, Englishmen (*Siz İngiliz erkekleri*)
Mason, our secretary (*Sekreterimiz Mason*)
You, whoever you are (*Sen, her kimsen*)
Bill, that fool (*Şu budala Bill*)

d. **Yeniden ifadelerde:**

There is stagflation, in other words stagnation and inflation.
(*Stagflasyon var, diğer deyişle durgunluklo birlikte inflasyon.*)
Nobody forsaw the event, the petrol crisis.
(*Kimse olayı petrol krizini tahmin edemedi.*)
We used to work for Dışbank, now Fortis.
(*Şimdi Fortis olan Dışbank için çalışırdık.*)

e. **Örneklerde:**

You could visit ancient cities, for example Aspendos.
(*Eski şehirleri gezebilirsiniz, mesela Aspendos.*)
You need only a few, eg, five.
(*Yalnız birkaç taneye ihtiyacınız var, mesela beş.*)
We, that is you and I, can help.
(*Biz, yani sen ve ben, yardım edebiliriz.*)

f. **Vasıf olarak:**

We feared our leader, a very strong man. (*Çok güçlü olan liderimizden korkardık.*)
The soup, a kind of dishwater, was horrible. (*Bulaşık suyuna benzeyen çorba berbattı.*)
He never complained, he was a good child. (*Hiç şikâyet etmezdi, iyi bir çocuktu.*)

8. ÜNLEM
(Exclamation)

Hayret, hakaret, sevinç veya acı gibi duyguları yansıtan ifadelerdir: (Ayrıca bknz.....)
Yapılış şekilleri:

a) İsmin önüne **'what'** getirilerek:

What a story! (*Ne hikâye!*)
What a day! (*Ne gündü!*)

b) Sıfatın önüne 'how' getirilerek:

How hard it must be! (*Ne kadar da güç olmalı.*)
How quickly the years pass! (*Yıllar ne çabuk geçiyor.*)

c) Soru cümlesi şeklinde:

Isn't she kind! (*Ne kadar da iyi!*)
Hasn't she grown! (*Ne kadar büyümüş!*)

d) Vurgulu tek sözcükler:

Fools! (*Ahmaklar!*)

9. MANŞET DİLİ (THE LANGUAGE OF THE HEADLINE)

Gazete manşetleri, özel bir dil ve üslupla yazılır.
İngilizcede gösterdiği özellikler şunlardır:

1. Kısa ve çarpıcı cümlelerle kurulurlar.
2. Genellikle üst üste binen bir tamlamalar şeklinde olurlar.
3. **"be"** fiili ifadeden çıkarılır.
4. Kendine özgü zaman şekilleri alırlar:

a) Gelecek zaman için **MASTAR** kullanılır.
b) Geçmiş zaman için **GENİŞ ZAMAN** Kullanılır.
c) Edilgen şekil yalnız **–ed** ile ifade edilir.
d) Süreklilik şekli yalnız **–ing ile** ifade edilir.

THREE FOUND DEAD IN HOTEL (*Üç kişi otelde ölü bulundu*)
BIRD FLU REACHES TURKEY (*Kuş gribi Türkiye'ye ulaştı*)
BOMBS ROCK IRAK (*Bombalar Irak'ı sarstı*)
PETROL PRICE TO RISE FURTHER (*Petrol fiyatları daha da artacak*)
CHAPLIN DIES (*Chaplin öldü*)
FIFTY KILLED IN EXPLOSİON (*Elli kişi patlamada öldü*)
FARMERS GETTING POORER (*Çiftçiler fakirleşiyor*)
OPPOSITION LEADER NOT CONSULTED (*Muhalefet liderlerinin görüşü alınmadı*)
THREE SOLDIERS ON TORTURE CHARGE (*Üç asker işkence ile suçlanıyor*)
POLICE CHIEF ON DRUG CHARGES (*Polis şefi uyuşturucu ile suçlanıyor*)
MAYOR TO PAY WATER BILLS (*Belediye başkanı su faturalarını ödeyecek*)

Ancak bir bölgenin kültürel, sosyal ve yaşam koşulları hakkında bir bilgiye sahip olunmadan oraya ait bilgi veren bu manşetlerin çözülmesi pek de kolay değildir.

33 CÜMLENİN TEMEL ÖĞELERİ: ÖZNE (THE SUBJECT)

Özne, cümlede yüklemin bildirdiği işi yapan ya da durumda olanı gösteren öğedir. Tek sözcükten ibaret olabileceği gibi uzun bir söz dizisi de olabilir. Ayrıca alışılagelmiş sözcükler dışında hemen hemen her tür söz ve sözcük, özne görevinde bulunabilir.

1. TEK ÖZNELİ CÜMLE (Sentence with a single subject)

a) Tek sözcükten oluşan özne:

Hemen hemen her sözcük türü özne görevinde bulunabilir.

Today is another day.	*Bugün, bugündür.*
Now is the time.	*Tam zamanıdır.*
One can't live forever.	*İnsan sonsuza dek yaşayamaz.*
Twenty will be enough.	*Yirmi tane yeter.*
Why is what they want to know.	*Nedenini öğrenmek istiyorlar.*
Monday is a suitable day.	*Pazartesi uygun bir gün.*
The a's are all small.	*A'ların hepsi küçük .*
In the evening is the best time.	*Akşam en iyi zamandır.*
A year ago today was a holiday.	*Geçen yıl bugün tatildi.*
13 is my lucky number.	*13 benim uğurlu rakamımdır.*

b) -ing şekilli isim fiil biçiminde özne:

Drinking is becoming a problem.	*İçki bir sorun haline geliyor.*
Shouting will not solve anything.	*Bağırıp çağırmakla hiçbir şey hal olmaz.*
Smoking is harmful to health.	*Sigara içmek sağlığa zararlıdır.*
Working for such a man isn't easy.	*Böyle bir adamla çalışmak kolay değil.*
Is crying a sign of weakness?	*Ağlamak zayıflık belirtisi mi?*
Your coming isn't necessary.	*Senin gelmen gerekli değil.*

c) Tek başına mastar: (Bknz. Masdarın yerini dolduran it)

To err is human. *Hata yapmak insana aittir.*
To stop now is foolish. *Şimdi durmak aptallık olur.*
To treat them as rebels is wrong. *Onları asi saymak yanlıştır.*

d) Bir zamirden oluşan özne:

That is what he said. *Söylediği buydu.*
That isn't what he wants. *İstediği bu değil.*
Mine is better. *Benimki daha iyi.*
They are our friends. *Onlar arkadaşlarımız.*
This is why they don't like him. *Onu sevmemelerinin nedeni budur.*

e) **What başlıklı cümlecik:**

What she needs most is peace.	*En çok ihtiyaç duyduğu şey sükunettir.*
What you saw was a nightmare.	*Senin gördüğün bir kâbustur.*
What they are doing is illegal.	*Yaptıkları kanunsuzdur.*
Was what I saw a dream?	*Gördüğüm sadece bir rüya mıydı?*
What we have is enough.	*Bizdeki yeter.*
What followed was a disgrace.	*Ondan sonraki olaylar bir yüzkarasıydı.*
Whoever said that is a liar.	*Bunu kim söylediyse yalancıdır.*
What he likes best is playing football.	*En sevdiği şey futbol oynamaktır.*

f) **Çeşitli isim cümlecikleri:**

All you have to do is sign it. *Yapman gereken tek şey onu imzalamak.*
That he will refuse is certain. *Kabul etmeyeceği kesindir.*
How they were able to do it is still not clear. *Bunu nasıl başarabildikleri hâlâ belli değil.*
Whether it is worth it is another matter. *Bunun değeri olup olmadığı da başka bir meseledir.*

2. ÇİFT ÖZNELİ CÜMLE (Sentence with a double subject)

Normal olarak bir cümlede bir tek özne bulunur:

I prefer not to speak. (*Konuşmamayı tercih ederim.*)

When do you want to go? (*Ne zaman gitmek istiyorsunuz?*)

I'd like to read it again. (*Onu tekrar okumak isterim.*)

Ancak bazı cümlelerde işin yapılmasını isteyenle, yapılacak işin özneleri farklı kişiler olabilir. Bu durumda her iki özenin de ayrı ayrı belirtilmesi gerekir:

I prefer →her not to speak. (*Onun konuşmamasını tercih ederim.*)

When do you want →the children to leave? (*Çocukların ne zaman gitmelerini istiyorsun.*)

I'd like →her to read it again. (*Onu tekrar okumasını isterim.*)

Bu yapıda en yaygın fiiller şunlardır:

want	*istemek*	like	*istemek*	wish	*dilemek*
hate	*istememek*	prefer	*tercih etmek*	ask	*istemek*

a) **Kendine ait özne alan mastar:**

Bir cümlede birden fazla eylem bulunduğu zaman , bunların öznesi aynı kişi olabileceği gibi farklı kişiler de olabilir.

I'd hate you to lose your job.	(*İşinizi kaybetmenizi istemem.*)
I prefer her to keep quiet.	(*Susmasını tercih ederim.*)
I'd like you to meet some friends.	(*Bazı arkadaşlarımlo tanışmanı isterim.*)
Who do you want to go.	(*Kimin gitmesini istiyorsunuz.*)
I bought it for you to wear at the party.	(*Onu partide giymen için aldım.*)

b) **Kendine ait özne alan – ing şekilli isimfiil:**

I can't imagine Mary doing that. (*Mary'nin bunu yapacağını düşünemiyorum.*)
What's the use of me going there? (*Oraya gitmemin ne faydası var?*)
I don't remember the teacher asking such a thing.
(*Öğretmenin böyle bir şey sormasını hatırlamıyorum.*)
It's no use your asking him to come. (*Gelmesini söylemeniz faydasız.*)
I don't remember him ever being rude. (*Onun hiç kaba davrandığını hatırlamıyorum.*)

3. ÖZNE GÖREVİNDEKİ BOŞLUĞU DOLDURAN "IT"

INTRODUCTORY IT: The logical and the grammatical subject

A) ÖZNE GÖREVİNDEKİ MASTARIN YERİNİ DOLDURAN "IT"

Introductory "IT" anticipating the infinitive

Bu kalıp, aslında öznesi bir mastar olan bir cümlenin 'it'le kurulmuş şeklidir. Birkaç atasözü dışında, (To err is human. *Yanılmak insana mahsustur.*) İngilizcede mastar doğrudan doğruya doğal bir özne oluşturmaz. ***Bu, ülkemizde yapılan yaygın bir yanlışlıktır.***

"*Resim çekmek yasaktır.*" (To take pictures is forbidden.) gibi cümleler İngilizcenin cümle anlayışına terstir. Bu tür cümleler İngilizcede mastar halinde öznenin yerini tutan "IT" ile kurulur:

It is forbidden to take pictures.

Görüldüğü gibi asıl önce olan mastar sözün sonuna kaydırılarak onun yerine sadece biçim bakımından "it" sözde özne olur.

a) **Sıfatla kurulu şekli:**

It is so good to be here. (*Burada bulunmak o kadar iyi ki.*)
It is not possible to forget that night. (*O geceyi unutmak mümkün değil.*)
It is easy to be misunderstood. (*Yanlış anlaşılmak kolay.*)
It is cruel to punish animals. (*Hayvanları cezalandırmak gaddarlık olur.*)
It is not so hard to find a reason. (*Bir neden bulmak güç değil.*)
It is very hard to work with this man. (*Bu adamlo çalışmak çok zor.*)
It is dangerous to swim here. (*Burada yüzmek tehlikelidir.*)

b) **İsimle kurulu şekli:**

It is a nice thing to be back home. (*Yuvaya dönmek hoş bir şey.*)
It is a pleasure to see you again. (*Sizi yeniden görmek bir zevktir.*)
It is the custom here to kiss the hands of the elders. (*Büyüklerin elini öpmek buranın adetidir.*)
It would be a folly to refuse. (*Reddetmek çılgınlık olur.*)
It was his idea to park the car there. (*Arabayı oraya park etmek onun fikriydi.*)
It would be rude to say such things. (*Böyle şeyleri söylemek kabalık olur.*)

c) **Kendine ait bir özne alan mastar:**

Bazı durumlarda mastarın öznesi işi yapanın öznesinden ayrı farklı bir kişiden oluşabilir. Bu durumda **mastar** kendine ait bir özne alır.

It suits us to pay cash. (*Peşin ödemek bize uygun gelir.*)
It hurts me to see them beg. (*Onların dilendiklerini görmek beni çok üzüyor.*)
It doesn't bother them to live in poverty. (*Yoksulluk içinde yaşamak onları rahatsız etmiyor.*)
It suits me to buy wholesale. (*Toptan satın almak bana uygun geliyor.*)
It angers me to have these people around me.
(*Bu insanların etrafımda dolaşmaları beni çileden çıkarıyor.*)

d) **İkinci özne "*of*" vasıtasıyla belirtilir:**

Tek özneli cümle: It is silly to leave the pills on the table.
(*Hapları masada bırakmak aptallıktır.*)

Çift özneli cümle: It was silly of Mary to leave the pills on the table.
(*Mary, hapları masanın üzerinde bırakmakla aptallık etti.*)

Bu kuruluşta kullanılan sıfatlar şunlardır:

strange –*tuhaf*	right - *haklı*	silly - *akılsız*	unwise - *akılsız*	wrong - *haksız*
honest - *dürüst*	good –*iyi*	rude- *kaba*	clever –*akıllı*	nice - *hoş*

It is kind of you to say so. (*Bunu nezaketinizden söylüyorsunuz.*)
It was noble of him to forgive her. (*Onu affetmekle asaletini gösterdi.*)
It was wrong of you to support the plan. (*Planı desteklemekle hatta ettin.*)
It is good of you to forgive them. (*Onları affetmekle iyi ettin.*)
It was crazy of him to say so. (*Bunu söylemekle çılgınlık etti.*)
It was clever of Tom to stay away. (*Tom gelmemekle akıllılık etti.*)
It is strange of them not to complain. (*Yakınmamaları tuhaf.*)
It was stupid of him not to accept. (*Kabul etmemekle akılsızlık etti.*)

e) **İkinci özne "*for*" vasıtasıyla belirtilir:**

Tek özneli cümle: It is best to give the money back.
(*En iyisi parayı geri vermektir.*)

Çift özneli cümle: It is best for her to give the money back.
(*Parayı geri vermesi yapacağı en iyi şeydir.*)

Bu kuruluşta kullanılan bazı sıfatlar şunlardır:

natural for - *doğal*	better for - *daha iyi*	hard for - *zor* (easy for- *kolay*)
useful for - yararlı	simple for - *basit*	impossible for - *olanaksız*

It is hard for us to live on that wage. (*O maaşla geçinmemiz zor.*)
It is best for them to keep quiet. (*Yapabilecekleri en iyi şey susmaktır.*)
Is it correct for children to answer back? (*Çocukların karşılık vermeleri doğru mu?*)
It is great for a man to be free. (*İnsan için özgür olmak ne büyük şey.*)
Is it so hard for you to tell the truth? (*Doğruyu söylemek sana o kadar zor mu geliyor?*)
It is natural for them to want to learn. (*Öğrenmek istemeleri doğaldır.*)

B) ÖZNE GÖREVİNDEKİ "THAT" BAŞLIKLI CÜMLENİN YERİNİ DOLDURAN "IT"

Türkçenin aksine (Sivas'ta ulusal bir kongrenin ivedilikle toplanması kararlaştırılmıştı.)İngilizcede cümlenin başında uzun ve karışık bir öznenin yer alması ve kümelenmesi mümkün değildir. Bu durum İngilizcenin cümle yapısına ters düşer.

Yüklemin önündeki kümelenmenin önlenmesi için yüklem başa alınır ve cümlenin asıl öznesi olan sözler sona kaydırılır.

Özneden kalan boşluk biçimce özne olan 'it ' ile doldurulur. Yukarıdaki Türkçe cümle şu şekilde kurulur:

It	**was decided**	**to convene urgently a National Congress at Sivas.**

Happen, appear ve birçok fiille kurulu ifadeler "that" başlıklı cümlecikle başlamaları mümkün değil.

Bu kuruluş, aslında öznesi "that" başlıklı bir cümlenin, şekil bakımınca İngilizceye özgü "ıt" le kurulu bir şeklidir.

Bununla beraber aşağıdaki iki örnekten anlaşılacağı gibi, nadiren de olsa bir durumu vurgulamak ve belirli bir etki yaratmak için "that" başlıklı özne cümlenin başına getirilir.

Ancak bu durumun sıra dışı olduğu unutulmamalıdır:

That they should prefer their own plan is natural. (Kendi planlarını tercih etmeleri doğaldır.)
That it should happen at this time is significant. (Bunun şu sıralarda meydana gelmesi anlamlıdır.)

a) SIFATLA KURULU ŞEKLİ

It was obivous that he was lying. (*Yalan söylediği belliydi.*)
It is unlikely that he will accept such a thing. (*Böyle bir şeyi kabul edeceği şüpheli.*)
It is important that you should apply early. (*Erken müracaat etmeniz önemlidir.*)
Is it true that he is your friend? (*Arkodaşınız olduğu doğru mu?*)
It is good that he has left. (*Gitmesi iyi oldu.*)
It is natural that he should prefer his own firm. (*Kendi firmasını tercih etmesi doğaldır.*)
It is significant that it should happen at this time. (*Bu sırada meydana gelmesi anlamlıdır.*)

b) İSİMLE KURULU ŞEKLİ

It is a pity that you couldn't come. (*Gelememenize yazık oldu.*)
It is a miracle that he can still walk. (*Hâlâ yürüyebilmesi bir mucizedir.*)
It was a good thing that he left. (*Onun gitmesi iyi oldu.*)
It is time we told him the truth. (*Ona gerçeği söylemenin zamanı geldi.*)
It is a fact that the revolution was a success. (*Devrimin başarı olduğu bir geçektir.*)

c) ALGI FİİLLERİ İLE KURULU ŞEKLİ

It seems that they won't work. (*Bunlar çalışmoyacağa benziyor.*)
It shows that we are right. (*Bu, haklı olduğumuzu gösteriyor.*)
It means that I have to sell everything. (*Bu demektir ki her şeyi satmam gerekecek.*)
It turned out that Mary was lying. (Mary'nin yalan söylediği ortaya çıktı.)
It seems that everything is all right. (*Galiba her şey yolunda gidiyor.*)
It turned out that it was a fake. (*Sahte olduğu ortoya çıktı.*)

d) -ed ŞEKİLLİ DURUM FİİLLERİ İLE KURULU ŞEKLİ

It was believed once (that) the sun was a god.
(*Bir zamonlar güneşin bir tanrı olduğuna inanılırdı.*)
It is feared (that) the ship is lost. (*Geminin kaybolmasından korkuluyor.*)
It is thought (that) he has left the country. (*Memleketi terk ettiği sanılıyor.*)
It has been proved (that) smoking causes cancer.
(*Sigara içmenin kansere yol açtığı ispatlanmıştır.*)
It was agreed that it was a great mistake. (*Büyük bir hata olduğu kabul edildi.*)
It is said that they are very rich. (*Çok zengin oldukları söyleniyor.*)

■ Birçok yerde "that" sözcüğü cümleden düşer.

It is good he left. (*Ayrılması iyi oldu.*)
It so happened I was there . (*Tesodüfen orada bulunuyordum.*)
It turned out he was lying. (*Yolan söylediği ortoya çıktı.*)

C) ÖZNE GÖREVİNDEKİ "wh-" BAŞLIKLI CÜMLENİN YERİNİ TUTAN "it"

It is doubtful whether they'll come. (*Gelip gelmeyecekleri şüpheli.*)
It is a mystrey why they never got married. (*Neden evlenmedikleri anlaşılmaz bir şey.*)
It is immaterial which one you choose. (*Hangisini seçerseniz seçin, önemi yok.*)
It is not clear who is going to wash them. (*Onları kimin yıkacağı belli değil.*)
It is uncertain whether he'll come back. (*Geri döneceği şüpheli.*)

D) ÖZNE GÖREVİNDEKİ –ing ŞEKİLLİ İSİMFİİLİN YERİNİ TUTAN "it"

Özne görevindeki mastarların aksine -ing şekilli isim fiilin (gerund) yapısı bakımından cümlenin başında özne olarak bulunması normal görülür:

Your coming won't solve anything. (*Senin gelmen hiçbir şey halletmez.*)
Burning books is no solution. (*Kitap yokmak çözüm değil.*)
Seeing is believing. (*Görmek inanmaktır.*)
Shouting isn't arguing. (*Bağırmak tartışmak değildir.*)

Bununla beraber, bazı durumlarda **-ing şekilli isim-fiiller**, özne olarak ancak "it"le kurulu bir cümle içinde yer alır.

Bu durum en çok aşağıdaki ifadelerde görülür:

it is worth (.... *e değer*)	it is no good (*yararsız*)
it is not worth (....*e değmez*)	it is no use (*faydasız*)

It is no use lying to me. (*Bana yalan söylemen boşuna.*)
It is not worth running the trouble. (*Zahmete değmez.*)
Is it worth running the risk? (*Riske girmeye değer mi?*)
It isn't worth while trying. (*Denemeye değmez.*)
It isn't worth my while risking everything. (*Her şeyi tehlikeye atmama değmez.*)
It isn't worth trying. (*Denemeye değmez.*)
It is no use their trying to hide the truth. (*Gerçeği gizlemeleri boşuna.*)

4. "IT" LE KURULU ÇİFT ÖZNELİ PEKİŞTİRLİMİŞ CÜMLE
(The Descriminative it)

Tek özneli ve sıradan cümleler, bazen dikkatleri istenilen öğenin (öznenin) üzerine çekmek için "it"le kurulu çift özneli bir yapıya dönüştürülür. Tek özneli ve sıradan olan şu ifade:

You started the fight. (*Kavgayı sen başlattın.*)

"it" le çift özneli ve vurgulu şu ifadeye dönüştürülebilir:

It was you who started the fight. (*Kavgayı başlatan sensin.*)

Bu tür ifadeler iki merkezli olur, dolayısıyla tek merkezli ifadelerden çok güçlüdür.

a) Tek merkezli özne: Bill spoiled everything. (*Bill her şeyi berbat etti.*)

b) Çift merkezli özne: It was→Bill who spoiled everything. (*Her şeyi berbat eden Bill'dir.*)

a) Tek merkezli özne: The servants planned the robbery. (*Soygunu hizmetçiler planladı.*)

b) Çift merkezli özne: It was→the servants who planned the robbery. (*Soygunu planlayanlar hizmetçilerdi.*)

It is not me who will accept such a thing. (*Böyle bir şey kabul edecek biri değilim.*)
It is Mary who is right. (*Haklı olan Mary'dir.*)
It is you who should have apologized. (*Özür dilemesi gereken sendin.*)
It was your father who recommended him to us. (*Onu bize tavsiye eden babandı.*)
It is Tom who should have paid. (*Ödemesi gereken Tom'du.*)

Aşağıdaki kuruluşun yukarıdaki kuruluştan farkı, "that" ilgi zamirinin bulunmasıdır. Ancak bazı hallerde "that" cümleden düşürülür.

It is you that I mean. (*Kastettiğim sensin.*)
It is his wife that decides everything. (*Her şeye karar veren eşidir.*)
It is me that you should have asked. (*Sormanız gereken kişi benim.*)
Is it Bill you are afraid of? (*Korktuğun kişi Bill mi?*)
It is his mother that spoils him. (*Onu şımartan annesidir.*)

Soru şeklileri:

Çift özneli soru şekilleri, tek özneli sıra sorulardan çok daha etkili olabiliyor.

Wasn't it Mary who was driving? (*Arabayı süren Mary değil miydi?*)
Is it us they are calling? (*Çağırdıkları biz miyiz?*)
Was it this that we fought for? (*Uğrunda savaştığımız bu muydu?*)
Was it Carol who took you there? (*Seni oraya götüren Carol mıydı?*)
What is it he wants? (*İstediği nedir?*)
Which one was it she liked? (*Onun beğendiği hangisiydi?*)

S. BOŞLUĞU DOLDURAN "IT"ZAMİRİNİN UYUMU
(Agreement of the introductory "it")

Tamamlayıcı sözcükler çoğul olsa dahi, cümlede yalnız bir şekilden ibaret olan "it" zamiri daima tekil şekilli bir fiil alır:

It was years ago. (*Yıllar önce idi.*)
It was them again. (*Yine onlardı.*)
It is the children who always pay for it. (*Ödeyenler daima çocuklardır.*)
It is me they are after. (*Onlar benim peşimdeler.*)
It was I who ordered it. (*Emri veren benim.*)
Is it you? (*Sen misin?*)
It was stupid of them to complain. (*Şikâyet etmemekle aptallık ettiler.*)
It is years ago that he left. (*Ayrılalı yıllar oldu.*)
It is people like him who starts polemics. (*Polemikleri başlatan onun gibilerdir.*)
It is the neighbours. (*Komşulardır.*)
It is ten weeks now. (*Şimdiye kadar on hafta oldu.*)

34 CÜMLENİN TEMEL ÖĞELERİ: NESNE
GENEL ŞEMA

Türleri	İsim veya isim öbeği: (Noun)	I can't give an explanation. (*Bir izahat veremem.*)	
	Mastar (infinitive)	Olumsuz şekli:	I was advised not to ask questions. (*Soru sormamam tavsiye edildi.*)
		Olumlu şekli:	He wants to come. (*Gelmek istiyor.*)
		Edilgen şekli:	Children like to be loved. (*Çocuklar sevilmekten hoşlanır.*) He wants to be taken seriously. (*Ciddiye alınmasını istiyor.*)
	-ing şekilli isim fill (gerund)	Etken şekli:	I don't mind waiting. (*Beklemeye itirazım yok.*) I've given up smoking. (*Sigara içmeyi bıraktım.*)
		Edilgen şekli:	She remembers being taken somewhere. (*Bir yerlere götürüldüğünü hatırlıyor.*) He hates being disturbed. (*Rahatsız edilmekten nefret eder.*)
	Edat takımı şeklinde	İsimle ilgili:	I don't agree with you. (*Sizinle aynı fikirde değilim.*) What do you think of the situation. (*Durumu nasıl buluyorsun.*)
		-ing ekli isim fiille ilişkili:	You're not thinking of selling it. (*Onu satmayı düşünmüyorsun.*) I apologize for being late. (*Geç kaldığım için özür dilerim.*)
	Cümlecik şeklinde (Clause)	that başlıklı:	I knew that we had won. (*Kazandığımızı anlamıştım.*) Don't you understand that he is ill? (*Hasta olduğumu anlamıyor musun?*)
		wh–başlıklı:	He can't remember where he has put it. (*Onu nereye koyduğunu hatırlamıyor.*)
		edatlı wh- başlıklı:	I didn't listen to what he was saying. (*Söylediğini dinlemedim.*) Concentrate on what you're doing. (*Dikkatini yaptığın şey üstüne topla.*)

KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ	Yalnız mastar olan fiiller:	I don't want to see him. (*Onu görmek istemiyorum.*) I promise not to punish her. (*Onu cezalandırmamaya söz veriyorum.*)	
	Yalnız –ING şekilli isim fiil alan fiiller:	They deny coming here. (*Buraya geldiklerini inkâr ediyorlar.*) I have given up smoking. (*Sigara içmeyi bıraktım.*)	
	Daha çok MASTAR şeklinde alan fiiller:	He attempted to hide the truth. (*Gerçeği gizlemeye çalıştı.*)	
	Her iki şekli de alan fiiller:	a)anlam farkı olmaksızın:	She began to cry. (*Ağlamaya başladı.*) She began crying. (*Ağlamaya başladı.*)
		b)anlam farkı yaratan kullanılış:	Try turning it the other way. (*Öteki tarafa çevirmeyi dene.*) Try to understand them. (*Onları anlamaya çalış.*)

Ayrıca öznesi olan nesne	Mastar şekilli nesnenin öznesi:	I expect everyone to obey the rules. (*Herkesten, kurallara saygılı olmasını beklerim.*)
	-ing şekilli nesnenin öznesi:	I don't mind him going with you. (*Onun sizinle gitmesine itirazım yok.*) I don't remember her ever being rude. (*Onun kabalaştığını hiç hatırlamıyorum.*)
	Edatlı –ing şekilli nesnenin öznesi:	We have decided against him attending the meeting. (*Onun toplantıya katılmamasına karar verdik.*)

Two – object verbs iki nesneli fiiller	Mastarla:	I told them not to be late. (*Onlara geç kalmamalarını söyledim.*) I allowed them to leave. (*Gitmelerine izin verdim.*)
	-ING şekilli isimfiil ile:	Thank you for coming. (*Geldiğiniz için size teşekkür ederim.*) You can't punish them for obeying orders. (*Emirleri yerine getirdikleri için onları cezalandıramazsınız.*)
	that başlıklı cümlecikle:	He showed every one that he was the master. (*Onun sözünün geçtiğini herkese gösterdi.*) I explained to them that it was unlawful. (*Bunun kanunsuz olduğunu onlara anlatım.*)
	Wh- başlıklı cümlecikle: (what clause)	He'll show you how it is done. (*Nasıl yapıldığını size gösterecektik.*) I can't reveal to you where she is. (*Nerede olduğunu size açıklayamam.*)
	Wh- başlıklı öbek ile:	He'll show you how to do it. (*Nasıl yapılacağını size gösterecektir.*) They 'll tell you where to go. (*Nereye gideceğinizi size söyleyeceklerdir.*)
	Her iki nesnede edatlı şekilde:	They turned to me for help. (*Yardım için bana başvurdular.*)
	Nesne boşluğunu dolduran it'le : (Anticipatory it)	I consider it my duty to warn you. (*Sizi uyarmayı bir görev sayıyorum.*) I'll see to it that he gives it back. (*Geri vermesi için icabına bakarım.*) I take it you're not coming. (*Anladığıma göre gelmiyor musunuz.*)

CÜMLENİN TEMEL ÖĞELERİ: NESNE (The Object)

Geçişli fiil (transitive verb) anlamını tam olarak ifade edebilmek için bir nesneye ihtiyaç gösterir. Bu bakımdan nesne, özne ve fiilden sonra cümlenin üçüncü temel öğesidir.

A. TEK NESNE ALAN FİİLLER

a) Basit bir isimden oluşan nesne:

I'm expecting a friend. (*Bir arkadaş bekliyorum.*)
I didn't like that film. (*Ben bu filmi sevmedim.*)
I've sold the car. (*Arabayı sattım.*)
We eat a lot of bread. (*Biz çok ekmek yeriz.*)
Who arranged the meeting? (*Toplantıyı kim düzenledi?*)
I haven't noticed any difference. (*Bir fark görmüyorum.*)
Pardon my ignorance. (*Cahilliğimi mazur görünüz.*)

b) Edatlı nesne alan şekli (Prepositional Object):

Bu tür fiiller, nesnelerine kendilerine özgü bir edatla bağlanırlar. Dolayısıyla, hangi fiilin hangi durumda hangi edatla kullanılacağını çok iyi bilmek gerekir.

1) rest on something. (*bir şeye bağlı olmak*)
rest with somebody. (*birinin elinde olmak*)
His eyes rested on me. (*Gözleri bana dikildi.*)
Don't rest against the door. (*Kapıya yaslanmayınız.*)
It rests with him. (*Bu onun elindedir.*)

2) be angry with somebody. (*birisine kızmak*)
be angry at something. (*bir şeye kızmak*)

Bu fiillerin bazıları şunlardır:

act	for	smb	(*birine vekâlet etmek*)
beware	of	smth	(*bir şeyden sakınmak*)
coincide	with	smth	(*bir şeyle zaman bakımından çakışmak*)
agree	with	smb	(*biri ile hem fikir olmak*)
die	from	smth	(*bir şeyden ölmek*)
believe	in	smth	(*bir şeye inanmak*)
argue	about	smth	(*bir şeyi tartışmak*)
object	to	smth	(*bir şeye karşı çıkmak*)
obtain	from	smth	(*bir şeyden elde etmek*)

I don't agree with them. (*Onlarla aynı fikirde değilim.*)
I'll stay with you. (*Ben sizinle kalacağım.*)
Are you waiting for somebody? (*Birisini mi bekliyorsun?*)
Everyone must work for a living. (*Herkes geçim için çalışmak zorunda.*)
You can't resort to force. (*Kuvvete başvuramazsın.*)

c) Zarf takılı fiillerin (Phrasal verb) Edatlı Nesne alan şekli: (Ayrıca bknz: 317-321)

1. Bazen , zarf takılı fiil, takılardan başka NESNESİ ile bir edatla bağlanır:

get along	with	somebody - *birisiyle geçinmek*
carry on	with	somebody - *bir şeye devam etmek*
be fed up	with	somebody - *bir şeyden bıkmak*
run away	from	somebody - *birisinden kaçmak*
put up	with	somebody - *bir şeye katlanmak*

Let them carry on with their work. (*İşlerine devam etsinler.*)
Must I put up with all this? (*Bütün bunlara katlanmam mı gerek?*)

2. Bir çok kere NESNE, fiille zarf takısının arasına girebilir:

put	smth	on	*bir şeyi giymek*
give	smth	back	*bir şeyi geri vermek*
call	smth	off	*bir (toplantıyı) iptal etmek*
cut	smth	down	*bir şeyi kesmek (ağaç)*
cut	smth	off	*bir şeyi kesmek (su)*
let	smb	in	*birini içeri almak*
hand	smth	out	*bir şeyi dağıtmak*
make	smth	up	*bir şeyi uydurmak*

Let's talk this over. *Bunu tartışalım.*
Don't count me in. *Beni hesaba katma.*
Put your hat on. *Şapkanızı giyiniz.*
You left my name out. *Adımı atladınız.*
I'll call you up later. *Sizi sonra ararım.*

d) Nesne bir MASTAR şeklindedir:

1. Bu şekilde kullanılan fiiller:

agree to	*kabul etmek*	learn to	*öğrenmek*
attempt to	*girişimde bulunmak*	hope to	*ümit etmek*
choose to	*tercih etmek*	hasten to	*acele etmek*
consent to	*kabul etmek*	expectto	*beklemek*
offer to	*teklif etmek*	decide to	*karar vermek*
promise to	*söz vermek*	dare to	*cesaret etmek*
refuse to	*reddetmek*	manage to	*başarmak*

He pretended to be ill. (*Hasta numarası yaptı.*)
I want to give it back. (*Onu geri vermek istiyorum.*)
He agreed to pay. (*Ödemeye razı oldu.*)
I promise not to come late. (*Geç gelmemeye söz veriyorum.*)
I'm beginning to understand. (*Anlamaya başlıyorum.*)
I'd love to come. (*Seve seve gelirim.*)

2. Mastar, bazen anlam icabı edilgen şekilde bulunur:

I hate to be interrupted. (*Sözümü kesilmesinden hoşlanmam.*)
She likes to be complimented. (*Övülmekten hoşlanıyor.*)
I expect to be taken seriously. (*Ciddiye alınmayı bekliyorum.*)
It needs to be painted again. (*Yeniden boyanması gerek.*)
They appear to be well fed. (*İyi beslenmiş görünüyorlar.*)
He doesn't like to be treated like a child. (*Bir çocuk gibi davranılmasını sevmiyor.*)

e) **Kendine ait özne alan nesne görevinde mastar:**

I'd like you to come with us. (*Bizimle gelmeni isterim.*)

I expect them to obey the rules. (*Onlardan kurallara saygılı olmalarını beklerim.*)

I don't want her to stay out late. (*Geç saatlere kadar dışarıda kalmasını istemem.*)

Do you want me to help them? (*Onlara yardım etmemi istiyor musun?*)

Bu kuruluşta kullanılan başlıca fiiller:

ask - *istemek* expect - *beklemek*

like - *istemek* hate - *istememek*

f) **Nesne -ing şekilli isim fiildir:**

a. Bu kuruluştaki fiiller nesne olarak yalnız –ing şekilli isimfiil alırlar.

admit	*kabul etmek*	dislike	*hoşlanmamak*
avoid	*sakınmak*	enjoy	*hoşlanmak*
consider	*düşünmek*	finish	*bitirmek*
defer	*ertelemek*	forgive	*bağışlamak*
deny	*inkâr etmek*	keep on	*sürdürmek*
quit	*bırakmak*	recall	*hatırlamak*
resent	*içerlemek*	start	*başlamak*
suggest	*önermek*	can't help	*kendini alamamak*

Keep walking. (*Yürümeye devam edin.*)

I don't mind waiting. (*Beklemeye itirazım yok.*)

The windows need painting. (*Pencerelerin boyanması gerekiyor.*)

Don't start shouting. (*Boğırmaya başlama.*)

I hate being disturbed. (*Rahatsız edilmekten nefret ederim.*)

b. Kendine ait özne alan **-ing** şekilli nesne:

Bazı durumlarda cümlenin doğal öznesinden ayrı olarak nesne durumunda buluna -ing şekilli isimfiilin de ayrı bir öznesi olabilir.

I can't stop **her** going there. (*Oraya gitmesine engel olomam.*)

Do you mind **him** coming with us? (*Bizimle gelmesinde sizce mahzuru var mı?*)

I don't remember **Carol** taking it. (*Onu Carol'un aldığını hatırlamıyorum.*)

They don't mind **me** coming late. (*Geç gelmeme aldırmazlar.*)

It doesn't justify **you** talking like that. (*Bu, sizin bu şekilde konuşmanızı haklı çıkarmaz.*)

He hates **us** eating onions. (*Soğan yememizden hiç hoşlanmaz.*)

c. Edatlı nesne alan şekli:

Bu şekilde kullanılan başlıca fiiller ve birlikte kullanılan edatlar şunlardır:

amount to -ing	*anlamına gelmek*	worry about-ing	*endişe etmek*
agree to -ing	*kabul etmek*	succeed in -ing	*başarmak*
confess to -ing	*itiraf etmek*	think of -ing	*düşünmek*
dream of -ing	*hayal kurmak*	object to -ing	*itiraz etmek*
forget about -ing	*unutmak*	insist on -ing	*ısrar etmek*
see about -ing	*icabına bakmak*	begin by -ing	*başlamak*

■ İngilizcede fiil, bir edattan sonra geldiğinde mutlaka **-ing** şeklini alır.

You will be reduced to begging. (*Dilenecek hale düşeceksiniz.*)
He is thinking of forgiving them. (*Onları bağışlamayı düşünüyor.*)
We succeeded in finding the address. (*Adresi bulmayı başardık.*)
I don't believe in helping the lazy. (*Tembellere yardım etmeye inanmıyorum.*)
Don't worry about mending it. (*Onun tamiri hususunda endişe etmeyin.*)
They are aiming at controling the market. (*Piyasayı kontrol oltına almayı amaçlıyorlar.*)
He is talking of retiring. (*Emeklilikten bahsediyor.*)
She insists on taking the exam. (*Sınava girmekte diretiyor.*)
He is accused of organizing the strike. (*Grevi düzenlemekle suçlanıyor.*)

g) Kendine ait özne alan edatlı nesne:

I object to John attending the meeting. (*John'un toplantıya katılmasına karşıyım.*)
I despair of Tom finding the address. (*Tom'un adresi bulacağından ümitli değilim.*)
Why talk about the team losing? (*Takımın kaybedeceğinden neden bahsedelim.*)
I'll see about the girls doing the beds. (*Kızların yatak yapmalarını sağlarım.*)
He insists on Bill getting the job. (*Bill'in bu göreve atanmasında ısrar ediyor.*)
Do you approve of me joining the group? (*Gruba katılmamı uygun buluyor musun?*)

h) Nesne olarak hem Mastar hem İsimfiil alabilen fiiller:

1. Anlam farkı olmaksızın kullanılış şekli:

Bu yapıdaki fiillerden sonra hem –ing şekilli isimfiil, hem de mastar gelebilir.
Ancak **-ing** şekilli nesnelerde özne eylemle çok yakından ilişkilidir. Mastar ise eylemi genel bir anlamda ifade eder. Ayrıca **attempt ve intend** ..... gibi fiillerin nesnelerinin mastar şekli alması daha yaygındır.

Bu şekilde kullanılan fiiller şunlardır:

attempt - *teşebbüs etmek*	intend –*niyeti olmak*
be afraid - *korkmak*	like - *hoşlanmak*
begin - *başlamak*	prefer –*tercih etmek*
continue –*devam etmek*	start - *başlamak*

He has continued doing the same thing. (*Aynı şeyi yapmaya devam etti.*)
He has continued to do the same thing. (*Aynı şeyi yapmaya devam etti.*)
Don't start arguing. (*Tartışmaya başlama.*)
We can start to eat. (*Yemeye başlayabiliriz.*)
You can start packing. (*Eşyalarını toplamaya başlayabilirsin.*)
They'll all start to complain. (*Hepsi sızlanmaya başlayacak.*)
I prefer swimming. (*Yüzmeyi tercih ederim.*)
I prefer to swim. (*Yüzmeyi tercih ederim.*)

2. Ayrı anlamlarda kullanılış şekli:

Bu yapıdaki fiilleri –ing şekilli bir isim fiil veya bir mastar izleyebilir. Ancak, bu iki kullanılış arasında büyük anlam farkı vardır:

-ing şekilli nesne: Genellikle geçmişte yapılan eylem için kullanılır.

mastar şekilli nesne: Gelecekte yapılacak eylemler için kullanılır.

want ve stop .... gibi fiillerde: Büyük kullanılış ayrılıkları olur.

Bu şekilde kullanılan fiiller şunlardır:

forget -ing - *unutmak* (geçmişe yönelik)
forget to - *unutmak* (geleceğe yönelik)
remember –ing *hatırlamak* (geçmişe yönelik)
remember to *hatırlamak* (geleceğe yönelik)
regret –ing *pişmanlık duymak*
regret to *üzüntü duymak*
try –ing *denemek*
try to *gayret etmek*

Try opening it with a knife. (*Onu bıçakla açmayı dene.*)
Try to understand. (*Anlamaya çalış.*)
I regret buying it. (*Onu satın oldığıma pişmonım.*)
I regret to say it's true. (*Maalesef doğudur.*)
I don't remember seeing him there. (*Onu orada gördüğümü hatırlamıyorum.*)
I will remember to tell him. (*Ona söylemeyi hatırlorım.*)
I meant to tell you. (*Sona söylemek niyetindeydim.*)
It means going all over it again. (*Bu, onu baştonbaşa yeniden incelemek demektir.*)

i) **Nesne olarak kullanılan *that* cümleciği:**

Bu kalıpta kullanılan başlıca düşünce fiilleri şunlardır:

agree - *kabul etmek*	expect - *beklemek*	realize - *idrok etmek*
assume - *farz etmek*	forget – *unutmak*	see - *görmek*
claim- *iddia temek*	hear - *duymak*	show - *göstermek*
declare - *ilan etmek*	hope – *ümit etmek*	say - *söylemek*
doubt – *şüphe etmek*	notice - *fark etmek*	think– *sanmak*

Çoğu zaman that sözcüğü cümleden düşer:

I see that everything is ready. (*Bakıyorum her şey hazır.*)
I hear that Mary is getting married. (*Duyduğuma göre Mary evleniyor.*)
I knew he was lying. (*Yolan söylediğini anlamıştım.*)
I understand he is returning soon. (*Anladığıma göre yakında dönüyor.*)
I don't think he is right. (*Haklı olduğunu sanmıyorum.*)
I guess that he realizes it. (*Galiba, işin farkındadır.*)
How did you guess I was there? (*Orada olduğumu nasıl tahmin ettin?*)
Don't you understand that you're ill? (*Hasta olduğunu anlamıyor musun?*)
It is feared that he has drowned. (*Boğulmuş olmasından korkuluyor.*)
It is said that he is very rich. (*Çok zengin olduğu söyleniyor.*)

j) **Aynı şekilde düşünce fiilleri, kendilerini birçok yönden tamamlayan *wh-* başlıklı cümlecikler de alırlar:**

Can anyone explain why prices are falling? (*Fiyatların neden düştüğünü izah edebilen var mı?*)
I have no idea what he wants. (*Ne istediği hakkında bir fikrim yok.*)
We'll find out whether it's true or not. (*Doğru olup olmadığını anlayacağız.*)
I wonder who the new minister is. (*Yeni bakanın kim olduğunu merak ediyorum.*)
It depends on what he wants. (*Bu, ne istediğine bağlı.*)
Think of what it will cost us. (*Bize nelere mal olacağını bir düşün.*)
I have forgotten which bus to take. (*Hangi otobüse bineceğimi unuttum.*)
Do you know where to look for it? (*Onu nerede arayacağını biliyor musun?*)
Pay attention to what he is saying. (*Söylediğine kulak as.*)
It depends on where you're going. (*Bu, nereye gittiğine bağlı.*)

k) **Nesnesi iyelik sıfatı alan fiiller:**

En işlek olanlar şunlardır:

be in one's power - *elinde olmak*	find one's way - *yolunu bulmak*
be out of one's mind - *aklını kaçırmak*	hurt one's hand - *elini incitmek*
be one's turn - *sırası olmak*	keep one's word - *sözünü tutmak*
brush one's teeth - *dişlerini fırçalamak*	lose one's temper - *kendini kaybetmek*
change one's clothes - *elbiselerini değiştirmek*	lose one's way - *yolunu kaybetmek*
change one's mind - *fikrini değiştirmek*	open one's eyes - *gözünü açmak*
comb one's hair - *saçını toromak*	shake one's head - *başını sallamak*
do one's best - *elinden geleni yapmak*	spend one's time - *vaktini harcamak*
do one' s duty - *görevini yapmak*	take one's seat - *yerini almak*
wash one's hands - *ellerini yıkamak*	

I won't change my mind.	*(Fikrimi değiştirmem.)*
Go and wash your hands.	*(Git ellerini yıka.)*
She has done her duty.	*(O, görevini yaptı.)*
Open your eyes.	*(Gözünü aç.)*
We lost our way.	*(Yolumuzu kaybettik.)*
We kept our word.	*(Biz sözümüzü tuttuk.)*
Stop shaking your head.	*(Başını sallayıp durma.)*
Please take your seats.	*(Lütfen yerlerinizi alınız.)*
He 'll do his best.	*(Elinden gelini yapacaktır.)*

B. ÇİFT NESNE ALAN FİİLLER (TWO-OBJECT VERBS)

Birçok fiil, bir tek nesne ile yetinir. Ancak bazı fiiller anlam gereği iki nesneye ihtiyaç gösterir.

a) **Nesnelerden biri bir isimden, diğeri değişik edatlı nesnelerden oluşur.**

Sayıları yüzleri bulan bu tür fiillerin başlıcaları şunlarıdır:

	Düz nesne	Edatlı nesne				
accuse	somebody	of	smth	*bir kimseyi*	*bir şeyle*	*itham etmek*
add	something	to	smth	*bir şeyi*	*bir şeye*	*katmak*
blame	somebody	for	smth	*bir kimseyi*	*bir şey için*	*suçlamak*
change	something	for	smth	*bir şeyi*	*bir şeyle*	*değiştirmek*
compare	something	with/to	smth	*bir şeyi*	*bir şeyle*	*karşılaştırmak*
congratulate	somebody	on	smth	*bir kimseyi*	*bir şey için*	*kutlamak*
connect	something	with	smth	*bir şeyi*	*bir şeye*	*bağlamak*
excuse	somebody	from	smth	*bir kimseyi*	*bir şeyden dolayı*	*mazur görmek*
fill	something	with	smth	*bir şeyi*	*bir şeyle*	*doldurmak*
forgive	somebody	for	smth	*bir kimsenin*	*bir şeyini*	*bağışlamak*
hide	something	from	smb	*bir kimseden*	*bir şeyi*	*saklamak*
invite	somebody	to	smth	*bir kimseyi*	*bir şeye*	*davetetmek*
praise	somebody	for	smth	*bir kimseyi*	*bir şeyden dolayı*	*övmek*
prefer	something	to	smth	*bir şeyi*	*bir şeye*	*tercih etmek*
spend	something	from	smth	*bir şeyi*	*bir şeyden*	*ayırmak*
separate	something	on	smth	*bir şeyi*	*bir şeye*	*harcamak*
steal	something	from	smb	*bir kimseden*	*bir şeyi*	*çalmak*
thank	somebody	for	smth	*bir kimseye*	*bir şey için*	*teşekkür etmek*
waste	something	on	smth	*bir şeyi*	*bir şey üzerine*	*harcamak*

Thank you for your help. (*Yardımlarınıza teşekkür ederim.*)
Compare the price with the other. (*Fiyatı diğeriyle karşılaştır.*)
They spent a lot on books. (*Kitaba çok para harcadılar.*)
You remind me of my father. (*Bono babamı hatırlatıyorsun.*)
Don't play tricks on me. (*Bana oyun aynamaya kalkma.*)
Ask them for the keys. (*Onlardan anahtarı iste.*)
Subtract ten from the amount. (*Toplamdan on çıkar.*)

b) İkinci nesne-ing şekilli fiildir:

Bu kuruluşta kullanılan en belirgin fiiller şunlardır:

arrest	somebody	for	doing	smth	*birini*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*tutuklamak*
blame	somebody	for	doing	smth	*birini*	*bir şey yapmaktan*	*sorumlu tutmak*
prevent	somebody	from	doing	smth	*birinin*	*bir şey yapmasına*	*engel olmak*
praise	somebody	for	doing	smth	*birini*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*övmek*
punish	somebody	for	doing	smth	*birini*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*cezalandırmak*
stop	somebody	from	doing	smth	*birinin*	*bir şey yapmasına*	*mani olmak*
suspect	somebody	of	doing	smth	*birinden*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*şüphelenmek*
thank	somebody	for	doing	smth	*birine*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*teşekkür etmek*
spend	time	on	doing	smth	*vaktini*	*bir şey yapmakla*	*harcamak*
forgive	somebody	for	doing	smth	*birini*	*yaptığı bir şeyden dolayı*	*affetmek*

Thank you for coming. *Geldiğinize teşekkür ederim.*
You can't punish them for obeying orders. *Emirleri yerine getirdiler diye cezalandıramazsın.*
I can't prevent a baby from crying. *Bir bebeğin ağlamasına engel olamam.*
He compared it to travelling in space. *Onu, fezada uçmaya benzetti.*
Why praise him for doing his job? *Görevini yaptı diye neden onu övelim?*
Forgive us for trespassing. *Günah işlediğimizden dolayı bizi affet.*

c) Anlam gereği her iki nesne de edatlı tümleçte oluşur:

He was sent	to prison	for life.	*Ömür boyu hapse mahkûm oldu.*
He can count	from one	to ten.	*Birden ona kadar soyabilir.*
I worked	for him	for a year.	*Bir yıl anun yanında çalıştım.*
I can't agree	with you	on this subject.	*Bu konuda sizinle uyuşomıyoruz.*
Give them	to him	as a present.	*Onları ona hediye olarak ver.*
They turned	to her	for help.	*Yardım için ono başvurdular.*

d) İkinci nesne *wh-* başlıklı cümlecikten oluşur:

I can't tell you what you should do. (*Sana ne yapacağını söyleyemem.*)
Tell the police what you've told us. (*Polise bize söylediklerinizi anlatın.*)
Could you explain to us what you mean? (*Bize ne demek istediğini anlatabilir misin?*)
Will you show us how it works? (*Bize, nasıl çalıştığını gösterir misin?*)
Ask Mary whether lunch is ready. (*Mary'ye yemeğin hazır olup olmadığını sor.*)
I can't reveal to you where she is. (*Nerede olduğunu size açıklayamam.*)

e) İkinci nesne *wh-* başlıklı sözcük öbeğinden oluşur:

I'll teach them how to drive. (*Onlara araba sürmeyi öğreteceğim.*)
I advised them where to go. (*Onlara nereye gidebileceklerini tavsiye ettim.*)
I can't tell you what to do. (*Sana ne yapacağına dair bir şey söyleyemem.*)
Nobody told us where to wait. (*Kimse bize nerede bekleyeceğimizi söylemedi.*)
Somebody should teach them how to dress. (*Birileri onlara giyinmeyi öğretmeli.*)

f) İkinci nesne *that* başlıklı bir cümlecikten oluşur:

I reminded him that the bus left at 8. (*Ona otobüsün saat 8'de kalktığını hatırlattım.*)
He told us that he would be late. (*Bize geç kalacağını söyledi.*)
He confessed to us that he had spent the money. (*Parayı harcadığını bize itiraf etti.*)
I explained to them that there would be no change.
(*Değişiklik yapılmayacağını onlara anlattım.*)
This has taught me that I shouldn't rely on anyone.
(*Bu, bana kimseye güvenmememem gerektiğini öğretti.*)

g) İkinci nesne mastardan oluşur:

He forced me to help him.	(*O beni yardım etmeğe zorladı.*)
I advise you to learn English.	(*İngilizce öğrenmenizi tavsiye ederim.*)
What did you tell them to do?	(*Onlara ne yapmalarını söyledin?*)
Who allowed them to leave?	(*Ayrılmalarına kim izin verdi?*)

C. NESNENİN BOŞLUĞUNU DOLDURAN "IT" (ANTICIPATORY "it" USEDAS OBJECT)

a) Mastar olan bir nesnenin yerini dolduran "**it**":

I don't think it right to keep silent. (*Susmayı doğru bulmuyorum.*)
I consider it my duty to warn you. (*Sizi ihtar etmeyi bir görev sayıyorum.*)
He finds it hard to please everyone. (*Herkesi memnun etmek zoruna gidiyor.*)
I think it wrong to forgive everyone. (*Herkesi affetmemin yanlış olduğunu düşünüyorum.*)
I believe it wiser to wait. (*Sanırım beklemek daha akıllıca bir iş olacak.*)
I find it hard to believe his stories. (*Hikâyelerine inanmak zoruma gidiyor.*)
Do you consider it wise to borrow more? (*Daha fazla borç almak sence akıllılık mı olur?*)

b) Nesne görevindeki "**that**" başlıklı bir cümleciğin yerini doldurur:

En yaygın kalıplar şunlardır:

I think it	I find it	I consider it	I'll see to it
I regard it	I believe it	I make it	

I'll see to it that he works. (*Çalışması için icabına bakarım.*)
They make it a condition that we pay cash. (*Nakit ödememizi şart koşuyor.*)
I regard it an honour that he should trust us. (*Bize güvenmesini bir şeref sayarım.*)
I'll see to it that you get paid. (*Paranı vermeleri için icabına bakarım.*)
I think it wrong that they should be punished.
(*Cezalandırılmalarının doğru olduğunu sanmıyorum.*)

c) Kalıplaşmış birçok deyimlerde nesnenin yerini doldurur:

Have it your way. (*Nasıl istersen öyle yap.*)
Take it easy. (*Yavaş ol.*)
I take it you have refused the offer. (*Anladığıma göre teklifi reddetmişsiniz.*)
I can't stand it anymore. (*Artık tahammülüm kalmadı.*)
Take it easy. (*Sakin ol.*)
We'll stick it out. (*Sonuna kadar dayanacağız.*)
I don't feel like it. (*Canım istemiyor.*)
He's not up to it. (*Bu işi beceremez.*)
Get on with it. (*İşinize devam edin.*)

D. DOLAYLI VE DOLAYSIZ NESNE (THE DIRECT AND THE INDIRECT OBJECT)

Türleri			
	Birbirlerine dönüşebilen kullanımı	Edatsız şekli:	I sold him my bicycle. (*Bisikletimi ona sattım.*) I cooked the children some rice. (*Çocuklara pilav pişirdim.*)
		Edatlı şekli:	I sold my bicyle to Tom. (*Bisikletimi Tom'a sattım.*) I cooked some rice for the childen. (*Çocuklara pilav pişirdim.*)
	Birbirlerine dönüşemeyen kullanımı	Edatsız şekli:	It cost him his life. (*Hayatına mal oldu.*) Call me a taxi. (*Bana bir taksi çağırın.*)
		Edatlı şekli:	Can you translate it for me? (*Bunu bana çevirebilir misiniz?*) I prefer this to the other one. (*Bunu ötekine tercih ederim.*)

1. BİRBİRLERİNE DÖNÜŞEBİLEN KULLANIMI (THE CONVERTIBLE OBJECT)

İngilizcede bazı fiiller, dolaylı (-e hali ile) ve dolaysız (-i hali ile) olmak üzere iki nesne alırlar.

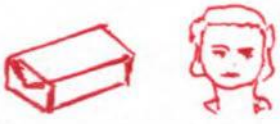
Bu nesneler fiillerine edat ile (for ve to) bağlanabileceği gibi edatsız da bağlanabilir:

a)

I'll send my aunt the parcel.
(*Paketi teyzeme yollayacağım.*)

b)

I'll send the parcel to my aunt.
(*Paketi teyzeme yollayacağım.*)

a)

Find the teacher a chair.
(*Öğretmene bir sondolya bul.*)

b)

Find a chair for the teacher.
(*Öğretmene bir sandolya bul.*)

a. EDATSIZ KULLANILIŞ ŞEKLİ

THE DIRECT AND THE INDIRECT OBJECT (OMITTING THE PREPOSITION)

Bu tür cümlelerde dolaylı nesne önce, dolaysız nesne sonra gelir. Edat, cümlenin anlamında bulunur. Bu şekil, dolaylı nesne me, you .... gibi zamirlerden oluştuğu zaman tercih edilir.

Bu şekilde kullanılan fiiller şunlardır:

ask - *sormak*	cook - *pişirmek*	make - *yapmak*
bring - *getirmek*	find - *bulmak*	offer - *teklif etmek*
cut - *kesmek*	give - *vermek*	pay - *ödemek*
buy - *satın almak*	lend - *ödünç vermek*	promise - *söz vermek*
sell - *satmak*	send - *göndermek*	teach - *öğretmek*
write - *yazmak*	throw - *atmak*	

I sold Tom my share.	(*Hissemi Tom'a sattım.*)
I'll lend you some money.	(*Sana biraz borç para veririm.*)
Will you play me something?	(*Bana bir şey çalar mısın?*)
Get yourself a glass.	(*Kendine bir bardak bul.*)
Did they leave us something?	(*Bize bir şey bıraktılar mı?*)
Ask him the same question.	(*Ona aynı soruyu sorun.*)
Make me a sandwich.	(*Bana bir sandöviç yapın.*)

b. EDATLI KULLANILIŞ ŞEKLİ

THE DIRECT AND INDIRECT OBJECT (THE PREPOSITIONAL FORM)

Nesnelerin fiillerine to veya for edatları ile bağlandığı bir şeklidir.
Bu durumda dolaysız nesne önce, dolaylı nesne sonra gelir. Bu kalıbın her zaman edatsız kalıba dönüşmesi mümkündür.

Bu şekilde sık kullanılan fiiller şunlardır:

sell - *satmak*	give - *vermek*	teach - *öğrenmek*
bring - *getirmek*	owe - *borçlu olmak*	find - *bulmak*
buy - *satın almak*	pass - *elden ele vermek*	send - *yollamak*
cut - *kesmek*	pay - *ödemek*	do - *yapmak*

I sold my share to Tom. (*Hissemi Tom'a sattım.*)
Will you play something for me? (*Bana bir şey çalar mısın?*)
Did they leave something for us? (*Bize bir şey bıraktılar mı?*)
Ask the same question to him. (*Ona aynı soruyu sorun.*)

2. BİRBİRLERİNE DÖNÜŞEMEYEN KULLANIMI (THE INCONVERTIBLE OBJECT)

a. Edatsız kalıba dönüşemeyen edatlı şekli:

Bu şekilde kullanılan fiiller şunlarıdır:

translate - *çevirmek*	say - *söylemek*	leave - *bırakmak*
finish - *bitirmek*	apply - *tatbik etmek*	mention - *zikretmek*
return - *geri göndermek*	confess - *itiraf etmek*	reveal - *açıklamak*
deliver - *vermek*	explain - *izahetmek*	

Can you translate it for me?	(*Bunu bana çevirebilir misin?*)
Return the parcel to the sender.	(*Paketi, gönderene geri yollayın.*)
Say hallo to your friends.	(*Arkadaşlarına merhaba de.*)

b. Edatlı kalıba dönüşemeyen edatsız şekli:

It cost him his life.	(*Onun hayatına mal oldu.*)
Can I ask you a favour?	(*Senden bir iyilik isteyebilir miyim?*)
She gave me a smile.	(*Bana gülümsedi.*)
I wish you a happy journey.	(*Size mutlu bir yolculuk dilerim.*)
It'll cost you nothing .	(*Sana bedavaya gelir.*)

35 CÜMLENİN TEMEL ÖĞELERİ: TAMLAYICI (THE COMPLEMENT)

OLUŞU VEYA EYLEMİ EKSİK ANLATAN YÜKLEM VE TAMLAYICILARI
VERBS OF INCOMPLETE PREDICATION AND THE COMPLEMENT

Bazı fiiller, cümlede bir nesne bulunsun veya bulunmasın, anlattıkları eylemi eksik olarak ifade eder. Bu eksik kalan kısım bir tamlayıcı ile tamlanır.

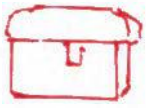
We call him. (*Ona deriz.*)

Bu cümlenin anlamında, cümlede nesne bulunmasın rağmen, bir eksiklik olduğu açıktır. Cümle tamlanacak olursa:

We call him fatsy. (*Ona şişko deriz.*) şeklini alır.

Aynı şeklide;

It keeps the food. (*Yemekleri tutar.*) ifadesinde de bir eksiklik olduğu görülür.

It keeps the food **warm**. (*Yemekleri sıcak tutar.*) şeklinde söylenirse tamamlanmış olur.

Nesne ile tamlayıcı arasındaki görev farkı:

a) Geçişli bir fiilin bir nesne ile tamamlanıp yargıyı tam olarak aktarmasını sağlar.	**b)** Anlamı dolayısıyla nesne dışında da bir tamlayıcıya ihtiyaç duyan eksik anlamlı fiiller.
1) They made a toy house. (*Oyuncak ev yaptılar.*)	1) They made him the leader. (*Onu lider yaptılar.*)
2) You can keep it. (*Sizde kalabilir.*)	2) Keep your hair dry. (*Saçını kuru tut.*)
3) I like it. (*Onu sevdim.*)	3) I like it baked. (*Onu fırında pişmiş severim.*)
4) We don't pronounce the "s". ("*s*" *harfini telaffuz etmeyiz.*)	4) I pronounce you husband and wife. (*Sizi karı koca ilan ediyorum.*)

ÜÇ AYRI TAMLAYICI ÇEŞİDİ VARDIR:

A. ÖZNE TAMLAYICISI (SUBJECTIVE COMPLEMENT)

Öznenin anlamca eksik kalan kısımını tamlayan öğedir.

Bu şekilde tamlanan belli başlı fiiller şunlardır:

be - *olmak*	keep - *tutmak*	smell - *kokmak*
become - *olmak*	remain - *kalmak*	look - *görünmek*
feel - *hissetmek*	taste - *tadı olmak*	seem - *görünmek*

1. Sıfatla tamlanma:

The safe was found empty.	(*Kasa boş bulundu.*)
His death was kept secret.	(*Ölümü gizli tutuldu.*)
Your tea is becoming cold.	(*Çayınız soğuyor.*)

2. İsimle tamlanma:

We became good friends.	(*İyi arkadaş olduk.*)
It proved to be a fatal mistake.	(*Ölümcül bir hata olduğu ortaya çıktı.*)
Bill doesn't look his age.	(*Bill yaşını göstermiyor.*)

3. *-ed* şekilli bir sıfat fiille tamlanma:

I felt unwanted there.	(*Orada istenmediğimi hissettim.*)
They remained unconvinced.	(*İkna olmadılar.*)
You sound scared.	(*Sen korkmuşa benziyorsun.*)
He died forgotten.	(*Unutulmuş olarak öldü.*)

4. *-ing* şekilli sıfatfiille tamlanma:

It keeps falling.	(*Oradan devamlı düşüyor.*)
It wants polishing.	(*Cilalanması gerekiyor.*)
It won't stand handling.	(*Bu, ellenmeye gelmez.*)
The wall paper needs changing.	(*Duvar kâğıdının değişmesi gerekiyor.*)

S. *"as"* takımı ile tamlanma:

It was accepted as a model.	(*Bir örnek olarak kabul edilmişti.*)
It was taken as an insult.	(*Bir hakaret olarak nitelendirildi.*)
It is considered as an ultimatum.	(*Bir ültimatom olarak telakki ediliyor.*)

6. *wh-* başlıklı bir cümlecikle tamlanma:

That is why I didn't trust him.	(*İşte bu sebepten ona güvenmezdim.*)
That is what made him angry.	(*Onu kızdıran bu idi.*)
That is what he wrote me.	(*Bana yazdığı buydu.*)

B. NESNE TAMLAYICISI (OBJECTIVE COMPLEMENT)

Nesnenin anlamında eksik kalan kısmını tamlayan öğedir.

1. Bir isimle tamlanma:

We consider it a great honour.	(*Bunu büyük bir onur soyarız.*)
They chose him Man of the Year.	(*Onu yılın adamı seçtiler.*)
Call it what you will.	(*Ona ne dersen de.*)
I pronounce you husband and wife.	(*Sizi karı koca ilan ediyorum.*)

2. Bir sıfatla tamlanma:

I shall hold you responsible.	(*Sizi sorumlu tutarım.*)
I prefer my tea strong.	(*Çayım demli olsun.*)
Do you call that clean?	(*Sen buna temiz mi diyorsun?*)
I don't find it funny.	(*Bunu hiç de komik bulmuyorum.*)
Could you cut it thin?	(*İnce kesebilir misin?*)

3. Edat takımı ile tamlanma:

They consider her on leave.	(*Onu izinli sayıyorlar.*)
They keep them under pressure.	(*Onları baskı altında tutuyorlor.*)
Are you accusing him of robbery?	(*Onu hırsızlıkla mı suçluyorsun?*)
You 'll get yourself in trouble.	(*Başını derde sokacaksın.*)

4. Bir mastarla tamlanma:

I guess her to be over sixty. (*Altmış yaşlarında olduğunu tahmin ediyorum.*)
I don't think this to be the case. (*Bunun böyle olduğunu sanmıyorum.*)
I believe it to have been a mistake. (*Bunun bir hata olduğuna inanıyorum.*)

5. *-ing* şekilli fiilimsi ile tamlanma:

I found him sleeping in the garden.	*Onu bahçede uyurken buldum.*
You are keeping them waiting.	*Onları bekletiyorsun.*
Once I caught him cheating.	*Onu bir keresinde kopya çekerken yakaladım.*

6. *-ed* şekilli sıfat fiille tamlanma:

I found it broken. (*Onu kırık buldum.*)
They left it half finished. (*Onu yorım bırakmışlar.*)
You can consider it done. (*Onu olmuş bil.*)

C. YÜKLEM TAMLAYICISI (PREDICATIVE COMPLEMENT)

Yüklemin cümlede anlamca eksik bıraktığı kısmı tamamlayan öğedir.
Bu durum dönüşüm fiillerde ortaya çıkar ve bu fiiller tamlayıcılarıyla birlikte bir birleşik fiil oluştururlar:

get wet - *ıslanmak*	run short - *azalmak*	go mad - *çıldırmak*
go wrong - *ters gitmek*	come true - *gerçekleşmek*	turn sour - *ekşimek*
fall ill - *hastalanmak*	fall asleep - *uykuya dalmak*	run dry - *kurumak*

feel funny - *kendini tuhaf hissetmek*

1. Sonuç belirten bir sıfatla tamlanma:

He broke the door open. (*Kapıyı kırıp açtı.*)
I fell asleep. (*Uyuya kalmışım.*)
He is growing old. (*Yaşlanıyor.*)
Keep your eyes open. (*Gözlerini dört oç.*)
You are driving one mad. (*Herkesi deli ediyorsun.*)

2. *"see"* ve *"hear"* fiilleri iki ayrı şekilde tamlanabilir:

a) Mastarla tamlanacak fiilin anlattığı eylem başlangıcından itibaren aktarıldığını anlatır:

I saw this man hit the waiter. (*Bu adamın garsono vurduğunu gördüm.*)
No one saw the girl leave. (*Kızın ayrılışını kimse görmedi.*)
I heard him order the soldiers to shoot. (*Askerelere onun ateş emri verdiğini duydum.*)

b) -ing şekilli fiilimsi ile tamlanacak olursa, eylemin ancak bir anının ya da o esnada cereyen edenlerin aktarıldığını belirtir:

I saw him ringing the bell. (*Onu zil çalarken gördüm.*)
I saw them talking to Mary. (*Mary ile konuştuklarını gördüm.*)
Did you notice anyone going out? (*Birini çıkarken gördün mü?*)

c) Anlam gereği bazen tamlayıcı edilgen şekilde ifade edilir:

I saw the women being followed. (*Kadının izlenmekte olduğunu gördüm.*)
Have you ever seen a man hanged? (*Bir adamın asılışını hiç gördün mü?*)
I saw her taken to hospital. (*Hastaneye götürülüşünü gördüm.*)

d) -ed şekilli sıfat fiille tamlanma:

You sound surprised. (*Şaşırmış gibi bir halin var.*)
He appeared embarrassed. (*Mahcup bir hali var.*)
I feel depressed. (*Moralim bozuk.*)
It is eaten uncooked. (*Çiğ yenir.*)

SIFATIN TAMLANMASI

Completing the meaning of an adjective

Bazı durumlarda sıfatlar, tarz , sebep, amaç, oluş .... gibi değişik yönlerden bir tamlayıcıyla tamlanmaya ihtiyaç gösterirler.

Ancak sıfatı tamlayan sözcükler ile sıfatları niteleyen zarflar birbirlerine karıştırılmamalıdır.

a) Sıfatın zarflarla nitelenmesi:

It's very easy. (*Çok kolaydır.*) Kolaylık derecesi belirtiliyor.
They are quite difficult. (*Bunlar oldukça zor.*) Zorluğun derecesi belirtiliyor.
I'm so sorry. (*Çok üzgünüm.*) Üzüntünün ne kadar çok olduğu belirtiliyor.

b) Sıfatın tamlayıcı ile tamlanması:

It 's very easy to wash. (*Yıkanması çok kolay.*) Neyin çok kolay olduğu açıklanıyor.
They are quite difficult to find these days. (*Bu günlerde onları bulmak oldukça zor.*)
Neyin bulunmasının zor olduğu açıklanıyor.
I'm sorry to hear that. (*Bunu duyduğuma üzgünüm.*)
Üzüntünün neden kaynaklandığı açıklanıyor.

TAMLAYICININ ALDIĞI ŞEKİLLER

1. Tamlayıcı bir mastardır:

a) Neden yönünden tamlayan:

Bu kalıptaki tamlanma duygu anlatan sıfatların nelerden kaynaklandığını açıklar.
Bu sıfatların bazıları şunlardır:

angry - *kızgın*	happy - *mutlu*	lucky - *şanslı*
glad - *memnun*	proud - *gururlu*	sorry - *üzgün*
fortunate - *şanslı*	furious - *öfkeli*	

We are fortunate to live here. (*Burada yaşadığımız için şonslıyız.*)
We are proud to have such a leader. (*Böyle bir liderimiz olduğundan gurur duyuyoruz.*)
I'm so glad to see you again. (*Sizi yeniden gördüğüm için çok memnunum.*)
I'm sorry to hear that. (*Bunu duyduğuma üzüldüm.*)
We are happy for you to get the job. (*İşe sizin alınmanıza sevindik.*)

b) Nitelik yönünden tamlayan:

She is difficult to please. (*Onu memnun etmek zor.*)
They are easy to deceive. (*Onları kandırmak kolay.*)
Mary is certain to know. (*Mary, şüphesiz bilir.*)
Prices are cetain to rise soon. (*Fiyatların yakında yükseleceği kesindir.*)
John is pleasant to work with. (*John'la çalışmak hoş.*)
These things are dangerous to carry. (*Bu tür şeylerin taşınması tehlikelidir.*)
It's easy to wash. (*Yıkanması kolay.*)
Prices are unlikely to fall. (*Fiyatların düşme ihtimali yok.*)

c) Eylem yönünden tamlayan:

He was slow to react. (*Etki göstermekte ağır kaldı.*)
They are all eager to start. (*Başlamaya hepsi istekli.*)
You were foolish to reveal everyhing. (*Her şeyi açıklamoklo aptallık etti.*)
You are free to go. (*Gitmekte serbestsiniz.*)
It is bound to attract attention. (*Dikkat çekmesi muhakkak.*)
They are due to arrive any moment now. (*Her an gelebilirler.*)
Are you ready to go? (*Gitmeye hazır mısınız?*)
Don't be afraid to talk. (*Konuşmaktan çekinme.*)
I'm ready to help. (*Yardım etmeye hazırım.*)

d) Tavır yönünden tamlayan:

He was right not to give his seat. (*Yerini vermemekte haklı.*)
You would be unwise to believe them. (*Onlara inanmakla akılsızlık edersin.*)
You must be mad to sell your share. (*Hisseni satmak için deli olmalısın.*)
He was rash to lend so much money. (*O kadar parayı ödünç vermekle düşüncesizlik etti.*)
She was stupid not to accept the money. (*Parayı kabul etmemekle aptalık etti.*)
You were wrong to punish them. (*Onları cezalandırmakla haksızlık ettin.*)

■ Bu kuruluş her zaman **"IT" li** bir cümleye dönüştürülebilir:

She is stupid to accept such a thing.
It is stupid of her to accept such a thing.

Her ikisi de: Böyle bir şeyi kabul etmekle aptallık etti.
anlamına gelir.

Bu kalıpta kullanılan sıfatlar:

brave - *cesur*	good - *iyi*	mad - *deli*	rash - *düşüncesiz*
clever - *zeki*	rude - *kaba*	nice - *nazik*	silly - *akılsız*
foolish - *aptal*	kind - *nazik*	right - *haklı*	wrong - *haksız*
wise - *akıllı*			

It was foolish of you to expect understanding. (*Anlayış beklemekle akılsızlık ettin.*)
It was wrong of you to punish them. (*Onları cezalandırmakla haksızlık ettin.*)
It was nice of you not to argue with her. (*Onunla tartışmamakla nezaket gösterdiniz.*)

■ Ünlem biçiminde kullanılış şekli:

How careless of him to leave the door open! (*Kapıyı açık bırakmakla dikkatsizce davrandı!*)
How kind of you to help them! (*Onlara yardım etmekle ne kadar iyilik yapıyorsun!*)
How rude of her not to greet you! (*Sizi karşılamamakla ne kadar kabalık etti!*)
How foolish of her to refuse the invitation! (*Davetiyeyi kabul etmemekle ne kadar aptallık etti!*)

2. Edat başlıklı takımdır:

Are you afraid of people like him? (*Onun gibilerden korkuyor musun?*)
Are you angry with me? (*Bana kızgın mısın?*)
I'm certain about the total. (*Toplamdan eminim.*)
He is superior to all of them. (*Hepsinden üstündür.*)
It's bad for your health. (*Sağlığınıza zararlıdır.*)
He is good for nothing. (*O, hiçbir şeye yaramaz.*)
She is kind to the children. (*Çocuklara şefkatlidir.*)
I'm grateful to them. (*Onlara minnettarım.*)

3. *-ing* şekilli edat takımıdır:

It's not too late for doing something. (*Bir şeyler yapmak için hiç de geç değil.*)
They are not good at memorizing. (*Ezberde iyi değiller.*)
They are quick at solving problems. (*Problem çözmekte çabukturlar.*)
I'm sorry for being late. (*Geç kaldığıma üzgünüm.*)
It's preferable to sitting idly. (*Boş oturmaktan daha iyi.*)
It is akin to playing with fire. (Bu, *ateşle oynamaya benzer.*)

4. **"*that*" başlıklı cümleciktir:**

Aren't you glad that you're here? (*Burada olmanızdan memnun değil misiniz?*)
I'm sorry that you can't stay. (*Kalamayacağınızdan üzgünüm.*)
I'm sure (that) they won't come. (*Gelmeyeceklerinden eminim.*)

5. **"*wh-*" başlıklı cümleciktir:**

Are you angry at what I said? (*Söylediğim şeylere kızdınız mı?*)
I'm not sure whether he'll accept. (*Kabul edeceğinden emin değilim.*)
I'm not sure how it works. (*Nasıl çalıştığından pek emin değilim.*)
We are grateful for what we were given. (*Bize verilenler için minnettarız.*)

İSMİN TAMLANMASI

Completing the meaning of a noun

Diğer sözcükler gibi isimler de anlamlarını tamamlayan bir sözcükle tamlanabilirler.

1. **Tamlayıcı edatlı bir takımdır:**

the approach to the question (*soruya yaklaşım*)
the attention to details (*detaylara dikkat*)
a fall in prices (*fiyatlarda düşüş*)
interest in the case (*konu hakkında ilgi*)
a cut in aid (*yardımda kesinti*)
the comment on the play (*oyun hakkında yorum*)
a world at peace (*barış içinde bir dünya*)
a slap in the face (*yüze indirilen tokat*)
the reason for the failure (*başarısızlığın nedeni*)
the reply to the proposals (*önerilere cevap*)
We found the building in ruin. (*Binayı harap bir halde bulduk.*)
He considers himself on leave. (*Kendini izinli sayıyor.*)
You'll get yourself in trouble. (*Başını derde sokacaksın.*)
He keeps them under pressure. (*Onları baskı altında tutuyor.*)

2. **Tamlayıcı başında edat bulunan *wh-* başlıklı bir cümleciktir:**

I have no doubt about who they are.
It is the problem of who the boss is.
Is there any truth in what he says.

3. **Tamlayıcı başında edat bulunan *wh-* başlıklı bir takımdır:**

There is advice on how to travel. (*Nasıl seyahat edileceğine dair öğütler var.*)
I have difficulty in what to read. (*Neleri okuyacagım hususunda zorluk çekiyorum.*)
I have no doubt about what to do. (*Ne yapacağıma dair tereddüdüm yok.*)

-ed ŞEKİLLİ SIFAT FİİLİN TAMLANMASI

Completing the meaning of an– ed participle

Diğer sözcük türleri gibi -ed şekilli sözcükler de kendi anlamlarını tarz, amaç, sebep (...) gibi yönlerden açıklayan tamlayıcılarla tamlanabilirler:

1. Tamlayıcı bir *mastar* şeklinde olur:

a) Is he entitled to sign? (*İmzalamaya yetkili mi?*)
You are not supposed to go there. (*Oraya gitmemen gerekiyor.*)
I'm prepared to forget. (*Bunu unutmoya hozırım.*)
We are determined to succeed. (*Başarmayo kararlıyız.*)

b) Bir duygunun kaynağını açıklar:

I was worried not to see him there. (*Onu orada görmemek beni endişelendirdi.*)
I'm pleased to discover the truth. (*Gerçeği öğrendiğime memnun oldum.*)
I'm thrilled to be invited. (*Davet edilmem beni heyecanlandırdı.*)
I'm pleased to meet you. (*Sizinle tanıştığıma memnunum.*)
Aren't you ashamed to hit a little child? (*Küçük bir çocuğa vurmaktan utanmıyor musun?*)

c) **Bu şekilde tamamlanan belli başlı fiiller şunlardır:**

be ashamed - *utanmak*
be amazed - *ağzı oçık kalmak*
be delighted - *sevinmek*
be relieved - *rahatlamak*
be excited - *heyecanlanmak*
be horrified - *dehşete kapılmak*
be pleased - *memnun olmak*

2. Tamlayıcı edat başlıklı takım şeklindedir:

I'm ashamed for you. (*Senin yerine utanıyorum.*)
He is occupied with some work. (*Bir işle meşgul.*)
I'm ashamed at his rudeness. (*Kabalığına şaştım.*)
He was appalled at the prospect. (*Bu ihtimal onu dehşete düşürdü.*)

Sayıları yüzleri bulan bu fiillerin en işlekolanları şunlardır:

be accustomed to - *alışık olmak*
be alarmed at - *-den endişeli olmak*
be ashamed of - *utanmak*
be dissatisfied with - *hoşnutsuz olmak*
be inclined to - *eğilimi olmak*
be surprised at - *şaşırmak*
be worried about - *-den endişe etmek*

3. Tamlayıcı *–ing* şekilli edat başlıklı bir takımdır:

She isn't qualified to drafting plans. (*Plan çizmeye ehliyetli değil.*)
I'm not used to working at night. (*Geceleri çalışmaya alışık değilim.*)
He is determined on staying there. (*Orada kalmaya niyetli.*)
Aren't you pleased about her getting married? (*Evlenmesine sevinmedin mi?*)
I'm tired of waiting. (*Beklemekten bıktım.*)

4. Tamlayıcı başında edat bulunan *wh-* başlıklı bir cümleciktir:

I was surprised at what I saw. (*Gördüklerime şaşırdım.*)
You have been influenced by what you' ve heard. (*Duydukların seni etkilemiş.*)
I'm not interested in how they are doing it. (*Onu nasıl yaptıkları beni ilgilendirmez.*)
Aren't you ashamed of what you're saying? (*Söylediklerinden utanmıyor musun?*)

S. Tamlayıcı *"that"* başlıklı cümlecik şeklindedir:

I'm satisfied that everything has been done. (*Her şeyin yapıldığından ikna oldum.*)
I'm convinced that they are lying. (*Yalan söylediklerinden eminim.*)
I'm pleased we came the first. (*Birinci gelmemize sevindim.*)
I'm surprised that he hasn't returned the money. (*Parayı geri vermemesine şaştım.*)

EDİLGEN FİİLİN TAMLANMASI

Completing the meaning of a passive verb

Etken fiillerde olduğu gibi edilgen fiillerde de eksik kalan kısım tamamlanır.

1. Tamlayıcı bir isimdir:

He was elected president. (*Başkan seçildi.*)
It was cut into four parts. (*Dört parçaya kesildi.*)
He was appointed governor. (*Vali tayin edildi.*)
He'll be chosen the Man of the Year. (*Yılın adamı seçilecek.*)
I was called a liar. (*Bana yalancı denildi.*)
It can be defined as an axis. (*Bir eksen olarak tanımlanabilir.*)
We were treated as slaves. (*Bize köle muamelesi yapılıyardı.*)
It was interpreted as an insult. (*Bir hakaret olarak yorumlandı.*)

2. Tamlayıcı bir sıfattır:

He was declared insane. (*Deli oluduğuna hükmedildi.*)
The strike was declared illegal. (*Grev kanunsuz ilan edildi.*)
All are thought dead. (*Hepsi ölmüş olduğu sanılıyor.*)
They were set free. (*Serbest bırakıldılar.*)
The safe was found empty. (*Kasa boş bulundu.*)

3. Tamlayıcı unsur bir mastardır:

The husband is thought to have been the killer. (*Katilin, eşi olduğu sanılıyor.*)
It is believed to be a forgery. (*Sahte olduğu sanılıyor.*)
The work is judged to be inferior. (*Eserin aşağı kalitede olduğu kanaati var.*)
Some of the trees are said to be 200 years old.
(*Bazı ağaçların 200 yaşında oldukları söyleniyor.*)

4. Tamlayıcı unsur *–ing* şekilli fiildir:

He was seen dining with an agent. (*Bir ajanla yemek yediği görüldü.*)
The three were seen leaving in a hurry. (*Üçünün acele olarak ayrıldıkları görüldü.*)
Bob was never heard cursing. (*Bob'un beddua etmesi duyulmuş değil.*)
They were observed praying. (*Dua etmeleri dikkati çekti.*)

36 BİLGİNİN İFADE YOLLARI: ŞEMATİK TABLOSU

İFADE ŞEKİLLERİ

Düşünce olarak sunuş şekli	Gerçek olaylara dayanan ifade: (The real)		Olumlu ifade şekli:	He is lying. (*Yalan söylüyor.*)
			Olumsuz ifade şekli:	It isn't right. (*Doğru değil.*)
	Çekinceli ve kuşkulu ifade: (The hypothetical and the doubtful)		He might get angry. (*Bakarsın kızar.*)	
	Kavramlı ifade: (The modal)		You need not shout. (*Bağırmana gerek yok.*)	
	Gerçek dışına dayanan ifade: (The unreal)		I feel as if I was hit by a train. (*Sanki bir trene çarpmış gibiyim.*)	
Bilgi isteme	Evet/Hayır cevabını gerektiren soru: (Yes/No question)		Is he at home? (*O evde mi?*)	
	Bilgi edinmek için sorulan soru: (Information question)		Where is he? (*Nerede o?*)	
	Olumsuz soru: (Negative question)		Isn't he at school? (*Okulda değil mi?*)	
	Seçenek sunan soru: (Alternative question)		Is he at home or at school? (*O evde mi yoksa okulda mı?*)	
	"Değil mi?"soru ekiyle soru: (Question tag)		He is at home, isn't he? (*O evde, değil mi?*)	
Karşılıklar (Responses)				
Dolaylı söz ve aktarma (Reporting)				
Bilgi iletme	Temel bilgi (Main clause)	Salt ifade:	Istanbul is a beautiful city. (*İstanbul güzel bir şehirdir.*)	
		Sıralı ifade (Coordination)	Katma: (Addition)	My uncle buys and sells cars. (*Amcam araba alıp satar.*)
			Ayırtma: (Alternative)	Give it back or pay the price. (*Ya geri ver ya da fiyatını öde.*)
			Karşıtlama: (Adversative)	He likes sweet things but I don't. (*O tatlı şeyleri sever ama ben sevmem.*)
			Diğer türler: (genişletme vs....)	I didn't go to the party, actually I wasn't invited. (*Partiye gitmedim, aslında davetli değildim.*)
		Ünlemli ifade (Exclamation)	How wise of him to wait! (*Beklemekle ne kadar akıllılık ediyor!*)	
	Yan bilgi (Subordinate clause)	Tamamlayıcı bilgi:	He'll show you how to do it. (*Onu nasıl yapacağınızı size gösterecek.*)	
		Açıklayıcı bilgi:	It is said that he's very rich. (*Çok zengin olduğu söyleniyor.*)	
		Ek bilgi:	They don't do any work, these rich. (*Şu zenginler, hiçbir iş yapmazlar.*)	
		Tamlayıcı bilgi:	I caught him stealing. (*Onu çalarken yakaladım.*)	
		Niteleyici bilgi:	I don't like people who tell lies. (*Yalan söyleyenleri sevmem.*)	
		Zarf içeren bilgi: (Şart, zaman, yer, tarz gibi.)	You can stay as long as you like. (*İstediğin kadar kalabilirsin.*)	

■ Bütün bu konular kendi bölümlerinde geniş şekilde işlenmiştir.

37 İNGİLİZCEDE OLUMSUZLUĞUN İFADESİ (The Negative Form)

İngilizcede olumsuzluğu ifade etmenin birçok yolu vardır:

1. NORMAL YOLDAN: YANİ CÜMLEDEKİ FİİLİ OLUMSUZ HALE GETİREREK

a) Cümlede yardımcı fiillerden biri kullanılmışsa o zaman yanına sade NOT veya onun kısaltılmış şekli "N'T" ekleyerek cümle olumsuz hale getirilir:

I have +n't seen him.	(*Onu görmedim.*)
It is +not so important.	(*O kadar önemli değil.*)
I may +not come.	(*Gelmeyebilirim.*)
I was +n't there.	(*Ben orada değildim.*)
He is +n't working.	(*Çalışmıyor.*)

Olumsuzluk eki NOT veya N'T alan yardımcı fiillerin tamamı şunlardır:

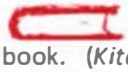
ain't (Amerikan)	isn't	shouldn't
aren't	may not	shouldn't have
can't	mustn't	wasn't
can't have	needn't	weren't
couldn't have	needn't have	won't
daren't	oughtn't	won't be
hasn't	shan't	won't be able
haven't	shan't be able	won't have
hadn't	shan't have	won't have to

2. CÜMLEDE OLUMSUZ EKİ "NOT" ALACAK BİR YARDIMCI FİİL BULUNMUYORSA FİİLE ŞU ÜÇ ÖZEL YARDIMCI FİİLDEN BİRİNİN İLAVESİ GEREKİR

don't veya do not
doesn't veya does not
didn't veya did not

I ate it. I + didn't + eat it. (*Onu yemedim.*)
She works here. She + doesn't + work here. (*Burada çalışmıyor.*)
I know. I + don't + know. (*Bilmiyorum.*)
Run! Don't + run! (*Koşma!*)

3. İNGİLİZCEDE ÇOK YAYGIN OLARAK KULLANILAN ÜÇÜNCÜ OLUMSUZLUK ŞEKLİ DAHA VARDIR. BU BİÇİM, FİİLİ OLUMLU ŞEKİLDE BIRAKIP OLUMSUZLUK KAVRAMINI İSMİN ÜZERİNE KAYDIRIR: DOLAYISIYLA CÜMLENİN DOLAYLI OLUMSUZ OLMASINI SAĞLAR

I haven't a book. yerine I have no book. (*Kitabım yok.*)

She hasn't got a hat. yerine She has no hat. (*Şapkası yok.*)

I haven't any shoes. yerine I have no shoes. (*Ayakkabım yok.*)

BU TÜR İFADE ŞEKİLLERİNDE OLUMSUZLUK ANLAMI DİĞERLERİNE GÖRE DAHA GÜÇLÜDÜR.

I have no idea. (*Hiç fikrim yok.*)
There will be no objection. (*İtiraz olmayacaktır.*)
That is no excuse. (*Bu mazeret değil.*)

4. CÜMLEDE OLUMSUZ ANLAMLI BİR SÖZCÜK KULLANILDIĞINDA, OLUMSUZLUK SAĞLANMIŞ OLUR. TABİİ Kİ BU DURUMDA FİİL OLUMLU ŞEKLİYLE KALIR.

Bu gibi sözcükler şunlardır:

barely	*hemen hemen hiç*	in no way	*asla*
by no means	*hemen hiç*	in no account	*hiç bir surette*
hardly	*hemen hemen hiç*	scarcely	*hemen hemen hiç*
avoid	*sakınmak*	fail to	*yapmamak*

It's hardly credible. (*İnanılır gibi değil.*)
He was in no way moved. (*Etkilenmedi bile.*)
It's by no means certain. (*O kadar da kesin değil.*)
It's far from ready. (*Hiç de hazır değil.*)
It failed to fire. (*Ateş almadı.*)
Failure to answer within seven days.. (*Yedi gün içinde cevap vermeme halinde..*)
Avoid using this word. (*Bu sözcüğü kullanmamaya bak.*)
There is scarcely any food left. (*Hemen hemen hiç yiyecek kalmadı.*)
He failed to warn us. (*Bizi ikaz etmedi.*)

Olumsuz sözcük + olumlu fiil gibi kuruluşların Türkçede yeri yoktur. Dilimizde olumsuz ifadeler ancak olumsuz fiillerle kurulur.

5. OLUMSUZLUK ANLATAN "NO", "NOT" VE "NO" BİRLEŞİKLERİYLE YAPILAN OLUMSUZLUK:

It's nobody's business. (*Bu kimseyi ilgilendirmez.*)
Nothing is ready. (*Hiçbir şey hazır değil.*)
It's nowhere. (*Hiçbir yerde yok.*)
There is none left. (*Hiç kalmadı.*)
Nobody wants it. (*Onu kimse istemiyor.*)

BAZAN BU YAPI "NOT" İLE KURULU OLUR:

Not everyone thinks so. (*Herkes öyle düşünüyor.*)
Not many will come. (*Pek fazla gelmez.*)
Not everyone can eat that. (*Onu herkes yiyemez.*)
Not all of them are bad. (*Hepsi de kötü değil.*)
Not for sale. (*Satılık değil.*)
Not today. (*Bugün olmaz.*)

BAZAN BU YAPI "NO" İLE KURULUR:

No two men are alike. (*Hiç kimse diğerine benzemez.*)
No doctor will accept that. (*Bunu hiçbir doktor kabul etmez.*)
No visitors are allowed. (*Ziyaretçi kabul edilmez.*)

6. DEYİM GÜCÜNDEKİ BAZI İFADELERİN YALNIZ OLUMSUZ ŞEKİLLERİ VARDIR:

I can't help it. (*Elimde değil.*)
I can't stand it. (*Artık dayanamıyorum.*)
It won't do! (*İşte bu olmadı!*)
It won't shut! (*Kapanmıyor!*)
No wonder that ... (*Tevekkeli değil ... *)
I can't make head or tail of it. (*Bu işin içinden çıkamıyorum.*)

BÜTÜN DİLLERDE OLDUĞU GİBİ, İNGİLİZCEDE DE ÇİFT OLUMSUZLUK CÜMLEYE OLUMLU BİR ANLAM KAZANDIRIR:

Not that I don't like the idea. (*Fikri benimsemediğimden değil.*)
I can't not go. (*Gidememezlik edemem.*)
Not for nothing. (*Tabii ki bedava değil.*)
That's not a little. (*Pek de az sayılmaz.*)
Not a few objected. (*Bir hayli itiraz eden oldu.*)
It's not a small price. (*Bu öyle az bir fiyat değil.*)
We weren't a little surprised. (*Az da şaşırmadık hani.*)

7. OLUMSUZLUĞUN GİRİŞ CÜMLESİNE GEÇMESİ:

"Suppose" gibi düşünce fiilleri olumsuz kullanıldığında, cümlenin bir başka yoldan ve dolaylı olumsuz olmasını sağlar.

Bu gibi fiillerin bazıları şunlardır:

to believe - *inanmak*
to expect - *beklemek*
to think - *sanmak*
to imagine - *sanmak*
to suppose - *zannetmek*

I don't think he will accept. (*Kabul edeceğini sanmıyorum.*)
I don't believe he has changed. (*Değiştiğine inanmıyorum.*)
I shouldn't think he has read it. (*Onu okuduğunu sanmıyorum.*)
I'm not saying it is right. (*Doğru olduğunu söylediğim yok.*)
I don't feel I'm entitled to interfere. (*Kendimde karışma yetkisini bulmuyorum.*)
You don't suppose it is fair. (*Her halde bunun dürüst olduğunu sanmıyorsun.*)
I shouldn't think they'll be coming. (*Geleceklerini pek sanmam.*)
I don't believe they'd want to stay. (*Kalmak isteyeceklerini zannetmem.*)

38 İNGİLİZCEDE SORU (The Question Form)

İngilizcede soru cümlesi, sorulacak sorunun türüne göre biçimlenir. Sorunun türünü de beklenen cevap belirler. Otuzdan fazla soru şekli olmasına rağmen, bunlar her dilde olduğu gibi dört ana soru biçimi altında toplanabilir:

Temel soru şekilleri:
- a) "Yes / No" (Evet veya Hayır) cevabı gerektiren sorular.
- b) Ya Hayır ya da Evet ağırlıklı "değil mi?" takısı alan soru.
- c) Bilgi edinmek için sorulan soru.
- d) Birden fazla seçenek sunan soru.

A. SORU CÜMLELERİ

1. "Evet / Hayır" CEVABINI GEREKTİREN SORU ŞEKLİ (YES / NO QUESTION TYPE)

Bir eylemin yapılıp yapılmadığını örenmek için kullanılan soru şekilleridir.

a) "They are coming" cümlesinde olduğu gibi yapısında yardımcı fiil (Auxiliary verb) bulunan cümlelerde soru ifadesi o yardımcı fiille başlar:

Are they coming? (*Geliyorlar mı?*)

Bu tür soru şekilleri kuran yardımcı fiiller şunlardır:

(be)is/are/was	be able to	need
have /has /had	must	oughtto
have to	would/should	may/ might
can/could	will/ shall	be going to
has /have been	used to	had been

Soru cümlesi yükselen bir ses tonu ile biter. ⤴

Have you finished? ⤴ *Bitirdiniz mi?*
Will it matter? ⤴ *Önemi var mı?*
Can you walk? ⤴ *Yürüyebilir misin?*
Would you have bought it? ⤴ *Sen satın alır mıydın?*
Was it John? ⤴ *John muydu?*
Is he expecting you? ⤴ *Sizi bekliyor mu?*

b) "He wants to come" cümlesinde olduğu gibi yapısında bir yardımcı fiil bulunmuyorsa, sorunun başına Geniş Zaman (Simple Present "do /does," ve Geçmiş zaman (Simple Past) için "did" gibi özel bir yardımcı fiil getirilir:

Soru cümlesi yükselen bir ses tonu ile biter. ⤴

Does he want to come? ⤴ (*Gelmek istiyor mu?*)
Do you agree? ⤴ (*Mutabık mısın?*)
Does it matter? ⤴ (*Önemi var mı?*)
Did you give it back? ⤴ (*Geri verdin mi?*)
Does she have to go? ⤴ (*Gitmek zorunda mı?*)
Did they have a good time? ⤴ (*İyi vakit geçirdiler mi?*)

2. BİLGİ GEREKTİREN SORU (THE INFORMATION QUESTION)

Bilgi edinmek için kullanılan soru cümleleridir. Bu tür soru cümleleri istenilen bilgiye göre cümlenin başına aşağıdaki soru sözcüklerinden biri getirilerek yapılır:

Yer sormak için:	where
Kişi sormak için:	who
Zaman sormak için:	when
Bir neden sormak için:	why
Bir şey hakkında sormak için:	what
Bir tercihe yöneltmek için:	which
Bir şeyin kime ait olduğunu sormak için:	whose
Durum ve yöntem hakkında sormak için:	how

Ancak bu soru sözcükleri tek başlarına soruyu sağlayamaz.
Bu nedenle, arkalarından cümleye soru anlamı katan bir yardımcı fiile ihtiyaç duyarlar.

Bilgi edinmek için kullanılan soru cümlelerinin duruma göre değişen üç şekli vardır:

a) İfadede bir yardımcı fiil varsa, soru sözcüğünün hemen yanında yer alır:

What is wrong? (*Yanlış olan ne?*)
Where was it? (*Nerede idi?*)
What was he doing there? (*Orada ne yapıyordu?*)
Who is staying? (*Kimler kalıyor?*)
How should I know? (*Ne bileyim?*)
Why are you waiting here? (*Burada neden bekliyorsunuz?*)
Which is better? (*Hangisi daha iyi?*)

b) Cümlede yardımcı fiilden biri yoksa soru do, does, did ile kurulur:

What does he sell? (*Ne satıyor?*)
Where did they go? (*Nereye gittiler?*)
When did they arrive? (*Ne zaman geldiler?*)
Where do you live? (*Nerede oturuyorsunuz?*)
What do you mean? (*Sen ne demek istiyorsun?*)
How do you know? (*Nereden biliyorsun?*)

c) Belirleyici bir sözcük alan soru şekilleri:

Bazı durumlarda soru sözcüğünü belirgin bir hale getirmek gerekir. Bunun için de soru sözcüğü ile birlikte bir kelime ya da kelime grubu kullanılır:

What natioality is he? (*Hangi millettendir?*)
What man would refuse? (*Kim istemez ki?*)
What TV musical programs do they watch? (*Hangi TV müzik programını seyrederler?*)
What day of the week is it? (*Bugün günlerden ne?*)
What colour was it? (*Ne renkteydi?*)
How well do we know them? (*Onları ne kadar iyi tanıyoruz?*)
Which part isn't working? (*Hangi parça çalışmıyor?*)
Which living film star has won it twice? (*Yaşayan hangi film yıldızı onu iki defa kazandı?*)
What languages besides English and Arabic do they teach?
(*İngilizce ve Arapça dışında hangi diller öğretiyorlar?*)

3. SORU CÜMLESİNDE ÖĞE DİZİLİŞİ

a) Evet veya Hayır (YES/NO) cevabı gerektiren sorularda diziliş:

Cümleye soru anlamı sağlayan baştaki yardımcı fiil	+	özne	+	fiilin kalan kısmı	+	tamamlayıcı

Will	they	be abe to find	her?	*(Onu bulabilecekler mi?)*
Won't	he	have finished	by then?	*(O zamana kadar bitirmiş almayacak mı?)*
Shan't	I	be able to see	him?	*(Onu göremiyecek miyim?)*
Didn't	you	have to come?		*(Gelmek zorunda değil miydin?)*
Will	fighting	solve	the problem?	*(Savaşla sorun çözülecek mi?)*
Must	everyone	go	to school?	*(Herkes okula gitmek zorunda mı?)*
Could	you	have stopped	them?	*(Onları durdurabilir miydin?)*

b) Bilgi gerektiren sorularda diziliş:

1. **who** ve **what** özne görevinde olduklarında soru şeklinde yardımcı bir fiil almadan cümlenin fiili ile birlikte soruyu sağlar.

Özne görevinde soru sözcüğü	+	soruyu kuran fiil	+	tamamlayıcı

Who	may have done	it?	*(Onu kim yapmış olabilir?)*
Who	told	you that?	*(Bunu sana kim söyledi?)*
Who	saw	you there?	*(Seni orada kim gördü?)*
What	made	him angry?	*(Onu kızdıran ne?)*
Who	are staying?		*(Kimler kalıyor?)*
What	has delayed	you?	*(Sizi ne geciktirdi?)*

2. Bu soru sözcükler nesne görevinde kullanıldıklarında mutlaka yardımcı fiile ihtiyaç duyulur.

Yüklem birleşik zamanlı bir fiilden oluşuyorsa;

1) Birleşiğin ilk fiili soru sözcüğünden hemen sonra yer alır.
2) Ardından hemen sonra cümlenin öznesi gelir.
3) Onun da arkasından birleşiğin diğer fiili getirilir.

İstenilen bilgiye göre soru sözcüğü	+	soruyu kuran birleşiğin başındaki ilk yardımcı fiil	+	özne	+	birleşiğin kalan kısmı

What	could	he	have done?	*(Ne yapabilirdi ki?)*
What	is	he	doing?	*(Ne yapıyor?)*
Why	would	they	have taken it?	*(Neden almış olabilirler ki?)*
What	will	they	do to them?	*(Onlara ne yapacaklar?)*
Who	did	you	see there?	*(Orada kimi gördün?)*
What	did	you	expect?	*(Ne bekliyordun?)*
Where	could	he	have hidden?	*(Nerede saklanmış olabilir?)*
How	have	they	been able to escape?	*(Bunlar nasıl kaçabildiler?)*

WHICH ve WHAT ile kurulu sorulara dikkat!

a) Cümlede bir karşılaştırma ya da sınırlama amacı yoksa **what** kullanılır.

What books do they read? (*Ne tür kitap okuyorlar?*)
What street is that? (*Bu hangi sokaktır?*)
What do you prefer? (*Ne tercih edersiniz?*)

b) Sınırlama veya karşılaştırma söz konusu ise **which** kullanılır:

Which book do you mean? (*Hangi kitaptan bahsediyorsun?*)
Which street is that? (*Hangi sokak o?*)
Which do you prefer? (*Hangisini tercih edersiniz?*)

WHOve WHAT:

a) Who bir kişinin kimliğini sorar:
Who is he? (*Kim o?*)

b) What mesleğini sorar:
What is he? (*Ne iş yapar?*)

WHO soru zamirinin hâl bakımından biçimsel kullanılış şekli şöyledir:

a) Özne şekli: **Who** saw you there? (*Seni orada kim gördü?*)
b) Nesne şekli: **Whom** did you see there? (*Orada kimi gördün?*)
c) Edatlı şekli: **For whom** is it? (*Kimin içindir?*)

Ancak "whom" İngilizcede çok resmi metinler hariç ender kullanılır. Yerini konuşma dilinde **who** almıştır:

a) Özne şekli: **Who** saw you there?
b) Nesne şekli: **Who** did you see there?
c) Edatlı şekli: **Who** is it for?

B. TAKI ALAN SORULAR
(The Question with a Tag)

1. "DEĞİL Mİ?" SORU TAKISI (The Question Tag)

Türkçede soru cümlelerinin soruna getirilen "değil mi?" takısı gibi İngilizcede de soru cümlelerinin sonuna bu anlamda bir takı getirilir.
Bu yapı konuşma dilinin temel cümlelerini oluşturur:

You can swim, can't you? (*Yüzmeyi biliyorsun, değil mi?*)
They live here, don't they? (*Burada oturuyorlar, değil mi?*)

Örneklerde görüldüğü gibi takı, ifadedeki yardımcı fiil tekrar edilerek yapılır. Yardımcı fiil yoksa **do /don't** ile kurulur.

Bu yapı, cevabı az çok belli olan veya tahmin edilen soru cümlelerinde kullanılır. Bir sorudan çok, bir onay talep eden bir ifade şeklidir:

Is Friday a holiday in Egypt? (*Mısırda Cuma günü tatil mi?*)

Cevabı bilinmeyen iki seçenekli (**Evet** veya **Hayır**) bir soru cümlesidir. Soruyu soran, bir gerçeği aramaktadır.

Bu cümleciği sadece "Hayır'lı" ya da sadece "Evet'li" tek seçenekli soru cümlesi haline dönüştürmek mümkündür:

a. Soru, bir bildiri cümlesi haline, getirilir:

Friday is a holiday in Egypt. (*Mısır'da Cuma günü tatildir.*)

b. Asıl soru, cümlenin sonunda ve "Yanlışım varsa düzeltin" anlamına gelen bir takı olarak eklenir. Olumlu ifadeye, olumsuz takı, olumsuz ifadeye olumlu takı eklenir.

Friday is a holiday in Egypt, isn't it? (*Mısır'da Cuma günü tatildir, değil mi?*)

Soru'yu soran bir onay ister gibidir.

c. Tabii ki bunun tersi de mümkündür:

Is Friday a holiday in Turkey? (*Türkiye'de Cuma günü tatil mi?*) yerine:

Friday isn't a holiday in Turkey, is it? (*Türkiye'de Cuma günü tatil değil, değil mi?*)

şeklinde sorulabilir.

Türkçede olduğu gibi takı, alçalan bir tonlama ile biter: ↴

You understand, don't you? ↴ (*Anlıyorsun değil mi?*)
He'll come, won't he? ↴ (*Gelecek, değil mi?*)
He has lost it, hasn't he? ↴ (*Onu kaybetti, değil mi?*)
It is wrong, is it not? ↴ (*Yanlıştır, değil mi?*)
You are not angry, are you? ↴ (*Kızmadın, değil mi?*)
I shan't pay anything, shall I? ↴ (*Bir şey ödemeyeceğim, değil mi?*)
It wouldn't be correct, would it? ↴ (*Doğru olmaz, değil mi?*)
I needn't come, need I ? ↴ (*Gelmeme lüzum yok, değil mi?*)
You're a doctor, aren't you? ↴ (*Siz doktorsunuz, değil mi?*)
I'm right, aren't I? ↴ (*Haklıyım, değil mi?*)

d. Takılı soru cümleciklerinin biri konuşma diline diğeri resmi ve yazı diline ait olmak üzere iki şekli vardır:

Konuşma diline ait kalıplar	Yazı ve resim diline ait kalıplar
....., aren't you?	....., are you not?
....., shouldn't we?	....., should we not?
....., don't they?	....., do they not?
....., didn't he?	....., did he not?
....., haven't you?	....., have you not?
....., won't they?	....., will they not?
....., musn't he?	....., must he not?
....., isn't he ?	....., is he not?
....., wasn't it?	....., was it not?
....., shan't we?	....., shall we not?

2. YÜKSELEN TONLAMA İLE BİTEN SORU TAKISI
(The Question Tag With The Rising Tune)

İngilizcede tonlama cümlenin anlamını bütünleyen ve bu kuruluşta olduğu gibi cümleye yeni anlamlar kazandıran çok önemli bir araçtır.

Soru takısı, yükselen bir ses tonuyla biterse cümlenin anlamı tamamen değişerek basit bir onay beklentisinden çıkıp şüphe ve endişe gibi duyguları ifade eder hale gelir.

You're Bill, aren't you? ↗ (*Sen Bill'sin, yanılıyor muyum yoksa?*)

You know the place, don't you? ↗ (*Yeri her halde biliyorsundur, yoksa bilmiyor musun?*)

He has helped you, hasn't he? ↗ (*Size yardım etti, değil mi? Yoksa etmedi mi?*)

No one knows it, do they? ↗ (*Bunu kimse bilmiyor, yoksa bilen mi var?*)

3. KARŞILAŞTIRMA TAKISI ALAN SORU ŞEKLİ (The Contrast Tag)

Karşılaştırma amacı ile kullanılan soru şeklidir:

They all have finished. Haven't you? (*Hepsi bitirdi. Ya sen?*)

I can't wait. Can you? (*Ben bekleyemem. Ya sen?*)

I'm not going to do it. Would you? (*Ben onu yapmam. Sen yapar mıydın?*)

Of course, I didn't accept. Would you? (*Tabii ki kabul etmedim. Sen eder miydin?*)

I can wait. What about the others? (*Ben bekleyebilirim. Ya ötekiler?*)

4. VURGULAMA TAKISI (Reinforcement Tag)

Bazen sorudaki öğeler soru yapısına girmeksizin soru cümlelerinin sonunda yer alır:

a) b) c)

Are they dangerous, these drugs? (*Tehlikeli mi, şu ilaçlar?*)

What's that, in the box? (*Şu kutunun içindeki, ne?*)

What's that, next to the rice? (*Şu pilavın yanındaki ne?*)

Can they fight, your soldiers? (*Şu askerleriniz, savaşmayı bilir mi?*)

Do I know them, your friends? (*Şu arkadaşların, tanıyor muyum?*)

5. SONDA, SORU TAKISI HALİNDE SORU (Question with Interrogative Tag)

Bazı durumlarda soru cümlelerine çeşitli soru takıları ilave edilir. Böylece, eksik kalan düşünce tamamlanmış olur:

Is it practical, I wonder? (*Acaba pratik mi?*)
Where, did you say? (*Nerede dedin?*)
Is it worth, do you think? (*Değer mi dersin?*)
Why, may I ask? (*Neden sorabilir miyim?*)
Is it open, do you think? (*Ne dersin, açık mı?*)
Will it work, do you think? (*Ne dersin, çalışacak mı?*)

6. CEVABI SONUNA EKLENEN SORU CÜMLESİ (The Appended Answer)

Bunlar, soruyu açıklayıcı bir mahiyette bir cevapla birlikte kurulan soru cümlesidir.

What's in it, milk? (*İçinde ne var, süt mü?*)

How do you get there, by bus? (*Oraya nasıl gidilir? Otobüsle mi?*)

What did you expect, applause? (*Ne bekliyordun, alkış mı?*)

What shall I do, return it? (*Ne yapayım, geri mi vereyim?*)

■ **Bu açıklayıcı kısım, sıradan bir soru cümlesine çevrilebilir.**

Shall I return it? (*Geri vereyim mi?*)

C. BİLDİRİ ŞEKLİNDE SORU
(The Statement Question)

Bildiri cümlesi, konuşma dilinde tonlama ve vurgu yoluyla soru cümlesine çevrilebilir.

Fransızca ve Arapçada çok yaygın olan bu tür soru cümlesi, İngilizcede genellikle şaşkınlık anlatmak için kullanılır.

Bu türdeki bildiri cümleleri mutlaka yükselen bir ses tonuyla bitirilir.

This is the Istanbul Palace? ↗ (*İstanbul Palas bu mu?*)

You don't like it? ↗ (*Beğenmedin mi?*)

You're going there on foot? ↗ (*Siz oraya yürüyerek mi gideceksiniz?*)

You think she'll accept? ↗ (*Sence kabul edecek mi?*)

He is going where? ↗ (*Nereye gidiyormuş?*)

He said what? ↗ (*Ne demiş, ne demiş?*)

D. KELİMESİ DÜŞMÜŞ SORU ŞEKLİ
(The Elliptical Question)

Konuşma dilinde, soranın niyeti yeterince açıksa bazı öğeler cümleden atılarak soru cümlesi kısaltılır.
Öyle ki soru cümlesi bazen tek kelimeye kadar iner. Ancak bu yapının yabancılar tarafından kullanılması pek tavsiye edilmez.

Me? (*Ben mi?*)

Where to? (*Nereye?*)

More tea? (*Biraz daha çay ister miydiniz?*)

Coming? (*Geliyor musun?*)

Why at six? (*Neden saat altıda?*)

Any news? (*Her hangi haber var mı?*)

Who for? (*Kimin için?*)

Not cooked? (*Pişmemiş mi?*)

Been here long? (*Çoktan mı buradasınız?*)

E. EDATLI SORU
(Prepositional Question)

1. Bir fiilin, tümleciyle olan ilişkilerini sağlayan ve belirleyen edatlar, soru cümlelerinde olsun nitelemelerde olsun aynen korunur.

Sözcükler arasındaki ve dolayısıyla cümledeki unsurlar arasındaki ilişkiler üç seviyede oluşur. Ayrıca bknz: 353-356

a. Tekli: eat — What is she doing? (*Ne yapıyor?*) — She is eating. (*Yemek yiyor.*)

b. Dolaysız ikili ilişki: eat — What is she eating? (*Ne yiyor?*) — She is eating bread. (*Ekmek yiyor.*)

c. Üçlü edatlı ilişki: eat on — What is she eating on? (*Neyin üzerinde yiyor?*) — She is eating on the table. (*Masanın üzerinde yiyor.*)

■ Bu edatların türünü cümledeki fiil ile nesne arasındaki ilişki belirler. **Wash** fiilini ele alalım:

Wash Can it be washed? *Yıkanabilir mi?* Is it easy to wash? *Yıkaması kolay mı?*

Wash Is there anything to wash? *Yıkanacak bir şeyler var mı?*

Wash in Is there anything to wash in? *İçinde yıkayacak bir şey var mı?*

Wash with Is it easier to wash with? *Bununla yıkamak daha mı kolay?*

2. SORULARDA EDATIN YERİ

Soru cümlesinde edatlerin iki yeri vardır:

a) Resmi dildeki cümlelerde edatlar soru cümlesinin başında gelir:

From where has it come? (*Nereden geldi?*)
With what are you going to pay the debt? (*Borcu ne ile ödeyeceksiniz?*)
With whom have you discussed it? (*Bu konuyu kiminle tartıştınız?*)
To whom did you give it? (*Onu kime verdiniz?*)

b) Ancak bazı durumlarda yapıları bakımından edatların soru cümlesinin başına gelmesi kaçınılmaz. Aksi halde ortaya çok garip bir soru şekli çıkar:

In what respect are they acting? (*Ne sıfatla hareket ediyorlar?*)
At what time did they start? (*Saat kaçta başladılar?*)
In what way can I help? (*Size nasıl bir yardımda bulunabilirim?*)
In which direction did he go? (*Hangi yöne gitti?*)

c) Birçok hallerde bu şekilde başka edatın baştan alınıp cümlenin sonuna konulur.

Bu edatların cümle sonunda yer alması günümüz İngilizcesinde artık kesinleşmiştir:

Where	from?	*Nereden?*
Where	to?	*Nereye?*
Who	to?	*Kime?*
Who	for?	*Kimin için?*
What	with?	*Ne ile?*
What	for?	*Neden?*

Who did you give it to? (*Onu kime verdiniz?*)
What did she cut it with? (*Onu ne ile kesti?*)
Where are they coming from? (*Nereden geliyorlar?*)
Where is he going to? (*Nereye gidiyor?*)
What are you laughing at? (*Neye gülüyorsunuz?*)
Who have you discussed it with? (*Bu konuyu kiminle tartıştınız?*)

F. OLUMSUZ SORU
(The Negative Question)

Olumsuz soru cümleleri, sorudan çok duyguları ifade eder:
Bu tür cümleler *yardımcı fiilin olumsuz şekli* ile kurulur:

Aren't they coming? (*Gelmiyorlar mı?*)
Won't you complain? (*Şikâyet etmiyecek misiniz?*)
Why didn't you use it? (*Onu neden kullanmadın?*)
Can't they read? (*Okumaları yok mu?*)

İngilizcede olumsuz sorunun iki şekli vardır:

a. Konuşma diline ait (Colloquial Form)

1. Evet veya Hayır cevabı gerektiren soru:

Doesn't he have to work? (*Çalışmak zorunda değil mi?*)
Aren't you going to see him? (*Onunla görüşmüyecek misin?*)
Shan't I be able to cook it? (*Onu pişiremiyecek miyim?*)
Haven't they told you? (*Size söylemediler mi?*)
Couldn't you wait? (*Bekleyemez miydiniz?*)
Haven't you finished? (*Henüz bitirmediniz mi?*)

2. Bilgi gerektiren soru şekli:

Why isn't he here? (*O neden burada değil?*)
Why didn't you say so? (*Bunu neden önceden söylemediniz?*)
What musn't he do? (*Neler yapmamalı gerek ?*)
Why don't they sit down? (*Neden oturmuyorlar?*)
Why shouldn't I complain? (*Neden şikâyet etmiyecek mişim?*)

3. Resmi dile ait (Formal form)

Bu cümle kuruluşu resmi yazışmalarda ve pekiştirmelerde aşağıdaki şekilleri alır:

1. Evet veya Hayır cevabı gerektiren soru:

Are they not coming? (*Gelmiyorlar mı?*)
Did they not tell you? (*Size söylemediler mi?*)
Could you not wait? (*Bekleyemez miydin?*)
Have you not finished? (*Henüz bitirmediniz mi?*)
Will you not complain? (*Şikâyet etmeyecek misin?*)
Can they not read? (*Okumaları yok mu?*)
Had they better not go? (*Gitmezseler daha iyi mi olur?*)

2. Bilgi gerektiren soru:

Why do they not sit down? (*Neden oturmuyorlar?*)
Why is he not here? (*O neden burada değil?*)
Why should I not complain? (*Neden şikâyet etmiyecek misin?*)
What must she not eat? (*Neler yememesi gerek?*)
Why did you not say so? (*Bunu neden önceden söylemedin?*)

G. SEÇME YOLUYLA SORU
(Alternative Question)

İki seçenekten birinin seçilmesini isteyen soru şeklidir. Cümlede bulunan iki seçenek mantık ve zaman uygunluğu içersinde "**or**" bağlacıyla bağlanır:

Is Tom younger **or** older than you are? (*Tom senden daha mı genç yoksa daha mı yaşlı?*)
Is it gold **or** not? (*Altın mı değil mi?*)
Are you for **or** against? (*Lehinde mi yoksa aleyhinde misin?*)
Were you **or** were you not there? (*Orada mıydın değil miydin?*)
Did we **or** you win the cup? (*Kupoyı siz mi yoksa biz mi kazondık?*)

■ Bu tür sorulara, duruma göre dört farklı yoldan cevap verilir.

a) Sunulan alternatiflerden yalnızca biri geçerlidir:

Is a lemon [a fruit] or [a vegetable] ? A lemon is a fruit.
(*Limon bir meyve mi yoksa sebze midir?*) (*Limon bir meyvedir.*)

b) Alternatiflerden hiç biri geçerli değildir:

Is a cat [a fish] or [a bird] ? It's **neither** a fish **nor** a bird.
(*Kedi balık mı yoksa kuş mudur?*) (*Ne balık ne de kuştur.*)

c) Her iki alternatif de geçerlidir:

Is GALATASARAY [the name of a club] or [the name of a quarter] ? It's both the name of a club and the name of a quarter.
(Galatasaray bir kulübün mü yoksa bir semtin mi adıdır?) *(Her ikisi, hem semt hem de bir kulübün adıdır.)*

Is a rose [a flower] or [a plant] ? It's a flower and a plant too.
(Gül bir çiçek mi yoksa bir bitki midir?) *(Hem bir çiçek hem de bir bitkidir.)*

d) Alternatiflerden biri geçerli diğeri değildir:

 and

Are oranges and carrots [fruit] ? Oranges are fruit, carrots are not.
(Portakal ve havuç meyve midir?) *(Portakal meyvedir, havuç değildir.)*

H. TANIMLAMA SORUSU
(Descriptive Question)

Bir kişinin, bir nesnenin veya bir eylemin nasıl olduğunu veya benzediğini soran soru biçimidir.

Kullanılan kalıplar şunlardır:

What ..... like ?
What sort of .....?
What kind .....?

What are the hotels over there like? *(Orada oteller nasıldır?)*
What does it taste like? *(Nasıl bir tadı var?)*
What's the weather like? *(Oralarda hava nasıl?)*
What does he look like? *(Neye benziyor?)*
What's the new teacher like? *(Yeni öğretmen nasıl biri?)*
What sort of thing is this? *(Nasıl bir şeymiş bu?)*
Is this the best sort? *(En iyi çeşidi bu mu?)*
What kind do you like? *(Hangi çeşidinden hoşlanırsınız?)*
What was it like to fall from a tree? *(Ağaçtan düşmek nasıl bir şey?)*

I. CEVABI OLUMLU BEKLENEN SORU CÜMLESİ: some ve any

(THE BIASED QUESTION: some and any)

Bazı soru cümlelerinde soru soran, olumlu bir cevap bekler:
Bunu sağlamak için de soruyu alışılmış kalıpların dışında kurgular.

İngilizcede, sıradan soru cümlelerinde **ANY** kullanılır:

Is there anyone in the kitchen? (*Mutfakta biri var mı?*)

■ Cevabını olumlu bekleyen soru cümlelerinde **any** yerine **SOME** kullanılır:

Is there someone in the kitchen? (*Mutfakta biri mi var?*)

Cümlede cevabın "evet" olması ümit ediliyor.

■ İşte bu nedenle bir şey ikram edildiğinde, nezaket gereği yalnız olumlu sözcüğü "some" soru şekilleri kullanılır:

Would you like some tea? (*Çay ister misiniz?*)

Are you going somewhere? (*Bir yerlere mi gidiyorsun?*)
Did you say something? (*Bir şey mi söyledin?*)
Are you having some trouble? (*Bir zorluk mu var?*)
Is there something you want to tell me? (*Bana söylemeye çalıştığın bir şey mi var?*)
Did someone sit here? (*Buraya biri mi oturdu?*)

J. Wh- BAŞLIKLI PEKİŞTİRMELİ SORU

(wh-TYPE INTENSIFICATION QUESTION)

wh- başlıklı sorular "ever" sözcüğü ile birlikte kullanıldığında daha vurgulu bir anlam ifade eder.

Who ever told you that? (*Bunu sana kim söyledi?*)
Who ever was it? (*Hangisiydi o?*)
Why ever give up now? (*Allah aşkına neden şimdi vazgeçelim ki?*)
Who ever would want such a thing? (*Böyle bir şey kim ister ki?*)
What ever shall I do with it? (*Ben onunla ne yapayım ki?*)
Where on earth have you been? (*Allah aşkına, nerelerdeydin?*)
Who on earth told you that? (*Allahım, bunları sana kim söyledi?*)

Diğer bir pekiştirmeli soru şekli "did" ile kurulur:

What did happen? (*Tam olarak ne oldu?*)

■ Ayrı ayrı yazılan "who" ve "ever" pekiştirmeli soru şekli, tek kelime olarak yazılan "whoever" birleşik zamiri ile karıştırılmamalı.

Whoever you may be. *Kim olursan ol.*	Who ever gave you that? (*Bunu sana kim verdi?*)
Whatever happens. *Ne olursa olsun.*	What ever shall I tell him? (*Ben şimdi ona ne diyeceğim?*)
Whenever you want. *Ne zaman istersen.*	When ever are you going to grow up? (*Sen ne zaman büyüyeceksin?*)
Wherever you go ..... *Nereye gidersen git.....*	Where ever have you been? (*Allah aşkına, neredeydin?*)

K. SPEKÜLATİF VE ÇEKİNCELİ SORU ŞEKLİ
(THE HYPOTHETICAL QUESTION)

Tereddüt veya gerçekleşme olanağı pek fazla olmayan eylemleri ifade eden bu soru şekli İngilizcede önemli bir yer tutar.

Would ve **could** ile kurulu bu tür sorular anlamca gelecek veya şimdiki zaman ifade edip, geçmiş zamanla hiçbir ilişkisi yoktur.

Could you be mistaken? (*Sakın yanılıyor olmayasınız?*)
Could she be joking? (*Şaka yapıyor olabilir mi?*)
Who could that be? (*Kim olabilir ki?*)
Could it be you're mixing names? (*Sakın adları karıştırıyor olmayasın?*)
Would tomorrow be convenient? (*Acaba yarın elverişli olur mu?*)
Would you say it's a good reason? (*Sence iyi bir sebep mi?*)
Who would refuse such a thing? (*Böyle bir şeyi kim reddeder?*)
What could they do to us? (*Bize ne yapabilirler ki?*)
Would it not do if I didn't come? (*Gelmezsem olmaz mı?*)

L. CEVAPLANMASI BEKLENMEYEN SORU
(THE RHETORICAL QUESTION)

Bazı soru şekilleri bir bilgi almaktan ziyade bir bildiriyi daha etkili bir şekilde ifade etmek için kullanılır. Söz konusu soruya bir cevap değil, bir düşüncenin hakkında onaydır.

Who reads these books today? (*Bu kitapları bugün kim okuyor ki?*)
What right has he? (*Ne hakkı var?*)
What is it to you? (*Ne vazifen?*)
What does he think he is? (*Kendini ne zannediyor?*)
Are they your servants? (*Onlar senin uşakların mı?*)
Haven't I told you? (*Ben sana söylememiş miydim?*)
Who hasn't told lies? (*Kim yalan söylememiş ki?*)

M. "IT" LE KURULU ÇİFT ÖZNE VEYA NESNELİ SORU ŞEKİLLERİ

Tek özneli cümleleri bazı durumlarda biri "**it**" olmak üzere çift özneyle kurulur.
Bu tür soru cümleleri **iki merkezli** olup **tek merkezli** soru cümlelerinden vurgu ve etki bakımından çok daha güçlüdür.

■ **Tek Merkezli Soru Cümlesi**

Did **Bill** put the money there?
(*Parayı oraya Bill mi koydu?*)

Are they calling **us**?
(*Bizi mi çağırıyorlar?*)

Who took you there?
(*Sizi oraya kim götürdü?*)

■ **Çift Merkezli Soru Cümlesi**

Was **it Bill** who put the money there.
(*Parayı oraya koyan Bill mi?*)

Is **it** us they are calling?
(*Çağırdıkları biz miyiz?*)

Who was it who took you there?
(*Sizi oraya götüren kimdi?*)

1. Evet veya Hayır cevabı gerektiren soru:

Wasn't it Mary who took care of them? (*Onlara bakan Mary değil miydi?*)
Was it you who was in the car? (*Arabada oturan sen miydin?*)
Was it the general who gave the order? (*Emri veren general miydi?*)
Is it the minister they are after? (*Peşinde oldukları kişi bakan mı?*)

2. Bilgi gerektiren soru:

Which one was it you liked? (*Beğendiğin hangisiydi?*)
What is it you want? (*İstediğin şey nedir?*)
What is it that killed him? (*Onu öldüren neydi?*)
What is it that is holding you? (*Sizi tutan ne?*)
Who is it we are waiting for? (*Beklediğimiz kişi kim?*)
What is it you're looking for? (*Aradığın şey nedir?*)

39 KARŞILIKLAR (RESPONSES)

Günlük İngilizcede bir düşünceye katılmak, karşı gelmek ya da bir işin, bir olayın doğrulandığını anlatmak için yaygın olarak kullanılan karşılık sözleridirler:

1. BİLDİRİ CÜMLESİNE VERİLEN KARŞILIK (Responses to statements)

a) Doğrulayıcı karşılık (Agreement as a response):

Olumsuz veya olumlu bildirilere verilen doğrulayıcı karşılıklardır:

Let's phone him.
(*Ona telefon edelim.*)

Yes, let's.
(*Evet edelim.*)

It could happen to anyone.
(*Bu, herkesin başına gelebilir.*)
You don't like it.
(*Hoşuna gitmedi.*)
It was a great mistake.
(*Bu büyük bir hataydı.*)
She could have warned us.
(*Bizi uyara bilirdi.*)

It could, couldn't it?
(*Gelebilir, değil mi?*)
No, I don't.
(*Hayır gitmedi.*)
Quite true!
(*Çok doğru!*)
Yes, she could have.
(*Evet, yapabilirdi.*)

b) Uyuşmazlık karşılığı (Disagreement as a response):

■ Olumlu bir düşünceye **No** ile karşı çıkılır:

It's going to rain.(*Yağmur yağacak.*) — No, it isn't. (*Hayır yağmayacak.*)

■ Olumsuz bir düşünceye **Yes** ile karşı çıkılır:

You can't come in. (*İçeriye giremezsiniz.*) — Yes, I can. (*Hayır girerim.*)

You can't park here.
(*Buraya park yapamazsınız.*)

Yes, I can.
(*Hayır, yaparım.*)

I can't remember. (*Hatırlamıyorum.*)
He won't come. (*Gelmeyecek.*)
They want to stay. (*Kalmak istiyorlar.*)
He'll punish them. (*Onlara ceza verecek.*)
Everybody will be there. (*Herkes orada olacak.*)
I don't like tea. (*Çay sevmem*)

But I can. (*Fakat ben hatırlıyorum.*)
Yes, he will. (*Hayır, gelecek.*)
I don't. (*Ben istemiyorum.*)
No, he won't. (*Hayır, vermez.*)
Well, Jane won't. (*Fakat Jane olmayacak.*)
But I do. (*Fakat ben severim.*)

Olumsuz bir bildiriye karşılık İngilizcede "**Yes**" ile Türkçede ise "**Hayır**" ile karşılık verilir.

c) SO ile verilen karşılık (Response with SO)

Konuşma dilinde çok yaygın olan bu tip karşılıklar en çok aşağıdaki fiillerle kurulur:

I'm afraid so	*korkarım öyle*	I guess so	*galiba öyle*
I hope so	*umarım öyle*	I think so	*öyle sanıyorum*
That is so	*aynen öyle*	I believe so	*öyle zannediyorum*
		I suppose so	*öyle tahmin ediyorum*

Düşünceye katılmada "suppose"; katılmama durumunda "think" kullanılır.

He won't accept. (*Kabul etmeyecek.*)

I don't suppose so. (*Sanmam ki kabul etsin.*)

He is going to accept. (*Kabul edecek.*)
It won't cost much. (*Fazla para tutmaz.*)
It will cost a fortune. (*Bir servete mal olacak.*)
They have fooled us. (*Bizi aldattılar.*)
They really mean it. (*Bunlar kararlı.*)
They are going to divorce. (*Boşanacaklar.*)
He has lost his mind. (*Aklını kaçırdı.*)
She won't come back. (*Geri dönmeyecek.*)

I don't think so. (*Edeceğini sanmıyorum.*)
I don't suppose so. (*Sanmam ki tutsun.*)
I shouldn't think so. (*Pek sanmam.*)
I'm afraid so. (*Korkarım öyle.*)
So it seems. (*Öyle görünüyor.*)
So I understand. (*Anladığıma göre öyle.*)
Yes, just so. (*Evet öyle.*)
I don't suppose so. (*Sanmam ki dönsün.*)

d) **NOT** ile verilen karşılık (Response with the predicative **NOT**)

Hope, guess ve *be afraid* fiillerinin olumsuz karşılık şekilleri ancak bunlardan sonra. Genellikle şu fiillerle yapılır:

I believe not - *Zannetmem*	I guess not - *Galiba değil*	I hope not - *İnşallah değil*
I think not - *Sanmam*	I suppose not - *Sanmam*	I should think not - *Sanmam*

"Guess not" ve "Suppose not" ancak düşüncelere katılmalarda kullanılır.

I don't think he is bluffing. (*Blöf yaptığını sanmıyorum.*)

I'm afraid not. (*Korkarım öyle.*)

We can't leave now. (*Şimdi gidemeyiz.*)
He's going too fast. (*Çok hızlı gidiyor.*)
They needn't wait. (*Beklemelerine gerek yok.*)
He can punish them. (*Onları cezalandırabilir.*)
It's not the same thing. (*Aynı şey değil.*)
We can't trust them. (*Onlara güvenemeyiz.*)

I guess not. (*Herhalde gidemeyiz.*)
I think not. (*Hiç sanmam.*)
I suppose not. (*Olduğunu sanmıyorum.*)
I hope not. (*Umarım yapmaz.*)
I suppose not. (*Sanmam ki olsun.*)
I believe not. (*Zannederim öyle.*)

e) Kalıplaşmış karşılıklar

Onaylamadığımız olaylar karşısında söylenen ifade şekilleridir.

She says she's very sorry.
(*Çok pişman olduğunu söylüyor.*)

I doubt it.
(*Pek sonmam.*)

They have fooled you. (*Sizi aldattılor.*)
I don't need any help. (*Yordımo ihtiyocım yok.*)
It's going to be very hard. (*Çok zor olocak.*)
He wants half the money. (*Paranın yarısını istiyor.*)
You were driving very fast. (*Çok hızlı sürüyordun.*)
I didn't accept, would you?
(*Kabul etmedim, sen eder miydin?*)

Not really. (*Pek sayılmaz.*)
You can't be serious! (*Ciddi olomazsın!*)
No doubt. (*Şüphesiz.*)
No way. (*Asla olmaz.*)
You're mistaken. (*Yanılıyorsun.*)
By no means. (*Asla*)

2. SORULARA VERİLEN KARŞILIK (Response to Questions)

a) Kısa karşılıklar (Short answers)

İngilizcede YES/NO gerektiren soruların cevaplarında asıl fiil tekrarlanmaz, onun yerine kısa cevaplar şeklinde yardımcı fiiller kullanılır.

Do you like your job?
(*İşini seviyor musun?*)

Yes, I do.
(*Evet, seviyorum.*)

Must I sign it? (*İmzalamak zorunda mıyım?*)
Is she coming? (*Geliyor mu?*)
Did he accept? (*Kabul etti mi?*)
Has he finished? (*Bitirdi mi?*)
Isn't it a pity? (*Yazık olmuyor mu?*)
Are we to wait here? (*Burada bekleyecek miyiz?*)
Would you punish him? (*Onu cezalandırır mısın?*)
Must they all come? (*Hepsi gelmek zorunda mı?*)
May I sit down? (*Oturabilir miyim?*)
Will you be there? (*Orada olacak mısınız?*)

Yes, you must. (*Evet, zarundasın.*)
Yes, she is. (*Evet geliyor.*)
He sure did. (*Hem de nasıl.*)
No, he hasn't. (*Hayır, henüz değil.*)
Yes, it sure is. (*Hem de nasıl.*)
No, you won't have to. (*Hayır gerekmez.*)
I surely would. (*Evet cezalandırırım.*)
No, they needn't. (*Hayır değil.*)
Please do. (*Buyurun oturun.*)
I certainly will. (*Elbette olacağım.*)

b) Yüklem gücünde "SO" ile verilen karşılıklar
(Response with the predicative "SO")

Verilen karşılakla belirli fiiller yer aldığı zaman, olumlu karşılıklarda bunlarla birlikte "SO" kullanılır:

be afraid	*korkmak*	hope	*ümit etmek*
believe	*sanmak*	imagine	*zonnetmek*
expect	*ümitetmek*	seem	*görünmek*
guess	*zannetmek*	think	*sanmak*
say	*söylemek*	suppose	*tahmin etmek*

Do they know?
(*Biliyorlar mı?*)

I'm afraid so.
(*Maalesef biliyorlar.*)

Can she pass the test? (*Testi boşarabilir mi?*) — I don't think so. (*Zannetmem.*)
Is he going to accept? (*Bunu kabul edecek mi?*) — I believe so. (*Öyle sanıyorum.*)
Will the others come also? (*Diğerleri de gelecek mi?*) — I think so. (*Sanırım gelirler.*)
Did they like it? (*Beğendiler mi?*) — It seems so. (*Öyle görünüyor.*)
Is she a good teacher? (*Iyi bir öğretmen mi?*) — They say so. (*Öyle diyorlar.*)
Is Carrol getting married? (*Carrol evleniyor mu?*) — So I've heard. (*Öyleymiş.*)
Has he forgiven them? (*Onları affetti mi?*) — So It seems. (*Öyle görünüyor.*)

c) Yüklem gücünde "NOT" ile verilen karşılık
(Response with the predicative "NOT")

Karşılıklarda belirli fiiller yer aldığı zaman, asıl fiil tekrarlanmayıp onun yerine olumsuz ifadelerde "NOT" kullanılır.

I hope not.	*Ümit ederim hayır.*	I believe not.	*Hiç zannetmem.*
I guess not.	*Golibo hoyır.*	I suppose not.	*Sanmam.*
I'm afraid not.	*Korkarım hayır.*	It seems not.	*Anlaşılan hayır.*
Of course not.	*Tobii ki hayır.*	Certainly not.	*Elbette hayır.*

Is it going to snow?
(*Kar yoğocok mı?*)

I hope not.
(*Umarım yağmaz.*)

Can she speak English? (*İngilizce konuşabiliyor mu?*) — I'm afraid not. (*Korkarım hayır.*)
Shall we invite them? (*Onları davet edelim mi?*) — No, let's not. (*Hayır, etmeyelim.*)
Are you going to forgive him? (*Onu affedecek misin?*) — Certainly not. (*Elbette hayır.*)
Shall we accept the offer? (*Teklifi kabul edelim mi?*) — We had better not. (*Etmesek iyi olur.*)
Can we trust them? (*Onlara güvenenebilir miyiz?*) — I suppose not. (*Sanmam.*)
Were they satisfied? (*Memnun kaldılar mı?*) — I guess not. (*Her halde kalmadılar.*)
Would he be angry with us? (*Bize kızar mı?*) — I should think not. (*Hiç sanmam.*)

d) Yüklem gücünde"TO" ile verilen karşılık
(Reponse with the predicative "TO")

Bu tür karşılıklarda kullanılan fiiller şunlardır:

be glad to	*memnuniyetle*	plan to	*tasarlamak*
intend to	*niyeti olmak*	want to	*istemek*
expect to	*ümit etmek*	like to	*istemek*
love to	*seve seve yopmak*	prefer to	*tercih etmek*
hope to	*ümit etmek*	prefer not to	*tercih etmemek*

Won't you help them?
(*Onlara yardım etmeyecek misin?*)

I prefer not to.
(*Etmemeyi tercih ederim.*)

Why don't you buy a house?
(*Neden bir ev satın almıyorsun?*)
Will you be able to finish it?
(*Bitirebilecek misin?*)
Would you like to come?
(*Gelmek ister miydin?*)
Who is going to help them?
(*Onlara kim yardım edecek?*)
Why did you insult him?
(*Ona neden hakaret ettin?*)
When are you going to give it back?
(*Onu ne zaman geri vereceksin?*)
Does he drink?
(*İçki içer mi?*)

I can't afford to.
(*Bütçem yetmez.*)
I'll try to.
(*Bitirmeye çalışırım.*)
I'd be glad to.
(*Memnuniyetle.*)
I'm willing to.
(*Ben hazırım.*)
I didn't mean to.
(*Öyle bir niyetim yoktu.*)
I don't intend to.
(*Öyle bir niyetim yok.*)
No, but he used to.
(*Hayır, fakat içerdi.*)

e) Kalıplaşmış karşılık

Bu tip karşılıklar konuşma dilinin ayrılmaz parçasıdır.
En fazla kullanılan kalıplar şunlardır:

Goodness knows	*Allah bilir*	Not really	*pek değil*
Why, certainly	*Başüstüne*	Sure!	*pek tabii*
Most certainly	*Elbette*	Certainly not	*tabii ki hayır*
With pleasure	*Memnuniyetle*	With pleasure	*memnuniyetle*
		By all means	*hay hay*

Will it work?
(*Bu iş yürür mü?*)

Don't worry.
(*Merak etme.*)

Will you help us? (*Bize yardım eder misiniz?*)
Are you going to accept? (*Kabul edecek misin?*)
Won't you have some? (*Biraz almaz mısınız?*)
May I sit here? (*Buraya oturabilir miyim?*)
Shall I come too? (*Ben de geleyim mi?*)
Do you expect any difficulty?
(*Bir zorluk bekliyor musun?*)
May I use your phone?
(*Telefonunuzu kullanabilir miyim?*)

Sure! (*Pek tabi!*)
Certainly not. (*Tabii ki hayır.*)
I think, I will.(*Alayım.*)
By all means. (*Hay hay.*)
If you care to. (*Arzu ederseniz.*)
Not really.
(*Pek değil.*)
With pleasure.
(*Memnuniyetle.*)

f) Şartlı karşılık

Şart cümlesi şeklindeki bu karşılık "**if**", "**only if**", "**not if**" ile kurulu olur.

Will you buy one?
(*Bir tane alacak mısın?*)

If I can afford it.
(*Bütçem yeterse.*)

Don't you agree? (*Kabul etmiyor musun?*)
May I come too? (*Ben de gelebilir miyim?*)
Who can translate it?
(*Bunu kim tercüme edebilir?*)
Must we wear ties?
(*Krovot takmak zorunda mıyız?*)

If only I could. (*Keşke edebilsem.*)
If you like. (*İsterseniz.*)
If anyone, Bill can.
(*Yapsa yapso, Bill yapabilir.*)
Not if you don't want to.
(*İstemiyorsanız hoyır.*)

g) "Wish" (Keşke) ile verilen karşılık

Verilen karşılık durumun başka türlü olmasını dilediği için, karşılık cümlesindeki fiil (gerçek dışı) unreal form şeklinde ifade edilir. Bknz.....

Dou you play the piano? (*Piyano çalar mısınız?*)

No, but I wish I did. (*Hoyır, keşke çolabilsem.*)

Where is he going? (*Nereye gidiyor?*)
Have you met him? (*Onunla tanıştın mı?*)
Will he be there? (*Orada olacak mı?*)
Did he help you? (*Size yardım etti mi?*)
Have you told him? (*Ono onlattın mı?*)

I wish I knew.(*Keşke bilsem.*)
Yes, but I wish I hadn't. (*Evet, keşke tanışmoz olaydım.*)
Yes, but I wish he wouldn't. (*Keşke olmaz olso.*)
Yes, but I wish he hadn't. (*Evet, keşke etmeseydi.*)
No, but I wish I had. (*Hayır, keşke anlotsoydım.*)

h) Kayıtsızlık

İki seçenek arasında bir ayırım yapılmayıp kayıtsız kalındığını anlatan bir kuruluştur.

Which is better? (*Hangisi daha iyi?*)

It's all the same to me. (*Bence hepsi oynı.*)

Which do you like best? (*En çok hangisini seviyorsunuz?*)
Which would you rather have? (*Hangisini tercih edersiniz?*)

It doesn't matter to me. (*Bono göre hava hoş.*)
It doesn't matter which. (*Hangisi olursa olsun.*)

3. KARŞILIK OLARAK TEPKİ

a) Tepkili karşılıklar

Daha çok konuşma dilinde rastlanan bu karşılıklar bir tepkinin ürünüdür:

She adores arguing. (*Tortışmoyo bayılıyor.*)

Don't I know! (*Bilmez miyim!*)

Nobody understands me. (*Kimse beni anlamıyor.*)
You are allowing hooliganism. (*Serseriliğe izin veriyorsunuz.*)
He refuses to do it. (*Yopmoyı reddediyor.*)
We'll get the job. (*İşi olırız.*)
I'll never try again. (*Asla tekrar denemem.*)

Come now! (*Amma do yoptın!*)
God forbid! (*Alloh göstermesin!*)
So be it! (*Öyle olsun!*)
God willing! (*İnşallah!*)
You do surprise me. (*Beni şaşırtıyorsun.*)

b) Kınayıcı ve aşağılayıcı karşılıklar

Kınama içeren karşılık ifadeleridir:

I can't put up wiht it. (*Artık tohommülüm kolmodı.*)

Don't be ridiculous. (*Saçmaloma.*)

It seems they won't work. (*Bunlar, çolışmoyocoğo benziyor.*)
She risks losing her job. (*İşinden olma tehlikesi var.*)
It hurts me to see them beg. (*Onların dilendiklerini görmek beni üzüyor.*)
They have started to complain. (*Sızlamayo başladılor.*)
We'll be reduced to begging. (*Dilenecek hale düşeceğiz.*)
He hates being disturbed. (*Rahatsız edilmekten nefret eder.*)

I feel sorry for them. (*Onlara ocıyorum.*)
Isn't it appalling! (*Ne korkunç şey!*)
It's a shame! (*Utanç verici bir şey!*)
No wonder! (*Tevekkeli değil!*)
May I never see the day! (*Allah göstermesin.*)
Who cares. (*Kimin umurundo.*)

c) Soru şeklindeki tepki karşılıkları

Bunlar yükselen bir ses tonu ile bitirilir. ↗

Bu tür sorular ilgi, merak, hayret ve öfke gibi tepkiler ifade etmek için kullanılır. Ayrıca, karşımızdakinin sözlerinin takip edildiğini göstermek için kullanılır.

I like the idea. (*Ben bu fikri beğendim.*)

Do you? (*Ya, öyle mi?*)

It wasn't his business at all. (*Onu hiç ilgilendirmezdi.*)
It doesn't matter. (*Zarorı yok.*)
We can't stay long here. (*Burada uzun süre kalomoyız.*)

Wasn't it? (*Ya, öyle mi?*)
Doesn't it? (*Ya, yok mu?*)
Can't we? (*Ya, kalamaz mıyız?*)

4. YORUMLAR

Bunlar yorum içeren karşılık ifadelerdir:

He failed his maths exam. (*Matematik sınavını veremedi.*)

It doesn't surprise me. (*Hiç şoşırmodım.*)

I've found my wallet. (*Cüzdonımı buldum.*)
I hope all is well. (*İnşallah her şey yolundodır.*)

You're lucky! (*Şansın varmış!*)
Don't worry. (*Merak etmeyin.*)

S. EKLEME

Bu kuruluş durumun, karşılığı veren için de aynı olduğunu belirtir.

a) Olumlu ifadeler için:

Devrik cümlelerde "**SO**"; düz ifadelerde "too" ile karşılık verilir.

I think it's expensive.
(*Bence pahalı.*)

So do I.
(*Bence de öyle.*)

I'm very tired. (*Çok yorgunum.*)	So is everyone. (*Herkes de öyle.*)
We are ready. (*Biz hazırız.*)	We are too. (*Bizde.*)
You deceived them. (*Sen onları aldattın.*)	You did too. (*Sen de öyle.*)
But Tom can cook. (*Fakat Tom yemek pişirmeyi bilir.*)	So can I. (*Ben de bilirim.*)
You lied to us. (*Bize yalan söyledin.*)	So did Carol. (*Carol da.*)
You're late today. (*Bugün geç kaldınız.*)	So is everyone. (*Herkes de öyle.*)
He can speak French. (*Fransızca konuşabiliyor.*)	So can I. (*Ben de.*)

b) Olumsuz ifadeler için:

Devrik cümlelerde "**neither**", "**nor**"; düz ifadelerde "too" ve "**either**" ile karşılık verilir.

I didn't understand a thing.
(*Ben hiç bir şey anlamadım.*)

Neither did I.
(*Ben de öyle.*)

I don't believe him. (*Ben ona inanmıyorum.*)	Neither does anyone. (*Hiç kimse inanmıyor.*)
I don't understand it. (*Bunu anlamıyorum.*)	I don't either. (*Ben de öyle.*)
I' ll never forgive him. (*Onu asla affetmeyeceğim.*)	Norwill I. (*Ben de .*)
Don't shout. (*Bağırıp durma.*)	You musn't too. (*Sen de öyle.*)
I don't know the address. (*Adresi bilmiyorum.*)	I don't too. (*Ben de.*)
I' ll never forget that. (*Bunu hiç unutmayacağım.*)	Norwould I. (*Ben de unutmazdım.*)

6. ŞAŞKINLIK İFADE EDEN KARŞILIK

İfadeyi doğrulayan karşılıklardır ve **so** ile kurulurlar.

The ferry has left.
(*Feribot hareket etti.*)

So it has!
(*Ya, öyle!*)

It is raining. (*Yağmur yağıyor.*)
The cat has eaten the cake. (*Kedi pastayı yemiş.*)
He is ready to pay. (*Ödemeye hazır.*)

So it is. (*Ya, yağıyor.*)
So it has. (*Ya, yemiş.*)
So he is, is he? (*Yo, demek öyle.*)

Bazen bir meydan okuma içerir:

You are lying. (*Yalan söylüyorsun.*)
It was your idea. (*Bu senin fikrindi.*)

So I am. (*Evet, söylüyorum.*)
So it was. (*Evet, benimdi.*)

7. ÜNLEM ŞEKLİNDE KARŞILIK

Değişik duyguları ünlem tonunda ifade eden karşılıklardır.

a) "How" ve "**what**" ile kurulu şekli:

He can't get another job.
(*Başka bir iş bulamıyor.*)

What a pity!
(*Ne yazık!*)

I've lost my shoes.
(*Ayakkabılarımı bulamıyorum.*)
They want him to resign.
(*İstifa etmesini istiyorlar.*)
They have sent some flowers.
(*Çiçek gönderdiler.*)
You can have my car.
(*Arabomı alabilirsiniz.*)
They have no holidays.
(*Hiç tatilleri yok.*)

How silly!
(*Ne saçma!*)
What an idea!
(*Ne münasebet!*)
How very nice of them!
(*Ne kadar iyiler!*)
How very nice of you!
(*Ne kadar iyisiniz!*)
How annoying!
(*Ne kadar can sıkıcı!*)

b) Olumsuz soru şeklinde:

He refused the offer.
(*Teklifi reddetti.*)

Isn't he stupid!
(*Ne aptal!*)

She loves arguing.
(*Tartışmadan hoşlanıyor.*)
We were robbed last night.
(*Dün gece soyulduk.*)
The food had no taste.
(*Yemeğin tadı yoktu.*)
We are all invited.
(*Hepimiz davetliyiz.*)
They never go out.
(*Hiç sokağa çıkmazlar.*)

Isn't that peculiar!
(*Ne tuhaf şey!*)
Isn't it terrible.
(*Ne korkunç şey!*)
Wasn't it awful.
(*Ne berbattı! Değil mi?*)
Isn't that great!
(*Bu harikulade bir şey!*)
Isn't that strange!
(*Ne acaip! Değil mi?*)

c) Olumsuz düz cümle şeklinde:

He is leaving us!
(*Bizden oyrılıyor.*)

He isn't!
(*Olamaz!*)

I think she is right. (*Bence haklı.*)
The last train has gone. (*Son tren kalkmış.*)
We beat them three-nil. (*Onları üç – sıfır yendik.*)
We were robbed last night. (*Dün gece soyulduk.*)
She is with your husband. (*O koconla beraber.*)

You don't! (*Demek öyle!*)
It hasn't! (*Yapma!*)
You didn't! (*Olamaz!*)
You weren't! (*Yapma!*)
She isn't! (*Olamaz!*)

d) Bir veya iki sözcükten oluşan karşılık. Bunlar özel bir tonlama ile söylenirler:

May God help them.
(*Tanrı yardımcıları olsun.*)

Amen!
(*Amin!*)

Naturally I refused.
(*Tabii ki kabul etmedim.*)
You can have my car.
(*Arabamı alabilirsiniz.*)
I have given her the address.
(*Ono adresi verdim.*)
I believe him.
(*Ben ona inanıyorum.*)
They are all sound and safe.
(*Hepsi sağ salim.*)
She has lied to us.
(*Bize yalan söyledi.*)

Dear me!
(*Amon tanrım!*)
Fabulous!
(*Şahane!*)
Good Lord!
(*Amon ya Rabbi!*)
Really!
(*Ciddi misin!*)
Thank God!
(*Tanrıyo şükürler olsun.*)
Oh God!
(*Aman Tanrım!*)

e) "SO" ile kurulu karşılık (Response with exclamative "SO"):

Bu tür karşılıklar bir şaşkınlık ya da bir meydan okuma ifade eder.

You're lying.
(*Yolan söylüyorsun.*)

Well, so I am!
(*Evet, söylüyorum işte!*)

You called me a thief. (*Bana hırsız dedin.*)
It's Tom. (*Bu Tom'dur.*)
The bus has left. (*Otobüs gitmiş.*)
You're late. (*Geç kaldınız.*)
That was my idea. (*O benim fikrimdir.*)

So, I have!(*Evet demişim, ne olacak!*)
So it is! (*Sahiden oymuş!*)
So it has! (*Ya, gitmiş!*)
So we are! (*Ya, geç kaldık!*)
So it was! (*Ya, demek senindi!*)

8. ÜNLEM CÜMLESİNE VERİLEN KARŞILIK (RESPONSES TO EXCLAMATION)

Doğrulayıcı karşılık:

Bir düşüncenin paylaşıldığını belirten bu karşılık, aynı zamanda bir duyguyu da açıklar.
Bu kuruluş daima bir soru takısı (Question tag) ile biter.

What a silly question!
(*Ne saçma bir soru!*)

Foolish, isn't it?
(*Saçma, değil mi?*)

What a cold day! (*Ne soğuk gün!*)
How kind he is! (*Ne kadar iyi kalpli!*)
What silly remarks! (*Ne saçma sözler!*)
What an awful shirt! (*Ne berbat gömlek!*)
What nonsense! (*Ne Saçma!*)

Terrible, isn't it! (*Korkunç, değil mi?*)
Nice, isn't he! (*İyi insandır, değil mi?*)
Stupid, aren't they! (*Saçma sapan, değil mi?*)
Ridiculous, isn't it! (*Gülünç, değil mi?*)
Absurd, isn't it! (*Saçmalık, değil mi?*)

48 (REPORTING / DIRECT AND INDIRECT SPEECH) DOLAYLI SÖZ VE AKTARMA

Bir kişinin sözlerini aktarmanın iki yolu vardır:

a) Doğrudan Aktarma (Direct speech)

Bir kişinin söylediği sözler iki tırnak içinde, ağzından çıktığı şekilde aynen aktarılır:

Do you know her?
(*Onu tanıyor musun?*)

"Do you know her?" he asked. ("*Onu tanıyor musun?*" *diye sordu.*)

b) Dolaylı Aktarma (Indirect speech)

Bir kişinin sözlerini ağızdan çıktığı şeklide değilde de değiştirerek aktarmaktır:

Do you know her?
(*Onu tanıyar musun?*)

He asked me whether I knew her.
(*Onu tanıyıp tanımadığımı sordu.*)

Türkçede, İngilizcedeki ifade şekillerinin tamamını içine alacak bir aktarma sistemi yoktur. Bu nedenle İngilizcedeki birçok dolaylı söz Türkçede ancak düz sözlerle aktarılabilir:

You should have told your father everyting.
(*Babana her şeyi anlatmalıydın.*)

He said that I should have told my father everything.
(*Bana babana her şeyi anlatmalıydın, dedi.*)

A. AKTARMALARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1. ZAMAN BAKIMINDAN FİİLDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER.

a) **Say ve ask** gibi aktarıcı fiiller, şimdiki veya gelecek zamanda kullanılıyorsa, aktarılan cümlelerde zaman değişikliği yapılmaz.

I have no idea.
(*Hiç fikrim yok.*)

He says he has no idea.
(*Hiç fikri olmadığını söylüyor.*)

How much will it cost?
(*Kaça mal olacak?*)

He is asking how much it will cost.
(*Kaça malolacağını soruyor.*)

b) Aktarıcı fiiller, **geçmiş zamanda** kullanılıyorsa, aktarılan cümlelerdeki fiilin zamanı bir arkaya çekilir:

I have no idea.
(*Hiç fikrim yok.*)

He said that he had no idea.
(*Hiçbir fikri olmadığını söyledi.*)

How much **will** it cost? (*Kaça mal olacak?*)

He asked me how much it would cost. (*Bana kaça mal olacağını sordu.*)

I didn't notice it before. (*Onu daha önce fark etmedim.*)

He said that he had not noticed it before. (*Onu daha önce fark etmiş olmadığını söyledi.*)

c) Aktarılan sözlerdeki **fiiller süreklilik** ya da **bir gerçeği** ifade ediyorsa zamanları değiştirilmeden kalabilir:

When I **was living** in Istanbul ..... (*İstanbul'da otururken.....*)

He said that when he was **living** in Istanbul ..... (*İstonbul'do otururken....*)

d) Gerçeği yansıtmayan şartlar **(Unreal Condition)** başka şekilleri olmadığından, aktarmada değiştirilmeden bırakılırlar:

If I were him ..... (*Onun yerinde olsam .....*)

She said that if she were him .... (*Onun yerinde olsaymış.....*)

e) Aktarılan cümledeki Geçmiş öncesi **(Past Perfect)** zaman ile kurulu fiil, bu zaman daha geriye kaydıralamadığından değiştirilmeden aktarılır:

I hadn't seen it before. (*Bunu daha önce görmemiştim.*)

He said that he hadn't seen it before. (*Onu önceden görmediğini söyledi.*)

f) Geçmişte gerçekleştirilememiş eylemler, başka şekilleri olmadığından, aynen aktarılırlar:

You **should have told** me, I **could have helped** them. (*Bana söylemeliydiniz, onlara yardım edebilirdim.*)

He said that we **should have told** him, he **could have helped** them. (*Bana söylemeliydiniz, onlara yardım edebilirdim, dedi.*)

g) **would, might , had better** ..... gibi kavram fiiller aynen aktarılırlar:

You had better go. (*Gitseniz iyi olur.*)

He warned us that we **had better go.** (*Gitsekmiş iyi olurmuş diye bizi uyardı.*)

2. GELECEĞE YÖNELİK İFADELERİN AKTARILMASI:
(REPORTING THE FUTURE)

Gelecekte yapılması planlanan bir eylemin dile getirilişi ile bu sözün aktarılması arasında belli bir zaman geçmesi halinde aktarılacak sözler doğal olarak geçmişte kalmış olur.
Dolayısıyla, aktarılan cümlenin fiilinde o yönde (**geçmişe yönelik olarak**) gerekli değişiklikler yapılır:

will / shall →would
is/ are going to →was/ were going to

Kavram içeren şekiller:

will / **shall be able to →would / should be able to**
shall / will have to **→would** have to
shan't / won't have to **→wouldn't have to**
shan't / won't **be able to →wouldn't be able to**
shall **→should**

Şekline dönüşür.

I'll go and see for myself. (*Gidip kendi gözümle göreceğim.*)

He said he would go and see for himself. (*Gidip kendi gözüyle göreceğini söyledi.*)

I shan't be late.
(*Geç kalmayacağım.*)
We **shall** all die one day.
(*Günün birinde hepimiz öleceğiz.*)
We'll have to go by bus.
(*Otobüsle gitmek zorunda kalacağız.*)
We are going to visit the mosques tomorrow.
(*Yarın camileri ziyaret edeceğiz.*)
We shall be in Paris in a few hours.
(*Birkaç saat içinde Paris'te olacağız.*)
This year the Feast will be on a Saturday.
(*Bu yıl bayrom bir cumartesi gününe rastlayacaktır.*)

He said he **shouldn't be** late.
(*Geç kalmayacağını söyledi.*)
He remarked that we **would all** die one day.
(*Günün birinde hepimizin öleceğini söyledi.*)
He said that they **would have to go** by bus
(*Otobüsle gitmek zorunda kalaçaklarını söyledi.*)
She said **they were going to visit** the next day the mosques.
(*Sonraki gün camileri ziyaret edeceklerini söyedi.*)
He said that we **would be** in Paris in a few hours.
(*Birkaç saat içinde Paris'te olacağımızı söyledi.*)
He told us that year the Feast **would be** on a Saturday.
(*O yıl bayramın bir cumartesi gününe rastlayacağını söyledi.*)

3. ÖNCELİK ZAMANLARININ AKTARILMASI
(REPORTING THE PERFECT TENSE)

Aktarma esnasında zaman geçmesi halinde aktarılan sözlerin geçmişte yapılmış sayılmasına neden olur.

a) Şimdi öncesi zamanın (Present Perfect) aktarılması:

have ..... ed **→had** ..... **ed.**

I have seen it somewhere. (*Onu bir yerlerde gördüm.*)

He said that he **had seen** it somewhere. (*Onu bir yerlerde görmüş olduğunu söyledi.*)

I have **always wanted** to be a doctor.	He said that **he had always wanted** to be a doctor.
(*Daima doktor olmak istemişimdir.*)	(*Daima doktor olmayı istemiş olduğunu söyledi.*)
I have been doing it for years.	He said **he had been doing** it for years.
(*Yıllardır bu işi yaparım.*)	(*O işi yıllardır yaptığını söyledi.*)
I haven't eaten anything since yesterday morning.	He claimed he **hadn't eaten** anything since the morning before.
(*Dün sabahtan beri yemek yemedim.*)	(*Bir önceki sabahtan beri yemek yemediğini iddia etti.*)

b) Gelecek öncesi zamanın(Future Perfect) aktarılması

will / shall have ..... → **would** have .....

I shall have finished by that time. (O zamana kadar bitirmiş olacağım.)

He said he **would have finished** by then. (O zamana kadar bitirmiş olacağını söyledi.)

The bus **will** have left before you reach the terminal.	He warned us that the bus **would have** left before we reached the terminal.
(*Siz terminale varmadan otobüs kalkmış olacak.*)	(*Biz terminale varmadan otobüsün kalkmış olacağı konusunda bizi uyardı.*)
We shan't have repaired it by Sunday.	He said that they **wouldn't have repaired** it by Sunday.
(*Pazar gününe kadar tamir etmiş olmayacağız.*)	(*Pazar gününe kadar onu tamir etmiş olmayacaklarını söyledi.*)
We shall have built 200 houses by then.	He claimed they **would have built** 200 **houses** by then.
(*O zamana kadar 200 ev inşa etmiş oluruz.*)	(*O zamana kadar 200 ev inşa etmiş olacaklarını iddia etti.*)

c) Geçmiş öncesi zamanın (Past perfect) aktarılması

Bu zamanın daha geriye kaydırılması mümkün olmadığı için hiçbir değişiklik yapılmadan aktarılır:

I realized they **had been** stealing the money. (*Parayı çalmakta olduklarının farkına vardım.*)

He said that **he had realized they had been stealing** the money. (*Parayı çalmakta olduklarının farkına varmış olduğunu söyledi.*)

I had meant to tell you.	He said that he had meant to tell me.
(*Size söylemek niyetindeydim.*)	(*Bana söylemek niyetinde olmuş olduğunu söyledi.*)
I knew they had gone to drink.	He said he knew they **had gone** to drink.
(*İçki içmeye gittiklerini biliyordum.*)	(*İçki içmeye gitmiş oldukorını bildiğini söyledi.*)
I waited until after everyone had sat.	He said that he **had waited** until everybody **had sat.**
(*Herkesin oturmasını bekledim.*)	(*Herkesin oturmuş olmasını beklediği söyledi.*)

4. ZAMAN İFADELERİNDE DEĞİŞİKLİK

Aktarılan cümle genellikle söylendiği zamanda değil başka bir zamanda aktarılır. Dolayısıyla zaman ifadelerinde aşağıdaki değişiklikler yapılır:

Aktarmadan önceki zaman ifadesi		Aktarmadaki zaman ifadesi.	
a month ago	*bir ay önce*	a month before	*bir önceki ay*
next week	*gelecek hafta*	the following week	*sonraki hafta*
today	*bugün*	that day	*o gün*
tonight	*bu gece*	that night	*o gece*
tomorrow	*yarın*	the following day	*takip eden gün*
yesterday	*dün*	the day before	*bir önceki gün*
last night	*dün gece*	the night before	*bir önceki gece*
now	*şimdi*	then	*o zaman*
tomorrow night	*yarın gece*	the next night	*sonraki gece*
this week	*bu hafta*	that week	*o hafta*
this	*bu.....*	that.....	*o .....*
next	*gelecek .....*	the following	*takip eden .....*
..... ago	*.....önce*	..... before	*bir önceki .....*
last	*geçen.....*	..... before	*bir önceki .....*

What are you going to do tomorrow? (*Yarın ne yapacaksın?*)

He wanted to know what I was going to do the next day. (*Bir sonraki gün ne yapacağını bilmek istedi.*)

I bought it years ago.
(*Onu yıllar önce satın aldım.*)
I shall be twelve next month.
(*Gelecek ay on iki yaşıma basacağım.*)
What are you going to do next?
(*Bundan sonra ne yapacaksınız?*)

He said that he had bought it years before.
(*Onu yıllar önce satın almış olduğunu söyledi.*)
She said she would be twelve the following month.
(*Önündeki ay on iki yaşına basacağını söyledi.*)
He wanted to know what we were going to do next?
(*Daha sonra ne yapacağımızı öğrenmek istedi.*)

S. YER İFADELERİNDE DEĞİŞİKLİK

Aktarılan cümleler, çoğu kez aynı yer ve zamanda değil başka bir yerde ve zamanda aktarılırlar. Dolayısıyla aktarmalara yansıtılması gerekir:

I'll wait for her here. (*Onu burada bekleyeceğim.*)

He said he would wait for you there. (*Sizi orada bekleyeceğini söyledi.*)

6. İYELİK VE İŞARET SIFATLARINDA DEĞİŞİKLİK

a) This ve that işaret sıfatları genellikle the belirtme sözcüğüne dönüştürülür:

This method is costly. (*Bu metod pahalıdır.*)

He said the method was costly. (*Metodun pahalı olduğunu söyledi.*)

İstisnası da vardır:

I've seen this person before. He claimed that he had seen that person before.
(*Bu kişiyi daha önce görmüş gibiyim.*) (*O kişiyi daha önce görmüş olduğunu iddia etti.*)

b) İyelik sıfatlarında genellikle **1.** kişi **3.** kişiye; **2.** kişi **1.** kişiye dönüştürülür:

This isn't **your** place. (*Burası, yeriniz değil.*)

She said that it wasn't **our** place. (*Orasının, bizim yerimiz olmadığını söyledi.*)

It is my idea. (*O benim fikrim.*)

He said it was **his** idea. (*Kendi fikri olduğunu söyledi.*)

7. ZAMİRLERDE DEĞİŞİKLİK

a) This ve that zamirleri genellikle it veya the matter sözcüğüne dönüştürülürler:

Let's discuss this later. (*Bunu sonra tartışalım.*)

He suggested discussing **the matter** later. (Konuyu sonra tartışmayı önerdi.)

b) 2. kişi YOU zamirinden kimin kastedildiği bilinmiyorsa aktarılan cümledeki bu zamir **muhataba** yönelik kabul edilir ve **1.** Kişi zamirine çevirilir:

They will be waiting for **you**. (*Sizi bekleyecekler.*)

She said they would be waiting for **us**. (*Bizi bekleyeceklerini söyledi.*)

Bill, **you** can pack and go. (*Bill eşyalarını toplayıp gidebilirsin.*)

He told **Bill** that he could pack and leave. (*Bill'e eşyalarını toplayıp gidebileceğini söyledi.*)

You can use mine. (*Benimkini kullanabilirsiniz.*)

He told **me** that **I** could use his. (*Bana anunkini kullanabileceğimi söyledi.*)

B. AKTARMA TÜRLERİ

1. YARGILARIN AKTARILMASI (REPORTING A STATEMENT)

Doğrudan bir yargıyı, dolaylı bir yargıya dönüştürmek için aktarılan sözlerin başında daima uygun bir aktarma fiili getirilir.

Aktarma fiilleri genellikle şunlardan oluşur:

say	*söylemek*	**state**	*söylemek*	**declare**	*beyan etmek*
tell	*söylemek*	**explain**	*açıklamak*	**mention**	*söz etmek*

I don't believe a word of that. (*Bunun bir tek kelimesine dahi inanmıyorum.*)

He said that he didn't believe a word of it. (*Bir tek kelimesine dahi inanmadığını söyledi.*)

This type of cloth doesn't shrink. (*Bu tür kumaş çekmez.*)	He said that type of cloth didn't shrink. (*Bu tür kumaşın çekmediğini söyledi.*)
I don't approve of what I have seen here. (*Burada gördüklerimi tasvip etmiyorum.*)	He said that he didn't approve of what he had seen there. (*Orada gördüklerini tasvip etmediğini söyledi.*)

2. SORU CÜMLELERİNİN AKTARILMASI (REPORTING A QUESTION)

Aktarılan sorunun türüne göre iki şekilde aktarma yapılır ve aktarılan sözlerin başına aşağıdaki fiillerden biri getirilir:

ask *sormak*
wonder *merak etmek*
want to know *bilmek istemek*

a) Evet /Hayır gerektiren sorular whether veya if ile aktarılır:

Is it necessary? (*Gerekli mi?*)

He asked me if it was necessary. (*Gerekli olup olmadığını sordu.*)

Is it useful? (*Faydalı mı?*)	He wanted to know whether it was useful. (*Faydalı olup olmadığını bilmek istedi.*)
Do your friends smoke? (*Arkadaşların sigara içer mi?*)	He asked me whether my friends smoked. (*Arkadaşlarımın sigara içip içmediklerini sordu.*)

b) Bilgi gerektiren sorular soruyu soran sözcüklerle aktarılır:

Where is this place? (*Neredeymiş bu yer?*)

He wondered where that place was. (*O yerin nerede olduğunu merak etti.*)

What are you doing tonight? (*Bu akşam ne yapıyorsunuz?*)	He wondered what I was doing that night. (*O akşam ne yaptığımı merak etti.*)

3. EMİR CÜMLELERİNİN AKTARILMASI (REPORTING THE IMPERATIVE)

Emir cümleleri katı ve kesin bir buyruktan bir ricaya kadar varan geniş bir yelpazede ifade edilen bir isteği anlatırlar.
Dolayısıyla emir cümlereri aktarılırken duruma göre bu cümlelerin başında bellibaşlı aktarma fiilleri kullanılır:

a) Emir aktarmalarının temel şekli:

Olumlu emirlerde: tell smb to .....
Olumsuz emirlerde: tell somebody not to .....

b) Kesin emirlerde:

ask	*istemek*	**want**	*istemek*	**tell**	*söylemek*
order	*emretmek*	**warn**	*uyarmak*	**request**	*istemek*

c) Öğüt ve teklifler:

advise *tavsiye etmek*
recommend *önermek*
suggest *önermek*

d) Rica, davet ve çağrılarda:

urge *ısrar etmek, davet etmek*
beg *rica etmek*
propose *önermek*

e) Emir aktarmalarında muhatap:

1. Bütün dillerde olduğu gibi İngilizcede de emir **2. Kişiye (you)** yöneltilir. Dolayısıyla aktarmalarda emrin muhatabı **1. Kişiye (me, us)** dönüştürülür.

Don't be late.
(*Geç kolmayınız.*)

He warned me not to be late.
(*Geç kolmamam konusunda uyardı.*)

Don't you believe him.
(*Sakın ona inanmayınız.*)

He warned **us** not to believe him.
(*Ona inanmamamız konusunda uyardı.*)

Don't tell this to anyone.
(*Bunu kimseye söyleme.*)

He told me **not to** tell it to anyone.
(*Onu kimseye söylemememi istedi.*)

Follow that line.
(*Bu sırayı takip edin.*)

He told **us** to **follow the** line.
(*Sırayı takip etmemizi söyledi.*)

Will you please shut the window?
(*Lütfen pencereyi kapatır mısınız?*)

He **asked me** to shut the window.
(*Pencereyi kapatmamı istedi.*)

Don't let the children in.
(*Çocukları içeriye almayınız.*)

He told **us** not to let the children in.
(*Çocukları içeriye almamamızı söyledi.*)

2. Emirde hitap edilen kişi açıkça belirtilmiş ise, aktarmada aynen belirtilir:

Children, stay where you are. (*Çocuklar, olduğunuz yerde kalınız.*)

He told **the children** to stay, where they were. (*Çocuklara oldukları yerde kalmalarını emretti.*)

"Don't talk to anyone," he told **Carol**. (*"Carol'a, kimseyle konuşma", dedi.*)

He told **Carol** not to talk to anyone. (*Carol'a kimseyle konuşmamasını söyledi.*)

Don't write anything on the wall, **children**. (*Çocuklar, duvara bir şey yazmayınız.*)

He warned the children not to write anything on the wall. (*Çocukları, duvara bir şey yazmamaları konusunda uyardı.*)

Mary, stop talking.
(*Mary, konuşmayı kes.*)

He told Mary to stop talking.
(*Mary'den konuşmasını kesmesini istedi.*)

3. "**LET**" ile kurulu cümlelerin aktarılması:

Let ile kurulu cümleler, gerçek bir emir olmaktan çok bir teklifi ve birlikte hareket etme önerisi ifade eder.
Dolayısıyla bu cümlenin muhatabı herkestir.

Let's give Bill a chance. (*Bill'e bir şans tanıyalım.*)

He proposed giving Bill a chance. (*Bill'e bir şans tanınmasını önerdi.*)

Let's not go to the meeting. (*Toplantıya gitmeyelim.*)

He suggested not going to the meeting. (*Toplantıya gidilmemesini önerdi.*)

Let's buy it for Mary. (Onu Mary için alalım.)

She proposed buying it for Mary. (Onun, Mary için alınmasını teklif etti.)

Ayrıca

Shall we take a walk?
(*Yürüyüşe çıkalım mı?*)

He proposed taking a walk.
(*Yürüyüşe çıkmayı teklif etti.*)

4. Önceden planlanmış emir cümlelerinin aktarılması (Reporting Arrangements)

Bu kuruluşta, emir veren aslında bir buyruğu aktarmakta ve sıradan bir iletici görevi görmektedir.

You are not to get out of the hotel. (*Otel dışına çıkmayacakmışsınız.*)

He told them they were not to leave the hotel. (*Onlara otelden ayrılmamalarının gerektiğini söyledi.*)

No one is to hear of this. (*Bu, kimseye duyurulmayacakmış.*)

He said that no one was to hear of it. (*Onun kimseye duyurulmamasının emredildiğini söyledi.*)

"Nobody is to talk to the man." ("*Adamla konuşulmayacakmış.*")

He said that nobody was to talk to the man. (*Adamla kimse konuşmayacakmış, dedi.*)

4. BİLDİRİLERİN AKTARILMASI

Kamuya açık yerlerde emir ve bildirilerin kalıplaşmış şekilleri ile ilaç ve araç kullanımları hakkında bilgi veren ifadelerin aktarılması.

NO SMOKING

What does it say? (*Ne yazıyor?*)

It says that smoking is forbidden. (*Sigara içmenin yasak olduğunu yazıyor.*)

NOT FOR SALE

What does it say? (*Ne yazıyor?*)

It says that it is not for sale. (*Satılık olmadığını yazıyor.*)

Members only

What does it say? (*Ne yazıyor?*)

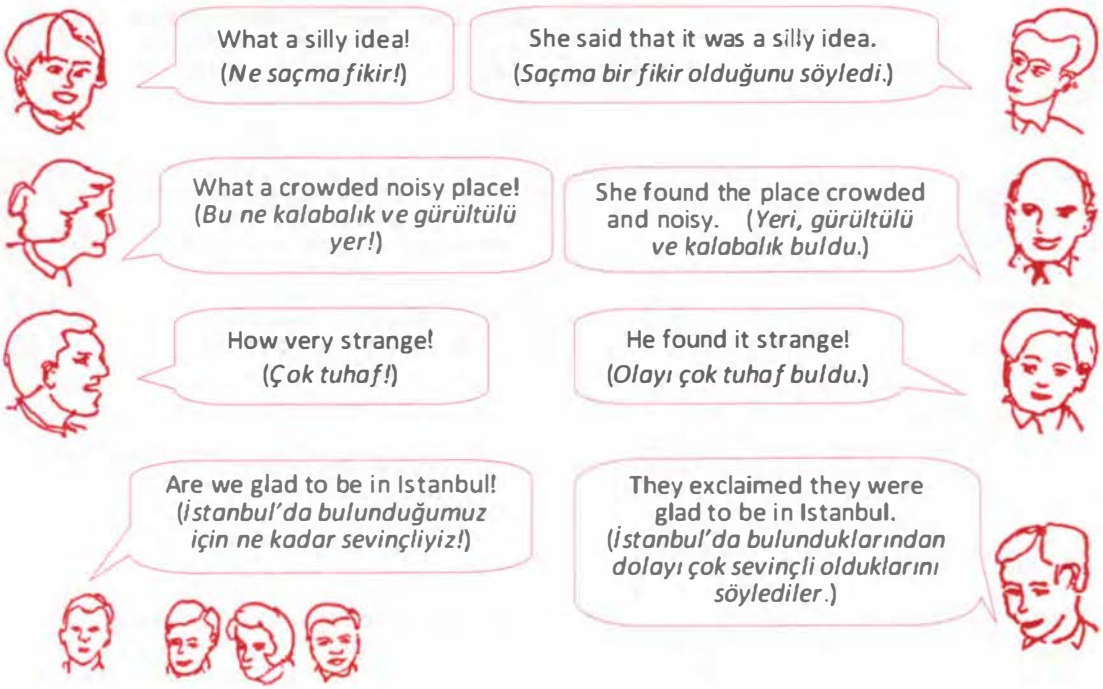
It says that those who are not members can't get in there. (*Üye olmayanların buraya giremeyeceklerini yazıyor.*)

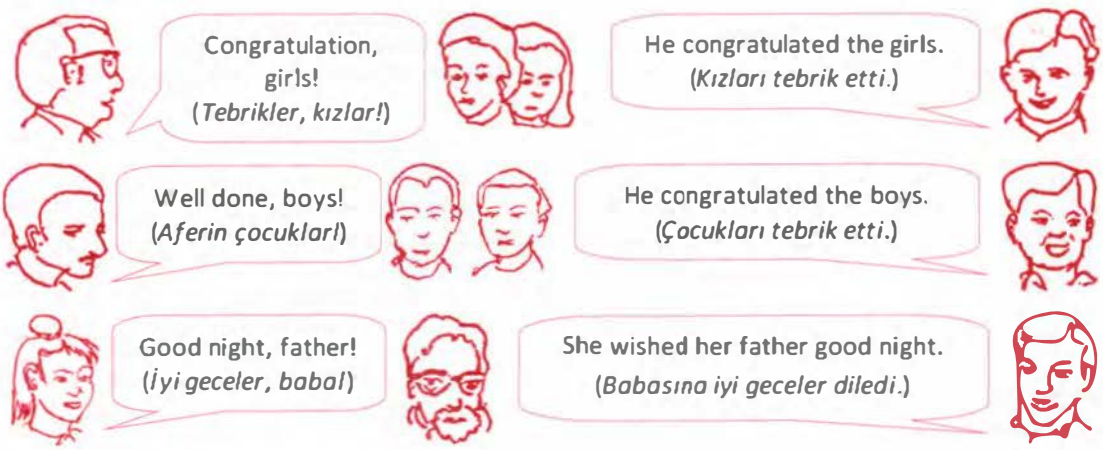
S. REPORTING AN EXCLAMATION
ÜNLEM AKTARILMASI

Ünlem cümleleri iki şekilde aktarılır:

a) Ünlem cümlesi genellikle yargı cümlesine dönüştürülür.

b) Tek sözcükten oluşan ünlemler, kalıplaşmış ifadeler şeklinde aktarma fiilleri kullanılmadan kendi fiilleri ile aktarılır:

6. REPORTING A CONDITION
ŞARTIN AKTARILMASI

A. BİÇİM DEĞİŞİKLİĞİNE UĞRAYAN ŞEKİLLER

1) Gerçeği yansıtan şartalrın aktarılması:

Gerçekleşebilecek yargıları şarta bağlayan şart cümlelerindeki ve bunların sonuç kısımlarındaki fiillerin zamanları bir geriye alınırlar.

Aktarmadan önceki zaman	Aktarmadaki zaman
If they **work** hard they **will finish** it in a week. *(Sıkı çalışırlarsa işi bir haftada bitirirler.)*	If they **worked** hard they **would finish** it in a week. *(Sıkı çalışırlarsa işi bir haftada bitireceklerini söyledi.)*

Unless you stop smoking you won't get well. *(Sigarayı bırakmadıkça iyileşemeyeceksin.)*

The doctor told him that unless he stopped smoking he wouldn't get well. *(Doktor ona, sigarayı bırakmadıkça iyileşemeyeceğini söyledi.)*

I shall go if it helps. *(Bir işe yarayacaksa giderim.)*

She said that she would go if it helped. *(Bir şeye yarayacaksa gitmeye hazır olduğunu söyledi.)*

We shall postpone the match if it rains. *(Yağmur yağarsa maçı erteleriz.)*

He said that they would postpone the match if it rained. *(Yağmur yağarsa maçı erteleyeceklerini söyledi.)*

B. BİÇİM DEĞİŞİKLİĞİNE UĞRAMAYAN ŞEKİLLER

a) Gerçeği yansıtmayan şartların aktarılması

Bu tip şart cümleleri, başka türlü ifade etmek imkânı olmadığından değiştirilmeden aktarılır:

If I were you I wouldn't trust him. *(Senin yerinde olsam ona güvenmezdim.)*

He said that if he were me he wouldn't trust him. *(Yerimde olsa ona güvenmeyeceğini söyledi.)*

If I didn't believe you I would tell you. *(Sana inanmasam yüzüne söylerdim.)*

He said if he didn't believe me he would tell me. *(Bana inanmasa yüzüme söyleyeceğini söyledi.)*

If nothing was done the situation would get worse. *(Bir çare bulunmazsa, durum daha da kötüleşir.)*

He said that if nothing was done the situation would get worse. *(Bir çare bulunmadığı takdirde, durumun daha da kötüleşeceğini söyledi.)*

b) Olanak dışı şart (The impossible condition)

Bu tip şart cümleleri, başka türlü ifade etme imkânı olmadığından değiştirilmeden aktarılır:

Who would have helped them if we hadn't? *(Onlara yardım etmeseydik kim yardım edecekti.)*

He wondered who would have helped them if they hadn't. *(Yardım etmiş olmasalardı onlara kimin yardım edeceğini merak etmiş.)*

If I had gone there I would have been killed. *(Oraya gitseydim ben de ölecektim.)*

He said that if he had göne there he would have been killed too. *(Oraya gitmiş olsaydı kendisinin de ölmüş olacağını söyledi.)*

If I had wanted I would have taken it. (*İstemiş olsaydım onu alırdım.*)

She said if she had wanted she would have taken it. (*İstemiş olsaydı onu almış olacağını söyledi.*)

7. ETTİRGEN İFADELERİN AKTARILMASI

(REPORTING THE CAUSATIVE)

Başkasının aracılığı ile yapılan eylemleri aktaran ifade şeklidir. Bu tür cümlelerin aktarılmasında genel kurallar geçerlidir:

I'm having the room cleaned. (*Odayı temizletiyorum.*)

She said she was having the room cleaned. (*Odayı temizlettiğini söyledi.*)

I can have it translated. (*Onu tercüme ettirebilirim.*)

She said she could have it translated. (*Onu tercüme ettirebileceğini söyledi.*)

I'll have some one wrap it. (*Onu birisine sardırırım.*)

She said she would have someone wrap it. (*Onu birisine sardıracağını söyledi.*)

You should have the sleeves shortened. (*Kolları kısalttırman gerek.*)

She says that I should have the sleeves shortened. (*Kolları kısalttırmam gerektiğini söyledi.*)

When did you have your hair cut? (*Saçını ne zaman kestirttin?*)

He asked me when I had my hair cut? (*Saçımı ne zaman kestirttiğimi sordu.*)

Can I have my shirt washed here? (*Burada gömleklerimi yıkatabilir miyim?*)

He asked whether he could have his shirts washed there. (*Orada gömleklerini yıkatıp yıkatamayacağını sordu.*)

8. KAVRAM FİİLLERİNİN AKTARILMASI

(REPORTING THE MODALS)

A. AKTARILIRKEN BİÇİM DEĞİŞİKLİĞİNE UĞRAYAN FİİLLER

Geniş, gelecek ve şimdiki zamanlarda kurulu kavram fiiller, aktarma esnasında aynı anda aktarılmamaları halinde bir önceki zamana itilirler:

need not	→	didn't have to
can't	→	couldn't
have to	→	had to
may	→	might
shall be able to	→	would be able to
will have to	→	would have to
must	→	had to, were to, was to
musn't	→	weren't to, wasn't to

You have to take off your shoes before going in. (*İçeriye girmeden önce ayakkabılarınızı çıkarmak zorundasınız.*)

He said that they had to take off their shoes before going in. (*İçeriye girmeden önce ayakkabılarını çıkarmak zorunda olduklarını söyledi.*)

I may be able to finish it tonight. (*Belki bu gece bitirebilirim.*)

He said that he might be able to finish it that night. (*Belki de o gece bitirebileceğini söyledi.*)

They don't need to work so hard. (*O kadar sıkı çalışmaları gerekmez.*)

He said that they didn't have to work that hard. (*O kadar sıkı çalışmalarının gerekmediğini söyledi.*)

B. AKTARILIRKEN BİÇİM DEĞİŞİKLİĞİNE UĞRAMAYAN FİİLLER

1. Başka şekilleri olmadığından bu tür kavram fiiller aktarmalarda biçim değişikliğine uğramazlar:

should, shouldn't	could
used to	might
oughtto	had
would	were
had better	must (sonuç çıkarma)

I don't wish I were in your place. (*Yerinde olmayı arzu etmem.*)

He said he didn't wish he were in my place. (*Yerimde olmayı arzu etmediğini söyledi.*)

The children must not play in the lobby. (*Çocuklar labide oynamamalı.*)

He said that the children must not play in the lobby. (*Çocukların labide oynamamaları gerektiğini söyledi.*)

Could we go there on foot? (*Oraya acaba yaya gidebilir miyiz?*)

He wanted to know whether they could go there on foot. (*Oraya yaya gidip gidemeyeceklerini bilmek istedi.*)

It might be rather risky. (*Epeyi riskli olabilir.*)

He said that it might rather be risky. (*Epeyi riskli olabileceğini söyledi.*)

I used to work in a farm. (*Bir zamanlar bir çiftlikte çalışırdım.*)

He said that he used to work in a farm. (*Bir zamanlar bir çiflikte çalıştığını söyledi.*)

2. Geçmişte yerine getirilmeyen eylemlerin aktarılması
(Reporting the unfulfilled)

Geçmişte yapılması gereken eylemlerin fırsat olduğu halde yerine getirilmediğini anlatan ifadelerdir. Bu tür ifade şekilleri aktarılırken şekil değişikliğine uğramazlar.

You should have helped them. (*Onlara yardım etmeliydin.*)

He said that I should have helped them. (*Onlara yardım etmeliydin, diye bana sitem etti.*)

You might have warned us. (*Bizi uyarabilirdin.*)

He said that I might have warned them. (*Onları uyarabilirdim, diye sitem etti.*)

3. Öneri ve öğüt sunma
(OFFERING SUGGESTION AND ADVICE)

Bir öneride bulunmak için kullanılan ifade şekilleridir. Bu tür ifadeler genellikle "**suggest**" (önermek) fiili ile aktarılırlar.

How about having dinner on the balcony? (*Akşam yemeğini balkonda yemeye ne dersin?*)

He suggested having dinner on the balcony. (*Akşam yemeğini balkonda yemeyi önerdi.*)

Why don't we invite the neighbours? (*Komşuları niçin davet etmiyoruz?*)

He suggested inviting the neighbours. (*Komşuları davet etmeyi önerdi.*)

You must see this film. (*Bu filmi muhakkak görmelisin.*)

He strongly advised me to see the film. (*O filmi görmemi hararetle tavsiye etti.*)

4. Öneri ve öğüt istemenin aktarılması
(REQUESTING ADVICE AND SUGGESTION)

Yapılmak istenen bir eylem hakkında bir öneri istemek için kullanılan bir kuruluştur:

Shall we call the police? (*Polisi çağırsak mı?*)

She wondered whether we should call the police. (*Polisi çağırsak mı?,diye sordu.*)

What shall I tell the children? (*Çocuklara ne diyeyim?*)

She asked what she should tell the children? (*Çocuklara ne demesi gerektiğini sordu?*)

Should we leave or stay? (*Kalalım mı yoksa gidelim mi?*)

She inquired whether they should leave or stay. (*Kalmalarımı yoksa gitmelerimi gerektiğini sordu.*)

S. İzin isteme, istekler ve dilekler (REQUESTING PERMISSION)

Bir işin yapılması için izin istemeyi belirten ifade şeklidir. Bu tür ifadeler may ve can ile yapılır ve yine genellikle might ve could şekline dönüşür:

May I use your phone? (*Telefonunuzu kullanabilir miyim?*)

He asked whether he might use my phone. (Telefonumu, kullanabilir miyim, diye sordu.)

Can I see the manager? (*Müdürle görüşebilir miyim?*)

He asked to see the manager. (*Müdürle görüşmek istediğini söyledi.*)

Could I have a spoon? (*Bir kaşık rica etsem?*)

He asked for a spoon. (*Bir kaşık istedi.*)

Will you let the children come with us? (*Çocukların bizimle gelmelerine izin verir misiniz?*)

He wondered whether we would let the children go with them. (*Çocukların onlarla gitmelerine izin verip vermeyeceğimizi merak etti.*)

9. KARŞILIKLARIN AKTARILMASI (REPORTING RESPONSES)

Sorulan soru ve ona verilen cevabı birlikte aktarma şeklidir.
Aktarılan cevapların başına aşağıdaki aktarıcı fiillerden biri getirilir.

answer *cevap vermek*	reply *cevap vermek*
deny *yolanlamak*	agree *kabul etmek*

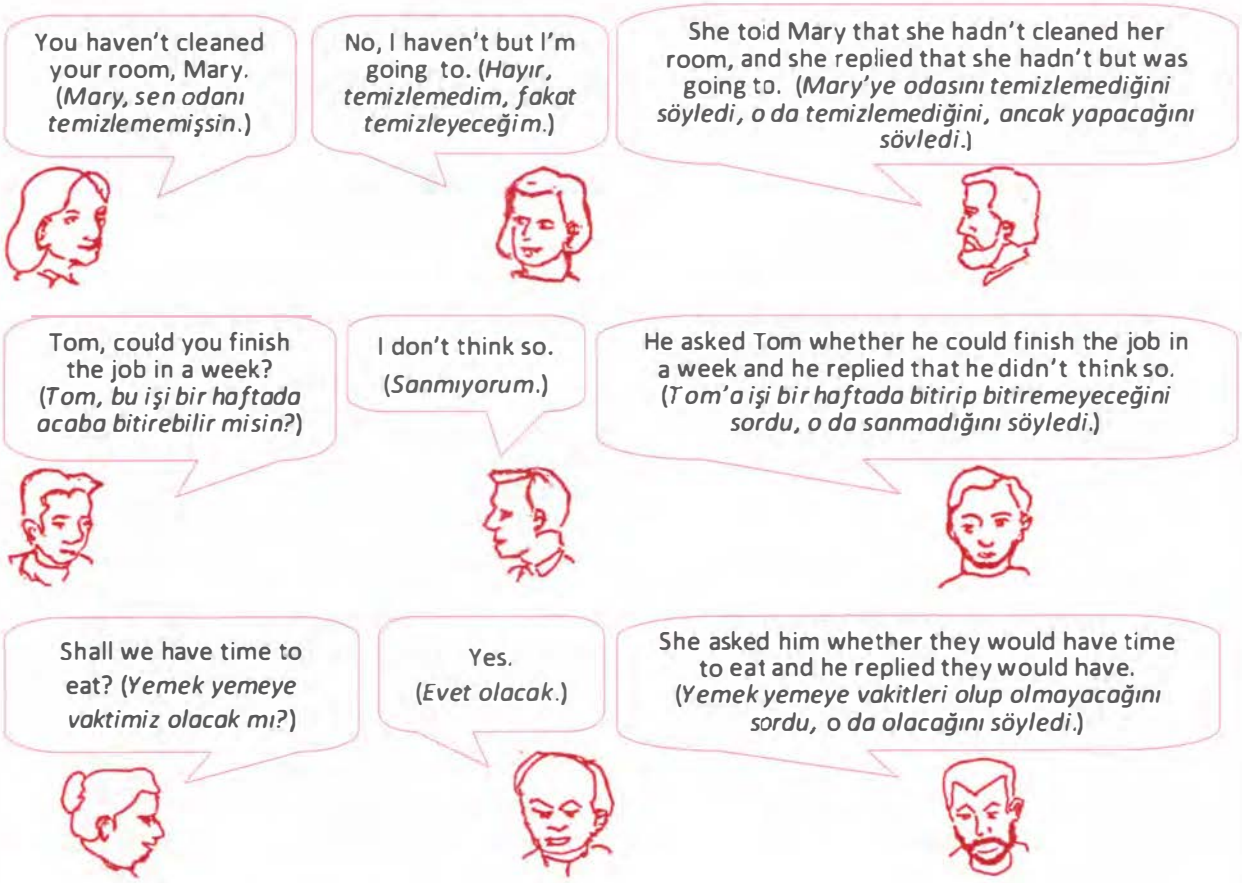
Have you heard the news? (*Haberi duydun mu?*)

No, I haven't. (*Hayır duymadım.*)

He asked her if she had heard the news and she replied she hadn't. (*Ona haberi duyup duymadığını sordu, o da duymadığını söyledi.*)

10. KARIŞIK İFADELERİN AKTARILMASI

(Reporting mixed Types)

Bazen aktarılacak ifadenin bir kısmı yargı, bir kısmı soru, bir kısmı da emir anlatabilir. Bu durumda, her bir kısım kendisi ile ilgili içinde aktarılır ve bunlar, belirli bağlaçlarla birbirine bağlanır:

41 COMPARISON - KARŞILAŞTIRMA

Varlıkları, kavramları, düşünceleri; nitelik sayı ya da miktar açısından karşılaştırarak aralarındaki nitelik veya ayrılıkları ortaya koyan kuruluştur.
Doğru ve hatasız bir karşılaştırma şu iki faktöre dayanır.

1. Karşılaştırmada unsurlar:

Karşılaştırmalarda biçim, cümle ve kalıpları karşılaştırılan şeylerin türüne göre değiştiğinden her şeyden önce nelerin karşılaştırıldığına dikkat edilmelidir.

Karşılaştıma kalıpları aşağıdaki dört farklı unsura göre farklılık gösterir:

a. Varlıkların nitelikleri bakımından:

short
(*kısa*)

long
(*uzun*)

small
(*küçük*)

big
(*büyük*)

cheap
(*ucuz*)

b. Sayılamayan nesnelerin miktarları bakımından:

cheese
(*peynir*)

bread
(*ekmek*)

money
(*paro*)

tea
(*çay*)

c. Sayılabilen nesnelerin sayıları bakımından:

apples
(*elma*)

books
(*kitap*)

balls
(*top*)

flags
(*bayrak*)

d. Eylemlerin nitelikleri bakımından:

to run
(*koşmak*)

to swim
(*yüzmek*)

2. Karşılaştırmalarda dereceler:

Bu dört farklı unsur ancak altı derece ile karşılaştırılırla bilir:

a. **Equality**
(Eşitlik derecesi):

Bu derece karşılaştırılan varlıkların; nitelik, sayı, miktar veya eylem vasfı eşit seviyede bulunduklarını gösterir.

b. Inequality
(Eşitsizlik derecesi):

Bu derece karşılaştırılan varlıkların ya da şeylerin eşit seviyede olmadıklarını gösterir.

c. Superiority
(Üstünlük derecesi):

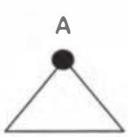
Bu derece karşılaştırılan varlıklardan birinin, diğerine göre üstün olduğunu gösterir.

d. Inferiority
(Azlık derecesi):

Bu derece karşılaştırılan varlıklardan birinin, diğerine göre daha düşük seviyede olduğunu gösterir.

e. The superlative
(En üstünlük derecesi):

Bu derece karşılaştırılan varlıklardan birinin diğerlerinin hepsinden en üst seviyede olduğunu gösterir.

A. COMPARING QUALITIES
VARLIKLARIN NİTELİK YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

1. EŞİTLİK / EŞİTSİZLİK durumu: (Equality / Inequality)

Aynı niteliğin iki nesne arasında eşit olduğunu veya olmadığını belirten kuruluştur:

Kalıp	Kullanılış özellikleri
as.....as	Eşitlik durumunda fiil olumlu, eşitsizlik durumunda ise fiil olumsuzdur.

Fish is as expensive as meat.
(*Balık et kadar pahalıdır.*)

Glass is not as strong as plastic.
(*Cam plastik kadar dayanıklı değildir.*)

You are as stubborn as your brother. (*Sen kardeşin kadar inatçısın.*)
Silver isn't as expensive as gold. (*Gümüş, altın kadar pahalı değil.*)
He is as kind as ever. (*Her zamanki gibi naziktir.*)
Mt Ararat isn't as high as Mt Everest. (*Ağrı, Everest kadar yüksek değil.*)
Few are as rich as Gates. (*Çok az kişi Gates kadar zengindir.*)

Karşılaştırılan nesne, bir edat öbeği ise başına that veya those getirilir:

The service here isn't as good as that at the other hotel.
(*Buradaki hizmet öteki oteldeki kadar değil.*)
Life here is as good as that in a city.
(*Buradaki hayat bir şehirdeki kadar iyidir.*)

2. ÜSTÜNLÜK DERECESİ (Superiority):

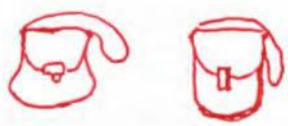
Niteliğin nesnelerden birinde diğerine göre fazla olduğunu gösteren kuruluştur:

Kalıp	Kullanılış şekli
..... **er than**	a) Tek heceli sıfatlar için: **hot. ter** (*daha sıcak*) b)Ses uyumuna göre iki heceli sıfatlar için: **pret. tier.** (*daha güzel*)
more ..... **than**	a) iki veya daha fazla heceli sıfatlar için: **more im. por. tant.** (*daha önemli*) **b)** -ing ve -ed ile biten sıfat fiiller için: **more determined** (*daha kararlı*) **more willing** (*daha istekli*)

Watching TV is more exciting than listening to the radio.
(*Televizyon seyretmek radyo dinlemekten daha heyecanlıdır.*)
It is easier to park a small car.
(*Küçük bir arabayı park etmek daha kolay.*)
Everything is more expensive than ever.
(*Her şey her zamankinden daha pahalıdır.*)
I haven't heard a more silly remark.
(*Bundan daha aptalca söz duymadım.*)
Our streets should be cleaner.
(*Caddelerimiz daha temiz olmalıdır.*)

Kalıplaşmış bazı ifadelerde en **üstünlük** derecesi bazen **iki** nesne arasında **üstünlük** kastedilerek kullanılır.

Which is best? (*Hangisi daha iyi?*)
Which one is cheapest? (*Hangisi daha ucuz?*)
Which one do you like best? (*İkisinden hangisini en çok beğeniyorsun?*)

Yazı dilinde özne halinde kullanılan şahıs zamirleri, konuşma dilinde nesne halinde kullanılır:

Yazı dilindeki hal	Konuşma dilindeki hal
You are luckier than **we**. (are) (*Siz, bizden daha şanslısınız.*) You are taller than **she**. (is) (*Siz, ondan daha uzun boylusunuz.*) He was older than **I**. (was) (*O benden yaşlıydı.*)	You are luckier than **us**. (*Siz bizden daha şanslısınız.*) You are taller than **her**. (*Siz ondan daha uzun boylusunuz.*) He was olderthan **me**. (*O benden yaşlıydı.*)

3. AZLIK DERECESİ (Inferiority)

Bir niteliğin, iki varlıktan birinde diğerine göre daha az olduğunu bildiren kuruluştur.

Kalıp	Kullanılış şekli
less ..... (than)	İstisnasız, tek, iki ve daha fazla heceli tüm sıfatlarda: less hot. (*daha az sıcak*) less sim.ple (*daha az basit*) less im.por. tant (*daha az önemli*) less willing (*daha az istekli*)

This item is less technical. (*Bu konu daha az teknik.*)

We are less tired today. (*Bugün daha az yorgunuz.*)

Some families are less poor than others. (*Bazı aileler diğerlerinden daha az fakirdirler.*)

This subject is no less important. (*Bu konu daha az önemli değildir.*)

You're no less clever than the others. (*Diğerlerinden daha az zeki değilsin.*)

4. EN ÜSTÜNLÜK DERECESİ (The superlative)

Bir varlığın ortak nitelik bakımından diğerlerine göre en üstün seviyede olduğunu belirten kuruluştur.

Kalıp	Kullanılış şekli
the ..... est	Tek heceli sıfatlar için: **the** long. **est** river (*en uzun nehir*)
the ..... most	İki veya daha fazla heceli sıfatlar için: **the most** in. com. pre. hen. sible. (*en anlaşılmaz*)

Ses uyumuna göre **–y** ve **–ly** ile biten kelimeler için **– iest** eki alır:

heavy (*ağır*): **heaviest** (*en ağır*)
lively (*canlı*): **liveliest** (*en canlı*)

a. En üstünlük derecesi, cümlede genellikle **in** veya **of** edatlı sözlük takımı ile kurulur:

The strongest man in the world. (*Dünyanın en güçlü adamı.*)
The tallest of the three. (*Üçünden en uzun boylusu.*)
Which of them is the youngest? (*En genci hangisi?*)

The nearest petrol station is five kilometres away.
(*En yakın benzin istasyonu beş kilometre uzakta.*)
Wheat is the most important crop in the world.
(*Buğday, dünyanın en önemli tahıl ürünüdür.*)
It was once the poorest country in the world.
(*Bir zamanlar dünyanın en fakir ülkesiydi.*)
It's the most boring film I've ever seen.
(*Gördüğüm en sıkıcı film.*)

b. En üstünlük derecesinin paylaşılması:

Bazen bu derecenin zirvesini birden fazla unsur paylaşabilir. Bu durumda, bunun belirli bir şekilde belirtilmesi gereklidir:

The three most powerful men in the committee. (*Komisyonda en güçlü üç adam.*)
The second biggest fall in ten years. (*Son on yılda ikinci en büyük düşüş.*)
The two most influential scientists of their time. (*Zamanlarının en nüfuzlu iki bilim adamı.*)
The two hottest days. (*En sıcak iki gün.*)

c. Bazen zirvede bulunan varlığın bir altındaki varlığı anlatmak söz konusu olabilir:

The second richest man in America. (*Amerika'da ikinci en zengin adam.*)
The third largest city in Turkey. (*Türkiye'de üçüncü en büyük şehir.*)
The second best song. (*İkinci en iyi şarkı.*)

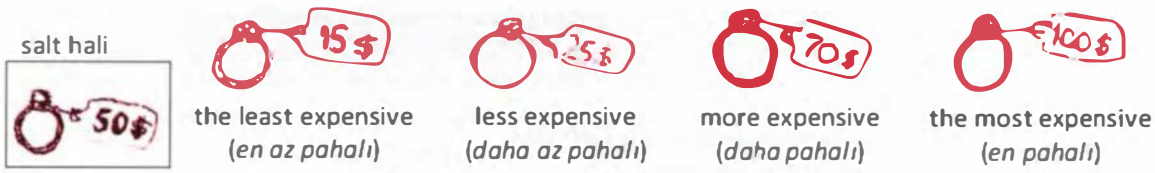
S. EN ALT DERECESİ (the bottom grade)

Ortak nitelikte diğerlerine göre en alt seviyede bulunan varlığı gösteren kuruluştur.

Kalıp	Kullanılış şekli
the least	Tek ve daha fazla heceli tüm sıfatlarda: **the least important** (*en az önemli*)

This is the least important aspect of it. (*Bu, en az önemli yanı.*)
The least surprising of them all. (*Hepsinin içinden en az şaşırtıcı olanı.*)
The least carelessness would bring disaster. (*En ufak dikkatsizlik felaket getirir.*)
The least populated in the area. (*Bölgede en az meskûn olanı.*)

ÖZET

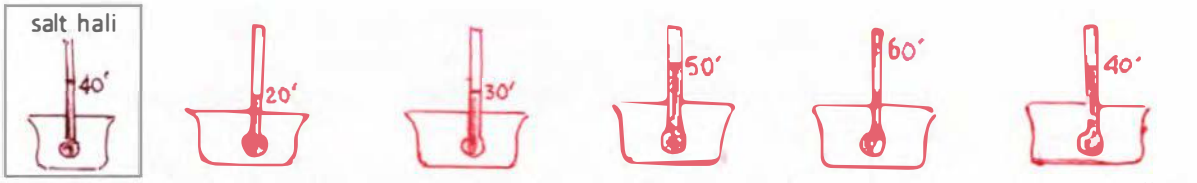

Birleşiklerin karşılaştırılması:

Birleşikler, karşılaştırmalarında yapı itibariyle ya kurallı ya da kuralsız sıradan birine uyar:

good - looking (*yakışıklı*)	=	**better** - looking (*daha yakışıklı*)
well - off (*varlıklı*)	=	better - off (*daha varlıklı*)
strong - minded (*iradeli*)	=	stronger - minded (*daha iradeli*)
less - known (*daha az tanınan*)	=	least - known (*en az tanınan*)
well - built (*sağlam*)	=	better - built (*daha sağlam*)

He is better - known as Ringo. (*Daha çok Ringo olarak tanınır.*)
You won't find a better - looking man. (*Daha yakışıklı birini bulamazsın.*)
It is the oldest - established firm in Turkey. (*Türkiye'deki en eski firmadır.*)
This is the most short - sighted policy I've heard of. (*Bu duyduğum en basiretsiz siyasettir.*)

warm (*sıcak*) | the least warm (*en az sıcak*) | less warm (*daha az sıcak*) | warmer (*daha sıcak*) | the warmest (*en sıcak*) | as warm as "A" ("A" *kadar sıcak*)

B. COMPARING QUANTITIES

NESNELERİN MİKTAR BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

cheese (*peynir*) | milk (*süt*) | tea (*çay*) | water (*su*) | bread (*ekmek*) | pressure (*basınç*)

1. Eşitlik / eşitsizlik durumu (Equality / Inequality)

Bir nesnenin, diğer bir nesneye göre eşit miktarda olup olmadığını belirten kuruluştur:

Kalıp	Kullanılış şekli
as much ..... as	Eşitlik durumu olumlu bir fiil ile belirtilir: You can have as **much** bread as you like. (*İstediğiniz kadar ekmek alabilirsiniz.*) Eşitsizlik durumu ise olumsuz bir fiil ile belirtilir: It doesn't require as **much** fat as they say. (*Söyledikleri kadar yağa ihtiyacı yok.*)

We don't drink as much beer as the Germans.
(*Almanlar kadar bira içmeyiz.*)
A child doesn't need as much food as an adult.
(*Bir çocuğun bir yetişkin kadar yiyeceğe ihtiyacı yoktur.*)

They don't eat as much rice as ve do.
(*Onlar bizim kadar pilav yemezler.*)
It uses as much petrol as the old one.
(*Eskisi kadar benzin tüketiyor.*)
There is as much pressure as there should be.
(*Olması gerektiği kadar basınç var.*)
Nothing requires as much patience as education.
(*Hiç bir şey eğitim kadar sabır gerektirmez.*)

2. ÜSTÜNLÜK DURUMU (EXPRESSING SUPERIORITY)

İki nesneden birinin miktarca diğerine göre fazla olduğunu bildirir:

Kalıp	Kullanılış şekli
more ..... than	"than", ancak karşılaştırılan her iki varlık da cümlede belirtilmiş ise kullanılır. •We consume more bread than the others. (*Diğerlerinden daha fazla ekmek tüketiyoruz.*) •Why waste more time. (*Neden daha fazla zaman harcayalım.*)

It will take more time like this. (*Bu şekilde daha fazla zaman olır.*)
We'll be able to do more work. (*Daha fazla iş yapabiliriz.*)
They consume more meat than we do. (*Bizden daha fazla et tüketiyorlar.*)
Why pay more money. (*Neden daha fazla para ödeyelim.*)
There is more of everything today. (*Bugün, her şeyin daha fazlası var.*)
I need more time to think. (*Düşünmek için daha çok zamana ihtiyacım var.*)
Athletes use more energy than we do. (*Atletler bizden daha çok enerji harcarlar.*)

3. AZLIK DURUMU (EXPRESSING INFERIORITY)

İki nesneden birinin miktarca diğerine göre az olduğunu bildirir:

Kalıp	Kullanılış şekli
less ..... than	"than", ancak karşılaştırılan her iki varlık da cümlede belirtilmiş ise kullanılır.

The old car consumes less petrol than the new one.
(*Eski araba yenisinden daha az benzin tüketiyor.*)
We had less trouble this time.
(*Bu sefer daha az sorunumuz oldu.*)
People have less money to spend than ever before.
(*İnsanların harcamak için her zamankinden daha az paraları var.*)
That child should eat less macaroni.
(*Bu çocuğun daha az makarna yemesi gerek.*)
There is much less water in the lake this year.
(*Gölde bu yıl çok daha az su var.*)
You should put less salt in your food.
(*Yemeğine daha az tuz koymalısın.*)

4. THE SUPERLATIVE (ENÜSTÜNLÜK DURUMU)

Varlıklardan birini miktarca diğerlerine göre en fazla olduğunu belirtir.

Kalıp	Kullanılış şekli
the most	The foreign students have caused us the most trouble. (*Başımıza en çok yabancı öğrenciler dert oldu.*)

- They have the most of everything. (*Her şeyin en çağuna sahiptirler.*)
- They produce the most oil. (*En çok petrolü onlar üretiyor.*)
- Who consumes the most bread? (*En fazla ekmek kim tüketiyor?*)
- Who did the most work? (*En çok işi kim yaptı?*)

S. THE BOTTOM GRADE (EN DÜŞÜK DERECE)

Varlıkların arasında bir şeye miktarca en az sahip olanı belirtir:

Kalıp	Kullanılış şekli
the least	They have the least reason to complain. (*En az şikâyet etmesi gereken onlardır.*)

Which country produces the least oil.
(*En az petrol üreten ülke hangisidir.*)
This method takes the least time.
(*En az vakit alan bu metodtur.*)
We spend the least on education than everyone else.
(*Öğrenime herkesten en az harcamayı yapıyoruz.*)
That is the least of our problems?
(*Bu, problemlerimizin en hafifidir.*)
Try to use the least energy.
(*En az enerjiyi kullanmaya bakınız.*)

C. COMPARING NUMBERS

(NESNELERİN SAYI BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI)

1. EXPRESSING EQUALITY AND INEQUALITY

EŞİTLİK VE EŞİTSİZLİK

Nesnelerin sayı bakımından diğerlerine göre eşit sayıda olup olmadığını bildiren kuruluştur:

bottles
(*şişeler*)

apples
(*elmalar*)

flags
(*bayraklar*)

books
(*kitaplar*)

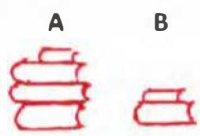
A B

Kalıp	Kullanılış şekli
as **many** ..... as	Eşitlik durumunda **fiil** olumlu, eşitsizlik durumunda ise fiil olumsuzdur: They have as many lessons as we have. (*Bizim kadar dersleri var.*) They **haven't** as many lessons as we have. (*Bizim kadar dersleri yoktur.*)

Take as many as you can carry. (*Taşıyabildiğiniz kadar alınız.*)
You can have as many cakes as you like. (*İstediğiniz kadar çörek alabilirsiniz.*)
There weren't as many as that. (*O kadar da yoktu.*)
We have as many maths lessons as you. (*Sizin kadar matematik dersimiz var.*)
They have as many planes as their enemies. (*Düşmanları kadar uçakları var.*)
We haven't made as many mistakes as the others. (*Diğerleri kadar hata yapmadık.*)

2. EXPRESSING SUPERIORITY
(ÜSTÜNLÜK DERECESİ)

Kalıp	Kullanılış şekli
more ..... than	"than" karşılaştırılan her iki varlık da cümlede belirtilmişse kullanılır.

They should do more exercises. (*Daha fazla alıştırma yapmaları gerek.*)
There are more books here than anywhere else. (*Burada her yerden daha fazla kitap var.*)
We have to score more goals. (*Daha fazla gol atmalıyız.*)
I wish we had more holidays. (*Keşke daha fazla tatil günümüz olsaydı.*)
There are more girls than boys in the camp. (*Kampta erkek çocuklardan daha fazla kız var.*)
We have to create more jobs. (*Daha fazla iş sahası yaratmamız gerek.*)

3. EXPRESSING INFERIORITY (AZLIK DURUMU)

Nesnelerin sayı bakımından diğerlerine göre az olduğunu bildiren kuruluştur:

Kalıp	Kullanılış şekli
fewer ..... than	"than" karşılaştırılan her iki varlık da cümlede açıkça belirtilmişse kullanılır.

A triangle has fewer sides than a square. (*Üçgenin bir kareden daha az köşesi var.*)
Next time use fewer words. (*Gelecek sefer daha az sözcük kullanınız.*)
We should have fewer holidays. (*Daha az tatil günümüz olmalı.*)
He smokes fewer cigarettes now. (*Şimdi daha az sigara içiyor.*)
We have fewer science lessons than you have. (*Sizden daha az fen dersimiz var.*)

4. THE SUPERLATIVE (ENÜSTÜNLÜK DURUMU)

Varlıklar arasında bir şeye sayıca en fazla sahip olanı bildirir:

KALIP
the most .....

Who scored the most goals? (*En çok kim gol attı?*)
We suffered the most casualties. (*En çok kaybı biz verdik.*)
Bill has sold the most cars. (*En çok araboyı Bill sattı.*)
He made the most changes in the team. (*Takımda en çok değişikliği o yaptı.*)
They have the most planes. (*En çok onların uçakları var.*)

5. THE BOTTOM GRADE (EN ALT DERECE)

Varlıkların arasında bir şeye sayıca en az sahip olanı bildirir.

KALIP
the fewest .....

Who got the fewest votes? (*En az oyu kim aldı?*)
Tom sold the fewest cars. (*En az arabayı Tom sattı.*)
This book has the fewest pages. (*En az sayfalı kitap budur.*)
We have to buy the fewest items possible. (*Mümkün olan en az şeyi almamız gerek.*)
Unfortunately, she scored the fewest points. (*Maalesef en az puanı o topladı.*)

ÖZET

(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
yalın durumu	**the bottom grade** en düşük derece	**inferiority** azlık derecesi	**superiority** üstünlük derecesi	**the superlative** enüstünlük derecesi	**equality** eşitlik durumu
					
450 votes (*450 oy*)	250 votes **the fewest votes** *en az oy alan*	350 votes **fewer votes** *daha az oy alan*	550 votes **more votes** *daha fazla oy alan*	850 votes **the most votes** *en fazla oy alan*	450 votes **equal votes** *eşit oy alan*

D. COMPARING ACTIONS (ADVERBS)

EYLEMLERİN (ZARFLARIN) KARŞILAŞTIRILMASI

Fiilleri niteleyen zarflar, sıfat karşılaştırmalarında olduğu gibi aynı şekilde karşılaştırılır:

1. EŞİTLİK / EŞİTSİZLİK DURUMU

EXPRESSING EQUALITY AND INEQUALITY

İki eylemin aynı nitelik bakımından eşit olup olmadığını belirten kuruluştur:

Kalıp	Kullanılış özellikleri
as..... as	Eşitlik durumunda fiil, olumlu; eşitsizlik durumda ise olumsuzdur.

We shall walk as far as we can. (*Gidebileceğimiz kadar yürüyeceğiz.*)
We don't like travelling as much as they do. (*Seyahat etmeyi onlar kadar sevmiyoruz.*)
He drives as fast as ever. (*Her zamanki kadar hızlı araba sürüyor.*)
She can sing as well as anyone else. (*Herkes kadar iyi şarkı söyler.*)
We all have worked as hard as he has. (*Onun kadar hepimiz sıkı çalıştık.*)
They can't come as late as they like. (*İstedikleri gibi geç gelemezler.*)
You should speak as slowly as you can. (*Mümkün olduğu kadar yavaş konuşmalısınız.*)

2. EXPRESSING SUPERİORİTY
ÜSTÜNLÜK DERECESİ

Eylemlerden birinin nitelikçe (zarf) ötekinden fazla olduğunu gösteren kuruluştur:

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
	..... er than	1)Tek heceli zarflar için ..... er than kullanılır. 2) İki heceli kelimeler için more..... than kullanılır. 3)-ly ile biten zarflar, ses uyumuna göre bu iki yapılıştan birine uyar: easy - easier (*daha kolay*) wisely – more wisely (*daha akıllıca*)
	more	

Open your mouth wider. (*Ağzınızı daha geniş açınız.*)

Everyone wants to go faster today. (*Bugün herkes daha hızlı gitmek istiyor.*)

Could you use the tool more carefully please? (*Lütfen aleti daha dikkatlice kullanabilir misiniz?*)

We shall stay longer next time. (*Gelecek defa daha fazla kalacağız.*)

She more than made up for her mistakes. (*Hatalarını fazlasıyla telafi etti.*)

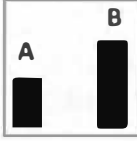
You'll get more quickly by bus. (*Oraya otobüsle daha çabuk varırsınız.*)

He works more and better than the rest. (*Diğerlerinden daha çok ve daha iyi çalışıyor.*)

We should spend the money more wisely. (*Parayı daha akıllıca harcamalıyız.*)

3. EXPRESSING INFERIORITY (AZLIK DERECESİ)

İki eylemden birinde diğerine göre daha az olduğunu bildiren kuruluştur:

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
	less than	İki ve daha fazla heceli tüm zarflarda kullanılır.

Could you go less fast please?

(*Lütfen daha az hızlı gidebilir misiniz?*)

If I were you I'd talk less.

(*Yerinde olsam daha az konuşurum.*)

Do we work more or less than the Europeans.

(*Avrupalılardan daha mı çok veya daha mı az çalışıyoruz.*)

You should stay underwater less than you do.

(*Suyun altında daha az kalmalısınız.*)

They should run less and save their energy.

(*Daha az koşup enerjilerini tasarruf etmelidirler.*)

Work less and enjoy life.

(*Daha az çalış ve hayatın tadını çıkar.*)

4. THE SUPERLATIVE (ENÜSTÜNLÜK DERECESİ)

Bir eylemin ortak nitelik (zarf) bakımından diğerlerine göre en üstün seviyede oluduğunu belirten kuruluştur.

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
	the ..... est	tek heceli zarflar için: **the latest** (*en geç*)
	the most	iki veya daha fazla heceli zarflar için: **the most care. fully** (*en dikkatlice*) --- **-ly ile** biten iki heceli zarflar, ses uyumuna göre bu iki yapılıştan birine uyar. **early:** the earliest **wisely:** the most wisely

Some come the latest, but leave the earliest. (*Bazıları en geç gelip, en erken ayrılıyor.*)

The 7.30 train goes fastest. (*7.30 treni en hızlı gidenidir.*)

This is what troubles me most. (*Beni en fazla üzen budur.*)

I study the hardest when alone. (*En sıkı yalnızken çalışırım.*)

He who shouts loudest knows the least. (*En çok bağıran, en az bilendir.*)

He usually speaks the most carefully. (*O, en dikkatli konuşandır.*)

He punished us the most frequently. (*Bizi en sık o cezalandırırdı.*)

S. THE BOTTOM OF THE SCALE (EN ALT DERECE)

Ortak nitelikte (zarf) diğerlerine göre en alt seviyede bulunan fiili gösteren kuruluştur.

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
	the least	Tek ve daha fazla hece zarflarda kullanılır.

They are the ones who work the least. (*En az çalışan onlardır.*)

It interests me in the least. (*Beni en son ilgilendiren şey.*)

It is the least we expect from you. (*Sizden en az beklediğimiz budur.*)

This is the least we can do for him. (*Onun için yapabileceğimiz en az şey budur.*)

It is the least technically possible. (*Teknik bakımdan en az mümkün olanıdır.*)

We'll choose the one that costs the least. (*Maliyeti en düşük olanı seçeceğiz.*)

I don' t mind in the least. (*Benim için hiç sorun değil.*)

E. THE IRREGULAR COMPARISON

KURALSIZ KARŞILAŞTIRMA BİÇİMLERİ

Bazı sözcükler karşılaştırmanın ek sistemi dışında çıkarak değişik şekiller alırlar. Bunların en yaygın olanları şunlardır:

Sözcüğün yalın şekli	Üstünlük veya alt derece şekli	Enüstünlük veya enalt derece şekli
bad (*kötü*)	worse (*daha kötü*)	worst (*en kötü*)
good (*iyi*)	better (*daha iyi*)	best (*en iyi*)
in (*içeri*)	inner (*içteki*)	innermost (*en içteki*)
little (*az*)	less (*daha az*)	least (*en az*)
much (*çok*)	more (*daha çok*)	most (*en çok*)
many (*çok*)	more (*daha çok*)	most (*en çok*)
old (*yaşlı*)	elder (*yoşço daha büyük*)	eldest (*yoşço en büyük*)
up (*yukorı*)	upper (*daha yukorı*)	uppermost (*en yukarı*)
well (*iyi*)	better (*daha iyi*)	best (*en iyi*)
far (*ileri derece*)	further (*daha ileri*)	furthest (*en ileri*)

What's the best thing to do? (*Yapılacak en iyi şey nedir?*)
He is his eldest son. (*En büyük oğludur.*)
This is a lesser trouble. (*Bu nispeten daha az bir sıkıntıdır.*)
Everybody wants to lead a better life. (*Herkes daha iyi bir hayat yaşamak istiyor.*)
I don't want any further delay. (*Daha fazla gecikme istemiyorum.*)
It's going from bad to worse. (*Durum gittikçe kötüye gidiyor.*)
Who talks the best in the classroom. (*Sınıfto en iyikonuşan kimdir?*)
He helped us the most. (*Bize en çok o yardım etti.*)
This the least you can do. (*Yopobileceğin en az şeydir.*)

F. COMPARISON OF PROPORTION

ORANTILI KARŞILAŞTIRMA

İki nitelik, miktar ya da sayı arasındaki karşılıklı bir artış veya alçalmayı belirten kuruluştur. İki biçimde gerçekleşir:

a) Düz orantılı

Birbirine paralel olarak artışı ya da azalışı gösterir:

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
A ↑ B ↑	the ..... the	the more .... The better.... (*Ne kadar fazla.... O kadar iyi...*)

The sooner you finish it **the** better.
(*Onu ne kadar çabuk bitirirsen o kadar iyi olur.*)
The more you give him **the** more he'll want.
(*Ona ne kadar fazla verirsen o kadar daha fazla isteyecektir.*)
The more numerous we are **the** better.
(*Ne kadar kolobolık olursak o kadar neşeli oluruz.*)

The harder we work the quicker we'll finish the job.

(*Ne kadar sıkı çalıştırsak, işi o kadar çabuk bitiririz.*)

The more you eat the fatter you'll get.

(*Ne kadar fazla yersen o kadar fazla şişmanlarsın.*)

b) Ters orantılı

Birbirine karşı olarak artışı ya da azalışı gösterir:

Durum	Kalıp	Kullanılış özellikleri
A ↓ B ↑	the ..... the	↓ the fewer .... ↑ the better.... (*Ne kadar az .... o kadar iyi...*) ↑ the more .... ↓ the less .... (*Ne kadar fazla .... o kadar az...*)

The more they talk the less work they'll do.

(*Ne kadar çok konuşurlarsa, o kadar az iş yaparlar.*)

The longer I think about it the less I like it.

(*Onun hakkında ne kadar uzun düşünürsem, o kadar az beğeniyorum.*)

The less we talk about it the better.

(*Bundan ne kadar az bahsedersek, o kadar iyi olur.*)

The more I get to know him the less I like him.

(*Onu ne kadar tanısam, o kadar az beğeniyorum.*)

G. COMPARISON OF GRADATION

ARTAN VEYA AZALAN DERECELİ KARŞILAŞTIRMA

Nitelik, miktar veya sayılarda gitgide artma veya azalma olduğunu gösteren bir karşılaştırma şeklidir.

1. Sıfatlarda veya zarflarda:

a) ARTAN DERECELİ GİDİŞ

KALIP
a) Tek heceli sıfat ve zarflarda: **–er and –er** hotter and hotter (*giderek daha sıcak*)
b) Çok heceli sıfat ve zarflarda: **more and more .....** more and more difficult (*giderek daha zor*)
c) Kuralsız biçimler için: **better and better** (*gittikçe daha iyi*)

Life is becoming harder and harder.

(*Hayat gitgide zorlaşıyor.*)

He was getting more and more remote from us.

(*Bizden giderek uzaklaşıyordu.*)

Life is getting better and better for some people.
(*Bazıları için hayat şartları giderek iyileşiyor.*)
We are getting more and more involved in this.
(*Gitgide bu işe bulaşıyoruz.*)
Education is becoming more and more important.
(*Öğrenim gitgide önem kazanıyor.*)
The train went faster and faster.
(*Tren hızlandıkça hızlandı.*)

b) AZALAN DERECELİ GİDİŞ

KALIP
less and less ..... İstisnasız tek ve daha fazla heceli sıfat ve zarflarda.

This issue is getting less and less important.
(*Konunun önemi gittikçe azalıyor.*)
Joining the EU is becoming less and less popular.
(*AB'ye giriş isteği gitgide azalıyor.*)
This game is becoming less and less popular.
(*Bu oyuna rağbet gittikçe azalıyor.*)
They find his adventures less and less interesting.
(*Maceralarını gitgide daha az ilginç buluyorlar.*)

2. SAYILARDA

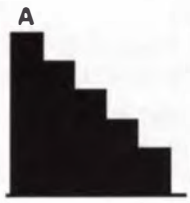
a) ARTAN DERECELİ GİDİŞ:

Kalıp	Kullanılış şekli
more and more	more and more people (*giderek daha çok kişi*)

More and more people are dying from this disease.
(*Bu hastalıktan giderek daha fazla kişi ölüyor.*)
More and more farmers are selling their land.
(*Giderek daha fazla çiftçi topraklarını satıyor.*)
More and more ships call at the port.
(*Limana, gitikçe daha fazla gemi uğruyor.*)

b) AZALAN DERECELİ GİDİŞ:

Kalıp	Kullanılış şekli
fewer and fewer...	fewer and fewer occasions (*gitgide daha az fırsat*)

There are fewer and fewer occasions for it.
(*Bunun için fırsatlar gittikçe azalıyor.*)
Fewer and fewer ships call at this port.
(*Bu limana gittikçe daha az gemi uğrar.*)
Fewer and fewer babies die at birth.
(*Gitgide daha az bebek doğumda ölüyor.*)

3. MİKTARLARDA

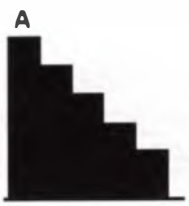
a) Artan dereceli gidiş

Kalıp	Kullanılış şekli
more and more.....	more and more energy (*gitgide daha fazla enerji*)

We are using more and more energy.
(*Gitgide daha fazla enerji kullanıyoruz.*)
They are spending more and more time on the internet.
(*İnternette giderek daha fazla zaman harcıyorlar.*)
They are getting more and more unruly.
(*Bunlar azıttıkça azıttılar.*)

b) Azalan dereceli gidiş:

Kalıp	Kullanılış şekli
less and less	less and less time (*giderek daha az zaman*)

I find less and less time for such things.
(*Böyle şeyler için giderek daha az vakit buluyorum.*)
I've less and less patience for such nonsense.
(*Bu saçmalıklara karşı sabrım giderek tükeniyor.*)

H. THE NEGATIVE COMPARISON WITH THE POSITIVE MEANING
OLUMLU ANLAMLI OLUMSUZ ŞEKİLLİ KARIŞLAŞTIRMA

Bazen, eşitlik ve üstünlük derecesindeki karşılaştırmalar pekiştirme amacıyla olumsuz ifadelerle kurulur:

Normal karşılaştırmada eşitlik derecesi kalıbı	Eşitlik derecesini sağlayan olumsuz ifade şekli
It is as great as an egg. (*Yumurta kadar büyüktür.*)	It is no greater than an egg. (*Bir yumurtadan daha büyük değil.*)
He is as slow as a turtle. (*Kaplumbağa kadar yavaş.*)	He is no faster than a turtle. (*Bir kaplumbağadan daha hızlı değil.*)
He is just as stupid as the rest. (*O da diğerleri kadar aptaldır.*)	He is no less stupid than the rest. (*Diğerlerinden daha az aptal değildir.*)

a) Niteliklerde:

We are no less guilty than he is. (*Biz de ondan daha az suçlu değiliz.*)
It is no thicker than a hair. (*Saç kadar incedir.*)
His English is no better than mine. (*İngilizcesi benimkinden daha iyi değil.*)
The other places are no less crowded. (*Diğer yerler daha az kalabalık değil.*)
She is none the wiser. (*Hiç de akıllanmadı.*)

b) Sayılarda:

There were no fewer than 300 people.
(*300 kişiden az değillerdi.*)
He ate no fewer than fifteen sandwiches.
(*Onbeş sandviç kadar yedi.*)
No fewer than half the members didn't come.
(*Üyelerin yarısı bile gelmedi.*)
He had read no fewer than a hundred books on the subject.
(*Bu konuda yüz kadar kitap okumuştu.*)

I. PRECISE AND APPROXIMATIVE COMPARISON
TAM VEYA YAKLAŞIK ŞEKİLDE KARŞILAŞTIRMA

Daha kesin ya da yaklaşık bir şeklide karşılaştırma istendiğinde aşağıdaki sözcüklerden faydalanılır:

a bit - *biraz*	any? - *hiç?*
a great deal - *bir hayli*	by far - *büyük bir farkla*
a little - *biraz*	every bit - *tam*
a good deal - *bir hayli*	a fraction - *bir parça*
half - *yarı*	any - *hiç*
not quite - *tam değil*	quite - *epey*
slightly - *biraz*	far - *çok*
just - *hemen*	by no means - *asla, hiç*
somewhat - *biraz*	

Does it make them any happier? (*Onları biraz olsun daha mı mutlu ediyor?*)
It is not any cheaper there. (*Orada hiç de daha ucuz değil.*)
John is a far better driver. (*John çok daha iyi sürücüdür.*)
He works a lot better now. (*Şimdi çok daha iyi çalışıyor.*)
It is a few kilos heavier. (*Bir kaç kilo daha ağır.*)
It's somewhat more expensive than we expected. (*Beklediğimizden biraz daha pahalı.*)
He wants four times as much as they do. (*İstediklerinin dört misli fazlasını istiyor.*)

J. THE EMPHATIC COMPARISON
PEKİŞTİRMELİ KARŞILAŞTIRMA

Bazen, pekiştirmek amacıyla karşılaştırılan nitelik nitelediği isimle birlikte kullanılır.

Şöyleki: I have never seen a **town** as dirty as this one.
Yerine: I have never seen as dirty a **town** as this one.

It's not so large a city as Istanbul.
(*Pek de İstanbul kadar büyük bir şehir değil.*)
I have never seen as dirty a place as this one.
(*Burası kadar pis bir yer hiç görmedim.*)
I can't shoulder as great a responsibility as this.
(*O kadar büyük bir sorumluluğu üstlenemem.*)

K. COMPARISON WITH THE COMMENT CLAUSE

YORUM CÜMLECİĞİ İLE KARŞILAŞTIRMA

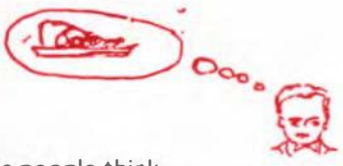
Bir varlığın niteliğini, miktarını ya da sayısını; bunlar hakkındaki iddia, beklenti, görüş ya da yorumlarla karşılaştıran bir ifade şeklidir.

Bu kuruluşta en fazla kullanılan fiiller şunlardır:

think - *sanmak*	say - *söylemek*
imagine - *sanmak*	look - *görünmek*
hope - *ümit etmek*	**claim** - *iddia etmek*
expect - *beklemek*	**suppose** - *sanmak*

A B

Is the universe as big as astronomers think?
(*Evren, astronomların sandıkları kadar büyük mü?*)

A B

French food is not as excellent as people think.
(*Fransız yemekleri sanıldığı kadar mükemmel değil.*)

Scoring a goal isn't as easy as it looks.
(*Gol atmak görüldüğü kadar basit bir iş değil.*)
They can't be as rich as they claim.
(*İddia ettikleri kadar zengin olamazlar.*)
The film was better than we had expected.
(*Film beklediğimizden daha iyi çıktı.*)
Were there as many people as the papers claim?
(*Gazetelerin iddia ettikleri kadar insan var mıydı?*)
It is less bad than I feared.
(*Korktuğumdan daha az kötü çıktı.*)

L. KARŞILAŞTIRMA BELİRTEN DİĞER BAĞLAÇLAR

while - *hâlbuki*	in sharp contrast - *tam aksine*
similarly - *aynı şekilde*	whereas - *hâlbuki*
in contrast - *aksine*	in a like manner - *aynı şekilde*

M. ONE - SIDED COMPARISON

TEK YÖNLÜ KARŞILAŞTIRMA

Bu kuruluşta, aynı varlığın değişik nitelikleri karşılaştırılır.

The table is much wider than long.
(*Masa uzun olmaktan çok, geniştir.*)
He looks more like a wrestler than a teacher.
(*Öğretmenden çok, bir pehlivana benziyor.*)
She is as modest as charming.
(*Zorif olduğu kadar alçak gönüllüdür.*)
She was more of a hinder than a help.
(*Yardımcıdan çok, bir engeldi.*)
The talk, was as dull as it was long.
(*Konuşma, uzun olduğu kadar sıkıcıydı.*)

N. THE ABSOLUTE COMPARISON

SALT KARŞILAŞTIRMA

Bu kuruluş, bir karşılaştırmadan ziyade, bir ayrıcalık veya bir farklılık belirtmek için kullanılır.

We appeal to *younger* customers. (*Genç müşterilere hitap ediyoruz.*)
It's the *quickest* way I know of. (*Bu bildiğim en kısa yol.*)
There isn't anything *better*. (*Daha iyisi yok.*)
Something for *the older people*. (*Yaşlılar için bir şey.*)
How are *the inner rooms*. (*İç odalar nasıl?*)
A policy for *the lower classes*. (*Alt tabaka için bir siyaset.*)

As good as, bir zarf ifadesi olarak "neredeyse" veya "sayılır" anlamına gelir:

It is **as good** as lost. (*Kayboldu sayılır.*)
You are as **good** as dead. (*Sen kendini ölmüş bil.*)
İt is as **good** as finished. (*Neredeyse bitti.*)

42 EXPRESSING LIKENESS AND DIFFERENCE
BENZERLİK VE AYRILIK

Kişiler veya nesneler arasındaki farkları veya benzerlikleri belirten kuruluştur.

1. SIMILE
BENZEME

Bir varlığın niteliklerini çarpıcı bir şekilde anlatmak için o varlığı, ortak niteliğe en güçlü şekilde sahip olan diğer bir varlığa benzeterek anlatan kuruluştur.

En yaygın şekilleri şunlardır:

as wise as an owl	*pek akıllı*	as old as the hills	*çok eski*
as brave as a lion	*aslan gibi yürekli*	as slippery as an eel	*kaypak*
as hard as rock	*kaya gibi sert*	as sweet as honey	*bal gibi tatlı*

His hands were as cold as ice. (*Elleri buz gibi soğuktu.*)
He was as drunk as a fiddler. (*Fitil gibi şarhoştu.*)
It's just as easy as ABC. (*Son derece kolay.*)
This man is as mad as a hatter. (*Bu adam zır deli.*)

2. EXPRESSING LIKENESS WITH "LIKE"
"LIKE" İLE BENZERLİK

Eylemlerin niteliklerini daha canlı bir şekilde anlatmak için o eylemi en iyi şekilde yapan veya taşıyan bir varlığı örnek alarak belirten kuruluştur.

They made us work like slaves. (*Bizi köle gibi çalıştırdılar.*)
They sucked his money like leeches. (*Parasını sülük gibi emdiler.*)
They swarmed around us like locusts. (*Etrafımızı sürü halinde sardılar.*)
He is sleeping like a log. (*Külçe gibi uyuyor.*)

Ancak bir kaç duygu için "WITH" kullanılır.

be green with envy - *kıskançlıktan çatlamak*
be blue with cold - *soğuktan donmak*
be red with anger - *öfkeden kıpkırmızı olmak*
We were white with fear. (*Korkudan bembeyaz kesilmiştik.*)

3. EXPRESSING LIKENESS WITH "as"

Bir eylem ya da durum anında varlığın hangi sıfat, durum ya da nitelikte bulunduğunu anlatır.

Ataturk was great as a statesman. (*Atatürk bir devlet adamı olarak yüceydi.*)
As a teacher I felt ashamed. (*Öğretmen olarak utanç duydum.*)
He was great as Romeo. (*Romeo rolünde büyüktü.*)
You can use it as a tray. (*Tepsi olarak kullanabilirsiniz.*)

"As" ile "like" arasındaki benzetme farkını kavrayabilmek için aşağıdaki kullanılış yerlerini karşılaştırınız:

a) I'm speaking to you **as** your father. (*Sana baban olarak hitap ediyorum.*)
b) I'm speaking to you **like** a father. (*Sana bir baba gibi hitap ediyorum.*)

a) We shall use it **as** a sort of salad. (*Onu bir çeşit salata olarak kullanacağız.*)
b) We shall use it **like** a salad. (*Onu salata gibi kullanacağız.*)

a) He played the piano **as** an amateur. (*Piyanoyu bir amatör olarak çaldı.*)
b) He played the piano **like** an amateur. (*Piyanoyu bir amatör gibi çaldı.*)

4. LIKENESS AND DIFFERENCE

BENZERLİK VE AYRILIK

Varlıklar arasında sadece benzerlik ya da farklılık bulunduğunu anlatmak için kullanılan bir kuruluştur.

Genellikle aşağıdaki fiillerden kurulu olur:

a) Benzerlik belirtme:

be the same	aynı olmak	**be equal**	eşit olmak
be alike	aynı olmak	**be identical**	benzer olmak
be similar	aynı olmak	**look alike**	benzemek

There are similarities between them. (*Aralarında benzerlik var.*)
It comes to the same thing. (*Aynı kapıya çıkar.*)
They look alike. (*Birbirlerine benziyorlar.*)
They are the same age. (*Aynı yaştadırlar.*)
Are you staying at the same hotel? (*Aynı otelde mi kalıyorsunuz?*)
These two are identical. (*Bu ikisi tıpatıp benziyor.*)
Is there a similar present? (*Benzer hediye var mı?*)
It's much the same. (*Hemen hemen aynı.*)
It's equal to 10 tons of dynamite. (*On ton dinomite eşittir.*)

b) Ayrılık belirtme

be different	*ayrı/farklı olmak*	to **differ**	*farklı olmak*
be unlike	*benzememek*	**be unlike**	*benzememek*

It's unlike any other method. (*Başka hiç bir metoda benzemiyor.*)
Could we have something different. (*Değişik bir şey alabilir miyiz?*)
I never saw the like of it. (*Benzerini hiç görmedim.*)
How does it differ from a rocket? (*Bir füzeden nasıl farklıdır?*)

5. INTENSIFYING LIKENESS

PEKİŞTİRİLMİŞ BENZETME

Bir niteliği güçlendiren ifade şekilleridir.

Üç ayrı kuruluşu vardır:

a) İsimle kurulu şekli:

Bir niteliği, kendisini en üst yoğunlukta taşıyan bir varlıkla birlikte kullanmak suretiyle oluşturulur:

blood red	*kıpkırmızı*	**bone dry**	*kup kuru*
dirt cheap	*çok ucuz*	**ice cold**	*buz gibi*
pitch black	*simsiyah*	**snow white**	*bembeyaz*
paper thin	*incecik*	**stone deaf**	*tamamen sağır*
knee deep	*diz boyu*	**crystal clear**	*apaçık*

b) Sıfatla kurulu sekli:

Bir niteliği, kendisini en üst yoğunlukta taşıyan bir sıfatla birlikte oluşturulur:

brand new	*yepyeni*	**dead tired**	*bitkin*
bitter cold	*keskin soğuk*	**precious little**	*çok az*
dead serious	*çok ciddi*	**red – hot**	*kızgın*
stark mad	*zırdeli*	**pretty bad**	*hayli kötü*
scolding hot	*hoşlayıcı sıcok*	**freezing cold**	*dondurucu soğuk*
		stark- naked	*çırıl çıplak*

c) Klişeleşmiş bileşik isimlerle kurulu şekli:

certain winner	*kesin galip*	**utter disgrce**	*yüz korası*
full speed	*son sürat*	**pure nonsense**	*deli saçması*
hopping mad	*zır deli*	**outright robbery**	*düpedüz soygun*

EXCESSIVE AND ADEQUATE DEGREE
NİTELİKTE AŞIRILIK VEYA YETERLİK

1. EXCESSIVE DEGREE "TOO"
AŞIRILIK DERECESİ "TOO"

Bir niteliğin, bir işin yapılabilmesi için gereğinden fazla olduğunu gösteren kuruluştur.

Kalıp: ..... **is too** ..... **to** .....

The parcel is too large to fit in the box.
(*Koli kutuya sığmayacak kadar büyüktür.*)

He is too young to understand these things. (*Bunları anlamayacak kadar genç yaştadır.*)
It is too far away to go on foot. (*Yaya gidilemiyecek kadar uzaktır.*)
The situation is too serious to ignore. (*Durum, görmezlikten gelinmeyecek kadar ciddi.*)
We were too late to act. (*Harekete geçmek için çok geç kaldık.*)
He is too clever to fall in that trap. (*Tuzağa düşmeyecek kadar zekidir.*)
It's too cold to sit in the garden. (*Bahçede oturmak için çok soğuk.*)
Mary is too short to play basketball. (*Mary basketbol oynayamayacak kadar kısa boylu.*)

1a. Olumsuz kalıp: ..... **is too** ..... **not to** .....

(Olumlu ve olumsuz kalıpların Türkçedeki karşılıklarına dikkat ediniz!)

a) He is too clever to come under these conditions.
b) He is too clever not to come.

a) (*Bu şortlar altında gelmiyecek kadar zekidir.*)
b) (*Gelmezlik edemeyecek kadar zekidir.*)

a) He is too wise to sign such a thing.
b) He is too wise not to sign such a thing.

a) *(Böyle bir şeyi imzalamayacak kadar zekidir.*)
b) *(İmza etmezlik etmiyecek kadar zekidir.*)

2. Kişiye özgü aşırılık derecesi:

Bir varlığın ya da durumun sahip olduğu niteliğini; eylemde bulunacak kişi için gereğinden fazla olduğunu gösteren kuruluştur.

Kalıp: Something is too ..... for somebody to .....

The table is too heavy for the little girl to lift.

(*Masa küçük kızın kaldıramayacağı kadar büyüktür.*)

The book is too hard for the children to read.

(*Kitap çocukların okumayacağı kadar zor.*)

It is too expensive for most of them to buy.

(*Çoğunun satın alamayacağı kadar pahalıdır.*)

The shirt is too small fort Tom to wear.

(*Gömlek Tom'un giyemeyeceği kadar küçüktür.*)

It is an offer too good for them not to accept.

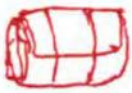
(*Bu, onların reddetmezlikten gelemiyecekleri kadar iyi bir tekliftir.*)

3. ADEQUATE DEGREE "ENOUGH"

YETERLİK DERECESİ "ENOUGH"

Bir kişinin bir işi yapabilmesi için yeterli niteliğe sahip olduğunu gösteren bir kuruluştur.

Kalıp: ..... is ..... **enough to** .....

Bill is strong enough to carry the parcel.

(*Bill paketi taşıyacak kadar güçlüdür.*)

He isn't well enough to walk about. (*Etrafta dolaşacak kadar iyileşmedi.*)

They are crazy enough to start the war. (*Bunlar, savaşı başlatacak kadar çılgındırlar.*)

They are old enough to decide for themselves. (*Kendi başlarına karar verecek yaştadırlar.*)

It is small enough to carry in a pocket. (*Cepte taşınacak kadar ufaktır.*)

It is powerful enough to destroy a town. (*Bir kasabayı tahrip edecek kadar güçlüdür.*)

It is large enough to hold all of us. (*Hepimizi içine alacak kadar büyüktür.*)

She is stupid enough to believe anything. (*Herşeye inanacak kadar aptaldır.*)

She is old enough to be my mother. (*Annem olacak yaştadır.*)

4. Kişiye özgü yeterlik derecesi.

Yeterli görülen niteliğe kimin veya neyin sahip olduğunu belirten bir kuruluştur.

Kalıp: ..... is ..... **enough for** ..... **to** .....

The hat isn't large enough for Tom to wear.

(*Şapka Tom'un giyeceği kadar büyük değildir.*)

The book is easy enough for most of them to read.

(*Kitap, çoğunun okuyacağı kadar kolaydır.*)

They are tall enough to reach the shelf.

(*Rafa erişecek kadar uzun boyludur.*)

The bed isn't large enough for three people to sleep in.

(*Yatak, üç kişinin yatacağı büyüklükte değil.*)

The flat isn't big enough for a family of five to live in.

(*Daire, beş kişilik bir ailenin içinde oturacağı kadar büyük değil.*)

It's strong enough for ten people to stand on.

(*On kişinin üzerinde durabileceği kadar sağlam.*)

Özetle:

Resimdeki çocuk ile raf arasında yükseklik ve boy bakımından derecelendirme dört ayrı şekilde fakat aynı anlamı veren değişik cümlelerle ifade edilebilir:

1. Aşırılık derecesi:

a) Mary is too short to reach the shelf. (*Mary, rafa erişemeyecek kadar kısa boyludur.*)
b) The shelf is too high for Mary to reach. (*Raf, Mary'nin erişemiyeceği kadar yüksektir.*)

2. Yeterlik derecesi:

c) Mary isn't tall enough to reach the shelf. (*Mary, rafa erişecek kadar uzun boylu değil.*)
d) The shelf isn't low enough for Mary to reach. (*Raf, Mary'nin erişeceği kadar olçok değil.*)

3. Grading
Derecelendirme

1. Alt veya üst basamak gösteren sıralama:

Bunlar nitelik ya da seviye bakımından varlıkları alt veya üst sıraya dizen derece sıfatlarıdır.

excellent - *mükemmel*	extra - *üstün*	extreme - *son derece*
immense - *engin/büyük*	inferior - *aşağı*	junior - *küçük*
minor - *önemsiz*	super - *süper*	superlative - *mükemmel*
supreme - *en büyük*	senior - *yüksek*	ultimate - *son/en büyük*

It's inferior to the other. (*Ötekinden daha düşük kalitede.*)
This is the ultimate sacrifice. (*Bu, en büyük fedakârlıktır.*)
A minor official. (*İkinci derecede bir memur.*)
They were superior to us. (*Bizden üstündüler.*)
They are the major producers of the world. (*Bunlar, dünyanın başlıca üreticisi.*)
The ultimate in fashion. (*En son moda.*)
Today's super powers. (*Bugünün süper güçleri.*)

2. Bir eylemin üst ve alt basamağını belirten out, over ve under, zarflarla kurulu birleşik fiiller.

outnumber	*sayıca üstün olmak*	overcook	*fazla pişirmek*
outclass	*üstün olmak*	overact	*abartılı davranmak*
outvote	*-den daha fazla oy almak*	overfeed	*çok fazla yedirmek*
outsell	*daha çok satmak*	overdo	*abartmak*
undersell	*-den daha ucuz satmak*	be overjoyed	*çok sevinçli olmak*

Don't overcook it. (*Onu fazla pişirme.*)
We outsold them. (*Onlardan daha çok mal sattık.*)
Don't overact, please. (*Lütfen abartılı davranmayınız.*)
We were overjoyed by the news. (*Haber bizi çok sevindirdi.*)

44 RELATIONSHIPS BETWEEN IDEAS - I
DÜŞÜNCELER ARASINDA İLİŞKİLER

THE STRUCTURE OF A SENTENCE
CÜMLE YAPISI

Üç değişik cümle yapısı vardır:

a.Yalın cümle (Simple Sentence)
b.Bileşmiş cümle (Compound Sentence)
c.Birleşik ya da Karmaşık cümle (Complex Sentence.)

a. Simple sentence (Yalın Cümle)

Bir tek düşünceyi, yargıyı ya da olayı anlatan cümledir. Bir bağlaç veya herhangi bir yolla diğer cümleye bağlı olmaz.

I found myself in hospital. (*Kendimi hastanede buldum.*)
Nothing has changed. (*Değişen bir şey yok.*)
I have no time. (*Vaktim yok.*)
I don't know. (*Bilmiyorum.*)

b. Compound Sentence (Bileşmiş Cümle)

Bağımsız cümleler ile (Independent Clause), diğer bir deyişle birden fazla ana yargı ile kurulu cümledir.

Başlı başına bir yargı anlatan cümleler bir bağlaçla ya da virgülle birbirine bağlanır, böylece cümlecikler tek bir cümle haline getirilmiş olur.

I have to go but you needn't. (*Benim gitmem gerekiyor, senin gitmen gerekmez.*)
I can't come besides I've no time.(*Gelemem, üstelik vaktim yok.*)
We chose theirs for it was cheaper. (*Onlarınkini seçtik zira daha ucuzdu.*)
I don't know nor do I care. (*Bilmiyorum, üstelik umurumda da değil.*)

c. Complex Sentence (Birleşik ya da karmaşık cümle)

Temel bir cümlecik (main clause) ile onun şartını, nedenini veya amacını belirten yan cümleciklerle (subordinate clause) kurulu cümledir.

We all feel as if we are all responsible. (*Kendimizi sorumluymuşuz gibi hissediyoruz.*)
I won't stay where I'm not wanted. (*İstenmediğim yerde kalmam.*)

45

DÜŞÜNCELER ARASINDAKİ İLİŞKİLER - II
YAN BİLGİ İLETİMİ VE İFADE ŞEKİLLERİ
RELATIONSHIPS BETWEEN IDEAS - II
EXPRESSING THE SUBORDINATE

Cümlenin ana yargısını taşıyan cümlecik, temel cümleciktir. Ancak temel cümleciğin ana yargıyı tam olarak aktarabilmesi için yan bilgiye ihtiyacı olabilir. Bu gibi durumlarda aşağıdaki söz birlikleri, cümlecikler, sözcük takım ve öbekleri temel cümleciği sebep, durum ve şart gibi açılardan tamamlar.

Yan cümleciği belirleyen üç yol vardır:

a. Cümleciğin başında onun görevini belirten **if, as, while, though** gibi bağlaçlardan veya sözcüklerinden bir bulunur.

When I was a student,..... (*Ben öğrenciyken,.....*)
Whatever I did, ... (*Ne yaptıysam, ...*)

Ancak, İngilizcede aynı bağlaç, değişik cümlelerde değişik anlam ve görevler ifade ederler. Buna göre cümledeki sözcüklerin aralarındaki ilişkiler bütünü ile ele alınmalıdır.

Aşağıdaki "**as**" ile kurulu cümlecikler bunun en çarpıcı örneğidir.

As I was strong	.....	(*Güçlü olduğumdan dolayı, ...*)	sebep
Strong **as** I was	.....	(*Güçlü olduğum halde,.....*)	kabullenme
Much as I tried	.....	(*Ne kadar denediysem .....*)	kabullenme
Do **as** you are told	.....	(*Sana söyleneni yap .....*)	tarz
As I was going out	.....	(*Tam dışarıya çıkarken, ...*)	zaman
As he is the leader	.....	(*Lider olduğuna göre,.....*)	neden
As I was saying	.....	(*Demin söylediğim gibi,.....*)	ekleme-yorum
As time goes by	.....	(*Zaman aktıkça,.....*)	zaman

ifade eder.

Bu hususta, "**where**" ile kurulu aşağıdaki cümlecikler diğer çarpıcı örneklerden biridir.

The place **where** he works	(*çalıştığı yer*)
I don't know **where** he works	(*Nerede çalıştığını bilmiyorum*)
Stay **where** you are.	(*Olduğun yerde kal.*)
It is in the bank, **where** it is safe	(*Bankadadır, orada emniyettedir.*)
It not **where** it was.	(*Eski yerinde değil.*)
Where have you been?	(*Neredeydin?*)
Where there is life there is hope.	(*Hayat oldukça ümit tükenmez.*)

b. Cümlenin başında, bir bağlaç görevi ile kullanılan **–ing** veya **–ed** şeklinde zarf fiil bulunur.

Thinking it was yours, ...	(*Sizin diye, ...*)
Left to themselves, ...	(*Kendi başlarına bırakılırsa, ...*)
Being a farmer himself, ...	(*Kendisi çiftçi olduğundan, ...*)

c. İfadenin başında alışılagelmiş anlamlarının dışında kullanılan bir edat öbeği bulunur.

With you at my side, ...	(*Sen yanımda oldukça, ...*)
On hearing the news, ...	(*Haberi duyar duymaz,.....*)
For all his experience, ...	(*Bütün tecrübelerine rağmen, ...*)
With prices what they are, ...	(*Fiyatlar bu seviyede oldukça,.....*)
For all I know, ...	(*Bildiğim kadariyle, ...*)

1. EXPRESSING REASON
NEDEN BİLDİREN İFADE ŞEKİLLERİ

Temel cümlecikteki yargıyı neden açısından tamamlayan ifadelerdir.

a. Edat takımı ile:

because of - *den dolayı*
for fear of - *korkusuyla*
for - *den*
on account of - *dolayı*
due to - *sebepten dolayı*

Because of the rain. (*Yağmurdan dolayı.*)
On account of her age. (*Yaşından dolayı.*)
Because of you. (*Senin yüzünden.*)
Closed because of the Feast. (*Bayram dolayısıyla kapalıyız.*)

b. -ing şekilli zarf fiille:

seeing ..... *görünce*
thinking ..... *diye, düşünerek*
not knowing ..... *bilmeyerek*

Thinking it was yours, I took it.
(*Sizin diye almışım.*)
Not knowing what to do, he just waited.
(*Ne yapacağını bilmediğinden öyle bekledi.*)
Seeing that he was getting worse, I called the doctor.
(*Fenalaştığını görünce, doktoru çağırdım.*)

c. - ed şekilli sıfat fiil

Encouraged by the results, ...
(*Neticelerden umutlanarak, ...*)
Convinced he was right, he was inflexible.
(*Haklı olduğuna inandığından, çok sertti.*)
Considered as an illiterate, he was never asked anything.
(*Cahil sayıldığından, ona hiçbir şey sorulmazdı.*)

d. Neden yan cümleciği ile (clause of reason)

En çok aşağıdaki bağlaçlarla kurulu olur:

because - *çünkü*
in case - *-er diye, halinde*
as - *-den dolayı*
since - *-ne göre , -iken*
now that - *-e göre*
in that - *çünkü*

Because he is a liar. (*Çünkü o bir yalancıdır.*)
Now that you have learned English, ... (*İngilizce öğrendiğinize göre, ...*)
Since we have bought it, let's use it. (*Almışken kullanalım.*)
I'm taking it, in case it rains. (*Yağmur yağar diye onu alıyorum.*)
As I had no money on me, ... (*Üstümde para olmadığından, ...*)

e. Sebep bildiren mastar ile :

Bu kuruluşta mastar, acı, sevinç, şaşkınlık gibi duygulara sebep olan eylemi açıklar. Çoğu kez hear (*duymak*) , see (*görmek*), ... fiilleriyle kullanılır:

We are all glad to have you here.
(*Burada olmanızdan dolayı mutluyuz.*)
I was shocked to see years of effort wasted.
(*Yılların çabasının boşa gittiğini görmek bende şok etkisi yarattı.*)
You are lucky to have such a teacher.
(*Böyle bir öğretmene sahip olmanızdan dolayı şanslısınız.*)

f. İngilizceye özgü ifade şekilleri:

that is why .....
it is not that .....

That is not why I didn't come. (*Gelmememin sebebi bu değil.*)
That is why it is expensive. (*Bu sebepten dolayı pahalıdır.*)
It is not that I don't like it. (*Beğenmediğimden değil.*)
It's not that we don't need it. (*Ona ihtiyacımız olmadığından değil.*)

g. Nedeni araştıran soru şekilleri:

Why is that so? (*Bu neden böyle oluyor?*)
What could have been the cause? (*Bunun sebebi ne olabilirdi?*)
What did he do that for? (*Bunu neden yaptı?*)
Why ever give up now? (*Neden şimdi vazgeçelim?*)
Is that why she doesn't want to go? (*Gitmek istememesi bundan dolayı mı?*)
What could be the reason? (*Sebep ne olabilir ki?*)
Why should I care? (*Neden aldıracak mışım?*)

2. EXPRESSING PURPOSE
AMAÇ BİLDİREN İFADE ŞEKİLLERİ

Bir eylemin hangi amaçla yapıldığını belirten kuruluştur.

a. Amaç belirten edat başlıklı takım ile.

in order to	*üzere, için*	for	*için*
so as to	*amacıyla*	in the hope for	*umuduyle*
with a view to	*üzere*		

Let's go early so as to find seats. (*Oturacak yer bulmak için erken gidelim.*)
I kept it in order to study it. (*Onu incelemek için sakladım.*)
He's playing football just for fun. (*Eğlence olsun diye futbol oynuyor.*)

b. Amaç belirten mastar ile:

Take a book to read on the way. (*Yolda okumak için bir kitap al.*)
I didn't come here to eat. (*Ben buraya yemek yemeye gelmedim.*)
We stopped to get some rest. (*Dinlenmek için durduk.*)
We eat to live. (*Yaşamak için yeriz.*)
I'm doing it to please her. (*Bunu, onu memnun etmek için yapıyorum.*)

c. Amaç cümleciği (clause of purpose) ile

Bu cümleciklerin başında bulunan başlıca bağlaçlar şunlardır:

so	*diye*	in orderthat	*amacıyla*
so that	*-sin diye*	in case	*diye*
lest	*olmasın diye*	that	*maksadiyle*

Speak loudly so that they can hear you. (*Sizi duyabilmeleri için yüksek sesle konuşun.*)
We stopped in order that the children might rest. (*Çocuklar dinlesin diye durduk.*)
I'm taking the umbrella, in case it rains. (*Yağmur yağardiye şemsiyeyi alıyorum.*)

3. EXPRESSING RESULT
SONUÇ BELİRTEN İFADE ŞEKİLLERİ

Bir eylemin yapılışından ne gibi sonuçların meydana geldiğini veya geleceğini belirten kuruluştur.

a. Sonuç cümleciği (clause of **result**) **ile:**

Sonraki cümlecik öncekinin sonucudur.

Başında bulunan başlıca bağlaçlar şunlardır:

so	that	*o kadar .....*	
so many	that	*o kadarçok .....*	(sayı için)
so much	that	*o kadar çok .....*	(miktar için)
such a	that	*o kadar bir .....*	

I was so tired that I slept with my clothes on.
(*O kadar yoğundum ki elbiselerimle uyudum.*)
I'm not such a fool as to believe him.
(*Ona inanocak kadar aptal değilim.*)
There were so many people that we ran out of food.
(*O kadar insan vardı ki yiyecekler bitiverdi.*)

b. Ümit kırıcı sonuç belirten ifade şekli:

Sonucun hayal kırıklığına dönüştüğünü belirtir.
Başında **only to** ifadesi bulunur:

She opened her eyes only to find herself in hospital. (*Gözünü bir açtı ki, hastahanede.*)
They ran to the door only to find it loched. (*Kapıya koştular ki ne görsünler, kilitli.*)

4. EXPRESSING ASSUMPTION
VARSAYIM BELİRTEN KALIPLAR

Yapısı bakımından "**sonuç çıkarma**" kalıbına benzeyen bir kuruluştur.

Genellikle aşağıdaki bağlaçlarla kurulur:

as if	*gibi, sanki.*	if anything	*–se ..... –se*
as though	*gibi, sanki.*	if anyone	*–se ..... –se*
assuming	*farz edelim ki*	supposing	*farz edelim ki*

Diğer taraftan "varsayım" iki şekilde yapılır:

a) GERÇEĞİ YANSITAN VARSAYIM

Bu kuruluşta ifade şekli gerçek bir varsayıma dayalıdır. Durum nasıl görülüyorsa öyle olduğunu ifade eder.

It looks as if you're tired. (*Yorgun gibi görünüyorsun.*)
If anyone, he can do it. (*Yapsa yapsa o yapar.*)
I feel as though I'm responsible. (*Kendimi sanki sorumlu gibi hissediyorum.*)
It seems as if the earth is warming up. (*Dünya ısınıyor gibi görünüyor.*)
It looks as if it is made of gold. (*Altından yapılmışa benziyor.*)
If anything, it is a trap. (*Olsa olsa bir tuzaktır.*)

1. Netice itibariyle gerçekleşmesi beklenen eylem veya durum.

Genellikle "**going to**" ile kurulur:

It looks as if it is going to rain. (*Yağmur yağacağa benziyor.*)
It looks as if she is going to cry. (*Ağlayacağa benziyor.*)
It looks as if the crisis will last forever. (*Kriz sonsuza dek süreceğe benziyor.*)

b) GERÇEĞİ YANSITMAYAN VARSAYIM

Bu kuruluşta benzetme gerçek dışı bir varsayıma dayalıdır.

Fiilin "kuşku" anlatan kuruluşu ile yapılır ve bir şeyin görüldüğü gibi olmadığını ifade eder.

Bknz:.....

Don't treat me as if I **were** a child. (*Bana çocukmuşum gibi muamele etmeyin.*)
I feel as if I **were** 90 years old. (*Kendimi sanki 90 yaşındaymışım gibi hissediyorum.*)
It looks as if it **were made** of gold. (*Sanki altından yapılmış.*)
Don't act as if they **didn't exist**. (*Sanki yokmuşlar gibi davranma.*)
Supposing I **helped** them, **would** it help? (*Farzedelim onlara yardım ettim. Faydası olacak mı?*)

2. Geçmişte gerçek dışı durumla ilgili varsayım:

Geçmişte olup bitenleri, olmamış; olmamış şeyleri ise olmuş gibi varsayan kuruluştur.

Bütün ifadeler "**had**" ile yapılır:

You look as if you **had seen** a ghost.
(*Sanki bir hayalet görmüşe benziyorsun.*)
You're speaking as if you had **been** there.
(*Sanki oraya gitmiş gibi konuşuyorsun.*)
I couldn't act as if nothing **had happened**.
(*Sanki hiç bir şey olmamış gibi davranamazdım.*)

3. Geleceğe yönelik gerçeğe aykırı varsayım:

Gelecekte gerçekleşme olanağı olmayan bir eylemi, gerçekleşecekmiş gibi gösteren kalıptır. "**would**" ve "**were going to**" ile kurulur:

He is behaving as if he would live forever.
(*Sanki sonsuza dek yaşayacakmış gibi davranıyor.*)
Don't talk as if you would do such a thing.
(*Böyle bir şey yapabilirmişsin gibi konuşma.*)
You sound as if you were going to die tomorrow.
(*Yarın ölecekmişsin gibi bir halin var.*)

4. Varsayımlarda soru şekli:

Bu kuruluşta sorular şimdiki ve gelecek zamanla ilgilidir.

Could you be mistaken? (*Yanılıyor olmayasın?*)
Could it be he is mixing names? (*Sakın adları karıştırıyor olmasın?*)
Could it be she is lying? (*Sakın yalan söylüyor olmasın?*)

5. EXPRESSING PREFERENCE
YEĞ TUTMA

Bir şeyin bir şeye tercih edildiğini bildiren kuruluştur.

İki şekilde yapılır:

a) **Prefer** (yeğ tutmak) fiili ile

b) Yeğ tutma belirten kalıplar ile:

instead of	*yerine*
rather than	*-maktansa*
still	*yine de*

Üç ayrı yeğ tutma denklemi vardır:

a) "A" yı, "B" ye tercih edememe durumunda kullanılan kalıp:

A◄►B

It's all the same ..... I might as well .....
would as soon .....

I'd as soon see her as not. (*Onu görsem de olur, görmesem de.*)
I might as well go to sleep. (*Uyusam da fark etmez.*)
I would just as soon not go. (*Gitmesem de olur.*)
Whether today or tomorrow, it's all the same to me. (*Ho bugün, ha yarın, benim için hepsi oynı.*)
I have no preference. (*Tercihim yok.*)

b) "A" yı, "B" ye tercih etme durumunda kullanılan kalıp:

A◄B

I'd sooner ..... than instead of .....
I would sooner not .....
I'd rather not .....

I'd rather die than accept this. (*Bunu kabul etmektense ölmeyi tercih ederim.*)
I'd rather not go. (*Gitmemeyi tercih ederim.*)
I'd rather spend the night in my room. (*Geceyi odamda geçirmeyi tercih ederim.*)
I prefer to stay alone. (*Yalnız kalmayı tercih ederim.*)

c) Başka seçeneğin bulunmadığı durumlarda kullanılan kalıp:
A whether ..... or not

Whether you like it or not. (*İstesen de, istemesen de.*)
Whether he comes or not, it makes no difference now. (*Gelse de, gelmese de, artık fark etmez.*)
I've got no other choice. (*Başka seçeneğim yok.*)

d) Yeğ tutmakla ilgili soru şekilleri:

Which would you rather have? (*Hangisini almayı tercih edersin?*)
Which ones do you prefer? (*Hangilerini tercih edersiniz?*)
Which do you like best? (*En çok hangisini beğeniyorsunuz?*)

6. EXPRESSING TIME
ZAMAN BELİRTME YOLLARI

Bir eylemin zamanı tek sözcükle belirtilebileceği gibi bir cümlecikle de belirtilebilir:

Tek sözcükle: soon (*yakında*)
Bir takım ile: befor eating (*yemekten önce*)
Bir cümlecikle: as we grow old (*yaşlandıkça*)

a) Tek kelimelik asıl zarflarla belirtilmesi:

later	*daha sonra*	once	*bir zamanlar*
late	*geç*	soon	*yakında*
now	*şimdi*	early	*erken*

We are late. Geç kaldık.
Once they were very powerful. (Bir zamanlar çok güçlü idiler.)

b) Zamanın isimle belirtilmesi:

Saturday	*Cumartesi*	all day	*bütün gün*
that day	*o gün*	this year	*bu yıl*
		tonight	*bu gece*

We worked all day. (*Bütün gün çalıştık.*)
He's coming today. (*Bugün geliyor.*)
She has gone home this morning. (*Evine bu sabah gitti.*)

c) Başında edat bulunmayan zaman öbeği:

a little later	*az sora*
a week from now	*bundan bir hafta sonra*
every other day	*gün aşırı*
two years ago to a day	*tamı tamına iki yıl önce*

We'll do it sometimes in May. (*Mayısta bir gün yaparız.*)
I saw him a little while ago. (*Onu biraz önce gördüm.*)

d) Zamanın edat başlıklı takım ile belirtilmesi:

at a moment's notice	(*kısa bir zamanda*)
at the last moment	(*son anda*)
by this time next year	(*gelecek yıl bu sıralarda*)

We'll be back in a week's time. (*Haftaya döneriz.*)
The police came in the nick of time. (*Polis tam zamanında yetişti.*)
We left shortly before the ceremony. (*Merasimden az önce ayrıldık.*)

e) Zamanın –ing şekilli öbekle belirtilmesi:

While eating, they never speak. (*Yemek yerken hiç konuşmazlar.*)
Before answering, think twince. (*Cevap vermeden önce iki defa düşün.*)
On hearing the news, ... (*Haberi duyunca, ...*)
Upon receiving the message, ... (*Mesajı alır almaz, ...*)

f. Zamanın cümlecikle belirtilmesi.
Bunların başında zaman belirten bir bağlaç bulunur:

when	*-ğı zaman*	until	*-e dek*
whenever	*ne zaman*	as soon as	*-mez/maz*
while	*- iken*	since	*-den beri*
as	*- iken/dikçe*	after	*-den sonra*
before	*-den önce*		

Since he left for America. (*Amerikaya gideli.*)
By the time you get there. (*Siz oraya varana kadar.*)
As soon as I've finished. (*Bitirir bitirmez.*)
When it comes to paying. (*Parayı ödemeye gelince.*)
For as long as I can remember. (*Kendimi bildim bileli.*)

g. Zamanla ilgili soru şekilleri:

When is the wedding? (*Düğün ne zaman?*)
How long does it take? (*Ne kadar zaman alır?*)
How soon can you come? (*Ne kadar çabuk gelebilirsin?*)
In which year was it? (*Kaç senesindeydi?*)
On which day? (*Hangi gün?*)
How long ago was it? (*Ne kadar önce olmuş?*)

7. EXPRESSING COMMENT
YORUM BELİRTME YOLLARI

a) Söze girmek için:

İngilizce konuşma dilinde, düşünceye açıklık getirmek için sözün başında gelen ifade şekli.

Bu gibi ifadelerin bazıları şunlardır:

And another thing, ...	*Bir şey daha, ...*
By the way, ...	*Sırası gelmişken, ...*
Incidentally, ...	*Aklıma gelmişken, ...*
What is more, ...	*Dahası, ...*
More important, ...	*Daha önemlisi, ...*
To begin with, ...	*İlk önce, ...*
On the other hand, ...	*Diğer taraftan, ...*

Incidentally, what happened to it? (*Aklıma gelmişken, ona ne oldu?*)
What is more, we haven't got time. (*Dahası, zamanımız yok.*)
Frankly speaking, nobody cares. (*Açıkçası, kimsenin umurunda değil.*)

b) Düşüncenin toparlanmasına yardım etmek için:

Bazıları şunlardır.

As far as I know, ...	*Bildiğim kadariyle, ...*
As you know, ...	*Malumunuz, ...*
If you ask me, ...	*Bana sorarsanız, ...*
What I mean is.....	*Demek istediğim .....*
Like I said, ...	*Dediğim gibi, ...*

If you ask me, it won't work. (*Bana sorarsanız, bu iş yürümez.*)
I mean to say there is no danger. (*Demek istediğim, tehlike yok.*)

c) Düşünceye yorum katmak için:

Hemen hepsi -ly şekilli sözcüklerle yapılır.

obviously,.....	*açıkçası*
essentially,.....	*esasen*
evidently,.....	*açıkçası*
naturally, ...	*doğal olarak*
theoretically, ...	*teorik olarak*
Ironically,.....	*hayatın cilvesine bakın*

Bazıları "enough" ile birlikte kullanılır:

Surprisingly enough, ... *İşin tuhaf tarafı .....*
Oddly enough, ... *İşin şaşılacak tarafı.....*

Naturally, I refused. (*Tabii ki, kabul etmedim.*)
Essentially, they can control the market. (*Esasen piyasayı kontrol edebilirler.*)
Theoretically, it is possible. (*Teorik olarak mümkün.*)
Strangely enough, they accepted. (*İşin tuhaf tarafı, kabul ettiler.*)
Curiously enough, they didn't get angry. (*İşin tuhaf tarafı, kızmadılar.*)

d) Bazen yorum sözü bir ara söz olarak ana cümleye saplanır.

....., to be frank, ...	*Doğru söylemek gerekirse, ...*
..... , as far as I know, ...	*Bildiğim kadarıyla, ...*
....., as you know, ...	*Malumunuz, ...*
....., I believe, ...	*Bence, ...*

It's value, as you know, is falling rapidly.
(*Malumunuz, değeri hızla düşüyor.*)
That, I realized later, was a mistake.
(*Sonradan bunun bir hata olduğunun farkına vardım.*)
The bad ones, and I don't think there are any, will be destroyed.
(*Bozuk olanlar, ki olacağını sanmıyorum, imha edilecek.*)

8. EXPRESSING CONDITION
ŞART BİLDİREN İFADE ŞEKİLLERİ

Sonucun bir şartın yerine gelmesiyle ortaya çıkaracağını gösterir. Ayrıca bknz: (50) 291

a. Şart cümleciğiyle:
Genellikle aşağıdaki bağlaçlarla kurulur:

if	*eğer*	supposing	*- farz edelim*
unless	*-medikçe*	providing	*- şartıyla*
so long as	*-dikçe/yeter ki*	provided	*- şartıyla*
in case	*- taktirde*	even so	*öyle olsa bile*
even if	*-se bile*	what if	*ya -se*

Don't use it unless you have to. (*Mecbur olmadıkça kullanmayınız.*)
You can go, provided you get back early. (*Erken dönmek şartıyla gidebilirsin.*)
Whether it rains or not we shall go. (*Yağmur yağsa da yağmasa da gideceğiz.*)

b. -ing şekilli bağımsız öğe ile:

Considering the quality, it is cheap. (*Kalitesine bakarsak ucuzdur.*)
Putting it bluntly, ... (*Doğruyu söylemek gerekirse, ...*)
Weather permitting, ... (*Hava musait olursa, ...*)

c. Mastar takımı ile:

To speak frankly, I'm not in favour of it. (*Açık konuşmak gerekirse, buna taraftar değilim.*)
To tell the truth, ... (*Gerçeği söylemek gerekirse, ...*)

d. Sözcüğü düşmüş ifadelerle:

If convinient, ...	*uygunsa, ...*
If possible, ...	*mümkünse, ...*
If necessary, ...	*gerekirse, ...*
If not, ...	*aksi taktirde, ...*

I'd like to stay, if possible. (*Mümkünse, kalmak isterim.*)
If necessary, we shall postpone the meeting. (*Gerekirse toplantıyı erteleriz.*)

9. EXPRESSING PLACE
YER BELİRTME YOLLARI

Bunlar fiili yer bakımından tamamlayan unsurlardır.

a) Yer cümleciği ile:

Genellikle where ve wherever ile kurulu cümleciklerle yapılırlar.

We are back where we were. (*Boşlodığımız yere döndük.*)
Stay where you are. (*Olduğun yerde kol.*)
Wherever you go, the problem is the same. (*Nereye gidersen git, sorun oynıdır.*)

b) Tek sözcüklük yer zarfları ile.

here	*burada*	far	*uzak*
there	*orada*	near	*yokın*
upstairs	*yukorıda*	downstairs	*oşağıdo*

It's quite far. (*Epey uzak.*)
Go and stand there. (*Git orada dur.*)

c) Edat başlıklı takımla:

Binlerce nesne adının başına uygun edatlar getirilerek sayısız sayıda üretilebilirler. (Bknz: 130)

On the table
(*Masonın üstünde*)

Near the window
(*Pencerenin yanında*)

İn the box
(*Kutunun içinde*)

d) Edat başlı mekan adları ile: (Bknz....)

on the top of	*-in üstünde*	at the corner of	*-in köşesinde*
at the back of	*-in arkosında*	on the left of	*-in solunda*
in the middle of	*-in ortosında*	at the bottom of	*-in dibinde*

It's at the bottom of the box. (*Kutunun dibindedir.*)
Your table is in the corner. (*Mosonız köşededir.*)

e) Yer konusunda soru şekli:

Sorular genellikle where başlığı ile yapılır.

Where did you get it from? (*Onu nereden oldın?*)
Where did you say it is? (*Nerede olduğunu söyledin?*)
Where do you live? (*Nerede oturuyorsunuz?*)

10. EXPRESSING STATE
DURUM BİLDİREN İFADE ŞEKİLLERİ

Bir kişi veya nesnenin durumunu ya da o anda ne durumda olduğunu belirten kalıplardır. Bu kalıplar ayrıca bir eylemin nasıl yapıldığını belirtirler.

a) "be" ile kurulu edat başlıklı takım ile:

be at war – *savaş halinde olmak*
be in demand– *rağbette olmak*
be in trouble – *başı dertte olmak*
be on leave – *izinli olmak*

The house is on fire. (*Ev yanıyor.*)
She is out of danger. (*Tehlikeyi atlattı.*)
You are in no position to object. (*İtiraz edecek durumda değilsin.*)

b) Durum belirten tek sözcüklük zarflar ile:

aside – *bir yana*
awake – *uyanık*
against – *karşı*

The conference is off. (*Konferans iptal oldu.*)
Stand aside. (*Yana çekil.*)
We have to stay awake tonight. (*Bu gece uyanık kalmalıyız.*)

c) - ed şekilli sıfat –fiil ile (Past participle):

be bored – *sıkılmak*
be married – *evli olmak*
be prepared – *hazır olmak*

Is she married? (*Evli midir?*)
We are all tired. (*Hepimiz yorgunuz.*)
We are prepared. (*Biz hazırız.*)
This one is cracked. (*Bu çatlak.*)

11. EXPRESSING MANNER
TARZ BELİRTEN İFADE ŞEKİLLERİ

Bir eylemin veya bir şeyin nasıl yapıldığını belirten kalıplardır.

a) Çeşitli edat başlıklı takımlarla:

at random – *gelişi güzel*
by degree – *derece derece*
by force – *zorla*
on purpose – *bile bile*
with difficulty– *zorluklarla*

They left in a hurry. (*Aceleyle ayrıldılar.*)
I took it by mistake. (*Onu yanlışlıkla aldım.*)
You did it on purpose. (*Bunu kasten yaptın.*)
I found it by pure luck. (*Onu şans eseri buldum.*)

b) Tarz bildiren cümleciklerle (Clause of manner)

Bu gibi cümleciklerin genellikle şu sözcükler bulunur.

as – *gibi*	in this case – *bu durumda*
as if – *miş gibi, sanki*	thus – *böylece*
just as – *tom gibi*	save that – *yalnız*

Leave it as it is. (*Olduğu gibi bırok.*)
Do as you see fit. (*Nasıl uygun görüyorson öyle yap.*)
Do as you are told. (*Sona ne söyleniyorso onu yap.*)
In this case there is nothing we can do. (*Bu durumda yapacağımız bir şey yok.*)

c) -ing şekilli zarf fiil ile:

Theywithdrew carrying their dead. (*Ölülerini taşıyarak geri çekildiler.*)
They came singing loudly. (*Yüksek sesle şarkı söyleyerek geldiler.*)

d) Edat başlıklı "-ing" takımı ile:

Don't anwer without thinking.
(*Düşünmeden cevap verme.*)
You didn't do them any good by giving them freedom.
(*Onlara özgürlük vermekle hiç de iyilik yopmadınız.*)
By cutting the trees, they have destroyed our land.
(*Ağaçları keserek, ülkemizi mahvettiler.*)

e) Zarf anlamlı isim ve sıfatlar ile:

You can fly direct. (*Aktormosız uçobilirsiniz.*)
Hold it tight. (*Onu sıkı tutun.*)
We don't do it this way. (*Biz bunu bu şekilde yopmıyoruz.*)

f) "-ly" şekilli tarz belirten zarflarla:

Bazıları şunlardır:

angrily – *öfkeli bir şekilde*	willingly – *seve seve*
quickly – *çabuk*	carefully – *dikkatlice*
repeatedly – *tekrar tekrar*	cold- bloodedly – *soğukkonlılıklo*

We all got there safely. (*Hepimiz oraya sağ salim vardık.*)
Use your power wisely. (*Gücünü akıllıca kullan.*)
They were carefully chosen. (*Dikkatlice seçilmişlerdir.*)
Time passed slowly. (*Zaman yavaş yavaş geçti.*)

g) Soru şekli:

Bu konuda soru şekilleri genellikle "**how**" başlığı ile kurulurlar:

How were they able to do that? (*Bunu nasıl yapabildiler?*)
How are you going to cut it? (*Onu nasıl keseceksin?*)
In what way can I help? (*Nasıl yardımda bulunabilirim?*)
How do you get there, by bus? (*Oraya nasıl gidilir, otobüsle mi?*)
How did he find my address? (*Adresimi nosıl buldu?*)
How come he has accepted? (*Nasıl oldu da kabul etti?*)

12. EXPRESSING CONCESSION
KABULLENME BELİRTEN İFADE ŞEKİLLERİ

Birbirine zıt iki yargıdan, birincisi doğru ise, diğerinin de doğru olduğunu belirten bir kuruluştur. Diğer bir deyişle bir iddia veya yargıya karşıt başka bir yargı ortaya koyar.
Genellikle aşağıdaki sözcüklerden oluşur.

a) Kabullenme cümlecikleriyle (Clause of concession):

Genellikle aşağıdaki sözcüklerle kurulur:

though	*-ise de*	whatever	*ne se*
although	*-ise de*	after all	*nede olsa*
even if	*-se bile*	although	*-ise de*
as	*-e rağmen*	while	*-le beraber*
for all that	*herşeye rağmen*	however	*ne kadar se de*
even though	*-e rağmen*	all the same	*yine de*
no matter what	*ne se*		

Although he is poor, he is very proud. (*Fakir olmasına rağmen, çok kibirlidir.*)

Poor as he is, he is very proud. (*Fakir olmasına rağmen, çok kibirlidir.*)

While it is not considered correct, ... (*Yanlış sayılmazsa da, ...)*

We get along well, though. (*Bununla beraber, iyi geçiniyoruz.*)

Even if it is made of gold. (*Altından yapılmış olsa bile.*)

Whatever happens, I won't change my mind. (*Ne olursa olsun fikrimi değiştirmeyeceğim.*)

b) Eksik öğeli kabullenme takımı ile (Elliptic form)

Though no doctor, I can recognize an ill person.
(*Doktor olmamakla beraber bir hastayı görünce anlarım.*)

Even though expensive, it is still worth buying.
(*Pahalı olmasına rağmen, yine de satın alınmaya değer.*)

Though strange, it really happened.
(*Tuhaf olmasına rağmen gerçekten olmuş.*)

While true, ... (*Gerçek olmakla beraber, ...*)

c) "-ing" şekilli bağlaçlar ile:

Considering the value, ... (*Değerine bakılırsa, ...*)

Considering he is still a child, ... (*Hâlâ bir çocuk olduğunu düşünürsek, ...*)

d) Devrik ifade şekilleri

Daha güçlü bir ifade için bu tür cümlelere başvurulur. Bunların başında however, no matter, as gibi sözcükler bulunur.

However hard I tried, I couldn't convince her. (*Ne kadar gayret ettiysem de onu ikna edemedim.*)

However much she eats, she stays slim.

(*Ne kadar yerse yesin şişmonlomıyor.*)

No matter what they say, I won't do it.

(*Ne söylerse söylesinler yopmoyocoğım.*)

Tired as I was, I was able to lift it.

(*Yorgun olmoma rağmen, onu kaldırabildim.*)

Incomplete as it is, ... (*Eksik olmasına rağmen, ...*)

13. EXPRESSING DEGREE
DERECELENDİRME

Bir eylemin yapılışını veya oluşunu etkileyen unsurların derecesini belirten ifade şekilleridir. Derecelendirme aşağıdaki yollardan biri ile yapılır. Bknz: 139

a) Derecelendirme cümleciği ile (Clause of degree)

Kullanılan kalıplar şunlardır.

such ..... that
such ..... as
so ..... that
so ..... as

Are they so stupid as to decline such an offer?

(*Bunlar, böyle bir teklifi reddedecek kadar aptal mı?*)

I'm not such a fool as to believe him.

(*Ona inanocak kadar aptal değilim.*)

He has such power that he does what he likes.

(*Öyle bir güce sahip ki, istediğini yapıyor.*)

There were so many people that we couldn't move.

(*Kımıldotmayacok kadar insan vardı.*)

b) Derecelendirme kalıpları

Bknz (43) 249

Bir kişinin bir işi yapabilmek için gerekli niteliğe yeterince sahip olup olmadığını anlamak üzere kullanılan kuruluş.

Kalıplar şunlardır:

somebody is too ..... to do something
somebody is ..... enough to do something

She is old enough to be my mother.

(*Annem olacak kadar yaşlıdır.*)

The wall is low enough for the children to climb.

(*Duvar, çocukların tırmanocağı kadar olçaktır.*)

She is stupid enough to believe it.

(*Buna inanocak kadar aptoldır.*)

He is too old to work.
(*Çalışamıyacak kadar yaşlıdır.*)
It's too early to decide.
(*Karar vermek için çok erken.*)
These are too big for him to wear.
(*Bunlar, onun giyemeyeceği kadar büyük.*)

c. Clause of gradation

Artan dereceli karşılaştırma Bknz: 240

Bunlar aslında gitgide artan veya azalan bir dereceyi karşılaştırarak anlatan kuruluşlardır:

..... er and ..... er

more ..... and more .....

It's getting bigger and bigger. (*Gittikçe büyüyor.*)
It's becoming more and more important. (*Gitgide önem kazanıyor.*)

d. Orantılı derecede karşılaştırma. (Clause of proportion)

Bknz: 239

Kalıp şekli:

the ..... the ..... .

The more you give him the more he'll want.
(*Ono ne kadar verirsen bir o kadar isteyecektir.*)
The less you speak there the better.
(*Orada ne kadar az konuşursan o kadar iyidir.*)
The fewer you give the better.
(*Ne kadar az verirsen o kadar iyidir.*)

e. Derece konusunda soru şekli:

Sorular genellikle "**how**" başlığı ile yapılır.

How strong a leader is he? (*Ne kadar güçlü bir liderdir?*)
How dangerous a step is it? (*Bu, ne kadar tehlikeli bir adımdır?*)
How cheap is it? (*Ne kadar ucuz?*)
How stupid one can be? (*İnsan ne kadar aptal olabiliyormuş?*)

14. NOUN CLAUSE
İSİM CÜMLECİĞİ

Bknz: (49) 289

Cümlenin anlatımını tamamlayan isim görevindeki cümleciklerdir. Bu cümleciklerin başında **wh-** başlıklı bir sözcük bulunur:

where	when	whether	how
what	why	whose	

a. Nesne görevindeki wh- başlıklı cümlecik.

I don't know	where he is.	(*Nerede olduğunu.*)	*bilmiyorum.*
	what he wants.	(*Ne istediğini.*	
	when he is coming.	(*Ne zaman geleceğini.*)	
	why he is coming.	(*Neden geleceğini.*)	
	whose it is.	(*Kimin olduğunu.*)	
	who he is.	(*Kim olduğunu.*)	
	whether he is here or not.	(*Burada olup olmadığını.*)	

b. Özne görevindeki wh- başlıklı cümlecik

1. Bu tür cümleciklerin başında what sözcüğü yer alır.

What you are saying is interesting. (*Söylediklerin ilginç.*)
What you have is enough. (*Sizdeki kâfidir.*)
What followed was a discredit. (*Ondan sonraki olaylar yüz kızartıcıydı.*)
What you saw was only a dream. (*Senin gördüğün sadece bir rüyaydı.*)

2. Bu görevdeki cümleciklerin başında anlama uygun olarak değişik sözcükler de getirilir.

How they managed it is beyond me.
(*Bunu nasıl başardılar aklım ermiyor.*)
Why and when he is coming is no business of yours.
(*Neden ve ne zaman geleceği sizi ilgilendirmez.*)
Whoever said that is a liar.
(*Bunu söyleyen yalancıdır.*)
That he said so is certain.
(*Bunu söylediğine şüphe yok.*)

c. "That" başlıklı açıklama cümlecikleri

Is it true that he is one of your friends? (*Dostlarından biri olduğu doğru mu?*)
It is crucial that you read the report. (*Raporu okumanız çok önemli.*)
It means that he was lying. (*Bu demektir ki yalan söylüyordu.*)

15. ADJECTIVE CLAUSE
SIFAT CÜMLECİĞİ

Sıfat görevi üstlenen cümleciklerdir. Bknz: (48) 282
İki çeşidi vardır.

a) Defining (tanımlayıcı)

Ana cümleciğe nitleme açısından katkıda bulunur.
Cümleciğin başında bulunan sözcük, tanımladığı sözcüğe göre değişir:

the person (who)	the place (where)	the table (on which) .....
the thing (which)	the reason (why)	the best one (that) .....
the time (when)	the box (in which)	the man (whose) .....

The day on which I was born. (*Doğduğum gün.*)
The man whose name you carry. (*Adını taşıdığın adam.*)
The people who live here. (*Burada yaşıyan insanlar.*)
The things that you say. (*Söylediğin şeyler.*)
The bank where she works. (*Çalıştığı banka.*)
There is no reason why we should punish them. (*Onları cezalandırmak için sebep yok.*)

b) Non–defining (Tanımlayıcı olmayan)

Bu tür cümlecikler ana cümleciğe niteleme açısından bir katkıda bulunmaz.

Ana cümlecikten bir virgülle ayrılırlar ve nitelik dışında başka anlamlar katarlar.

1. Ekleme cümleciği olarak:

The money is in the bank, where it will be safe.
(*Para bankada, orada emniyette olacaktır.*)

2. Yorum cümleciği olarak:

He came alone, which was unusual.
(*Tek başına geldi, ki bu olağandışı bir şeydi.*)

3. Devam cümleciği olarak:

I told it to Bill, who told it to the others.
(*Ben Bill'e söyledim, o da gitmiş diğerlerine anlatmış.*)

16. CORRELATION IN SUBORDINATE CLAUSES
YAN CÜMLECİKLERDE KARŞILIKLI İLİŞKİ

Birbirlerini tamamlayan iki düşünce veya yargıyı anlatmak için oluşturulmuş ifade şekilleridir. Bu ilişkiyi belirten bağlaçlar daima iki sözcükten oluşur:

if ..... then	*se ..... o zaman*
if and when	*ne zaman ..... ve ancak*
no sooner..... than	*olur olmaz*
granted ..... still	*kabul edelim ki ..... yine de*

If this fails **then** we'll try something else.
(*Bu işe yaramazsa, o zaman başka bir şey deneriz.*)
Though strange, **still** it may be true.
(*Tuhaf olmakla beraber, yine de doğru olabilir.*)
We shall move **if** and **when** we get the permission.
(*Şayet ve ne zaman izin alırsak, o zaman hareket ederiz.*)
I'm talking to you **not as** your lawyer **but** as your friend.
(*Size avukatınız olarak değil, bir arkadaşınız olarak hitap ediyorum.*)
No sooner did he get **in than** he started to quarrel.
(*Girmesiyle kavga etmesi bir oldu.*)

46 DÜŞÜNCELER ARASINDA İLİŞKİLER-III
YAN CÜMLECİK BAĞLAÇLARI VE BAĞLAMA SÖZCÜKLERİ
RELATIONS BETWEEN IDEAS - III
SUBORDINATING CONJUNCTIONS AND CONJUNCTIVES

Yan cümleciklerin (Subordinate clause) başında yer alan bu sözcükler, başında bulundukları cümleciklerin görevlerini açıklar ve diğer cümleciklerle bağlantılarını kurarlar.
Diğer sözcük türleri gibi bağlaçlar da değişik yapı özellikleri gösterir.

A. Yapıları bakımından bağlaçlar.

1. Basit yapı (Simple)

but	*fakat*
and	*ve*

2. Türemiş yapı (Derivative)

Consequently	*bu sebepten dolayı*
Similarly	*aynı şekilde*

3. Birleşik yapı (Compound)

moreover	*bundan başka*
nevertheless	*ancak*
therefore	*bu yüzden*
anyway	*zaten*

4. Öbekleşmiş yapı (Phrasal)

as a matter of fact	*gerçi*
in order that	*-sin diye*
on the other hand	*diğer taraftan*
so long as	*yeter ki*

5. -ing şekilli yapı (in-ing form)

admitting	*kabul edelim ki*
providing	*şartıyle*
supposing	*farz edelim ki*

İngilizcede de birçok dilde olduğu gibi bir düşünceyi başka bir düşünceye bağlaçlar ya da bağlaç görevi gören sözcükler bağlar.
Ancak Türkçede bu görevi genellikle ortaçlar ve bağ fiiller üstlenir.

İngilizcede düşünceyi bağlayan bağlaç	Türkçede düşünceyi anlatan bağ fiil ve ortaç karşılığı
and	**ip**
Let me go and bring it. He buys and sells cars.	*Gidip getireyim.* *Araba alıp satar.*
while / when	**-ken**
While waiting for them. When you were children.	*Onları beklerken.* *Siz çocukken.*
since	**-eli**
Since he started working. For as far as I remember.	*İşe başlayalı.* *Kendimi bildim bileli.*
as soon as	**-er-mez**
As soon as I find it.	*Onu bulur bulmaz.*

B. Bağlaçların ve bağlama sözcüklerinin genel cetveli

Başında bulundukları yan cümleciğinin temel cümleciği (zaman, tarz gibi) tamamladığını belirtirler.

admitting: *kabul edelim ki*
Admitting I knew. (*Kabul edelim ki biliyordum.*)

according to: *–ğine göre*
According to what they say, it was your fault. (*Dediklerine göre senin kabahatinmiş.*)

after: *–den sonra*
We shall do it after she leaves. (*Bunu, gitmesinden sonra yaparız.*)
He'll sign it after he has read it. (*Onu okuduktan sonra imzalayacak.*)

after all: *ne de olsa*
After all it's his money. (*Ne de olsa onun parasıdır.*)

although: *rağmen, –ise de, her ne kadar*
Although we woke up early, ... (*Her ne kadar erken uyandıysak, ...*)

although ..... still: *olduğu halde ..... yine de*
Although expensive, still we have to buy it.
(*Pahalı olduğu halde, yine de satın almak zorundayız.*)

as: *–dikçe*
As time goes by. (*Zaman gittikçe.*)
We change as we grow old. (*İnsan yaşlandıkça değişiyor.*)

as: *–e rağmen*
Tired as they were, they walked ten miles.
(*Yorgun olmalarına rağmen, on mil yürüdüler.*)

as: *–ğı sırada, –ken*
Just as I was locking the door. (*Tam kapıyı kilitlediğim sırada.*)

as: *–ğı gibi*
Leave it as it is. (*Olduğu gibi bırak.*)

as: *nasıl–se*
Do as you please. (*Nasıl istersen öyle yap.*)
Do as you will. (*Nasıl yaparsan yap.*)

as: *–ğından*

As there are no doctors there, ... (*Orada doktor bulunmadığından .....*)

as ..... as: *–ğı kadar*

As far as I know, it is free. (*Bildiğim kadarıyla ücretsizdir.*)

I know that as well as anyone. (*Bunu herkes kadar ben de biliyorum.*)

Finish it as quickly as you can. (*Onu mümkün olduğu kadar çabuk bitir.*)

as long as: *sürece, müddetce*

As long as you keep silent. (*Sustuğun sürece.*)

As long as we are united. (*Birlik oldukça.*)

As long as I'm alive. (*Hayatta olduğum müddetçe.*)

as /so long as: *–dikçe*

So long as you work hard. (*Sıkı çalıştıkço.*)

as soon as: *–ğı gibi*

It ended as soon as it began. (*Başladığı gibi birden bitti.*)

as soon as: *–ermez*

As soon as we get the tickets. (*Biletleri alır olmoz.*)

as if: *–er gibi*

It looked as if she was going to cry. (*Ağlar gibi oldu.*)

as if: *–miş gibi*

He stood up as if to leave. (*Gidiyormuş gibi ayağa kolktı.*)

as if/though: *–ecek gibi*

It looks as if it is going to rain. (*Yağmur yağocak gibi.*)

It looks as though the government is going to resign. (*Hükümet istifa edecek gibi.*)

because: *–ğı için, –den dolayı*

Just because they were poor. (*Sırf fakir olduklan için.*)

before: *–meden önce*

We'll get back before it gets dark. (*Hava kararmadan döneriz.*)

That was before we had built the house. (*O, evi inşa etmezden önceydi.*)

besides: *ayrıca, bundan başka, üstelik*

Besides you can find your way by asking. (*Ayrıca sora sora yolunu bulursun.*)

Besides I'm not hungry. (*Üstelik aç değilim.*)

by the time: *–ene kadar*

By the time the police comes, ... (*Polis gelene kadar, ...*)

consequently: *bu sebepten*

Consequently we lost the race. (*Bu sebepten yorışı koybetik.*)

considering: *bakılırso*

Considering what he says, he must be mad. (*Söylediklerine bakılırsa, deli olmalı.*)

even if: *–se bile*

Even if you have accepted, ... (*Kabul etmiş olsan bile, ...*)

even though: *–maklo beraber*

Even though I read it three times, ... (*Üç defa okumama rağmen, ...*)

for: *–den dolayı*

The banks were closed, for it was a holiday.

(*Bayram olduğundon dolayı bankalor kapalıydı.*)

granted: *kabul edelim ki*

Granted they may do what they please, ...

(*Kabul edelim ki her istediklerini yapabilirler,.....*)

granting: *kabul edelim ki, kabul etsek bile*

Granting it wasn't your fault, ... (*Kabul edelim ki kabahatın değildi,.....*)

however: *ne kadar ..... se*

However careful you are, ... (*Ne kadar dikkatli olursan al, ...*)

if: *–se*

If I may say so. (*Gerçeği söylemek gerekirse.*)

if: *–cek –se*

If you're not staying, say so. (*Kalmayacaksan söyle.*)

If it will make no difference, ... (*Fark etmeyecekse, ...)*

if: *–cek olsa*

If he were to sell it, nobody would buy it. (*Onu satışa çıkaracak olsa kimse almaz.*)

if: *eğer –se*

If this is true, ... (*Eğer doğru ise, ...*)

if: *–dI mi*

If he said he would sell it, he will. (*Satarım dedi mi, satar.*)

If you find food, eat it! (*Yemek buldun mu ye!*)

If you lose your turn, ... (*Sıranı kaybettinmi, ...*)

If you don't pay you'll get into trouble. (*Parayı ödemedin mi, başın derde girer.*)

if: *–di–di*

If he signs, well and good, if not ..... (*İmzaladı imzaladı, imzalamazsa, ...*)

If he comes well and good, if not ..... (*Geldi geldi, gelmezse, ...*)

if any–: *–se –se*

If anyone knows, he knows. (*Bilse bilse, o bilir.*)

If anything it is a ruler. (*Olsa olsa bir cetveldir.*)

if only: *bir –se, keşke*

If only he would listen! (*Keşke söz dinlese!*)

in case: *–ecek olursa, –er diye*

In case he asks for the money ..... (*Parayı sorocak olursa, ...*)

He took the umbrella in case it rained. (*Yağmur yoğar diye şemsiyesini aldı.*)

In case it snows (*Kar yağdığı takdirde*)

in order that: *amacıyla , –sin diye*

In order that she may defend herself. (*Kendini savunabilsin diye.*)

no matter: *ne kadar –se*

No matter how well you work. (*Ne kadar iyi çalışırsan çalış, ...*)

No matter what they say. (*Ne söylerse söylesinler.*)

no sooner .... than: *olur olmaz, –er –mez, –mesiyle –mesi*

It was no sooner said than done. (*Söylemesiyle yapılması bir oldu.*)

No sooner did he get in than he started quarrelling. (*Girmesiyle kavga etmesi bir oldu.*)

No sooner had he closed the door than ..... (*Kapıyı kapar kapamaz .....*)

now that: *–ğine göre*

Now that you can swim, ... (*Artık yüzme bildiğine göre, ...*)

once: *bir kere*

Once you start drinking, you won't give up easily.
(*Bir kere içmeye başladın mı, ondan kolay vazgeçemezsin.*)

Once we sell it, we'll buy what we want. (*Onu sattık mı, istediğimizi alacağız.*)

only: *–mesine*

I could do it, only I haven't got the time. (*Yapmasına yaparım da, vaktim yok.*)

only if: *ancak*

I'll accept, only if he apologizes. (*Ancak özür dilerse kabul ederim.*)

providing: *şartıyla*

Providing you get back early. (*Erken dönmen şartıyla.*)

rather than: *–eceğine*

I'd rather die than work with him. (*Onunla çalışacağıma, ölürüm.*)

I'd rather resign than do such a thing. (*Böyle bir şey yapmaktansa, istifa ederim.*)

since: *–dikten sonra*

Since you find it convenient what can they say.
(*Siz münasip gördükten sonra ne diyebiliriler ki.*)

since: *–eli, –elinden beri*

Eversince I can remember it has been so. (*Oldum olalı bu böyledir.*)
He hasn't called since he left. (*Ayrılalıdan beri buraya uğramodı.*)
Nothing has changed since I came here. (*Buraya geldim geleli hiçbir şey değişmedi.*)

since: *–ğinden beri*

She isn't herself since her father died. (*Babası öldüğünden beri kendinde değil.*)

since: *–e göre*

Since you don't know the address. (*Adresi bilmediğine göre.*)

since: *–iken*

Since you have written it, send it. (*Yazmışken, gönderiver.*)
Since we've walked up to here, ... (*Buraya kadar yürümüşken, ...*)

so ..... that: *öyle ..... ki*

It was so cheap that everybody bought some. (*Öyle ucuzdu ki herkes aldı.*)
He hit it so hard that it broke into two. (*Öylesine sert vurdu ki ikiye ayrıldı.*)

so that: *–sin diye*

We stopped there so that the children might rest.
(*Çocuklar dinlensin diye orada durduk.*)

such ..... that *öyle .... ki*

He has such power that he can dowhat he likes. (*Öyle güçlü ki istediğini yapabilir.*)

supposing: *farz edelim ki*

Supposing I did help her, ... (*Farz edelim ki ona yardım ettim, ...*)

the instant: *–diği on, –er–mez*

He'll be arrested the instant he lands there. (*Oraya iner inmez tutuklanacak.*)

though: *–e rağmen*

Though strange, such a thing happened. (*Tuhaf olmasına rağmen, böyle bir şey oldu.*)

though: *bununla beraber*

We get along well, though. (*Bununla beraber iyi geçiniyoruz.*)

though: *–ğı halde*

Strong though he was, ... (*Güçlü olduğu halde.*)

though: *–se de*

Though no expert, I can recognize a forgery.
(*Uzman değilsem de, sahte bir şeyi anlayabilirim.*)

unless: *–medikçe*

Don't use it unless you have to. (*Mecbur kalmadıkça kullanmayın.*)

until: *–ene dek, değin*

We'll wait until it is finished. (*Bitene dek bekleriz.*)

what if ..... ?: *ya ..... se*

What if they don't come? (*Ya gelmezlerse?*)

whatever: *ne .... se*

Whatever happens, I won't change my mind. (*Ne olursa olsun, fikrimi değiştirmem.*)
Whatever the outcome. (*Sonuç ne olursa olsun.*)

when: *–ğı zaman*

I'll do it when I'm free. (*Onu boş olduğum zaman yaparım.*)

when: *–ğinde*

Where were you when the phone rang? (*Telefon çaldığında neredeydin?*)

when: *–ye gelince*

When it comes to paying, he won't. (*Para ödemeye gelince, ödemez.*)

when: *–ken*

When crossing the street, ... (*Karşıdan karşıya geçerken*)

whenever: *ne zaman ..... se*

Whenever I go there, ... (*Oraya ne zaman gitsem .....*)

where: *–ğı yerde*

Stay where you are. (*Olduğun yerde kal.*)

Leave it where it is. (*Olduğu yerde bırak.*)

where: *nereye –se*

Go where you like, the problem is the same. (*Nereye gidersen git, sorun aynıdır.*)

whether ..... or not: *–se de*

We'll buy it, whether it is expensive or not. (*Pahalı da olsa, ucuz da olsa alacağız.*)

Whether you like it or not. (*İstesen de, istemesen de.*)

whether: *–sin –mesin*

Whether he accepts or not. (*İster kabul etsin, ister etmesin.*)

whether: *–ip –eceği*

I don't know whether he is coming. (*Gelip gelmeyeceğini bilmiyorum.*)

Whether he'll want to come is another question.

(*Gelmek isteyip istemeyeceği de ayrı bir soru.*)

while: *–mekle beraber*

While it is satisfactory, it is not what we want.

(*Tatmin edici olmakla beraber, istediğimiz bu değil.*)

while: *–mezken*

While he never smoked, he did at the meeting yesterday.

(*Hiç sigara içmezken, dün toplantıda içti.*)

while: *–ğı sırada*

It happened while I was having my meal. (*Yemek yediğim sırada oldu.*)

while: *–iken*

He was shot while trying to escape. (*Kaçmaya çalışırken vuruldu.*)

While there is time. (*Vakit varken.*)

C. Temel cümlecikler ile yan cümleciklerin zaman bakımından uyumları

Temel cümleciğin eylemi ile bilgi belirten yan cümleciklerin arasında zaman bakımından belirli bir uyum bulunur.

Bu uyum iki yönden olur:

a. Zamanda öncelik/sonralık uyumu

I thought it would rain.

(*Yağmur yağacağını sandım.*)

When we got there, the show had already started.

(*Oraya vardığımızda, gösteri başlamıştı bile.*)

b. Zamanda aynılık

Did you smoke when you were young? (*Sen gençken sigara içer miydin?*)

I broke a plate while doing the dishes. (*Bulaşığı yıkarken bir tabak kırdım.*)

c. Yan cümlecik evrensel bir gerçeklik belirtiyorsa *geniş zaman* şeklinde olabilir.

He told us that the way to success is hard. (*Başarı yolunun sıkı çalışmakta olduğunu söyledi.*)

d. Karşılaştırma cümleciklerinde zaman uyumu aranmaz.

He likes you better than he liked me. (*Seni, beni sevdiğinden daha çok seviyor.*)
It is bigger than I thought. (*Sandığımdan daha büyükmüş.*)

D. Yan cümleciklerde zaman kayması

Bu tür yan cümleciklerin başında kullanılan yaygın bağlaçlar şunlardır:

as long as - *-dikçe*	before - *-den önce*
as soon as - *-mez/maz*	till - *kadar*
after - *-den sonra*	when - *-ince*

Aynı cümlede **gelecek zaman** anlamlı birden fazla fiilin bulunmasına gerek yoktur.
Bu nedenle temel cümlenin dışındaki **shall** ve **will** yerlerine geniş zaman **(Simple present)** ya da **(Present perfect)** getirilir.

I'll join you when **I have finished**. (*Bitirince size katılırım.*)
I **shall** believe it when **I see** it. (*Onu gördüğüm zaman inanırım.*)
I'll decide as soon as I get the report. (*Raporu alır almaz karar veririm.*)
We **shan't** get off until we reach London. (*Londra'yo varana kadar hiçbir yerde inmeyeceğiz.*)

47 RELATIONSHIPS BETWEEN IDEAS - IV
DÜŞÜNCELER ARASINDAKİİLİŞKİLER

COORDINATION
SIRA CÜMLESİ

Başlı başına tam bir yargı ifade eden cümleler birbirlerine virgül veya bağlaçlarla bağlanarak sıra cümleleri haline getirilebilir.
Kullanılış alanı çok geniş olan bu sıralama ilişkileri, aşağıdaki başlıklar altında gösterilebilir:

1. Addition
Ekleme ve katma

Bu ilişkideki amaç, eşit ya da anlamca ilgili bağımsız iki cümlenin birini diğerine eklemektir.
Eklemede kullanılan en belirgin bağlaçlar şunlardır:

a) Olumlu anlam veren bağlaçlar:

and	*ve*	besides	*bundan başka*
as well as	*aynı zamanda*	both ..... and	*hem ..... hem*
also	*aynı zamanda*	not only ..... but also	*yalnız değil hem de*
		in addition	*ilaveten*

I'll go and see for myself. (*Gidip kendim göreceğim.*)
Food is cheap, it is also easy to get. (*Yiyecek ucuz, bulmak do kolay.*)
I sat and thought about it. (*Oturup onu düşündüm.*)

b) Olumsuz anlam veren bağlaç:

neither	*ne de*
nor	*ne de*
neither ..... nor	*ne ..... ne de*

I don't know, neither do I care. (*Bilmiyorum, üstelik umurumda da değil.*)
He neither drinks neither offers any. (*Ne içer ne de içki ikram eder.*)
They aren't coming, neither shall I. (*Onlar gelmeyecek, ben de öyle.*)

2. Adversative
Karşıtlama

Karşıt iki düşünceyi birbirine bağlı olarak ifade eden kuruluştur.
Karşıtlamada kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

but	*fakat*	yet	*fakat*
only	*ancak*	still	*yine de*
whereas	*halbuki*	exept that	*ne var ki*

She likes to go to concerts but I don't.
(*O, konserlere gitmeyi sever fakat ben sevmem.*)
It is quite suitable except that it is expensive.
(*Epeyi elverişli ne var ki pahalı.*)
I dislike getting up early yet I must.
(*Erken kalkmayı hiç sevmem fakat mecburum.*)
The children are interested but a little frightened.
(*Çocuklar ilgileniyorlar fakat biraz korkuyorlar.*)

3. Alternative
Ayırtma

İki düşünceyi birinin gerçekleşmesi şartıyla seçmeli olarak bağlayan ifade şeklidir.
Genellikle ayırtmada kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

or	*veya, yoksa*	instead	*yerine*
or else	*yoksa*	either ..... or	*ya .... ya da*

To be or not to be. (*Olmak veya olmamak.*)
Like it or not, he has to go. (*İster hoşuna gitsin ister gitmesin, gitmek zorundadır.*)
You had better stay or else there will be trouble. (*Kalsan iyi olur yoksa kargaşa çıkacak.*)
Whether you want it or not. (*İstesen de istemesen de.*)
Let's get in or we'll catch cold. (*İçeriye girelim yoksa soğuk alacağız.*)

4. Continuative
Özetleme

Daha önce konuşulanları bir yorumla özetliyerek sonuca bağlayan ifade şeklidir.
Özetlemede kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

as for	*gelince*	in other words	*diğer bir deyimle*
as regards	*gelince*	in conclusion	*netice olarak*
first	*ilk olarak*	in short	*kısacası*
in brief	*kısacası*	in effect	*doğrusu*

For one thing, I don't trust him. (*Bir kere ona güvenmiyorum.*)
In other words, it's too late. (*Diğer bir değişle, artık çok geç.*)
In short, their aim is to control the market. (*Kısacası, gayeleri piyasayı kontrol etmek.*)

5. Amplification
Genişletme

Bir düşünceyi desteklemek ve genişletmek için kullanılan ifade şeklidir:
Genişletmede kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

anyhow	*nasılsa*	besides	*üstelik*
after all	*ne de olsa*	in fact	*doğrusu*
actually	*aslında*	nevertheless	*bununla beraber*

He hasn't repaired it, as a matter of fact he can't.
(*Onu tamir etmedi, aslında edemez.*)
He can do what he likes with it, after all it is his money.
(*İstediğini yapar, ne de olsa kendi parasıdır.*)
I can't come with you, besides I have no time.
(*Sizinle gelemem, üstelik vaktim yok.*)

6. Causes and effect
Etki tepki ilişkisi

Aralarında neden sonuç gibi bir ilişki bulunan cümlelerin sıralanması ile oluşan ifade şeklidir.
Bu ilişkide kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

so	*bu nedenle*	therefore	*bundan dolayı*
for	*zira*	as a result	*sonuç olarak*
and so	*böylece*		

We chose coal for it was cheaper.
(*Kömürü seçtik, zira daha ucuzdu.*)
Few turned out, so we had to postpone the meeting.
(*Çok az kişi geldi, bu nedenle toplantıyı ertelemek zorunda kaldık.*)
He quarrelled with the headmaster and resigned.
(*Müdürle kavga edip istifa etti.*)

7. Contrasting
Karşılaştırma

İki yazıyı bir araya getirerek aralarında ayrılık veya aykırılık bulunan cümlelerin sıralanması ile oluşan ifade şeklidir.
Bu ilişkide kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

but	*ancak*	**however**	*ancak*
still	*yine de*	**except**	*ne var ki*
yet	*yine de*	**nevertheless**	*bununla beraber*

He is seven years old yet he can't read. (*Yedi yaşında, hâlâ da okumayı bilmez.*)
They do nothing but argue. (*Münakaşa etmekten başka yaptıkları bir şey yok.*)
I don't like to go however I must. (*Gitmek istemiyorum, ancak gitmem gerek.*)

8. Exemplifying
Örnek verme

Biri diğerini açıklayan veya örnekleyen cümlelerin sıralanması ile oluşan ifade şeklidir.
Bu ilişkide kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

namely	*yani*	i.e.	*örneğin*
for example	*örneğin*	**for instance**	*örneğin*

You don't have to pay, that is, it is free.
(*Bir şey ödemek zorunda değilsin, yani bedavadır.*)
It is done orally, i.e, the text is read out.
(*Sözlü olarak yapılır, mesela metin yüksek sesle okunur.*)
Please proceed as follows.
(*Lütfen bu şekilde hareket ediniz.*)

9. Restatement
Yeniden ifade

Biri, diğerini daha anlaşılır olarak anlatan cümlelerin sıralanması ile oluşan ifade şeklidir.
Bu ilişkide kullanılan en yaygın bağlaçlar şunlardır:

in other words	*diğer bir değişle*	**in fact**	*doğrusu*
after all	*ne de olsa*	**better**	*daha iyisi*
actually	*aslında*	**worse**	*daha kötüsü*

They can't pay, in other words, they are broke.
(*Bunlar ödeyemezler, diğer bir değişle iflas etmişlerdir .*)
I can't finish it, worse I'm overworked.
(*Bitiremem, daha kötüsü işler başımdan aşkın.*)

AGREEMENT IN COORDINATION
SIRA CÜMLELERİNDE UYUM

Sıra cümlelerinde birbirine bağlı iki tekil özne ortak fiilleriyle uyumları esnasında şu özellikleri gösterirler:

a. Katmalı bağlamada uyum:

and, as well as, both..... and ile bağlı iki tekil özne çoğul şekilli fiil alır.

Both Jack and John are my friends. (*Hem Jock hem John arkadaşımdır.*)
The old and the new method are ineffective. (*Eski metod da yeni metod da etkisizdir.*)
The P.M. as well as his minister were present. (*Başbakan ile bakanı hazır bulunuyorlardı.*)

b. Ayırmalı bağlamada uyum:

neither ..... nor, either ..... or ile bağlı iki tekil özne tekil şekilli fiil alır.

Either you or your brother is lying.
(*Ya sen ya da kardeşin yalan söylüyor.*)
Neither the teacher nor the headmaster was satisfied.

Ancak, değişik şahısta öznenin birbirine bağlandığı durumda,fiil kendine en yakın olanı ile uyum gösterir.

Not only Mary but her brothers are against it.
(*Yalnız Mary değil, kardeşleri de buna korşıdırlar.*)
Either the boys are to blame or the teacher.
(*Ya öğretmen ya da öğrenciler kabahatli.*)

48 ADJECTIVAL (RELATIVE) CLAUSE
SIFAT (İLGİ) CÜMLECİĞİ

Sıfat görevi üstlenen bu tür cümleciklerin, niteleme ve tanımlama bakımından bütün dillerde çok önemli bir yeri vardır.

Sıfat cümlecikleri, anlam bakımından iki ayrı açıdan incelenebilir:

A) Tanımlama gücü olan cümlecik. (Defining clause)

There were few passengers who escaped unhurt. (*Sağ salim kurtulan yolcu çok azdı.*)

Sıfat cümleciği bu cümlede "sağ salim kurtulanların" tanımını yapıyor, yolcular arasında bir ayırım getiriyor.

B) Tanımlama güçü olmayan cümlecik. (Non- defining clause)

There were few passengers, who escaped unhurt.
(*Çok az sayıda yolcu vardı, bunlar sağ salim kurtuldu.*)

Sıfat cümleciği, burada yolcular arasında bir ayırım yapmaksızın tanıtıyor. Sadece bir ek bilgi vermekten öteye geçmiyor.

Bu iki kuruluş arasında virgül hariç yapı farklılığı olmadığına dikkat edilmelidir.

A. DEFINING CLAUSE
TANIMLAMA GÜCÜ OLAN CÜMLECİK

1) Yapılış şekli ve yeri bakımından

Niteleme cümlecikleri daima nitelendikleri söz ve sözcüklerden hemen sonra getirilir. Bu, İngilizcede değişmez bir kuraldır.

a) Nitelenen sözcük, cümlenin sonunda geliyorsa, sıfat cümleciği normal olarak hemen ondan sonra getirilir.

Nitelenen sözcük Niteleyen sıfat cümleciği

I don't like people	who tell lies.

(*Yalan söyleyen insanları sevmem.*)

b) Nitelenen sözcük cümlenin başında yer alıyorsa, bu durumda sıfat cümleciği, temel cümle baş kısmından yarılarak nitelediği sözcükten hemen sonra getirilir:

Nitelenen sözcük Niteleyen sıfat cümleciği

People who talk a lot do little work.
(*Fazla konuşan az iş yopar.*)

c. Nitelenen sözcük cümlenin ortasında yer alıyorsa, bu durumda sıfat cümleciği, temel cümle yarılarak nitlediği sözcükten hemen sonra getirilir.

Nitelenen sözcük — Niteleyen cümlecik

I'm told the **room** | we want | is occupied.

(*İstediğimiz oda meşgulmuş.*)

d. Bazı durumlarda sıfat cümleciklerinin içinde değişik saplama sözleri bulunabilir:

There is someone who, **I feel**, could help.
(*Yardım edebileceğini sandığım biri var.*)

He has a brother who, | **I understand,** | is very rich.

(*Anlodığıma göre, çok zengin bir kardeşi varmış.*)

2) Sıfat cümleciğinin kullanımları ve bu cümleciklerde bulunan ilgi zamirleri (Usage and the relative pronoun)

Sıfat cümlecikleri başlarına niteledikleri sözcüklere uygun olarak değişik ilgi zamiri alırlar.

İLGİ ZAMİRİ (THE RELATIVE PRONOUN)

who — *ki o/onu* anlamına gelir ve bir kişiyi belirtir:

I pity the people who can't read. (*Okuması olmoyan insanlara acıyorum.*)
A butcher is a man who sells meat. (*Kasap, et satan insandır.*)

which — *ki o/onu* anlamına gelir ve kişi dışındaki varlıkları belirtir.

He told us stories **which** no one believed.
(*Bize, kimsenin inanmadığı hikâyeler anlattı.*)

that — Her türden varlığın yerini tutan önemli bir ilgi zamiridir.
Aşağıdaki hallerde kullanılır:

1. Karşılaştırmalarda:

The best book **that** I have read on this subject.
(*Bu konuda okuduğum en iyi kitap.*)

2. "**It is**" ile başlayan ifadelerde:

It was his courage **that** saved us. (*Bizi kurtaran, onun cesaretiydi.*)

3. İki ayrı ilgi zamiri gerektiren ifadelerde:

The people and the animals **that** live there.
(*Orada yaşayan insanlar ve hayvanlar.*)

4. İfadede **few, all** gibi belirsiz sözcükler bulunduğunda:
Everything **that** we shall need. (*İhtiyacımız olacak her şey.*)

when *-ki o zaman* anlamına gelir ve sözcükleri salt zaman ilgisi ile belirtir:

The only day **when** I'm free. (*Boş olduğum tek gün.*)
Those were days **when** I was a rebel. (*Onlar aşı olduğum günlerdi.*)
There are days **when** he is calm. (*Sakin geçirdiği devreler var.*)

which *ki o/onu* anlamına gelir ve sözcükleri varlık ilgisi ile belirtir:

The five days **which** changed history. (*Tarihi değiştiren beş gün.*)
The days **which** he spent in prison. (*Hapiste geçirdiği günler.*)
This is a time **which** I prefer not to remember.
(*Hatırlamamayı tercih ettiğim bir zamandır.*)

Zaman belirten sözcükler duruma göre iki ayrı ilgi zamiri alırlar:

The day **when** it will all end. (*Her şeyin sona ereceği gün.*)
A day **which** I'll never forget. (*Unutamıyacağım bir gün.*)

where *ki orada* anlamına gelir ve yer ilgisi ile belirtir:

The bank **where** she works. (*Çalıştığı banka.*)
The place **where** he is hiding. (*Saklandığı yer.*)
The hotel **where** we are staying. (*Kaldığımız otel.*)

which *ki o yer* anlamına gelir ve bir yeri belirtir:

A hotel **which** has 500 rooms. (*500 odası olan bir otel.*)
There are places **which** stay open at night. (*Bütün gece açık kalan yerler var.*)
Willages **which** have no roads. (*Yolları olmayan köyler.*)

Yer belirten sözcükler de duruma göre iki ayrı ilgi zamiri alırlar:

The house **where** they live. (*Oturdukları ev.*)
The house **which** they bought. (*Satın aldıkları ev.*)

why *ki o sebepten* anlamına gelir ve bir nedeni açıklar:

There is no reason **why** I should apologize. (*Özür dilemek için bir neden yok.*)
The reason **why** I am here. (*Burada bulunmamın nedeni.*)
I see no reason **why** they should stay. (*Kalmaları için bir neden görmüyorum.*)

which *ki o/onu* anlamına gelir ve bir neden belirtir:

There are no reasons **which** I can give. (*Gösterebileceğim bir neden yok.*)
These are reasons **which** no one will believe.
(*Bunlar kimsenin inanmayacağı nedenlerdir.*)

Sebep gösteren sözcükler iki ayrı ilgi zamiri ile belirtilirler:

The reason **why** I distrust him. (*Ona güvenmememin nedeni.*)
The reason **which** he finds. (*Bulduğu neden.*)

Sözcükleri iyelik ilgisi ile belirten iki ilgi zamiri kullanılır:

whose *ki onun* anlamına gelir ve bir şeyin kime veya neye ait olduğunu gösterir:

An author whose works are read widely. (*Eserleri çok okunan bir yazar.*)
The system whose watchers we are. (*Koruyucusu olduğumuz sistem.*)

of which Günümüz İngilizcesinde zorunlu durumlar dışında pek kullanılmaz:

A drug the name of which strikes terror. (*Adı dehşet saçan bir uyuşturucu.*)

3) İlgi zamirlerinin edatlarla kullanımları:

Bazı durumlarda, ilgi zamirleri ile niteledikleri sözcükler arasında ilişkiyi belirten bir edat bulunur. Edatların cümledeki yeri bakımından üç ayrı durum söz konusudur:

a) Konuşma dilinde edat cümlenin sonuna getirilir ve ilgi zamiri cümleden düşürülür:

The girl he is in love with. (*Aşık olduğu kız.*)
The ideal we have fought for. (*Uğrunda savaştığımız ideal.*)
A policy I disagree with. (*Uygun bulmadığım bir siyaset.*)

b) Yarı resmi dilde edatlar cümlenin sonuna getirilir ancak ilgi zamiri cümleden düşürülmez:

The price which we agreed on. (*Anlaştığımız fiyat.*)
The peace wihch we fought for. (*Uğrunda savaştığımız barış.*)

c) Resmi dilde edat asla ilgi zamirinden ayrılmaz:

The people with whom we have breakfast.
(*Birlikte kahvaltı yaptığımız insanlar.*)
The peace for which we fought side by side.
(*Uğruna yan yana savaştığımız barış.*)

4) İlgi zamirinin cümleden düşürülmesi (contact relative clause)

who ve which..... gibi ilgi zamirleri, niteledikleri sözcük özne durumunda değilse cümleden düşürülebilir. Bu durum, konuşma dilinde çok yaygındır:

The taxi you sent for. (*Çağırdığınız taksi.*)
The things they say. (*Söyledikleri şeyler.*)

İlgi zamirlerinin cümleden düşürüldüğü durumlarda bildiri cümleleri ile sıfat cümleciklerini birbiriyle karıştırmamak için tek ölçü sözcük dizilişidir.

Bildiri cümlesi dizilişi	Sıfat cümleciği dizilişi
I can't forget that day. (*O günü unutamıyorum.*)	The day I can't forget. (*Unutmadığım gün.*)
The nerves carry the pulse. (*Damarlar nabzı taşır.*)	The pulse the nerves carry. (*Nabız taşıyan damarlar.*)
Unions serve the public. (*Sendikalar halka hizmet eder.*)	The public the unions serve. (*Sendikaların hizmet ettiği halk.*)

5. İlgi zamirinin uyumu

Who ve which gibi zamirlerin sayıları yoktur, dolayısıyla yerini tuttuğu sözcüklerinin sayısını alırlar:

One of the **changes that were** not accepted.
One of the changes **that was** not accepted.
(*Kabul edilmeyen değişiklerden bir tanesi.*)

The only **people who have** the authority. (*Yetkileri olan tek kişiler.*)
The only **person who has** the authority. (*Yetkisi olan tek kişi.*)

6. (All the ..... that) yerini tutan what başlıklı sıfat cümleciği.

Bütün, tam, ne varsa anlamına gelen bu ifade şekli genellikle isimlerle birlikte kullanılır:

What money I have ifadesi, (All the money that I have) anlamına gelir. (*Tüm param.*)
What vehicles we have ifadesi, (All the vehicles that we have) anlamına gelir.
(*Elimizdeki tüm araçlar.*)

What little hope we had we lost. (*En ufak umudumuzu bile kaybettik.*)
What money he had he lost in gambling. (*Tüm parasını kumarda kaybetti.*)
What food there was I gave them. (*Yiyecek olarak ne varsa onlara verdim.*)

7. "it" le kurulan pekiştirmeli niteleme şekilleri

Bazen düz bir bildiri cümlesi: (**You started the fight**. - *Kavgayı sen başlattın.*)

"it" li ve iki özneli bir niteleme cümleciğine dönüştürülür ve böylece daha etkili bir ifade şekli elde edilir: (**It is you who started the fight**. - *Kavgayı başlatan sensin.*)

Olağan tek özneli bildiri		Çift özneli pekiştirmeli niteleme şekli
I was right. (*Ben haklıyım.*)	→	It was me who was right. (*Haklı olan bendim.*)
He won't accept such a thing. (*Böyle bir şeyi kabul etmez.*)	→	It is not him who will accept such a thing. (*Böyle bir şeyi kabul edecek biri değil.*)
They wanted to see you. (*Seni görmek istiyorlardı.*)	→	It was you they wanted to see. (*Görmek istedikleri sendin.*)
They mean us. (*Bizi kastediyorlar.*)	→	It is us that they mean. (*Kastettikleri biziz.*)

B. NON – DEFINING RELATIVE CLAUSE
TANIMLAYICI GÜCÜ OLMAYAN İLGİ CÜMLESİ

Bu tür cümlecikler cümleye herhangi bir sözcüğü nitelemezler; ancak bir arasöz olarak cümleye niteleme dışında değişik anlamlar katarlar. En belirgin özellikleri, temel cümlecikten bir virgülle ayrılmalarıdır.

Kullanılış şekilleri:

1. Ekleme cümleciği olarak (Additive clause)

Their aim was to stop the bleeding, which it did not.
(*Amaçları konomoyı durdurmaktı, ki olmodı.*)
He said he had never been there, which was a lie.
(*Orada hiç bulunmadığını söyledi, ki bu bir yalandı.*)

2. Yorum veya açıklama cümleciği olarak (Comment clause)

Two hundred people died, most of whom could have been saved.
(İki yüz kişi öldü, ki onların çoğu kurtarılabilirdi.)
Come in winter, when there are no tourists.
(Kışın geliniz, o zaman turistler yoktur.)
They all came armed, which surprised everybody.
(Herkes silahlı gelmişti, bu da herkesi şoşırtı.)
The train arrives at six, in which case we shall be late.
(Tren altıda varır, o zaman da geç olur.)

3. Devam cümleciği olarak (Continuative clause)

Bu kuruluşta

who	=	and he / she / they *(o / onlar da)*
which	=	and that *(bu da)*
where	=	and there *(orada da)*

anlamlarına gelir.

I gave it to a friend, who lost it.
(Onu bir arkadaşıma verdim, o da kaybetmiş.)
I heard it from Bill, who had heard it from a friend.
(Ben Bill'den duydum, o da bir arkadaşından duymuş.)
Put it in the safe, where it will be secure.
(Onu kasaya koyunuz, orada emniyette olur.)

4. Açıklama cümleciği olarak (Parenthetical clause)

Parliament, which was divided, was powerless.
(Parlamento, bölünmüş olduğundan çaresizdir.)
The travellers, who were forewarned, did not get on the bus.
(Yolcular önceden uyarıldıklarından otobüse binmediler.)
Mother who knew him well, didn't believe him.
(Annem, onu iyi tanıdığından, ona inanmadı.)

C. CONCORDANCE OF THE ADJECTIVAL ADJUNCT
NİTELEME TAMLAYICILARININ TÜRKÇE - İNGİLİZCE UYUMU

Türkçede ortaçlar niteledikleri sözcükler olmadan da tamamen bağımsız olarak kullanılabilirler; oysa İngilizcede bu tür nitelemelerin, niteledikleri sözcükler almadan bağımsız kullanılmaları mümkün değil.

Tanıdığım da var, tanımadığım da	=	Some I know, **others** I don't.
Son ayrılan	=	**The last one** to leave.
İsteyen mi var	=	Is there **anyone** who wants.

İngilizcede bunların bağlı olabilecekleri sözcükler şunlardır:

1. **Belirsiz zamirler:**

   Burada oturan var mı? Does **anyone** live here?
   Bilen var mı? Does **anyone** know.
   Umurunda olan yok. **No one** cares.

2. **İşaret zamirler:**

   İsteyenler. **Those** who want.
   Şu an konuşan. **The** one speaking at the moment.
   Bilen de var, bilmeyen de. **Some** know, **others** don't.

3. **Things ve people gibi isimler:**

   Satmak istediklerin. **The things** you want to sell.
   Buraya gelenler. **The people** who come here.

4. **Atasözlerindeki belirsiz "*he*" zamiri:**

   Kızını dövmeyen dizini döver. **He** that spares the rod spoils the child.
   Allah diyen, aldanmaz. **He** that calls God shall get help.

49 NOUN CLAUSE - İSİM CÜMLECİĞİ

İsim cümlecikleri, bir ismin üslenebileceği bütün görevlerinde (özne, nesne, açıklama ve tamamlama) kullanılabilirler.

Bu tür cümleciklerin başında ilgili oldukları sözle uyumlu başlıklar bulunur:

Konu bir	kişi ile	ilgili	ise	who
"	neden	"	"	**why**
"	şey	"	"	**what**
"	zaman	"	"	**when**
"	yer	"	"	**where**
"	soru	"	"	**whether**
"	tarz	"	"	**how**

Bunların dışında, konu bir açıklamadan ibaret ise açıklamanın başına "**that**" getirilir.

İsim ve isim cümlesi arasındaki kullanım farkları:

Bir sözcükten oluşan isim		**İsim cümleciğine dönüşmüş şekli**
He didn't tell us **the address**.	→	He didn't tell us **where it was**.
(*Bize adresi söylemedi.*)	→	(*Bize nerede olduğunu söylemedi.*)
Do you know **him.**	→	Do you know **who he is.**
(*Onu tanıyor musun?*)	→	(*Kim olduğunu biliyor musunuz?*)
He didn't write **the date**.	→	He didn't write **when he** is **coming.**
(*Tarihi yazmadı.*)	→	(*Ne zaman geleceğini yazmadı.*)
His hobby is playing tennis.	→	**What he likes most** is playing tennis.
(*Merakı tenis oynamaktır.*)	→	(*En sevdiği şey tenis oynamaktır.*)
I knew it was **a lie**.	→	I knew **that he was lying**.
(*Bir yalan olduğunu biliyordum.*)		(*Yalan söylediğini biliyordum.*)

1. Wh- başlıklı isim cümleciklerinin kuruluş şekilleri:

I can't remember where I've put it. (*Nereye koyduğumu hatırlamıyorum.*)
I don't know what you're talking about. (*Neden bahsettiğini bilmiyorum.*)
Guess who the new manager is. (*Yeni müdürün kim olduğunu tahmin et bakalım.*)
I can't discuss what I don't know. (*Bilmediğim şeyleri tartışamam.*)
I doubt whether he 'll come. (*Geleceğini pek sanmam.*)
Pay attention to what he is saying. (*Söylediklerine kulak as.*)
What I hate most is learning by heart. (*En hoşlanmadığım şey ezberlemektir.*)
What he says is different. (*Söyledikleri ayrı şey.*)
Ask him whether breakfast is ready. (*Ona kahvaltının hazır olup olmadığını sorun.*)
Will you explain what you mean? (*Ne demek istediğini izah eder misin?*)
She knows how to get what she wants. (*İstediğini nasıl elde edeceğini bilir.*)

2. That başlıklı isim cümleciklerinin kuruluş şekilleri:

I can't say (that) we are rich. (*Zengin olduğumuzu söyleyemem.*)
I don't think that you're right. (*Haklı olduğunu sanmıyorum.*)
I hear that she is getting married. (*Duyduğuma göre evleniyormuş.*)
I thought (that) you would like it. (*Onu beğenirsiniz diye düşündüm.*)
I understand that we can get a new one. (*Anladığıma göre yeni bir tane olabiliriz.*)
I regret that I ever got involved in this. (*Bu işe karıştığıma pişmanım.*)
The trouble is (that) the drug is expensive. (*Sorun, ilacın pahalı olmasıdır.*)

3. Agreement of the noun clause

İsim cümleciğinin uyumu

a) Özne görevi yapan isim cümlecikleri tekil sayılır ve tekil şekilli bir fiil alırlar:

How they managed to survive is beyond me.
(*Bunların nasıl hayatta kalabildiklerini aklım almıyor.*)
All I know is that it is expensive.
(*Tüm bildiğim pahalı olduğudur.*)
Whether this means war is not certain.
(*Bunun, savaş anlamına gelip gelmediği henüz belli değil.*)
What they need is not empty advice.
(*İhtiyaç duydukları faydasız öğütler değil.*)
What he does and what he says isn't our business.
(*Yaptıkları ve söyledikleri bizi ilgilendirmez.*)

b) What, "the thing that" anlamında kullanıldığında, hem "**o şey ki**" hem de "**o şeyler ki**" anlamına gelir. Bu durumda cümlecik tekil anlamında ise **tekil**, çoğul anlamda ise çoğul şekilli fiil alır.

What was once a city is now a heap of rubble.
(*Bir zamanlar şehir olan bu yer şimdi bir taş yığınıdır.*)
What were once dwellings are now heaps of stones.
(*Bir zamanlar konut olan yerler şimdi bir taş yığınıdır.*)
What looked like a cloud was actually a swarm of locusts.
(*Bir bulut gibi görünen şey aslında bir çekirge bulutu idi.*)
What looked like birds were locusts.
(*Kuş gibi görünen şeyler çekirge imiş.*)

50 THE CONDITIONAL - ŞART CÜMLESİ

INTRODUCTORY CHART
TOPLU BİR BAKIŞ

ŞART	İFADE TÜRÜ	THE REAL AND THE FACTUAL (GERÇEĞİYANSITAN KURULUŞ)	Open Condition (Olağan şartlar)	
		THE UNREALAND THE NON- FACTUAL (GERÇEĞİ YANSITMAYAN ŞART)	The hypothetical and the supposed present. (Varsayımlar üzerine kurulu kuşku ve çekince anlatan şart.)	
			The supposed past (Geçmişe dönük şart)	(Geçmişte yerine getirilmemiş şartlar ve gerçekleşme imkânı olmayan sonuç.) The impossible condition.
		THE MODAL (KAVRAM İÇEREN ŞART)	Olanak ve olasılık kavramlar içeren şart.	
	KURULUŞ BİÇİMLERİ	Cümlenin başına if getirilerek oluşturulan kuruluş: If dışında şart gösteren diğer ifade şekilleri ile oluşturulur.	provided (*şartıyla*) in case (*taktirde*) unless (*madıkça*) so long as (*-dikçe*)	
		Devrik cümle yoluyla oluşturulan kuruluş. (Inverted Construction)	Had I ..... Were I to ..... Should he	
		Cümlenin başına "Bağımsız öğe" getirilerek oluşturulan kuruluş. (Absolute Construction)	Given the price, ... (*Fiyata bakılırsa .....*) Cooked, ... (*Pişirilirse .....*)	
		Sözcük düşürülerek oluşturulan (The elliptic form)	If possible ..... (*mümkünse .....*) What if ..... (*Ya .....*)	

THE CONDITIONAL SENTENCE
ŞART CÜMLESİ

Şart cümlesi cümlenin yargısını şarta bağlayan bir kuruluştur. Bütün dillerde olduğu gibi şart cümlesi daima bir koşul ve bir sonuç olmak üzere iki kısımdan oluşur.

Ancak bazı hallerde koşul belli olduğundan cümlede yer almaz, sadece sonuç kısmı söylenir.

Üç şekil vardır:

1. FACTUAL OR REAL CONDITION
GERÇEĞİ YANSITAN ŞARTLAR

a. Open condition – olası şart

Koşul	Sonuç
Daima (Simple present) Geniş zamanla kurulur:	• will/shall • emir kipi • can/may gibi kavram fiillerle kurulur:
If it is cheap,	I'll buy it. (*Ucuzsa satın alırım.*)
If nothing is done, (*Bir çare bulunmazsa*	it will get worse. *durum daha kötü olur.*)
If it rains,	I'll stay at home. (*Yağmur yağarsa evde otururum.*)
If he wants,	he can stay. (*İsterse kalabilir.*)
If there is a change, (*Bir değişiklik olursa*	let me know. *bana haber verin.*)

Cümlenin anlamında hiçbir değişikliğe yol açmaksızın bazen koşul (condition) ve sonuç (result) kısımları yer değiştirir.
Sonuç başta bulunduğu durumlarda şart cümleciğinden önce virgül kullanılmaz.

I'll wait if it helps. (*Bir şeye yarayacaksa beklerim.*)

We shall stay at home if it rains. (*Yağmur yağarsa evde otururuz.*)

b. The progressive form
Devam etmekte olan bir eylem için

Koşul	Sonuç
Daima sürekli şimdiki zamanla (The present continuous) kurulur.	Diğer şartların sonuçlarında olduğu gibi kurulur.
If you are bluffing, (*Siz blöf yapıyorsanız*	we are not. *bir yapmıyoruz.*)
If he is working, (*Çalışıyorsa*	don't disturb him. *rahatsız etmeyiniz.*)
If you are staying, (*Kalıyorsanız*	I'll make some tea. *çay yapacağım.*)

c. Geleceğe dönük şart
(Condition related to the future)

Gelecekte gerçekleşecek bir eylemin şartıdır.

Koşul	Sonuç
"be going to" ve gelecek zamanla kurulur.	will/shall, emir kipi ve kavram fiillerle kurulur.
If prices are going to fall, (*Fiyatlar düşecekse*	let's wait. *bekleyelim.*)
If you are not going to do it, (*Yapmayacaksan*	say so. *söyle.*)
If it will make no difference, (*Fark etmeyecekse*	let's leave it. *bu işi bırakalım.*)
If you are going to bring it back, (*Geri getireceksen*	you can have it. *olabilirsin.*)

d. Genel gerçekler ve etki – tepki anlatan şart
(Causes and effect and the habitual)

Koşul	Sonuç
If it is heated, (*Isıtılırsa*	it will melt. *erir.*)
If it is dangerous, (*Tehlikeli ise*	why do people smoke? *insanlar neden sigara içiyor?*)
If we are poor, (*Fakirsek*	it is not our fault. *kabahat bizde değil.*)

e. Olumsuz şart. The negative condition

Olumsuz şartlar genel olarak dildeki olumsuzluk kurallarına göre yapılır:

If you don't stop that noise, I shall call the police.
(*Bu gürültüyü kesmezseniz polisi çağıracağım.*)

Ancak, şart cümlelerinin kendilerine özgü olumsuzluk kalıpları da vardır: "if ..... not" ifadesi yerine unless kullanılır.

Koşul	Sonuç
We don't work overtime (*Yapacak iş olmadıkça*	unless there is a lot to do. *fazla mesai yapmayız.*)
I can't lift it (*Biri yardım etmezse*	unless somebody helps me. *onu kaldıramam.*)
Don't use it (*Mecbur olmadıkça*	unless you have to. *kullanmayınız.*)
Unless you stop smoking (*Sigarayı bırakmadıkça*	you won't get well. *iyileşemezsiniz.*)

"**Unless**" in iki ayrı kullanılış biçimi vardır: Olumsuz cümle ile ve olumlu cümle ile.

a) He won't do it **unless** you tell him to. (*Ona söylemedikçe bu işi yapmaz.*)

b) I'll stay **unless** you don't wan to. (*Kalırım, istemiyorsan o başka.*)

f. Geçmişe dönük sonuç çıkarma
Deduction relating to the past

Geçmişte bir eylemin yapılıp yapılmadığını araştıran şart ve doğacak sonuç veya sorunu gösteren kuruluştur.

Koşul	Sonuç
Geçmiş zaman veya şimdi öncesi zamanla kurulur. (Simple past ve present perfect tense.)	Diğer şartların sonuçlarında olduğu gibi kurulur.
If you said that,	you were a fool.
(*Bunu söylediysen*	*aptallık etmişsin.*)
If I was wrong,	you were too.
(*Haksız idiysem*	*sen de haksızdın.*)
If she has come,	I haven't seen her.
(*Geldiyse*	*görmedim.*)
If they left at five,	they'll be here at ten.
(*Saat beşte hareket ettilerse*	*saat onda burada olurlar.*)

g. Gerçekleşmesi tesadüfe bağlı şart
The unexpected and the accidental

Bu kuruluştaki şart, koşulun gerçekleşme olanağı varsa da beklenilmekte olduğunu ve tesadüf eseri ortaya çıkacağını bildirir.

Koşul	Sonuç
"**should**" ile kurulur.	**will/shall** ve emir kipi ile kurulur.
If fire should break out,	don't panic.
(*Eğer kaza yangın çıkarsa*	*paniğe kapılmayın.*)
If it should rain,	we'll move inside.
(*Yağmur yağacak olursa,*	*içeriye taşınırız.*)
Should he come,	tell him I'm out.
(*Olur da gelirse*	*çıktığımı söyleyin.*)
Should he learn the truth,	deny everyting.
(*Olur da gerçeği öğrenirse*	*her şeyi inkar et.*)
If you should decide to come,	let me know.
(*Gelecek olursan*	*bana bildir.*)

2. THE UNREAL CONDITION AND THE NON- FACTUAL
GERÇEĞİ YANSITMAYAN ŞARTLAR

a. The hypothetical and the supposed present
Kuşkulu ve çekinceli anlatım.

Bu tip şart cümleleri, şüphe, tereddüt ve çekince uyandıran bir anlatım taşırlar.
Şimdiki zamandan geleceğe doğru geniş bir zaman dilimini kapsarlar.
Ancak, bunların Türkçede karşılığı olmadığından bu tip şart cümleleri Türkçeye "dilek – şart", "ama sanmıyorum", "olacağı da yok" gibi ifadelerle çevrilir.

Koşul	Sonuç

Fiilerin spekülatif şekli ile kurulur.
(Bknz. fiil künyesi)
if (did)
if (were/was)
	a) would
	b) could/might gibi kavram fiilerin çekinceli şekilleri ile kurulur.

If I had time (*Vaktim olsa (ki yok)*	I would first finish my own job. *ilk önce kendi işimi bitirirdim.*)
If they wanted (*İsterseler (ki sanmıyorum)*	they would finish it in one day. *işi bir günde bitirirlerdi.*)
If I didn't want (*İstemezsem (ki istiyorum)*	I would say so. *söylerdim.*)
If we left it for tomorrow (*Yarına bırakırsak (ki bırakamayız)*	it could be too late. *çok geç olabilir.*)
If I were rich, (*Zengin olsam,*	I would build many schools. *bir çok okul yaptırırdım.*)
If I were you, (*Yerinizde olsam*	I wouldn't do such a thing. *böyle bir şey yapmazdım.*)

b. The hypothetical and supposed future
Kuşkulu gelecek

Gerçekleşmesi çok uzak olan bir olasılık veya düşünce halinde kalmış şart.

Koşul	Sonuç
were to ile kurulur:	would ile kurulur:
If I were to sell it, (*Satacak olsam*	no one would buy it. *kimse almaz.*)
If I were to speak, (*Konuşacak olsam,*	there would be an earthquake. *yer yerinden oynar.*)
If you were staying (*Kalıyor olsanız,*	I wouldn't worry. *endişelenmezdim.*)

c. The supposed past and the impossible condition
Geçmişe dönük gerçekleşme olanağı kalmamış şart

Geçmişte yerine getirilmemiş, artık gerçekleşme imkânı da kalmamış şart. Bundan dolayı bu tip şart cümlelerine "**The impossible condition**" (Olanaksız şart) adı verilmiştir.

Koşul	Sonuç

Daima "**the conditional perfect**" ile kurulur:
if (had known)
if (had come)
	"**Unfulfilled wish**" gerçekleşmemiş dilek ile kurulur:
	(would have)
	(could have)
	(might have)

If I had lived in 1930, (*1930 yılında yaşasaydım,* If you had insisted a little more, (*Biraz daha ısrar etseydin,* If I had wanted, (*İsteseydim,* If I had told him the truth, (*Ona gerçeği söyleseydim,*	I would have seen Ataturk. *Atatürk'ü görürdüm.*) they would have accepted. *kabul edeceklerdi.*) I would have taken it. *alıp götürürdüm.*) he wouldn't have believed it. *inanmayacaktı.*)

3. Mixed Condition
Çeşitli unsurlardan olan kuruluş

a. Şart ve sonucu farklı zamanlarda olan kuruluş.

Şart	Sonuç
Geçmişte kalmış şart: **if (had done)**	Bugün doğan sonuç: **(would)** **(could)**
If the dam had burst, (*Baraj yıkılmış olsaydı* If we had listened to him, (*Onu dinleseydik,* If it had not been for my father, (*Babam olmasaydı,*	the country would be under water today. *ülke bugün sular altında olurdu.*) we could be bankrupt today. *bugün iflas etmiş olabilirdik.*) I would be a shepherd today. *bugün çobandım.*)

İstek :	If you like. (*İsterseniz.*) If you would wait, I'll try to help. (*Beklerseniz, yardımcı olurum.*) If you don't mind. (*Mahzuru yoksa.*) If I may say so. (*Tabir caiz ise.*)
Hatada ısrar kavramı ile:	If she won't come, there is nothing we could do. (*Gitmemekte ısrar ediyorsa, yapabileceğimiz bir şey yok.*) If you will smoke, you'll never get well. (*İlle de şu sigarayı içeceksen, iyileşemezsin.*)
Üzüntü ve dilek kavramları ile:	If only I weren't so short. (*Ah! o kadar kısa boylu olmasam.*) If only I had listened to him. (*Keşke onu dinleseydim.*) If only I could speak to her. (*Onunla bir konuşabilsem.*)

b. "If" le kurulu olmayan diğer şart şekilleri

İngilizcede şart cümlesi yalnızca "if"le kurulmaz. Az çok şart anlamı taşıyan deyim gücünde birçok şekli de vardır.

En yaygın olanlar şunlardır:

provided/providing *şartıylo*	**in case of** *takdirde*
judging *bakılırsa*	**so long as** *-dikçe*
supposing *diyelim ki*	**on condition** that *şartıyla*
but for *olmasaydı*	**suppose** *farz edelim*
in the event of *taktirde*	**-ed** (*bağımsız üye olarak*)

United, we shall prevail. (*Birlik olursak, başarırız.*)
Judging by the welcome, ... (*Karşılamaya bakılırsa .....*)
Supposing you arrested him, ... (*Diyelim ki onu tutukladınız .....*)
But for the driver, ... (*Şoför olmasaydı, ...*)
So long as you don't make any noise. (*Gürültü yapmadıkça.*)
Suppose he asks for it. (*Farz edelim ki onu istedi.*)
On condition that you don't use it. (*Onu kullanmamak şartıyla.*)
Time permitting. (*Vakit müsait olursa.*)

c. The elliptic form.
Kelimesi düşmüş şartlar

Yazı ve konuşma dilinde, bazen şart cümlelerinde bulunması gereken öğelerin cümlede hepsi yer almaz. Bu durum, anlamın açık olduğu cümlelerde bir eksiklik yaratmaz.

Bu kısaltmaların en yaygını şunlardır:

if anyone	if anything	what if ..... ?
if necessary	if possible	

If anyone, John can do it. (*Yopso yopsa, onu John yapar.*)
If necessary, we shall resort to force. (*Gerekirse, kuvvete başvururuz.*)
If anything, it's worse. (*Olsa olsa, daha kötüdür.*)
If true, this is a serious accusation. (*Bu doğru ise, ağır bir suçlamadır.*)
What if Hitler had won the war? (*Ya Hitler savaşı kozonsaydı?*)

d. Unreal contion coupled with real facts
Gerçeği yansıtmayan şartla birlikte kullanılan gerçeği yansıtan tamlayıcı bilgi

Bazı durumlarda gerçeği yansıtmayan şart cümlelerinde, koşul ile sonuç dışında **gerçeği yansıtan** bir bilgi, açıklayıcı ya da bir tamamlayıcı kullanılır.

Gerçeği yansıtmayan koşul	Gerçeği yansıtan açıklama	Gerçeği yansıtmayan sonuç
If you heard	what they are saying about you	you would blush.
	(*Hakkında söylediklerini bir duyson yüzün kızarırdı.*)	
If I knew	why she is crying	I would do something about it.
	(*Neden ağladığını bilsem bir şeyler yapardım.*)	
If this were	what he wants	I would understand.
	(*İstediği bu olsa anlardım.*)	
If I told you	everything is going well	I would be lying.
	(*Her şeyin iyi gittiğini söylersem yolan söylemiş olurum.*)	

Gerçeği yansıtan açıklama	Gerçeği yansıtmayan koşul	Gerçeği yansıtmayan sonuç
I can repair it,	if I couldn't	I would say so.
	(Onarabilirim, onaramayacak olsam, söylerdim.)	
I can't swim,	if I could	I would come with you.
	(Yüzmeyi bilmem, bilsem, sizinle gelirdim.)	
I know him too well,	if he wanted	he would do it.
	(Onu çok iyi tanırım, isteseydi yapardı.)	

4. Special use of the conditional
Özel şart kuruluşları

a. The modal conditional
Kavram içeren şart

Birçok durumda şart cümleleri kavram fiilleri ile kurulur.

Olanak kavramı ile:	I'd come, if I could. *(Gelebilirsem gelirim.)* If you can manage, go ahead. *(İdare edebileceksen, haydi durma.)* If they can do it, so can we. *(Onlar yapabiliyorsa, biz de yapabiliriz.)* You can stay here, if you wish. *(İsterseniz burada kalabilirsiniz.)*
Zorunluluk kavramı ile:	If we **must** go back, we shall. *(Geri dönmemiz gerekliyse döneriz.)* If you must drink, drink somewhere **else**. *(İçeceksen, başka yerde iç.)* Take it, if you must. *(Almak zorundaysan, al.)*

b. The inverted form
Devrik kuruluşta şart

Pek yaygın olmamakla beraber, bazen şart cümlesinden "**If**" düşürülür ve cümle **devrik** sırada kurulur:

1. If I had known ..... yerine	Had I known .....
2.If he should come ..... yerine	Should he come .....
3.If I were to die ..... yerine	Were I to die .....

Koşul	Sonuç
Had I known,	I wouldn't have come.
(Bilseydim,	*gelmezdim.)*
Were it not for you,	I would be begging today.
(Siz olmasaydınız	*bugün dileniyor olacaktım.)*
Should you mis the train,	you can stay here.
(Olur da treni kaçırırsanız	*burada kalabilirsiniz.)*
Had we stayed,	there would have been trouble.
(Kalsaydık	*kargaşa çıkacaktı.)*

5. Question forms of the conditional
Şart cümlelerin soru şekilleri

İki tür şart sorusu vardır:

a. Bilgi gerektiren soru şekilleri

Koşul	Sonuç
What would you do,	if you were blind?
(Kör olsaydınız	*ne yapardınız?)*
How would you feel,	if you were a king?
(Kral olsaydınız	*nasıl karşılardınız?)*
Where could we go,	if it rained?
(Yağmur yağarsa	*nereye gidebiliriz?)*
Who would have discovered America	if Columbus hadn't.
(Kolombus keşfetmeseydi	*Amerika'yı kim keşfederdi?)*

b. Evet/Hayır gerektiren soru şekli

Koşul	Sonuç
Would you feel happy,	if you were put in prison?
(Hapsi boylarsanız,	*mutlu olur muydunuz?)*
Would you think I was mad,	if I drank ink?
(Mürekkep içersem,	*beni deli sanır mıydın?)*
Would it be better,	if we were to go.
(Erken mi gitsek,	*iyi olur?)*

32 ÜNLEM CÜMLESİ (Exclamatory sentence)

Sevinç, hayret ve yargılama duyguları yansıtan ifade veya sözcüktür.
Yapıları bakımından beş şekli vardır.

1. Tek sözcük olarak.
2. Klişeleşmiş ifadeler.
3. Ünlem soru cümlesi.
4. "What" la kurulu şekli.
5. "How" la kurulu şekli.

Aslında her hangi söz dizisinin sonunda bir **ünlem işareti** koyarak bir **ünlem cümlesine** çevrilebilir:

Aren't you kind! (*Ne kadar iyisin!*)
Hasn't he grown! (*Ne kadar da büyüdü!*)
Incredible! (*İnanılır gibi değil!*)

a. What'la kurulu isim:

What strength! (*Ne güç!*)
What a fool I was! (*Ne kadar aptalmışım!*)
What a big tree! (*Ne kocaman ağaç!*)
What a crowded street! (*Bu ne kalabalık bir sokak!*)
What an extraordinary day it was! (*Ne olağanüstü gündü!*)

b. Ünlem soru cümlesi şeklinde:

Did he look angry! (*Amma da kızmıştı!*)
Would you believe it! (*İnanılacak gibi değil!*)
Are we hungry! (*Ne kadar acıkmışız!*)

c. Tek sözcük olarak:

Stuff! (*Boş laf!*)
Funny! (*Tuhaf!*)
Fabulous! (*Şahane!*)

d. How'la kurulu sıfat

How nice of you! (Ne kadar naziksiniz!)
How silly all this is! (Bunlar ne kadar da aptalca işler!)
How strange! (Ne kadar da tuhaf!)

e. Klişeleşmiş deyim ve ifade ile :

Too bad! (*Yazık!*)
Heaven forbid! (*Allah korusun!*)
So be it! (*Öyle olsun!*)
May you never know sorrow! (*Hiç dert görmeyin!*)
Never in your life! (*Hayatta olmaz!*)
God rest his soul! (*Allah rahmet eylesin!*)
Look who is talking! (*Şu konuşana bak!*)

52 FİİLLERE GİRİŞ (TOPLU BİR BAKIŞ)

Fiiller cümlenin en önemli öğesi ve anlatım olayının bel kemiğidir. İngilizcede çekilebilen nadir sözcük türüdür. Aşağıda fiillerin yapısı ve kuruluşu hakkında topluca bilgi veren bir şema verilmiştir. İleride bunların yapılış ve kullanılış şekilleri detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

İngilizcede fiilin yalnız üç temel şekli vardır. Tüm ifade biçimlerinin yalnızca bu üç temel şekil ile oluşması, Türkçe gibi anlamın sayısız fiil şekilleri ile oluştuğu bir dili konuşan birinin en başta kavrayıp çözmesi gereken husustur.

Adlandırma bakımından fiiller

(1) Fiilin temel biçimleri	**(to-** : fiilin mastar veya sözlük adı: **to cook** (*yemek pişirmek*) **-ing** : fiilin dinamik veya –ing şekli: **cooking** **-ed** : fiilin durum veya –ed şekli: **cooked** -ed : fiilin kurallı geçmiş zaman veya –ed şekli: cooked **(if) -ed)** : fiilin gerçeğe aykırı şartlı şekli: **(if) cooked**
Bu üç temel şeklin hangi anlama geldiği, ancak bunların kullanılış şekilleri tespit edilip, hangi yönde kullanıldıkları kavrandıktan sonra anlaşılır. Bknz: İngilizcede anlamın oluşması	
(2) Mastarın aldığı şekil ve ad	The infinitive (olumlu biçimi): **to sell** (*satmak*) The negative infinitive (olumsuz biçimi): **not to sell** (*satmamak*) The passive infinitive (edilgen biçimi): **to be sold** (*satılmak*) The progressive infinitive (sürekli biçimi): **to be living** (*yaşıyor olmak*) The perfect infinitive (geçmiş biçimi): **to have lived** (*yaşamış olmak*) The modal infinitive (kavramlı biçimi): **to be able to walk** (*yürüyebilmek*) The reflexive form (dönüşlü biçimi): **to blame oneself** (*kendini suçlamak*) The causative form (ettirgen biçimi): **to have (something) cleaned** (*temizletmek*) The personal form (kişiye özel biçimi): **to change one's mind** (*fikrini değiştirmek*)
(3) Yapılış bakımından şekilleri	Basit **şekli:** He **sells** and buys cars. (*Araba alıp satar.*) Yardımcı **fillle kurulu şekli:** I was working. (*Çalışıyordum.*) He won't come. (*Gelmeyecek.*) **Kavram fiille Kurulu şekli:** She can do it. (*Onu yapabilir.*)
Fiil kipi (Anlatım bakımından aldığı şekil)	Indicative (Bildirme kipi): Gerçekleri yansıtan **fiil** şekli Imperative (Emir kipi): Fiilin buyruk belirten şekli Subjunctive (Dilek/istek kipi): Fiilin bir istek ya da bir spekülasyondan ibaret olduğunu bildiren şeklidir.
(4) Fiilin çatısı	Active voice (Etken çatı): He is repairing it. (*Onu tamir ediyor.*) Passive voice (Edilgen çatı): It is being repaired. (*Tamir ediliyor.*) The causative (Ettirgen çatı): He is having it repaired. (*Onu tamir ettiriyor.*)

Kullanılışlarına göre sınıflandırma			
	(5) (Finite Verb) Çekimli Fiil	**Basit ve yalın şekli**	-Emphatic past (I did tell him.) *Tabii ki söyledim.* -Emphatic present (I do work.) *Gerçekten çalışıyorum.* -Simple past (I walked all day.) *Bütün gün yürüdüm.* -Simple present (He works in a bank.) *Bir bankada çalışıyor.* -Simple future (I shall come.) *Geleceğim.*
		Sürekli şekli	-Present continuous (He is sitting there.) *Orada oturuyor.* -Past continuous (I was sleeping.) *Uyuyordum.* -Modal (He must be eating.) *Yemek yiyor olmalı.* -Future continuous (I'll be working.) *Çalışıyor olacağım.*
		Süreklilik şekli olmayan fiiller	(I know.) *Biliyorum.*
		Geçmişteki gelecek (future in the past)	He said he would come. *Geleceğini söyledi.*
		Bitmiş veya öncelik şekli	-Şimdi öncesi (present perfect) (I have finished.) *Bitirdim.* -Gelecek öncesi (future perfect) (He will have finished.) *Bitirmiş olacak.* -Geçmiş öncesi (past perfect) (I had finished by then.) *Bitirmiştim.*
	(6) Tamamlama bakımından sınıflandırma	Hem geçişli hem geçişsiz olarak kullanılan fiiller:	stop: durmak / *durdurmak* burn: yanmak / *yakmak* fry: kızarmak / *kızartmak* open: açmak / *açılmak*
		Nesne almayan fakat edatlı tümleç alabilen GEÇİŞSİZ FİİLLER	He is sitting near the door. (*Kapının yanında oturuyor.*)
		Nesne alan geçişli fiil	-dolaylı ve dolaysız nesne alan: I gave her a book. *Ona bir kitap verdim.* -ardından –ing şekilli tamamlayıcı alan I don't mind waiting. *Beklerim aldırmam.* -ardında mastar alan I'm beginning to understand. *Anlamaya başladım.* -Her iki şeklinde tamamlayıcı alan I like going to concerts. *Konsere gitmekten hoşlanırım.* I like to go to concerts. *Konserlere gitmekten hoşlanırım.*
		Tamlayıcı olarak	He is recognised as an authority. (*Otorite olarak kabul ediliyor.*)
	(7) Fiilimsiler (Non-finites)	**Fiilin-ing şekli (present participle)**	-Sıfat-fiil (participle) Living legend (*Yaşayan efsane*) -İsim-fiil (gerund) a style of living (*Yaşama tarzı*) running place (*Yarış yeri*) -Zarf-fiil (participle) He came running. (*Koşarak geldi.*)
		Fiilin mastar şekli	-Eylemin adı olarak: To work is to pray. *Çalışmak ibadettir.* -Zarf olarak: I came to work. *Çalışmaya geldim.* -Sıfat olarak: Something to eat. *Yiyecek bir şey.*
		Fiilin –ed şekli (past participle)	-Tamamlayıcı olarak: I found it broken. *Onu kırık buldum.* You seem suprised. *Şaşırmışa benziyorsun.* -Zarf olarak: He died forgotten. *Unutulmuş olarak öldü.* -Sıfat ve durum olarak: A broken vase. *Kırık bir vazo.* Boiled eggs. *Haşlanmış yumurta.*

53 FİİLİN MORFOLOJİK YAPISI

Her dilde olduğu **gibi**, İngilizcede de fiil, **yalın** (basit), **türemiş** ya da **bileşik** yapıda olur.

DEYİM GÜCÜNDE KALIPLAŞMIŞ BİLEŞİKLER (Phrasal idiom)

Bazı sözcükler daima belli fiillerle kullanılarak bileşik fiiller kurarlar.

Bu yapıdaki fiiller altı ana grupta toplanır	a) Fiil + isim b) Fiil + sıfat c) Fiil + zarf d) Fiil + edatlı nesne e) Pekiştirme zarfı + fiil f) Öbekleşmiş fiil

a) Bir fiille bir ismin kaynaşması ile oluşan bileşikler (Verb-noun combination)

carry weight (*önemi olmak*)	catch fire (*tutuşmak*)
gain ground (*ilerlemek*)	give a hand (*yardım etmek*)
beg somebody's pardon (*özür dilemek*)	reach a decision (*bir karara varmak*)
turn the corner (*köşeyi dönmek*)	bear arms (*silah taşımak*)
feel the pulse (*nabız yoklamak*)	make a living (*hayatını kazanmak*)
open fire (*ateş açmak*)	hold one's tongue (*dilini tutmak*)

b) Bir fiille bir sıfatın kaynaşması ile oluşan bileşikler (Verb-adjective combination)

go wrong (*ters gitmek*)	lie low (*gizlenmek*)
lay bare (*ortaya koymak*)	run wild (*azmak*)
keep fit (*formunu korumak*)	work hard (*çok çalışmak*)
go blind (*kör olmak*)	talk big (*büyük konuşmak*)
catch cold (*soğuk almak*)	

c) Bir fiille bir zarfın kaynaşması ile oluşan bileşikler (Verb-adverb combination)

go far (*etkili olmak*)	step aside (*kenara çekilmek*)
give way (*çökmek*)	do well (*işleri iyi gitmek*)
stand aside (*yana çekilmek*)	set aside (*ayırmak*)
go out (*dışarı çıkmak*)	get up (*kalkmak*)

d) Bir fiille bir edatlı nesnenin kaynaşması ile oluşan (Prepositional combination)

abide by the rules (*kurallara riayet etmek*)	fall in love (*âşık olmak*)
burst into flames (*alev almak*)	go into debt (*borçlanmak*)
go on strike (*greve gitmek*)	bear in mind (*aklında tutmak*
take by surprise (*gafil avlamak*)	play with fire (*ateşle oynamak*)

e) Bir fiille bir pekiştirme zarfının kaynaşması ile oluşan (Intensifying adverb – verb combination)

overlook (*gözden kaçırmak*)	upset (*alt üst etmek*)
outlaw (*yasaklamak*)	undersell (*fiyat kırarak satmak*)
undertake (*üzerine almak*)	overstep (*haddini aşmak*)

f) Anlamca ilgili birkaç sözcüğün kalıplaşmasıyla oluşan bileşikler (Colloquial phrasal idiom)

to spill the beans	(*ağzındaki baklayı çıkarmak*)
to beat about the bush	(*kırk dereden su getirmek*)
to laugh in one's sleeve	(*bıyık altından gülmek*)
to turn a deaf ear	(*kulaklarını tıkamak*)
to make one's mouth water	(*ağzını sulandırmak*)
to give the green light	(*yeşil ışık yakmak / izin vermek*)

54 ANLATIMDA SÖZCÜKLERİN ANLAM OLUŞTURACAK ŞEKİLDE DİZİLİŞİ VE ARALARINDA OLUŞAN İLİŞKİLER

Ingilizcede **kullanma alanı** dışında sadece bir ad veya bir şekilden ibaret olan sözcüklerin hangi anlam ve görevde kullanıldığını onların cümledeki yeri ve diğer sözcüklerle oluşan ilişkileri belirler. Şöyle ki:

a)

Take *the book on the table.*
Masadaki kitabı al.

b)

Put *the book on the table.*
Kitabı masaya koy.

There is *a book on the table.*
Masanın üstünde bir kitap var.

The book is *on the table.*
Kitap masanın üstündedir.

The best place is *on the table.*
En iyi yer masanın üzeridir.

I got *the letter.*
Mektubu aldım.

The letter I got.
Aldığım mektup.

Fiiller bulundukları yerlere ve aldıkları görevlere göre yedi ayrı ilişki içinde bulunur, dolayısıyla yedi ayrı anlam kazanırlar:

KULLANIM ALANI

1. ..... Yüklem ilişkisi (Predicative relationship)
   She is cooking the children some rice. *Çocuklara pilav pişiriyor.*
   You scared them. *Onları korkuttun.*

2. Özne ..... ilişkisi (subject)
   Cooking is fun. *Yemek pişirmek eğlencelidir.*
   Memorising doesn't mean learning. *Ezberlemek öğrenmek demek değildir.*

3. ..... Niteleme ilişkisi (Adjectival relationship)
   The meal you cooked. *Pişirdiğin yemek.*
   The book you are reading. *Okumakta olduğun kitap.*

4. ..... Nesne ilişkisi (Objective relationship)
   I'm learning to swim *Yüzmeyi öğreniyorum.*
   I regret selling it. *Onu sattığıma pişmanım.*

5. ..... Açıklama ve Tamamlama ilişkisi (complement)
   You sound scared. *Korkmuşa benziyorsun.*
   Your job here is washing cars. *Burada senin işin araba yıkamaktır.*
   Is it true that he has resigned? *İstifa ettiği doğru mu?*

6. ..... Zarflama ilişkisi (Adverbial relationship)
   While he is sleeping. *O uyurken.*
   They came running. *Koşarak geldiler.*

7. Tamlama ..... ilişkisi (Attributive)
   climbing shoes *dağ ayakkabıları*
   reading room *okuma odası*
   cooking apples *kompostoluk elma*

55 İNGİLİZCEDE ANLAMIN OLUŞMASI VE TEMEL FİİL BİÇİMLERİ

İngilizce, fiil şekilleri bakımından basit ve fakir bir dildir. Anlatım ve düşüncelerin tümünü belirtmek için aşağıda görüleceği gibi saedce ***üç temel şekli vardır***, kuralsız fiilleri de katarsak bu sayı dörde çıkar.

Bu hayati konuyu kavramak için **TÜRKÇEDE** *anlamın nasıl oluştuğunu incelemek gerekiyor. Bu dilde durum tamamen farklıdır.*

İngilizcede temel fiil biçimleri:

1. Eylemin mastar veya sözlük adı: (to cook)
2. Dinamik veya –ing şekli: (cooking)
3. Durum veya –ed şekil: (cooked)
   Eylemin geçmiş şekli: (cooked)
   Gerçek dışı veya spekülatif şekli: (if) cooked

Bu fiil şekilleri yalnızca birer biçimden ibaret olup tek başlarına düşünceyi ve anlamı oluşturmaz.

Üç fiil şeklinin uygulama alanında kazandığı görevler		Türkçede fiilin alacağı şekli onun cümlede üstleneceği görev ve anlam belirtir. Bu durum, **-ken, -erek, -ince** gibi çekim ve yapım ekleriyle biçimlenen sayısız fiil biçimi ortaya çıkarır.
They are **cooking** the apples.	Yüklem ilişkisi	Elmaları *pişiriyorlar.*
These are **cooking** apples.	İsim tamlaması	Bunlar *kompostolukelmadır.*
Cooking pan.	İsim tamlaması	Tencere
Who saw her **cook** the apples?	Tamamlama	Elmaları *pişirdiğini* kim gördü?
Cooking is sometimes fun.	Özne	*Yemek pişirmek* bazen eğlencelidir.
She spent her life **cooking** for you.	Zarf	Hayatı, size *yemek pişirmekle* geçti.
She loves **cooking.**	Nesne	*Yemek pişirmeyi* seviyor.
Your job here is **cooking.**	Açıklama	Buradaki görevin yemek *pişirmektir.*
I don't feel like **cooking**	Nesne	*Yemek pişiresim* gelmiyor.
Cooking is our business.	Özne	*Yemek pişirmek* işimizdir.
Apple **cooking** contest	isim tamlaması	Elma *pişirme* yarışı.
Is there something **cooking** in it?	Niteleme	İçinde *pişen* bir şey var mı?
The result of **cooking**	isim tamlaması	*Pişirmenin* neticesi
The process of **cooking**	isim tamlaması	*Pişirme* süreci
Cooked, it will taste better.	zarf (şart)	*Pişirilirse* daha iyi bir tadı olacak.
The ones you **cooked.**	niteleme	*Pişirdiklerin.*
Pick the **cooked** ones	niteleme	*Pişmiş* olanları seçin.
Who **cooked** these?	Yüklem	Bunları kim *pişirdi*?
These are **cooked.**	Yüklem	Bunlar *pişmiş.*
I know who **cooked** them	nesne	Bunları kimin *pişirdiğini* biliyorum.
If you had **cooked** them	zarf	Onları *pişirseydin.*
A place to **cook**	niteleme	*Pişirecek* bir yer.
There is one way to **cook** them.	niteleme	Onları *pişirmenin* tek yolu var.
When you **cook** them	Zarf	Onları *pişirince.....*
My mother **cooks** well.	Yüklem	Annem iyi yemek *pişirir.*
There is nothing to **cook.**	niteleme	*Pişirecek* bir şey yok.
The necessity to **cook.**	isim tamlaması	*Yemek pişirme* gereği.
Even if you **cooked** them	zarf (şart)	Onları *pişirsen* dahi ...
We might **cook** them.	yüklem	Belki de *pişiririz,* belli olmaz.

Bütün bu Türkçe ifade şekilleri ve daha birçoğu İngilizcedeki **üç temel** fiil şekli ile anlatılır. Anlamın bu kadar sınırlı şekillerle ifade edilmesi, akla şu soruyu getiriyor: **İngilizcede fiilin hangi anlamda kullanıldığını aldığı şekil belirtmediğine göre, anlamı oluşturan nedir?** Cevap basittir: Bunu belirleyen, sözcüklerin uygulama sahasında, yani cümledeki yeri ve diğer sözcüklerle kurdukları ilişkilerdir. Ayrıca Bkz: .....

56 ÇEKİMLİ BİR FİİLİN ANATOMİSİ VE OLUŞUM
ANATOMY OF A FINITE VERB

Aşağıda bir fiilin anlatımda ve yapılışında aldığı biçimleri gösteren bir şema verilmiştir. Türkçede her fonksiyona karşılık ayrı bir şekil vardır: **geldi, gelince, gelmedikçe, gelirgelmez, gelecek** ... gibi. İngilizcenin Türkçede olduğu gibi, şekle bağlı bir fiil yapısı yoktur. Bu görevi **yardımcı fiillerle bağ sözcükleri** üstlenir. Bu nedenle ana bilgi (main clause) olsun yan bilgi (subordinate clause) olsun, aşağıda görüleceği gibi sadece üç temel fiil şekil ile anlatılır. Bu durum, İngilizcenin öğrenmesini bir yandan kolaylaştırırken öte yandan özellikle ana dili Türkçe olanlar için zorlaştırmaktadır. Fiilin (ifade içinde) aldığı üç temel şekli:

Rather than cook it (*pişirmektense ...*)
Cook it or not. (*ister pişir ister pişirme*)
So long as you cook it (*onu pişirdikçe*)
When cooking it, ... (*onu pişirirken...*)
While cooking ... (*pişirirken...*)
Try cooking it in oil. (*Onu zeytinyağında pişirmeyi dene.*)
When cooked in oil (*Zeytinyağında pişirilince*)
Cooked or not (*ister pişmiş olsun ister pişmemiş*)
Until it is cooked (*pişinceye kadar*)

a) The tense form and the voice (yardımcı fiillerle çekimlenen biçimleri):
Bunlar, fiillere zaman ve çatı anlamı katan yardımcı fiillerle asıl fiillerin birlikte oluşturduğ biçimleri

Be, is, are, was, were....
Have, had, has ....
Will,shall ....
Would ....
İs/are going to ....

I knew he would say so. *Öyle söyleyeceğini biliyordum.*
He is going to hit the tree. *Ağaca çarpacak.*
We shall have left. *Biz gitmiş olacağız.*
I shall be following them. *Onları takip ediyor olocağım.*
It is to be made of gold. *Altından yapılacak.*

b) The Interrogative form
Fiillerin yardımcı fillerle oluşturduğu soru biçimleri:

İs, are, was, were ....?
Do, does, did ....?
Shall, will ....?
Have, has ....?

Is it going to be sold? *Satılacak mı?*
Do you believe her? *Ona inanıyor musun?*
Aren't they coming? *Gelmiyorlar mı?*
Will it matter? *Önemi var mı?*

c) The negative form (fiillerin yardımcı fiillerle birlikte oluşturdukları olumsuzluk biçimleri:

Isn't, aren't, wasn't, weren't / were not ....
Hasn't, haven't / have not ....
Don't, doesn't, didn't/did not....
Won't, shan't / shall not ...
It isn't working. *Çolışmıyor.*
I don't understand. *Anlamıyorum.*

She didn't do it. *O yapmadı.*
They are not coming. *Gelmiyorlar.*

İNGİLİZCEDE EYLEM ANLATAN KURALLAR VE BİRÇOK KURALSIZ FİİLİN YALNIZCA ÜÇ TEMEL BİÇİMİ VARDIR

A) Mastar ve yalın şekli: (the infinitive)
Play (*oynamak*)
Sell (*satmak*)
Hold (*tutmak*)
B) Durum şekli (the state or –ed form)
Played
Sold
Held
C) Dinamik şekli (the –ing form)
Playing
Selling
Holding
D) Geçmiş zaman şekli (the past form)
Played
Sold
Held
E) Spekülatif şekli (The hypothetic and the supposed present)
(if) played
(if) sold
(if) held

d) The model
Kavram fiillerin temel fiillerle birlikte oluşturdukları biçimler:

May .... (olasılık)
Can .... (olanak)
Should ... (gereklilik)
Have to .... (zorunluluk)
Must not ... (yasak)
Must..... (zorunluluk)
Must .... (sonuç çıkarma)
May.... (izin)

I can prove it. *Onu ispat edebilirim.*
I have to go. *Gitmek zorundayım.*
I may have said so. *Söylemiş olabilirim.*
You must be joking. *Şaka yapıyor olmalısın.*

e) The Hyothetical
Fiilin, anlatıma spekülasyon, kuşku ve çekince katan yardım fiillerle birlikte oluşturduğu biçimler:

Might..... (zayıf olasılık)
Could .... (zayıf olanak)
Would ... (çekinceli netice)

Who would notice it? *Kim farkına varacak sanki?*
I wouldn't know. *Bilemeyeceğim.*
We could send an apology. *Bir özür gönderebiliriz herhalde.*
It might help. *Bilemiyorum, belki de yardımı dokunabilir.*
Could it be they are bluffing. *Sakın blöf yapıyor olmasınlar.*

f) The Unfulfilled

Fiilin, geçmişte yerine getirilmeyen ve gerçekleşmesi artık olanaksız işleri anlatmak üzere yardımcı fiillerle birlikte oluşturdu biçimler:

Would have ...
Could have ....
Might have ....
Should have ....

I could have cooked it myself. *Onu kendim pişirebilirdim.*
Would you have eaten it? *Onu gerçekten yer miydin?*
You should have helped them. *Onlara yardım etmeliydin.*
It might have saved them. *Onları kurtarabilirdi.*

57 DİLİN FARKLI İKİ TEMEL İFADE ALANI

Her dilde olduğu gibi İngilizcede de farklı iki düşünce dünyası ve buna bağlı olarak da iki ifade alanı vardır. Aşağıdaki şemada bu iki farklı düşünce alanına karşılık gelen ifade biçimleri bir yatay çizgiyle ayrılarak gösterilmiştir.

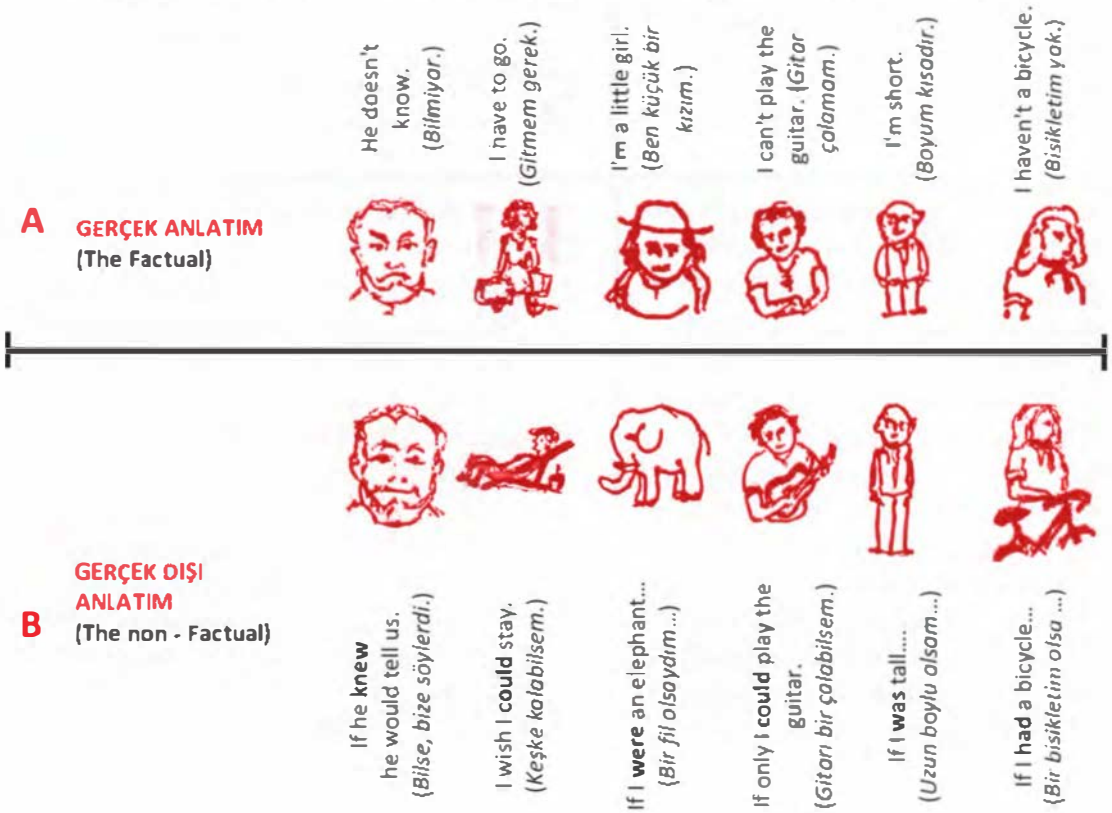
ŞEMA 1

Yatay Çizgi

A **GERÇEK ANLATIM**
(THE REAL AND THE FACTUAL)
Gerçek olaylara dayanan ifade şekillerinin alanı.

B **GERÇEK DIŞI ANLATIM**
(THE UNREAL AND THE NON-FACTUAL)
Gerçek dışı olayları ve spekülasyonları yansıtan ifade şekillerinin alanı

Çekinceli veya gerçekleşme olanağı az ya da hiç olmayan spekülatif durumları bildirir.

*Bu alandaki ifade biçimleri, gerçekliği olan bir olay, durum ya da oluşun tersini yansıtırlar.

58 FİİLLERİN KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ VE ANLAMLARI BELİRLEYEN ALAN

İfade alanının önemi

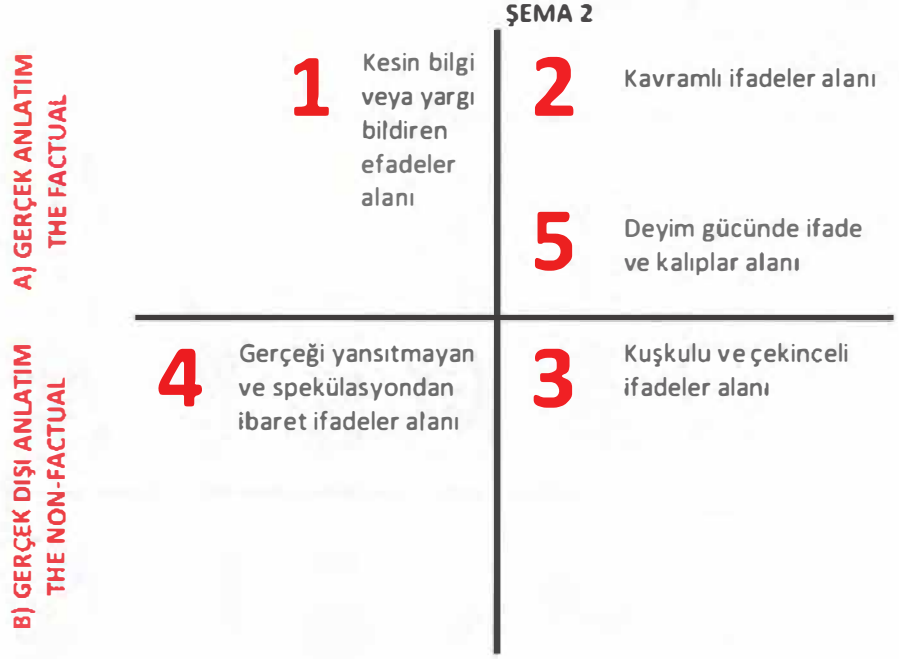
Bütün eyleme dayanan ifadeler, İngilizcede fiillerin alabileceği **üç** temel biçimlerin (**do, doing, did**) sayılı yardımcı fiillerle (**was, will, would**, ... gibi) oluşturduğu bileşiklerle anlatılabilir. Bknz: 305

Ancak bu bileşikler birer şekilden ibaret olup, bunların hangi görevde veya anlamda kullanıldıkları ancak bulundukları kullanım alanından anlaşılır şöyle ki:

will: 1. Gelecek zaman, 2. Hatada ısrar, 3. Sonuç çıkarma ....
might: 1. Geçmişte olasılık, 2. Gelcekte kuşkulu netice, 3. Sitem ....
would: 1. Geçmişte alışkanlık, 2. İstek, 3. Kuşkulu netice, 4. Geçmişte gelecek ....
could: 1. Geçmişte yetenek, 2. Şimdiki zaman kuşkulu imkan, 3. İstek ....
did: Hem gerçek anlatımda geçmişi, hem de şimdiki zamanın hayali anlatımı .... bildirir.

Aşağıda bir önceki yatay çizgiye ilaveten, dildeki beş ayrı kullanımı yansıtan ve anlatımı beş ayrı alana bölen bir dikey çizgi çizilmiştir (şema**2**). Her bölüme onu temsil eden bir rakam verilmiştir. Bu bölümleme (şema **3**'te olduğu gibi) şimdiki, geçmiş ve gelecek zamanların hepsinde aynen uygulanır.

ŞEMA 2

59 İFADE ALANLARININ TEMEL ZAMANLARDA YATAY VE DİKEY DAĞILIMI

Aşağıdaki şemada temel ifade alanları temel zamanların hepsinde birlikte gösterilmiştir.

ŞEMA3

	THE PAST TENSE	THE PRESENT TENSE	THE FUTURE TENSE (GELECEK ZAMAN)
GERÇEK ANLATIM (THE FACTUAL)	1 Kesin bilgi bildiren ifade alanı 2 Kavramlı ifadeler alanı (the modal)	1 Kesin bilgi veya yargı bildiren ifade alanı 2 Kavramlı ifadeler alanı (the modal) 5 Deyim gücünde ifade ve kalıplar alanı (The idiomatic)	1 Kesin bilgi bildiren ifade alanı 2 Kavramlı ifade alanı (The modal)
GERÇEK DIŞI ANLATIM (THE NON-FACTUAL)	6 Geçmişte yerine getirilmemiş, artık gerçekleşme imkânı da kalmamış işler, ya da elverişsiz şartlar dolayısıyla gerçekleşmeyen durumları anlatan ifadeler alanı (The unfulfilled)	4 Gerçeği yansıtmayan ve spekülasyondan ibaret ifadeler alanı (The contrary to fact and the hypothetical) 3 Kuşkulu ve çekinceli anlatım (The dubious)	

Olanak (possibility) ve olasılık (probability) belirten kavram fiillerin, kesinlik derecelerine göre iki ayrı kullanılış alanı vardır:

2.alan şekilleri (can, may) gerçekleşme ihtimali yüksek olan durumlarda kullanılır.		3.alan şekilleri (could, might) gerçekleşme ihtimali zayıf ya da kuşkulu olan durumlarda kullanılır.
You may have to give it back. (*Onu geri vermen gerekebilir.*)	↔	You **might** have to give it back. (*Belli olmaz, onu geri vermen gerekebilir.*)
He may be right. (*Haklı olabilir.*)	↔	He **might** be right. (*Belki de haklıdır.*)
How can you be so sure? (*Nasıl bu kadar emin olabilirsin?*)	↔	How **could** one be so sure? (*İnsan nasıl o kadar emin olabilir ki?*)
What can happen? (*Ne olabilir?*)	↔	What **could** ever happen? (*Ne olabilir ki?*)
Can it be she is bluffing? (*Blöf yapıyor olabilir mi?*)	↔	**Could** it be she is bluffing? (*Sakın blöf yapıyor olmasın?*)

60 İNGİLİZCEDE ANLAMIN OLUŞUMUNDA PROJEKSİYONUN ÖNEMİ

İngilizcede, birkaç istisna hariç, Türkçede olduğu gibi sözcüğe biçim vererek anlamı oluşturan bir çekim sistemi yoktur. Dolayısıyla bu dilde anlamı, sözcüklerin dizilişi ve bu diziliş ile aralarındaki ortaya çıkan ilişkiler oluşturur.

Bu konuda, projeksiyon şemaları, fiillerin kullanılışlarında ortaya çıkan şekil kargaşasına açıklık getirecektir. Tek başlarına yalnızca birer şekilden ibaret olan would, could ve might gibi fiillerin şemada ilgili alana yerleştirildiğinde benzer şekilde olmalarına rağmen farklı anlamlar ve görevler kazandıkları açıkça görülecektir.

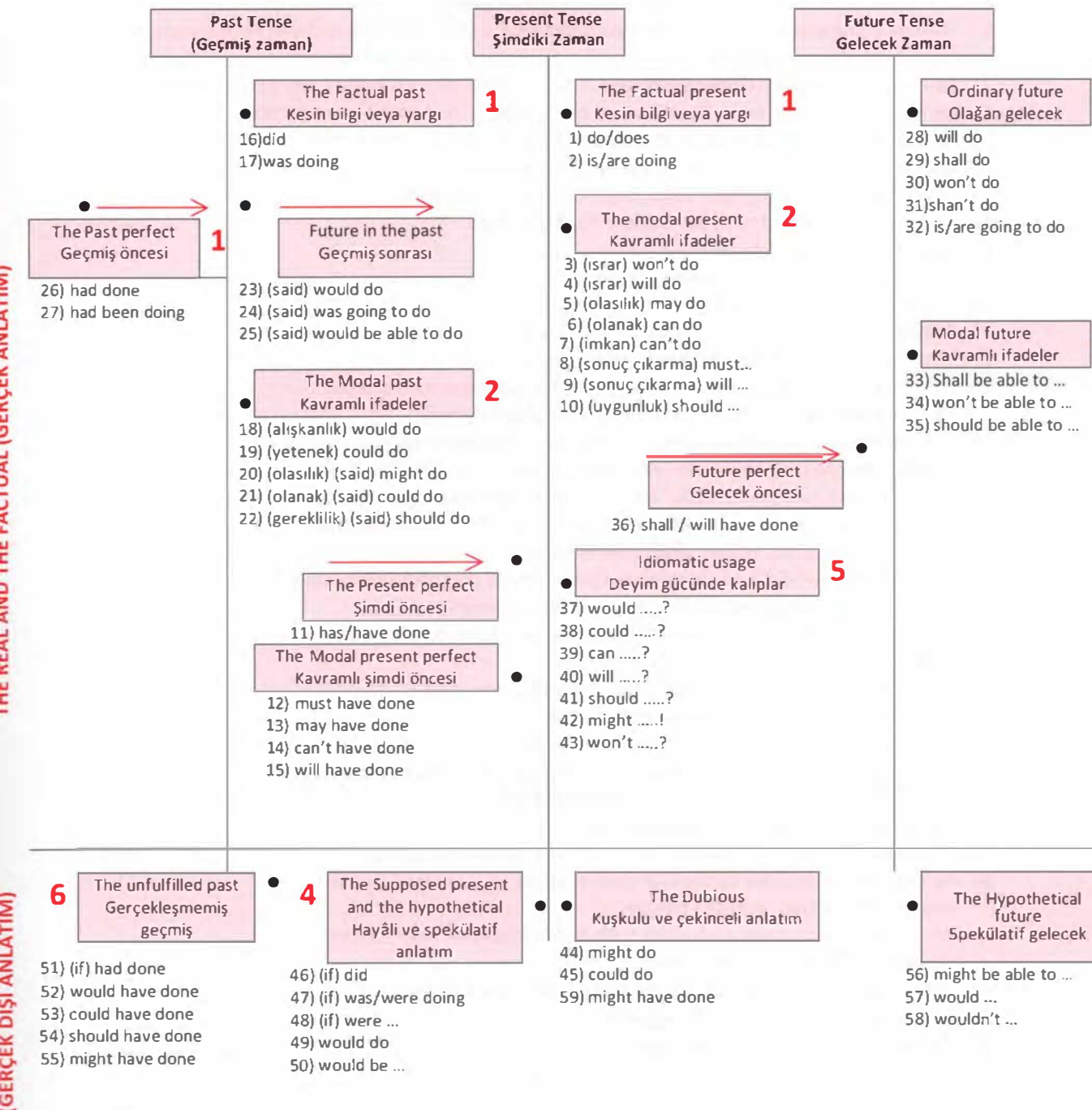
Örneğin:

Şema 4

	GEÇMİŞ ZAMAN THE PAST TENSE	ŞİMDİKİ ZAMAN THE PRESENT TENSE
THE FACTUAL GERÇEK ANLATIM	**1** Future in the past (Geçmiş sonrası) • I knew he **would** say so. (*Öyle söyleyeceğini biliyordum.*) • I didn't think he **would** win. (*Kazanacağını düşünmedim.*) • We had hoped he **would** recover. (*İyileşeceğini ümit etmiştik.*) • I never said I **would** be able to do it. (*Onu yapabileceğimi asla söylemedim.*) **2** The modal past (Kavramlı ifade şekilleri) • She **would** sit for hours without speaking. (*Hiç konuşmadan saatlerce otururdu.*) • He **would** never budge from his decision. (*Kararından asla dönmezdi.*) • He **couldn't** walk at the age of five. (*Beş yaşında yürüyemezdi.*)	**5** Idiomatic usage Deyim gücünde kalıplar • I wouldn't know. (*Bilemiyeceğim.*) • I couldn't say. (*Bir şey diyemiyeceğim.*) • Would you like to leave a note? (*Bir not bırakmak ister misiniz?*) • Could I ask you something? (*Size bir şey sorabilir miyim?*)
THE NON-FACTUAL GERÇEK DIŞI ANLATIM	**4** The unreal and the supposed present (Gerçeği yansıtmayan ifade ve spekülasyonlar) • I Would rather die. (*Ölmeyi tercih ederim.*) • Wouldn't that be the wrong step? (*Bu yanlış adım olmaz mı?*) • Who would do such a thing? (*Böyle bir şeyi kim yapar ki?*) • I would repair it, if I could. (*Tamir edebilsem, ederdim.*)	**3** The dubious (Kuşkulu ve çekinceli anlatım) • Next time it **might** be you! (*Gelecek sefer, bu sen olabilirsin!*) • Who **could** we send there? (*Oraya kimi gönderebiliriz ki?*) • **Could** he be lying? (*Yalan söylüyor olmasın?*) • He says he **might** forgive them. (*Onları bağışlayabileceğini söylüyor.*) • He **might** get angry. (*Bokarsın, kızabilir.*)

61 FİİLLERİN ANLAM VE GÖREVLERİ BAKIMINDAN İLGİLİ OLDUKLARI ALANLARA DAĞILIMI

■ Tüm eylemler DO (yapmak) fiili ile temsil edilmiştir.

ÖRNEKLER
(Rakamlar cümlelerin projeksiyondaki yerlerini gösterir)

1. He sells and buys cars. *Araba alıp satar.*
2. He is sitting waiting for you. *Oturmuş sizi bekliyor.*
3. It won't shut. *Kapanmıyor.*
4. If you will say these things! *İlle de bunları söyleyeceksen!*
5. He may come any minute now. *Her an gelebilir.*
6. I can do it. *Onu yapabilirim.*
7. You can't be serious! *Ciddi olamazsın!*
8. He must be at home now. *Şimdi evinde olsa gerek.*
9. That will be the postman. *Bu, postacı olmalı.*
10. We should tell him the truth. *Ona gerçeği söylemeliyiz.*
11. I have lived here all my life. *Bütün hayatımı burada yaşadım.*
12. He must have heard the news. *Haberi duymuş olmalı.*
13. I may have said so. *Söylemiş olabilirim.*
14. He can't have done it. *O yapmış olamaz.*
15. You will have read the notice. *İlanı okumuşsunuzdur.*
16. They worked all night long. *Bütün gece çalıştılar.*
17. They were having lunch. *Öğle yemeğini yiyorlardı.*
18. He would sit for hours without talking. *Hiç konuşmadan öyle oturdu.*
19. He could swim at the age of two. *İki yaşında yüzebiliyordu.*
20. The doctor said he might recover. *Doktor iyileşebileceğini söyledi.*
21. I never thought they could win. *Kazanabileceklerini hiç düşünmedim.*
22. She said we should give it back. *Onu geri vermemiz gerektiğini söyledi.*
23. I didn't know it would be so difficult. *O kadar zor olacağını bilmiyordum.*
24. I thought I was going to die. *Öleceğimi sondım.*
25. They told me I would be able to work there. *Orada çalışabileceğimi söylediler.*
26. I hadn't finished by then. *O zamana kadar bitirmemiştim.*
27. I didn't know he had been drinking. *İçmekte olduğumu bilmiyordum*
28. How long will it last? *Ne kadar sürecek?*
29. Shall we have time for tea? *Çay içmeye vaktimiz olacak mı?*
30. They won't believe you. *Size inanmayacaklar.*
31. We shan't discuss the matter. *Konuyu tartışmayacağız.*
32. I'm not going to tell them anything. *Onlara hiçbir şey söylemeyeceğim.*
33. He will be able to walk soon. *Yakında yürüyebilecek.*
34. I won't be able to go. *Ben gidemeyeceğim.*
35. You should be able to convince him. *Onu ikna edebilmem gerek.*
36. He will have repaired it by then. *O zaman kadar onu onarmış olacak.*
37. How would I know. *Nereden bileyim.*
    Would you like to leave a message? *Bir mesaj bırakmak ister misiniz?*
    Would you believe it..? *İnanır mısın ..?*
38. Could I ask you something? *Size bir şey sorabilir miyim?*
    Could I have a look? *Bakabilir miyim?*
39. Can I help? *Size yardım edebilir miyim?*
    Can I get you a drink? *Size bir içki getireyim mi?*
40. Will you please wait outside? *Lütfen dışarıda bekler misiniz?*
41. How should I know! *Ne bileyim!*
42. You might tell us why you are crying? *Neden ağladığını söyler misin?*
43. Won't you sit down? *Oturmaz mıydınız?*
44. He might decide to come. *Bakarsın gelmeye karar verir.*
45. I'm not sure, he could be joking. *Pek emin değilim, şaka yapıyor olabilir.*
46. If I knew, I would tell you. *Bilsem size söylerdim.*

47. I they were not coming, they would say so. *Gelmiyor olsalar söylerlerdi.*
48. If I were you .... *Yerinde olsam...*
49. Would it stand the high pressure? *Yüksek basınca acaba dayanır mı?*
50. Wouldn't it be wrong? *Bu, yanlış olmaz mı?*
51. If he had wanted, he would have done it. İsteseydi yapardı.
52. If you had insisted, he would have accepted. *Israr etseydiniz kabul edecekti.*
53. We could have won. *Kazanabilirdik.*
54. You should have warned him. *Onu ikaz etmeliydin.*
55. We might have lost the match. *Maçı kaybedebilirdik.*
56. We might be able to convince her. *Belli olmaz, belki onu ikna edebiliriz.*
57. I wish she wouldn't come! *Keşke gelmese!*
58. I might have left the door open. *Bilmem ki, belki de kapıyı açık bırakmış olabilirim.*

62 ZARF TAKILI FİİLLER VE ZARF TAKILARI
(The phrasal verb and the adverbial particle)

İngilizceyi birçok dilden ayıran bu zarf takılı fiiller (phrasal verb) İngilizcenin adeta simgesi haline gelmiştir. Bu tür fiillerin en belirgin yönü, tek heceli Sakson kökenli fiillerden meydana gelmesidir:

bring (*getirmek*)	cut (*kesmek*)	put (*koymak*)	find (*bulmak*)	come (*gelmek*)
keep (*saklamak*)	see (*görmek*)	take (*almak*)	call (*çağırmak*)	break (*kırmak*)

Zarf takılarına gelince:

İngilizcenin yaratıcı gücünü sağlayan ve birçok anlamda binlerce yeni fiil yaratan bu zarf takılarının en yaygın olarak kallanılanları şunlardır:

1. DEVAMLILIK ANLAMI KATAN "ON"

keep on (*devam etmek*) carry on (*devam etmek*) hold on (*telefonda beklemek*)

2. UZAKLIK ANLAMI KATAN "AWAY"

run away (*kaçmak*)	drive away (*kovmak*)	take away (*alıp götürmek*)
get away (*kurtulmak*)	stay away (*uzak durmak*)	throw away (*ziyan etmek*)

3. SON BULMA ANLAMI KATAN "OUT"

blow out (*söndürmek*) burn out (*yanıp bitmek*) die out (*yok olmak*)

4. UZANMA ANLAMI KATAN "OUT"

stretch out (*germek*) drag out (*uzatmak*) pull out (*çekip çıkarmak*)

5. YERİNDEN AYRILMA ANLAMI KATAN "OFF"

pull off (*çekip koparmak*) come off (*kopmak*) send off (*oyundan atmak*)

6. AŞAĞIYA ANLAMI KATAN "DOWN"

take down (*indirmek*) slow down (*yavaşlamak*) nail down (*mıhlamak*)

7. TAMAMLAMAK ANLAMI KATAN "UP"

eat up (*yiyip bitirmek*) dry up (*tamamen kurumak*) fill up (*ağzına kadar doldurmak*)

8. ÇEŞİTLİ ANLAMLAR KATAN DİĞER ZARF TAKILARI

drop in (*uğramak*)	take for (*sanmak*)	give away (*ele vermek*)	get at (*ima etmek*)
give up (*vazgeçmek*)	look back (*hatırlamak*)	call on (*ziyaret etmek*)	put down (*bastırmak*)

63 TAKILI FİİLLER - THE PHRASAL VERB

A. ZARF TAKILI FİİLLER VE ZARF TAKILARIN KALIPLARI

(The phrasal verb and the adverbial particle)

Zarf takısı ile meydana gelen fiiller **iki ayrı** grup oluşturur:

a) Bileşiğin iki öğesi de sözlük anlamlarını kaybederek apayrı anlamda yeni bir fiil oluşturur. Bileşiğin her iki öğesine bakarak fiilin anlamını çıkarmaya çalışmak büyük yanılgılara yol açar.

take (*almak*) + **after** = **take after** (*birisine çekmek, benzemek*)
drive (*sürmek*) + **at** = **drive at** (*kast etmek*)
turn (*dönmek*) + **down** = **turn down** (*reddetmek*)
make (*yapmak*) + **out** = **make out** (*anlamak*)

Örnek cümle:

They ran out of money.	*Paraları kalmadı.*
They checked out yesterday.	*Otelden dün ayrıldılar.*
This boy has taken after his father.	*Bu çocuk babasına çekmiş.*
Look out!	*Dikkat et!*
What are you driving at.	*Sen ne demek istiyorsun.*
You made up the story.	*Hikâyeyi sen uydurdun.*
Drop in **in** the evening.	*Akşam uğra.*

b) Bu kuruluşta, bileşiğin iki öğesi de kendi sözlük anlamlarını belirli oranda korur ve oluşan fiilin anlamı aşağı yukarı tahmin edilebilir.

Bu gibi fiillerin bazıları şunlardır:

run (*koşmak*) + **away** (*uzağa*) = **run away** (*kaçmak*)
run (*koşmak*) + **after** (*peşinden*) = **run after** (*kovalamak*)
fit (*uymak*) + **on** (*üstüne*) = **fit on** (*prova etmek*)
eat (*yemek yemek*) + **up** (*tamamen*) = **eat up** (*yiyip bitirmek*)

Örnek cümle:

Write it down! *Yazıver!*
Don't let anybody in! *İçeriye kimseyi almayınız.*
Cut it off! *Kesip çıkar!*
Who went in? *İçeriye kim girdi?*
You frightened them away. *Onları korkutup kaçırdın.*
Get down from there! *Oradan in!*
You've put on weight. *Sen şişmanlamışsın.*

B. ZARF TAKILI FİİLLERİN KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ

Dört ayrı kullanılış şekli vardır:

a) Geçişsiz olarak kullanılışı (*Intransitive use*)

Do call in. *Bir uğra, olmaz mı?*
Don't fiddle about. *Vaktini boşa harcama.*
I'll never go back. *Oraya asla dönmeyeceğim.*
I won't give in. *Teslim olmayacağım.*
The meeting is off. *Toplantı iptal oldu.*
They checked out this morning. *Otelden bu sabah ayrıldırlar.*

b) Nesne alan geçişli şekli (*Transitive use*)

We shall talk it over. *Bunu tartışırız.*
Go and ask for them. *Git onları iste.*
Are you looking for something. *Bir şey mi arıyorsun.*
Keep off the grass. *Çimenlere basmayınız.*
I'll stand by you. *Ben yanınızda olacağım.*

c) Edatlı üç öğeli şekli (*Multiple word compound*)

I'm fed up with it. *Bu işten bıktım.*
What is he up to? *Ne dolaplar çeviriyor?*
We have to put up with it. *Buna katlanmak zorundayız.*

d) Devrik şekli (*Inverted structure*)

Bazı durumlarda, daha güçlü bir anlatım için, zarf takısı cümle içinde alışılagelmiş yerinde bulunmayabilir. Bu gibi kuruluşlarda zarf takısı bir ünlem görevinde olup cümlenin başında bulunur. Bu durum, eylem anlatan fiile özgüdür.

a. Özne bir isim ise fiilden sonra gelir:

Down came the axe! *Balta birden indi!*

b. Özne bir zamirse fiilden önce gelir:

And down it came! *Ve birden indi.*

Örnek cümle:

Up it went in the air. *Birden havalandı.*

Up went the hands! *Eller birden yukarıya kalktı!*

Out you go all of you! *Haydi, hepiniz dışarıya!*
Away they went! *Birden öne fırladılar!*
Off they wen! *Yarış başladı!*
And in came the bride! *Ve gelin birden içeri girdi!*

C. Zarf takılı fiiller ayrıca kullanılış bakımından önemli iki gruba ayrılır:

Takısından ayrılamayan fiiller
Takısından ayrılabilen fiiller

a) Takısından ayrılamayan fiiller

Kendi sözlük anlamlarının dışında ayrı bir anlam taşıyan fiil ile takısı bir deyim teşkil ettiğinden birbirinden ayrılamaz ve aralarına nesne olarak bir isim veya zamir giremez.

Bu gibi fiillerin bazıları şunlardır:

ask for something (*bir şeyi istemek*)
look after somebody (*birisine bakmak*)
call for something (*bir şeyi gerektirmek*)
send for somebody (*birisini çağırmak*)

Örnek cümle:

She has put on weight. (*Şişmanlamış*)
This calls for an investigation. (*Bu bir soruşturma gerektiriyor.*)
Is someone looking after the baby? (*Bebeğe bakan var mı?*)
We don't care for such things. (*Böyle şeylerden hoşlanmayız.*)

b) Takısından ayrılabilen fiiller

Bunların çoğu, asıl anlamını koruyan zarf takılı fiillerden oluşur. Bu gruptaki fiiller daima geçişlidir. Nesne olarak kullanılan isim fiille takısı arasına girebileceği gibi:

Take off: Take **that hat** off. (*Şu şapkayı çıkar.*)

Take away: Take **that box** away. (*Şu kutuyu al götür.*)

Fiille takısından sonra gelebilir:

Take off : Take off **that hat**. (*Şu şapkayı çıkar.*)

Take away : Take away **that box**. (*Şu kutuyu alıp götür.*)

cut something up (*bir şeyi kesmek*)	leave something out (*bir şeyi atlamak*)
put something on (*bir şeyi giymek*)	tie something up (*bir şeyi bağlamak*)

Örnek cümle:

You made all this up. (*Bütün bunları sen uydurdun.*)
Take the dog out. (*Köpeği dışarıya çıkarınız.*)
Put your hands up. (*Ellerini yukarıya kaldır.*)

Ancak nesne **he, it,** *zamirlerden oluşuyorsa istisnasız birleşiğin iki öğesi arasına girer:*

Take **them** away. (*Bunları al götür.*)
Ask **him** in. (*Onu içeriye alın.*)
Write **it** down. (*Yazıver.*)
Take **it** off. (*Onu çıkar.*)

BİRÇOK ZARF TAKILI FİİL, BİRLEŞTİKLERİ TAKILARDAN BAŞKA, NESNESİ İLE UYUMLU BİR EDAT DA ALIR.

En tipik olanlar şunlardır:

be fed up with	*bir şeyden bıkmak*	catch up with	*bir şeye yetişmek*
get away with	*bir şeyi ucuz atlatmak*	get on with	*birisiyle geçinmek*
run away from	*bir şeyden kaçmak*	carry on with	*bir şeye devam etmek*
keep away from	*bir şeyden uzak durmak*	pass on to	*birisine iletmek*

Örnek cümle:

Let them carry on with their work. (*İşlerine devam etsinler.*)
Keep away from the cages. (*Kafeslerden uzak durun.*)
I can't get on with these people. (*Bu insanlarla geçinemiyorum.*)
Pass it on to the others. (*Bunu diğerlerine iletiniz.*)

D. ZARF TAKILI FİİLLERİN (PHRASAL VERBS) TÜRKÇEDE KARŞILIĞI

BU TÜR FİİLLER TÜRKÇEDE YEDİ AYRI ŞEKİLDE İFADE EDİLİR

1) Aynı taban fiili kullanarak:

fill (*doldurmak*): **fill up** (*ağzına kadar doldurmak*)
write (*yazmak*): **write down** (*yazıvermek*)

2) Türkçede aynı anlamı veren ayrı bir fiille karşılanır:

talk (*konuşmak*): **talk over** (*tartışmak*)
pull (*çekmek*): **pull down** (*yıkmak*)
cover (*örtmek*): **cover up** (*örtbas etmek*)
run (*koşmak*): **run after** (*kovalamak*)

3. İngilizcede **zarf takıları** (off, up ...) çoğu kez fiil gücünde olurlar. Bu durumda Türkçede aynı şekilde bir fiille ifade edilirler:

pull off: çekmek + koparmak = (*çekip koparmak*)
carry away: almak + götürmek = (*alıp götürmek*)
burn up: yanmak + kül olmak= (*yanıp kül olmak*)
cut away: kesmek + çıkarmak = (*kesip çıkarmak*)
eat up: yemek yemek + bitirmek = (*yiyip bitirmek*)
think over: düşünmek + taşınmak = (*düşünüp taşınmak*)

4. Bir kısmı öbek halinde bir fiille karşılanır:

stand up: *ayağa kalkmak*
fall back: *geri çekilmek*
tear up: *parça parça etmek*
hang about: *dolaşıp durmak*
break out: *patlak vermek*
bring about: *sebep vermek*

5. Bir kısmı türemiş bir fiille karşılanır:

fall out: *bozuşmak*
go back: *dönülmek*
hurry up: *acilleştirmek*
thin out: *seyrekleştirmek*

6. Bir kısmı olmak, etmek gibi yardımcı fiillerle yapılmış bileşiklerle karşılanır:

see about: *gerekeni yapmak*
be off: *iptal olmak*
check up: *kontrol etmek*
give up: *pes etmek*

7. Bir kısmı zarf ile kaynaşmış bileşik fiillerle karşılanır:

put down: *yere bırakmak*
fall behind: *arkada kalmak*
keep away: *uzak durmak*
let out: *dışarıya bırakmak*

Zarf takılı fiiller (phrasal verb) ve zarf takıları (adverbial particle) İngilizceye başlayanlarla, İngilizcelerini ilerletmeye çalışanların, hiç gereği yokken, yanlış tanıtımdan dolayı bir başağrısı haline getirilmiştir.
Bu fiiller herhangi basit bir fiil gibi davranır. Tıpkı basit bir bileşik fiil gibi, örneğin: **safeguard** (*korumak*); veya türemiş bir fiil gibi, örneğin: **withstand** (*dayanmak*) gibi fazla abartmadan ezbeleyip kullanmak gerekir.

Edatla (preposition) zarf takısı (adverbial particle) arasındaki farlılıklar:

1. **Fiil + edat kombinezonundan örnekler:**

laugh (*gülmek*)	laugh + at + somebody	(*birisine gülmek*)
shout (*bağırmak*)	shout + at + somebody	(*birisine bağırmak*)
smell (*kokmak*)	smell + like + something	(*bir şey gibi kokmak*)
object (*itiraz etmek*)	object + to + something	(*bir şeye itiraz etmek*)

2. **Zarf takılı fiiller:**

throw away (*çöpe atmak*)	throw away + something	(*bir şeyi çöpe atmak*)
put off (*ertelemek*)	put off + something	(*bir şeyi ertelemek*)
try on (*denemek*)	try on + something	(*bir şeyi denemek* (giysi)
put out (*söndürmek*)	put out + something	(*bir şeyi söndürmek*)
use up (*tüketmek*)	use up + something	(*bir şeyi tüketmek*)
look for (*aramak*)	look for + something	(*bir şeyi aramak*)

3. **Zarf takılı fiil + edat kombinezondan örnekler:**

drive away:	They drove away + in + a stolen car. (*Çalıntı bir arabaylo kaçtılar.*)
put up:	I won't put up + with + this. (*Buna katlanamam.*)
pass on:	Shall I pass it on + to + the others? (*Diğerlerine ileteyim mi?*)
come up:	It didn't come up + at +the meeting (*Toplantıda gündeme gelmedi.*)
stay away:	Stay away + from + them. (*Onlardan uzak dur.*)

64 EXPRESSING CONCEPTS AND USE OF THE MODALS (KAVRAMLAR VE KAVRAM FİİLLER)

1. CAPACITY AND ABILITY
YETENEK VE YAPABİLME GÜCÜ

Bir eylemin yapılabilmesi için gerekli yetenek veya gücün öznede bulunup bulunmadığını belirten kuruluştur.

Yapılış özellikleri:

a) Şimdiki zamanla ilgili şekilleri (Present ability)

1. Olumlu şekli: can, be able to
2. Olumsuz şekli: cannot (can't), be unable to
3. Başarabilmek anlamında: manage

She can walk a little now. *Şimdi biraz yürüyebiliyor.*
Cats can't swim. *Kediler yüzemez.*
I'll do what I can. *Elimden geleni yaparım.*
He is able to do anything. *Her şeyi yapabilir.*
I'm unable to put on my coat. *Paltomu giyecek halim yok.*
I can manage by myself. *Tek başıma idare edebilirim.*
I'm unable to say. *Ne desem ki, bilemiyorum.*

b) Geçmiş zamanla ilgili şekilleri (Past ability and capacity)

1. Yalnız doğal bir yetenek için: could
2. Bir kereliğine çaba veya yapabilme gücü için: was/were able to
3. Zorluğa rağmen başarabilme için: managed to

I managed to convince him. *Onu ikna etmeyi başardım.*
Were you able to get the tickets? *Biletleri alabildin mi?*
He could repair any machine. *Her türlü makineyi tamir edebilirdi.*
He was able to jump in time. *Zamanında atlayabildi.*
I couldn't remember the number. *Numarayı hatırlayamadım.*
Did you manage to get in? *İçeriye girmeyi başardınız mı?*

c) Geçmiş sonrası şekilleri (Future in the past)

- Said/thought would be able to

He said he would be able to sell them all. *Hepsini satabileceğini söyledi.*
Who said you would be able to work there? *Orada çalışabileceğini kim söyledi?*
I thought she would be able to convince her. *Onu ikna edebileceğini sandım.*
The doctor said he wouldn't be able to play for a long time. *Doktor, uzun süre oynayamayacağını söyledi.*

d) Şimdi öncesi zamanla ilgili şekilleri (The present perfect form)

1. Olumlu şekli: has/have been able to
2. Olumsuz şekli: hasn't/haven't been able to
3. Zorluklara rağmen: has/have managed to

So far he has been able to evade punishment. Şimdiye kadar ceza almaktan sıyrılmıştır.
We haven't been able to find it yet. Onu henüz bulamadık.
I haven't been able to convince her. Onu ikna edemedim.
We have managed to finish it in a single day. Tek bir günde bitirebildik.
What have you managed to achieve? Şimdiye kadar ne elde etmeyi başardınız?

e) Gelecek zamanla ilgili şekli (Future ability)

1. Olumlu şekli: **shall/will be able to**
2. Olumsuz şekli: **shan't/won't be able to**

I shall be able to ride soon. *Yakında ata binebileceğim.*
Shall we be able to see him? *Onu görebilecek miyiz?*
Will you manage? *İdare edebilecek misin?*
We shan't be able to go shopping? *Alışverişe gidemiyeceğiz.*
He'll be able to play soon. *Yakında oynayabilecek.*

f) Çift kavram içeren ifade şekilleri

1. Gereklilik + yapabilme gücü kavramı: **should be able to**
2. Olasılık + yapabilme gücü kavramı: **may/might be able to**

We should be able to translate it. *Tercüme edebilmemiz gerekiyor.*
I may be able to convince her. *Belki onu ikna edebilirim.*
I may not be able to come. *Belki gelemem.*
We might be able to stop it. *Belli olmaz, belki de durdurabiliriz.*
You ought to be able to solve it. *Onu çözebilmeniz gerek.*

g) Geçmişte fırsat varken kullanılmayan yapabilme gücü (Unfulfilled past ability)

He would have been able to study abroad. *Dış ülkelerde okuyabilecekti.*
I would have been able to catch him. *Onu yakalayabilecektim.*
We could have gone shopping. *Alışverişe gidebilirdik.*
We could have made a lot of money. *Çok para kazanabilecektik.*

h) Özne, nesne veya tamlayıcı olarak yetenek veya yapabilme gücü içeren ifade şekilleri

You are lucky to be able to buy what you want.
(*İstediğini satın alabildiğin için şanslısın.*)
Not to be able to read must be a handicap for them.
(*Okuyamamaları onlar için bir engel teşkil ediyor olmalı.*)
His greatest hope is to be able to speak four languages.
(*Onun en büyük umudu dört dil konuşabilmektir.*)

YETENEK (CAPACITY) VE YAPABİLME GÜCÜ (ABILITY)

PROJEKSİYON TABLOSU

Örnek uygulama:

1. He could repair any machine. (*Her makineyi tamir edebilirdi.*)
2. What were you able to buy? (*Neyi satın alabildiniz?*)
3. I managed to get out in time. (*Zamanında dışarıya çıkmayı becerdim.*)
4. I couldn't repair it. (*Onu onaramadım.*)
5. They were unable to jump in time. (*Zamanında atlayamadılar.*)
6. He said he would be able to finish it. (*Onu bitirebileceğini söyledi.*)
7. I thought he would be able to do it. (*Onu yapabileceğini sandım.*)
8. Can it be true? (*Doğru olabilir mi?*)

9. I'm unable to say. (*Bilemiyorum.*)
10. I can't understand you. (*Sizi anlayamıyorum.*)
11. These people are able to do anything. (*Bu insanlar her şey yapabilirler.*)
12. He is not able to play today. (*Bugün oynayamaz.*)
13. So far they have been able to find one. (*Şimdiye kadar bir adet bulabildiler.*)
14. They haven't been able to learn it yet. (*Onu hâlâ ezberleyemediler.*)
15. I have been unable to convice him. (*Onu ikna edemedim.*)
16. He'll be able to play soon. (*Yakında oynayabilecektir.*)
17. Will you manage alone? (*Tek başına idare edebilecek misin?*)
18. We shan't be able to stay for dinner. (*Akşam yemeğine kalamayacağız.*)
19. I may not be able to attend the meeting. (*Toplantıya katılmayabilirim.*)
20. I may be able to convince her. (*Belki onu ikna edebilirim.*)
21. You should be able to translate it. (*Onu tercüme edebilmen gerek.*)
22. You ought to be able to do it. (*Onu yapabilmen gerek.*)
23. I could have made a lot of money. (*Çok para kazanabilecektim.*)
24. I wouldn't have been able to finish school. (*Okulu bitiremiyecektim.*)
25. I might have been able to help. (*Belki de yardım edebilecektim.*)
26. Couldn't you make an exception? (*Bir istisna yapamaz mısınız?*)
27. Would he be able to help us there? (*Orada bize yardım edebilecek mi?*)
28. We might be able to convince her. (*Belli olmaz belki onu ikna edebiliriz.*)
29. It can't be helped. (*Çaresi yok.*)
29. I can't help it. (*Elimde değil.*)
30. I can't cope with all this work. (*Bütün bu işlerle başa çıkamam.*)
31. You should have been able to translate it. (*Onu tercüme edebilmen gerekirdi.*)

2. NECESSITY
GEREKLİLİK

Bir işin yapılmasının gerektiğini gösteren ifade kalıplarıdır. Bunlar genellikle need fiili ile kurulur:

Need I make myself clear? *Daha fazla açıklamam gerekiyor mu?*
Need anyone know? *Kimsenin bilmesine gerek var mı ki?*
Need I say we have lost everything? *Herşeyimizi kaybettiğimizi söylememe bilmem gerek var mı?*
You needn't know anything more. *Daha fazlasını bilmen gerekmez.*
We need to look into this. *Bunu incelememiz gerek.*

3. POSSIBILITY
OLANAK – İMKÂN

Bir işin yapılmasına imkân bulunup bulunmadığını araştıran kuruluştur.

a) Aşağıdaki şekillerden oluşur:

a. Gerçekleşme olanağı bulunan eylemlerde: **can**
b. Gerçekleşme olanağı düşük ve çekinceli anlatımda: **could**
c. Geçmiş zaman için: **could**
d. Gelecek zaman için: **(it will be possible)**

It can't be true! *Doğru olamaz!*
You can't be serious! *Ciddi olamazsın!*
Who can that be? *Bu, kim olabilir?*
Could you be mistaken? *Yanılıyor olmayasınız?*
If you could call that a holiday... *Buna tatil denebilirse tabii...*
It could be true, but I'm not sure. *Pek emin değilim, doğru olabilir.*
I could stay, but I won't. *Kalmasına kalırım ama kalmıyacağım.*
You can keep it if you wish. *İstiyorsan sende katabilir.*
I couldn't say. *Bir şey söylemem mümkün değil.*
It will be possible to travel at the speed of light. *Işık hızı ile seyahat etmek mümkün olacak.*

b) Geçmişte faydalanılmamış imkân (non-fulfilled possibility)

Geçmişte fırsat varken kullanılmayan olanakları, kaçırılmış imkânları belirten kuruluştur.

Bir tek şekli vardır: **could have**

I could have got it cheaper. *Onu daha ucuza alabilirdim.*
He could have helped us but didn't. *Bize yardım edebilirdi, fakat etmedi.*
We could have won, but for the rain. *Yağmur olmasaydı kazanabilirdi.*
It could have been worse. *Daha kötü olabilirdi.*
She could have called the police. *Polisi çağırabilirdi.*

4. PROBABILITY

OLASILIK-İHTİMAL

Anlatıma olasılık anlamı katan kuruluştur.

Yapılış şekilleri:

a) Şimdiki zaman için: may
Olumsuz şekli: may not
Zayıf veya çekinceli bir olasılık için: might
Geçmiş zaman aktarmalarında: (said) might

İngilizcede "belki" anlamına gelen "maybe" bir zarftır. Tek sözcük olarak yazılır:
Maybe he is ill. (*Belki hastadır.*)
Maybe he is at home. (*Belki evdedir.*)

Be fiiline "olasılık" kavramı veren "may" ayrı yazılır:
He may be ill. (*Hasta olabilir.*)
He may be at home. (*Evde olabilir.*)

It may snow soon. *Yakında kar yağabilir.*
We may go fishing today. *Bugün balık tutmaya gidebiliriz.*
I may not be there. *Orada olmayabilirim.*
I never said I might come. *Asla gelebilirim demedim.*
She said she might accept. *Kabul edebileceğini söyledi.*
Maybe some other time. *Belki de başka bir zaman.*
Maybe it is true, maybe not. *Belki doğrudur, belki de değil.*

b) Zayıf bir olasılık ve çekince anlatan şekli:

Şimdiki zamanda meydana gelme ihtimali zayıf olan bir eylem ifade eder.
Tek şekli vardır: **might**

We might not stay. *Bilmem ki, kalmayabiliriz.*
He might come any moment now. *Bakarsın geliverir.*
She might be telling the truth. *Pek emin değilim, gerçeği söylüyor olabilir.*
He might decide to go. *Bakarsın gideceği tutar.*

c) Sorulardaki şekli:

"May" olasılık anlamıyla sorularda hiçbir zaman kullanılmaz. Ancak *"rica etmede"*, ve *"izin isteme"*de kullanılır:

May I smoke? (*Sigara içebilir miyim?*)

Bu durumda, olasılık sorusu **'can'** ile yapılır:

Can it be true? *Doğru olabilir mi?*
Can it be lost? *Kaybolmuş olabilir mi?*
Can it be the night watchman? *Gece bekçisi olabilir mi?*

Bazen **"Do you think"** ifadesi ie birlikte kullanılır:

Do you think it may be true? *Sence doğru olabilir mi?*

d) Kavram fiiller dışında olasılık belirten diğer ifade şekilleri:

be likely to *-cek gibi*	be bound to *-cağı muhakkak*
be unlikely to *ihtimali olmamak*	be probable to *olasılığı olmak*
be improbable *ihtimali olmamak*	There is a chance that *olasılığı var*

It's likely to rain. *Yağocağa benziyor.*
It's bound to break. *Kırılacağı muhakkak.*
Is it likely to explode? *Patlama olasılı var mı?*
There is no chance that we'll catch him alive. *Onu canlı olarak ele geçirme olasılığı yok.*
They are unlikely to give much. *Fazla vereceklerine pek ihtimal vermiyorum.*

5. ADVICE AND SUGGESTION
ÖĞÜT VE ÖNERİ

Bir öneride bulunmak için veya öneri ve öğüt istemede kullanılan bir kuruluştur. Değişik birçok şekli vardır:

1. Soru cümlesi şeklinde olanlar:

Shall we dance? *Dans edelim mi?*
Should we start? *Artık başlasak mı?*
Should we ask the policeman? *Polise sorsak mı acaba?*
Should I wait? *Beklesem mi?*
Shall I wait for you? *Sizi bekleyeyim mi?*
What do we do now? *Şimdi ne yapmalı?*
What shall we buy them? *Onlara ne olsak?*
What should I tell them? *Onlara ne desem?*

2. Bildiri cümlesi şeklinde olanlar:

You had better not eat that. *Bunu yemesen iyi olur.*
Take my advice. *Sözümü dinle.*
Try to relax. *Rahatlamaya çalış.*
I advise you to take it. *Almanı tavsiye ederim.*
You must see that dance group. *O dans grubunu görmelisin.*

I recommend a light dinner. *Hafif bir akşam yemeği tavsiye ederim.*
I have a suggestion. *Bir önerim var.*
I suggest postponing the meeting. *Toplantının ertelenmesini öneririm.*
Let's forget the past! *Geçmişi unutalım!*
I propose to write an apology. *Özür yazmayı öneriyorum.*

3. Öneri sorusu:

Bunları sorudan çok bir öneri fade eder. Konuşan, sözleri için bir onay bekler gibidir.

Üç şekli vardır:

1. What about (-ing) 2. How about (-ing) 3. Why .....?

How about a cup of coffee? *Bir fincan kahveye ne dersin?*
What about not working today? *Bugün çalışmasak nasıl olur.*
What about the money? *Ya paralar?*
Why wait? *Neden bekleyelim?*
Why let him choose? *Seçimi neden ona bırakalım?*

6. REQUEST (DİLEK VE İSTEK)

Bir isteği ifade etmek için kullanılan kuruluştur.

a) Hafif sert ve emredici dileklerde:

will you ...can you....
you might ... (kızgınlık anlatır)
you might ... (samimiyet belirtir)

You might close the door. *Kapıyı kapatır mısınız?*
You might be a little more careful. *Biraz daha dikkatli olamaz mısınız?*
Will you please wait outside? *Lütfen dışarıda bekler misiniz?*
Will you help us? *Bize yardım eder misiniz?*
Can you go a little faster? *Biraz daha hızlı gider misiniz?*

b) İnce ve nazik dileklerde:

would ve could ile ifade edilir:

Would you please wait here? *Lütfen burada bekler misiniz?*
Could you please wake me up early? *Beni erken uyandırır mısınız?*
Could I ask you something? *Size bir şey sorabilir miyim?*
Would you mind closing the door? *Lütfen kapıyı kapar mısınız?*

7. OFFER AND PROPOSALS

TEKLİFLER

a) Çeşitli tekliflerde kullanılan en yaygın fiiller şunlardır?

Shall I ...	can I ...	Will you ...
Let me ...	may I ...	Won't you ...

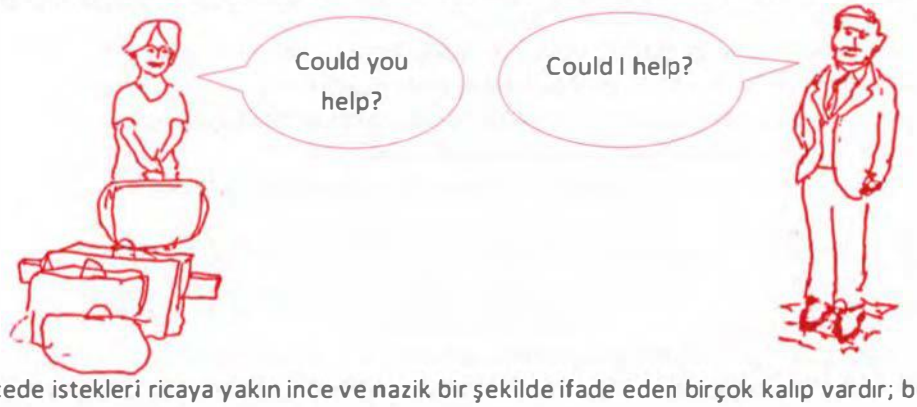
Let me carry the bag. *Çantayı ben taşıyayım.*
How can I help you? *Size nasıl yardım edebilirim?*
Will you have some cakes? *Çörek almaz mısınız?*
May I offer you something? *Size bir şey ikram edebilir miyim?*
Can I help? *Size yardım edebilir miyim?*

b) Would ... İle

Would you care to contribute? *Katkıda bulunmak ister misiniz?*
Would you like to leave a message? *Bir mesaj bırakmak ister misiniz?*
Would Monday be all right? *Pazartesi sizin için uygun mu?*
Would you like another helping? *Bir tabak daha ister misiniz?*

BİR İŞİN OLMASINI NEZAKETLE DİLEMEK İÇİN KULLANILAN KALIP VE İFADE ŞEKİLLERİ

Teklif, rica, istek, dilek ve temenni anlamları hemen hemen aynı ifade kalıpları ile kurulur.

İngilizcede istekleri ricaya yakın ince ve nazik bir şekilde ifade eden birçok kalıp vardır; bunların hepsi de soru cümlesi şeklindedir.

A) Konuşanın **yapmak istediği işler için rica, dilek ve izin isteme şekilleri:**

could I ...	does it matter if I ...
may I ...	I wonder if I could ...
is it alright if I ...	may I bother you for ...
I'd like to ...	would you like me to ...
with your permission ...	do you mind if I ...
would it be alright if I ...	shall I ...

Could I see the manager? *Müdürü görebilir miyim?*
I wonder if you could get me one? *Acaba, bana bir tane sağlamanız mümkün mü?*
Do you mind if I sit here? *Sakıncası yoksa burada oturabilir miyim?*
Would it be all right if I wore shorts? *Şort giysem bir sakıncası olur mu?*
Is it all right if I don't attend today's course? *Bugünkü kursa gelmezsem sakıncası var mı?*
I hope you don't mind. *İtirazınız olmadığını umarım.*
We can wait here, can't we? *Burada bekleyebiliriz değil mi?*
Might I use your phone? *Acaba telefonunuzu kullanmam mümkün mü?*
With your permission. *İzninizle...*
I'd like to stay one more week, if I may. *Mümkünse bir hafta daha kalmak isterim.*
Does anyone mind? *İtirazı olan var mı?*
Would you mind if I smoked? *Sigara içersem sizce mahsuru var mı?*
What can I do for you? *Sizin için ne yapabilirim?*
Can I help? *Bir yardımda bulunabilir miyim?*
Would you like me to examine it? *Onu incelememi ister misiniz?*
Anything I can do? *Yapabileceğim bir şey var mı?*
Let me help you. *İzin verin size yardım edeyim.*
Let me take your coat. *Paltonuzu alayım.*

B) Karşı tarafın yapması istenilen işlerle ilgili dilek, öneri ve istek ifade eden kalıplar:

Would you mind ... ing.	I'd like you to ..
Would you like to ...	You might like to ...
Would you care to ...	Couldn't you ... (az nezaketli ifade)
Won't you ...	Can't you ... (az nezaketli ifade)
Could you ...	Do you think you could ...
Will you kindly ...	

Do you think you could move a bit. *Acaba biraz öteye kayabilir misiniz?*
Come in, won't you? *İçeriye gelmez misiniz?*
How would you like your tea? *Çayınız nasıl olsun?*
Would you like to walk a bit? *Biraz yürümek ister misiniz?*
You might want to go somewhere. *Belki bir yerlere gitmek istersiniz.*
If you will wait, he will see you. *Beklerseniz sizi görecektir.*
You might like to wait in the garden. *İsterseniz bahçede bekleyebilirsiniz.*
Couldn't you help them? *Onlara yardım edemez misiniz?*
Would you do that? *Gerçekten yapar mısın?*
You will not tell anyone, will you? *Bundan kimseye bohsetmeyeceksin, olur mu?*
You'll wait for us, won't you? *Bizi beklersiniz olmaz mı?*
Do come in, won't you? *İçeriye gelmez misiniz?*
Could you wait here, please. *Burada lütfen bekler misiniz?*

8. DEDUCTION

SONUÇ ÇIKARMA

Bir takım verilere dayanarak çıkarılan sonuçları ifade eder.

a) Güçlü verilere dayanan tahminler için: **must, can't, will**
Dayanağı zayıf tahminler için: **should, ought to, would**

You will be the new teacher. *Siz, yeni öğretmen olmalısınız.*
You must be tired. *Yorgun olmalısınız.*
That should be your mother. *Bu annen olsa gerek.*
It can't be eight o'clock. *Saat sekiz olamaz.*
That would be the postman. *Bu, herhalde postacı olmalı.*
It must be someone who knows you. *Sizi tanıyan biri olmalı.*
You must be Mary's daughter. *Sen Mary'nin kızı olmalısın.*
They ought to get a good offer. *İyi bir teklif almaları gerek.*

b) Geçmiş zamanla ilgili şekli:

Bu kavram fiillerle kurulur.

must have	-mış olmak
can't have	-mış olamaz
couldn't have	-mış olamaz
may have	-mış olabilir

He can't have seen us there. *Bizi orada görmüş olamaz.*
You must have left it in the car. *Arabada bırakmış olmalısın.*
You'll have heard about it. *Duymuş olmalısın.*
She may not have read the notice. *İlanı okumamış olabilir.*
I may have used it. *Kullonmış olabilirim.*
He couldn't have said that. *Onu söylemiş olamaz.*
Could it he has lied to us? *Bize yalan söylemiş olmasın?*
Could he have done it? *Acaba o yopmış olabilir mi?*

9. OBLIGATION

ZORUNLULUK

İki şekli vardır:

1. Eylemin mutlaka gerektiğini anlatan **MUST**
2. Eylemin mutlaka yapılmaması gerektiğini anlatan **MUST NOT**

1. Şimdiki zamanda bir işin yapılmasını zorunlu kılan ifade şekilleri:

a) MUST- Konuşanın kendi isteği doğrultusunda ortaya koyduğu zorunluluğu anlatır.

I'll come if I must. *Gelmek zorundoysom, o halde gelirim.*
If you must wear a hat, wear a decent one.
Bir şopko giymen gerekiyorsa bori doğru dürüst bir tane giy.
Everyone must work harder. *Herkes daha sıkı çalışmalıdır.*
We must be there early. *Oraya erken gitmeliyiz.*

b) HAVE TO – Kurallar ya da dış zorlayıcılardan kaynaklanan zorunluluğu anlatır.

Konuşma dilinde yaygın olarak: **have got to**

You have to take your shoes off. *Ayakkabılarınızı çıkarmak zorundasınız.*
We have got to do something about it. *Buna bir çare bulmak zorundayız.*
You have got to be there. *Orada bulunman gerek.*
You have to work hard to get there. *Oraya varmak için çok çolişmolısın.*

c) BE TO – Aktarılan bir zorunluluğu anlatır.

We are to wait at the lobby. *Lobide bekleyecekmişiz.*
No one is to leave the hotel. *Kimse otelden ayrılmıyocokmış.*
You are to buy your own ticket. *Kendi biletinizi kendiniz olocokmışsınız.*
They are not to be left alone. *Tek başlarına bırokılmoyocaklor.*

2. Geçmiş zamanla ilgili zorunluluk

Geçmişte zorunlu olarak yapılmış ya da ortaya çıkmış eylemleri anlatmak için '**had to**' kullanılır.

I had to be sure. *Emin olmak zorundoydım.*
We had to leave it behind. *Onu geride bırakmak zorunda kaldık.*
I had to tell him the truth. *Ono gerçeği söylemek zorunda kaldım.*
We had to leave early. *Erkenden ayrılmak zorunda kaldık.*

3. Gelecek zamanla ilgili zorunluluk.

Bu kavram fiillerle kurulur:

Olumlu şekil:	**shall/ will have to**
Olumsuz şekli:	**shall/ will not have to**
Kısaltılmış şekli:	**shan't/ won't have to**

We shall have to go there by bus. *Oraya otobüsle gitmek zorunda kolocoğız.*
They will have to pay the cost. *Zorarı ödemek zorunda kalırlar.*
We won't have to stay long. *Öyle uzun süreli kolmomız gerekmiyecek.*
You won't have to do anything. *Hiçbirşey yapmanız gerekmiyecek.*
I shall have to punish them. *Onlorı cezalandırmak zorunda kalacağım.*

4. Çift kavramlı ifadeler (Double modal)

Anlam gereği bazen cümlede birbirini tamlayan iki farklı kavram fiili bulunur:

a) Olasılık kavramı + zorunluluk kavramı = **may have to**

b) Kuşku ve çekince + zorunluluk kavramı = **might have to**

We may have to stay at cheap hotels. *Ucuz otellerde kalmamız gerekebilir.*
We may have to walk back. *Dönüşte yürümek zorunda kalabiliriz.*
They might have to sell the house. *Belli olmaz evi satmak zorunda da kalabilirler.*
We may not have to explain anything. *Hiçbir şey izah etmemiz gerekmeyebilir.*
You may have to give it back. *Geri vermek zorunda kalabilirsin.*

5. Şart kılınan ya da şarta bağlanan zorunluluk (Modal conditional)

You don't have to come if you don't want to. *İstemiyorsan gelmek zorunda değilsin.*
If we must walk, we shall. *Yürümek gerekiyorsa, yürürüz.*
If you must smoke, please smoke outside. *Sigara içmek zorundaysanız, lütfen dışarıda için.*
Don't use it if you don't have to. *Mecbur kalmadıkça kullanmayınız.*
If we have to stop here and there, we shall be late. *Şurada burada duracaksak geç kalacağız.*

6. Soru şekli

a) Evet / hayır'lı soru şekli (**Yes / No** question)

Bir işin yapılmasının zorunlu olup olmadığını soran ifade şeklidir.
Üç şekli vardır:

1. İfadede yardımcı fiil varsa başa alınır:

Must you say these things? *Bunları söylemek zorunda mısınız?*
Must I go? *Gitmek zorunda mıyım?*
Shall I have to wait long? *Çok beklemek zorunda kalacak mıyım?*
Need I get a visa? *Vize almaya gerek var mı?*
Must you lie? *Yalan söylemek zorunda mısın?*
Have you had to wait long? *Çok beklemeniz gerekti mi?*
Have you got to sit there? *Orada oturmak zorunda mısın?*

2. DO / DİD kullanılarak

Özellikle tekrarlanan ve artık adet haline gelmiş zorunluluk için:

Do we have to wear that tie? *Şu kravatı takmak zorunda mıyız?*
Do they have to smile all the time? *Devamlı gülümsemek zorundalar mı?*
Did you have to wear a hat? *Şapka giymek zorunda mıydınız?*
Do I have to examine every letter? *Her mektubu incelemek zorunda mıyım?*

3. "Got" ile kurulu şekli:

Özellikle bir kerelik zorunluluk söz konusu olduğu zaman.

Have you got to go now? *Şimdi gitmek zorunda mısın?*
Have you got to stand in the rain? *Yağmur altında durmak zorunda mısın?*
Have we got to finish it today? *İlle de bugün bitirmemiz mi gerek?*
Have you got to do it now? *Bunu şimdi yapmak zorunda mısın?*

b) Bilgi gerektiren soru:

Who do I have to see there? *Orada kimi görmem gerek?*
Where must I stand? *Nerede durmam gerek?*
Why does it have to be me? *Neden ille de benim olmam gerekiyor?*
When are they to come? *Ne zaman gelsinler?*
What are we to do? *Ne yapmalıyız?*

10. ABSENCE OF OBLIGATION

ZORUNLULUĞUN BULUNMAMASI

Bir işin yapılmasına gerek görülmediğini veya bir zorunluluk bulunmadığını ifade eden kuruluştur:

Yapılış şekilleri:

Şimdiki zamanda	Geçmiş zamanda	Gelecek zamanda
don't need to don't have to need not (needn't)	didn't need to didn't have to	shan't / won't need to shan't / won't have to

Kullanılış şekilleri:

Ordinary people needn't carry guns. *Kendi halinde insanların silah taşımaları gerekmez.*
You don't have to say anything. *Hiçbir şey söylemek zorunda değilsin.*
You needn't work so hard. *O kadar çok çalışman gerekmiyor.*
They don't have to learn so many things. *Bu kadar şeyi öğrenmek zorunda değiller.*
You need have no fear. *Korkmana gerek yok.*
We didn't have to wear ties. *Kravat takmak zorunda değildik.*
In this way, you won't have to come back. *Bu şekilde, geri gelmek zorunda kalmayacaksınız.*
You could accept but you don't **have to**. *İstersen kabul edebilirsin fakat mecbur değilsin.*

11. UNNECESSARILY PERFORMED ACTIONS

GEREK YOKKEN BOŞUNA YAPILMIŞ EYLEMLER

Gereği olmadığı halde yapılmış işleri anlatır.
Tek şekli vardır: **Need not have ... ed (Needn't have)**

You needn't have come. *Gelmene gerek yoktu.*
You needn't have told them anything. *Onlara hiçbir şey anlatman gerekmezdi.*
We needn't have worried. *Merak etmemize gerek yokmuş.*
We needn't have hurried. *Acele etmeyebilirmişiz.*
She needn't have taken the umbrella. *Şemsiyesini olmasına gerek yoktu.*

- **didn't have to**
- **needn't have ... ed**

Zorunluluk bulunmadığını anlatan bu iki kuruluş arasındaki derin anlam farkına dikkat edilmelidir.

- They **didn't have to** wear their uniform that day.
  (*O gün üniformalarını giymelerine gerek yoktu. Giymediler ve iyi yaptılar!*)
- They **needn't have** worn their uniform that day.
  (*O gün üniformalarını giymeleri hiç gerekmezdi. Boşuna giymişler!*)

12. MORAL OBLIGATION AND THE APPROPRIATE

MANEVİ ZORUNLULUK VE YERİNDELİK

Zorunluluk olmadığı halde ahlakın gereğine ve çevreye uyma kaygısından dolayı bir işin yapılmasının veya yapılmamasının gerektiğini belirten bir kuruluştur. Bazı durumlarda kişiye görevini hatırlatan bir yorum da taşır.

a) **Yapılış şekilleri:**
Should, should not (shouldn't)
Ought to, ought not to (oughtn't)
(said) should / shouldn't

You should all give up this idea. *Hepiniz bu fikirden vazgeçmelisiniz.*
He should resign immediately. *Derhal istifa etmeli.*
We should buy her a new dress. *Ona yeni bir elbise almalıyız.*
You ought to be ashamed of yourself. *Kendinden utanmalısın.*
You ought to visit them more often. *Onları daha sık ziyaret etmelisin.*
She ought to give it back. *Onu geri vermelidir.*
You oughtn't say things like that. *Böyle şeyler söylememelisin.*

b) Geçmişte yerine getirilmeyen veya gerek yokken yerine getirilen yükümlülük:

Should have, shouldn't have
Ought to have, oughtn't have
şekillerle ifade edilir.

You should have told us. *Bize söylemeliydin.*
She ought to have given it back. *Geri vermeliydi.*
We ought not to have come here. *Buralara gelmemeliydik.*
We should have waited. *Beklemeliydik.*

c) Soru şekilleri:

Shouldn't we wait? *Beklememiz gerekmez mi?*
Oughtn't we forget everything? *Her şeyi unutmamız gerekmez mi?*
What should we do? *Ne yapmalıyız?*
Shouldn't I have given it? *Vermese miydim?*
Should I practice more? *Daha fazla idman mı yapsam?*

Ought to ve should günlük dilde olasılık da anlatabilir.
It ought to be cheap. *Ucuz olsa gerek.*
He should be at home. *Büyük olasılıklo evdedir.*

13. HABİT

ALIŞKANLIK

Bir eylemin alışkanlık haline geldiğini ve sürekli yapıldığını anlatan kuruluştur.
Aşağıdaki şekillerle kurulur:

used to	Geçmişte yapılan fakat artık terk edilen
did not use to	Yeni edinilen alışkanlıklar için
be used to ... ing	Alışık olduğumuz eylem ve durumlar için
will	Kötü alışkanlıklara devam edildiğini anlatmak için
would	Geçmişte alışkanlık haline getirilmiş işler için

On Sundays we would all go swimming. *Pazar günleri hepimiz yüzmeye giderdik.*
Accidents will happen. *Kazaların önüne geçilmez.*
I used to smoke a lot. *Ben çok sigara içerdim.*
He will read anything. *O, her şeyi okur.*
I got used to working at night. *Gece çalışmayo alışkınım.*
You never used to shout. *Sen eskiden hiç boğırıp çoğırmozdın.*
I used to think the opposite. *Ben tersini düşünürdüm.*
That woman will eat anything. *Yeter ki yiyecek olsun, bu kadın her şeyi yer.*
He isn't used to drinking. *İçkiye alışık değil.*
She won't listen. *Laf dinlememekte ısrar ediyor.*

14. THE NON-FULFILLED PAST

GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞMEME

1. UNFULFILLED STATE

GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞMEMİŞ DURUM

Şartlar başka olsaydı artık geçmişte kalmış bir durumun farklı sonuçlarını anlatan kuruluş.
Tek şekli vardır: **would have**

I would have forgiven him. *Onu bağışlardım.*
She wouldn't have accepted. *Kabul etmezdi.*
No one would have complained. *Kimse şikâyet etmezdi.*
We would have won a fortune. *Bir servet kozonırdık.*

2. UNFULFİLLED PREFERENCE

GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞMEMİŞ TERCİH

Geçmişte kalmış, kaçırılmış tercihleri anlatan kuruluş.
Aşağıdaki şekillerle kurulur:

would sooner ... had better...
would rather...might as well have...

I might as well have waited until summer. *Yaza kadar bekleseydim.*
We had better had taken a taxi. *Bir taksiye binseydik iyi olacakmış.*
I'd rather you had not bought it. *Keşke satın olmasaydın.*
I'd rather not have been there. *O onda orada olmamayı tercih ederdim.*
It had better been sold. *Satılsaydı iyi olacaktı.*
I'd rather have had coffee. *Kahve içseydim daha iyi olurdu.*

3. UNFULFILLED PROBABILITY

GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞMEMİŞ OLASILIK

Gerçekleşme olasılığı artık kalmamış bir eylemin meydana gelmiş olması halinde doğuracağı sonuçları anlatan kuruluş.

Tek şekli vardır: **might have ... ed**

They might have drowned. *Boğulabilirlerdi.*
We might have lost the war. *Savaşı kaybedebilirdik.*
I might never have found my family. *Ailemi hiç bulmayabilirdim.*
You might have made them happy. *Onları mutlu edebilirdin.*

4. UNFULFILLED ABILITY OR POSSIBILITY

GEÇMİŞTE KULLANILMAYAN YETENEK VEYA OLANAK

Geçmişte fırsat olduğu halde kullanılmayan imkânları anlatan kuruluş.
Tek şekli vardır: **coul have ... ed**

You could at least have tried. *En azından deneyebilirdin.*
I could have helped you. *Size yardım edebilirdim.*
We could have won. *Kozanabilirdik.*
John could have repaired it. *Onu John tamir edebilirdi.*

S. UNFULFILLED MORAL OBLIGATION

GEÇMİŞTE YERİNE GETİRİLMEYEN YÜKÜMLÜLÜK

Gerektiği halde yerine getirilmeyen eylemleri anlatan kuruluş.
Şu iki şekilde yapılır:

Should have .... ed Ought to have .... ed

You should have started long ago. *Çok önce başlamalıydınız.*
You should have kept it in a cool place. *Serin bir yerde soklomalıydınız.*
You ought to have warned them. *Onları uyarmolıydın.*
You ought to have known better. *Bunu akletmeliydin.*

6. UNFULFILLED PAST ARRANGEMENTS
GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞMEMİŞ TASARI

Önceden tasarlanmış bir işin yerine getirilmediğini anlatan kuruluş.
Şu iki şekilde yapılır:

was / were to ... were supposed to...
was / were to have ... ed

We were to stay at a first class hotel. *Birinci sınıf otelde kalacaktık.*
You were to have finished long ago. *Çok önce bitirmiş olacaktın.*
You were supposed to wait for us. *Bizi bekleyecektiniz.*
We were to meet at the station. *İstasyonda buluşacaktık.*
The doors were to be painted. *Kapılar boyanacaktı.*
She was not to see that day. *O günü göremiyecekti.*
You were to take them to the zoo. *Onları hayvanat bahçesine götürecektin.*
You were supposed to bring the sandwiches. *Sandviçleri sen getirecektin.*

15. ASKING FOR PERMISSION
İZİN İSTEME

Bir işin yapılması hususunda izin isteme için kullanılan bir kuruluştur.
Daima soru cümlesi biçiminde düzenlenir.

Aşağıdaki kavram fiillerle yapılır:

may: Kibar ve resmi ifadelerde
can: Daha samimi bir üslupla bir izin isteme
could: Şimdiki zamanda çekinceli izin isteme
might: Çekinceli bir uslupla izin isteme

Could I use your phone? *Acaba telefonunuzu kullanabilir miyim?*
May I use your phone? *Telefonunuzu kullanabilir miyim?*
May I use the back door? *Arka kapıyı kullanabilir miyim?*
Can I stay a few more days? *Birkaç gün daha kalabilir miyim?*
I asked her whether we might wait in the lobby.
Lobide bekleyip beklemeyeceğimizi sordum.
May we leave? *Gidebilir miyiz?*
Might I ask a question? *Bir soru sorabilir miyim?*
Might I add something? *Bir şey ilave edebilir miyim?*

16. GRANTING PERMISSION
İZİN VERME

Bir işin yapılmasına izin verilmesinde kullanılan bir ifade şeklidir.
Aşağıdaki kavram fiillerle yapılır:

may: En çok şimdiki ve gelecek zamanda
can: Daha fazla günlük dilde.
might: Geçmişle ilgili said ve asked gibi fiillerle

He said we might bring a friend. *Bir arkadaş getirebileceğimizi söyledi.*
You may go. *Gidebilirsiniz.*
You can stay if you like. *İsterseniz kalabilirsiniz.*
They told us we might play there. *Orada oynayabileceğimizi söylediler.*
You may use my phone. *Telefonumu kullanabilirsiniz.*
He said we could do what we liked. *İstediğimizi yapabileceğimizi söyledi.*

17. PROHIBITION
YASAKLAMA

Çeşitli durumlarda, çeşitli yasakları ifade eden kuruluştur. Aşağıdaki kavram fiillerle yapılır.

may not: Özellikle resmi yasaklamalarda.
must not: Konuşanın yasaklamalarında.
is / are not to: Tasarlanmış yasakları bildirmek için
cannot (can't): Konuşma dilindeki yasaklamalarda.

Students may not use the front door. *Öğrenciler ön kapıyı kullanamaz.*
You can't park in front of the bank. *Bankanın önünde park edemezsiniz.*
She must not go there alone. *Oraya tek başına gitmemeli.*
No one must see that report. *O raporu kimse görmemeli.*
Candidates may not offer more than three subjects.
Adaylar üç konudan daha fazlasını tercih edemez.
You must not believe such things. *Böyle şeylere inanmamalısın.*

65 KAVRAMLAR VE KAVRAM İÇEREN YARDIMCI FİİLLERİN GENEL CETVELİ (GENERAL TABLE OF THE MODAL AUXILIARY)

Yardımcı fiiller, cevap veya karşılık olarak kullanılmaları dışında, örneğin (yes, I can), tek başlarına kullanılmazlar.
Bu fiillerin dilde iki temel kullanım alanı vardır:

a) **Will, shall, would** ve **have** gibi fiiller, ana fiillerin zaman ve işlevlerini belirtirler.
b) Aynı şekilde **will, would** ve **have to** gibi fiiller eylemlere çok çeşitli kavramlar katarlar.

KAVRAM	CÜMLEYE KATTIĞI ANLAM	ÖRNEK
be able to	• ability (yapma gücü)	You're lucky to be able to buy these things. (*Bütün bunları alabildiğin için şanslısın.*) If only I had been able to speak. (*Bir konuşabilseydim.*)
	• capacity (yapma yeteneği)	**Will** he be able to see again? (*Tekrar görebilecek mi?*) She has never been able to understand me. (*Beni hiç anlayamadı.*)
be unable to	• inability (yapma gücü olmalıyışı)	We are unable to decide. (*Karar veremiyoruz.*)
be to (is/are to)	• arranged obligation (önceden tasarlanmış zorunluluk)	No one is to leave the bus. (*Kimse otobüsten ayrılmayacak.*) She is to marry next week. (*Gelecek hafta evleniyor.*) Is work to start soon? (*Çalışma yakında başlayacak mı?*) If we are to live together... (*Birlikte yaşayacaksak...*)
be used to	• habit (alışkanlık)	I'm used to climbing. (*Dağlara tırmanmaya alışığım.*) I'm not used to this noise. (*Bu gürültüye alışık değilim.*)
can	• possibility (olanak)	I can explain it. (*Onu izah edebilirim.*) Do what you can. (*Elinden geleni yap.*)
	• capacity (yetenek)	He can speak six languages. (*Altı dil konuşabilir.*)
	• ability (yapma gücü)	I can manage. (*İdare edebilirim.*)
	• seeking permission (izin isteme)	Can I use it? (*Kullanabilir miyim?*)
	• granting permission (izin verme)	You can bring a friend. (*Bir arkadaş getirebilirsiniz.*)
	• request (istek)	Can you help? (*Yardım edebilir misiniz?*)
	• offer (teklif)	Can I help? (*Yardım edebilir miyim?*)
	• probability (olasılık) sorularda "**may**" izin isteme bildirdiği için yerine kullanılır.	Can it be true? (*Doğru olabilir mi?*)
can't	• inability (yeteneksizlik)	Cats can't swim. (*Kediler yüzemez.*) I can't cope with all this work. (*Bütün bu işlerle başa çıkamam.*)

	• prohibition (yasaklama) • impossibility (olanak dışı) • conclusion (sonuç çıkarma)	You can't park here. (*Burada park yapamazsınız.*) It can't be true. (*Gerçek olamaz.*) She can't be over forty. (*Yaşı kırkın üzerinde olamaz.*)
can't have...	• past deduction (geçmişte sonuç çıkarma)	She can't have taken it. (*Onu almış olamaz.*)
cannot	• resmi dilde geçen "can't"	
could	• reproach (sitem)	It can't have been you. (*O siz olamazdınız.*)
		You could apologize! (*Hiç olmazsa özür dileyebilirsin!*)
	• past capacity (geçmişte yetenek)	She could swim at the age of three. (*Üç yaşında yüzebiliyordu.*)
	• hypothetical present (kuşkulu olanak)	I could come with you. (*Bilmem ki, sizinle gelebilirim.*)
		What could one do! (*Ne yapabilirsin ki!*)
	• possibility in the past (geçmişte olanak)	We could do what we liked. (*İstediğimizi yapardık.*)
		He asked me if he could stay. (*Kalıp kalamıyacağını sordu.*)
	• request (dilek)	Could you tell me why? (*Nedenini söyleyebilir misiniz?*)
		Could I leave it here? (*Burada bırakabilir miyim?*)
could have	• unfulfilled ability (geçmişte kullanılmayan olanak)	You could have warned us. (*Bizi uyarabilirdiniz.*)
		At least you could have tried. (Hiç olmazsa deneyebilirdiniz.)
	• assumption about the past (geçmişe ait tahmin yürütme)	Could it have been stolen? (*Acaba çalınmış olabilir mi?*)
		It could have been anyone. (*Bu, herhangi biri olabilirdi.*)
		He couldn't have meant you. (*Sizi kastetmiş olamaz.*)
couldn't	• hypothetical present (çekinceli olanak)	I couldn't say. (*Bir şey diyemem.*)
	• past inability (geçmişte yapamama)	I couldn't remember his name. (*Adını hatırlayamadım.*)
	• past incapacity (geçmişte yeteneksizlik)	I couldn't speak English last year. (*Geçen yıl İngilizce konuşamazdım.*)
dare	• cesaret etme	I didn't dare say it. (*Söylemeye cesaret edemedim.*)
didn't have to	• absence of obligation (geçmişte zorunluluğun bulunmaması)	You didn't have to shoot that dog. (*O köpeği öldürmek zorunda değildin.*)
didn't use to	• habit in the past (geçmişte alışkanlık)	We didn't use to spend so much. (*O kadar para harcamazdık.*)
don't have to	• absence of obligation (dış etkenlerden kaynaklanan zorunluluğun olmayışı)	We don't have to wear ties. (Kravat takmak zorunda değiliz.)

don't need to	• absence of obligation (zorunluluğun bulunmaması)	We don't need to attend the meeting. (*Toplantıya katılmamız gerekmiyor.*)
enable to	• make possible (sağlamak)	It will enable us to save time. (*Zaman tasarruf etmemizi sağlayacaktır.*)
had been able to	• unfulfilled capacity (geçmişte kullanılmamış yapma gücü)	Had I been able to speak. (*Bir konuşabilseydim.*)
had better	• warning (uyarı)	You had better give it back. (*Geri verirsen iyi edersin.*)
	• advice (öğüt)	We had better ask the police. (*En iyisi polise soralım.*)
had better have	• unfulfilled preference (gerçekleşmemiş tercih)	It had better have been sold. (*Satılsaydı iyi olurdu.*) You had better have taken a taxi. (*Bir taksiye binseydiniz iyi olacaktı.*)
had better not	• warning (uyarı)	You had better not go there. (*Oraya gitmezsen iyi edersin.*) You had better not eat it. (*Yemezsen iyi olur.*)
had to	•obligation in the past (geçmişte zorunluluk)	I had to be sure. (*Emin olmak zorundaydım.*) I had to call the police. (*Polis çağırmak zorunda kaldım.*)
have been able to	•present perfect of capacity (şimdi öncesi) yapma gücü	We have been able to recover since. (*O zamandan beri kendimizi toparlayabildik.*) She has never been able to understand me. (*Beni hiçbir zaman anlayamadı.*)
have been unable to	•inability (yapma gücü olmayışı)	So far they have been unable to stop the flow. (*Şimdiye kadar akıntıyı durduramadılar.*)
have to	•external obligation (dış etkenlerden kaynaklanan zorunluk)	I have to go. (*Gitmek zorundayım.*) We have to eat it all. (*Hepsini yemek zorundayız.*) Do I have to wear it? (*Bunu giymek zorunda mıyım?*)
have got to	•konuşma dilinde "have to" fiilinin yaygın olan şekli	I have got to go. (*Gitmek zorundayım.*)
may	•granting permission (izin verme) •requesting permission (izin isteme) •offer (teklif) •probability (olasılık) •wish (dilek) Olasılık anlatan "**MAY**" sorularda Kullanılmaz: a) "**MAY**" yerine "**CAN**" kullanılır. b) Bazen "do you think" ifadesi içinde kullanılır:	You may go. (*Gidebilirsiniz.*) May I speak? (*Konuşabilir miyim?*) May I help? (*Yardım edebilir miyim?*) It may be true. (*Doğru olabilir.*) May it be true! (*Dilerim doğrudur!*) Can it be true? (*Bu, doğru olabilir mi?*) Do you think it may be true? (*Ne dersin, doğru olabilir mi?*)
may be able to	•çift kavramlı: probable capacity (yapma gücü olasılığı)	I may be able to join you. (*Belki size katılabileceğim.*) She may be able to convince them. (*Belki onları ikna edebilir.*)

may have	•assumption about the past (geçmişle ilgili tahmin)	I may have said so. (*Söylemiş olabilirim.*)
may have to	•probable obligation (zorunluluk olasılığı)	We may have to reduce the price. (*Fiyatı indirmek zorunda kalabiliriz.*)
may not have	•assumption about the past (geçmişle ilgili tahmin)	He may not have seen the sign. (*İşareti görmemiş olabilir.*)
may not	•prohibition (yasaklama) Özellikle resmi dil için	Students may not use the front door. (*Öğrenciler ön kapıyı kullanamazlar.*)
	•probability (olasılık)	She may not be that old. (*O kadar da yaşlı olmayabilir.*)
might	•weak probability (zayıf ve çekinceli olasılık)	She might want to see the money. (*Bakarsın parayı görmek isteyebilir.*)
	•present reproach (şimdiki zaman sitem)	You might say what you want! (*Ne istediğini açıklar mısın?*)
	•past probability (geçmişte olasılık)	He said he might come. (*Gelebileceğini söyledi.*) I didn't know it might burn. (*Yanobileceğini bilmiyordum.*)
	"MIGHT", bu anlamda tek başına kullanılmaz, mutlaka geçmişle ilgili başka başka bir ifade ile birlikte kullanılması gerekir:	
Might (not) be able	•weak present capacity Çift kavramlı şimdiki zamanda kuşkulu yapma gücü	She might be able to convince him. (*Bakarsın onu ikna edebilir.*) She might not be able to find the address. (*Bakorsın adresi bulamayabilir.*)
might have	•unfulfilled probability (gerçekleşme olasılığı kalmamış eylem)	You might have drowned. (*Boğulabilirdim.*) It might have been worse. (*Daha da kötü olabilirdi.*)
might have to	•weak present obligation (çift kavramlı şimdiki zamanda kuşkulu zorunluluk)	We might have to walk back. (*Dönüşte belki de yürümek zorunda kalabiliriz.*) We might have to wait for a while. (*Bakarsın bir süre beklememiz gerekebilir.*)
might (just) as well	•preference (yeğ tutma)	I might just as well go by train. (*Trenle gitsem de fark etmez.*) I might just as well wait until Sunday. (*Bari Pazara kadar beklesem.*)
must	•advice (öğüt)	You must see this dance group. (*Bu dans grubunu muhakkak görmelisiniz.*)
	•habit (alışkanlık)	Must you say these things? (*Bunları söylemezsen olmaz mı?*)
	•deduction (sonuç çıkarmak)	You must be the new teacher. (*Siz yeni öğretmen olmalısınız.*) He must be at home. (*Evde olsa gerek.*)
MUST	•obligation (zorunluluk)	You must give it back. (*Onu geri vermelisin.*) We must save some money for the holiday. (*Tatil için para biriktirmemiz gerek.*)

must not	•obligation (yasak içeren) Zorunluluk	You musn't shout. (*Bağırmamalısın.*) You musn't do that again. (*Bunu bir daha yapmamalısın.*)
must have	•deduction relating to past (geçmişle ilgili sonuç çıkarma)	They must have found her. (*Onu bulmuş olmalılar.*)
need (to)	•weak obligation/neccesity (gereklilik)	Need Mary go? (*Mary'nin gitmesi gerekiyor mu?*) We need to examine it more closely. (*Bunu daha yakından incelememiz gerek.*)
need not (don't need to)	•absence of obligation (gerekliliğin bulunmayışı)	You needn't shout. (*Bağırmana gerek yok.*) You don't need to be so rude. (*Bu kadar kaba olman gerekmiyor.*) You needn't be angry. (*Kızmana gerek yok.*)
needn't have	•unnecessarily perfomed action (gereği yokken boşuna yapılan eylem)	You needn't have been so angry. (*O kadar kızmana gerek yoktu.*) You needn't have waited. (*Beklemene gerek yoktu.*)
oughtto	•moral obligation (ahlaki zorunluluk)	We ought to tell him. (*Ona söylemeliyiz.*) You ought to be ashamed of yourself. (*Kendinden utanmalısın.*)
	•appropriate (uygunluk)	We ought to be there early. (*Orada erkenden bulunmalıyız.*)
oughtto	•çift kavramlı	You ought to be able to solve it. (*Onu çözebilmen gerek.*)
oughtn't to	•inappropriate (uygunsuzluk)	They oughtn't be so free. (*Bu kadar serbest olmamalılar.*) You oughtn't to keep it here. (*Onu burada tutmamalısınız.*)
oughtn't to have	•inappropriate in the past (geçmişte uygunsuzluk)	You oughtn't to have eaten so much. (*O kadar da yememeliydin.*)
shall	•advice (öneri beklentisi)	Shall I accept these conditions? (*Bu şartları kabul edeyim mi?*)
shall be able to	•future ability (gelecekte yapma gücü)	We shall be able to decide then. (*O zaman karar verebileceğiz.*) I shall have to stop it. (*Onu durdurmak zorunda kalacağım.*)
should	•advice (öğüt)	You should see your lawyer. (*Avukatına danışırsan iyi edersin.*) You should be more careful. (*Daha dikkatli olmalısın.*)
	•suggestion (öneri)	Should we ask the teacher? (*Öğretmene sorsak mı, acaba?*) What should we do to convince him? (*Onu ikna etmek için ne yapmalıyız?*) Should I wait? (*Beklesem mi?*)
	•moral duty (ahlaki görev)	We should all help her. (*Hepimiz ona yardım etmeliyiz.*)

	•appropriate (uygunluk)	The total should be 500. (*Toplam 500 olmalı.*)
shouldn't	•inappropriate (uygunsuzluk)	You shouldn't do such things. (*Böyle şeyler yapmamalısın.*)
should have	•unfulfilled duty (yerine getirilmeyen yükümlülük)	You should have warned us. (*Bizi uyarmalıydınız.*) You should have asked first. (*Ta başında soracaktın.*)
shouldn't have	•inappropriate past action (geçmişte yapılan uygun olmayan işler)	You shouldn't have given the child the mirror. (*Çocuğa aynayı vermemeliydin.*)
should be able to	•double modal (çift kavramlı)	You should be able to cope with it. (*Onunla başa çıkabilmen gerek.*)
used to	•past state (geçmişte alışkanlık)	I used to smoke a lot. (*Çok sigara içerdim.*) You never used to smoke. (*Sen hiç sigara içmezdin.*) You didn't use to speak like that. (*Sen hiç böyle konuşmazdın.*)
was /were able to	•realized past ability (geçmişte yapabilme gücü)	I was able to jump in time. (*Tam zamanında atlayabildim.*) We were able to save a few things. (*Birkaç şey kurtarabildik.*)
was /were unable to	•past inability (geçmişte imkansızlık)	We were unable to stop them. (*Onları durduramadık.*)
was /were (not) to	•past arrangement (geçmişle ilgili tasarı)	We were not to accept a low price. (*Düşük bir fiyat kabul etmeyecektik.*) The children were not to leave the hotel. (*Çocuklar otelden ayrılmayacaktı.*)
	•unfulfilled arrangement (yerine getirilmeyen tasarı)	We were to stay at a first class hotel. (*Birinci sınıf otelde kalacaktık.*)
will	•reproach (sitem)	When will you do something properly? (*Ne zaman doğru dürüst iş yapocasın?*) When will you grow up? (*Sen ne zaman büyüyeceksin?*)
	•deduction (sonuç çıkarma)	That will be the house. (*Ev bu olsa gerek.*)
	•typical behaviour (tipik davranış)	He will listen only to you. (*O yalnız seni dinler.*) You will always make me wait. (*İlle de beni bekleteceksin.*)
	•request (dilek/istek)	Will you help us? (*Bize yardım eder misiniz?*)
will be able to	•future ability (gelecekte imkan)	Will he be able to walk again? (*Yeniden yürüyebilecek mi?*)
will enable to	•future possibility (gelecekte imkan)	It will enable us to save time. (*Vakit tasarruf etmemizi sağlayacaktır.*)
will have ... ed	•past assumption (geçmişle ilgili sonuç çıkarma)	You will have heard the news. (*Haberi duymuşsundur.*) They will have read the notice. (*İlanı okumuşlardır.*)

will have to	•obligation in the future (gelecekte zorunluluk)	They will have to pay. (*Ödemek zorunda kalacaklar.*) I shall have to punish them. (*Onları cezalandırmak zorunda kalacağım.*)
won't	•refusal (ret)	She won't sell. (*Satmamakta ısrar ediyor.*)
	•persistence (kusurda ısrar)	The lid won't open. (*Kapak açılmıyor.*)
	•teklif	Won't you sit down? (*Oturmaz mıydınız?*) Won't you have some more? (*Biraz daha almaz mıydınız?*)
	•determination (**kararlılık**)	I won't accept any excuse. (*Hiçbir mazeret kabul etmem.*) I won't stand this nonsense. (*Bu saçmalıklara daha fazla katlanamayacağım.*)
won't be able to	•inability in the future (gelecekte imkansızlık)	I won't be able to attend the meeting. (*Toplantıya katılamayacağım.*)
won't have to	•absence of obligation (gelecekte zorunluluğun olmayışı)	We shan't have to wait long. (*Pek fazla beklemek zorunda kalmayız.*)
would/ wouldn't	•request (dilek)	Would you please sign here? (*Lütfen burayı imzalar mısınız?*)
	•offer (teklif)	Would you care to visit a mosque? (*Bir camiyi gezmek ister miydiniz?*)
	•hypothetical present (çekinceli anlatım)	Wouldn't that be wrong? (*Acaba bu yanlış olmaz mı?*) I wouldn't know. (*Bilemiyeceğim.*) What would people say? (*Alem ne der?*)
	•typical behaviour (kişiye has tipik davranış)	He would do such a thing. (*Böyle şeyleri yapar, huyudur.*)
	•persistence (hatada ısrar)	If only he wouldn't come so late! (*Bari bu kadar da geç gelmese!*)
	•geçmiş zamanla ilgili tipik Davranış	We would all go swimming on Sunday. (*Pazar günleri hepimiz yüzmeye giderdik.*) She wouldn't let me use her phone. (*Telefonunu kullanmama izin vermezdi.*) He wouldn't touch the food. (*Yemeğe ısrarla elini sürmedi.*)
would have been able to	•unrealized ability in the past (geçmişte kullanılmayan imkan)	I would have been able to help. (*Yardım edebilecektim.*)
wouldn't have been able to	•supposed past (geçmişe ait spekülasyon)	I wouldn't have been able to finish school. (*Okulu bitiremiyecektim.*)
would just as well	•present preference (şimdiki tercih)	I'd just as well stay at home. (*Evde kalmayı tercih ederim.*)
would just as soon	•present preference (şimdiki tercih)	I'd just as soon read a book. (*Bir kitap okumayı tercih ederim.*)
would rather	•present preference (şimdiki tercih)	I'd rather stay here. (*Burada kalmayı tercih ederim.*)

		I'd rather **you stayed**. (*Kalmanı tercih ederim.*)
would rather have	•**unfulfilled** preference (gerçekleşmemiş tercih)	I'd rather have stayed **at home**. (*Evde oturmayı tercih ederim.*)
would sooner (not)	•preference (yeğ tutma)	I'd sooner go to prison. (*Hapse girmeyi tercih ederdim.*) I'd **sooner** not go. (*Gitmesem daha iyi olur.*)

66 BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - I

ALGI FİİLLERİ
VERBS OF PERCEPTION

Bunlar "be" fiili ile kurulu durumları ve oluşları duyuları ve duyguları değişik açılarla yansıtan ifade şekilleridir. Şöyleki:

It is delicious. (*Nefis bir şey.*)
You are tired. (*Sen yorgunsun.*)

gibi ifadeler kesin bir yargı içerirler. Ancak ifadeyi bir algı açısından görüp göstermek istediğimizde cümlede bazı değişiklikler yapmamız gerekir.

Yargı görme duyusu ile bağlantılı olarak algılanıyorsa "LOOK" (görünmek) fiili kullanılır:

You look tired. (*Yorgun görünüyorsun.*)
It looks delicious. (*Nefis görünüyor.*)
It doesn't look right. (*Doğru görünmüyor.*)
It looks different. (*Değişik görünüyor.*)
You don't look well. (*İyi görünmüyorsun.*)
It looks there has been a fight here. (*Burada bir kavga olmuşa benziyor.*)

Yargı, duyma duyusu ile bağlantılı olarak algılanıyorsa "SOUND" (gibi gelmek) kullanılır:

It sounds dangerous. (*Tehlikeli gibi geldi.*)
It sounds promising. (*Umut verici gibi geldi.*)
It sounds delicious. (*Anlattığına göre nefis bir şey.*)
It sounds Persian. (*Bana Farsça gibi geldi.*)
It sounds like a child crying. (*Bir çocuk ağlamasına benziyor.*)
All this sounds familiar. (*Bütün bunlar bana yabancı gelmiyor.*)
How do I sound? (*Söylediklerimi nasıl buldun?*)
It sounds nice. (*Kulağa hoş geliyor.*)

Yargı his ve dokunma duyusu ile bağlantılı olarak algılanıyorsa "FEEL" bazı hallerde de "SEEM" kullanılır:

I feel hungry and cold. (*Açım ve üşüyorum.*)
Don't you feel angry? (*Kızmodın mı?*)
Your bag feels heavier. (*Çanton daha oğır gibi geldi.*)
I felt as if I was going to an execution. (*İnfazo gider gibiydim.*)
I don't feel like eating. (*Yiyesim gelmiyor.*)
I feel sorry for him. (*Ono ocıyorum.*)
I felt like crying. (*Ağloyosım geldi.*)
It feels like silk. (*İpek gibi.*)
You don't seem convinced. (*İkna olmuşa benzemiyorsun.*)
It didn't seem like an hour to me. (*Bono bir saat gibi gelmedi.*)
I feel as if I'm not wanted here. (*Bono öyle geliyor ki burada istenmiyorum.*)

Yargı tatma duyusu ile bağlantılı olarak algılanıyorsa "TASTE" kullanılır:

It tastes different. (*Değişik bir tadı var.*)
It tastes delicious. (*Nefis bir tadı var.*)
It tasted sour. (*Ekşi bir tadı vardı.*)
It must taste horrible. (*Berbat bir tadı olsa gerek.*)

Yargı koku alma duyusu ile bağlantılı olarak algılanıyorsa "SMELL" kullanılır:

This one smells different. (*Bu değişik kokuyor.*)
It smells strange. (*Garip bir kokusu var.*)
It smelled horrible. (*Berbat kokuyordu.*)
It doesn't smell. (*Kokusu yok.*)

BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - 2

Yarı yardımcı fiiller
The semi-auxiliary

Bu fiillerin yardımcı fiillere benzeyen tarafı birlikte kullanıldıkları fiillerle kaynaşıp onlara belirli kavram ve yorumlar katmalarıdır. En fazla kullanılan yarı yardımcı fiiller şunlardır:

Anlatıma olanak ve olasılık katanlar:

be bound to	*kaçınılmaz olmak*	be certain to	*muhakkak*
be likely to	*ihtimali olmak*	be unlikely to	*ihtimali çok az*
can't help	*kendini alamamak*	can't see	*akıl erdirememek*
can't afford	*gücü yetmemek*	can't stand	*dayanamamak*

Durum potansiyel ve gereklilik anlamı katanlar:

be capable of	güçte olmak	be in a position	durumunda olmak
have no power to	yetkisi olmamak	would hate to	istememek
be expected to	-den beklenmek	would like to	istemek
amount to	anlamına gelmek	be supposed to	gerekmek
happen to	(tesadüfen) yapmak	fail to	-mekten geri kalmak
		stand to	durumunda olmak

It's likely to rain. (*Yağacağa benziyor.*)
I am not in a position to say anything. (*Bir şey söyleyecek durumda değilim.*)
It can't be helped. (*Çaresi yok.*)
He is capable of anything. (*Ondan her şey beklenir.*)
It is capable of destroying our planet. (*Gezegenimizi yok edecek güçtedir.*)
I have no power to interfere. (*Müdahale etmeye yetkim yok.*)
We can't afford it. (*Ona gücümüz yetmez.*)
I couldn't help laughing. (*Gülmekten kendimi alamadım.*)
They are not supposed to know. (*Bilmeleri gerekmiyor.*)
Don't fail to see him. (*Onu muhakkak gör.*) (*Görmemezlik etme.*)
I can't see how they can do it. (*Bunu nasıl yapacaklarına akıl erdiremiyorum.*)
Do you happen to know where he is? (*Acaba onun nerede olduğunu biliyor musun?*)
I happened to be there. (*Tesadüfen orada bulunuyordum.*)
I'd hate to lose you. (*Sizi kaybetmek istemem.*)
Are we supposed to wait? (*Beklememiz mi gerekiyor.*)
They failed to stop him. (*Onu durduramadılar.*)
It failed to fire. (*Ateş almadı.*)
This amounts to an ultimatum. (*Bu bir ültimatom anlamına gelir.*)

BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - 3

Süreç kavramı
The aspect of process

Bir eylemin oluşmasında devamında ve sona ermesinde ortaya çıkan süreç kavramını gösteren fiillerdir. Bu kavramı gösteren fiiller şunlardır:

start doing something	*yapmaya başlamak*
stop doing something	*yapmayı kesmek*
finish doing something	*yapmayı bitirmek*
keep on doing something	*yapmaya devam etmek*
go on doing something	*yapmaya devam etmek*
begin doing something	*yapmaya başlamak*
keep doing something	*bir şeyi boyuna yapmak*
be left-ed	*durumunda kalmak*
continue to	*devam etmek*
remain	*devam etmek*
be in the process of	*yapmakta olmak*

Don't keep repeating this. *Bunu tekrarlayıp durma.*
He keeps forgettig the number. *Numarayı boyuna unutuyor.*
We can start eating. *Yemeye başlayabiliriz.*
Don't start arguing. *Tartışmaya başlama.*
I didn't finish packing. *Eşyaları toplamayı bitirmedim.*
He was in the process of explaining why. *Nedenini anlatmaktaydı.*
We continued to work at night. *Gece de çalışmaya devam ettik.*
He went on writting. *Yazmaya devam etti.*
You keep writting, I 'm going out. *Sen yazadur, ben çıkıyorum.*
We were left petrified. *Hepimiz donakaldık.*
I was left bewildered. *Şaşakaldım.*
It still remains a big problem. *Büyük bir sorun olmaya hala devam ediyor.*
They are in the process of transforming Russia. *Rusyanın yapısını değiştirmek yolundalar.*

BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - 4

Başlama, Niyet ve Gelişme anlatan ifade şekilleri
The Inchoative

Eylemin veya durumun oluşmaya başladığını veya teşebbüs halinde olduğunu belirten ifade şekilleridir. Kast edilen anlama göre aşağıdaki fiillerden faydalanılır:

expect to	*beklemek*	begin to	*başlamak*
intend to	*niyetinde olmak*	come to	*başlamak*
be determined	*kararlı olmak*	take to	*kendini bir şeye vermek*
have in mind	*niyetinde olmak*	want to	*istemek*
have in view	*düşünmek*	have no intention to	*niyetinde olmamak*
wish to	*istemek*	be on the way to	*(yolunda olmak) olmak üzere*
decide to	*karar vermek*	be going to	*-ecek olmak*
mean to	*niyetinde olmak*		

I was going to leave but they didn't let me. *Gidecek oldum, bırakmadılar.*
We have decided to move.*Taşınmaya karar verdik.*
We have no intention to stay.*Kalmaya niyetimiz yok.*
I mean to explain.*İzah etmek niyetindeyim.*
We are beginning to understand the proces. *Süreci anlamaya başladık.*
The firm is on its way to become global.*Firma globalleşme yolunda.*
He took to drinking.*Kendini içkiye verdi.*
We came to like him. *Onu sevmeye başlomıştık.*
We came to dislike him. *Ondan hoşlanmamaya başlamıştık.*
Things are taking a bad turn.*İşler kötüye gidiyor.*
I hope it all won't come to a bad end.*İnşallah sonu fena olmaz.*
Everything will come right. *Sonunda her şey düzelecek.*

BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - S

Tamamlanmış veya tamamlanmamış eylemler ve yaklaşma fiilleri
The concept of completıon and approximation

Bir eylemin kullanımında zaman kip vs...gibi kavramların yanısıra eylemin veya oluşun tamamlanmış olup olmadığı da anlatım için önemlidir. Bunu sağlayan zarflar şunlardır:

Eylemin tamamlanmadığını anlatanlar: still (*hâlâ*), yet (*henüz*).

Eylemin artık devam etmediğini anlatanlar: no longer, any longer,anymore.

Eylemin bilinmezliğini anlatan: ever (*hiç*), not quite.

Eylemin tamamlandığını anlatanlar: already (*bile*)(*çoktan*)

Eylemin henüz bittiğini anlatanlar: just(*daha şimdi,doha demin, az önce henüz*)

Eylemin sonuçsuz kaldığını anlatanlar: almost (*az kalsın*) (*neredeyse*) nearly (*ramak kaldı*)

Ayrıca bir eylemin gerçekleşmesinin çok yakın olduğunu, tamamlanıp oluşmadığını anlatan yaklaşma fiilleri şunlardır:

come near to	*raddesine gelmek*	**be on the point of**	*-mak üzere*
be about to	*-mak üzere*	**be on the verge of**	*eşiğinde olmak*
be close to	*-mak üzere*	**just as ...**	*tam ... ki*
be nearing	*yaklaşmak*		

We very nearly died. *Neredeyse ölüyorduk.*
They were on the point of drowning. *Boğulmak üzereydiler.*
We came near to fainting. *Boyılma raddesine gelmiştik.*
It may collapse any moment now. *Ha yıkıldı ha yıkılacak.*
We are close to becoming a country. *Bir ülke haline gelmemiz yakın.*
We are no nearer to solving the problem. *Problemi çözmeye yokloşmış değiliz.*
They are close to starving. *Açlıkton ölmek üzereler.*
I almost cried. *Neredeyse oğlıyordum.*
Just as ı was going out. *Tam çıkıyordum ki...*
We nearly got lost. *Az kolsın koyboluyorduk.*
The plane is about to leave. *Uçak kalkmak üzere.*
We very nearly lost a fortune. *Bir servet koybetmemize romak kolmıştı.*
The country is on the verge of collapse. *Ülke çöküşün eşiğinde.*
Does he still want to be a doctor. *Hâlâ doktor olmak istiyor mu?*

BİR FİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR - 6

Görünüşe dayalı ifadeler
Appearance

a) **Fiillerle kurulan şekil:**

appear	*gibi görünmek*
seem	*benzemek*
I'm told	*edindiğim bilgiye göre*
be supposed	*-miş*

b) **zarflarla kurulan şekil:**

apparently	*galiba*
supposedly	*güya*
reportedly	*söylentilere bakılırsa (-mış)*
allegedly	*iddiaya göre*

You seem to have a cold. *Nezle kapmış gibisin.*
He doesn't seem to be willing. *Pek istekli görünmüyor.*
I'm supposed to be very rich. *Çok zenginmişim.*
It appears that the concert is off. *Anlaşılan konser iptal edilmiş.*
Apparently I'm wrong. *Anlaşılan haksızım.*
They may seem happy to you. *Bunlar sana mutlu görünebilirler.*
There seems to be a delay. *Bir gecikme varmış.*
It is supposed to be a nice place. *Güzel bir yermiş.*
Apparently they have thrown it away. *Galiba onu çöpe atmışlar.*
It appears to be a hoax. *Meğer bir şakaymış.*
He reportedly said they used old methods. *Güya onların eski metodları kullandıklarını söyledi.*
Apparently I could swim when I was three. *Üç yaşımda iken yüzebiliyormuşum.*
It doesn't seem this rain is going to stop. *Bu yağmur kesileceğe benzemiyor.*
Apparently no one has come. *Gelen olmamış.*
Supposedly they are bankrupt. *Güya iflas etmişler.*
Apparently he didn't go home. *Galiba eve gitmemiş.*

BİR FİİLİN KULLANILIŞ ŞEKLİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR -7

Anlatım tarzı ve eyleme bakış açısı
Viewing an action from different angles

Bakış açıları eylemleri değişik açılardan belirtmek için kalıplardır. Her açı, bir eylemi farklı yönlerden pekiştirerek veya ona nüans katarak aktarır.
Haber kipinde şimdiki zamandaki (Present Continuous) ifadeleri farklı açılardan yorumlayan fiiller:

Be busy doing something. *Bir şeyi yapmakla meşgul olmak.*
Be thinking of doing something. *Bir şeyi yapmayı düşünmek.*
Be willing to do something. *Bir şeyi yapmaya hazır olmak.*
Seem to be doing something. *Bir şeyi yapıyor gibi görünmek.*
Want to do something. *Bir şeyi yapmak istemek.*
Be trying to do something. *Bir şeyi yapmaya çalışmak.*
He is busy cleaning the room. *Odayı temizlemekle meşgul.*
Are you thinking of forgiving them? *Onları affetmeyi düşünüyor musun?*

He wants to sell the house. *Evi satmak istiyor.*
He is trying to scare you. *Sizi korkutmaya çalışıyor.*
He is busy packing. *Eşyalarını toplamakla meşgul.*
We are not thinking of moving. *Taşınmayı düşünmüyoruz.*
I'm willing to listen. *Dinlemeye hazırım.*
They seem to be working. *Çalışıyor gibi görünüyorlar.*
I'm trying to solve the problem. *Problemi çözmeye çalışıyorum.*
He doesn't want to come. *Gelmek istemiyor.*
Try to understand them. *Onları anlamaya çalış.*

DÜŞÜNCE VE YORUM TAŞIYICILARI-8

Bunlar, ifadeyi belirli bir yorum veya düşünce ile birlikte sunan fiillerdir.
Anlama pek fazla bir katkıda bulunmayan bu ifade şekilleri, belirli yerlerde taşıyıcıya benzer bir görev gördükleri için ifade kalıplarına "taşıyıcı" denebilir. En önemlileri şunlardır:

think *sanmak*	reckon *sanmak*	I wonder *acaba*	I hope *inşallah*
find *bulmak*	say *demek*	I guess *galiba*	I think *bence*
			I suppose *galiba*

■ Asıl ifade ile taşıyıcılar arasında bir uyum bulunması şarttır.

a) OLUMLU İFADELERİN TAŞINMASI

Olumlu ifadelerde bu uyumun sağlanması oldukça kolay çünkü taşıyıcı ile aktarılan ifadede bir değişiklik olmaz.

I think	I find it	I guess	I suppose

It is expensive. *Pahalıdır.*	I think it's expensive. *Bence pahalıdır.*
You are right. *Haklısın.*	I guess you are right. *Galiba haklısın.*
He won't come. *Gelmeyecek.*	I suppose he won't come. *Galiba gelmeyecek.*
I can recognize him. *Onu tanıyabilirim.*	I can recognize him I guess. *Sanırım onu tanıyabilirim.*
It's disgraceful. *Utanç vericidir.*	I find it disgraceful. *Utanç verici buluyorum.*
You are right. *Haklısın.*	I hope you are right. *İnşallah haklısın.*

b) SORULARIN TAŞINMASI

Ancak, soru cümlelerinin taşınması sırasında durum değişir. Bu tür cümlelerde soru taşıyıcı fiile geçtiğinden asıl ifade ikinci defa bir değişikliğe uğramaz ve soru şeklinde olmaz.

Do you think? *Sanıyor musun?*	Don't you think? *Sence?*	Dou you find it? *Buluyor musun?*	Would you say? *Sence?*

1. EVET/ HAYIR diye cevaplanması beklenen sorularda (YES –NO question)

Is it fair? *Bu adil mi?* Is it right? *Bu doğru mu?* Will she come? *Gelecek mi?* Is it correct? *Bu doğru mu?* Isn't she exaggerating? *Bu işi abartmıyor mu?* Has she understood you? *Sizi anladı mı?*	Do you think it is fair? *Sence bu adil mi?* Would you think it is right?*Sence doğru olur mu?* Dou you think she will *come? Geleceğini sanıyor musun?* Would you say it is correct? *Sence bu doğru mu?* Don't you think she is exaggerating? *Bu işi abarttığını düşünmüyor musun?* Do you reckon she has understood you? *Sizi anladığını sanıyor musun?*

2. Bilgi gerektiren sorularda (Information question)

Taşıyıcı fiil bir arasöz gibi soru ifadesinin bünyesi içinde ve soru sözcüğünden hemen sonra yer alır:

What **do you think** he wants? (*Sence ne istiyor?*)
How high **would you say** it is? (*Ne kadar yüksek dersin?*)

Why did he refuse? (*Neden kabul etmedi?*) Why is it so cheap? (*Neden o kadar ucuzdur?*) What will they do to them? (*Onlara ne yaparlar?*) What is he going to say? (*Ne söyleyecek?*) Who is coming?(*Kim geliyor?*)	Why would you say he refused? (*Neden kobul etmedi dersin?*) Why do you think it is so cheap? (*Neden o kadar ucuz dersin?*) What do you think they'll do to them? (*Sence onlara ne yaparlar?*) What do you suppose he's going to say?) (*Ne söyleyeceğini sanıyorsun?*) Who did you say is coming? (*Kim gelecek dedin?*)

c) OLUMSUZ İFADELERİN TAŞINMASI

Olumsuzluk ifade eden cümlelerde olumsuzluk taşıyıcı fiile kaydığından asıl cümle ikinci kez olumsuz yapılmaz.

I don't think	I don't find it	I don't believe	I don't suppose
(*Sanmıyorum*)	(*Bulmuyorum*)	(*İnanmıyorum*)	(*Zannetmiyorum*)

It isn't correct. (*Doğru değil.*) He won't object. (*İtiraz etmeyecektir.*) He isn't funny. (*Komik değil.*) It isn't fair. (*Bu dürüst değil.*) There isn't anyone there. (*Orada kimse yok.*)	I don't think it is correct. (*Bence doğru değil.*) I don't think he will object. (*İtiraz edeceğini sanmıyorum.*) I don't find it funny. (*Hiç de komik bulmuyorum.*) I don't believe it is fair. (*Bunun dürüst olduğu kanısında değilim.*) I don't think there is anyone there. (*Orada birilerinin olacağını sanmıyorum.*)

d) TAŞIYICILAR BAZEN BİR EK OLARAK CÜMLENİN SONUNA GELİRLER:

I can recognize him, ı guess. *Sanırım onu tanıyabilirim.*
He'll wait for us,I should think. *Sanırım bizi bekler.*
It is fair,you reckon. *Bunun adil olduğunu sanıyorsun.*

67 FİİL PİRAMİT KALIBI

İngilizcenin fiil yapısı yanlış değerlendirmeler sonucu karmaşık hale gelmiştir. Bu bahsin, önemine binaen sistematik bir şekilde anlatılması gerekmektedir. Aksi taktirde İngilizcenin öğrenilmesi büyük bir problem olarak kalacaktır.

İngilizcede bir **fiil** hangi yapıda ve şekilde olursa olsun ve ona hangi ad verilirse verilsin: Simple Verb (basit **fiil**), Phrasal Verb (zarf takılı fiil), Verbal Idiom (birleşik **fiil**);tekil, çiftli ya da üçlü bir "fiil piramidi" oluşturur:

A. **yalın fiil**

B. **fiil** | **nesne**

C. **fiil** | **edat** | **tümleç**

İngilizcede bütün fiilleri bu kalıbın içinde görmek ve göstermek mümkündür.

a) Basit fiil (simple verb) örneği:

Ne yapıldığı:	eat	He is eating. (*Yemek yiyor.*)
Ne yenildiği:	eat	He is eating bread. (*Ekmek yiyor.*)
Ne ile yenildiği:	eat with	He is eating with his hands. (*Elleriyle yiyor.*)

b) zarf takılı fiil (phrasal verb) örneği:

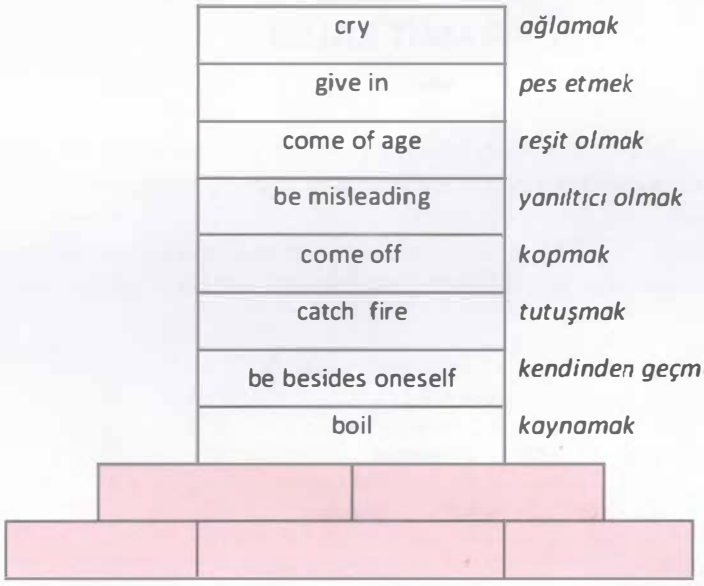
stay away	Stay away! *Uzak dur!*
come across something	I came across an old will. *Eski bir vasiyete rastladım.*
stay away from somebody	Stay away from her. *Ondan uzak dur.*

c) Birleşik fiil (verbal idiom) örneği:

catch fire	It has caught fire. (*Tutuştu.*)
set free somebody	They set him free. (*Onu azat ettiler.*)
take advantage of something	Let's take advantage of this. (*Bundan faydalanalım.*)

A. TEK TUĞLADA KULLANILAN GEÇİŞSİZ FİİL

Yapılış şekilleri farklı olan bu fiiller tek başlarına tam olarak bir anlam ifade ederler. Dolayısıyla yapıları ne olursa olsun (**simple, phrasal verb, verbal idiom**) piramidin tek öğesi olarak kullanılır.

Örnekler:

Don't start crying. *Ağlamaya başlama.*
I will never give in. *Asla pes etmem.*
It is being examined at the moment. *Şu an tetkik edilmektedir.*
It has melted. *Eridi.*
Shall we go on strike? *Greve gidecek miyiz?*
The report is misleading. *Rapor yanıltıcıdır.*

B. ÇİFT TUĞLADA KULLANILAN GEÇİŞLİ FİİL

Geçişli fiiller bir anlamı tam olarak ifade edebilmek için bir nesneye ihtiyaç duyarlar. Dolayısıyla yapıları ne olursa olsun bu tip fiiller adlarına bakmaksızın piramidin bir taşını teşkil eder ve bir nesne tuğlasıyla tamamlanır.

Örnekler:

Take it away. *Şunu al götür*
Who leaked out the news? *Haberi kim sızdırdı?*
I'll think out a solution. *Bir yolunu düşünürüm.*
Don't give up the struggle. *Mücadeleden vazgeçmeyiniz.*
I regret nothing. *Hiçbir şeyden pişman değilim.*
You made it all up. *Hepsini sen uydurdun.*
We have used up the money. *Parayı tükettik.*

C) ÜÇ TUĞLADA KULLANILAN FİİLLER (EDATLI KALIP)

Bu üçlü kalıpta yapısı ne olursa olsun (**basit, zarftakılı, bileşik**)fiiller ile onların ilişkili olduğu diğer sözcükleri birbirine bağlayan bir edat bulunur.

sleep	on	the floor	*Yerde yatmak*
be fed up	with	the problem	*Sorundan bıkmak*
set foot	on	land	*Karaya ayak basmak*
be incapable	of	doing smth.	*Bir şeyi yapmaktan aciz olmak*
be amazed	at	something	*Bir şeye hayret etmek*
have a word	with	somebody	*Birisiyle konuşmak*
take advantage	of	something	*Bir şeyden faydalanmak*
quarrel	on	something	*Bir şey üzerine kavga etmek*
carry on	with	one's work	*İşine devam etmek*
be angry	with	somebody	*Birisine kızmak*
have no faith	in	somebody	*Birisine güvenmemek*
be mislead	by	the press	*Basın tarafından yanıltılmak*
avail oneself	of	the situation	*Durumdan yararlanmak*

Örnekler:

There are things I won't put up with. *Katlanamayacağım şeyler var.*
Who did you pass it to? *Kime ilettin?*
It depends on what he'll do.*Bu onun ne yapacağına bağlı.*
What are you going to cut it with? *Onu ne ile keseceksin?*

Bu edatlı ilişki, her iki türlü anlatım şeklindeki ifadelerde (soru, niteleme, yargı) eksiksiz yer alır. Karşılaştırınız:

This type of towel is not easy to wash. *Bu tür bezin yıkanması kolay değil.*
This type of towel isn't easy to wash with. *Bu tür bezle temizlik yapmak kolay değil.*

1-What are you going to cook? *Ne pişireceksin?*
2-What are you going to cook it in? *Neyin içinde pişireceksin?*

1-What is he doing? *Ne yapıyor?*
2-What is he doing it for? *Bunu neden yapıyor?*

D) HEM GEÇİŞSİZ HEM GEÇİŞLİ OLARAK KULLANILAN FİİLLER
INTRANSITIVE VERBS THAT ARE ALSO TRANSITIVE

Bir takım fiiller kullanılışa göre bazen "tek tuğlada" bazen de geçişli olarak "çift tuğlada" kullanılır:

smb= somebody, smth= something yerini tutar.

Geçişsiz sayılan fiil Verbs regarded as intransitive	Geçişli sayılan fiil Verbs regarded as transitive
break - *kırılmak*	break smth - *bir şeyi kırmak*
dry - *kurumak*	dry smth - *bir şeyi kurutmak*
finish - *bitmek*	finish smth - *bir şeyi bitirmek*
hide - *saklanmak*	hide smth - *bir şeyi saklamak*
wash - *yıkanmak*	wash smth - *bir şeyi yıkamak*
start - *başlamak*	start smth - *bir şeyi başlatmak*
stop - *durmak*	stop smth - *bir şeyi durdurmak*
sink - *batmak*	sink smth - *bir şeyi batırmak*
shut - *kapanmak*	shut smth - *bir şeyi kapamak*
melt - *erimek*	melt smth - *bir şeyi eritmek*
taste - *tadı olmak*	taste smth - *bir şeyi tatmak*
stick - *yapışmak*	stick smth - *bir şeyi yapıştırmak*
end - *sona ermek*	end smth - *bir şeyi sona erdirmek*
change - *değişmek*	change smth - *bir şeyi değiştirmek*
break - *kırılmak*	break smth - *bir şeyi kırmak*
speed up - *hızlanmak*	speed up smth - *bir şeyi hızlandırmak*
give up - *pes etmek*	give up smth - *bir şeyden vazgeçmek*
leak - *sızmak*	leak out smth - *bir şeyi sızdırmak*
slow down - *yavaşlamak*	slow down smth - *bir şeyi yavaşlatmak*

68 TRANSFORMATION VERBS AND THE INSTRUMENTAL
DÖNÜŞÜM VE SEBEP OLMA KAVRAMLARININ İFADE YOLLARI

1. Bir niteliğin artmasını, eksilmesini veya başka niteliğe dönüşmesini ifade eden kuruluştur. Esasen bu anlamlar, İngilizcede birbirinin yerlerine kullanılabilen aşağıdaki **iki fiile** anlatılabilir:

get (*-leşmek*)
get old (*yaşlanmak*), **get rich** (*zenginleşmek*), **get dark** (*kararmak*)
become (*-leşmek*)
become rich (*zenginleşmek*), **become hard** (*sertleşmek*), **become easy** (*kolaylaşmak*)

Ancak sözkonusu dönüşüm çabukluk, kötüye veya iyiye gidiş gibi durumlara göre bu iki fiil dışında başka fiillerle de ifade edilir.

A. Sıfatlarla adeta bir bileşik oluşturan bu fiillerin en yaygın olanları şunlardır:

FİİLİN EYLEM İFADESİNDE ALDIĞI ŞEKİL VE ANLAMI	FİİLİN DÖNÜŞÜM İFADESİNDE ALDIĞI ŞEKİL VE ANLAMI
grow (*yetişmek*)	**grow old** (*yaşlanmak*)
turn (*dönmek*)	**turn sour** (*ekşimek*)
prove (*ispat etmek*)	**prove wrong** (*yanlış çıkmak*)
go (*gitmek*)	**go crazy** (*çıldırmak*)
fall (*düşmek*)	**fall ill** (*hastalanmak*)
wear (*aşınmak*)	**wear thin** (*tükenmek*)
run (*kaşmak*)	**run low** (*azalmak*)
come (*gelmek*)	**come true** (*gerçekleşmek*)

It proved to be a mistake. *Bir hata olduğu ortaya çıktı.*
The wells are running **dry**. *Kuyular kuruyor.*
The stocks are running low. *Stoklar azalıyor.*
My dream has come true. *Rüyalarım gerçekleşti.*
It's getting late. *Geç oluyor.*
She is getting weaker every day. *Gün geçtikçe zayıflıyor.*
I'm going crazy. *Çıldıracağım.*
The milk has turned sour. *Süt ekşidi.*
We all got tired. *Hepimiz yorulduk.*
They are turning yellow. *Sararıyorlar.*
She became very angry. *Çok kızdı.*

He is getting worried.
(*Endişeleniyor.*)

He is growing old.
(Yaşlanıyor)

He is becoming rich.
(*Zenginleşiyor.*)

He fell ill.
(*Hastalandı.*)

He is getting fat.
(*Şişmanlıyor.*)

B. İsimlerle bir bileşik oluşturan fiiller şunlardır:

go to pieces	*parçalanmak*
turn Moslem	*Müslüman olmak*
take to gambling	*kendini kumara vermek*
turn to stone	*taş kesilmek*
turn to gold	*altına dönüşmek*
change colour	*yüzü kızarmak*
fall to pieces	*harap olmak*
come to a bad end	*sonu fena olmak*

Things are taking a bad turn. *İşler kötüye gidiyor.*
It turned out to be a forgery. *Sahte çıktı.*
The water has turned to ice. *Su buza dönüştü.*
It proved to be a mistake. *Bir hata olduğu ortaya çıktı.*
It is turning to chaos. *Durum kaosa dönüşüyor.*
The building is falling to pieces. *Bina harap oluyor.*
Things are taking a bad turn. *İşler kötüye gidiyor.*

C. Ancak dönüşüm kavramı türetme (ek) yoluyla da oluşturulabilir.
Bazı sıfat ve isimler en- öneki, bazıları da --en soneki alarak dönüşüm anlamı kazanırlar.

enlarge	*genişletmek*	darken	*karartmak*
enrich	*zenginleştirmek*	harden	*sertleş(tir)mek*
enrage	*öfkelendirmek*	shorten	*kısaltmak*
encourage	*cesaretlendirmek*	soften	*yumuşa(t)mak*
enable	*imkân vermek*	cheapen	*ucuzlaştırmak*

Can you shorten it a bit?	*Onu azıcık kısaltabilir misiniz?*
We have to widen the road.	*Yolu genişletmemiz gerek.*
It **will** enrich your life.	*Hayatınızı zenginleştirecektir.*
It hardens the plastic.	*Plastiği sertleştiriyor.*
You're endangering your future.	*Geleceğini tehlikeye sokuyorsun.*

2. Sebep olma ifadesi (the instrumental)

Dönüşüm ifadelerindeki **değişim** veya **yeni** durum, yapan ve etkilenen olmak üzere iki veya daha fazla kişiyi kapsıyorsa anlatım farklı bir şekil alır.

make ➡ somebody ➡ do / be something

Bu anlatımda make fiilinden faydalanır:

make somebody angry
(*birini kızdırmak*)

make somebody laugh
(*birini güldürmek*)

drive somebody mad
(*birini çıldırtmak*)

make somebody happy
(*birini mutlu kılmak*)

Can you make it larger? *Onu genişletebilir misiniz?*
It'll make it easy for him to resign. *İstifa etmesini kolaylaştıracak.*

Don't make me laugh! *Beni güldürme!*
What made you change your mind? *Fikrini değiştiren ne oldu?*
It set me thinking. *Bu iş beni düşünmeye sevketti.*
This life is driving us mad. *Bu hayat çıldırtıyor.*

DÖNÜŞÜM ANLAMLI FİİLLERİN İNGİLİZCE-TÜRKÇE GENEL UYUM CETVELİ (ENGLISH-TURKISH CONCORDANCE TABLE OF VERBS OF TRANSFORMATION)

Yalın veya durum şekli	Tek dereceli dönüşüm	İki dereceli dönüşüm: (Bir durumun var olmasına sebep olma anlatan fiil)
be mad – *çılgın olmak*	go mad - *çıldırmak*	drive smb mad - *çıldırtmak*
be angry – *kızgın olmak*	get angry - *kızmak*	make smb angry - *kızdırmak*
be easy – *kolay olmak*	become easy -*kolaylaşmak*	make it easy - *kolaylaştırmak*
be hard – *güç olmak*	get hard - *güçleşmek*	make it harder - *güçleştirmek*
be simple – *basit olmak*	become simple - *sadeleşmek*	simplifiy - *sadeleştirmek*
be correct – *doğru olmak*	to prove correct - *doğru çıkmak*	_____
be quiet – *sakin olmak*	get quiet - *sakinleşmek*	quieten - *sakinleştirmek*
be dangerous – *tehlikeli olmak*	get dangerous - *tehlikeli hal almak*	endanger - *tehlikeye sokmak*
be sleepy – *uykusu olmak*	get sleepy - *uykusu gelmek*	put to sleep - *uyutulmak*
be weak – *zayıf olmak*	get weak - *zayıflamak*	weaken - *zayıflatmak*
be impatient – *sabırsız olmak*	grow impatient - *sabırsızlaşmak*	to tax smb's patience - *sabrını taşırmak*
be furious – *öfkeli olmak*	get furious - *çileden çıkmak*	infuriate - *çileden çıkarmak*
be rich – *zengin olmak*	get rich - *zenginleşmek*	enrich - *zenginleştirmek*
be dark – *karanlık olmak*	get dark - *kararmak*	darken - *korortmak*
be old – *yaşlı olmak*	grow old - *yaşlanmak*	_____
be red – *kırmızı olmak*	turn red - *kızarmak*	_____
be alive – *canlı olmak*	come to life - *canlanmak*	enliven - *canlandırmak*
be sour – ekşi olmak	turn sour - *ekşimek*	_____
be strong – *güçlü olmak*	get strong - *güçlenmek*	strengthen - *güçlendirmek*
be obstinate – *inatçı olmak*	get obstinate - *inatçılığı tutmak*	_____
be ill– *hasta olmak*	get ill - *hastalanmak*	make smb ill - *hasta etmek*
be poor – *fakir olmak*	get poor - *fakir düşmek*	impoverish - *fakirleştirmek*
be impossible – *imkânsız olmak*	become impossible -*imkânsızlaşmak*	make it impossible - *imkânsızlaştırmak*
be a robot – *robot olmak*	become a robot - *robotlaşmak*	turn into a robot - *robotlaştırmak*
be a slave – *köle olmak*	become a slave - *köleleşmek*	enslave - *köleleştirmek*
be heavy – *ağır olmak*	become heavy - *ağırlaşmak*	

• Metinde geçen "**smb**" sözcüğü "**somebody**" sözcüğünün kısaltılmış şeklidir.

69 THE CAUSATIVE CONSTRUCTION (ETTİRGEN ÇATI)

Başkasının aracılığıyla yapılan eylemleri anlatan fiil çatısıdır.

1. "HAVE" İLE KURULU TEMEL ŞEKLİ:

Have yardımcı fiilinin gerekli zamanı + nesnenin adı + fiilin -ed şekli (past participle)

I had ➡ the Windows ➡ painted yesterday. (*Pencereleri dün boyattım.*)

Shall I have ➡ them ➡ washed first. (*Onları önce yıkatayım mı?*)

You ought to have	it	shortened. (*Onu kısalttırmalısın.*)
You can't have	anything	done here. (*Burada hiçbir şey yaptıramazsın.*)
She has	her hair	dyed. (*Saçlarını boyatıyor.*)
You should have	that teeth	pulled. (*Şu dişi çektirmelisin.*)
You had better have	your eyes	examined. (*Gözlerine bir baktırsan iyi edersin.*)
I have had	the sample	examined. (*Örneği incelettim.*)
Have	it	repaired here. (*Burada tamir ettir.*)
You don't have to have	them	made here. (*Onları burada yaptırman gerekmez.*)
Go and have	your hair	cut. (*Git saçını kestir.*)
You can't have	the car	washed here. (*Arabayı burada yıkatamazsınız.*)

2. "HAVE" FİİLİNİN DIŞINDA ETTİRGEN ANLAMLI FİİLLERLE KURULU ŞEKLİ

(The quasi-causative)

İngilizcede ettirgen çatı sadece have yardımcı fiiliyle kurulmaz.
Aynı görevi üstlenen başka fiiller de kullanılabilir.
Bunlardan en yaygın olanları şunlardır:

get	*ettirmek*	make	*yaptırmak*	want	*istemek*
see	*sağlamak*	wish	*istemek*		
like	*istemek*	get	*razı etmek*		

The Church wants ➡ ➡ banned. (*Kilise kitabın yasaklanmasını istiyor.*)
the book

I'll see that it is repaired. *Tamir edilmesini sağlarım.*
No one will make me do that. *Bunu bana kimse yaptıramaz.*
The ministry wants the show stopped. *Bakanlık gösterinin durdurulmasını istiyor.*
I'd like the sleeves shortened. *Kollarının kısaltılmasını istiyorum.*
You can't get these people to do anything. *Bu insanlara hiçbir iş yaptıramazsın.*
You'll make us miss the train. *Bize treni kaçırtacaksın.*

3. ARACI KİŞİNİN BELİRTİLMESİ (FOCUSSING ON THE AGENT)

İş yapanın belirtilmesi gerektiğinde kalıp başka bir şekil alır. Ettirgen çatılı tüm ifadelerde, temel öğe olarak eylemi yaptıran ile yapılan iş bulunur. Bu kuruluşta olduğu gibi bazı durumlarda da kendisine iş yaptırılan kişi de üçüncü unsur olarak cümlede yer alır.

Tek şekille kurulur:

Yardımcı fiilin gerekli zamanı aracı kişi yapacağı / yaptığı eylemin yalın hali

Have ➡ ➡ do something

somebody

We could have ➡ ➡ do it. (*Onu Corol'a yoptırabiliriz.*)

Carol

Önceki kuruluş ile bu kuruluş arasındaki fark aşağıdaki örnekte daha rahat görülebilir:

a) I'll have ➡ ➡ repaired. (*Pencereyi tamir ettireceğim.*)

the window

b) I'll have ➡ ➡ repair (*Pencereyi adamımıza tamir ettireceğim.*)

our man the window.

I'll have someone wrap it. *Onu birine sardırtırım.*
I can't have them clean the garden. *Bahçeyi onlara temizlettiremem.*
I'm having her wash the windows. *Ono pencereleri yıkattırıyorum.*
I can have the secretary write it. *Onu sekretere yazdırtabilirim.*
You'll have everyone cursing. *Herkese küfür ettireceksin.*

Aynı anlatım, **GET,MAKE** fiilleri ile de sağlanabilir.

You can't get anyone to do this. *Bunu kimseye yaptırtamazsın.*
Can you get him to sign it? *Bunu ono imzalattırabilir misin?*
No one will make him accept such a thing. *Kimse ona böyle bir şeyi kabul ettirtemez.*
I'll have the secretary translate the letter for you. *Mektubu sizin için sekretere tercüme ettiririm.*
I'll have someone cut it. *Birine kestiririm.*
Have these people do some work. *Şu adamlara iş yaptırınız.*
The doctor says he'll have you walking again. *Doktor sizi yeniden yürütebileceğini söylüyor.*

4. ETTİRGEN ÇATININ "yaptırmak" ANLAMI DIŞINDA KULLANILDIĞI YERLER

a) Şansızlık veya kaza sonucu meydana gelen işlerde:

You'll have your finger burned. *Parmaklarını yakacaksın.*
You'll have your bag stolen. *Çantanı çaldırtacaksın.*
She had her tooth broken. *Dişini kırdı.*
We had our office broken in. *Büromuza hırsız girdi.*
He had his money stolen on the bus. *Parasını otobüste çaldırdı.*

b) "İzin vermem" anlamında klişeleşmiş ifadelerde.

I won't have her pushed around. *İtilip kakılmasına izin vermem.*
I can't have them do that! *Bunu, onlara yaptırtmam!*
I won't have you talk like that. *Bu şekilde konuşmana izin vermem.*

5. SORU ŞEKİLLERİ

a) "Evet / hayır diye cevaplanması beklenen soru şekli (Yes / no question)

Didn't you have the door locked? *Kapıyı kilitletmemiş miydin?*
Do you want them sent home? *Onları, evlerine göndermelerini mi istiyorsun?*
Are you having the room cleaned? *Odayı temizletiyor musun?*
Can you get him to help us? *Onu, bize yadımcı olması hususunda ikna edebilir misin?*
Did you have it made in Europe? *Onu Avrupa'da mı yaptırttın?*

b) Bilgi bekleyen soru şekli (Information question)

Where did you have the watch repaired? *Saati nerede tamir ettirdin?*
When are you going to have your hair cut? *Saçını ne zaman kestireceksin?*
Why can't we have it sent by air? *Havayolu ile neden göndertemeyiz?*
When did you have the room cleaned? *Odayı ne zaman temizlettin?*
Who has had these handbills distributed? *Bu el ilanlarını kim dağıttırdı?*
Why don't you have the engine repaired? *Motoru neden tamir ettirmiyorsun?*
When did you have your car last serviced? *Arabanıza son olarak ne zaman bakım yoptırdınız?*

ETTİRGEN FİLLERİNİN TÜRKÇE-İNGİLİZCE GENEL UYUM CETVELİ

(CONCORDANCE OF THE CAUSATIVE FORM)

Birinci derece ettirgen **(First degree causative form)**	**İkinci derece ettirgen** **(Second degree causative form)**
Yaptırmak – have something made	**Yaptırtmak – arrange to have something made**
inceletmek – have something examined	*incelettirmek* - arrange to have smth examined
kestirmek – have something cut	*kestirtmek* - arrange to have smth cut
tutuklatmak – have somebody arrested	*tutuklattırmak* - arrange to have smb arrested
getirtmek – have something brought	*getirttirmek* - see that something is brought
yıkatmak – have something washed	*yıkottırmak* - see that something is washed
ütületmek – have something ironed	*ütülettirmek* - arrange to have smth ironed
aldırmak – have something removed	*aldırtmak* - arrange to have smth removed
süsletmek – have something decorated	*süslettirmek* - arrange to have smth decorated
	Aracının açıklanması – Defining the agent
	bir şeyi birine yaptırmak - have somebody do something
bir şeyi yıkatmak - have smth washed	*bir şeyi birine yıkatmak* - have smb wash something
bir şeyi yazdırmak - have smth written	*bir şeyi birine yazdırmak* - have smb write smth
bir şeyi aratmak - have smth looked for	*bir şeyi birine aratmak* - have smb look for smth
bir şeyi inceletmek - have smth examined	*bir şeyi birine inceletmek* - have smb examine smth
bir şeyi ütületmek - have smth ironed	*bir şeyi birine ütületmek* - have somebody iron smth
bir şeyi tamir ettirmek - have smth repaired	*bir şeyi birine tamir ettirmek* - have smb repair smth

70 OBLIGATORY USE OF THE REFLEXIVE
ZORUNLU DÖNÜŞLÜ OLARAK KULLANILAN FİİL

Eylemin, yine eylemi yapan kişiye döndüğünü anlatan fiil şeklidir.
Bu anlatım, İngilizcede fiilin dönüşlülük zamiri olan "oneself" (kendini / e) ile kaynaşması sonucunda oluşur. Birçok fiil anlam gereği daima bu dönüşlülük zamiri ile birlikte kullanılır. Zamirinin cümleden düşürülmesi anlam değişikliğine neden olur:

enjoy oneself – *eğlenmek*
enjoy the food – *yemeği ağız tadıyla yemek*
distinguish oneself – *kendini göstermek*
distinguish the difference – *farkı ayırt etmek*

Bu tür fiil yapıları şunlardır:

apply oneself - *kendini işine vermek*
adapt oneself - *uymak*
amuse oneself - *eğlenmek*
abandon oneself - *kendini kaptırmak*
behave oneself - *terbiyesini takınmak*
blame oneself - *kendini suçlamak*
be beside oneself - *çılgına dönmek*
come to oneself - *ayılmak*
conduct oneself - *davranmak*
avail oneself - *yararlanmak*
control oneself - *kendine hâkim olmak*
distinguish oneself - *kendini göstermek*
express oneself - *meramını anlatmak*
enjoy oneself - *eğlenmek*
perjure oneself - *yalan yere yemin etmek*
hurt oneself - *bir tarafını incitmek*
sacrifice oneself - *kendini feda etmek*
make a fool of oneself - *kendini reziletmek*

We must avail ourselves of the opportunity. *Bu fırsattan yararlanmalıyız.*
Did you enjoy yourself there? *Orada eğlendiniz mi?*
You had better control yourself. *Kendine hâkim olursan iyi edersin.*
Don't blame yourself. *Kendini suçlama.*
Behave yourself, please! *Lütfen terbiyeni takın!*
We did ourselves a lot of harm. *Kendimize çok kötülük ettik.*
Take care of yourself. *Kendine iyi bak.*
You think too much of yourself. *Sen kendini bir şey sanıyorsun.*

Türkçede dönüşlülük genellikle eklerle yapılır:

ovalanmak – rub oneself
soyunmak – get undressed
kirlenmek – get dirty
tuzlanmak – get salty
yıkanmak – wash oneself
kapanmak – close

73 THE RECİPROCAL VERB – KARŞILIKLI YAPILAN FİİLLER (isteşlik ifadesi yolu)

Bu kalıp, eylemin iki veya daha fazla kişi tarafından birlikte veya karşılıklı olarak yapıldığını belirtir. İngilizcede isteşlik anlatan bir fiil biçimi yoktur. Bu nedenle isteşlik anlamı birçok değişik biçim yanında eylemlere genellikle "**each other**" veya "one another" (birbirini) sözcükleri eklenerek yapılır.

shout in common – *bağırışmak*	undertand each other well – *iyi anlaşmak*
joke with one another – *şakalaşmak*	wrestle with each other – *kapışmak*
hit one another – *vuruşmak*	look at each other – *bakışmak*

a) Eylemlere "each other" veya "one another" sözleri eklenerek yapılır:

We understand each other well. *Biz iyi anlaşıyoruz.*
We still write to each other. *Hala yazışıyoruz.*
Are you acquainted with one another. *Siz tanışıyor musunuz?*
Don't sit near each other. *Birbirinize yakın aturmayınız.*
They don't trust one another. *Birbirlerine güvenmezler.*
They never liked each other. *Birbirlerini hiç sevmezlerdi.*

b) Eylemlere **neither ... the other** eklenerek yapılır:

Neither had met the other before. *Daha önce birbirlerini tanımazlardı.*
Neither trusted the other. *Birbirlerine güvenmezlerdi.*
Neither believed the other would help him.
Herbiri diğerinin kendi yardımına koşacağına inanmıyordu.
Neither expected the other to forget the incident.
Hiçbiri diğerinin olayı unutacağını beklemiyordu.

c) Birbiriyle örtüşmeyen karşılıklı eylemler için **each ... the other** kullanılır:

Bu tip ifadelerde kullanılan fiiller şunlardır:

blame – *suçlamak*	hope – *ümit etmek*
expect – *beklemek*	think – *sanmak*
believe – *inanmak*	want – *istemek*

Each wanted the other to apologize first. *Her biri diğerinin önce özür dilemesini istiyordu.*
Each thought the other would cheat. *Her biri diğerinin kendisini aldatacağını düşünüyordu.*
Each blamed the other for the accident. *Her biri kazadan diğerini sorumlu tutuyordu.*
Each waited for the other to take the first step. *Herbiri diğerinin ilk odımı atmasını bekliyordu.*

İSTEŞ FİİLLERİN TÜRKÇE - İNGİLİZCE UYUM CETVELİ
TABLE OF CONCORDANCE OF THE RECİPROCAL VERBS

Türkçede olduğu gibi, İngilizcede isteşlik anlamını veren yalın bir fiil şekli yoktur.
Bu kullanılış şekli "each other" sözcüğü ile veya diğer bazı fiil şekilleri ile ifade edilir.

A — Karşılıklı yapılan eylem (Cooperating action)

yazışmak – write to each other
gülüşmek – laugh at each other
oynaşmak – play together
paylaşmak – share
bölüşmek – split
çarpışmak – collide
yumruklaşmak – have a fist fight
söyleşmek – promise each other
bakışmak – look at each other
uzlaşmak – reach an agreement
tanışmak – be acquainted
dertleşmek – have a friendly chat
uzlaşmak – reach an understanding
tanışmak – be acquainted with each other
inatlaşmak – behave stubbornly towards each other
selamlaşmak – greet each other

B — Yardımlaşma olmadan topluca yapılan eylem
Non-cooperating collective action

koşuşmak – rush
gülüşmek – laugh together
itişmek – push one another
itişip kakışmak – scuffle
ağlaşmak – lament
çatışmak – clash
kapışmak – wrestle with one another
yarışmak – compete
birleşmek – unite
yerleşmek – settle down
girişmek – undertake
ulaşmak – reach

C — Ettirgen duruma geçiş
The causative form of the reciprocal verb

görüştürmek – bring about a meeting
dövüştürmek – pit people against each other
birleştirmek – unify
bölüştürmek – divide (among)
buluşturmak – arrange a meeting
bulaştırmak – infect
vuruşturmak – make people fight each other
ulaştırmak – deliver
paylaştırmak – share(among)
tanıştırmak – introduce one to another

D — Edilgen duruma geçiş
The passive form of the reciprocal verb

paylaştırılmak – be shared (among)
tanıştırılmak – be introduced to one another
birleştirilmek – be united
tartışılmak – be debated
bölüşülmek – to be divided (among)
kapışılmak – be in great demand
paylaşılmak – be shared

72 THE PASSIVE CONSTRUCTION
EDİLGEN CÜMLE YAPISI VE KULLANILIŞI

Bütün dillerde olduğu gibi İngilizcede de edilgen fiillerin kullanılmasını gerekli kılan özel yer ve durumlar vardır.
Hiçbir dilde zorunlu haller dışında edilgen yapı kullanılmaz. Maalesef birçok kitapta ve öğretim metodunda öğrencilere alıştırma mahiyetinde etken cümleler verilip:

Many books are being read by me."!! (*Birçok kitap benim tarafımdan okunmaktadır.*)

bir anlamı ve kullanım yeri olmayan edilgen cümleler isteniyor. Bunun dil bakımından hiçbir dayanağı yoktur.

1. YAPILIŞ ŞEKİLLERİ

Edilgen anlamlı fiiller aşağıdaki şekilde oluşur:

a) "BE" fiilinin gerekli zamanları + fiilin "-ed" (past participle) şekli:

it is	used	(*kullanılır*)
it is being	used	(*kullanılmakta*)
it was	used	(*kullanıldı*)
it has been	used	(*kullanılmış*)
it had been	used	(*kullanılmıştı*)
it will be	used	(*kullanılacak*)
it is going to be	used	(*kullanılacak*)
it can't be	used	(*kullanılamaz*)
it could be	used	(*kullanılabilir*)
it has to be	used	(*kullanılması gerek*)
it is to be	used	(*kullanılacak*)
it may be	used	(*kullanılabilir*)
it might be	used	(*belki de kullanılabilir*)
it may have been	used	(*kullanılmış olabilir*)
it must not be	used	(*kullanılmaması gerek*)
it need not have been	used	(*kullanılmasına gerek yoktu*)
it should be	used	(*kullanılmalı*)
it had better be	used	(*kullanılması iyi olur*)
it should have been	used	(*kullanılmalıydı*)
it could have been	used	(*kullanılabilirdi*)

b) Ancak belirli durumlarda "BE" fiili yerine algı veya duyumsama anlatan fiiller kullanılır.

They didn't seem alarmed. (*Telaşlanmışa benzemiyorlardı.*)
You don't sound annoyed. (*Canın sıkılmış gibi gelmiyor.*)
Nothing gets done here. (*Burada hiçbir şey yapılmıyor.*)
I feel abandoned. (*Kendimi terkedilmiş hissediyorum.*)
The court became filled with people. (*Mahkeme insanlarla dolup taştı.*)
I got treated very badly. (*Bana çok kötü davranıldı.*)
I got insulted. (*Bana hakaret edildi.*)

c) EDİLGEN ANLAMLI ETKEN FİİLLER (The active connoting the passive):

Anlam ve şekil bakımından etken olan bazı fiiller, cümlede edilgen alamda kullanılabilirler. Bu fiillerden bazıları şunlardır:

be worth	*değmek*	require	*gerekmek*
open	*açılmak*	read	*okunmak*
want	*gerekmek*	sell	*satılmak*
break	*kırılmak*	won't bear	*-e gelmek*

His books sell well. *Kitapları iyi satılıyor.*
The doors open out. *Kapılar dışarıya açılıyor.*
It is easy to carry. *Taşınması kolay.*
It is not fit to drink. *Bu su içilmez.*
It is not worth reading. *Okunmaya değmez.*
This requires looking into. *Bu işin incelenmesi gerek.*
It broke in my hand. *Elimde kırıldı.*
The walls want painting. *Duvarların boyanması gerekiyor.*
This type doesn't wash well. *Bu tip iyi yıkanmıyor.*
There is nothing to fear. *Korkulacak bir şey yok.*

2. İKİ NESNE ALAN FİİLLERDE EDİLGENLİK (THE RETAINED OBJECT)

Biri dolaylı, biri dolaysız olmak üzere iki nesne alabilen fiiller, edilgen şekle dönüştürüldüğünde yerine göre bu nesnelerden biri özne durumuna geçer:

They teach children a lot of rubbish. *Çocuklara bir sürü saçma şeyler öğretiyorlar.*

Bu cümledeki her iki nesne de, fiil edilgen yapıldığında cümlenin öznesi görevini üstlenebilir:

Children are taught a lot of rubbish. (*Çocuklara bir sürü saçma şeyler öğretiliyor.*)
A lot of rubbish is taught to children. (*Çocuklara bir sürü saçma şeyler öğretiliyor.*)

a) We were guaranteed a minimum price.
b) A minimum price was guaranteed to us.
(*Bize asgari fiyat için teminat verilmişti.*)

a. I was offered the job first.
b. The jop was offered first to me.
(*O iş ilk önce bana teklif edildi.*)

a) Your passport will be given to you at the airport.
b) You will be given your passport at the airport.
(*Pasaportunuz size havalanında verilecektir.*)

3. EDİLGEN CÜMLELERİN KULLANIM YERLERİ

a) **Durum belirtmede (The passive as state)**
Varlıkların hangi durumda bulunduklarını bildiren kuruluştur.

Banks are closed on Sundays. (*Bankalar Pazar günleir kapalı olur.*)
My sister is married to a lawyer. (*Kız kardeşim bir avukatla evlidir.*)
The Koran is written in Arabic. (*Kur'an arapça yazılıdır.*)
He was loved by everyone. (*Herkes tarafından sevilirdi.*)
Here iron is found everywhere. (*Burada demir her yerde bulunuyor.*)

b) **Öncelik vermede**

Genellikle cümlede özne olarak kullanılabilecek birden fazla seçenek bulunur. Bunlardan işi yapanın vurgulanması isteniyorsa fiil etken olur:

Columbus discovered America. (*Kolomb Amerikayı keşfetti.*)

Ancak yapılan iş vurgulanmak isteniyorsa bu fiil edilgen olur.

America was discovered by Colombus. (*Amerika Kolomb tarafından keşfedildi.*)

Örnek kalıp | The telephone | was invented | by Bell |
(*Telefon Bell tarafından icat edildi.*)

The fees will be paid by the firm. (*Ücretler firma tarafından ödenecek.*)
The price is fixed by the committee. (*Fiyat heyet tarafından tespit edilir.*)
The club was raided by the police. (*Kulüp polis tarafından basıldı.*)
It could have been left by anyone. (*Herhangi biri tarafından bırakılmış olabilir.*)

Okullarımızda edilgen yapının simgesi haline gelen "by" yalnız bu kuruluşta kullanılır.

c) **Bilinmeyen veya gereksiz öznelerin yükleminde (unknown subject)**

Bir cümlede işi yapan bilinmiyorsa ya da söylenmesi gerekmiyorsa cümlenin öznesi yapılan iş olur ve fiil de edilgen şekli alır.

Örnek kalıp | The contract | was signed | yesterday |
(*Anlaşma dün imzalandı*)

The meeting has been postponed. (*Toplantı ertelendi.*)
He was found dead in his flat. (*Dairesinde ölü bulundu.*)
The doors will be closed at 8 p.m. (Kapılar akşam saat 8'de kapanacak.)
A copy can be found in the museum. (Bir kopyası müzede görülebilir.)
The temperature must not be lowered. (Isı düşürülmemelidir.)
Order was restored with difficulty. (Asayiş güçlükle yeniden sağlandı.)

d) **Bildiri ve ilan ifadelerinde (notification)**

Resmi veya özel bildiriler, anlamları gereği edilgen biçimde olurlar. Bu gibi ifadelerin en sık görülen kalıpları şunlardır:

be allowed – *izin verilmek*	be advised – *tavsiye edilmek*
be asked – *rica olunmak*	be encouraged – *teşvik edilmek*
be prohibited – *yasak olmak*	be forbidden – *yasak olmak*
be invited – *rica olunmak*	be requested – *rica olunmak*
be permitted – *izin verilmek*	be cautioned – *ikaz olunmak*

Örnek kalıp | Smoking | is prohibited |
(*Sigara içmek yasaktır.*)

Visitors are requested not to feed the animals. *Ziyaretçilerin hayvanlara yiyecek vermemeleri rica olunur.*
Candidates are advised to apply early. *Adayların erken müracaat etmeleri tavsiye edilir.*
Lighting fire is strictly prohibited. *Ateş yakmak kesinlikle yasaktır.*
The public is requested not to go too close to the cages. *Kafeslere çok yaklaşılmaması rica olunur.*

e) Tanıtmada: (The descriptive passive)

Bir şeyin neden ibaret olduğunu anlatan veya tanımı hakkında bilgi veren cümlelerde kullanılan ifade şekilleridir. En yaygın olanları şunlardır:

be filled with	*ile dolu olmak*	**be dressed in**	*bürünmek*
be produced from	*-den üretilmek*	**be made of**	*-den yapılı olmak* (maddede değişiklik olmazsa)
be used for	*-de kullanılmak*		
be coated with	*ile kaplı olmak*	**be made from**	*-den yapılı olmak* (maddede değişiklik olursa)

It's coated with sugar. *Şekerle kaplıdır.*
It's made from milk. *Sütten imal edilmiştir.*
It's made of plastic. *Plastikten yapılmıştır.*
It's produced from wheat. *Buğdaydan üretilir.*
What is it used for? *Bu ne iş görür?*
It is obtained from grapes. *Üzümden elde edilir.*

İngilizcede bazen edilgen fiilin durum bildiren şekli ile dinamik şekli aynıdır:

Why are they stored in caves? (*Neden mağaralarda depolanıyorlar?*)
Why are they stored in caves? (*Neden mağaralarda depolanmışlar?*)

Sorudan neyin kastedildiği ancak cümlenin bağlamından belli olur.
Ancak her iki durum için farklı fiiller de vardır.

a) Durum için **be** fiili kullanılır
It was torn from the middle. (*Ortasından yırtıktı.*)

b) Eylem için **get** fiili kullanılır
It got torn from the middle. (*Ortasından yırtıldı.*)

4. EDİLGEN FİİLİN TAMLANMASI (THE COMPLEMENT OF THE PASSIVE FORM)

Edilgen fiilin anlamında eksik kalan kısım, cümlede bir tamlayıcı ile çeşitli şekillerde tamlanır.

a) Bir isimle:

He was appointed governor. *Vali tayin edildi.*
It is defined as an axis. *Bir eksen olarak tanımlanıyor.*
I was called a liar and a thief. *Bana yalancı ve hırsız denildi.*
It was considered a s a warning. *Bir ihtar olarak nitelendirildi.*

b) Bir sıfatla:

He was declared insane. *Deli olduğuna hükmedildi.*
The strike was declared illegal. *Grev, kanunsuz ilan edildi.*
Both are thought dead. *Her ikisinin de ölmüş olduğu sanılıyor.*
The money must always be kept ready. *Para daima hazır bulundurulmalı.*
You will be held responsible. *Sorumlu tutulacaksın.*

c) Bir mastarla

You are advised to apply early. *Erken başvurmanız tavsiye olunur.*
The dog was taught to bring the slippers. *Köpeğe terlikleri getirmesi öğretilmişti.*
It is believed to be a forgery. *Sahte olduğu zannediliyor.*
He is said to be very rich. *Çok zengin olduğu söyleniyor.*
This was taken to be a weakness. *Bu bir zaaf olarak nitelendirildi.*

d) –ing şekilli isimfiil öbeği ile:

They were noticed taking pictures.	*Resim çektikleri fark edildi.*
The three were seen leaving in a hurry.	*Üçünün de acele olarak ayrıldıkları görüldü.*
They were heard crying all night long.	*Bütün gece ağladıkları duyuldu.*

5. SORU ŞEKİLLERİ

Bu tür sorularda **ilk yardımcı fiil** cümlede başa alınır. Daha sonra özne ve ardından esas fiil ile arta **kalan yardımcı** fiiller kısmı yer alır.

Has	it	been tried before? *Bundan önce denenmiş mi?*
Can	the man	be relied on? *Bu adama güvenilebilir mi?*
Hadn't	it	better have been sold? *Satılsaydı daha iyi olmaz mıydı?*
Does	it	have to be finished today? *Bugün bitirilmesi mi gerekiyor?*
Would	you	have been offered the job? *İş size teklif edilir miydi?*
Won't	he	be held responsible? *Sorumlu tutulmayacak mı?*
Why **were**	they	punished? *Neden cezalandırıldılar?*
How **could**	a car	be stolen from a garage? *Bir araba bir garajdan nasıl çalınır?*
When **must**	the books	be returned? *Kitaplar ne zaman geri verilmeli?*
How can	it	have been all eaten? *Hepsi nasıl yenmiş olabilir?*
Where **could**	it	have been sent? *Nereye gönderilmiş olabilir ki?*

EDİLGEN ÇATI
KALIPLARIN İNGİLİZCE-TÜRKÇE UYUM CETVELİ
(THE PASSIVE CONSTRUCTION)
CONCORDANCE OF THE FORM IN ENGLISH AND IN TURKISH

It was considered unimportant.	*Olay önemsiz sayıldı.*
You don't seem alarmed.	*Telaşlanmışa benzemiyorsunuz.*
We all feel confused.	*Şaşırmış durumdayız.*
He'll get hanged for this.	*Bunun için asılacak.*
Nothing gets done here.	*Burada hiçbir şey yapılmıyor.*
He got killed in a car accident.	*Bir araba kazasında öldü.*
It was torn from the middle.	*Ortadan yırtık idi.*
You are being watched.	*Gözetleniyorsunuz.*
The walls want painting.	*Duvarların bayanması gerek.*
They are past repair.	*Onarılmaz bir haldedirler.*
The door opens out.	*Kapı dışa açılıyor.*
It is not worth keeping.	*Saklanması değmez.*
It won't stand carrying.	*Taşınmaya gelmez.*
There is nothing to fear.	*Korkulacak bir şey yok.*
It is not fit to drink.	*İçilmez.*
It is easy to wash.	*Yıkanması kolay.*
The same thing was asked to us.	*Bize de aynı şey soruldu.*
Could it be stored?	*Depolanabilir mi?*
The money is lost.	*Para kayıp.*
It is not grown here.	*Burada yetiştirilmiyor.*
Lighting fire is prohibited.	*Ateş yakmak yasaktır.*
You are advised to apply early.	*Erken müracaat edilmesi tavsiye edilir.*
It is obtained from grapes.	*Üzümden elde edilir.*

GEÇİŞSİZ EDİLGEN FİİL
İNGİLİZCEDE MECHULLUK İFADESİ YOLU
(RENDERING THE IMPERSONAL PASSIVE IN ENGLISH)

Türkçede **geçişsiz edilgen** eylemleri kapsayan bu ifade yolunun İngilizcede bir **fiil** biçimi (şekil olarak) bulunmayışı, bu tür anlatımların ne şekilde ve hangi yollardan ifade edileceği sorunu da beraberinde getiriyor.
Tabii ki bu ifade **şekli** İngilizcede mevcut olan **etken eylem** (active voice) ifade yollarından biriyle oluşturulacaktır:

gidilmek	go	*gezilmek*	visit
giyilmek	wear	*kalınmak*	stay
varılmak	reach	*yaşanılmak*	live

Yalnız üçüncü şahıslarda kullanılan bu ifade şekilleri İngilizcede genellikle 'you' ve 'one' ile eylemin yapılmasına imkân bulunmadığını belirten 'can't' kavram fiiliyle birlikte kullanılır.

Burada yaşanılmaz ki. One can't possibly live here.
Oraları gece gezilmez. You don't visit these places by night.
Bu noktaya nasıl gelindi. How did we come to this point.
Öyle yol ortasında durulmaz. One doesn't stand in the middle of the way.
Sola dönülmez. No left turn.
Girilmez. No entry.
Bir çocuğa kızılmaz. One doesn't get angry with a child.
Bu kıyafetle oraya gidilmez. You can't go there in this attire.
İnsanlarla bu biçimde konuşulmaz. You don't speak to people that way.

73 THE IMPERATIVE
EMİR KİPİ

Bir eylemin yapılmasını veya yapılmamasını istemek için kullanılan fiil kipidir. Bu kipin en basit şekli, mastarla aynı biçimde olup genellikle 2. şahısla çekilir. Ancak ileride görüleceği gibi emir değişik anlam ve şahıslara göre şekil alır.

1. **Emir kipinin, üç ayrı yoldan ifade edilen şekilleri şunlardır:**
   a) Eylem anlatan fiil:

Come here - *Buraya gel*	Cut it short - *Kısa kes.*
Sit down - *Oturunuz.*	Come in - *İçeriye gelin.*

   b) Olma, varoluş ve durum anlatan **"BE"** fiili:

   Be careful. *Dikkat et.*
   Please be serious. *Lütfen ciddi olun.*

   c) **Have, make ve left ile** kurulu dönüşüm ve ettirgen anlamlı **fiil**:

   Have him clean the floor. *Ona yeri temizlettir.*
   Let her go. *Bırak gitsin.*
   Make them do something. *Bunlara bir şeyler yaptır.*

2. **Emrin olumsuz şekli – The negative form**

   Bir eylemin yapılmamasını istemek için kullanılan emir şeklidir.
   İfadenin başında **'don't'** gelir:

   Don't forget. *Unutma*
   Don't laugh. *Gülme*
   Don't make me laugh. *Beni güldürme.*
   Don't be silly. *Saçmalama.*
   Don't be so sure. *O kadar emin olma.*

3. **Sonunda takısı bulunan emir**

The imperative with a tag to it.

Bazen emir şekillerinin sonuna bir **soru eki** konur. Bu, emrin sertlik derecesini yumuşatırken diğer taraftan emri ikna edici bir biçime sokar.

Bu soru ekleri üç şekli vardır:

Birinci şahıslar için: "**shall we?**"
İkinci şahıslar için: **will you?**
Olumsuz şekli: **won't you?**

Come here, will you? *Buraya gelir misin?*
Take care of yourself, won't you? *Kendine iyi bak, olmaz mı?*
Write soon, won't you? *Mektubu geciktirme, olmaz mı?*
Don't lose it, will you? *Onu kaybetme, olur mu?*
Do come in, won't you? *İçeriye gelmez misiniz?*

EMİR KİPİNİN YATAY ÇİZGİSİ

Emir kipinin yatay çizgisindeki (A) orta noktası samimi bir üslup taşır. (B) ucu ise katı ve hatta tehditkâr bir üslup gösterir. Diğer (C) tarafı ise dilek yolu ile saygılı, yumuşak bir anlatımdan ricaya kadar uzanır.

Emri sertleştiren ve daha kesin bir duruma getiren kalıp ve ifade şekli:	Senli benli ifade noktasıdır. Çok kere kaba kaçar. Kalıp ve ifade şekli:	Sertlik derecesini yumuşatan ve daha saygılı hale sokan kalıp ve ifade şekli:
(B) ⟵	(A)	⟶ (C)
had better... **don't you...** **mind...**	**do** something **don't** do something Kullanıldığı yerler: 1. Arkadaş ve aile efradı arasında 2. Reklamlarda 3. Yol ve yön tarifinde 4. Talimatlarda 5. Bildirilerde 6. Tehlike anında	please... kindly... could you ... do you mind ... won't you... I wonder if... do...

A. EMİR KİPİNİN (A) NOKTASI

Bu kullanım aile efradı ve arkadaşlar arası ve aşağıda göstereceğimiz sayılı hallerde kullanılır.

1) Senli benli ifadelerde:

Forget it. *Unut gitsin.*
Have it your way. *Nasıl istersen öyle yap.*
Come and see for yourself. *Gel kendin gör.*
Try not to be late. *Geç kalmamaya çalış.*

2) Reklamlarda samimi yaklaşım ifadelerinde:

Come to the land of dream! *Rüya diyarına gel!*
Order early! *Siparişlerinizi erken verin!*
Drink X Cola! *X Kolo iç!*
Live your Dream! *Rüyolarını yaşa!*

3) Yol ve yön tariflerinde:

Take the 24B bus. *(24B'ye bininiz.)*
Turn to the right and go straight ahead. *(Sağa dönünüz ve doğru ilerleyiniz.)*
Take the lift to the tenth floor. *(Asonsörle onuncu kata çıkın.)*
Turn left at the lights. *(Işıklardan sola dönün.)*

4) Talimatlarda:

İlaç, araç ve gereçlerin kullanımları hakkında bilgi veren ifadelerde kullanılır:

To soften add water. *Yumuşatmak için su katın.*
Apply a little at a time. *Azar azar sürün.*
Keep in a cool place. *Serin bir yerde muhafaza edin.*
Do not use in hot weather. *Sıcak havalarda kullanmayın.*
To open lid lift lever. *Kopağı açmak için kolu yukarı kaldırın.*

5) Kamuya açık yerlerde emir ve yaksakları gösteren ifadelerde:

No smoking. *Sigara içilmez.*
Parking prohibited. *Park yapılmaz.*
Stop. *Dur.*
Beware of dogs. *Dikkat köpek var.*
No cooking allowed in rooms. *Odalarda yemek pişirilmez.*
In case of fire press button. *Yangın anında düğmeye basın.*
Keep off the grass. *Çimlere basmayınız.*
Do not feed the animals. *Hayvanlara yiyecek atmayınız.*

6) Bildiri Şekilleri

rica için: **be requested**
gereklilik için: **be required**
izin çin: **be allowed**

Participants are requested to register early.
İştirakçilerin erken kayıt olmaları rica olunur.
Second class passengers are not allowed on deck "**A**".
2. sınıf yolcuların "A" güvertesine girmeleri yasaktır.
Visitors are required to get a visitor's card.
Ziyaretçilerin ziyaretçi kartı almaları gereklidir.
Passengers are required to use the over-pass.
Yolcuların üst geçidi kullanmaları gereklidir.

7) Tehlike anında uyarılarda (warning):

Look out! *Dikkat et!*
Help! *Yardım edin!*
Hurry up! *Çabuk olun!*
Mind your heads! *Kafalara dikkat!*
Watch out! *Dikkat et!*
Everyone out! *Herkes dışarı!*

B. EMİR KİPİNİN "B" NOKTASI

Bunlar, emrin katı, sert veya tehditkâr bir nitelik kazandığı durumlarda aldığı şekillerdir. Bu tür durumlarda şu ifadeler kullanılır:

mind...	**don't you...**	**just ...**
had better...	**don't you dare...**	**don't just...**

Mind you don't forget it! *Bunu sakın unutma!*
You had better go. *Gitsen iyi edersin.*
Don't you bring it here! *Onu buraya getireyim deme!*
Don't you dare come near me! *Sakın yanıma geleyim deme!*
Don't just sit there! *Orada öyle oturmasana!*
Just go away! *Buradan git!*
Don't you dare say that again! *Bunu sakın bir daha söyleyeyim deme!*
Just sit down! *Oturuver!*
Don't you believe him! *Sakın ona inanma!*
Just ignore it! *Sen de görmeyiver!*
I shall have to ask you to leave. *Sizden gitmenizi isteyeceğim.*

"had better" İngilizcede bazen sıradan bir öneriyi anlatır.
Bu şekilde kullanılıp kullanılmadığını metne bakarak anlamak mümkündür:
You had better ask the man in charge.
(*En iyisi siz görevliye sorunuz.*)

C. EMRİN NAZİK VE YUMUŞATILMIŞ ŞEKİLLERİ

Emir, bir ucunda saygılı ve yumuşak olmak üzere bir nitelik taşır. Sert gözüken bir emri yumuşatmak için çeşitli yollara baş vurulur. Emrin bu şekli rica ve dilekleri nazikçe iletmekte kullanılır:

will you kindly ...?	do you mind ...?	do ....?
won't you ...?	could you ... ?	I wonder if you could ...

1. Başına rica anlamı taşıyan "**DO**" getirilerek emir daha ikna edici şekle sokulur:

Do sit down. *Oturmaz mısın?*
Do be careful! *Aman, dikkatli olun!*
Do come in. *İçeriye gelmez misiniz?*
Do have one. *Bir tane almaz mısınız?*

2. Lütfen anlamına gelen "**PLEASE**" emri yumuşatan en belirgin sözcüklerdendir.

Please wait here. *Lütfen burada bekleyin.*
Please don't smoke here. *Lütfen burada sigara içmeyin.*
Take a seat, please. *Lütfen oturunuz.*
Could you, please, repeat that? *Bunu lütfen tekrarlayabilir misiniz?*
Please keep it in your room.*Lütfen onu odanızda saklayın.*
Will you please sign here?*Lütfen buraya imza atar mısınız?*

3. **will you?, shall we?, won't you?**gibi soru takıları emre daha ikna edici bir anlatım sağlar.

Don't worry, will you? *Siz merak etmeyin, olmaz mı?*
Do come in, won't you? *İçeriye girmez misiniz?*
Let's start early, shall we? *Erken başlayalım, olmaz mı?*
Write soon, won't you? *Mektubu geciktirme, olmaz mı?*
Let's start early, shall we? *Erken başlayalım, olmaz mı?*
Write soon, won't you? *Mektubu geciktirme olmaz mı?*
Let's complain, shall we? *Şikayette bulunalım, olmaz mı?*
You won't be late, will you? *Geç kalma, olmaz mı?*
You won't tell anyone, will you? *Bundan kimseye söz etme, olmaz mı?*
Let's all insist, shall we? *Hepimiz birden ısrar edelim, olmaz mı?*

D. 1. VE 3. ŞAHISLARI KAPSAYAN EMİR ŞEKİLLERİ

Emirler genellikle 2. Şahıslara (muhataba) yöneliktir.
Ancak bazen emirler 3. Ve 1. Şahısları da kapsar. Bu duruma aşağıdaki kalıplardan faydalanır:

a) **"LET" fiil ile kurulur:**

Let us ... / Let him ...
Let us not ... / Don't let them ...

Let's stop here. *Burada duralım.*
Let's not wait any longer. *Daha fazla beklemeliyim.*
Let's forget it. *Unutalım şunu.*

Let us start early. *Erkenden boşloyolım.*
Let him wait! *Bekleyiversin!*
Let me explain. *İzin verin izah edeyim.*
Don't let her go. *Gitmesine izin verme.*
He won't let her wear that bikini. *Ono o bikiniyi giydirmez.*
Don't let them fool you! *Sizi oldotmosınlor!*
Let him rest. *Bırok dinlensin.*

b) "shall we?"soru takısı ile:

Let us stop here, shall we? *Burada durolım, olmaz mı?*
Let us start early, shall we? *Erkenden başlayalım, olmaz mı?*
Let us all complain, shall we? *Hepimiz birden şikoyette bulunalım, olmaz mı?*

c) Ettirgen anlamlı "**HAVE**" ve "**MAKE**" ile:

Have somebody clean it. *Birisine temizlettir.*
Have somebody you know repair it. *Tanıdığın birisine tamir ettiriver.*
Have the secretary write it for you. *Sekretere yozdırıver.*
Make them do something. *Onlara bir şeyler yoptır.*

E. BELİRLİ KİŞİLERE HİTAP EDEN EMİR (THE VOCATIVE)

Normal olarak emirlerde kişi belirtilmez. Ancak ilgili kişilerin dikkati çekmek üzere emre şahısları veya onların yerini tutan bir zamir getirilir.

Someone, call a doctor! *Birisi doktor çoğırsın!*
You, come here! *Sen, buraya gel!*
Mary, stop that noise! *Mary, kes bu gürültüyü!*
Stop it, you two! *Kesin siz ikiniz!*
Don't let this stop you. *Bu sizi durdurmosın.*
Nobody move! *Kimse kımıldomosın!*
Everyone listen to me. *Herkes beni dinlesin.*

F. EMRİN BELİRLENMESİNDE ZORLAMA FİİLERİ

(THE QUASI İMPERATIVE – VERBS OF COMPULSION)

Emir kipi yanında eylemin zorla ya da zorunlu olarak yapıldığını gösteren bazı fiiller de vardır. Bunlardan önemlileri şunlardır:

be compelled to	*zorunlu olmak*	to be imperative	*zorunlu olmak*
be compulsory	*zorunlu olmak*	compel somebody to	*zorlamak*
be forced to	*mecbur kolmak*	force somebody to	*zorla yoptırmak*
be required	*zorunlu olmak*	require somebody to	*mecbur etmek*
be obliged to	*zorunlu kolmak*	oblige somebody to	*zorunda bırakmak*
stipulate	*şort koşmak*	order somebody to	*emretmek*

You are requested not to interfere. *Müdahale edilmemesi rica olunur.*
They forced me to do it. *Onu yapmaya beni zorladılar.*
We were compelled to kneel. *Bizi diz çökmeye zorladılar.*
They are not required to follow any course. *Bir kursu takip etmeye mecbur değiller.*
Is it compulsory for everybody? *Herkes için mecburi mi?*
We ordered them to carry their dead. *Ölülerini taşımaları için emrettik.*
It is imperative to start immediately. *Hemen başlamak zorunludur.*

G. EMİRDE DÜZENLEME VE TASARLAMA (ARRANGEMENT)

Önceden kararlaştırılmış ya da düzenlenmiş bir durumu veya buyruğu muhataba aktaran bir kuruluştur. Bu kullanımı aynı zamanda bir zorunluluk belirtir.

Tek şekli vardır: is/are to...

You are to leave at once. *Burayı derhal terk edecekmişsiniz.*
You are to wait here. *Burada bekleyecekmişsiniz.*
No one is to leave. *Buradan kimse ayrılmoyocok.*
You are not to go anywhere. *Hiçbir yere ayrılmayacaksınız.*
The digging is to start soon. *Hafriyota yakında başlanacak.*
Are they to wait? *Beklesinler mi?*
Is he really to be hanged? *Gerçekten asılacak mı?*

H. EMİR KİPİNDE, BİR EMRİ MUHATABA DEĞİŞİK AÇILARDAN VEYA NUANSLARLA İLETEN KALIPLAŞMIŞ İFADE ŞEKİLLERİDİR.

Bunlardan önemlileri şunlardır:

don't forget to ...	be sure to / that ...
make sure to / that ...	see that ...
try to ...	remember to ...
I want you to...	don't try to ...

By the way, dont forget to lock the door. *Sırası gelmişken, kapıyı kilitlemeyi unutma.*
Make sure it isn't cracked. *Çatlak olmadığından emin ol.*
I want you to sell them. *Onları satmanı istiyorum.*
Don't try to lie to us. *Bize yalan söylemeye kolkışmo.*
Try to understand. *Anlamoya çolış.*
See that everything is in order. *Herşey yerli yerinde olmasına bak.*
Be sure to be here early. *Buraya erkenden gelmeye dikkat et.*
And be careful not to lose it. *Ve onu kaybetmemeye dikkat et.*

I. EMİRLERDE SORU

Emir cümlelerinin doğrudan doğruya soru cümlesine dönüşmesi elbette mümkün değildir. Ancak emrin kimin tarafından verildiği yerine getirilip getirilmeyeceği öğrenilmek istenildiğinde emir cümleleri bir takım yapısal değişikliklerle soru cümlesine çevrilir.

Who told them to leave the bus? *Otobüsü terketmelerini kim söyledi?*
When is he to phone? *Koçta telefon etsin?*
When do you want him to see you? *Sizi ne zaman görsün?*
Who are they to see there? *Orada kimi görsünler?*
Why mustn't they touch anything? *Neden hiçbir şeye dokunmamaları gerekiyor?*
Are they to wait? *Beklesinler mi?*
Are they not to go there? *Oraya gitmesinler mi?*
Are we to wait for you? *Sizi bekleyelim mi?*
What does he want them to do? *Ne yapmolarını istiyor?*
Who wanted you to sell your shares? *Hisselerini satmanı kim istedi?*

74 THE SUBJUNCTIVE - İSTEK/DİLEK KİPİ

Bir işin olması ya da yapılmasına dair bir dilek veya istek anlatan fiil şekli. İstek kipinin şekilleri.

1. Formal type (Temel biçimsel şekli)

a. Mastar şekli ile aynıdır.
b. Üçüncü şahıs şekli asla "s" eki almaz.

Sadece yazı dili ve resmi dile özgü bu şekil, dilek anlamı içeren aşağıdaki fiillerle birlikte kullanılır:

advise	*öğütlemek*	ask	*istemek*	prefer	*tercih etmek*
command	*emretmek*	demand	*istemek*	propose	*önermek*
forbid	*yasaklamak*	insist	*ısrar etmek*	request	*istemek*

He insists that Bill come too. *Bill'in de gelmesinde ısrar ediyor.*
I propose this matter be closed. *Bu konunun kapanmasını öneriyorum.*
I insist that she apologize. *Özür dilemesinde ısrar ediyorum.*
I demand that he be punished. *Cezalandırılmasını talep ediyorum.*

Dilek kipi (the subjunctive) ile Haber Kipi (the indicative) arasındaki farklar:

Haber kipi anlatımda fiil şekli:
I know that Bill often comes here.
This matter is closed. *Bu konu kapanmıştır.*

Ancak, Türkçede gerçek istek kipi şekli,

Allah senden razı ola!
Allah cümlemizi ıslah eyleye!

günümüz Türçesinde yerini,

Allah senden razı olsun!
Allah cümlemizi ıslah eylesin!

şekline bırakmışsa, İngilizcede de dilek kipinin biçimsel temel şekli yerini should'a bırakmıştır:

I insist that nothing should be done for the moment.
(*Şimdilik hiçbir şey yapılmamasında ısrar ediyorum.*)
He insists that Bill should come too. (*Bill'in de gelmesinde ısrar ediyor.*)
I asked that her name should be added to the list. (*Adının listeye konulmasını istedim.*)

2. "It"le kurulu şekli:

Dilek anlamlı içeren aşağıdaki ifadelerle birlikte kullanılır:

It is essential that ...	... zorunludur
It is imperative that ...	... şarttır
It is necessary that ...	... zorunludur
It is vital that ...	... hayatidir

It is necessary that the plan be kept secret. *Planın gizli tutulması zorunludur.*
It is essential that he should work with us.*Bizimle çalışması elzemdir.*
It is important that they should not panic. *Paniklememeleri önemlidir.*
It is necessary that the meeting be held.*Toplantının yapılması elzemdir.*

3. İstek kipinin isimle kullanılışı:

On condition that the factory be closed. (*Fabrikanın kapatılması şartıyla.*)
The demand that the meeting be kept secret. (*Toplantının gizli kalması talebi.*)
A request that the matter be closed. (*Konunun kapatılması hususunda bir istek.*)

4. –ing şekilli isimfiil ile kullanılışı:

I propose opening new branches. *Yeni şubeler açılmasını öneriyorum.*
I suggested selling the farms. *Çiftliklerin satılmasını önerdim.*
I insist on examining the accounts.*Hesapları denetlememhususunda ısrar alıyorum.*

S. Ünlem ve Deyimlerle kullanılışı:

Türkçede olduğu gibi:

Rast gele!
Hayrola!

Bugün İngilizcede de dilek kipi ile kurulmuş birkaç deyim ve ünlem hala mevcuttur:

Heaven forbid!	*Allah korusun!*
Come what may!	*Ne olursa olsun!*
If need be!	*Gerekirse!*
God rest his soul!	*Allah rahmet eylesin!*
God help us!	*Allah yardımcımız olsun!*
So be it!	*Öyle olsun!*

THE HYPOTHETICAL AND THE UNREAL

GERÇEĞİ YANSITMAYAN VEYA TEREDDÜT BELİRTEN ANLATIM KİPİ

Bu kipin ayrıca ikinci önemli görevi çekinceli veya gerçekleşme olanağı az ya da hiç olmayan spekülatif durumları bildirmektir.

Was/ were, might, could, would ...gibi şekiller bu kipte yer aldıklarında geçmiş zamana işaret etmeyip şimdiki zamandan geleceğe doğru geniş bir zaman kapsar.

6. İki türlü kullanılış şekli vardır:

a) Aşağıdaki giriş ifadeleriyle birlikte kullanışı.

If only .....
I wish .....
If .....
It's time .....
In case .....
I'd rather.....

I wish it were true. *Keşke doğru olsa.*
I wish it was possible. *Keşke mümkün olsa.*
If only we could reduce the cost. *Maliyeti bir düşürebilsek!*
If only she would listen. *Bir söz dinlese!*
If you could change something what would it be? *Bir şeyi değiştirebilsen neyi değiştirirdin?*
If I were you ... *Yerinizde olsam ...*
It's time we did some work. *İş yapmanın zamanı geldi de geçiyor.*
I'd rather you were present too. *Senin de bulunmanı tercih ederim.*
I would rather you didn't stay. *Kalmamanı tercih ederim.*
It's time somebody told her the truth. *Birinin ona gerçeği söylemesinin zamanı geldi de geçiyor.*

b) Giriş sözcükleri olmadan bu anlamı doğrudan doğruya veren ifade şekilleri:

I wouldn't know. *Bilemiyeceğim.*
I would come if I could. *Gelebilsem gelirdim.*
We could stay at a hotel. *Her halde bir otelde kalabiliriz.*
They might accept. *Bakarsın kabul ederler.*
I might just as well stay at home. *Evde otursam da farketmez.*
Wouldn't that be wrong? *Acaba yanlış olmaz mı?*
Could it be your're mistaken? *Sakın yanılmayasın?*
It could be ready in six months. *Muhtemelen altı ayda hazır olur.*
We might have to work at night. *Bakarsın gece çalışmak zorunda kalabiliriz.*
He thinks he might be useful. *Yardımı dokunabileceğini sanıyor.*

75 FİİLLERDE ZAMAN: GENİŞ ZAMAN
Tense Forms: The Simple Present

Bu zaman adeta zaman üstü bir anlatımı karşılar. Dolayısıyla değişmez gerçekleri, alışkanlıkları, kişilik ve karakter özelliklerini bildirir.

A. YAPILIŞ ŞEKİLLERİ

a) **Mastarla aynı biçimdedir:**

They buy and sell cars. *Onlar araba alıp satar.*

Ancak 3. Tekil şahısta fiil -s eki alır:

He buys and sells cars. *O araba alıp satar.*

b) **3. Şahıs yazılış şekilleri**

ss, sh, ch ve x ile biten fiiller -s yerine -es eki alır:

watch	*gözetlemek*	he watches
kiss	*öpmek*	he kisses
smash	*kırmak*	he smashes
mix	*karıştırmak*	he mixes

Bir sessiz ve -y ile biten fiillerde önce (y) harfi (i) ye dönüştürülür sonra -es eki getirilir:

carry	*taşımak*	he carries
ferry	*taşımak*	he ferries
bury	*gömmek*	he buries
study	*okumak*	he studies

İstisnalar: plays, obeys, says, lays, buys vs ...

B. OKUNUŞ ŞEKLİ:

1. c.f.k.p.t harf veya sesleriyle biten fiillere eklendiğinde "s" telaffuz edilir:

admits [ıdmıts]	laughs [la:fs]
breaks [breyks]	prints [prints]
drops [drops]	aches [eyks]

2. b.d.g.l.m.n.r.w.v.y harfleriyle biten fiillerde "z" okunur:

adds [edz]	owns [ounz]
allows [ılauz]	kills [kilz]
brags [bregz]	plans [plenz]
	plays [pleyz]

3. s. sh. ch. x. z. harfleriyle biten fiiller de "iz" okunur.

seizes [si:ziz]	catches [kettşiz]
rushes [raşiz]	taxes [teksiz]
passes [pa:siz]	

4. Sesli bir harfle biten fiil duruma göre (iz) (uz) (ayz) ve (ouz) okunur:

sees [si:z]	cries [krayz]
tries [trayz]	echoes [ekouz]
judges [cacız]	issues [işyuz]

C. KULLANILDIĞI YERLER

1. Yer veya zaman zarfı almaksızın:

Only dogs bark. *Yalnız köpekler havlar.*
We eat to live. *Yaşamak için yemek yeriz.*
My sister plays the piano. *Kız kardeşim piyano çalar.*
Not all birds fly. *Bütün kuşlar uçmaz.*
All roads lead to Rome. *Bütün yollar Romaya gider.*

2. Yer zarfları ile:

Bu kuruluşta geniş zamanla kurulu eylemlere bu anlamı veren, cümlede bu yer zarflarıdır.

She usually sits in the lobby. *Genellikle lobide oturur.*
We live in a small flat. *Küçük bir dairede oturuyoruz.*
The sun rises in the East. *Güneş doğudan doğar.*
Their servants eat in the kitchen.*Hizmetçileri mutfakta yer.*
They sleep on the ground. *Yerlerde yatalar.*

3. Zaman zarfı ile:

Bu kuruluşta geniş zamanla kurulu eylemlere bu anlamı veren, cümlede bu zaman zarflarıdır. Bu tür zaman zarflarının en yakın olanları şunlardır:

always	*daima*	often	*sık sık*
every ...	*her ...*	rarely	*nadiren*
frequently	*sık sık*	seldom	*çok seyrek*
hardly	*hemen hemen hiç*	usually	*genellikle*
once a ...	*... de bir*	never	*asla*

My holiday begins in June. *Tatilim Haziran'da başlar.*
We have chicken once a week. *Haftada bir tavuk yeriz.*
I wind the clock once a month. *Saati ayda bir kurorım.*
I wash my hair every morning. *Saçımı her sabah yıkarım.*
My father shouts when he is angry. *Babam kızınca bağırıp çağırır.*
I never speak when my mouth is full. *Ağzım doluyken asla konuşmam.*

4. Gösteri ve spor olaylarının naklinde:

I place the pan on the fire and .... *Tencereyi ateşin üstüne koyuyorum ve...*
The curtain rises slowly and .... *Perde yavaşça açılıyor ve ....*

S. Bazı klişeleşmiş ifadelerde:

I hear you've bought a new car.*Duyduğuma göre yeni bir araba almışsın.*

6. Gelecek için yapılan kesin ayarlamalarda:

The plane leaves at nine. *Uçak dokuzda kalkıyor.*
We begin on Monday. *Pazartesi başlıyoruz.*
They start work on Friday. *İşe Cuma günü başlıyorlar.*

D. GENİŞ ZAMANDA SORU (The Question Form)

1. Evet/ Hayır gerektiren şekli (The Yes/ No Question)

Yapısında can, will, is ...gibi yardımcı fiil bulunmayan geniş zamanlı cümlelerde soru şekli do/does getirerek yapılır.

Do you speak English?	*İngilizce konuşuyor musunuz?*
Does it apply to us?	*Bizimle ilgili mi?*
Do they stay long?	*Fazla kalıyorlar mı?*
Does she play the piano?	*Piyano çalar mı?*
Do lions live in Asia?	*Aslan Asya'da yaşar mı?*

2. Bilgi isteyen soru (The Information question)

When do you have breakfast? *Kahvaltıyı ne zaman yaparsınız?*
Where does Mary go every morning? *Mary her sabah nereye gider?*
What time does it get dark?*Hava saat kaçta kararır?*
What difference does it make?*Ne fark eder?*
How long does it take by train?*Trenle ne kadar sürer?*
What do they eat?*Bunlar ne yer?*

What ve who cümlede özne durumunda ise, o cümlede soru şekilleri "do/does" kullanılmaz.

Who teaches you maths? *Size kim matematik öğretiyor?*
Who spreads these rumours? *Bu söylentileri kim yayıyor?*
Who lives here? *Burada kim oturuyor?*
What flies but isn't a bird? *Uçtuğu halde kuş olmayan nedir?*

E. OLUMSUZLUK

Yapısında shall, can, are ... gibi yardımcı fiillerden biri bulunmayan geniş zamanlı cümlelerde olumsuzluk, do not/does not ile yapılır.

He doesn't live here. *Burada oturmuyor.*
They don't smoke. *Onlar sigara içmez.*
It does not matter. *Pek önemi yok.*
It does not fit. *Uymuyor.*
He doesn't understand you. *Sizi anlamıyor.*

F. 'DO' İLE PEKİŞTİRİLMİŞ GENİŞ ZAMAN (Emphatic construction with "do")

Bir eylemi vurgulamak için asıl fiille birlikte "do" fiili kullanılabilir.
Yalnız olumlu ve soru şekli olan bu pekiştirme biçimi, şüphe karşısında özellikle konuşma dilinde bir şüphe veya tereddüt ihtimalini ortadan kaldırmak için kulanılır.

I do love her. *Ben onu gerçekten seviyorum.*
I do wish you were more polite. *Keşke biraz daha saygılı olsan.*
I do want it. *Elbette ki onu istiyorum.*
You do amaze me. *Beni gerçekten şaşırtıyorsun.*
He does come here, but not often. *Buraya gelmesine gelir de, pek sık değil.*

"DO" pekiştirme fiili Geniş Zaman dışındaki zamanlarda da kullanılır:

I did see her. *Onu gerçekten gördüm.*
What did happen there? *Orada tam olarak neler oldu?*
Do be careful! *Aman dikkatli olun!*
Do make an effort! *Ne olur gayret edin!*

76 SÜREKLİLİK ŞEKLİ "-ing" OLMAYAN FİİLLER - NON-CONCLUSIVE VERBS

İngilizcede birçok fiilin süreklilik şekli "-ing" yoktur. Bunların sürekli zaman şekilleri *biçimsel* olarak *geniş zaman* (Simple Present) şekilleriyle karşılanır.

Örneğin:
İrade dışında gerçekleşen hear (duymak) ve see (görmek) eylemlerin sürekli biçimi yoktur:

Do you hear anything?*Bir şey duyuyor musun?*
Do you see what I see? *Gördüğümü sen de görüyor musun?*

Oysa:
Listen (dinlemek) ve look (bakmak) fiilleri bir iradeye bağlı olarak yapılan eylemlerdir, dolayısıyla sürekli biçimleri vardır.

What are you looking at?*Neye bakıyorsun?*
No one is listening to you!*Seni dinleyen yok.*

Ancak, bu kural yalnız çekimli fiiller için geçerlidir. Zarf fiil ve sıfat fiiller, özellikle bağımsız öğe kuruluşunda (Absolute Construction) süreklilik şekli **-ing** alırlar:

Knowing that he hated cats, ...*Kedilerden nefret ettiğini bildiğimden, ...*
Thinking it was yours, ...*Senindir diye, ...*
Seeing that he did't answer, ... *Cevap vermediğini görünce, ...*
Not knowing what to do, ... *Ne yapacağımı bilmediğimden, ...*
Fearing a reprisal, ... *Bir misillemeden korkarak, ...*

Bu tür fiilleri şöyle guruplayabiliriz:

1. Duyu ve duygu filleri:

adore	*bayılmak*	hear	*duymak*	see	*görmek*
care	*umursamak*	love	*sevmek*	smell	*koklamak*
dislike	*hoşlanmamak*	prefer	*tercih etmek*	detest	*nefret etmek*
fear	*korkmak*				

I love my job.*İşimi seviyorum.*
I adore walking in the rain.*Yağmur altında yürümeye bayılıyorum.*
It smells terrible. *Berbat kokuyor.*
I don't know who he is. *Kim olduğunu bilmiyorum.*

2. Düşünce ifade eden fiiller:

admit	*kabul etmek*	agree	*kabul etmek*	doubt	*şüphe etmek*
believe	*inanmak*	desire	*arzulamak*	like	*beğenmek*
forgive	*affetmek*	hope	*ümitetmek*	understand	*anlamak*
know	*bilmek*	wish	*dilemek*	trust	*güvenmek*
remember	*hatırlamak*	forget	*unutmak*	deny	*inkaretmek*
				want	*istemek*

I remember putting it there. *Oraya koyduğumu hatırlıyorum.*
He doesn't want to come. *Gelmek istemiyor.*
He denies everything. *Herşeyi inkar ediyor.*
I forgive you this time. *Bu sefer seni affediyorum.*
I don't trust them. *Onlara güvenmiyorum.*
I mean the others. *Diğerlerini kastediyorum.*

3. Bir özellik veya durum anlatan fiiller:

fit	*uymak*	indicate	*göstermek*	require	*gerektirmek*
contain	*kapsamak*	involve	*içermek*	seem	*görünmek*
depend	*bağlı olmak*	keep	*boyuna yapmak*	sound	*gibi gelmek*
differ	*farklı olmak*	live	*oturmak*	hold	*almak*
equal	*eşit olmak*	look	*gibi gelmek*	continue	*devam etmek*
				remain	*devam etmek*

It suits me fine. *Benim için uygun.*
It doesn't fit you. *Size yakışmıyor.*
It continues to be a problem. *Bir sorun olmaya devam ediyor.*
They seem so young. *Çok genç görünüyorlar.*
She resembles her uncle. *Dayısına benziyor.*
The situation remains critical. *Durum ciddiyetini koruyor.*

4. "**-ing**" şekli olmayan fiillerin özel hallerde "-ing" şeklini almaları:

a) Asıl anlamları dışında kullanıldıklarında:

I'm **seeing** the doctor today. *Bugün doktora görüneceğim.*
Who **is hearing** the case? *Davaya kim bakıyor?*

b) O an için geçici bir davranış belirtiklerinde:

You **are forgetting** yourself! *Sen nerede olduğunu unuttun galiba!*
You **are imagining** things! *Sen hayal görüyorsun!*
You **are hearing** things! *Sen olmayan sesleri duyuyorsun!*

c) Sık sık tekrarlanan mantıksız ve uygunsuz eylemler için:

He **is always finding** faults. *Durmadan kabahat buluyor.*
You **are always seeing** things. *Sen olmayan şeyleri görüp duruyorsun.*
It **is continuing** to be our worst problem. *En büyük sorunumuz olmaya devam ediyor.*

73 FİİLLERDE ZAMAN – ŞİMDİKİ ZAMAN (SÜREKLİ)
TENSE FORMS: The Present Continuous

Eylemin devam etmekte olduğunu anlatan zamandır.

1. YAPILIŞ ŞEKLİ

Be fiilinin uygun zamanı + -ing şekli:

I am living	*yaşıyorum*
you are living	*yaşıyorsun*
it, he, she is living	*yaşıyor*
we are living	*yaşıyoruz*
you are living	*yaşıyorsunuz*
they are living	*yaşıyorlar*

-ing ekinin yazılış kuralları:

a) Sonları (ie) ve (ue) ile biten fiillerde bu harfler (y) harfine çevrilir:

die	*ölmek*	dying
lie	*yalan söylemek*	lying
argue	*tartışmak*	arguying
sue	*dava etmek*	suying

b) fiil (ee) ile bitiyorsa hiçbir değişiklik yapılmaz.

see	*görmek*	seeing
flee	*kaçmak*	fleeing
referee	*hakemlik yapmak*	refereeing

c) Sessizlerin çift yazılması:

Bir sesli ve bir sessiz ile biten tek heceli fiillerde, o kısa heceyi korumak için sonda gelen harf çift yazılır.

put	*koymak*	putting
swim	*yüzmek*	swimming
sit	*oturmak*	sitting
run	*koşmak*	running

d) C harfi ve [k] sesli ile biten fiiller, bu sesi korumak için (k) harfi alır.

traffic	*kaçakçılık yapmak*	trafficking

e) Birden fazla heceli fiillerde vurgu son hecenin üzerindeyse sondaki harf çift yazılır:

reFER	*ilgili olmak*	referring
preFER	*tercih etmek*	preferring
adMIT	*kabul etmek*	admitting

f) Bir sesli ve yanında (p) veya (l) harfi ile sonlanan fiiller tek heceli olup olmadığına bakılmaksızın (p) ve (l) harfleri çift yazılır:

cancel	*iptal etmek*	cancelling
travel	*seyahat etmek*	travelling
wrap	*sarmak*	wrapping
worship	*ibadet etmek*	worshipping

2. KULLANILIŞ ŞEKLİ

a) Şu anı anlatmakta Şimdiki Zaman:

Anlatılan eylemin konuşma anında devam etmekte olduğunu belirtir:

He is sitting alone. *Tek başına oturuyor.*
They are playing in the garden. *Bahçede oynuyorlar*
It is raining. *Yağmur yağıyor.*
She is watching TV. *Televizyon seyrediyor.*
You are lying. *Yalan söylüyorsun.*

b) Aynı özneye sahip iki eylemin fiilleri birleştirilir:

He is sitting there and he is reading. (*Orada oturuyor ve okuyor.*) yerine:
He is sitting there reading kullanılır. (*Orada oturmuş okuyor.*)

He is standing at the door waiting for you. *Kapıda durmuş sizi bekliyor.*
She is sitting in the garden looking at the birds. *Bahçede oturmuş kuşlara bakıyor.*
She is going round looking for her dog. *Dolaşıp köpeğini arıyor.*

c) Geniş kapsamlı Şimdiki zaman:
(The extended present continuous)

Süreklilik, konuşma esnasının dışına taşarak, birkaç yıl kadarlık bir geniş zaman kapsayabilir:
Bu zamanı anlatmakta kullanılan zarflar şunlardır:

at the present	*halihazırda*	**for the time being**	*şimdilik,*
at the moment	*şimdi*	**nowadays**	*bugünlerde*
this...	*bu...*	**this term**	*bu dönem*

He is working on a new book. *Yeni bir kitap hazırlıyor.*
They are building a huge complex. *Büyük bir kompleks inşa ediyorlar.*
Mary is taking care of the children. *Mary çocukloro bakıyor.*
I'm not using the room at the moment. *Odayı şimdilik kullanmıyorum.*
The baby is walking now. *Bebek şimdi yürüyor.*
He is learning German now. *Şimdi Almanca öğreniyor.*

d) "Kavram filler"in şimdiki zaman şekilleri.

Kavram fiillerin süreklilik biçimleri, onların özel yapıları nedeniyle ayrı bir biçimde oluşturulur:

He may be having lunch. *Belki öğle yemeği yiyordur.*
He must be hiding there. *Orada gizleniyor olmalı.*
Could it be she is bluffing? *Blöf yapıyor olmasın?*
I might as well be talking to the wall. *Duvara konuşuyor olsam fark etmez.*
You should be getting ready. *Hazırlanırsan iyi edersin.*

3. ÖZEL ANLAMDA KULLANILAN ŞİMDİKİ ZAMAN
(SPECIAL USE OF THE PRESENT CONTINUOUS)

a) Rahatsız edici ve sık sık tekrarlanarak can sıkan eylemi anlatır.
Bu gibi ifadelerde belli birkaç zarf kullanılır:

always	*daima, hep*	**continually**	*sürekli olarak*
constantly	*devamlı*	**for ever**	*temelli, daima*

He is **forever** asking questions.	*Sürekli sorular sorar.*
She is **always** eating something.	*Hep birşeyler yer durur.*
They are **constantly** complaining.	*Hep şikayet eder dururlar.*
You are **always** coming late.	*Sen hep geç geliyorsun.*
She is **always** creating problems.	*Durup durup sorun çıkarıyor.*
I'm **always** losing something.	*Ben sürekli birşeyler kaybederim.*

b) Be fiilinin sürekli şekli olan "**being**" söz konusu eylemin yalnız o an için ve kasten yapıldığını anlatır. Bu gibi eylemlere konu olan niteliklerin bazıları şunlardır:

awkward	*münasebetsiz*	**rude**	*kaba*
funny	*gülünç*	**stupid**	*aptal*
friendly	*dost*	**clever**	*akıllı*

He is just **being** clever. *Kendini akıllı sanıyor.*
I'm just **being** helpful. *Yardımcı olmaya çalışıyorum.*
You are **being** rude. *Kabalık ediyorsun.*
He is **being** obstinate. *İnatçılık ediyor.*
I think you're **being** unfair. *Bence haksızlık ediyorsun.*
She is just **being** funny. *Bizimle gırgır geçiyor.*
Aren't you **being** rude? *Kabalık etmiyor musun?*

4. SÜREKLİ "-ing" ŞEKLİ OLMAYAN FİİLLER
(VERBS WİTHOUT THE "-ing" CONTINUOUS FORM)

Know, believe, forgive... gibi birçok fiil şimdiki zamanda '-ing' şekli alamaz. Bunlar Geniş Zaman şekilleriyle karşılanır:

I know. *Biliyorum.*
I don't believe him. *Ona inanmıyorum.*
I forgive him. *Onu affediyorum.*
I don't remember. *Hatırlamıyorum.*
I understand. *Anlıyorum.*
Do you deny it. *İnkar mı ediyorsun.*
He doesn't live here. *Burada oturmuyor.*

78 FİİLLERDE ZAMAN: GEÇMİŞ ZAMAN
TENSE FORMS: The Simple Past

Geçmişte gerçekleşen eylemleri anlatan zamandır.

KULLANILDIĞI YERLER:

a) Geçmişte olup bitmiş eylemler için:

I slept well last night. *Dün gece iyi uyudum.*
I didn't buy it. *Satın almadım.*

b) Geçmişte her zaman yapılan eylemler için:

She spoke very little. *Çok az konuşurdu.*
They travelled a lot. *Çok seyahat ederlerdi.*

GEÇMİŞ ZAMAN ANLAMLI FİLLERDE ŞEKİL:

a) Kurallı şekil (Regular verbs)

Bu fiillerin geçmiş zaman şekilleri fiilin sonuna -ed eklenerek oluşturulur:

to play (*oynamak*): played
to lift (*kaldırmak*): lifted

b) Kuralsız şekil (Irregular Verbs)

İngilizcede 200 yakın fiil yukardaki kurala uymaz:

to know (*bilmek*): knew
to go (*gitmek*) : went

1. THE IRREGULAR VERB (KURALSIZ FİİLLER)

Bu fiillerin kendilerine özel ayrı ayrı geçmiş zaman şekilleri vardır. Ancak, bunlar sanıldığı kadar düzensiz değildirler;belli ses ya da şekil değişikliği gösterirler.

a) Yalın hali, geçmiş zamanı şekli ve sıfat fiil şekli (past participle) farklı olan fiiller:

fall(*düşmek*)	fell	fallen
steal (*çalmak*)	stole	stolen
wear (*giymek*)	wore	worn

b) Üç biçimi de aynı olan fiiller:

bet (*bahse girmek*)	bet	bet
cut (*kesmek*)	cut	cut
hit (*vurmak*)	hit	hit

c) Yalnız 2. ve 3. şekilleri aynı olan fiiller

bend (*eğmek*)	bent	bent
sleep (*uyumak*)	slept	slept
deal (*uğraşmak*)	dealt	dealt

Aşağıdaki liste İngilizcedeki hemen hemen tüm kuralsız fiilleri gösterir. Yaygın olmayan fiiller bir yıldızla ve yalnız sıfat olarak kullanılan 3. şekiller yatık harflerle gösterilmiştir.

Mastar ve Geniş Zaman Şekilleri The Simple Present and the Infinitive Form	**Geçmiş zaman ve spekülatif şekilleri (fiilin 2. şekli) The Simple Past and the Hypothetical**	**Sıfat fiil, sıfat ve durum şekilleri (fiilin 3. şekli) The Past Participle form**
*abide (*uymak*)	abode-abided	abode-abided
arise (*ortaya çıkmak*)	arose	arisen
awake (*uyanmak*)	awoke	awoke
be(*olmak*)	was, were	been
bear (*dayanmak, taşımak*)	bore	borne-*born*
bear (*doğurmak*)	bore	borne
beat (*vurmak*)	beat	beaten
become (*olmak*)	became	become
*befall (*başına gelmek*)	befell	befallen
*beget (*babası olmak*)	begot	begotten
begin (*başlamak*)	began	begun
*behold (*görmek*)	beheld	beheld
bend (*eğilmek*)	bent	*bent*-bended
*bereave (*elinden almak*)	bereaved	bereft-*bereaved*
bid (*emretmek*)	bade	bidden
bid (*fiyat teklif etmek*)	bit	bid
bet (*bahse girmek*)	bet-betted	bet (para) - betted
bide (*kollamak*)	bode	bode
bind (*bağlamak*)	bound	bound
bite (*ısırmak*)	bit	bitten
bleed (*kanamak*)	bled	bled
bless (*takdis etmek*)	blessed	blest-*blessed*
blow (*esmek*)	blew	blown
break (*kırmak*)	broke	broken
breed (*yetiştirmek*)	bred	bred
bring (*getirmek*)	brought	brought
broadcast (*yayın yapmak*)	broadcast	broadcast
build (*inşa etmek*)	built	built
burn (*yanmak-yakmak*)	burnt - burned	*burnt*-burned
burst (*patlamak*)	burst	burst
buy (*satın almak*)	bought	bought
cast (*fırlatmak*)	cast	cast
catch (*yakalamak*)	caught	caught
*chide (*azarlamak*)	chid	chid
choose (*seçmek*)	chose	chosen
*cleave (yarmak)	clove-cleft	cloven-*cleft*
cling (*sıkı sıkı tutmak*)	clung	clung
clothe (*giydirmek*)	clothed-clad	clothed-clad
come (*gelmek*)	came	come
cost (*mal olmak*)	cost	cost
creep (*sürünmek*)	crept	crept
cut (*kesmek*)	cut	cut
deal (*uğraşmak*)	dealt	dealt
dig (kazmak)	dug	dug
do (*yapmak*)	did	done

draw (*çizmek*)	drew	drawn
dream (*düş görmek*)	dreamt	dreamt
drink (*içmek*)	drank	drunk
drive (*araba sürmek*)	drove	driven
dwell(*oturmak*)	dwelt	dwelt
eat (*yemek*)	ate	eaten
fall (*düşmek*)	fell	fallen
feed (beslemek)	fed	fed
feel (*hissetmek*)	felt	felt
fight (*dövüşmek*)	fought	fought
find (*bulmak*)	found	found
flee (*kaçmak*)	fled	fled
fling (*fırlatmak*)	flung	flung
fly (*uçmak*)	flew	flown
forbid (*yasaklamak*)	forbade	forbidden
forgive (*bağışlamak*)	forgave	forgiven
*forsake (*bırakmak*)	forsook	forsaken
freeze (*donmak*)	froze	frozen
get (*elde etmek*)	got	got-gotten (USA)
gild (*altınla süslemek*)	gilded-gilt	gilded-*gilt*
give (*vermek*)	gave	given
go (*gitmek*)	went	gone
grind (*öğütmek*)	ground	ground
grow (*büyümek*)	grew	grown
hang (*asmak*)	hung-hanged	*hung*-hanged
have (*sahip olmak*)	had	had
hear (*işitmek*)	heard	heard
*hew (*boltaylo kesmek*)	hewed	hewed-hewn
hide (*saklamak*)	hid	hid-*hidden*
hit (*vurmak*)	hit	hit
hold (*tutmak*)	held	held
hurt (*incitmek*)	hurt	hurt
keep (*korumak*)	kept	kept
kneel (*diz çökmek*)	knelt	knelt
*knit (*birleştirmek*)	knit	knit
knit (*örmek*)	knitted	*knitted*
know (*bilmek*)	knew	known
lay (*koymak*)	laid	laid
lead (*yol göstermek*)	led	led
lean (*abanmak*)	leaned-leant	leaned-leant
leap (*sıçramak*)	leaped-lept	leaped-lept
learn (*öğrenmek*)	learned-learnt	learned-learnt
leave (*bırakmak*)	left	left
lend (*ödünç vermek*)	lent	lent
let (*izin vermek*)	let	let
lie (*uzanmak*)	lay	lain
light (*yakmak*)	lit-lighted	lit-lighted
lose (*kaybetmek*)	lost	lost
make (*yapmak*)	made	made
mean (*demek istemek*)	meant	meant
meet (*karşılamak*)	met	met
melt (*erimek*)	melted	melted-*molten*
mow (*çim biçmek*)	mowed	mowed-*mown*

misunderstand (*yanlış anlamak*)	misunderstood	misunderstood
outbid (*pey sürmek*)	outbade-outbid	outbid-outbidden
pay (*ödemek*)	paid	paid
prove (*ispat etmek*)	proved	proved-*proven*
put (*koymak*)	put	put
quit (*terketmek*)	quit-quitted	quit-quitted
read (*okumak*)	read[red]	read[red]
rend (*parçalama*)	rent	rent
rid (*kurtulmak*)	rid	rid
ride (*ata binmek*)	rode	ridden
ring (*zil çalmak*)	rang	rung
rise (*yükselmek*)	rose	risen
run (*koşmak*)	ran	run
saw (*testereyle kesmek*)	sawed	sawed-sawn
say (*söylemek*)	said	said
see (*görmek*)	saw	seen
seek (*aramak*)	sought	sought
sell (*satmak*)	sold	sold
send (*göndermek*)	sent	sent
set (*yerleştirmek*)	set	set
sew (*dikiş dikmek*)	sewed	sewed-sewn
shake (*sallamak*)	shook	shaken
shave (*traş etmek*)	shaved	shaved-*shaven*
shear (*kırpmak*)	sheared-shore	sheared-shorn
shed (*akıtmak*)	shed	shed
shine (parlamak)	shone	shone
shoe (*ayakkabı giydirmek*)	shoed-shod	shoed-shod
shoot (*vurmak*)	shot	shot
shrink (*çekmek*)	shrank-shrunk	shrunk-*shrunken*
shut (*kapamak*)	shut	shut
sing (*şarkı söylemek*)	sang	sung
sink (*batmak*)	sank	sunk-*sunken*
sit (*oturmak*)	sat	sat
slay (*öldürmek*)	slew	slain
sleep (*uyumak*)	slept	slept
slide (*kaymak*)	slid	slid
sling (*asmak*)	slung	slung
slit (*yormak*)	slit	slit
smell (*kokmak, koklamak*)	smelt-smelled	smelt-smelled
*smite (*şiddetle vurmak*)	smote	smiten
sow (*ekmek*)	sowed	sowed-*sown*
speak (*konuşmak*)	spoke	spoken
speed (*hızla gitmek*)	sped-speeded	sped
spell (*harflerini saymak*)	spelled-spelt	*spelt*-spelled
spend (harcamak)	spent	spent
spill (*dökmek*)	spilt-spilled	spilt-spilled
spin (*dönmek*)	spun	spun
spit (*tükürmek*)	spat	spat
spoil (*bozulmak*)	spoiled-spoilt	*spoilt*-spoiled
spread (*yayılmak*)	spread	spread
spring (*sıçramak*)	sprang	sprung
stand (*ayakta durmak*)	stood	stood
steal (*çalmak*)	stole	stolen

stick (*yapışmak*)	stuck	stuck
sting (*sokmak-arı-*)	stung	stung
stink (*pis kokmak*)	stank	stunk
stride (*uzun adımlarla yürümek*)	strode	stridden-strid
strike (*çorpmak*)	struck	*stricken*-struck
string (*germek*)	strung	strung
strive (*çabalamak*)	strove	striven
swear (*yemin etmek*)	swore	swore
sweep (*süpürmek*)	swept	swept
swell (*şişmek*)	swelled	*swollen*-swelled
swim (*yüzmek*)	swam	swum
swing (*sallomak*)	swung	swung
take (*almak*)	took	taken
teach (*öğretmek*)	taught	taught
tear (*yırtmak*)	tore	torn
tell (*söylemek*)	told	told
think (*düşünmek*)	thought	thought
thrive (*gelişmek*)	throve-thrived	thriven-thrived
throw (*atmak*)	threw	thrown
thrust (*fırlatmak*)	thrust	thrust
tread (*basmak*)	trod	trodden-trod
underbid (*eksiltmek*)	underbid	underbid
understand (*anlamak*)	understood	understood
undertake (*üzerine almak*)	undertook	undertaken
wake (*uyanmak*)	woke-waked	waked-waken
wear (*giymek*)	wore	worn
weave (*örmek-dokumok*)	wove	woven
wed (*evlen(dir)mek*)	wed	wed
weep (*ağlamak*)	wept	wept
wet (*ıslatmak*)	wetted-wet	wet-wetted
win (*kazanmak*)	won	won
wind (*sormak*)	wound-winded	*wound*-winded
wring (*sıkmak*)	wrung	wrung
write (*yazmak*)	wrote	written
withdraw (*çekilmek*)	withdrew	withdrawn
withhold (*esirgemek*)	withheld	withheld
withstand (dayanmak)	withstood	withstood

	He has drunk a lot	**A drunken man**
drink (*içmek*)	a drunken man	*sorhoş bir adam*
	He has drunk a lot.	*Çok içti.*
	They drank a lot	*Çok içtiler.*
sink (*batmak*)	sunken ships	*batık gemiler*
	Has the ship sunk?	*Gemi battı mı?*
spoil (*bozulmak*)	a spoilt child	*şımarık çocuk*
	You have spoiled this child.	*Bu çocuğu şımarttınız.*

It bore no signature. *Hiçbir imza taşımıyordu.*
I burnt all the documents. *Bütün belgeleri yaktım.*
They burned the forests. *Ormanları yaktılar.*
Who woke you up? *Sizi kim uyandırdı.*
I took them to the theatre. *Onları tiyatroya götürdüm.*

2. THE REGULAR VERB (KURALLI FİİLLER)

Kuralsız fiilerin dışında tüm fiillerin**geçmiş zaman şekilleri fiilin** sonuna -ed eklenerek oluşturulur.

to stay (*kalmak*) stayed

They worked day and night. *Gece gündüz çalıştılar.*
Those days we travelled a lot. *O günler çok seyahat ederdik.*
The fruit spoiled in the sun. *Meyve güneş altında bozuldu.*
They melted the gold. *Altını erittiler.*
The fire burned all night. *Ateş bütün gece yandı.*

A) -ed ekinin yazılışı:

SESSİZLERİN ÇİFT YAZILIŞI

Kural çok basit olup binlerce sözcüğün doğru yazılmasına yardımcı olacaktır.

1. Bir sesli ve bir sessiz ile biten tek heceli fiillerde, kısa heceyi korumak için sondaki harf çift yazılır:

to pin (*iğnelemek*)	pinned [pind]
to fit (*uymak*)	fitted [fitid]
to beg (*dilenmek*)	begged [begd]
to rob (*çalmak*)	robbed [robd]
to trap (*tuzağa düşürmek*)	trapped [trapt]

2. Birden fazla heceli fiiller ancak vurguları son heceye rastladığında son harf çift yazılır:

reFER (*müracaat etmek*) reFERRED [ri'fö:d]
adMIT (*kabul etmek*) adMITTED [ed'mitid]

Fakat:

ANswer (*cevap vermek*) ANswered ['ansıd]
ENter (*girmek*) ENtered ['entırd]

3. Bir sesli ve (p) veya (l) ile biten heceye bakmaksızın (p) ve (l) harfi çift yazılır:

travel (*seyahat etmek*) travelled
kidnap (*kaçırmak*) kidnapped
worship (*ibadet etmek*) worshipped
cancel (*iptal etmek*) cancelled

4. (c) harfi ile biten sözcük [k] sesini korumak için ekten önce bir (k) harfi alır:

panic[penik] panicked[penikt]

5. Sondaki (y) harfi (i) harfine dönüşür:

supply (*tedarik etmek*) supplied [saplayd]
fry (*kızarmak*) fried [frayd]
cry (*ağlamak*) cried [krayd]
pay (*ödemek*) paid [peyd]

Ancak (y) harfinden önce bir sesli harf bulunuyorsa (y) harfine dokunulmaz.

obey (*itaat etmek*) obeyed
play (*oynamak*) played

B) **-ed ekinin okunuşu:**

1. Fiil **(d)** veya **(t)** harflerinden biriyle bitiyorsa bu ek **(id)** olarak okunur:

added [edid]	painted [peyntid]
coated [koutid]	headed [hedid]
decided [disaydid]	invited [invaytid]

2. Fiil;**f,k,p,ph,s,sh,ch,x** harflerinden biriyle bitiyorsa bu ek **(t)** olarak okunur:

cooked [kukt]	washed [woşt]
stopped [stopt]	jumped [jampt]
passed [pa:st]	watched [waçt]

Bunlar dışındaki harflerden biriyle bitiyorsa bu ek [d] olarak okunur:

loved [lavd]	long-legged [longlegd]
called [ko:ld]	open-eyed [oupinayd]
begged [begd]	canned [kend]

3. GEÇMİŞ ZAMANDA SORU (THE QUESTİON FORM)

a) Bilgi isteyen soru (Information Question)

İstenilen bilgiye uygun olan sözcüklerden biri ve onu takip eden "**did**" ile oluşturulur:

What did he want? *Ne istiyordu?*
Who did he mean? *Kimi kastetti?*
What did she see there? *Oroda ne gördü?*
What did she mean? *Ne demek istedi?*
Where did you leave it? *Onu nerede bıraktınız?*
Which did he choose? *Hangisini seçti?*

Ancak "what" ve "**who**" cümlede özne yerini tutuyorsa cümle soru şekline konmaz.

Who told you that? *Bunu size kim söyledi?*
What made him angry? *Onu ne kızdırdı?*
What started the fight? *Kavgayı ne başlattı?*
Who sold you that? *Bunu size kim sattı?*

b) Evet/ Hayır gerektiren soru (Yes/ No Question)

Bu tür soru cümleleri 'did' ile başlatılır.

Did he accept? *Kobul etti mi?*
Did he get angry? *Kızdı mı?*
Did you spend all the money? *Bütün parayı harcodın mı?*
Did you find him changed? *Onu değişmiş buldun mu?*
Didn't they believe you? *Sana inanmadılar mı?*
Did you promise you would help? *Yardım edeceğine dair söz verdin mi?*

4. GEÇMİŞ ZAMANDA OLUMSUZLUK

Yardımcı fiiller (couldn't, wasn't, hadn't gibi...)

Dışında kalan fiillerin olumsuz şekilleri fiillden önce "**did not**" getirmek suretiyle yapılır:

We did not find any tickets. *Bilet bulamadık.*
I didn't answer. *Cevap vermedim.*
He didn't dare to. *Cesaret edemedi.*
They didn't believe me. *Bana inanmadılar.*
She didn't use to smoke. *Sigara içmezdi.*

S. "did" ile pekiştirme (The Emphatic Construction)

I did see her. *Onu gerçekten gördüm.*
What did happen? *Tam olarak neler oldu?*
They did try, but .... *Çaba ladıkları muhakkak, fakat ...*
I did warn you. *Ben sizi uyarmıştım.*

6. GEÇMİŞTE SONUÇSUZ KALMIŞ İŞLER (The Unrealized Past)

Bu kuruluş, bir eylemin geçmiş zamanda gerçekleşmeye yaklaştığını ancak gerçekleşmediğini belirtir. Bu anlamı sağlayan fiil yapıları şunlardır:

be about to	*-mek üzere*	mean to	*niyetinde olmak*
be going to	*-mek üzere*	be on the verge of	*neredeyse*
be on the point of	*-mek üzere*	be close to	*-cek gibi olmak*

He was about to open the parcel. *Paketi açmak üzereydi.*
I was close to fainting. *Bayılacak gibi oldum.*
You were going to say something. *Bir şey diyecektiniz.*
I came close to believe him. *Ona inanacak gibi oldum.*
I meant to give it back. *Geri vermek niyetindeydim.*

FİİLLERDE ZAMAN: SÜREKLİ GEÇMİŞ ZAMAN
TENSE FORM: THE PAST CONTINUOUS

Bir eylemin geçmiş zamanda bir süre devam ettiğini belirten fiil şeklidir.

Yapılış şekli:
was/ were –ing
wasn't / weren't –ing

What were you doing there? *Orada ne yapıyordun?*
I'm sorry, I wasn't listening. *Özür dilerim, dinlemiyordum.*
She was wearing an old dress. *Eski bir elbise giymişti.*
Someone was trying to get into the house. *Birileri eve girmeye çalışıyordu.*
At that time he wasn't living here. *O zamanlar burada oturmuyordu.*

79 FİİLLERDE ZAMAN: GELECEK ZAMANI BELİRTME YÖNTEMİ
TENSE FORMS: EXPRESSING THE FUTURE

Gelecek zaman, bir işin gelecekte yapılacağını veya olacağını bildirir.
İngilizcede geleceği ifade etmek için iki yol vardır:

a) Sadece geleceği anlatmak için şekil.
b) Bir niyet, plan ya da tasarının gereği olarak.

1. SADECE GELECEĞİ ANLATAN SIRADAN GELECEK ZAMAN

Eylemin, herhangi bir niyet veya tasarlamanın neticesi olmadığını ve kişinin iradesi dışında olağan bir şekilde gerçekleşeceğini anlatan bir gelecek ifadesidir.

Olumlu şekli	Kaynaşmış şekli	Olumsuz şekli	Kaynaşmış şekli
I shall ...	I'll ...	I shall not ...	I shan't ...
youwill ...	you'll ...	you will not ...	you won't ...
he, she, it will ...	he, she, it'll ...	he, she, it will not	he, she, it won't ...
we shall ...	we'll ...	we shall not ...	we shan't ...
you wil ...	you'll ...	you will not ...	you won't ...
they will ...	they'll ...	they will not ...	they won't ...

Görüldüğü gibi, İngilizcede genel olarak gelecek zaman SHALL ve WILL ile belirtilir. Ancak, ileride göreceğimiz, bunların yerleri anlatmak istediğimiz düşünceye göre değişir:

I'll help you if you want.	*İstersen sana yardım ederim.*
I won't allow it.	*Buna izin veremem.*
I'll wait for you.	*Sizi bekleyeceğim.*
You **shall** get your money back.	*Paranı geri alacaksın.*

Diğer taraftan, her iki şeklin ('ll) ile ifade edilmesi bu geleneksel farkı ortadan kaldırmıştır. Şahıslarda shall/will ayırımı daha çok İngiltere için geçerlidir.

a) Kişinin iradesi dışında gerçekleşecek işler için:

How old will she be next week?	*Gelecek hafta kaç yaşında olacak?*
The sun will set soon.	*Güneş yakında batacak.*
We shall all be there.	*Hepimiz orada olacağız.*
I shall be at home until noon.	*Öğlene kadar evde olacağım.*
We shan't have time.	*Zamanımız olmayacak.*
He won't believe you.	*Size inonmayacak.*
I shall be sixteen tomorrow.	*Yarın onaltı yaşında olacağım.*

b) Yapılacak sıradan işler için:

We shall go fishing on Sunday.	*Pazar günü bolığo çıkacağız.*
I shan't stay long.	*Pek fazla kalmayacağım.*
They will love this film.	*Bu filme bayılacaklar.*
We shall see soon.	*Yakında göreceğiz.*

2. ÖZEL KULLANILIŞ ŞEKİLLERİ

Salt gelecek zaman yanında söz verme, kararlılık, ret... gibi anlamlarda içeren bir gelecek ifadesidir. Ancak bu durumda bir öncekinin aksine cümlede ters diziliş söz konusudur:

Olumlu şekli	Kaynaşmış şekli	Olumsuz şekli	Kaynaşmış şekli
I will	I'll	I will not	I won't
You shall	you'll	you shall not	you shan't
he, she, it shall	he, she, it'll	he, she, it shall not	he, she shan't
we will	we'll	we will not	we won't
you shall	you'll	you shall not	you shan't
they shall	they'll	thay shall not	they shan't

You shall have what you want. *İstediğini alacaksın.*
They shall pay. *Ödeyecekler.*
I will do it for you. *Sizin için yaparım.*
I'm sorry but I will not come. *Üzgünüm ama gelemeyeceğim.*
You shall sit here and listen. *Burada oturup dinleyeceksin.*
Don't worry, he shall pay you. *Merak etmeyin size parayı ödeyecektir.*
They shall all be punished. *Hepsi cezalandırılacak.*
I'll tell you one day. *Bir gün sana söylerim.*

3. SÜREKLİ GELECEK ZAMAN (THE FUTURE CONTINUOUS)

a) Yapılış şekilleri:

I shall be ... ing	we shall be ... ing
You will be ... ing	you will be ... İng
he, she, it will be ... ing	they will be ... ing

b) Kullanım yerleri:

1. Eylemin bir süre devam edeceğini belirtir:

As from tomorrow I shall be living in Ankara. *Yarından itibaren Ankarada yaşayacağım.*
It will be probably raining. *İhtimalen yağmur yağıyor olacak.*
I'll be sitting next to the chairman. *Başkanın yanında oturuyor olacağım.*

2. Bazen çok yakın bir geleceği belirtir:

I'll be going soon. *Yakında gidiyorum.*
We shall be having tea in a minute. *Birazdan çay içeceğiz.*

"Will" ile kurulu soru şekilleri, İngilizcede iki farklı anlam ifade eder:

Will you stay with us?

1. Bir isteğin ifadesi olur: Bizimle kalır mısınız?
2. Basit bir zaman sorusu olabilir: Bizimle kalacak mısınız?

Bu nedenle, gelecek zaman karışıklığa meydan vermemek için, **zaman sorusu sürekli biçimde kurulur:**

Will you be staying with us? *Bizimle kalacak mısınız?*
Will you be visiting them? *Onları ziyaret edecek misiniz?*
Will you be waiting for us? *Bizi bekleyecek misiniz?*
Will you be passing by the bank? *Bankanın oradan geçecek misiniz?*

4. NİYET BELİRTEN GELECEK ZAMAN (Future with intention)

a) Yapılış şekli:

I am going to ...	we are going to ...
you are going to ...	you are going to ...
he,she,it is going to ...	they are going to ...

b) Kullanıldığı yerler:

1. Niyetlenilmiş bir işin yerine getirileceğini ifade eden bir gelecek için kullanılır:

I'm going to be a doctor. *Doktor olacağım.*
Are you going to stay? *Kalıyor musunuz?*
He is going to be promoted. *Terfi edilecek.*
I'm not going to tell them anything. *Onlara hiçbir şey söylemeyeceğim.*
Surely, you're going to do something about it.
Bunun için, elbette birşeyler yapacaksınız, değil mi?

2. Yakın geleceği belirten zarflarla yakında yapılacak işler için kulanılır:

Today they are going to visit Topkapı. *Bugün Topkapı'yı gezecekler.*
She is going to see the doctor tomorrow. *Yarın doktoru görecek.*
I'm going to rest a little. *Biraz dinleneceğim.*

3. Hemen yapılacak işler için kullanılır:

I'm going to tell you something. *Sana bir şey anlatacağım.*
I'm going to read you a letter. *Size bir mektup okuyacağım.*
What are you going to do with it? *Onunla ne yapacaksınız?*
I think she's going to faint. *Sanırım bayılacak.*
It's going to rain. *Yağmur yağacak.*
I'm going to ask you a simple question. *Size basit bir soru soracağım.*

Yukarıdakilerin dışında çok yakın gelecek için kullanılan diğer deyim ve ifade şekilleri:

En yaygın olanlar şunlardır:

be about to	*-mek üzere*	be on the verge of	*eşiğinde olmak*
be on the point of	*-mek üzere*	be close to becoming	*-mek yolunda olmak*
mean to	*niyetinde olmak*	be on the brink of	*-in eşiğinde olmak*

They are about to dive. *Suya atlamak üzeredirler.*
She is on her way to becoming a star. *Bir yıldız olma yolunda.*
I mean to sign it. *Onu imzalamak niyetindeyim.*
They are on the brink of bankrupcy. *İflasın eşiğindedirler.*

4. Belirtilere göre bir sonuca kaçınılmaz gözüyle bakıldığında kullanılır:

It's going to hit the tree. *Ağaca çarpacak.*
It's going to break. *Kırılacak.*
It's not going to stop here. *Burada durmayacak.*
One day he is going to find himself in prison. *Bir gün kendisini hapiste bulacak.*

S. ÖNCEDEN TASARLANMIŞ BİR PLANA DAYALI GELECEK
(Future Arrangement)

Bir program dahilinde yapılması tasarlanmış olan işler için kullanılır.

a) Yapılış şekli:

1. Şimdiki zaman kullanılış (The present continuous used to express the future)

   İfadelere **gelecek zaman** anlamı **gelecek anlamlı zarflar** veriyor.
   Bunlar cümlede eksik olmaz.
   Diğer taraftan, en çok aşağıdaki hareket fiilleriyle kurulu olur:

arrive	*varmak*	go	*gitmek*
come	*gelmek*	leave	*hareket etmek*
fly	*uçmak*	start	*başlamak*

   They are coming tonight. *Bu gece gelecekler.*
   Jane is coming back on Friday. *Jane Cuma gönü dönüyor.*
   I'm seeing the doctor next week. *Doktora gelecek hafta görüneceğim.*
   I'm staying in London for a week. *Londra'da bir hafta kalacağım.*

2. Geniş zaman kullanılışı (The Simple Present used to express the future) özelikle sehayat düzenlemeleri için kullanılır.

   The plane leaves at eight. *Uçak sekizde hareket edecek.*
   We start tomorrow. *Yarın başlıyoruz.*
   Who begins first? *İlk kim başlayacak?*
   When do we start? *Ne zaman başlıyoruz?*

6. GEÇMİŞTE GELECEK (FUTURE IN THE PAST)

Geçmite belirli bir zamandan sonra meydana gelecek eylemleri ifade eder.
Yapılış özellikleri:
Bu zaman kuruluşu hiçbir şekilde tek başına kullanılmaz. Bir yan cümlecik olarak genellikle şu fiillerle birlikte kullanılır:

know	*bilmek*	say	*söylemek*	tell	*söylemek*
be sure	*emin olmak*	hope	*umut etmek*	think	*sanmak*

Daima would ve was going to ile kurulu olur:

I knew you would like it. *Beğeneceğinizi biliyordum.*
I didn't say I would come. *Geleceğimi söylemedim.*
I thought they were going to wait for us. *Bizi bekleyeceklerini sandım.*
He said he would have finished by eight. *Sekizden önce bitirmiş olacağını söyledi.*
They didn't think we would win. *Kozonacağımızı düşünmediler.*
I was sure it was going to snow. *Kor yoğocoğından emindim.*

7. PLANLANMIŞ FAKAT GERÇEKLEŞMEMİŞ
(Intended but unrealized action in the past)

Geçmişte yapılması planlanmış fakat niyet aşamasında kalmış işler daima was/were going to ile kurulur:

He was going to let us know, but didn't. *Bize haber verecekti fakat vermedi.*
I was going to sent it, but.... *Onu gönderecektim ancak ....*
Wasn't she going to clean the rooms. *Odaları temizlemeyecek miydi?*
We were going to have coffee! *Hani kahve içecektik!*
Weren't you gonig to come at six? *Altıda gelmeyecek miydin?*

Aşağıdaki fiiller Geçmiş Öncesinde (**Past Perfect**) kullanıldığında kendileriyle birlikte kullanılan eylemin gerçekleşmediğini anlatırlar.

expect	*beklemek*	**mean**	niyet etmek
hope	*ümit etmek*	**suppose**	zannetmek
intend	*niyette olmak*	**want**	istemek

I had supposed they would change.	*Değişeceklerini sanmıştım.*
I had hoped they would stop drinking.	*İçkiyi bırakacaklarını ummuştum.*
I had intended to give it back.	*Onu geri vermek niyetindeydim.*
I had meant to teli you.	*Size söylemek niyetindeydim.*
I had thought they would apologize.	*Özür dileyeceklerini sanmıştım.*

8. GEÇMİŞTE YAPILMASI PLANLANMIŞ BİR İŞİN GERÇEKLEŞTİĞİNİ ANLATAN KURULUŞ (Non-intended but realized action in the past)

Bu anlamdaki cümleler daima olumsuz şekilde düzenlenir. Tek şekli vardır:
wasn't / weren't going to

I wasn't going to go, but ... . *Gitmeyecektin, fakat ... .*
We were not really going to stay, but we had to. *Aslında kalmoyocoktık, oma mecbur kaldık.*
You weren't going to give him any money, what happened? *Ona para vermeyecektin, ne oldu?*
You weren't going to accept the invitation! *Hani dovetiyeyi kabul etmeyecektin!*

9. AYARLANMIŞ GELECEK (Arranged Future)

a) Tasarlanmış veya kararlaştırılmış işleri bildiren bir kuruluştur. Basında çok kullanılan bir ifade şeklidir. Tek şekli vardır: **is / are to**

They are to be married in June. *Haziranda evleniyorlor.*
We are not to start yet. *Henüz boşlayamayacağız.*
Parliament is to meet next week. *Parlamento gelecek hafta toplanıyor.*
They are to be shot at dawn. *Şafakta kurşuna dizilecekler.*
Work is to start in summer. *Çalışma yazın başlayacak.*
He is to visit Turkey soon. *Yakında Türkiyeyi ziyaret edecek.*

b) Geçmişte kaderin gelecek için hazırladığı yazgıyı belirtir. Tek şekli vardır:
was / were to

She was never to see the day. (*O günü asla görmeyecekti.*)
It was to be his last speech. (*Son konuşması olacaktı.*)
He was to die on the same road. (*Aynı yolda ölecekti.*)
She was to be killed in a car accident a few days later.
(*Birkaç gün sonra bir araba kozosında can verecekti.*)

10. SORU ŞEKİLLERİ

a) EVET / HAYIR GEREKTİREN SORU ŞEKLİ (Yes / No Question form)

Gelecek zamanın soru şekilleri, diğer zamanların soru şekillerine göre değişik bir çok özellik gösterir. Bu nedenle aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

Sorularda şahıs sorunu:

will you .... ile başlayan soruların, bir soru cümlesi mi, yoksa bir rica ifadesi mi olduğu yalnız şekilden anlaşılamaz:

Will you shut the door?

bir rica: Kapıyı kapatır mısınız?
bir soru: Kapıyı kapatacak mısınız?

Bundan dolayıdır ki, bu iki anlatım farklı şekillerle ayırt edilir:

ricalarda: **Will you shut the door?**
sorularda: **Shall you shut the door?**

Shall we have time for tea? *Çay içmeye vaktimiz olacak mı?*
Shall you by it? *Onu satın alacak mısın?*
Will you be eating? *Yemekte mi olacaksın?*
Will she agree? *Kabul edecek mi?*
Will I be rich? *Zengin olacak mıyım?*

b) **BİLGİ GEREKTİREN SORU ŞEKLİ (Information Question)**

What will it be used for? *Neye yarayacak?*
What will the questions be like? *Sorular nasıl olacak?*
Who is to go? *Kimin gitmesi gerekiyor?*
Who is going to pay for this? *Bunu kim ödeyecek?*
What shall we do now? *Şimdi ne yapacağız?*
Where are you going to leave it? *Onu nerede bırakacaksın?*
What excuse shall I give? *Ne mazeret göstereyim?*
Who will you show it to? *Onu kime göstereceksin?*

GELECEK ZAMAN DIŞINDA KULLANILAN WILL / SHALL VE WOULD

(kavram ve deyim gücündeki kullanımları)
The modal and the idiomatic use of will / shall and would
(WILL / SHALL AND WOULD NOT USED FOR TENSE PURPOSE)

İngilizcede **will / shall ve would** sadece gelecek zaman belirtmez, bunun yanında birçok kavramı belirtmek için de kullanılır. Bu gibi kullanımlar şunlardır:

hatada ısrar	The key won't open. *Anahtar açmıyor.* He will always be late. *illaki geç kalacak.* If you will drink that poison ... *Sen bu zehri illa içeceksen ...* We tried hard, but she won't accept. *Çok denedik fakat kabul etmiyor.* Say what you will, he'll do it. *Sen ne söylersen söyle, o yine yapacoğını yapacaktır.*
davet	Won't you have some more. *Biraz daha almaz mısınız?* Would you like to walk a bit? *Biraz yürümek ister misiniz?* How would you like your coffee? *Kahveniz nasıl olsun?*
kuvvetli tahmin ve sonuç çıkartma	I suppose you will have met Dr Bohr. *Sanırım, Dr. Bohr ile tanışmışsınız.* This will be the postman. *Bu postacı olsa gerek.* This will be the address. *Adres bu olmalı.* You will have seen him at the meeting. *Onu toplantıda görmüşsündür.*

	Olumsuz şekli (can't) ile ifade edilir: It can't be mother. *Bu annem olamaz.*
tehdit	You **shall** pay for this. *Bunu ödeyeceksin.*
yakınma ve ikaz	Will someone shut the door! *Biri şu kapıyı kapasın!*
kararlılık	I won't allow such a thing. *Böyle bir şeye asla izin vermem.* He won't come. *Gelmez.*
alışkanlık	Sometimes she'll cry for hours. *Bazen saatlerce ağlayıp durur.* Sometimes he will answer back. *Bazen karşılık verir.*
rica	Will you repeat that, please. *Lütfen tekrarlar mısınız?* If you will wait here ... *Burada beklerseniz ...*
teklif ve öneri	Shall we take a taxi? *Taksiye binelim mi?* Shall I get you a glass of water? *Size bir bardak su getireyim mi?* Shall we call the meeting off? *Toplantıyı iptal edelim mi?*
izin	They won't let you play here. *Burada oynamanıza izin vermezler.* Shall the children go? *Çocuklargitsin mi?*
bildiri ve tüzüklerde	The board shall consist of five members. ***Kurul beş kişiden oluşur.*** Tenants shall not cook in their room. ***Oturanlar odalarında yemek pişiremez.***
talep	Would you mind if I smoked. *Sigara içsem sizce mahzuru var mı?* Would you do that for me? *Bunu benim için yapar mısın?*

80 ÖNCELİK ZAMANLARI: Şimdi Öncesi
THE PERFECT TENSE: The Present Perfect

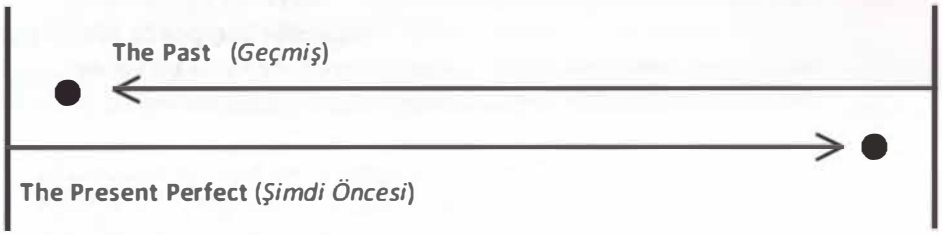
İngilizcede yaygın olarak kullanılan bir zamandır. Geçmiş zamanın aksine, bu zaman biçiminin şimdiki zamanın sıkı bir bağlantısı vardır. Bu bağlantı iki ilişkiye bağlıdır:

a) Zaman ilişkisi
b) Etki ve sonuç ilişkisi

Bu zamanınbir tek yapılış şekli vardır: **has / have-ed**.

Türkçede çeşitli şekillerde ifade edilir.

Geçmiş Zaman (Simple Past) ile **Şimdi Öncesi (Present Perfect)** arasındaki temel farklar:

Simple Past (*Geçmiş Zaman*)

İngilizcede, bu eylemin geçmişte ne zaman veya nerede yapıldığını açıkça anlatan bir zaman türüdür.

■ **Zaman bakımından:**

We bought it **last week.**
(*Onu geçen hafta satın aldık.*)
I saw him here **yesterday.**
(*Onu dün burada gördüm.*)
We were there **for a few days.**
(*Orada birkaç gün geçirmiştik.*)
We lived in this house **in the 1980's.**
(*Bu evde seksenli yıllarda yaşadık.*)

■ **Etki bakımından: Geçmişte kalmış etki**

I had a hard day at the Office.
(*Büroda zor bir gün geçirdim.*)
•**Yorgunluk büroda kalmıştır.**
My father was always kind to his workers.
(*Babam işçilerine daima iyi davranırdı.*)
•**Babası artık sağ değildir.**

Present Perfect (*Şimdi Öncesi*)

Geçmişte başlamış ya da meydana gelmiş bir eylemi şimdiki zamana bağlayarak anlatan bir zaman türüdür.

■ **Zaman bakımından:**

They have brought it **this morning.**
(*Bu sabah getirdiler.*)
I haven't seen him for years.
(*Onu yıllardır görmedim.*)
We have been here for a few days.
(*Birkaç günden beri buradayız.*)
We have lived in this house **since 1980.**
(*Bu evde 1980 yılından beri yaşıyoruz.*)

■ **Etki bakımından: Şimdi görülen etki**

I have had a hard day at the Office.
(Büroda zor bir gün geçirdim.)
•**Etkisi şu anda üstümdedir.**
My father has been always kind to his workers.
(Babam işçilerine daima iyi davranmıştır.)
•**Babası sağdır ve hala öyle davranmaktadır.**

1. ZAMAN İLİŞKİSİ BAKIMINDAN "PRESENT PERFECT"

a) Geçmişi şimdiye bağlayan bazı zaman zarfları şunlardır:

so far	*şimdiye dek*	yet	*henüz, daha. hala*
to this day	*bugünedek*	already	*çokton bile*
today	*bugün*	ever?	*hiç?*
this (week)	*bu (hafta)*	never	*hiç*
this (year)	*bu (yıl)*	before	*daha önce*
these days	*bugünlerde*	lately	*son günlerde*
up to now	*şimdiye kadar*	tonight	*bu gece*

It has started to rain already. *Yağmur yağmaya başladı bile.*
I have lived here all my life. *Ömrüm boyunca burada yaşadım.*
She hasn't been well these days. *Bugünlerde sağlığı iyi değil.*
So far we haven't received any answer. *Şimdiye dek hiçbir cevap almış değiliz.*
I have never seen such a thing. *Hiç böyle bir şey görmedim.*

b) "for" edatı ile kullanılış şekli:

Eylemin bir süreç içinde devam ettiğini anlatmak için kullanılır:

for a long time	*uzun zamandan beri*
for ages	*uzun zamandır*
for months	*aylarca*
for days	*günlerdir*

We have done it for years. *Onu yıllarca yaptık.*
It hasn't rained for months. *Aylardır yağmur yağmıyor.*
I haven't read a book for ages. *Uzun zamandır kitap okumadım.*
I have been ill for six days. *Altı gündür hastayım.*
I have known her for years. *Yıllardır onu tanırım.*

c) "since" edatı ile kullanılışı:

Eylemin bir başlangıç noktası veya tarihinden itibaren süre geldiğini anlatmak için kullanılır. Bu gibi ifadelerin bazıları:

since Friday	*Cumadan beri*	since 1990	*1990'dan beri*
since her marriage	*evliliğinden beri*	since June	*Hazirandan beri*
ever since	*o zamandan beri*	since that fight	*o kavgadan beri*

They haven't had meat since the war. *Savaştan beri et yememişler.*
It hasn't rained since June. *Hazirandan beri yağmur yağmadı.*
What have you done since then? *O zamandan beri ne yaptınız?*
They have lived here since 1970. *1970 yılından beri burada yaşıyorlar.*
I haven't seen her since school days. *Okul günlerinden beri onu görmedim.*
They haven't eating anything since yesterday. *Dünden beri hiçbir şey yemediler.*

d) "since" bağlacı cümleciklerle kullanılışı:

It has been a long time since I played football. *Futbol oynayalı hayli zaman geçti.*
She hasn't spoken to us since she came. *Geldiğinden beri bizle konuşmadı.*
I haven't gone back to England since I left it. *İngiltere'den ayrılalı oraya dönmedim.*
I haven't heard of him since he left for Germany.
Almanya'ya gittiğinden beri ondan haber almadım.

e) **"not yet" ile kullanılışı:**

He hasn't come yet. *Henüz gelmedi.*
I haven't yet replied. *Daha cevap vermedim.*
We haven't found it yet. *Henüz bulamadık.*
I haven't decided yet. *Henüz karar veremedim.*
They haven't told her yet. *Ona henüz söylemediler.*
They won't have come yet. *Henüz gelmemişlerdir.*

f) **Zaman sözcüğü belirtilmeden kullanılışı:**

Eylemin başlangıç zamanı ya da oluş süresi tam olarak bilinmiyorsa zamanın belirtilmesine gerek görülmez.

Have you had breakfast? *Kahvaltı yaptınız mı?*
I have caught a cold. *Soğuk aldım.*
I haven't been invited. *Davet edilmedim.*
We have used other methods. *Başka yöntemler kullandık.*
I haven't been there. *Orada bulunmadım.*
I don't think they have reached London. *Londra'ya vardıklarını sanmıyorum.*

2. ETKİ İLİŞKİSİ BAKIMINDAN

a) Geçmişte olduğu halde etkisi ve sonuçları şimdiki zamanda görülen eylemleri anlatmak için kullanılır.

Bu tür ifadeler daima ikinci bir anlam da taşır:

I have told her everything. (*Ona her şeyi anlattım.*)

Bu anlatım aynı zamanda onun artık her şeyi bildiğini de ifade eder.

I have learnt my lesson. *Ben dersimi aldım.* **(Aynı hatayı yapmam.)**
He has left very little behind. *Geride çok az şey bıraktı.* **(Yoksul öldü.)**
I'm sorry I've lost it. *Üzgünüm onu kaybettim.*
We all have been to London. *Hepimiz Londra'da bulunduk.* **(Orayı tanıyoruz.)**
I have read that book. *O kitabı okudum.* **(İçeriğini biliyorum.)**

b) Ortaya çıkan yeni bir durumu belirtir.

Someone has taken my hat. *Birisi şapkamı alıp götürmüş.*
Unfortunately, it has been soid. *Maalesef, satıldı.*
What have you done! *Ne yaptın!*
There has been quite a fight here. *Burada epey büyük bir kavga çıkmış.*
They have closed the doors. *Kapıları kapamışlar.*
Someone has left his keys on the table. *Birisi anahtarlarını masada bırakmış.*

3. SÜREKLİ ŞİMDİ ÖNCESİ ZAMAN
(The Present Perfect Continuous Tense)

Geçmişte başlayıp şu anda da devam etmekte olan eylemleri anlatmakta kullanılır. Tek şekli vardır:

has / have been -ing

It has been snowing for days. *Günlerdir kar yağıyor.*
You have been crying! *Sen ağlamışsın!*
We have been living here for 20 years. *Yirmi yıldır burada yaşıyoruz.*
Have you been waiting long? *Çok beklediniz mi?*
It has been raining all night. *Bütün gece yağmur yağdı.*

4. KAVRAM İÇEREN ŞEKLİ

Varsayım, olasılık, imkan ... gibi kavramlarla birlikte kullanılan şeklidir.

Yapılış şekilleri:

olasılık:	**may have ...**
varsayım:	**must have ... , will have ... , won't have ...**
olanak:	**can't have ...**
çekinceli anlatım:	**might have ...**
yapabilme gücü:	**has / have been able to ...**

She can't have gone there. *Oraya gitmiş olamaz.*
He may not have spent the money yet. *Parayı henüz harcamış olmayabilir.*
I may have said so. *Öyle söylemiş olabilirim.*
It may have taken years. *Yıllar sürmüş olabilir.*
She might not have heard the bell. *Belki de zili duymamış olabilir.*
We haven't been able to convince him. *Onu ikna edemedik.*
We have been unable to find it. *Onu bulamadık.*
I must have told you. *Size söylemişimdir.*
I suppose you will have met Dr. Bohr. *Sanırım, Dr. Bohr ile tanışmışsınız.*
They won't have finished yet. *Henüz bitirmemişlerdir.*
I might have seen it. *Onu görmüş olabilirim, pek emin değilim.*

S. SORU ŞEKİLLERİ

1. Evet / Hayır gerektiren soru şekli (Yes / No question)

Cümlede gerekli değişiklikler yapılaraksoru şekli oluşturulur: Yardımcı fiil başa geçerek özne ile yer değiştirir.

Has the father	been told?	*Babaya söylendi mi?*
Have you	had breakfast?	*Kahvaltı yaptınız mı?*
Has anyone	telephoned?	*Telefon eden oldu mu?*
Have you	heard the news?	*Haberi duydunuz mu?*
Have you	been invited?	*Davet edildiniz mi?*
Have you	seen him before?	*Onu önceden gördünüz mü?*
Have you ever	heard of such a thing?	*Böyle bir şey hiç duydunuz mu?*
Haven't you	had breakfast yet?	*Henüz kahvaltı yapmadınız mı?*

2. Bilgi gerektiren soru şekli (Information Question)

Cümlenin başında istenilen bilgiye uygun bir soru sözlüğü bulunur.

How long	have	you been here?	*Ne kadar zamandır burdasınız?*
How long	have	you been taking this drug?	*Bu ilacı ne kadardır alıyorsunuz?*
How much	have	you saved?	*Ne kadar biriktirdiniz?*

Where	have	you been?	*Neredeydin?*
Why	has	he returned?	*Neden döndü?*
How long	have	you had it?	*Ne zamandan beri sizdedir?*
How many	has	he written?	*Kaç tane yazdı?*
What	has	happened?	*Ne oldu?*
Who	has	opened the window?	*Pencereyi kim açtı?*

81 THE PERFECT TENSES: The Past Perfect
ÖNCELİK ZAMANLARI: Geçmiş Öncesi

Geçmişte kalmış bir olayın öncesinde ortaya çıkan eylemi anlatmak için kullanılır. Tek şekli vardır:

had -ed

Bu zaman türünde en çok kullanılan zaman zarfları şunlardır:

already	*zaten*	hardly	*henüz*
as soon as	*... er ... mez*	no sooner ... than	*... er ... mez*
by then	*o zamono kadar*	before	*-den önce*
by that time	*o zamono kadar*	just	*henüz*

I had already finished by then. *O zaman kadar zaten bitirmiştim.*
We had just gone out when it started snowing. *Henüz çıkmıştık ki, kar yağmaya boşlodı.*
I had hardly closed my eyes when the bell rang. *Gözümü henüz kopotmıştım ki, zil çaldı.*
He had learned some English before. *Biraz İngilizce öğrenmişti.*
I waited until they had left. *Gitmelerini bekledim.*
The police had known this for years. *Polis bunu yıllardır biliyordu.*
No sooner had he come in than he started fighting. *Girmesi ile kavga etmesi bir oldu.*

Sürekli Geçmiş Öncesi
The Past Perfect Continuous

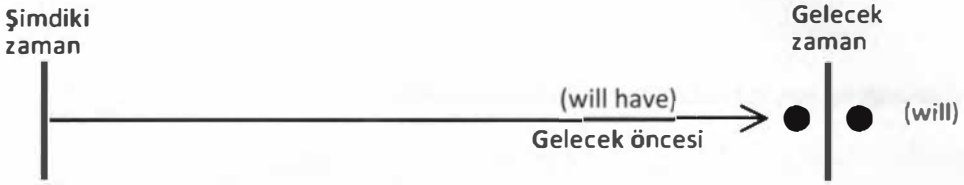
Geçmişte bir eylemin diğer bir eylemden daha önce başladığını ve o ana kadar sürdüğünü anlatmak için kullanılır. Tek bir şekli vardır:

had been –ing

I knew he had been drinking. *İçmekte olduğunu biliyordum.*
I realized that he had been stealing money. *Para çalmakta olduğunun farkına vardım.*
She had been waiting for the occasion for years. *Yıllardır fırsot kollomoktoydı.*
He had been lying to us. *Bize yalan söylemekteydi.*
She had been drinking too much. *Pek fazla içmekteydi.*

82 ÖNCELİK ZAMANLARI: Gelecek Öncesi
THE PERFECT TENSES: The Future Perfect

Bir eylemin gelecekte belirli bir zamandan önce bitmiş olacağını anlatan zamandır.

Yapılış şekilleri:

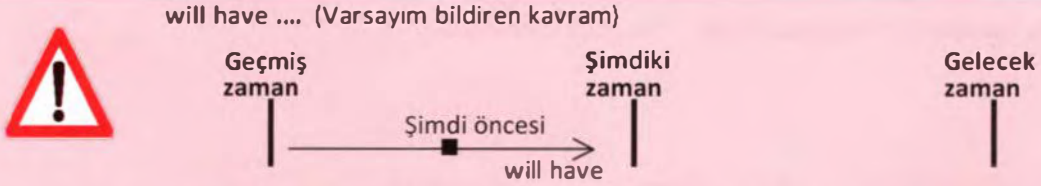
Olumlu şekli:	**shall / will have –ed**
Olumsuz şekli:	**shan't / won't have –ed**
Süreklilik şekli:	**shall / will have been –ing**

Bu kuruluşta kullanılan zaman ifadeleri:

by	-e kadar	by that time	o zamana kadar
by then	o zamana kadar	by the time	-e kadar
within	..... içinde	long before	Çok önce

It won't have been repaired by Sunday. (*Pazara kadar tamir edilmiş olmayacak.*)
Will they have got there by night? (*Geceye kadar varmış olacaklar mı?*)
I shall have retired by the end of the month. (*Ayın sonuna kadar emekliye ayrılmış olacağım.*)
We shall have vaccinated thousand of children by then.
(*O zamana kadar binlerce çocuğu aşılamış olacağız.*)
We shall have produced five thousand cars by the end of the year.
(*Yıl sonuna kadar beş bin araba üretmiş olacağız.*)
By the time the police comes, they will have destroyed the bar.
(*Polis gelene kadar, barı yerle bir etmiş olacaklar.*)

will have .... (Varsayım bildiren kavram)

Bu kuruluş aynı zamanda bir varsayım ya da sonuç çıkarma da bildirir. Bazen bu fiillerle birlikte kullanılır:

imagine	*zannetmek*
suppose	*sanmak*
think	*sanmak*

I don't think they will have gone to bed yet at this hour. (*Bu saatte yatmış olacaklarını sanmıyorum.*)
You will have noticed the change. (*Değişikliği farketmişsinizdir.*)
Someone will have found it by now. (*Şimdiye kadar birileri bulmuştur.*)
You will have heard the news. (*Haberi duymuşsunuzdur.*)

Ek 1

İNGİLİZCEDE YAZILIŞ VE TELAFFUZ

İngilizcede 13 tek, 8 çift ÜNLÜ ve 24 ÜNSÜZ ses; buna karşın S sesli ile 21 sessiz olmak üzere toplam 26 harf vardır.

a	[ey]	h	[eyç]	o	[ou]	u	[yu]
b	[bi:]	i	[ay]	p	[pi:]	v	[vi:]
c	[si:]	j	[cey]	q	[kyu]	w	[dablyu]
d	[di:]	k	[key]	r	[ar]	x	[eks]
e	[i:]	l	[el]	s	[es]	y	[uay]
f	[ef]	m	[em]	t	[ti:]	z	[zed]
g	[ci:]	n	[en]				

Görülüyor ki alfabedeki harf sayısı bütün sesleri karşılayacak durumda değildir ve doğal sonucu olarak bir harf birkaç sesin yerini tutmaktadır.
Bu yüzden İngilizcede okunuş ve yazılış karışık bir durum arz etmektedir.
Bu hususta "ea" bileşik harfleri, telaffuzla yazılış arasındaki uçurumu belirtmek için örnek olarak gösterilebilir:

bread'te [e] sesidir ve sözcük [bred] okunur (ekmek)
break'te [ey] sesidir ve sözcük [breyk] okunur (kırmak)
creat'te [iey] sesidir ve sözcük [krieyt] okunur (yaratmak)
earn'de uzun [ö] sesidir ve sözcük [ö:n] okunur (kazanmak
heart'te uzun [a] sesidir ve sözcük [ha:t] okunur (yürek)
lead'te uzun [i] sesidir ve sözcük [li:d] okunur (yol göstermek)
tear'de [ei] sesidir ve sözcük [tei] okunur (yırtmak)

(:) iki nokta önündeki sesin uzun olarak okunduğunu gösterir.

İngilizce'de telaffuzu başarmak için, yazılış ve söyleniş şekilleri tamamen ayrı olan ünlü uzun ve kısa sesleri iyi kavramak gerekir. Bu farkı en iyi şekilde uzun [i:] ve kısa [i] sesi arasındaki yazılış ve söyleniş biçimleri ortaya çıkarır:

Uzun (i:) sesinin yazılış şekli ve telaffuzu	**Kısa (i) sesinin yazılış şekli ve telaffuzu**
feel [fi:l] hissetmek	fill [fil] doldurmak
heat [hi:t] ısı	hit [hit] vurmak
heel [hi:l] topuk	hill [hil] tepe
sleep [sli:p] uyumak	slip [slip] kaymak
seat [si:t] yer	sit [sit] oturmak
sheep [şi:p] koyun	ship [şip] gemi
feast [fi:st] bayram	fist [fist] yumruk

Ek 2

İNGİLİZCE'DEKİ ÜNLÜ SESLERİN YAZILI ŞEKİLLERİ
WRITTEN FORM OF THE VOWEL SOUNDS OF ENGLISH

Sözcüklerin okunuşu köşeli parantez [ ] içindedir

ses	sesin yazıda geçen şekli	örnekler
uzun a	a	after [a:ftı], ask [a:sk], master [ma:ster], car [ka:]
	au	aunt [a:nt], laugh [la:f]
	ea	heart [ha:t]
	e	clerk [kla:k]
kısa a	o	son [san], mother [mathe], town [tawn],cover [kavı]
	u	lunch [lanç], nut [nat], bus [bas], up [ap]
	ou	cousin [kazın], young [yang], enough [inaf]
uzun e	a	bad [be:d], pan [pe:n], rat [re:t], carry [ke:ri]
kısa e	a	bag [beg], hand [hend], lamp [lemp]
	ea	bread [bred], heaven [hevın], jealous [celıs]
	e	bed [bed], egg [eg], well [wel]
	ei/ie	friend [frend]
	u	bury [beri]
	ai	chair [çer], fair [fer], hair [hei], said [sed]
	eo	leopard [lepid]
uzun i	e	be [bi:], key [ki:], he [hi:], eve [i:v]
	ee	tree [tri:], deep [di:p], green [gri:n], keep [ki:p]
	ea	eat [i:t], seat [si:t], seal [si:l]
	ei	receive [risi:v]
	ie	niece [ni:s], piece [pi:s], relief [rili:f]
kısa i	i	bit [bit], lip [lip], his [hiz], hill [hil]
	a	orange [orınc], manager [menıcı]
	e	effect [ifekt], England [inglınd], regard [riga:d]
	u	minute [minit], busy [bizi], suspect [sispekt]
	y	rally [reli], cynic [sinik]
	ai	bargain [ba:gin], certain [sö:tin], mountain [mauntin]
	ia	marriage [meric], carriage [keric]
	ui	biscuit [biskit], guilt [gilt]
	ae	aegean [iciyin], caesar [sizı]
kısa o	o	coffee [kofi], college [kolic], shop [şop]
		offer [ofı], of [ov]
	au	sausage [sosıc], sauce [sos]
uzun o	a	ball [bo:l], also [o:lsou], talk [to:k], false [fo:ls]
	o	horse [ho:s], york [yo:k], shore [şo:], storm [sto:m]
	(w) a	war [wo:], water [wo:tı], law [lo:], warm [wo:m]
	ou	four [fo:], ought [o:t], course [ko:s]
	au	fault [fo:lt], cause[ko:z], caught [ko:t]
	oo	door [do:], floor [flo:]
	oa	oar [o:r], board [bo:d], broad [bro:d]

(:) iki nokta önündeki sesin uzun olarak okunduğunu gösterir.

uzun ö	e	her [hö:], were [wö:], certain [sö:tın]
	İ	sir [sö:ı], first [fö:st], girl [gö:l]
	o	word [wo:d], colonel [kö:nıl]
	ea	learn [lö:n], early [ö:li], earn [ö:n]
	u	nurse [nö:s], hurt [hö:t], church [çö:ç]
uzun u	oo	food [fu:d], soon [su:n], cool [ku:l]
	u/ue	june [ju:n], true [tru:], cruel [kru:il]
	ew	blew [blu:], flew [flu:]
	o	lose [lu:z], do [du:], shoe [şu:], whose [wu:z]
	ou	soup [su:p], group [gru:p]
	ui	fruit [fru:t], juice [cu:s]
kısa u	oo	book [buk], foot [fut], good [gud]
	o	two [tu], woman [wumın]
	u	bull [bul], full [ful], sure [şur]
	ou	could [kud], would [wud]
au	ou	found [faund], cloud [klaud], out [aut], blouse [blauz]
	o	cow [kau], now [nau], Brown [braun], down [dawn]
ay	i	light [layt], high [hay], ripe [rayp],
		island [aylınd], nine [nayn], fine [fayn]
	y	type [tayp], why [way], fly [flay], try [tray]
	ie/ei	die [day], lie [lay], pie [pay], height [hayt]
ayı	io	iodine [ayıdi:n], lion [layın], riot [rayıt], violet [vayılıt]
eı	a	care [keı], prepare [pripeı]
	ai	chair [çeı], hair [heı], stairs [steız]
	ea	pear [peı]
ey	a	able [eybıl], lazy [leyzi], blake [bleyk], game [geym]
	ai	rain [reyn], train [treyn] , afraid [ıfreyd], wait [weyt]
	ay	way [wey], play [pley], say [sey], day [dey]
	ei	eight [eyt], vein [veyn], weight [weyt]
	ea	break [breyk], great [greyt]
ou	o	home [houm], rose [rouz], coke [kouk], show [şou]
		go [gou], no [nou], motor [moutı]
	oa	road [roud], coast [koust], soap [soup]
	ou	soul [soul], brought [brout]
	oe	toe [tou], joe [cou], foe [fou]
oy	oi	noise [noyz], voice [voys], point [poynt]
	oy	voyage [voyıc], royal [royıl]
uı	ua	February [februıri], manual [menyuıl], fuel [fiuıl]
yu	u	university [yu:nivö:siti], unit [yu:nit], use [yu:s]
		Portugal [portyugıl], music [myu:zik]
		refuse [rifyu:z],
	le	revlew [rivyu:], view [vyu:]
	eu/ue	Tuesday [tyuzdi], Euphrates [yufreti:z],
		Europe [yurıp]
	ew	knew [nyu:], few [fyu:]

Ek 3

İNGİLİZCEDE ÜNSÜZ SESLERİN YAZILI ŞEKİLLERİ
WRITTEN FORM OF THE CONSONANT SOUNDS OF ENGLISH

ses	sesin yazıda geçen şekli	örnekler
b	b	baybi [beybi], bug [bag]
c	j	judge [cac], joy [coy], jack [cek], joe [cou]
	g	page [peyc], Geoffrey [cefri], general [cenırıl], age [eyc]
ç	t	picture [pikçı], nature [neycı], question [kwesçın]
	ch	child [çayld], chair [çer], attach [iteç]
	c	cello [çelo], czech [çek]
	tch	catch [keç], watch [woç], match [meç]
d	d	do [du], deed [di:d]
f	ph	phosphorus [fasfırıs], photo [foto]
	f	fat [fe:t], farm [fa:m]
	gh	laugh [la:f], cough [kof], enough [inaf]
g	g	give [giv], gun [gan]
	gh	ghetto [geto], ghost [gost]
gz	x	exact [igzekt], example [ıgzampıl]
h	h	hat [het]
j	s	measure [meji], vision [vijin], pleasure [pleji]
	g	garage [gıraj]
k	c	cat [ket], cup [kap], picnic [piknik]
	k	make [meyk], keep [ki:p]
	cc	account [ıkaunt], accuse [ıkyuz]
	ck	neck [nek], quick [kwik]
	qu	unique [yunik], liquor [likı:]
	ch	echo [eko], character [keriktı]
kş	x	luxury [lakşırı]
ks	x	box [boks], six [siks]
	cc	accept [ıksept] , accident [eksident]
l	l	like [layk]
m	m	moment [moumınt]
n	n	noon [nu:n], net [net]
p	p	pen [pen], people [pi:pıl]
r	r	rest [rest], river [rivı]
kw	qu	queen [kwi:n], quick [kwik]
s	s	say [sey], so [sou], maps [meps]
	c	cell [sel], nice [nays], city [siti]
	sc	science [sayıns], scene [si:n]
	se	sense [sens], case [keys]
	ss	mass [mes], kiss [kis], less [les]
sk	sc	scotch [skaç], score [sko:]
	sch	school [sku:l], scheme [skim]
ş	c	racial [reyşıl], official [ıfişıl], ocean [ouşın]
	s	sure [şu:], sugar [şugı], asıa [eyşı]
	t	station [stayşın], ration [reşın]
	ch	machine [mışl:n], moustache [mıstaş],
	sh	Show [şow], wash [woş], shall [şel]
	s	Russia [raşı], mission [mişın]
	sch	schedule [şedyul]

t	t	tea [ti:], text [tekst]
	ed	asked [a:skt], helped [helpt], passed [pa:st]
v	v	verb [vö:b], vivid [vivid]
	ph	Stephen [stivın], nephew [nevyu]
w	u	language [lengwic]
	w	way [wey], wish [wiş]
	wh	why [way], wheel [wi:l]
y	y	you [yu], yellow [yelow]
	u	utopial [yutopil], unit [yu:nit]
z	s	bags [begz], apples [epılz], goes [gouz], does [daz]
		rise [rayz], prison [prizın]
	z	prize [prayz], zero [zi:rou], zoo [zu:]
	ss	possess [pızes], dessert [dizö:t], scissors [sizız]

Ek 4

ÜNLÜ HARFLERİN TELAFFUZU

(:) İki nokta önündeki sesin uzun olarak okunduğunu gösterir.

Harf	Telaffuzu	Örnekler
a	uzun a:	fast [fa:st], ask [a:sk], art [a:t]
	kısa ı	Madonna [mıdanı], senate [senıt]
	uzun o:	all [o:l], fall [fo:l], draw [dro:]
	e	bag [beg], back [bek], bank [benk]
	ey	bake [beyk], case [keys], date [deyt]
e	okunmaz	every [evri], opening [oupning]
	kısa e	bell [bel], net [net]
	uzun i	eve [i:v], legal [li:gal]
	kısa ı	element [elımınt], modern [modın]
	uzun ö:	Herbert [hö:bıt], her [hö:], serve [sö:v]
i	kısa i	hit [hit], big [big], dinner [dinı]
	uzun ö	sir [sö:ı], dirt [dö:t], first [fö:st]
	ay	ice [ays], find [faynd], high [hay]
	okunmaz	business [biznıs]
o	a	how [hau], now [nau], some [sam], town [tawn]
	uzun o:	lord [lo:d], short [şo:t], store [sto:]
	kısa o	box [boks], dog [dog], off [of]
	ı	actor [aktı], common [kımın],
	uzun u:	do [du], lose [lu:z], move [mu:v]
	ou	most [moust], note [nout], over [ouvı]
	uzun ö:	word [wö:d], worse [wö:s]
u	a	undo [andu], unrest [anrest], uncle [ankıl], bus [bas]
	uzun u:	trup [tru:], rude [ru:d], ruler [ru:lı]
	kısa u	pull [pul], put [put], sugar [şugı]
	yu	unit [yunit], usage [yusic]
	uzun ö:	turn [tö:n], church [çö:ç]
	iu	due [diu], tube [tiub], music [miuzik]
	ı	urgent [ırcınt], culture [kalçı]
	okunmaz	guess [ges], guard [ga:d], build [bild]
y	ay	fly [flay], my [may], cry [kray], try [tray]
	kısa i	city [siti], tidy [taydi], worry [wari]

EK S

ÇİFT ÜNLÜLERİN TELAFFUZU
PRONOUNCING THE DIPHTONGS

Çift harf	Telaffuzu	
ai	ı	captain [keptın], mountain [mauntın]
	e	chair [çeı], hair [heı]
	ey	chain [çeyn], tail [teyl], train [treyn]
ay	ey	say [sey], play [pley]
	i	Sunday [sandi]
au	uzun o:	clause [klo:z]
	uzun a:	aunt [a:nt], laugh [la:f]
aw	uzun o:	awful [o:ful], saw [so:], draw [dro:]
ae	e	aerial [eriyıl]
	i	Aegean [iciyın]
ea	uzun ö:	earn [ö:n], early [ö:li]
	i	eat [i:t], seat [si:t]
	ey	great [greyt], break [breyk]
	e	bread [bred], dead [ded]
ei	ey	conceive [kınsiv]
		eight [eyt], veil [veyl]
ey	uzun i:	key [ki:], money [mani]
ee	uzun i:	see [si:], feet [fi:t], knee [ni:]
ie	uzun i:	believe [bili:v]
	ay	tie [tay], die [day]
oa	ou	soap [soup], boat [bout], toast [toust]
oi	oy	boil [boyl], oil [oyl], noise [noyz]
ou	uzun ö:	journey [jö:ni]
	a	double [dabıl] rough [raf]
	au	mouth [mauth], out [aut]
	uzun u:	soup [su:p], tour [tu:]
	uzun o:	ought [o:t], pour [po:], your [yo:]
	ı	famous [feymıs], labour [leybı], colour [kalı]
oo	a	blood [blad]
	uzun u:	boot [bu:t], moon [mu:n]
	kısa u	book [buk], look [luk], foot [fut]
	uzun o:	door [do:]
ow	au	town [taun], now [nau], how [hau]
	ou/öu	low [lou], sow [söu], mow [möu]

EK 6
ÜNSÜZ HARFLERİN TELAFFUZU

ÜNSÜZ HARF	telaffuzu	Örnekler
b	b	baby [beybi]
	okunmaz	comb [koum], doubt [daut]
c	k	cat [ket], cocoon [koku:n], cancer [kensı], clinic [klinik]
	s	cell [sel], city [sitı]
	ş	special [speşıl], ocean [ouşın]
	okunmaz	muscle [masıl], indict [indayt]
d	d	daddy [dedi]
	okunmaz	handsome [hansım]
f	f	food [fu:d]
g	g	bag [beg], leg [leg]
	c	agent [eycint], cage [keyc], ginger [cıncı]
	j	barrage [beraj], massage [mesa:j]
	okunmaz	diaphragm [dayıfrem]
h	h	hat [het], hold [hould]
	okunmaz	honest [onist], honour [onı]
j	c	jump [camp], Japan [cıpen], judge [cac]
k	k	key [ki:], keen [ki:n]
	okunmaz	knife [nayf], know [nou]
l	l	tily [tily]
	okunmaz	talk [to:k], folk [fouk]
m	m	memory [memıri]
n	n	net [net]
	okunmaz	autumn [o:tım]
p	p	people [pi:pıl]
	okunmaz	psycho [saykou], cupboard [kabıd]
qu	kw	quota [kwouta]
	k	unique [yu:nik], antique [enti:k]
r	r	raise [reyz]
	okunmaz	burn [bö:n], born [bo:n]
s	s	see [si:], cost [kost]
	ş	sugar [şugı], asia [eyşı], issue [işyu]
	z	nose [nouz], rise [rayz], possess [pızes]
	j	measure [mejı], vision [vijın]
	okunmaz	island [aylınd], isle [ayl]
t	t	try [tray]
	ş	nation [neyşın], station [steyşın], ratio [reyşiou]
	ç	picture [pikçı], creature [kri:çı], structure [strekçı]
	okunmaz	castle [kasıl], hasten [hesın]
v	v	leave [li:v], live [liv]
x	ks	wax [weks], tax [teks]
	gz	exotic [egzotik], example [igza:mpıl]
y	y	royal [royıl], yard [ya:d]
w	w	water [wo:tı], wash [wo:]
	okunmaz	sword [so:d], who [hu:]
z	z	maize [meyz], prize [prayz]

EK 7

ÇİFT ÜNSÜZ HARFLERİN TELAFFUZU

harf	Telaffuzu	Örnekler
ch	ç	child [çayld], lunch [lanç]
	k	echo [ekou], ache [eyk], chaos [keyos]
	ş	machine [mışi:n], champagne [şempeyn]
cc	k	accord [ıko:d]
	Ks	accept [ıksept], accident [eksident]
ck	k	ticket [tikit], pick [pik], neck [nek], pocket [pokıt]
gg	g	beggar [begı], digger [digı]
gh	g	ghost [gost]
	f	enough [inaf], laugh [laf]
	okunmaz	plough [plau], bough [bau]
ght	t	light [layt], caught [ko:t]
Ph	f	photo [foto], phase [feyz]
	v	Stephens [stivins]
ss	s	pass [pas], mistress [mistris]
	ş	mission [mişin], tissue [tişyu]
	z	possess [pızes], dessert [dizö:t]
sh	ş	cash [keş], shape [şeyp]
sch	sk	schizoid [skizoyd], scholar [skolı]
	ş	schist [şist], schedule [şedyu:l]
sc	s	scene [si:n], scent [sent]
	sk	scale [skeyl], sceptic [skeptik]
th	θ	thief [θı:f] Türkçede benzer sesi yok
	ð	than [ðan] Türkçede benzer sesi yok
	t	Thomas [tomıs], thames [temz]
tch	ç	match [meç], catch [keç]
tion	şın	ration [reşın], ambition [embişın]
tious	şış	cautious [ko:şıs], infectious [infekşıs]

EK 8

İNGİLİZCEDE OKUNMAYAN HARFLER

Hiçbir dilde İngilizcedeki kadar okunmayan harf adedi ve bolluğu yoktur.

Okunmayan harf	Örnekler
b	comb [koum], climb [klaym], tomb [tu:m], doubt [daut]
c	acquire [ikwayı], muscle [masıl]
d	Wednesday [wenzdi], handsome [hensım]
g	foreign [forin], sign [sayn]
h	honest [onist], ah [a], Sarah [seirı], whip [wip]
k	knot [not], knee [ni:], knit [nit]
l	walk [wo:k], talk [to:k], could [kud], salmon [semın]
p	psycho [sayko], pseudo [sudo]
n	autumn [o:tım], solemn [solım]
s	island [aylınd], viscount [vaykaunt]
t	castle [ka:sıl], listen [lisın], often [ofın]
w	wrong [rong], answer [a:nsı], sword [so:d], law [lo:]
ch	yacht [yot]
gh	sigh [say], weigh [wey]
e	evening [i:vning], opening [oupning], every [evri] İnterest [intrist]
r	burn [bö:n], learn [lö:n], sir [söı], word [wö:d] horse [ho:s], care [ke:], farm [fa:m], art [a:t]
u	build [bild], guard [ga:d], guess [ges]

İngilizcede Fiilin künyesi ve aldığı 5 temel şekli:

Eylemin Mastar hali veya
Sözlük adı:..... (to) cook
(The infinitive form) (pişirmek)

Dinamik veya - ing
Şekli:..... cooking

Durum veya statik
-ed şekli:..... cooked

Eylemin geçmiş
zaman şekli:..... cooked
(Past tense form)

Gerçek dışı veya
spekülatif şekli:..... (if) cooked
(The non-fact or hypothetical form)

Dil kitapların çoğunda
' if cooked ' la yapılan
gerçek dışı veya çekinceli
Şartlar, PAST TENSE
(Geçmiş zaman) ile kurulu
diye anlatılır.
Oysa gerçekte, bu tip
şart cümleleri şimdiki
zamandan gelecek
zamana doğru geniş
bir zaman dilimi kapsar.
Geçmiş zaman gösteren
kuruluşla ilgisi sadece
bir şekil benzerliğinden
ibarettir.
Past tense olarak
adlandırılması sadece
hafızaları karıştırmaya
yarar. Bu nedenle bu
kitapta bu tip şart
cümlesi Spekülatif
Şekil olarak tanımlanmış
ve adlandırılmıştır.

A. GERÇEĞİ YANSITAN ŞARTLAR
Real and factual Condition

Şart projeksyonu bundan
Gerçekleri
Bun

PAST TENSE
Geçmiş Zaman

Conditional Past
and
Past Assumption

Geçmişte Şart ve
Sonuç Çıkarma

1

- If he didn't read it, how come he knows the content?
  (Okumadı ise, nasıl oluyor da içeriyi biliyor?)
- If he said that, it was wrong of him.
  (Bunu söylediyse, hata yapmıştır.)
- If he was able to go home, that's great!
  (Evine dönebildi ise çok iyi!)
- If there is a change, let me know.
  (Bir değişiklik olursa, haberim ols
- If you want, you can do it.
  (İstersen, yaparsan.)

THE PRESENT PERFECT
ŞİMDİ ÖNCESİ

- If he has seen the accident, I have too.
  (Kazayı gördü ise, bende gördüm.)
- If someone hasn't taken it, it is still there
  (Kimse almadı ise, hala oradadır.)

B. GERÇEĞİ YANSITMAYAN ŞARTLAR
Unreal and non-factual condition

THE SUPPOSE
KUŞK

The supposed Past
Gerçekleşme imkanı kalmamış şart ve
ondan çıkarılan netice.

6

- If you had insisted, he would have accepted.
  (Israr etseydin, kabul edecekti.)
- If you had been there, nothing would have happened.
  (Orada olsaydın, hiç birşey olmayacaktı.)
- If I had listened to you, I wouldn't have lost my money.
  (Sizi dinleseydim, paramı kaybetmeyecektim.)

- If I had to make
  (Bir seçim yapm
- If I had to live i
  (Böyle bir yerde
- Were I to die, no
  (Ölecek olsam, k
- If I knew, I woul
  (Bilsem, size söy
- If didn't want to,
  (İstemesem, kalı
- If I didn't know
  (Seni tanımasam

İngilizcede, diğer dillerde olduğu gibi, iki tip va
a) If'le kurulu bir defaya mahsus bir koşula bağl
If you work hard, you will succeed. (Sıkı çalış
b) so/as longas ile kurulu süreklilik ve tekrar anl
So long as you work hard, you will suecceed.

50- ŞART CÜMLESİ PROJEKSİYONU

ı bundan önceki projeksiyonlarda olduğu gibi iki ana kısımdan oluşur.
;erçekleri yansıtan ve gerçekleri yansıtmayan bölümler
Bunlar kalın bir yatay çizgi ile ayrılmıştır.

ŞİMDİ ZAMAN
PRESENT TIME

Şimdiki zamandan geleceğe doğru geniş bir zaman dilimini kapsar.

OLAĞAN GELECEK ZAMAN ①
THE FUTURE

- If you won't do it, leave it
  (Yapmayacaksan, bırak.)
- If you are not going to use it, I'll give it back.
  (Kullanmayacaksan, geri vereceğim.)
- If it won't make any difference, why the change?
  (Fark etmeyecekse, neden bu değişiklik?)
- If it's going to rain, let's postpone the meeting.
  (Yağmur yağacaksa, toplantıyı erteleyelim.)
- If he isn't going to see us, why go?
  (Bizi görmeyecekse, neden gidelim?)

Açık Şart
Open Condition

① The factual
Olağan şart

② The Modal
Kavram İçeren Şart

- If you must do it, don't hesitate.
  (Yapmak zorundaysan, tereddüt etme.)
- If you have to go, go then.
  (Gitmek zorundaysan, o zaman git.)
- If they can do it, we also can.
  (Onlar yapabiliyorlarsa, biz de yapabiliriz.)

et me know.
, haberim olsun.)
do it.

I have too.
ördüm.)
it is still there.
adadır.)

⑤
Deyim gücünde kalıplar. Idiomatic use
If you ask me.....(Bana sorarsanız...)
If you like (İsterseniz.)
If y u don't mind. (Si ce mahzuru yoksa.)
If you would fill this...(Şunu doldurursanız...)

SUPPOSED PRESENT AND THE HYPOTHETICAL
KUŞKULU VE ÇEKİNCELİ ŞARTLAR

④

ad to make a choice...
seçim yapmak zorunda olsam...)
ad to live in such a place....
le bir yerde yaşamak zorunda kalsam....)
I to die, nobody would notice it.
ek olsam, kimse farkına varmaz....)
new, I would tell you..
em, size söylerdim...)
n't want to, I wouldn't stay.
mescm, kalmazdım.)
idn't know you, I would believe you.
tanımasam, sana inanırdım.)

④ **SUPPOSED OR HYPOTHETICAL FUTURE**
KUŞKULU GELECEK VE
GERÇEKLEŞMESİ UZAK BİR OLASILIK

- If we left it for tomorrow, it would be too late.
  (Yarına bıraksak, çok geç olurdu.)
- If only she would come in time!
  (Zamanında bir gelse!)
- Should they decide to come, let me know
  (Olur da gelmeye karar verirlerse, haberim olsun!)
- Would it be better if we were to leave early?
  (Erken hareket etsekmi daha iyi olur?)

bi, iki tip vardır:
koşula bağlılık anlatan şart.
l. (Sıkı çalışırsan, başarırsın.)
e tekrar anlatan şart:
l sueccccd. (Sıkı çalıştıkça, başarırsın.)

TABLO 1

ZORUNLULUĞUN

Bir eylemin yapılmasını

ACTION IN THE PAST - GEÇMİŞ ZAMAN

Future in the past. Geçmiş sonrası (would have to)
She said she would have to report the incident.
(Olayı rapor etmek zorunda olacağını söyledi.)
He said he might have to cancel the meeting.
(Belki de toplantıyı iptal etmek zorunda kalacağını söyledi.)

2

ACTION
ŞİMDİKİ

KAVRAMIN ADI

- Zorunluluk (dış etkenlerden kaynaklanan.)
  External obligation have to (have got to) kor
  You have to take off your shoes. (Ayakkabıl
  Everyone has to work. (Herkes çalışmak zor
- Zorunluluk - Obligation MUST
  You must give it back. (Onu geri vermelisin.
  Go if you must. (Gitmen gerekiyorsa, git.)
- Acil durumlar için. Urgency. Have (got)to
  I have got to go. (Gitmek zorundayım.)
  I have to see her. and now. (Onu görmek zor
- Yasak içeren zorunluluk-Prohibitive obligat
  You must not do such things. (Böyle şeyler y
- Yasaklama-Prohibition: Can't/May not
  You can't drink here. (Burada içki içemezsin
  Members may not bring visitors. (Üyeler ber
- İzin- Granting permission: Can/MAY
  You may do what you like. (İstediğininizi ya
  You can take two. (İki adet alabilirsiniz.)

Past obligation- Geçmişte zorunluk (HAD TO)
We had to wear ties at school.
(Okulda kravat takmak zorundaydık.)
We had to leave the car on the road.
(Arabayı yolda bırakmak zorunda kaldık.)

Absence of obligation. Zorunluluğun olmaması durumu: (DIDN'T HAVE TO)
I didn't have to stay (Kalmak zorunda değildim.)
We didn't have to get a permission. (İzin almamız gerekmiyordu.)

Unfulfilled arramgement. Yerine getirilemeyen tasarı (WAS TO)
The doors were to be painted. (Kapılar boyanacaktı.)
The plane was to have left at six. (Uçak altıda kalkacaktı.)

The present perfect. Şimdi öncesi:(have had to)
We have had to fill several forms.
(Bir sürü form doldurmamız gerekti.)
He may have had to sell it.
(Satmak zorunda kalmış olabilir.)

Conditional past. Şartlı anlatım:
If she had to go, why didn't she say so.
Gitmesi gerekti ise, neden söylemedi.

5

- Deyim gücünde kalıplar-Idiomatic
  You're not going there,period. (Oray
  If you please! (Lütfen!)
  Wait and see. (Bekle gör.)
  Members only. (Üye olmayan giren

THE REAL-GERÇEKLE ÖRTÜŞEN ANLATİM

THE UNREAL-GERÇEK DIŞI ANLATIM

Gerek yokken boşuna yapılmış eylemler
ve gerçekleşmeyen mecburiyet
Unnecessarily performed actions: (needn't have...)
You needn't have brought the books.
(Kitapları getirmeoize gerek yoktu.)
She needn't have come today. (Bugün gelmesi gerekmezdi.)
You needn't have waited that long.
(O kadar beklemenize gerek yoktu.)

If we had lost the race we would have had to sell the horse.
(Yarışı kaybetseydik atı satmak zorunda kalacaktık.)
If you hadn't been there we might have had to accept the terms.
(Orada olmasaydınız şartları kabul etmek zorunda kalabilirdik.)

6

Spekülatif ve kuşkulu zorunluluk - The hypothetic
If I had to choose one I would choose the red one.
(Seçmek zorunda kalsam, kırmızıyı seçerdim.)
If I had to do it I would do it. (Yapmak zorunda olsam, ya
If she had to go she would. (Gitmek zorunda olsa, giderdi.

'Be to' emrin bir başkası tarafından verildiğini ifade eder. Bu kullanımda
bir aracı olarak basit bir iletme görevi gördüğünü anlatır.
No one is to leave the group. (Gruptan kir
You are to see the doctor. (Doktora görün

...UĞUN KULLANILIŞ ŞEKİLLERİNİ GÖSTEREN ALAN PRJEKSİYONU

...ılmasını veya yapılmamasını zorunlu kılan ifade şekilleri.

ACTION IN THE PRESENT
ŞİMDİKİ ZAMAN

2

...naklanan.)
...e got to) konuşma dilinde yaygındır.
... (Ayakkabılarınızı çıkarmanız gerek.)
...alışmak zorunda.)

...i vermelisin.)
...orsa, git.)

...ve (got)to
...dayım.)
... görmek zorundayım, hemen şimdi.)

...itive obligation: MUST NOT
...öyle şeyler yapmamalısın.)

...ay not
...ki içemezsiniz.)
... (Üyeler beraberinde ziyaretçi getiremez.)

...MAY
...diğinizi yapabilirsiniz.)
...ilirsiniz.)

...lar-fdi'ornatic expressions.
...period. (Otaya gitmek yok, o kadar.)
...!)
...ğör.)
...lmayan giremez.)

- Basit gereklilik-Simple necessity: Need to
  Do we need to smile. (Gülümsememiz gerekli mi.)
  Candidates should not be over forty. (Adaylar kırk yaşını geçmemelidir.)
- Mecburiyetin bulunmayışı- Absence of obligation: Need not/Don't have to
  You needn't be so rude. (Bu kadar kabalaşmanın gereği yok.)
  You don't have to shout. (Bağırmana gerek yok.)
- Önceden tasarlanmış eylemler-Arrangement: Be to
  You are to wait at the hotel. (Otelde bekleyecekmişsiniz.)
  You are not be leave the group. Gruptan ayrılmayacaksınız.
- Şart kipi ile birlikte kullanımı. The conditional:
  If we have to stay we shall.
  Kalmamız gerekiyorsa, kalırız.
  If you have to do it, do it.
  Yapmak zorunda isen, yap o zaman.
  If we are to go, let's go. Gideceksek, gidelim.
- Çift kavramlı ifade. Double modals may have to
  We may have to walk back.
  Dönüşte yürümemiz gerekebilir.
  We may have to sell the hotel.
  Oteli satmak zorunda kalabiliriz.

ACTION IN THE FUTURE
GELECEK ZAMAN

2

You will have to pay the cost.
(Zararı ödemek zorunda kalırsın.)
We shan't need to wait this time.
(Bu sefer beklemeniz gerekmeyecek.)
We shall have to stay at my aunt's
(Teyzemde kalmamız gerekecek.)
I'll have to learn their language.
(Dillerini öğrenmem gerekecek.)

If we have to go back we shall.
(Dönmemiz gerekiyorsa, döneriz.)

- Çekinceli ve kuşkulu anlatım
  We might have to offer a higher price.
  (Bakarsın daha yüksek bir fiyat teklif etmemiz gerekebilir.)
  We might have to travel on horse back.
  (Bakarsın at üstünde seyahat etmek zorunda kalırız.)

...hypothetical
...done.
...)
...da olsam, yapardım.)
... olsa, giderdi.)

4

...Bu kullanımda, emri vetenin sadece
... (Gruptan kimse ayrılmayacak.)
...Doktora görünecekmişsiniz.)

Zorunluluk kavrammda ' MUST ve HAVE TO ' kullanımı

' MUST ' konuşandan veya çevreden kaynaklanan zorunluluk.
' HAVE TO' kurallar tarafından istenen bir zorunluluk gösterir.

You must work harder (Daha sıkı çalışmalısın.) Müdürün görüşüdür.
You have to work harder. (Daha sıkı çalışman gerek.) Bu işte ilerlemek istiyorsun!
Do we have to walk? (Yürümek zorunda mıyız?) Vasıta ve araç varken. Kural mı bu?
Must we walk? (Yürümek mecburiyetinde miyiz?) Bizi neden yürütüyorsunuz!

TABLO 2

ACTION IN THE PAST - GEÇMİŞ ZAMAN

EYLEMİN DEĞİŞİKANLA
KAVRAM Fİİ

2

Geçmişte sürekli yetenek. could
I could swim when I was three.
Ben üç yaşımdayken yüzerdim.
I told them that it could be dangerous.
Onlara tehlikeli olabileceğini söyledim.

Bir defada çaba: was able to, couldn't
I was able to catch the thief.
Hırsızı yakayabildim.
I couldn't remember the number.
Numarayı hatırlayamadım.

Zorluk karşısında başarı: managed to
I managed to speaak to the manager.
Müdürle konuşmayı başardım.

Past habit. Kazanılan veya yitirilen alışkanlık:
You didn't use to speak like that
Sen böyle hiç konuşmazdın.
I used to smoke a lot.
(Ben çok sigara içerdim.)

Geçmiş sonrası (Future in the past)
She said she would be able to do it.
(Yapabileceğini söyledi.)
She told them that she might come.
(Onlara belki de gelebileceğini söyledi.)
She wasn't sure she would be able to finish it.)
(Bitirebileceğinden emin değildi.)

Geçmiş öncesi
Past perfect
So far he had been able to control the situation.
O zamana kadar durumu kontrol altında tutabilmişti.

ACTION IN THE

The present perfect (Şimdi ön

Possibility (olanak)
I've been unable to do my job.
(işimi yapamaz oldum.)
I haven't been able to convince h
(Onu ikna edemedim.)

Probability (olasılık)
They may have seen us.
(Bizi belki de görmüşlerdir.)
I may have said so.
(Söylemiş olabilirim.)

Deduction relating to the past
Geçmişle ilgili sonuç çıkarma
You will have seen the picture at
(Resmi girişte görmüşsünüzdür.)

Assumption and conclusion. Tahmin y
They will have arrived by now. (Şimdiye
They should have arrived by now. (Şimd
They must have arrived by now. (Şimdiy
They can't have arrived. (Gelmiş olamaz
She may have missed the plane. (Uçağı k

Kesinlik derecesin

THE REAL - GERÇEK ANLATIM

THE UNREAL - GERÇEK DIŞI ANLATIM

6

Unfulfilled past
Geçmişte yerine getirilememiş ve artık
başka türlü olma imkanı kalmamış işler
Non-fulfilled possibility:. Could have
Faydalanılamayan imkan
You could have warned me.(Beni ikaz edebilirdin.)

Conclusion in the past. Sonuç çıkarma.
She couldn't possibly have known.(Hiç bilemezdi ki.)
She might have missed the plane. (Uçağı kaçırmış olabilir.)

Non-fulfilled desire. Gerçekleşmemiş istek
I should have liked to come.(Gelmek isterdim.)

Non-fulfilled duty:
Yerine getirilmemiş yükümlülük: *should have*
You should have helped him.
Ona yardım etmeliydin.
You ought to have known better.(Bunu akıl etmeliydin.)

Non-fulfilled probability.: *might have*
Gerçekleşmemiş olasılık
He might have killed you.(Sizi öldürebilirdi.)
Who might have wanted to break it?
(Onu kim kırmak isteyebilir ki?)

Reproach. Sitem
At least they might have apologized.
(Hiç olmazsa özür dilebilirlerdi.)
You could have closed the door behind you!
(Arkandan kapıyı kapatabilirdin!)

She might have missed the plane.

Reproach. Sitem
At least you could close the door
At least you might give it back. (

Might.woul
şekilde geçr

Would.coul
olarak yoktu
kimbilir. olu

...MLARDA KAVRAM İÇEREN ŞEKLİ ...LLER PROJEKSİYONU

Şema 5

E PRESENT ŞİMDİKİ ZAMAN **2**

- Possibility (olanak) : can I can wait (Bekleyebilirim.)
  be able to are you able to walk? (Yürüyebilir misin?)
- Probability (olasılık) : may He may be asleep. (Belki de uyuyordur.)
  may not It may not be a good idea. (İyi bir fikir olmayabilir.)
- Impossibility(olanak dışı)' can't You can't be serious. (Ciddi olamazsın.)
- Propriety (uygunluk) : should You should help them. (Onlara yardım etmelisin.)
- Impropriety (uygunsuzluk) : shouldn't You shouldn't talk like that (Böyle konuşmamalısın.)
- Deduction (sonuç çıkarma) : must It must be cheap. (Ucuz olsa gerek.)
  will That will be John. (Bu John olmalı.)
- Habit (alışkanlık) : will He will do such a thing (Böyle bir şey huyunda var.)
  be used to I'm used to this noise. (Bu gürültüye alışığım.)
- Persistence will/won't The lid won't shut. (Kapak kapanmıyor)
  I wish she wouldn't spend so much. (Bari bu kadar harcamasa.)
  He won't help. (Yardım etmeye yanaşmıyor)
  If you will drink that poison..... (Ille de şu zehiri içeceksen.....)

5

- **Idiomatic use (Deyim gücünde kalıplar)**
  I couldn't care less. (Umrumda değil.)
  How should I know. (Ne bileyim.)
  I might have known. (Bilmeliydim bunu.)
  Would you believe it.....? (İnanır mısın.....?)

ncesi)

him.

t the entrance.

yürütme ve sonuç çıkarma
ye kadar gelmişlerdir.)
diye kadar gelmiş olmaları gerek.)
ye kadar gelmiş olmalılar.)
zlar.)
kaçırmış olabilir.)

ne göre olanak ve olasılık 2.alanda (may/can) 3.alanda (might/could) olarak yer alır.

EYLEMİN DEĞİŞİK ANLAMLARDA KAVRAM İÇEREN ŞEKLİ KAVRAM FİİLLER PROJEKSİYONU

2

The future. Gelecek zaman
It will enable us to repair the building.
(Binayı onarmak için imkan sağlayacaktır.)
There may be no one to help you there.
(Orada size yardım edecek kimse bulunmayabilir.)
We shall be able to buy it soon.
(Onu yakında satın alabileceğiz.)
I'll manage. (Üstesinden gelirim.)

Future perfect. Geçmiş öneesi
I may not have finished by then.
● zamana kadar bitirmiş olmayabilirim.
We should have finished by Monday.
Pazartesiye kadar bitirmiş olmalıyız.

Expectation. Beklenti
You ought to pass all the tests. (Bütün testleri geçmen gerek.)

e.(Bakarsın uçağı kaçırmıştır.)

r.(Hiç olmazsa kapıyı kapatabilirdin.)
(Hiç olmazsa geri verebilirsin.)

3

ÇEKİNGELİ VE KUŞKULU ANLATIM (THE HYPOTHETICAL)
Zayıf olanak: could **Zayıf olasılık : might**

Could it be you're wrong. (Sakın yanılmayasın.)
Where could we go? (Nereye gidebiliriz ki?.)
You might begin by writing your name.
(İstersen adını yazmakla başlayabilirsin
We might sell it. (Belli olmaz, satabiliriz.)
Could he have taken it from the drawer.? (Çekmeceden almış olamaz mı?
It might snow. (Bakarsın kar yağar.)
Could she be lying. (Yalan söylüyor olmasın.)

What would he be able to do without any money.
(Parasız ne yapabilir ki.)

uld. could açık veya kapalı bir şekilde geçmişe ait bir ifade ile kullanılmadıkça hiçbir
çmiş zamanı göstermez. Şöyle ki:
I could (Şimdiki veya Gelecek Zamana işaret eder.)
He said he could. (Geçmiş Zaman için kullanılan bir sözdür.)

uld.might fiil şekilleri kuşkulu ve çekingeli şekilleri Türkçede karşılıklı şekil veya ek
tur. Bu demektir ki bunlar mecburen başka yollardan : belli olmaz, belki de, bakarsın, ola ki,
lurda olmaz gibi ifadelerle açıklanması gerekiyor.

TABLO 3

ACTION IN THE PAST - GEÇMİŞ ZAMAN

EDİLGEN FİİLİN BÜ

(Past perfect) Geçmiş öncesi

The room had not been cleaned for years.
(Oda yıllardır temizlenmemişti.)
He had been arrested for the same crime before.
(Bundan önce aynı suçtan dolayı tutuklanmıştı.)
It had been rebuilt many times before.)
(●ndan önce birkaç kere yeniden inşa edilmişti.)

1

Geçmiş sonrası (Future in the past)

We were told that we would not be permitted to object.
(Bize, itiraz etmemize izin verilmeyeceği söylendi.)
He knew he would be attacked.
(Saldırıya uğrayacağını biliyordu.)
They said we would not be allowed to visit her.
(Onu ziyaret etmemize izin verilmeyeceğini söylediler.)

(Simple past) dili geçmiş

The club was closed after the incident
(Kulüp olaydan sonra kapatıldı)
All the records were broken that night
(● gece tüm rekorlar kırılmıştı.)
I got insulted. (Bana hakaret edildi.)
My dress got torn. (Elbisem yırtıldı.)
Why are banks closed today?
(Bankalar neden bugün kapalı.?)

Sürekli zaman

At that moment the votes were being counted.
(O an oylar sayılıyordu.)

The process was still being used years later.
(Yöntem, yıllar sonra kullanılmaktaydı.)

Tasarlanmış şekli

She was to get married that night.
(O gece evlenecekti.)
He was to be hanged that morning. (O sabah asılacaktı.)

The money was to be divided among them.
(Para aralarında paylaşılacaktı.)

Alışkanlık

The gate used to be kept open all day.
(Kapı bütün gün açık bırakılırdı.)

2

Kavram içeren şekli

How could a car be stolen from a garage.
(Garajdan bir araba nasıl çalınabilir.)

Şartlı anlatım

If the door was locked from the inside, how did they get in.
(Kapı içeriden kilitliydi ise içeriye nasıl girdiler.)

Geniş zaman - simple presen

Too much food is thrown away.
(Çok fazla yiyecek çöpe atılıyor.)
It is called a tin opener.(Ona konser
It is sold everywhere.(Her yerde satıl
He is said to be very rich.(Çok zengi

It is interpreted as a positive step.
(Olumlu bir adım olarak addediliyor.

1

Sürekli şimdiki zaman

It's being examined at th
(Şu an incelenmektedir.)
We are being watched! (
The process is still being
(Yöntem hala kullanılma
I know what is being sai
(Hakkımda neler söyledi

Şartlı anlatını

If nothing is done, it will get wor
(Bir çare bulunmazsa durum dah
If he is opposed to the plan, he m
(Plana karşı çıkıyorsa iyi bir ned
If they aren't permitted to stay, th
(Kalmalarına izin verilmezse kar

Such a thing has never been hea
(Şimdiye kadar böyle birşey duy
It has been used only once.
(Yalnız bir defa kullanıldı.)
Can it have been stolen?
(Çalınmış olabilir mi?)
It can't have been sold. (Satılmış
A lot has been written about this
(Bunun hakkında çok şey yazıld

THE REAL - Gerçek anlatım şekli

THE UNREAL - Gerçek dışı anlatım şekli

The impossible condition
Gerçekleşmesi imkansız şart

If the dogs hadn't barked, the thieves wouldn't have been caught.
(Köpekler havlamasaydı hırsızlar yakalanmayacaktı.)

If he had been caught, he would have been hanged.
(Yakalansaydı asılacaktı.)

6

Who would have thought that this institution
would be liquidated one day.
(Bu müessese bir gün tasfiye edileceğini kimin
aklına gelirdi.)
I wish it had not been invented. (Keşke icat edilmeseydi.)
All of them would have been rescued.
(Hepsi kurtarılacaktı.)
A palace would have been built with that money.)
(O para ile bir saray inşa edilirdi.)
If the dogs had not barked, the thieves wouldn't have been caught.
(Köpekler havlamasaydı, hırsızlar yakalanmayacaklardı.)

The unfulfilled past
Geçmişte yerine getirilmemiş ve başka türlü olma imkanı kalmamış işler

We might have been arrested. (Tutuklanabilirdik.)
The door shouldn't have been left open.
(Kapı açık bırakılmamalıydı.)
It might not have been discovered. (Keşfedilmeyebilirdi.)
Could the patient have been saved.
(Hasta kurtarılabilir miydi?)
They needn't have been told anything.
(Onlara hiçbir şey söylenmesi gerekmezdi.)
It shouldn't have been kept secret. (Gizli tutulmamalıydı.)

Çekinceli

1

Hadn't bett
How c
(Bir ga
A cure
(Bakar
The tr
(Gerçe
It migh
(Bakar

Could it have been
(Cebinden alınmış

It might have been
(Bir ajana gizlice s

Could the parcel ha
(Paket yanlış adres

İLİN BÜTÜN ZAMANLARDA KULLANILIŞ ŞEKİLLERİNİN PROJEKSYONU

ŞİMDİKİ ZAMAN ACTION IN THE PRESENT

2

nple present

awav.
atılıyor.)
Oma konserve açacağı denir.)
er yerde satılır.)
.(Çok zengin olduğunu söyleniyor.)

tive step.
addediliyor.)

diki zaman - the continuous
xamined at this very moment.
lenmektedir.)
g watched! (Gözetleniyoruz.)
s is still being used.
la kullanılmaktadır.)
t is being said about me.
neler söylediğini biliyorum.)

will get worse.
a durum daha da kötüleşecek.)
he plan, he must have a good reason.
sa iyi bir nedeni olsa gerek.)
ted to stay, they will create trouble.
erilmezse kargaşa çıkaracaklardır.)

ver been heard before.
le birşey duyulmuş değil.)
ly once.
lanıldı.)
olen?
ni?)
old. (Satılmış olamaz.)
en about this.
ok şey yazıldı.)

(Present perfect)
Şimdi öncesi

Geniş zaman - simple present

olasılık
They may be refused entry. (Onlara giriş izni verilmeyebilir.)
It may be stolen from there. (Oradan çalınabilir.)

olanak
It can be repaired in one day.(Bir günde tamir edilebilir.)
Can he be relied on. (Güvenilebilir biri mi?)
It can't be used that way. (Bu şekilde kullanılamaz.)

uygunluk
Should children be told everything?
(Çocuklara her şey söylenmeli mi?)
You should be ashaned of yourself.(Kendinden utanmalısın.)

gereklilik
Something must be done about it.
(Buna bir çare bulunmalı.)
Does it have to be finished today?
(Bugün bitirilmesi mi gerekiyor?)
These are to be sold at the auction.)
(Bunlar mezatta satılacak.)

What is to be done? (Ne yapılmalı?)

Sonuç çıkarma - Deduction
It must be written in Arabic.
(Arapça yazılı olsa gerek)

You'll be interested to know.
(Bilmek istersin)
İdomatic - Deyim gücünde kalıp

It can't be helped. (Elden bir şey gelmez.)

Gelecek öncesi (Future perfect)

It will have been sold by then.
(O zamana kadar satılmış olacak.)
It will have been repaired by Monday.
(Pazartesiye kadar tamir olmuş olur.)
By the time they act, it will have been rebuilt.
(Onlar harekete geçene kadar yeniden inşa edilmiş olacak.)

ACTION IN THE FUTURE - GELECEK ZAMAN

1

Basit Gelecek zaman (Ordinary Future)

You'll be kept responsible.
(Seni sorumlu tutarlar.)
Sooner or later he'll get caught.
(Er geç yakalanacaktır.)
He will get hanged for this.
(Bunun için asılacaktır.)

How will accidents be prevented?
(Kazaların önüne nasıl geçilecek.)
He will be remembered as a great leader.
(Büyük bir lider olarak hatırlanacak.)
Shall we be allowed to stay?
(Kalmamıza izin verilecek mi??

It's not going to be used for some time.
(Bir müddet için kullanılmayacak.)

2

Kavram içeren şekli

It will have to be examined by an expert.
(Bir uzman tarafından tetkik edilmesi gerek.)
It may have to be divided among us.
(Aramızda bölünmesi gerekebilir.)

Everything may have to be sold.
(Her şeyin satılması gerekebilir.)

Unless I'm forced, I shan't make use of it.
(Mecbur olmadıkça, kullanmayacağım.)

Çekinceli ve Kuşkulu anlatım

Hadn't better be sold.(Satılsa daha iyi olmaz mı?)

How could a car be stolen from a garage.
(Bir garajdan nasıl araba çalınır.)
A cure might be found tomorrow.
(Bakarsın yarın bir tedavi bulunur.)
The truth could be told now.
(Gerçek şimdi söylenebilir.)
It might be used for something else.
(Bakarsın başka şeyde kullanılabilir.)

it have been taken from your pocket?
den alınmış olabilir mi?)

ht have been secretly sold to an agent.
ana gizlice satılmış olabilir.)

the pareel have been sent to the wrong address?
t yanlış adrese yollanmış olabilir mi?)

The hypothetical - Supposed present

Supposed future

Spekülatif Şart

If you were put in prison, would you be happy?
(Seni hapishaneye atsalar memnun olurmuydun?)
If it were offered for sale, no one would buy it.
(Satışa çıkartılsa kimse almaz.)
If every protester were arrested, there would be no one left in the streets.
(Her protestocu yakalanacaksa sokaklarda kimse kalmaz.)

TABLO 4

ACTION IN THE PAST - GEÇMİŞ ZAMAN

1

A. THE REALAND THE FACTUAL
GERÇEKLE ÖRTÜŞEN ANLATIM

- **Simple past**
  dili geçmiş
  They didn't come that day. (O gün gelmediler.)
  One day I lost patience. (Bir gün sabrım taştı.)

- **Past perfect**
  Geçmiş öncesi
  I had finished by that time. (O zamana kadar bitirmiştim.)
  He had planned everything. (Her şeyi tasarlamıştı.)

- **Progressive past perfect**
  Sürekli geçmiş öncesi
  They had been waiting in the rain for hours.
  (Saatlerce yağmur altında beklemişlerdi.)

- **Past continuous**
  Sürekli geçmiş
  Nobody was waiting for us. (Bizi kimse bekletmiyordu.)
  He was lying to us. (Bize yalan söylüyordu.)

- **Past intention**
  Eylemin niyet aşamasında kalması durumu
  I was going to tell her everything. (Ona her şey anlatacaktım.)
  I wasn't going to help her. (Ona yardım etmeyecektim.)

- **The fated**
  Kaderin cilvesi
  She was not to see the day. (O günü görmeyecekti.)
  She was to get married that night.(O gece evlenecekti.)
  The war was to last six years. (Savaş altı yıl sürecekti.)

- **Habit in the past**
  Alışkanlık
  We got to eat a little. (Az yer olduk.)

- **State in the past**
  Geçmişte durum
  The door was closed. (Kapı kapalıydı.)

- **Conditional past**
  Şartlı anlatım
  If I was wrong, you were too. (Haksız idiysem sende haksızdın.)
  If you knew the answer why didn't you speak.
  (Cevabı biliyor idisen neden konuşmadın.)

- **Future in the past**
  Geçmiş sonrası
  I knew he would refuse.(Kabul etmeyeceğini biliyord
  I didn't know he would speak.(Konuşacağını bilmiyor

- **Present perfect**
  Şimdi öncesi
  I have found the key. (Anahtarı b
  I have completely forgotten. (Tar
  He hasn't come yet. (Henüz gelm

  They won't have finished yet. (H
  I have never had one. (Benim hiç

- **Continuous present perfect**
  Sürekli şimdi öncesi
  You have been crying. (Sen ağlar
  They have been on strike for mor

B. THE UNREALAND THE NON-FACTUAL
GERÇEKLE ÖRTÜŞMEYEN ANLATIM

THE SUPPOSED AND THE UNFULFILLED PAST
BAŞKA TÜRLÜ OLMA İMKANI KALMAMIŞ İŞLER
Elverişsiz şartlar dolayısıyla gerçekleşmemiş durum

6

- I wish I had never met him. (Onu tanımaz olaydım.)
  I wish I had known. (Keşke bilmiş olsaydım.)
  At least we would have learned the truth.
  (Hiç olmazsa gerçeği öğrenmiş olurduk.)

  If I had wanted I would have taken it (İstesydim alıp götürmüş olurdum.)

  None of this would have happened
  (Bunların hiç biri meydana gelmezdi.)
  Who would have thought he would kill his wife.
  (Karısını öldüreceğini kimin aklına gelirdi.)
  I would have liked to be there. (Orada olmak isterdim.)
  If I had known I would have told you.
  (Bilseydim size söylerdim.)

82 ETKEN BİR FİİLİN BÜTÜN ZAMANLARDA KULLANILIŞ ŞEKİLLERİNİN PROJEKSİYONU

ŞEMA

1 ACTION IN THE PRESENT (ŞİMDİ ZAMAN)

Ordinary or Simple Present (Geniş Zaman)
He sells and buys cars.(Araba alıp satar.)
He speaks six languages.(Altı dil konuşur.)
My mother cooks well. (Annem iyi yemek yapar.)

Present Continuous
Sürekli Şimdiki Zaman
He is living alone.
(Tek başına yaşıyor.)
He is sitting in the lobby waiting for you.
(Lobide oturmuş sizi bekliyor.)

The Simple Condition (Basit Şartlı Anlatım)
If they are working don't disturb them.
(Çalışıyorlarsa rahatsız etmeyin.)
If I have time I'll do it. (Vaktim olursa yaparım.)

Present Arrangement for future events
(Gelecek için planlanmış işler.)
We leave London at 6.
(Londradan saat altıda ayrılıyoruz.)

Future perfect
Gelecek öncesi
I'll tell you when I have finished
(Bitirince söylerim.)
I shall have finished by then.
(O zamana kadar bitirmiş olurum.)

1 ACTION IN THE FUTURE (GELECEK ZAMAN)

Ordinary or Simple Future (Salt Gelecek)

I shall be there at 7. (Orada yedide olacağım.)
He will make up a story. (Bir hikaye uyduracaktır.)
You will apologize later.(Vakti gelince özür dilersin.)

Future continuous
Sürekli gelecek
I'll be waiting for you. (Sizi bekleyeceğim.)
I won't be working that day. /O gün çalışmayacağım.)

Insistence
Baskı ve zorlama
You shall apologize immediately.(Derhal özürdileyeceksin
You shall do what you're told.(Size söyleneni yapacaksınız

The inevitable
Kaçınılmaz gelecek
He is going to hit the tree. (Ağaca çarpacak.)
He is going to die.(Ölecek.)

Intention
Niyet ve kararlılık
I'm not going to listen to this nonsense
(Bu saçmalıkları dinleyecek değilim)

Willingness
Söz verme
I'll help. (Yardım ederim.)

Conditional future
Şartlı anlatım
If you are not going to do it leave it.
(Yapmayacaksan bırak.)

5 IDIOMATİK USE DEYİM GÜCÜNDE KALIPLAR

You know how it is. (Bu işler nasıl olduğunu bilirsin.)
I'd love to. (Seve seve yaparım)
Would you believe it! (İnanır mısın..!)
I should think so.(Sanırım öyle.)

4

The unreal and the hypothetical: The supposed present
Gerçek dışı anlatımlar ve gerçekleşme olanağı az olan işler

If I had a car I wouldn't use it. (Bir arabam olsa kullanmazdım.)
I wouldn't like to be in his place. (Yerinde olmak istemezdim.)
I would if I could.(Yapabilsem yapardım.)
I wish I knew.(Keşke bilsem.)
As if you didn't knew.(Sanki bilmiyormuşsun.)
If we had bought it we would be rich today.
(Satın alsaydık bugün zengindik.)

Supposed future

4

I shudder to think at what would happen.
Olacakları düşünmek tüylerimi ürpertiyor.
Why would he do such a thing.
(Böyle bir şey neden yapsın.)
Why would he be refused entry.
(Ona neden giriş izni vermesinler.)

TABLO 5

İNGİLİZCENİZİ TEST EDİNİZ
(TEST YOUR ENGLISH)

GİRİŞ

Ciddi bir metodoloji kusuru olan bugünkü dil sınavı sisteminin, neyin yeteneğini ölçtüğü belli değildir. Uygulanan testler genellikle boş bırakılan yerlere edat veya uygun sözcük koymak veya bir cümleyi olumsuz haline getirmek ya da sözcükleri eşleştirmek gibi dil yeteneği testi olarak sunulmaktadır. Dilin düşünceler arası sesli veya yazılı olarak bir iletişim sistemi olduğu unutuluyor.
Yabancı dil öğrenmeyi arzulayan ve sistem tarafından dil özürlü olarak nitelenen çoğunluk, maalesef bu durum karşısında bu konuda doğru yolu bulabilmiş değil.

Test 1: Bilgi veya soru iletme yeteneği
(1-69) Genellikle orta düzeyde.
(70-148) Genellikle ileri düzeyde.

Test 2: Söz aktarma
a-İngilizce ifade edilen durumu Türkçeye aktarınız (1-60)
b-Türkçe ifade edilen durumu İngilizceye aktarınız (1-42)

Test 3: Fiillerin görevleri bakımından kullanım alanlarına dağılımı.

Test 4: Fiilin –ing dinamik şeklini içeren ifade çeşitleri.

Test 5: Fiilin –ed şeklini içeren ifade çeşitleri.

Test 6: İngilizcede anlamı belirleyen unsurların aralarındaki ilişki ve dizilişleri.

Test 7: Sayılar testi
a-Asıl sayıların yazı ile belirtilmesi.
b-Sıra sayıların yazı ile belirtilmesi.
c-Sayı konulu ifadelerin yazılışı.

Test 8: "Mean" fiilinin farklı ifadelerde gösterdiği farklı anlamlar ve Türkçe karşılıkları.

Test 9: -ly, -ed ve –ing gibi ek alan sözcüklerin yazılış kuralları.

CEVAPLAR

BİLGİ VEYA SORU İLETME YOLLARI

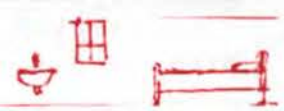
İngilizcenin iskeletini oluşturan ve tüm ifade şekillerini içine alan bu test sayesinde okuyucu bilgi ve soru iletme yolu bakımından kendi cümlelerini kurma yeteneğini kazanma fırsatını bulacaktır. Bir dile hâkim olmak değişik anlamda cümle kurma yeteneğine sahip olmak demektir.

(a) Bölümü: 1-69 genellikle orta düzeyde
(b) Bölümü: 70-148 genellikle ileri düzeyde.

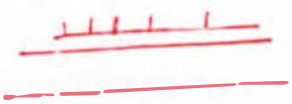
A- ORTA DÜZEYDE

KURULMASI İSTENİLEN CÜMLE VEYA İFADE	SÖZLÜK VE İFADE YOLLARI
1) 1. Adlarını vererek ne olduklarını sorun 2. Bunların sebze mi yoksa meyve mi olduklarını sorun. 3. Soruya cevap verin.	elma – apple üzüm – grapes portakal – orange sebze – vegetable meyve – fruit (nesnelerin toplu adı kullanılır)
2) 1. Buranın bir askeri bölge olduğunu, fotoğraf çekmenin yasak olduğunu yazın.	askeri bölge – military area fotoğraf çekmek – take a picture yasak – to be forbidden ("it" li kalıpla kurulur)
3) G S 1. Galatasaray bir kulübün mü yoksa bir semtin adı mı diye sorun? 2. Hem bir semt hem de bir kulüp adı olduğunu söyleyin. 3. Meşhur bir okulun adı olduğunu da ekleyiniz.	kulüp – club semt – quarter ad – name meşhur – famous (ekleme bağlaçları: as well as, also)
4) Önde bir yol engeli bulunduğunu yazın.	önde – in front yol engeli – road block (var oluş kalıbı)
5) Kapaksız ve dibi kırık bir kutunun yararlı olup olmadığını sorun.	kapak – lid kutu – box kırık– broken dip – bottom yararlı – useful (bir şeyin ne olduğu kalıbı)

 6) Suyun üstündeki buzdağı kısmının küçük olduğunu ve buzdağının büyük kısmının suyun altında olduğunu yazın.	su – water üstünde – above buzdağı – iceberg kısım – part küçük – small büyük – great, large altında – below (niteleme ve yer bildirisi)
 7) Türkler için 29 Ekimin neden önemli bir gün olduğunu sorun.	29 Ekim – October the 29th önemli – important gün – day Türkler – the Turks **Why** is _____ _____ ?
 8) Düğmenin ebadını, rengini ve fiyatını sorun.	düğme – button ebad – size fiyat – price renk – colour what başlıklı soru
 9) Burada tek açık işin araba yıkamak olduğunu söyleyin.	tek – only açık – available araba – car yıkamak - washing (isim fiil) _____ is _____
 10) a. "Trol"un ne olduğunu sorun. b. Bir tür balık avlama olduğunu yazın.	tür – type balık avlama – fishing (isim fiil) _____ is a type of _____
 11) Ormanda ateş yakmanın neden çok tehlikeli olduğunu sorun.	orman – wood ateş – fire yakmak – lighting (isim fiil) tehlikeli – dangerous Why is_____ _____?
 12) Çalmak kötü bir şey ise neden Zorro gibi insanlar kahraman sayılmaktadır, diye sorun.	çalmak – stealing (isim fiil) kötü – bad insan – people gibi – like kahraman – hero sayılmak – be considered as if _____ is _____ .....

 13) Arka koltukların ucuz olup olmadığını sorun.	arka – back koltuk – seat ucuz – cheap
 14) Dünyanın en iyi parfümünün nerede yapıldığını sorunuz.	dünya – world parfüm – perfume en üstün dereceli mukayese
 15) Satılmayan giyim eşyasının fakirlere dağıtılacağını yazın.	satılmayan – unsold giyim eşyası – clothing fakirler – the poor dağıtmak – distribute edilgen yapı.
 16) Çiçekleri koyacak bir şeyin olup olmadığını sorun	çiçek – flower koymak – put bir şey – something varoluş kalıbı ile kuruludur
 17) Daha şık veya daha modaya uygun bir şey olup olmadığını sorun?	şık – smart modaya uygun – fashionable bir şey – something üstünlük derecesi
 18) Bu kadar parayla ne yapardı, diye sorun?	para – money yapmak – do spekülatif şart
 19) Ateşin etrafında oturanların kim olduklarını sorun.	ateş – fire etraf – around
 20) Ucuz, temiz bir otel nerede var, diye sorun.	ucuz – cheap temiz – clean 'There is something somewhere' kalıbı
 21) a. Masanın şeklini ve ne kadar büyük olduğunu sorun. b. Dikdörtgen olduğunu, eninin 3 m. ve genişliğinin 2 m. olduğunu söyleyin.	şekil – shape dikdörtgen – rectangular en – long geniş – wide _____ is _____ kalıbı

  22) Basketbolu heyecanlı bir oyun bulup bulmadığını sorun.	heyecanlı – exciting oyun – game bulmak – find tamlama kalıbı
  23) Pilavın yanındaki yemeğin ne olduğun sorun. Onun adının "Menemen" olduğunu söyleyin.	pilav – rice yemek – dish yanında – next to adı olmak– be called
   24) Hangisi daha kötü olduğunu sorun: Bir parmak mı kaybetmek yoksa bir servet mi?	hangi – which kötü – bad (üstünlük derecesi) parmak – finger kaybetmek – lose servet – fortune
  25) Bu insanların 3. Dünya savaşını başlatacak kadar deli olduklarını yazın.	insan – people 3. dünya savaşı – world war III başlatmak – start deli – mad yeterlik derecesi – 'enough'
 26) Mary'nin cüzdanını kaybettiğini ve hâlâ bulamadığını söyleyin.	cüzdan – purse kaybetmek – lose bulmak – find present perfect zamanı
  27) Hoşuna gitmediyse yemek zorunda olmadığını söyleyiniz.	hoşuna gitmek – like yemek – eat zorunda olmak– have to Şartlı cümle
 28) Keşke diğerleri gibi yüzebilseydiniz diye dövününüz.	keşke– wish diğerler – the other yüzebilmek – be able to swim Spekülatif ifade şekli
 29) İnsan sanki zeytinyağı içinde yüzüyor gibi diye yazınız.	insan – one sanki– as if zeytinyağı – oil yüzmek – swim (spekülatif ifadede) it'li kalıp
 30) Bu bileziklerin çok rağbette olduklarını ancak yakında modası geçmiş olacağını yazın.	bilezik – bracelet rağbette olmak– be in demand / in fashion yakında – soon modası geçmek– be out of date

 31) Adlarını vererek Türkiye'de pahalı olup olmadıklarını sorun.	zeytin – olives yumurta – egg pahalı – expensive is ——— ——— ? kalıbı
 32) Gezinin iptal edildiğini anlatın.	iptal olmak – be off gezi – tour fiil gücünde zarf
 33) Bu şartlar altında çalışmak tehlikeli olsa gerek diye söyleyiniz.	şartlar – conditions çalışmak – to work tehlikeli - dangerous olsa gerek– sonuç çıkarma anlatan kavram
 34) Bir berberin çantası değilse bir doktor çantası olabileceğini (tereddütlü şekilde) anlatın.	berber– hairdresser çanta – bag doktor – doctor değilse – şartlı ——— is ———
 35) Burasının hangi sokak olduğunu sorun.	hangi– what .... sokak – street
 36) Kopya çekmenin çok kötü bir şey olduğunu söyleyin.	kopya çekmek – cheating kötü – bad şey – thing ——— is ——— kalıbı
 37) Diş çekmenin kimin işi olduğunu sorun.	diş – tooth çekmek – pull whose ——— is ———? kalıbı
 38) a. Fındık kırmak için o alete ne denildiğini sorunuz. b. O tür alete "fındık kıran" denildiğini yazın.	fındık – nut kırmak – crack alet – tool demek – call Fındık kıran – nut cracker
 39) Sütün ekşidiğini yazın. 40) Yaprakların sarardığını yazın.	süt – milk ekşimek – turn sour yapraklar – leaves sararmak – turn yellow

 41) Yeni arabanın eski araba kadar benzin yaktığını söyleyin.	araba – car eski – old benzin – petrol yakmak – use
 42) Buradaki hayatın şehirdeki kadar iyi olup olmadığını sorun.	hayat – life şehir – city iyi – good eşitlik derecesi
 43) Yemek yemeye vaktiniz olup olmayacağını sorun.	yemek yemek – eat vakit – time
 44) Sağdaki olanın yarım kilo daha hafif olduğunu yazın.	sağ – right yarım – half hafif – light karşılaştırmada üstünlük
 45) Cuma gününün uygun bir gün olup olmadığını sorun.	Cuma – Friday gün – day uygun – suitable is _____ _____? kalıbı
 46) Evrenin astronomların iddia ettikleri kadar büyük olup olmadığını sorun.	evren – the universe astronom – astronomer iddia etmek – claim yorum cümlesi karşılaştırma
 47) Ütülenecek bir şeyler olup olmadığını sorun.	ütülemek – iron bir şey – something varlık kalıbı
 48) Kağıt üzerinde her şeyin mükemmel göründüğünü söyleyin.	kağıt – paper her şey – everything mükemmel – perfect görünmek – look
 49) Bu adamla çalışmanın çok zor olduğunu söyleyin.	adam – man çalışmak – work zor – difficult 'it'le kurulu ifade şekli
 50) Kasa açıldığında, boş bulundu diye yazın.	kasa – safe açmak – open boş – empty bulmak – find edilgen kuruluş ve bağımsız öğe

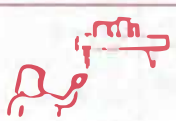
 51) Daha kötü olabilirdi diye yazın.	Kötü – bad/worse ——— could be ——— kalıbı spekülatif geçmiş
 52) Buna gücünüzün yetmediğini söyleyiniz.	gücü yetmek – afford imkan kavramı
  53) Çayın soğuduğunu ikaz ediniz.	soğumak – get cold dönüşüm kalıbı
 54) Suyun buza dönüştüğünü yazın.	su – water buz – ice dönüşmek – turn to
 55) Sarımsağa benzer tadı olduğunu yazın.	tadı olmak – taste sarımsak – garlic benzer – like
 56) Geç kaldığınız için özür dileyiniz.	geç kalmak – be late özür dilemek – apologize for
  57) Turist kafilesine boyaya dikkat etmelerini söyleyin.	boya – paint
 58) Bu konuda her şeyi öğrenmeye çalıştığınızı anlatın.	konu – subject öğrenmek – learn çalışmak – try
 59) Bulaşığı kimin yıkayacağının daha belli olmadığını yazın.	bulaşık – dishes yıkamak – wash belli olmak – be clear 'it' li kuruluş
 60) En sevdiği şeyin futbol oynamak olduğunu söyleyin.	oynamak – play sevmek – like what başlıklı ——— is ———
 61) Açılmasının kolay olmadığını söyleyin.	açılmak – open kolay – easy ——— isn't ——— kalıbı

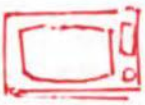
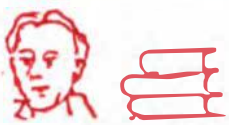
 62) Saçını en son ne zaman kestirttiğini sorun.	saç – hair ettirgen kalıp en son – last kestirmek – cut
 63) Beş tane yeteceğini söyleyin.	yetmek – be enough beş – five
 64) Sağdakini tercih ettiğinizi söyleyin.	sağ– right tercih etmek – prefer
 65) Kulüpte içkinin bir sorun haline geldiğini söyleyin.	içki – drinking kulüp– club sorun – problem hale gelmek– become
 66) Bu kitapların çocukların okuyamayacağı kadar ileri seviye olduklarını söyleyin.	çocuk – child okumak – read ileri – advanced yeterlik derecesi
 67) İçinde ayakkabı olan bir kutu olduğunu söyleyin.	ayakkabı – shoes kutu – box özel niteleme kalıbı
 68) a. Mary'nin bu sabah geç kaldığını söyleyin. b. Herkes de öyle diye cevap veriniz.	sabah – morning geç kalmak – be late herkes– everybody öyle – so
 69) Üçünden en gencin hangisi olduğunu sorun.	genç – young (en üstün derece)

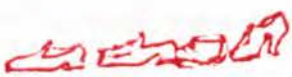
B – İLERİ DÜZEY

 70) Onu kırık halde bulduğunuzu söyleyin.	kırık – broken bulmak – find
 71) Hemen hemen yiyecek bir şey kalmadığını söyleyin.	kalmak– leave/left hemen hemen– scarcely yiyecek – food var oluş cümlesi: There .....

 72) Onu kızdıran neydi diye sorun.	kızdırmak – make smb. angry sebep olma kalıbı
 73) Onlar oraya varana kadar, otobüsün kalkmış olacağını söyleyiniz.	varmak – get kadar – by the time kalkmak – leave otobüs – bus 'future perfect' zamanı
 74) Yaşına bakılırsa bir dahi olmalı, diye yazın.	bakılırsa – considering yaş – age dahi – genius
 75) Kurtulanların olmasının bir mucize olduğunu söyleyin.	kurtulan – survivor mucize – miracle 'it'li kuruluş
 76) Şemsiyenizin kimde olduğunu sorunuz.	şemsiye – umbrella 'have' fiili ile kurulur
 77) Sık sık nezle olup olmadığını sorun.	sık sık – often nezle olmak – have a cold
 78) Onun işinin yeri temiz tutmak olduğunu söyleyin.	iş – job yer – place temiz – clean tutmak – keep
 79) Her şeyin bıraktığı gibi olduğunu söyleyiniz.	her şey – everything bırakmak – leave gibi – as ——— is ——— kalıbı
 80) Ayaklarınızı ısıtamadığınızı söyleyin.	ayak – feet ısıtmak – warm dönüşüm kalıbı – get
 81) Türk kahvesini nasıl bulduğunu sorun.	Türk kahvesi – Turkish coffee bulmak – find
 82) a. Otobüsle ne kadar sürdüğünü sorun. b. Çok sürmediğini söyleyin.	otobüs – bus sürmek – take long

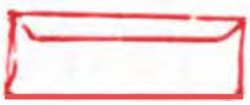
 83) Bu garip insanları ne kadar iyi tanıdığını sorun.	garip – strange insanlar – people iyi – well tanımak – know
 84) Paketleri taşımanıza yardım etmesini rica ediniz.	paket – parcel taşımak – carry yardım etmek – help
 85) Onun başka bir eşi olmadığını söyleyin.	olmak – exist başka – only eşi – kind 'There' ile kuruludur
 86) İyileştiğini gördüğünüze memnun olduğunuzu söyleyin.	iyileşmek – recover görmek – see memnun olmak – be glad
 87) Pencerelerin kırmızıya boyandığını yazın.	pencere – window kırmızı – red boyamak – paint tamlama kalıbı
 88) Konuyu ele alan en iyi kitap olduğunu söyleyin.	konu – subject
 89) Kapıların boyanması gerektiğini söyleyin.	kapı – door boyamak – paint gerekmek – need-ing
 90) Havanı bu kadar kötü olmasının şansızlık olduğunu söyleyin.	hava – weather kötü – bad şansızlık – be unfortunate 'it' li kuruluş
 91) Yatağın, üç kişinin yatacağı kadar büyük olmadığını söyleyin.	yatak – bed yatmak – sleep büyük – large yeterlilik derecesi
 92) Rafa yetişecek kadar uzun boylu olduğunu söyleyin.	raf – shelf erişmek – reach uzun boylu – tall yeterlik derecesi
 93) İsterse onda kalabileceğini söyleyin.	istemek – wish kalmak – keep kavramlı kuruluş şart cümlesi

94) Garip bir kokusu olduğunu söyleyin. 	kokusu olmak – smell garip – strange
 95) Yokuşta otobüs hızlandıkça hızlandı diye yazın.	yokuşta – down the slope hızlanmak – go fast artan dereceli mukayese
 96) Dizileri gitgide daha az ilginç bulduğunuzu yazın.	azalan dereceli karşılaştırma dizi – series ilginç – interesting az – less
 97) İnsanların internette giderek daha fazla zaman harcadıklarını söyleyiniz.	insanlar – people zaman harcamak – spend time artan dereceli karşılaştırma
 98) Avrupalılar kadar seyahat etmediğinizi yazın.	Avrupalılar – the Europeans seyahat etmek – travel eşitsizlik derecesi
 99) John'un diğerlerinden daha az zeki olmadığını yazın.	diğerleri – the others zeki – clever daha az – less _____ isn't _____ kalıbı
 100) Bazı ağaçların 500 yaşında olduklarının sanıldığını yazın.	ağaç – tree yaşında olmak – be old sanmak – think edilgen kuruluş
 101) Bunun öyle az bir fiyata olmadığını söyleyiniz.	az – small fiyat – price 'it'li kuruluş
 102) Aşağı yukarı 65 yaşında fakat daha genç göründüğünü, yuvarlak bir yüzü olduğunu, saçının beyaz ve alnını kapatmak için öne taranmış olduğunu yazın.	aşağı yukarı – about yaşında olmak – be old genç – young yuvarlak – round yüz – face saç – hair alın – forehead taramak – comb kapatmak – cover
 103) İyi ile kötüyü ayıracak yaşta olduğunu yazın.	iyi – good kötü – bad ayırmak – distinguish yaşta olmak – be of age

 104) Karanlıkta sizin diye komşunun kapısını çalmışsın diye söyleyiniz.	karanlık – dark diye – thinking komşu – neighbour çalmak– ring
 105) Bunların bu şekilde davranacaklarını bilmediğinizi yazın.	davranmak– behave bilmek– know şekil –way geçmiş sonrası kalıbı
 106) Kitap okumayı sevenlerfakat bugünkü kitap fiyatlarını çok yüksek bulanlar için şimdi bir kitap kulübü var diye yazınız.	okumak – read sevmek – love bugün – today yüksek – high bulmak – find fiyat – price kitap kulübü – book club var oluş kalıbı
  107) Ateşe konduğunda çatlamayacağını söylediğini, fakat yine de çatladığını söyleyiniz.	koymak– put on ateş – fire çatlamak – crack söylemek – say geçmiş sonrası kalıbı
 108) Bir şapka giymek zorunda ise, hiç olmazsa doğru dürüst bir şapka giymesini söyleyin.	şapka – hat giymek – wear hiç olmazsa – at least zorunda olmak – have to doğru dürüst– proper
  109) Camiye girmeden önce ayakkabılarını çıkarmak zorunda olduklarını söyleyiniz.	cami – mosque girmek – go into çıkarmak – take off zorunda olmak– have to
 110) Akşam yemeğini bahçede yemeyi öneriniz.	akşam yemeği – dinner (have) öneri kalıbı
 111) Toptan satın almanın size uygun geldiğini söyleyin.	toptan – wholesale satın almak– buy uygun gelmek – suit
 112) Dışarıda içerideki kadar insan olduğunu yazın.	eşitlik derecesi mukayese dışarı – outside içeri – inside insan – people var olma kalıbı

 113) a. Bu adamın ne yaptığını merak ettiğinizi söyleyin. b. Bir şeyi inceliyor gibi görünüyor diye cevap veriniz.	yapmak – do merak etmek – wonder incelemek – examine görünmek – seem
 114) a. Düşmekte olan bir uçakta olsaydı ne yapardı diye sorun. b. Sakin olmaya çalışacağını ve dua etmeye başlayacağını, söyleyin.	düşmek – fall uçak – plane yapmak – do sakin olmak – be calm çalışmak – try dua etmek – pray başlamak – begin spekülatif anlatım kalıbı
 115) Anahtarın nerede olduğunu bilseydiniz ona sormayacağınızı söyleyin.	anahtar – key bilmek – know sormak – ask spekülatif anlatım kalıbı
 116) Carol'un, kocasının borçlarını ödemek için sahip olduğu her şeyi satıyor olduğunu söyleyin. Bunu kim yapardı diye ilave ediniz.	borç – debt koca – husband ödemek – pay sahip olmak – own satmak – sell yapmak – do (spekülatif şekli) bunu – such a thing
 117) Bazıları için hayat şartlarının git gide kötüleşmekte olduğunu söyleyin.	bazıları – some hayat şartları – life kötüleşmek – get worse artan dereceli karşılaştırma
 118) Saat üçte hareket ettiyse, saat altıda burada olur diye anlatın.	hareket etmek – leave 'present perfect' zamanı şart cümlesi
 119) Yağmur yağacak olursa, içeriye taşınırız diye söyleyiniz.	yağmur yağmak – rain taşınmak – move içeriye – inside tesadüfe bağlı şart
 120) İçinde bir gemi maketi olan bir şişe olduğunu yazın.	gemi – ship maket – model şişe – bottle özel niteleme kalıbı
 121) Altmış yaşının üstünde olduğunu tahmin ettiğinizi yazın.	altmış yaş – sixty üstü – over tahmin etmek – guess

 122) Kirasının ne kadar yüksek olduğunu sorun. Soruya cevap verin: Oldukça yüksek olması gerektiğini söyleyin.	kira – rent yüksek – high oldukça – quite
 123) Boğulabilirdi diye yazın.	boğulmak – drown
 124) Sıcak bir çaya neler vermezdim diye söyleyin?	sıcak – hot neler – what vermek – give
 125) Gitmek isteyenlerin kapıda toplanmalarını söyleyin.	gitmek – go istemek – want toplanmak – assemble emir kipi (rica)
 126) Havanın orada nasıl olacağını merak ettiğinizi söyleyiniz.	hava – weather merak etmek – wonder
 127) Grev yapmanın tam zamanı olduğunu söyleyin.	zaman – time grev yapmak – go on strike ——— is ——— kalıbı tam – now
 128) Yapsa yapsa, Tom yapar diye söyleyin.	yapmak – do – se – se –if
 129) Hala yürüyebilmesinin bir mucize olduğunu söyleyin.	hâlâ – still yürümek – walk mucize – miracle 'it'li ifâde şekli
  130) Yakınlarda bir eczane olduğu için şanslı olduğunu söyleyin.	yakınlarda – near by eczane – pharmacy şanslı – lucky açıklama ve var olma ifadesi
  131) Elbisenin oldukça şık olduğunu, ancak onu daha fazla şişman göstereceğini söyleyin.	elbise – dress oldukça – fairly şişman – fat göstermek – look karşılaştırmada: üstünlük derecesi dönüşüm hali: make

 132) Börekler çeşitli şekilde ve büyüklükte yapılır. Sarılabilir veya tepsi üzerine yayılır. Birinci yemek olarak ya da yemeğin sonunda verilebilir. İçi, doğranmış ıspanak, ezilmiş peynir veya çekilmiş et ile doldurulur. Fırında pişirilir veya yağda kızartılır.	börek – pie iç – inside çeşitli – various ıspanak – spinach şekil – shape ezilmiş – squashed büyüklük – size yağ – oil sarmak – to roll kızartmak – fry tepsi – tray yaymak – spread birinci yemek – main dish doğrnamış – hashed çekilmiş – minced doldurmak – stuff fırında pişirmek – bake Tamamı edilgen çatıyla kurulu. —— is —— ed kalıbı.
 133) Kavun ve karpuzun kilo ile satıldığını duyunca şaşırıp şaşırmadığını sorun.	kavun – melon karpuz – water melon satılmak – be sold duymak – hear şaşırmak – be surprised
 134) Üzerinde bir adres olmayan bir mektup var diye söyleyiniz.	mektup – letter adres – address varoluş kalıbı özel niteleme kalıbı 'with'
 135) Kalifiye personel eksikliğinin otelinizin önemli bir sorunu olarak devam ettiğini yazın.	kalifiye – qualified personel – staff eksiklik – lack önemli – important sorun – problem devam etmek – continue
 136) İngiltere'de üç ayda İngilizce öğreneceğini düşündüren ne idi diye sorun.	İngiltere – England ay – month öğrenmek – learn düşündürmek – make smb think (sebep olmak kalıbı)
 137) Mary'nin, mücevherlerini otel odasında bırakmakla çok dikkatsizlik ettiğini söyleyin.	mücevherler – jewels bırakmak – leave dikkatsizlik etmek – be careless tamlama kalıbı

 138) Etler küp şeklinde kesilir, üstüne tuz ve biber ekilir. Sonra etler bir şişe geçirilir ve kömür üzerinde ızgara yapılır.	etler– meat küp – cube kesmek – cut şekil – shape tuz – salt biber– pepper ekmek – sprinkle şiş – spit geçirmek– insert kömür– coal fire ızgara yapmak – broil ——— is ——— ed edilgen kalıpları
 139) 'Dönerli pilav'ın, üstünde et dilimleri olan pilav olduğunu söyleyin.	et– meat dilim – slice pilav– rice özel niteleme kalıbı
 140) Hangisinin daha dayanıklı olduğunu bilmenin tek yolunun onları denemek olduğunu söyleyiniz.	dayanıklı – strong bilmek – to know yol – way denemek – to test —— is —— Kalıbı
 141) Merasime davet edilmenizin sizin için büyük bir şeref olduğunu yazın.	merasim – ceremony davet edilmek– be invited şeref– honour it'li cümle kalıbı
 142) Kimin haksız, kimin haklı olduğunun o kadar önemli olmadığını söyleyin.	kim – who haklı – right haksız – wrong önemli – important —— is —— kim, ne olduğu kalıbı
 143) Binada 'Transworld'un bir bürosunun bulunup bulunmadığını sorun.	bina – building büro – office var oluş kalıbı
 144) İstanbul'da otobüse binip inmenin basit bir iş olmadığını yazın.	binmek– get on inmek– get off basit – simple iş – thing

 145) Bir dükkânın kapısını açmaya çalışan birinin olduğunu söyleyin. Dükkânın sahibi olduğunu sanmadığınızı ilave edin.	dükkan – shop kapı – door açmak – open çalışmak – try biri – somebody sahip – owner sanmak – think 'there' varoluş kalıbı
  146) Size bir çocuk ağlaması gibi geldiğini söyleyin.	duyma duyusu bağlantısı gibi gelmek - sound çocuk – child ağlamak – cry
 147) Bunların taşınmaya gelmediğini söyleyin.	taşınmak – carry -e gelmek – stand
 148) Telefonda, otelden ayrılmamızı tavsiye ettiğini söyleyin.	ayrılmak – leave tavsiye etmek – advise

SÖZ AKTARMA

Bir kişinin sözlerini fiil yapısında, şahıs zamirlerinde ve diğer gerekli değişiklikleri yapılarak başka kişilere İngilizce ya da Türkçeye çevirerek aktarılmasıdır.

Aktarıcı fiiller şunlardır:

Yargılarda: say
Sorularda: ask, want to know
Emredici ifadelerde: tell/want smb to
Önerilerde: advise

a) KONUŞMA KUTUSUNDAKİ İNGİLİZCE İFADE EDİLEN DURUMUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE TÜRKÇEYE ÇEVİREREK AKTARINIZ.

ÖRNEK:

Could we go there on

Oraya yaya gidip gidemeyeceklerini soruyor.

on foot – yaya

1. The talk was as dull as it was long.

_____

talk – konuşma
dull – sıkıcı
long – uzun

2. When is the next bus?

_____

next – bir sonraki

3. Are we to wait?

_____

wait – beklemek

4. Writing a report isn't that easy.

report – rapor
easy– kolay
that– o kadar
write– yazmak

5. More and more people are selling their land.

sell – satmak
land– toprak
people – kişi

6. İf this isn't an internal borrowing, what is it?

internal borrowing – iç borçlanma

7. Shall we tell the police?

tell – söylemek

8. All I know is that it is expensive.

all – tüm
know – bilmek
expensive – pahalı

9. In what way can I help?

10. Shall we meet at the lobby?

meet – buluşmak
lobby – lobi

11. Everyone must obey orders.

everyone – herkes
obey– uymak
order – emir

12. Let's leave it for tomorrow.

leave – bırakmak
tomorrow – yarın

13. You must see this play.

play – oyun
see – görmek

14. What do we do now?

now – şimdi
do – yapmak

15. Shall I leave or stay?

leave – gitmek
stay – kalmak

16. Shall I offer a reward?

offer – vermek
reward – ödül

17. In what way can I help?

help – yardım etmek

18. Need we finish it today?

finish – bitirmek
today – bugün

19. When will it be ready?

ready– hazır

20. Is it necessary?

necessary – gerekli

21. We made a big mistake.

mistake – hata

22. We may or may not sell it.

sell – satmak
fiilde olasılık kavramı

23. In my opinion, it isn't worth it.

opinion – kanı
be worth – değmek

24. What money I had I spent.

spend – harcamak

25. Could I buy land as a foreigner.

land – toprak
foreigner – yabancı
buy-satın almak

26. I would help if I could.

help – yardım etmek
spekülatif şart

27. What is so difficult about it?

difficult – zor

28. I don't want to get involved in this.

get involved – bulaşmak

29. The girls have the right to education.

right – hak
education – eğitim

30. If I had listened to them I would have lost all my money.

listen – dinlemek
lose – kaybetmek

31. What is the use of keeping us waiting?

wait – beklemek
use – yarar

32. Who is going to pay for that?

pay – ödemek

33. I don't feel like going anywhere today.

feel like – (içinden gelmek)

34. Are all these nonsensical formalities necessary?

nonsensical – saçma
necessary – gerekli

35. This is a process of continuous change.

process – süreç
continuous – devamlı
change- değişim

36. This is a process of continuous change.

process – süreç
continuous – devamlı
change- değişim

37. The doors need painting.

need – gerekmek
paint-boyamak

38. I'm not surprised that there have been complaints

be surprised – şaşırmak
complaint – şikâyet

39. What is there for lunch?

lunch – öğle yemeği

40. My wife is allergic to fish.

wife – eş

41. My first reaction was to laugh.

reaction – tepki
laugh – gülmek

42. That is not what I asked for.

ask for – istemek

43. Money doesn't always bring happiness.

bring – getirmek
happiness – mutluluk

44. What is the weather like over there?

weather – hava

45. It is unfortunate that the weather is so bad.

unfortunate – talihsizlik

46. It is impossible to compare the destruction in Iraq with that in Syria.

compare – mukayese etmek
destruction – yıkım

47. Are we glad to be here!

glad – sevinçli
(ünlem cümlesi)

48. It's important that we all read the report.

read – okumak
report – rapor
important – önemli

49. I would help if I could.

help – yardım etmek
(spekülatif ifade)

50. It suits me fine!

suit – uygun gelmek

51. This adventure cost me a fortune.

adventure – macera
cost – mal olmak
fortune – servet

52. Where is the entrance to the building?

building – bina
entrance – giriş kapısı

53. I can't afford staying at such a hotel.

afford – gücü yetmek
stay – kalmak

54. This has turned into a privilege.

turn – dönmek
privilege – imtiyaz

55. What does that mean?

mean – anlama gelmek

56. They are taking decisions that pleases the people.

take – almak
decision – karar
please – hoş gelmek

57. It sounds dangerous.

dangerous – tehlikeli
sound – duyma duyusu bağlantılı

58. That never occured to me.

occur – aklına gelmek

59. Of course, when it comes to money.

come to – (söz konusu olmak)

60. I don't want anyone to suffer because of this.

suffer – zarar gelmek

61. There is nothing I can do.

a) Konuşma kutudaki Türkçe ifade edilen durumun İngilizceye çevrirerek dolaylı olarak üçüncü şahıslara aktarınız.

Örnek:

Böyle bir şeyi kabul ettirmek kolay değil.

He says it isn't easy to get such a thing approved.

kolay – easy
şey – thing
kabul etmek – approve
(ettirgen kalıp)

62. Hepinize iyi Noeller.

Noel– Christmas

62. Bir çare bulunmadığı takdirde durum daha da kötüleşecek.

çare – solution
bulmak – find
kötüleşmek – get worse
durum – situation

63. Epeyce pahalı olabilir.

expensive – pahalı

64. Ben sanmıyorum.

sanmak – think

65. Ciddi sorunlarımız var.

ciddi – serious
sorun – problem

66. Acaba haberi duydu mu?

duymak – hear
haber– news

67. Ölmekte olan bir endüstridir.

ölmek – die
endüstri – industry

68. Bu yöntemin pahalıya geleceğini onları uyarmıştır.

yöntem – method
pahalı – costly
uyarmak – warn

69. Onlar, kızların evde oturmalarını tercih ediyorlar.

ev – home
oturmak – stay
tercih etmek– prefer

70. Gayeleri bir tampon bölge meydana getirmek.

gaye – aim
tampon bölge – buffferzone
meydana getirmek – create

71. Ben yalnız görevimi yapıyorum.

yalnız – only
görev – duty
yapmak– do

72. Biz yalnız emirleri yerine getiriyorduk.

emir– order
yerine getirmek – execute

73. Bana tehlikeli gibi geldi.

duyma duyusu
bağlantılı

74. Bu filmi mutlaka görmelidir.

görmek – see

75. Gereği yoktu.

gereklilik – need

76. Bize kumaşın çekmeyeceğini söylemişti, ancak çekti.

kumaş– cloth
çekmek– shrink
ancak– but

77. Yaptıklarını hiç doğru bulmuyorum.

yapmak – do
doğru bulmak – approve

78. Hisseleri satın almayı düşünüyorduk ancak vazgeçtik.

hisse – share
satın almak – buy
düşünmek – think
vazgeçmek – give up

79. Yakında iyileşmiş olacağını ümit ederim.

yakında – soon
iyileşmek – recover
ümit etmek – hope

80. Mühendis bunu daha iyi anlatabilir.

mühendis – engineer
anlatmak – explain

81. El yapımı halı sanıldığı kadar pahalı değil.

el yapımı – handmade
sanmak – think
pahalı – expensive

82. Her şeyin düzeleceğini sanmıyorum.

her şey – everything

83. Çare bulunmadığı takdirde durum daha da kötüleşecek.

çare – solution,
bulmak – find
durum – situation
kötüleşmek – get worse

84. Lütfen aptalca bir şey yapmayınız!

aptalca – foolish
(urge)

85. Para filan istemem.

86. Çağdışı olan bürokrasi değil sistemdir.

çağdışı – outdated
bürokrasi – bureaucrasy
sistem – system

87. Onları orada karşılayacak birileri olacak.

birileri – someone
karşılamak – meet

88. Maalesef, satılık değil.

maalesef – unfortunately

89. Aday olabilirim de olmayabilirim de.

aday – candidate
(might)

90. İzmir bölgesinde üretilmiş ve paketlenmiştir.

bölge – region
üretmek – produce
paketlemek-pack

91. Ayakkabılarını çıkarmak zorundalar.

çıkarmak – take off
zorunda ol. – have to

92. Bir işe yarayacaksa kalırım.

kalmak – stay

93. Çok gerekli mi?

gerekli – necessary

94. Ziyaret etmeye değer.

ziyaret etmek – visit
değmek – be worth

95. Durumu hala ciddidir.

ciddi – serious
durum – condition

96. Kendimize çok yüksek bir hedef koyduk.

yüksek – high
hedef – target
koymak – set

97. Biz ürünümüzle iftihar ediyoruz.

ürün – product
iftihar etmek – be proud

98. İstekleri yerine getirildi.

istek – wish
yerine getirmek – (carry out)

99. Onları dinleseydim bütün paramı kaybedebilirdim.

dinlemek – listen to
kaybetmek – lose
para – money

100. Beraberinde birçok sorun getirecektir.

sorun – problems
birçok – numerous
getirmek – bring

101. Birisi polise haber vermeliydi.

birisi – someone
haber vermek – inform

102. Birisi oradan almış olmalı.

birisi – someone
almak – take

Fiilin kullanım alanı kavramı

İngilizcede fiillerin yapılış ve kullanılış şekli yalnız üç temel şekilden oluşur:

adı veya mastar şekli, örneğin: **cook**
fiilin dinamik **–ing** şekli, örneğin: **cooking**
fiilin durum, geçmiş zaman ve spekülatif **–ed** şekli: **cooked**

Buna karşın fiilin anlamını tamamlayan would, could, will ve have gibi kavram ve yardımcı fiiller kullanım alanları dışında birer sözcükten ibaret kalır.

Bu gibi fiil şekilleri farklı alanlarda farklı anlamlar ifade eder.

FİİLLERİN ANLAM VE GÖREVLERİ BAKIMINDAN İLGİLİ OLDUKLARI ALANLARA DAĞILIMI

A) Gerçeği Yansıtan Anlatım – The Factual

e The Past
did
had
was/were

g Geçmiş sonrası
Said would...
Said could...
Said might...
Said was going to...

f Kavram fiiller
would...
could...
was able to...
had to...
didn't have to...

d The Present Perfect
has done
may have...
must have...
will have...

a The Present
do/does
be/is, are
have/has

b Kavramlı ifade
can...
may...
will...
will...
won't...
can't...
must...
should...
must...

c Deyim gücünde kalıp Idiomatic use
should...
could...
would...

h The Future
will be able to...
may be able to...
should be able to...
may have to...

i shall/will...

j The Future Perfect
will/shall have ... ed

B) Gerçeği Yansıtmayan Anlatım – The Non-Factual

(Geçmişe ait spekülasyon)

o Supposed Past
if had done
had had
had been

m The unfulfilled (Yerine getirilmeyen)
could have ... ed
should have ... ed
might have ... ed
would have ... ed

p The unnecessary (Gereksiz)
needn't have...
shouldn't have...

Spekülasyon

n Supposed Present
if did
if had
was/were

l Kuşkulu Anlatım
could ...
would ...
might ...

k would

Fiillerin anlamı ve görevleri bakımından aşağıdaki cümleleri tablodaki ait oldukları kullanım alanlarını belirten harfleri ile işaretleyiniz. İfadelerin Türkçe karşılıklarını yazınız.

Örnek: Who would notice it? (Kim farkedecek ki?) (I)
I never said I would pay. (Ödeyeceğimi asla demedim.) (g)
I should guess not. (Sanmıyorum.) (c)

1. I wouldn't be surprised if it rained.
2. Would you mind if I went to see him.
3. If you like I could write to her.
4. I thought he would give it back.
5. I think I would be better off.
6. Had I known, I would have done something about it.
7. If I might say that.
8. Could I see you for a minute.
9. If she was guilty, why didn't they arrest her.
10. I wonder if I could come with you.
11. He didn't think I would do it.
12. It wouldn't be right, would it?
13. You wouldn't like to come, would you?
14. If I were you...
15. As if he didn't know.
16. If she was there I didn't see her.
17. I never said I might.
18. What if they had won the war?
19. I wish we had waited.
20. I should guess 35 years old.
21. I wonder if I could borrow your pen.
22. I could have bought it cheaper.
23. They shouldn't have eaten so much.
24. You had better speak to him.
25. Well, who could?
26. I wish you wouldn't use that word.
27. We could send a telegram.
28. Who could have done it?
29. Where would you be now?
30. Would you do that?
31. Could you keep that for me?
32. I thought I might be helpful.
33. I'd love to.
34. I couldn't help laughing.
35. You could have refused.
36. Anything could happen.
37. You might shut the door.
38. He must have had a good reason.
39. We had a short talk.
40. No one's seen him since.
41. This is what we told you would happen.
42. We've got more inside.
43. Would you mind passing the bread?
44. I thought they wouldn't dare.
45. She's leaving on Monday.
46. We hadn't got anything to eat.
47. Has Mary managed to open the safe?
48. I should have warned them.

49. Have you got enough time?
50. Have you had any trouble?
51. Wouldn't the others find it?
52. They will have left by then.
53. She must have heard it by now.
54. If you were there, why didn't I see you?
55. If you had been there .....
56. If he said that it was wrong of him.
57. They would have lynched him.
58. Anything could have happened.
59. I wouldn't be surprised if they sold it.
60. I won't do it unless I have to.
61. We didn't have to fill any form.
62. You needn't have filled any form.
63. We might have to walk back.
64. I shan't be there.
65. He said he might come.
66. She said she would be able to come.
67. I could swim at the age of 3.
68. I knew he would refuse.
69. He may have finished.
70. You will have met him on the way.
71. Who did that?
72. This box should answer your purpose.
73. Would you mind coming tomorrow?
74. Would you believe it?
75. He must have seen us.
76. I wish you had told me.
77. I don't know if it has been used.
78. I should think so.
79. I may have said so.
80. I wish he wouldn't do that.
81. He could refuse.
82. I wonder if I could have two?
83. They could have saved them.
84. He might have a reason.
85. I may be able to convince him.
86. He might have killed you.
87. If I had been there ....
88. I wish I were there.
89. He will have left by now.
90. She might not want to sell it.
91. Suppose they didn't like it.
92. It's time we told him the truth.
93. I wish I knew what to do.
94. Who could we send there?
95. He may not have seen the sign.
96. It's time the children went to bed.
97. You needn't have taken the umbrella.
98. He would never listen.
99. He won't help.
100. They can't refuse that.
101. The plane was to have left at five.
102. We should have stayed there.

FİİLİN ÜÇ TEMEL ŞEKİLLERİNDEN – ing DİNAMİK ŞEKLİNİN KULLANILIŞI

Fiilin dinamik şeklinin hangi anlamda ve görevde kullanıldığını ancak kullanılış biçimi ile ve diğer sözcük veya öğelerle oluşan ilişkilerle tespit edilebilir. Yüklem, isim, sıfat, zarf, özne ve tamlama gibi kullanılan '-ing' şekilli unsurlar bütün gramer özelliklerine sahiptir.

AŞAĞIDAKİ CÜMLE VE İFADELERİ TÜRKÇEYE ÇEVİRİNİZ.
Sözcüklerin cümledeki yerlerinin hangi anlama geldiğini en başta çözülmesi gereken husustur.

A) Birinci Bölüm

1. Have I kept you waiting?
2. We'll start things going.
3. I found them sleeping.
4. You left us wondering.
5. This set me thinking.
6. It keeps falling.
7. The state keeps growing.
8. It won't bear rocking.
9. You are being rude.
10. Washing dishes can be fun.
11. I'm seeing a friend off.
12. He is talking for the sake of talking
13. He is talking of killing himself.
14. Admitting he is lying, ...
15. That doesn't justify killing people.
16. What is all this shouting for?
17. Supposing he dies, ...
18. When reading, I listen to music
19. Many workers died while working for the canal.
20. Before answering think twice.
21. He was shot while trying to escape.
22. They died fighting for their ideals.
23. Why are we left standing?
24. She doesn't mind us coming late.
25. I don't mind waiting.
26. I have difficulty finding it.
27. He was reduced to begging.
28. We were prevented from collecting aid.
29. I object to Bill attending the meeting.
30. We are looking forward to hearing from you.
31. It goes without saying that he was lying.
32. I look forward to seeing you soon.
33. Just sitting there won't solve anything.
34. They do it sitting.
35. The only way is learning them by heart.
36. She likes being complimented.
37. I'm not thinking of going there.
38. Speaking of Bill, what does he want?
39. Frankly speaking, I don't know.
40. I felt the house shaking.
41. Do you realize what you are saying?
42. What I like best is working at night.
43. Seeing that he was getting worse, I called a doctor.
44. Thinking that he was going to shoot, I shot first.
45. I'm tired of waiting.
46. It is a bargain, considering the quality.

47. It made walking difficult.
48. They are the cooking type.
49. He is speaking of resigning.
50. I hate waiting.
51. I hate to be kept waiting.
52. The doors need repairing.
53. He is sitting there waiting for you.
54. There is something burning.
55. Keep writing.
56. I can't help running.
57. I remember closing the window.
58. Running is my life.
59. I saw him taking it.
60. They all came singing.
61. I don't feel like eating.
62. Your job is washing cars.
63. Who is washing the car?
64. I feel like destroying everything.
65. You can help by giving more.
66. Seeing is believing.
67. You don't add water to cooking apples.
68. I'm used to working in the dark.
69. I take no pleasure in doing it.

B) İkinci bölüm

1. 10 dollars including the service
2. starting line
3. earning a living
4. judging by the report
5. dying cities
6. fitting punishment
7. not before the cleaning
8. no talking, please
9. the fear of drowning
10. since coming here
11. window-shopping
12. house-cleaning
13. waiting for Godot
14. waiting crowd
15. the process of aging
16. buying power of a growing segment
17. dancing school
18. cooking oil
19. filling station
20. labelling machine
21. standing room only
22. the idea of lying
23. the price of overfeeding
24. fortune telling
25. frying pan
26. cooking apples
27. dancing master
28. dancing couple
29. sleeping bag
30. sleeping snake
31. the dying and the dead
32. waiting room

İNGİLİZCENİZİ TEST EDİNİZ – 5
(TEST YOUR ENGLISH)

İngilizcede fiillerin yapılış ve kullanılış şekli yalnız üç temel şekilden oluşuyor.

1. –ing dinamik şekli
2. --ed (ya da kuralsız) şekli
3. Mastar şekli

Aşağıdaki '-ed' fiil şeklini kapsayan cümle ve ifadeleri Türkçeye çeviriniz.

A) Bölümü

1. improved methods
2. unknow address
3. lost opportunities
4. half-cooked meat
5. married couple
6. long-hopped-for-peace
7. U-shaped turn
8. narrow-minded
9. Irritated by the delay, ...
10. sharp-pointed tool
11. Is anyone interested?
12. I don't approve of the solution adopted.
13. Study the cost involved.
14. the method used in the investigation
15. the energy emitted by the sun
16. the people wanted by the police
17. Made in Turkey
18. the signal sent by the plane
19. middle-aged persons
20. Accustomed to giving orders, ...
21. It keeps the food frozen.
22. You sound surprised.
23. It is eaten uncooked.
24. I like it baked.
25. Fried, it will taste better.

B) Bölümü

1. Restored, it will be valuable.
2. United, we shall prevail.
3. They used the same method in the investigation.
4. What if he asked for it?
5. They are not related.
6. I'm exhausted.

7. He is not interested.
8. Could she be mistaken?
9. Just as you said.
10. Everything went as we hoped.
11. You sound scared.
12. You can rest assured.
13. You seem perplexed.
14. We have become acquainted.
15. I remain unconvinced.
16. We all grew alarmed.
17. We must get him elected.
18. I prefer it toasted.
19. We found the door locked.
20. They left it half-finished.
21. You can consider it done.
22. We found the place deserted.
23. Who wants them punished?
24. Are you afraid to say 'no'?
25. They have ceased to pay.
26. They all started to complain.
27. You can consider it done.
28. I'm not pleased at all.
29. Could she be punished for that?
30. She is married to a doctor.
31. I was surprised at what I saw.
32. It will cover the aged.
33. Considered illiterate, he was never asked anything.
34. Terrorized by the sound, the animals ran into the trap.
35. Who will get it removed from there?

-ed EKİNİN OKUNUŞ ŞEKLİ

-ed ekinin telaffuz şekli şöyle olur:

a) Sözcük (d) veya (t) harfiyle bitiyorsa ek "id" okunur:
added (edid)
ended (endid)
invited (invaytid)
visited (vizitid)

b) Sözcük diğer harflerle bitiyorsa bu ek '**d**' veya '**t**' okunur:

cooked (kukt)	loved (lavd)
kissed (kist)	cried (krayd)
washed (woşt)	canned (kend)

c) Bazı –ed şekilli sözcüklerin ayrı ayrı telaffuz şekli vardır:

I have learned (lırnt)	a learned man (lırnid)
he cursed (kö:st) (küfür etti)	cursed (kö:sid) (lanet olası)

İNGİLİZCENİZİ TEST EDİNİZ – 6
(TEST YOUR ENGLISH)

Türkçe ve İngilizcenin cümle yapısı ve kuruluşu bakımından farklı iki dildir. Bu farklara dair bir bilgiye sahip olmadan iki dil arasında bir alış verişin olması çok zordur.
İngilizcede anlatım ve düşüncelerin tümünü belirtmek için sadece üç temel fiil biçiminden faydalanılır:
1) mastar şekli, 2) fiilin dinamik '-ing' şekli, 3) fiilin '-ed' (ya da kuralsız) şekli.
Dolayısıyla cümleyi kuran unsurlar ancak bulundukları yer, dizilişi ve diğer unsurlarla oluşturduğu ilişki ile bir anlam kazanır.

Yalnız şekil bakımından birbirlerine benzeyen ve farklı anlamlar da bulunan aşağıdaki cümle ve ifadeleri Türkçeye çeviriniz.

1. Could you have him clean it?
2. Could you have cleaned it?
3. Put the book on the table.
4. Take the book on the table.
5. Strong as he was...
6. As he was strong...
7. Energy is wasted as smoke
8. Smoke is wasted energy
9. A book I could have bought.
10. I could have bought the book.
11. The book used in preparing the program.
12. They used the book in preparing the program.
13. something to eat
14. rooms to let
15. easy to wash
16. the power to punish
17. the last thing to do
18. That is not something to say.
19. He had come to say something.
20. to give an example
21. Try to understand them.
22. Try to open it with a knife.
23. He tried to bargain with us.
24. It wants mending.
25. He wants to mend it himself.
26. I regret to say it is true.
27. I regret selling it.
28. I remember locking the door.
29. Remember to lock the door.
30. Remember me to the children
31. We've had a few meetings with them so far.
32. The few meetings we've had with them were formalities.
33. You could have examined them yourself.
34. You could have them examined.

35. If you were there, I was too.
36. If I were to eat it, I would certainly die.
37. If I were you, ...
38. If I were trying to fool you, ...
39. In any case they won't come.
40. If it won't make any difference, ...
41. If you won't do your job, ...
42. It had better been sold with the others.
43. You had better not insist.
44. Had I known, I would have certainly refused.
45. I didn't know, if I had, I would have accepted.
46. If you will wait, he'll see you in a moment.
47. If you will wait for something to happen, ...
48. If you won't wait for your turn, ...
49. If I hadn't sold it, I would he rich today.
50. I didn't have to sell it.
51. I needn't have sold it.
52. I should guess so.
53. I should guess not.
54. Somebody must have helped them.
55. If you must help someone, help these people.
56. He might have been helpful.
57. I may have been helpful.
58. I thought I would be helpful.
59. I was trying to be helpful.
60. He is suspected of being the leader.
61. You can't punish people for being frank.
62. You're not being fair.
63. Let's be fair.
64. We are being treated like slaves.
65. You are being rude.
66. You're being foolish.
67. I hate being fooled.
68. One can't be that rude.
69. I saw the woman being followed.
70. Being a teacher himself, he understood their problem.

Sayılar günlük hayatın her anını etkileyen unsurlardır.

- Bir veya iki sözcüğü geçmeyen yüze kadar sayılar (matematik konulu hariç) genellikle yazıyla yazılır.
- İkiden fazla sözcükten oluşan sayılar genellikle rakamla yazılır.
- 'Hundred' sözcükten sonra ve sayının son sözcükten önce and konur.
- Uzun sıra sayılarında her üç sayıdan sonra bir virgül gelir.
- Sıra sayıları asıl sayılarından önce gelir.

a- Aşağıdaki asıl sayıları yazı ile yazınız.

Örnek: 642: six hundred and forty – two

1. 535:
2. 2010:
3. 3143:
4. 56700:
5. 302020:
6. 200,011:
7. 2,003,040:
8. 1010:
9. 10013:
10. 23/4:
11. 2/3:
12. 152,305
13. 1850
14. 1,500,000
15. 1/100
16. 4h.30 m.
17. 1 to 4
18. 10x6
19. 1 cc
20. 0.6 mi
21. 2508
22. 707
23. 3:0
24. 3:3
25. 5.18
26. 4/5
27. 2 3/8
28. ½
29. 80 km/hr
30. 16 0z
31. 035508
32. 1602

b- Aşağıdaki sıra sayıları yazı ile yazınız.

1. 12 th
2. 22 nd
3. 31 st
4. 54 th
5. 70 th
6. 515 th
7. 920 th
8. 100,000 th
9. 18 th
10. 30 th
11. 42 nd
12. 303 rd
13. 200,000 th

c- Sayı konulu ifadelerin İngilizcelerini yazınız:

1. Beş yaşında bir çocuk
2. Kırkında bir kadın
3. 50 yaşında erkekler
4. beşten ona kadar sayfalar
5. binde bir
6. aşağı yukarı bin
7. bin dokuz yüz kırklar

8. onda biri
9. bire karşı on
10. üçte ikisi dolu
11. Mayısın ilk pazarı
12. ilk haftalar
13. aşağıdan üçüncü
14. ilk iki bölüm
15. dördüncü sıradaki ikinci adam.
16. ilk üçü
17. üç Haziran 2012
18. on Mayıs
19. Nisanın onikisi
20. 1980'ler
21. 20 yıl 10 ay 6 gün hapis cezası
22. 4 Temmuz
23. Dört Temmuz (Ulusal Bayram)
24. ayın birinci günü
25. Mayıs, Haziran ve Temmuz 2013
26. M.Ö. 254
27. M.S. 940
28. 6 saat 8 dakika 20 saniye
29. 5 Mayıs'dan 4 Haziran'a kadar
30. bin dokuz yüz kırklar
31. birer birer
32. yaptığımız bin bir iş
33. Elli yaşına yaklaşıyor.
34. beş buçuk kilo
35. altışar altışar
36. Binlerce kişi öldü.
37. birkaç yüz dolar
38. On katını geri veririm.
39. yedi sekiz metre derinlikte
40. yüzbinlerce
41. bire dört
42. kırk yedi'ye binin
43. yüzonbir nolu oda
44. 22 ayar altın
45. 100 kilo başına 12 dolar
46. Ülkenin 3 milyon öğretmeni
47. haftada beş iş günü
48. son dakika
49. son iki yüz yıl

İNGİLİZCENİZİ TEST EDİNİZ – 8
(TEST YOUR ENGLISH)

Her dilde olduğu gibi İngilizcede de birçok fiil birkaç anlamda kullanılır. Geniş bir kelime hazinesine sahip olmadan bunların arasında seçim yapmak güçtür. Çoğu zaman yanlış anlam seçiliyor.

Birçok anlamı olan 'MEAN' fiilinin aşağıdaki verilen anlamlarına göre kurulan cümlelerin Türkçelerini yazınız.

1.	anlamı olmak	What does that mean?
2.	anlamı çıkmak	What it really means is that...
3.	anlama gelmek	What does it mean?
4.	belirtmek	What do you actually mean?
5.	demek	What is the meaning of all this?
6.	demek	What do you mean?
7.	demek	It means going all over it again.
8.	demek	That means we are rich!
9.	demek	A nuclear war means the end of our civilisation.
10.	demek	Does that mean 'NO'?
11.	yol açmak	A breakdown in law and order means anarchy.
12.	önem taşımak	This Project means a lot to me.
13.	değerli olmak	You must mean a lot to him.
14.	ifade etmek	100 dollars mean a lot to us.
15.	ifade etmek	Doesn't the respect for your job mean anything to you?
16.	düşünülmek	It was never meant to be used that way.
17.	kastetmek	He means us.
18.	yönelik olmak	Those remarks were not meant for you.
19.	iyi niyetli olmak	She means well, but...
20.	kötü niyetli olm.	She doesn't mean any harm, but...
21.	niyeti olmak	I'm sorry, I didn't mean to be rude.
22.	ciddi olmak	Do you really mean what you say?
23.	ciddi olmak	You don't mean it, do you?
24.	söylemek	I'm sure she didn't mean it that way.
25.	niyetinde olmak	I meant to give it back, but it hasn't been possible.
26.	kastetmek	Which one do you mean?
27.	bahsetmek	Who do you mean?

İNGİLİZCENİZİ TEST EDİNİZ – 9
(TEST YOUR ENGLISH)

EK ALAN SÖZCÜKLERİN YAZILIŞ KURALLARI

SONEKLER

Bir sözcüğe sonek eklemenin önemli yazılış kuralları vardır. Bir sesli ve bir sessiz harfle biten sözcükler –ed, -ing ve –er gibi ekler aldığında belirli seslerin (örneğin kısa sesslerin) korunması gayesiyle sonda gelen sessiz harf çift yazılır.

Örneğin: pin - pinned
cut - cutting
travel - traveller

BİR SÖZCÜĞE SONEK EKLEMENİN ÖNEMLİ YAZILIŞ KURALLARI VARDIR:

a) Tek heceli sözcüklerde sonda gelen sessiz harf çift yazılır.
hit – hitting dotted

b) Birden fazla heceli sözcüklerde ancak vurgu son heceye rastladığı zaman son harf çift yazılır.
refer – referred fakat: level – leveled

c) (P) ile biten sözcüklerde son harf çift yazılır.
entrap – entrapped stop – stopped

d) –ness, ty, ve –ly gibi sonekler aldığında aynı sessiz harflerle biten sözcükler çift nn, ll meydana çıkmasına sebep olur.
green – greenness soul – soulless

e) Sonları sessiz bir harften sonra (Y) ile biten sözcüklerin –ed veya –er gibi ekleri –ied veya –ier şekline dönüşür.
silly – sillier fly – flier
ally – allied fry – fried

f) (Y) ile biten sözcükler –s eki aldığında ek –ies ekine dönüşür.
city – cities ally – allies

g) –ly eklemenin kuralları:
1. (L) harfi ile biten sözcüğe aynen –ly eki eklenir.
formal – formally
2. (Y) ile biten sözcüklere –ily eki getirilir.
happy – happily easy – easily
3. Sonda gelen (E) sözcükten düşmez.
sole – sollely
4. –ic ile biten sözcükler -ally eki alır.
dramatic – dramatically
philosophic – philosophically

TEST - 9

GEREKLİ YAZILIŞ KURALLARINI GÖZETEREK (Örneğin bazı harflerin çift yazılması) SÖZCÜKLERİN SONUNA İŞARET EDİLEN EKİ EKLEYİNİZ.

A) Çoğul (S) ekini ekleyiniz:

1. ally	2. body	3. city	4. policy	5. hobby
6. pony	7. enemy	8. energy	9. laity	10. fancy
11. orgy	12. taxi	13. lobby	14. matrix	15. thorax

B) Aşağıdaki sözcüklere yazılış kurallarını gözeterek --ed ekini katınız.

1. agitate
2. annul
3. star
4. plug
5. refer
6. admit
7. populate
8. prod
9. enter
10. prize
11. letter
12. signal
13. level
14. permit
15. liberate
16. mob
17. prefer
18. phone
19. refit
20. repel
21. benefit
22. pep
23. enamel
24. drop
25. echo
26. transfer
27. annul
28. plug
29. plum
30. admit
31. populate
32. probe
33. enter
34. fog
35. letter
36. signal
37. level
38. permit
39. liberate
40. mob
41. perforate
42. prefer
43. phone
44. prohibit
45. percolate
46. recline
47. empty
48. refit
49. retire
50. benefit
51. pep
52. plan
53. commit
54. kidnap
55. transfer
56. refer
57. worship
58. cancel
59. equal
60. jewel
61. fraction
62. fail
63. unman
64. bias
65. can
66. dog
67. scare
68. worry
69. free
70. agree
71. dot
72. bury
73. carry
74. rag
75. dine
76. wrap
77. trap
78. tag
79. stun
80. spot
81. perfume
82. clog
83. burn
84. free
85. fry
86. half-wit
87. knob
88. leg
89. belly
90. knife
91. cry
92. emulsify

C) AŞAĞIDAKİ SÖZCÜKLERE "-ing" EKİNİ EKLEYİNİZ.

1. affect	11. plug	21.outstrip	31. gap	41. war	51. marshal
2. agitate	12. plot	22. steam	32. outdo	42. swim	52. remit
3. hit	13. sell	23. agree	33. outlay	43. put	53. travel
4. free	14. libel	24. eye	34. sightsee	44. refer	54. admit
5. open	15. flee	25. echo	35. get	45. remit	55. bed
6. pin	16. mine	26. poison	36. bite	46. compel	56. dig
7. overlap	17. prob	27. overlap	37. wipe	47. hope	57. wed
8. kidnap	18. cry	28. bed	38. ship	48. wipe	
9. override	19. retain	29. cut	39. model	49. whip	
10. see	20. repent	30. dip	40. win	50. rival	

D) AŞAĞIDAKİ SÖZCÜKLERE "-er" EKİNİ EKLEYİNİZ.

1. stop
2. shut
3. fly
4. travel
5. dine
6. win
7. blue
8. easy
9. copy
10. swim
11. shut
12. spin
13. chat
14. beg
15. in
16. jewel
17. control
18. buy
19. sit
20. ride
21. gun
22. plot
23. rob
24. begin
25. free
26. freeze
27. lucky
28. learn
29. noble
30. handy
31. grimy
32. plow
33. tasty
34. hot
35. thin
36. light
37. silly
38. clean
39. funny
40. loose
41. loiter
42. listen
43. lofty

E) SÖZCÜKLERE "-ly" EKİ EKLEYİNİZ

1. laic
2. grey
3. halting
4. handsome
5. handy
6. grim
7. lame
8. plain
9. lusty
10. formal
11. happy
12. usual
13. easy
14. sole
15. systematic
16. legal
17. natural
18. whole
19. dramatic
20. ironic
21. lofty
22. lirical
23. manful
24. lucky
25. magic
26. eclectic
27. periodic
28. lame
29. grim
30. grey
31. short-sighted
32. forceful
33. naughty
34. neat
35. noble
36. merry
37. friendly
38. frantic
39. external
40. feeble
41. fitful
42. juicy
43. justifiable
44. durable
45. dusty
46. resolute
47. organic
48. legible
49. legitimate
50. invisible

F) "-est" mukayese ekini aşağıdaki sözcüklere ekleyiniz.

1. close
2. silly
3. free
4. hot
5. thin
6. soft
7. lucky
8. grimy
9. hardy
10. hard
11. busy
12. funny
13. tasty
14. light
15. grey

CEVAPLAR

CEVAPLAR

BİLGİ VEYA SORU İLETME YOLLARI

1. a) What are apples, grapes and oranges?
   b) Are they vegetables or fruit?
   c) They are fruit.
2. This is a military area, it is forbidden to take pictures.
3. a) Is Galatasaray the name of a quarter or of a club?
   b) It is the name of a quarter as well as of a club.
   c) It is also the name of a famous school.
4. There is a road block ahead.
5. Is a box without a lid and with a broken bottom useful?
6. The part of the iceberg above the water is small, the largest part of it is below the water.
7. Why is the 29th of October important for Turks?
8. What is the price, the colour and the size of the button?
9. The only available job here is washing cars.
10. What is 'trol'?
    It's a type of fishing.
11. Why is it dangerous to light a fire in a forest?
12. If stealing is a bad thing, why are people like Zorro regarded as heroes?
13. Are back seats cheap?
14. Where is the best perfume made?
15. The unsold clothing will be distributed to the poor.
16. Is there something to put the flowers in?
17. Is there something smarter or more fashionable?
18. What would you do with so much money?
19. Who are the people sitting around the fire?
20. Where is there a cheap, clean hotel?
21. a) What is the shape and size of the table?
    b) It is rectangular and 3m. large and 2m. wide
22. Do you find basketball exciting?
23. What is that dish next to the rice?
    It's called "Menemen".
24. Which is worse, to lose a finger or lose a fortune?
25. These people are mad enough to start world war III.
26. Mary has lost her purse and hasn't found it yet.
27. You don't have to eat it if you don't like it.
28. I wish I could swim like the others.
29. It's as if one is swimming in oil.
30. The bracelets are in demand but soon will be out of date.
31. Are olives and eggs expensive in Turkey?
32. The tour is off.
33. It must be dangerous to work under these conditions.
34. If it isn't a barber's bag, it could be a doctor's bag.
35. What Street is that?

36. Cheating is a very bad thing.
37. Whose job is to pull teeth?
38. What is the tool for cracking nuts called?
    That sort of tool is called a nut cracker.
39. The milk has turned sour.
40. The leaves have turned yellow.
41. The new car uses as much petrol as the old one.
42. Is life here as good as that in a city.
43. Shall we have time to eat?
44. The one on the left is half a kilo lighter.
45. Is Friday a suitable day?
46. Is the universe as large as the astronomers claim to be?
47. Is there anything to iron?
48. On paper, everything is perfect.
49. It's very hard to work with this man.
50. When opened, the safe was found empty.
51. It could have been worse
52. I can't afford it.
53. Your tea is getting cold.
54. The water has turned into ice.
55. It tastes like garlic
56. I apologize for being late.
57. Mind the wet paint.
58. I'm trying to learn everything about the subject.
59. It is not clear yet who is going to wash the dishes.
60. What he likes most is playing football.
61. It is not easy to open.
62. When did you last have a hair cut?
63. Five will be enough.
64. I prefer the one on the right.
65. Drinking has become a problem in the club.
66. These books are too advanced for the children to read.
67. It's a box with a shoe in it.
68. a) Mary was late this morning.
    b) So was everyone.
69. Which is the youngest of the three?
70. I found it broken.
71. There is scarcely any food left.
72. What made him angry?
73. By the time you get there the bus will have left.
74. Considering his age he must be a genius.
75. It's a miracle that there are survivors.
76. Who has got my umbrella?
77. Do you often have colds?
78. Her job is to keep the place clean.

79. Everything is as you left it.
80. I can't get my feet warm.
81. How do you find Turkish coffee?
82. a) How long does it take by bus?
    b) It doesn't take long.
83. How well do you know these people?
84. Could you help me carry the parcels, please?
85. There exists only one of its kind.
86. I'm glad to see that you have recovered.
87. The windows were painted red.
88. It's the best book there is on the subject.
89. The doors need painting.
90. It is unfortunate that the weather is so bad.
91. The bed isn't large enough for three people to sleep in.
92. She is tall enough to reach the shelf.
93. If you wish you can keep it.
94. It smells strange.
95. The bus went faster and faster down the slope.
96. I find the series less and less interesting.
97. People spend more and more time on the internet?
98. We don't travel as much as the Europeans.
99. John is no less clever than the others.
100. Some of the trees are thought to be 500 years old.
101. This isn't a small price.
102. He is about 65 years old but looks younger. He has a round face. His hair is white and is combed forward to cover the forehead.
103. She is old enough to distinguish the good from the bad.
104. I rang the neighbour's bell thinking it was yours.
105. I didn't know they would behave in this way.
106. There is now a club for those who like to read but find the price of books too high.
107. You said that it wouldn't crack when put on fire, but it did.
108. If you have to wear a hat, at least wear a proper one.
109. You have to take you shoes off before entering the mosque.
110. What about having dinner in the garden.
111. Buying wholesale suits me.
112. There are as many people outside as there are inside.
113. I wonder what this man is doing?
114. If you were in a falling plane, what would you do?
    I would try to keep calm and begin praying.
115. If I knew where the key is, I wouldn't ask you.
116. Carol is selling everything to pay for the debts of her husband.
    Who would do such a thing?
117. For some life is getting worse and worse.
118. If she has left at three, she will be here at six.
119. Should it rain we shall move inside.

120. It's a bottle with a ship in it.
121. I guess him to be over sixty.
122. How high is the rent?
    It should/must be quite high.
123. He might have drowned.
124. What wouldn't I give for some hot tea!
125. Will those who want to go assemble at the gate.
126. I wonder what the weather is going to be over there.
127. Now is the time to go on strike.
128. If anyone, Tom can do it.
129. It's a miracle that he can still walk.
130. You are lucky there is a pharmacy near by.
132. Pies are made in various shapes and sizes. They can be rolled or spread on a tray. They can be stuffed with hashed spinach, squashed cheese or minced meat. They are baked or fried in oil. They can be served as the main dish or given at the end of a meal.
133. Were you surprised to hear that melons and water melons were sold by the kilo?
134. There is a letter with no address on it.
135. The lack of qualified staff continues to be a problem for our hotel.
136. What made you think you could learn English in three months in England?
137. It was careless of Mary to leave her jewels in the hotel room.
138. The meat is cut into cubes and salt and pepper is sprinkled over it. The meat cubes are inserted on a spit and broiled on a coal fire.
139. "Dönerli Pilav" is rice with slices of meat over it.
140. The only way to know which is stronger is to test them.
141. It is an honour to be invited to the ceremony.
142. Who is right and who is wrong is not that important.
143. Is there an office of the Transworld in the building.
144. To get on and off a bus in Istanbul is not a simple affair.
145. There is someone trying to open the door of a shop. I don't think he is the owner.
146. It sounds like a child crying.
147. These won't stand carrying.
148. He is advising us on the phone not to leave the hotel.

CEVAPLAR

SÖZ AKTARMA

a) İfade edilen durumu Türkçeye çevirerek aktarınız.

1. Konuşmanın uzun olduğu kadar sıkıcı olduğunu söylüyor.
2. Bir sonraki otobüsün ne zaman kalkacağını soruyor.
3. Bekleyip beklemeyeceklerini bilmek istiyorlar.
4. Bir rapor yazmanın o kadar kolay olmadığını söylüyor.
5. Giderek daha fazla kişinin topraklarını sattığını söylüyor.
6. Bu bir iç borçlanma değilse nedir, diye soruyor.
7. Polise söylesek mi, diye soruyor.
8. Bütün bildiğinin, pahalı olduğunu söylüyor.
9. Ne şekilde yardımda bulunabileceğini soruyor.
10. Lobide buluşmayı öneriyor.
11. Herkes emirlere uymalı dedi.
12. İşin yarına bırakılmasını önerdi.
13. O oyunu görmenizi hararetle tavsiye etti.
14. Şimdi ne yapmaları gerekitiğini soruyor.
15. Kalması mı yoksa gitmesi mi gerektiğini soruyor.
16. Bir ödül vermesi gerekiyor mu diye soruyor.
17. Ne gibi bir yardımda bulunabilirim diye soruyor.
18. Bugün bitirmek zorunda olup olmadıklarını soruyor.
19. Ne zaman hazır olacağını soruyor.
20. Gerekli mi diye soruyor.
21. Büyük bir hata yaptıklarını itiraf ediyor.
22. Satabiliriz de satmayabiliriz de diyor.
23. Ona göre değmezmiş
24. Elindeki bütün parayı harcadığını söylüyor.
25. Bir yabancı olarak toprak satın alıp alamayacağını soruyor.
26. Elinde olsa yardım ederdi diyor.
27. Bunun neresi zor diyor.
28. Bu işe bulaşmak istemediğini söylüyor.
29. Kızların eğitim görme hakları olduğunu söylüyor.
30. Onları dinleseymiş bütün parasını kaybetmiş olacaktı diyor.
31. Onları bekletmekle ne yararı olduğunu soruyor.
32. Bunu kim ödeyecek diye soruyor.
33. Bugün hiçbir yere gitmek içinden gelmediğini söylüyor.
34. Bütün bu saçma formalitelerin gerekli olup olmadığını soruyor.
35. Bunun devamlı bir değişim süreci olduğunu söylüyor.
36. Kapıların boyanması gerektiğini söylüyor.
37. Şikâyetlerin olduğuna dair şaşmadığını söylüyor

38. Öğle yemeğinde ne var diye soruyor.
39. Karısı balığa karşı alerjisi olduğunu söylüyor.
40. İlk tepkisinin gülmek olduğunu söylüyor.
41. İstediği şeyin bu olmadığını söylüyor.
42. Paranın her zaman mutluluk getirmediğini söylüyor.
43. Burada havanın nasıl olduğunu soruyor.
44. Havanın bu kadar kötü olmasının bir talihsizlik olduğunu söylüyor.
45. Irak'taki yıkımlarla Suriye'deki yıkımları mukayese etmenin mümkün olmadığını söylüyor.
46. Burada olduğundan dolayı çok sevinçli olduğunu söylüyor.
47. Raporu hepimizin okumasının önemli olduğunu söylüyor.
48. Elinde olsa yardım ederdi diyor.
49. Ona uygun olduğunu söylüyor.
50. Bu maceranın ona bir servete mal olduğunu söylüyor.
51. Binanın giriş kapısının nerede olduğunu soruyor.
52. Böyle bir otelde kalmaya gücü yetmediğini söylüyor.
53. Bunun bir imtiyaz haline dönüştüğünü söylüyor.
54. Bunun ne anlama geldiğini soruyor.
55. Halka hoş gelen kararları aldıklarını söylüyor.
56. Ona tehlikeli gibi geldiğini söylüyor.
57. Bunun hiç aklına gelmediğini söylüyor.
58. Tabii ki, para söz konusu olduğunda...
59. Bundan kimseye zarar gelmesini istemediğini söylüyor.
60. Elinden bir şey gelmediğini söylüyor.

b) İfade edilen durumu İNGİLİZCEYE çevirerek aktarınız.

61. He wishes you all a happy Christmas.
62. He says that if a solution is not found, the situation will get worse.
63. He says that it could be rather expensive.
64. He doesn't think so.
65. He says that they have serious problems.
66. He wonders whether you have heard the news.
67. He says that it's a dying industry.
68. He claims that he has warned you that this method would be expensive.
69. He says that they prefer the girls to stay at home.
70. He says that their aim is to create a buffer zone.
71. He said that he was doing his job.
72. He said that they were executing orders.
73. She says that it sounds dangerous.
74. He strongly advises you to see that film.
75. He says that it was unnecessary.
76. She says that you told them that the cloth wouldn't shrink, but it did.
77. He says that he doesn't find what they did right.
78. He said that they were thinking of buying the shares but gave up the idea.

79. He says that he hopes he will soon get better.
80. He says that the engineer can explain it better.
81. He says that handmade carpets are not as expensive as people think.
82. She says that everything will get better.
83. He says that if no solution is found, things will get worse.
84. He advises you not to do anything foolish.
85. She says she doesn't want money or anything of that sort.
86. He says what is out of date is not the bureaucracy but the system.
87. He says there will be someone to meet you over there.
88. He says unfortunately, it is not for sale.
89. He says that he might be a candidate.
90. He says that it was produced and packed in the Izmir area.
91. He says that they have to take off their shoes.
92. He said that he was willing to stay if it helped.
93. She is wondering whether it is necessary.
94. He says that it is worth visiting.
95. He said that his condition was still serious.
96. He said that they have set themselves a very high target.
97. He says that they are proud of their product.
98. He says that your wishes have been carried out.
99. He says that if he had listened to them, he could have lost all his money.
100. He says that it will bring with it numerous problems.
101. He sait that someone should have informed the police.
102. He says that somebody must have taken it from there.

CEVAPLAR

FİİLİN KULLANIM VE GÖREV ALANI

1. I wouldn't be surprised if it rained. (n)
   (Yağmur yağarsa hiç şaşmam.)
2. Would you mind if I went to see him? (c)
   (Onu görmeye gitsem, mahsuru var mı?)
3. If you like I could write to her. (l)
   (İsterseniz ona yazabilirim.)
4. I thought he would give it back. (g)
   (Geri vereceğini sandım.)
5. I think I would be better off... (l)
   (Daha iyi bir durumda olacağımı sanıyorum.)
6. Had I known, I would have done something about it. (o)
   (Bilseydim bir şeyler yapardım.)
7. If I might say that. (c)
   (Tabir caizse.)
8. Could I see you for a minute? (c)
   (Sizi bir dakika görebilir miyim?)
9. If she was guilty, why didn't they arrest her? (e)
   (Suçlu idiyse, neden tutuklamadılar?)
10. I wonder if I could come with you. (l)
    (Acaba sizinle gelebilir miyim?)
11. He didn't think I would do it. (g)
    (Yapacağımı sanmadı.)
12. It wouldn't be right, would it? (l)
    (Doğru olmaz, değil mi?)
13. You wouldn't like to come, would you? (c)
    (Gelmek istemezsin, değil mi?)
14. If I were you... (n)
    (Yerinizde olsam...)
15. As if he didn't know. (n)
    (Sanki bilmiyormuş.)
16. If she was there I didn't see her. (e)
    (Orada idiyse, onu görmedim)
17. I never said I might. (g)
    (Ben asla belki demedim.)
18. What if they had won the war? (o)
    (Ya savaşı kazanmış olsalardı?)
19. I wish we had waited. (o)
    (Keşke bekleseydik.)
20. I should guess 35 years old. (c)
    (Tahminen 35 yaşında.)

21. I wonder If I could borrow your pen. (c)
(Kaleminizi ödünç alabilir miyim?)
22. I could have bought it cheaper. (m)
(Onu daha ucuza alabilirdim.)
23. They shouldn't have eaten so much. (p)
(O kadar yemek yememeliydiler.)
24. You had better speak to him. (b)
(Onunla konuşsan iyi edersin.)
25. Well, who could? (l)
(Pekala kim yapabilir?)
26. I wish you wouldn't use that word. (l)
(Keşke o kelimeyi kullanmasan.)
27. We could send a telegram. (l)
(Telgraf yollayabiliriz.)
28. Who could have done it? (m)
(Kim yapmış olabilir?)
29. Where would you be now? (l)
(Şimdi nerede olurdun?)
30. Would you do that? (c)
(Onu yapar mısın?)
31. Could you keep that for me? (c)
(Onu benim için saklar mısın?)
32. I thought I might be helpful. (g)
(Yardımım dokunabilir sandım.)
33. I'd love to. (c)
(Seve seve.)
34. I couldn't help laughing. (f)
(Gülmekten kendimi alamadım.)
35. You could have refused. (m)
(Reddedebilirdin.)
36. Anything could happen. (l)
(Herşey olabilir.)
37. You might shut the door. (c)
(İnsan arkasından kapıyı kapatır.)
38. He must have had a good reason. (d)
(İyi bir sebebi olmalıydı.)
39. We had a short talk. (e)
(Kısaca sohbet ettik.)
40. No one's seen him since. (d)
(O zamandan beri onu gören olmadı.)
41. This is what we told you would happen. (g)
(Bunun böyle olacağını size söylemiştik.)
42. We've got more inside. (a)
(İçeride daha fazlası var.)
43. Would you mind passing the bread? (c)
(Ekmeği uzatır mısınız?)

44. I thought they wouldn't dare. (g)
(Cesaret edemezler sandım.)
45. She's leaving on Monday. (l)
(Pazartesi hareket ediyor.)
46. We hadn't got anything to eat. (e)
(Yiyecek bir şeyimiz yoktu.)
47. Has Mary managed to open the safe? (d)
(Mary kasayı açmayı başardı mı?)
48. I should have warned them. (m)
(Onları uyarmalıydım.)
49. Have you got enough time? (a)
(Yeterli zamanınız var mı?)
50. Have you had any trouble? (d)
(Sorun çıktı mı?)
51. Wouldn't the others find it? (l)
(Diğerleri onu bulmaz mı?)
52. They will have left by then. (j)
(O zamana kadar gitmiş olacaklar.)
53. She must have heard it by now. (d)
(Şimdiye kadar duymuş olmalı.)
54. If you were there, why didn't I see you? (e)
(orada idiysen, neden seni görmedim?)
55. If you had been there..... (o)
(Orada olsaydın .....)
56. If he said that, it was wrong of him. (e)
(Bunu söylediyse, hata etti.)
57. They would have lynched him. (m)
(Onu linç ederlerdi.)
58. Anything could have happened. (m)
(Herşey olabilirdi.)
59. I wouldn't be surprised if they sold it. (n-l)
(Satarlarsa hiç şaşmam.)
60. I won't do it unless I have to. (b)
(Mecbur olmadıkça yapmam.)
61. We didn't have to fill any form. (f)
(Hiçbir form doldurmamız gerekmedi.)
62. You needn't have filled any form. (p)
(Hiçbir form doldurmanız gerekmezdi.)
63. We might have to walk back. (h)
(Dönüşte yürümek mecburiyetinde kalabiliriz.)
64. I shan't come. (i)
(Ben gelmiyeceğim.)
65. He said he might come. (g)
(Belki de gelebilirim dedi.)
66. She said she would be able to come. (g)
(Gelebileceğini söyledi.)

67. I could swim at the age of 3. (f)
(Üç yaşında yüzebiliyordum.)
68. I knew he would refuse. (g)
(Reddedeceğini biliyordum.)
69. He may have finished. (d)
(Bitirmiş olabilir.)
70. You will have met him on the way. (d)
(Gelirken rastlamışsınız.)
71. Who did that? (e)
(Bunu kim yaptı?)
72. This box should answer your purpose. (b)
(Bu kutunun işinizi görmesi gerek.)
73. Would you mind coming tomorrow?
(Mahsuru yoksa yarın gelebilir misiniz?)
74. Would you believe it? (c)
(İnanır mısın?)
75. He must have seen us. (d)
(Bizi görmüş olmalı.)
76. I wish you had told me. (o)
(Keşke bana söyleseydiniz.)
77. I don't know if it has been used. (e)
(Kullanılıp kullanılmadığını bilmiyorum.)
78. I should think so. (c)
(Öyle sanıyorum.)
79. I may have said so. (d)
(Söylemiş olabilirim.)
80. I wish he wouldn't do that. (i)
(Keşke bunu yapmasa.)
81. He could refuse. (l)
(Bakarsın reddeder.)
82. I wonder if I could have two? (c)
(Acaba iki tane alabilir miyim?)
83. They could have saved them. (m)
(Onları kurtarabilirlerdi.)
84. He might have a reason. (l)
(Belki de bir nedeni vardır.)
85. I may be able to convince him. (h)
(Onu ikna edebilirim.)
86. He might have killed you. (m)
(Sizi öldürebilirdi.)
87. If I had been there... (o)
(Orada olsaydım...)
88. I wish I were there. (n)
(Keşke orada olsam.)
89. He will have left by now. (d)
(Şimdiye kadar gitmiştir.)

90. She might not want to sell it. (l)
(Belki satmak istemeyebilir.)
91. Suppose they didn't like it. (n)
(Beğenmediklerini farzet.)
92. It's time we told him the truth. (n)
(Ona gerçeği söylememizin zamanı geldi.)
93. I wish I knew what to do. (n)
(Keşke ne yapacağımı bilebilsem.)
94. Who could we send there? (l)
(Oraya acaba kimi gönderebiliriz?)
95. He may not have seen the sign. (d)
(İşareti görmemiş olabilir.)
96. It's time the childrne went to bed. (n)
(Çocukların yatma zamanı geldi.)
97. You needn't have taken the umbrella. (p)
(Şemsiyeyi alman gerekmezdi.)
98. He would never listen. (f)
(Hiç söz dinlemezdi.)
99. He won't help. (b)
(Yardım etmeye yanaşmıyor.)
100. They can't refuse that. (b)
(Bunu reddedemezler.)
101. The plane was to have left at five. (m)
(Uçak beşte kalkacaktı.)
102. We should have stayed there. (m)
(Orada kalmalıydık.)

CEVAPLAR

FİİLİN –ing DİNAMİK ŞEKLİNİN KULLANILIŞI

A)

1. Sizi beklettim mi?
2. İşleri rayına koyacağız.
3. Onları uyuyor buldum.
4. Bizi merakta bıraktınız.
5. Bu, beni düşündürdü.
6. Devamlı düşüyor.
7. Devlet sürekli büyüyor.
8. Sallamaya gelmez.
9. Kabalık ediyorsun.
10. Bulaşık yıkamak eğlenceli olabilir.
11. Bir arkadaşı yolcu ediyorum.
12. Sırf konuşmak için konuşuyor.
13. Kendini öldürmekten bahsediyor.
14. Kabul edelim ki yalan söylüyor,...
15. Bu, insanları öldürmeyi haklı çıkarmaz.
16. Bütün bu bağırmaların nedeni ne?
17. Farz edelim ki öldü,...
18. Okurken müzik dinlerim.
19. Kanal açmaya çılışırken bir çok işçi öldü.
20. Cevap vermeden önce iki defa düşün.
21. Kaçmaya çalışırken vuruldu.
22. İdealleri uğruna dövüşerek öldüler.
23. Bizi neden ayakta tutuyorlar.
24. Bizim geç gelmemize aldırmaz.
25. Beklemeye itirazım yok.
26. Onu bulmakta zorluk çekiyorum.
27. Dilenecek hale düştü.
28. Yardım toplamamıza engel olundu.
29. Bill'in toplantıya katılmasına karşıyım.
30. Haberlerinizi bekleriz.
31. Yalan söylediğini söylemeye gerek yok.
32. Sizinle yakında görüşmeyi umuyorum.
33. Orada oturmakla bir şey hallolmaz
34. Onu oturarak yaparlar.
35. Tek yol onları ezberlemektir.
36. İltifat edilmekten hoşlanıyor.
37. Oraya gitmeyi düşünmüyorum.
38. Bahsi geçmişken, Bill ne istiyor?
39. Açıkçası bilmiyorum.

40. Evin sarsıldığını hissettim.
41. Ne söylediğinin farkında mısın?
42. En sevdiğim şey gece çalışmaktır.
43. Durumunun kötüleştiğini görünce bir doktor çağırdım.
44. Ateş edeceğini düşünerek önce ben ateş ettim.
45. Beklemekten bıktık.
46. Kalitesine bakılırsa kelepirdir.
47. Yürümeyi güçlendirdi.
48. Bunlar yemeklik çeşididir.
49. İstifa etmekten bahsediyor.
50. Beklemekten nefret ederim.
51. Bekletilmekten nefret ederim.
52. Kapıların tamir edilmeye ihtiyacı var.
53. Orada oturmuş sizi bekliyor.
54. Bir şeyler yanıyor.
55. Yazmaya devam edin.
56. Koşmaktan kendimi alamıyorum.
57. Pencereyi kapattığımı hatırlıyorum.
58. Koşmak benim hayatımdır.
59. Onu alırken gördüm.
60. Hepsi şarkı söyleyerek geldiler.
61. Bir şey yemek içimden gelmiyor.
62. Senin görevin araba yıkamaktır.
63. Arabayı kim yıkıyor?
64. İçimden her şeyi kırmak geliyor.
65. Fazla vererek yardımda bulunabilirsiniz.
66. Görmek inanmaktır.
67. Pişen elmalara su katılmaz.
68. Karanlıkta çalışmaya alışığım.
69. Bunu yapmakla zevk alıyorum.

B)

1. On dolar servis dahil
2. başlama çizgisi
3. hayatını kazanmak
4. rapora bakılırsa
5. can çekişen şehirler
6. yerinde ceza
7. temizlikten önce olmaz
8. lütfen konuşmayalım
9. boğulma korkusu
10. buraya geleli
11. vitrin gezmek
12. ev temizliği
13. Godot'yu beklerken

14. bekleşen kalabalık
15. yaşlanma süreci
16. büyüyen bir kesimin alım gücü
17. dans okulu
18. yemeklik yağı
19. benzin istasyonu
20. etiketleme makinesi
21. yalnız ayakta yer var
22. yalan söleme fikri
23. fazla yedirmenin bedeli
24. fal bakma
25. tava
26. kompostoluk elma
27. dans öğretmeni
28. dans eden çift
29. uyku tulumu
30. uyuyan yılan
31. ölmekte olanlar ve ölüler
32. bekleme salonu

CEVAPLAR

Temel '-ed' fiil şeklini kapsayan cümle ve ifadelerin Türkçe karşılıkları.

A) Bölümü

1. geliştirilmiş yöntemler
2. bilinmeyen adres
3. kaybolan fırsatlar
4. yarı pişmiş et
5. evli çift
6. çok özlenen barış
7. 'U' şeklinde dönüş
8. dar kafalı insan
9. Gecikmeye sinirlenerek,....
10. sivri uçlu alet
11. İlgilenen var mı?
12. Benimsenen çözümü onaylamıyorum.
13. İlgili maliyeti inceleyin.
14. soruşturmada kullanılan metod
15. güneşin ürettiği enerji
16. polisin aradığı insanlar
17. Türkiye'de imal edilmiştir.
18. uçaktan gönderilen sinyal
19. orta yaşlı kişiler
20. Emir vermeye alıştığından,...
21. Yemekleri donmuş olarak muhafaza ediyor.
22. Şaşırmış gibi bir halin var.
23. Çiğ yenir.
24. Onu fırında pişmiş olarak severim.
25. Kızartılırsa daha iyi bir tadı olur.

B) Bölümü

1. Restore edilince değer kazanacaktır.
2. Birlik olursak başarırız.
3. Aynı metodu soruşturmada kullandılar.
4. Ya onu isterse?
5. Bunar birbiriyle ilgili değil.
6. Bitkin düştüm.
7. İlgilenmiyor.
8. Yanılıyor olmasın?
9. Tam söylediğin gibi.
10. Her şey ümit ettiğimiz gibi gitti.
11. Korkmuş gibi bir halin var.

12. Emin olabilirsiniz.
13. Şaşırmışa benziyorsun.
14. Biz tanıştık.
15. İkna olmuş değilim.
16. Hepimiz dehşete kapıldık.
17. Onun seçilmesini sağlamalıyız.
18. Onu kızarmış tercih ederim.
19. Kapıyı kilitli bulduk.
20. Onu yarım kalmış bıraktılar.
21. Onu yapılmış bil.
22. Yeri terk edilmiş olarak bulduk.
23. Onların cezalandırılmalarını kim istiyor.
24. 'Hayır' demekten çekiniyor musun?
25. Ödemeleri durdurdular.
26. Hepsi sızlamaya başladı.
27. Onu yapılmış bil.
28. Hiç de memnun değilim.
29. Bunun için cezalandırılabilir mi?
30. Bir doktorla evlidir.
31. Gördüklerimize şaşırdım.
32. Yaşlıları kapsayacaktır.
33. Cahil sayıldığından ona hiçbir şey sorulmazdı.
34. Sesin etkisiyle çıldıran hayvanlar tuzaklara düştüler.
35. Onu oradan kim kaldıracak.

CEVAPLAR

CÜMLEYİ KURAN UNSURLARIN DİZİLİŞİNE GÖRE İFADE ETTİĞİ ANLAMLAR

1. Ona temizlettirebilir misin?
2. Onu temizleyebilir miydin?

3. Kitabı masaya koy.
4. Masadaki kitabı al.

5. Güçlü olmasına rağmen ....
6. Güçlü olduğundan dolayı ...

7. Enerji duman olarak harcanıyor.
8. Duman harcanmış enerjidir.

9. Satın alabileceğim bir kitaptı.
10. Kitabı satın alabilirdim.

11. Programın hazırlanmasında kullanılan kitap.
12. Kitabı programın hazırlanmasında kullandılar.

13. yiyecek bir şey
14. kiralık odalar
15. yıkanması kolay
16. cezalandırma gücü
17. yapılacak son şey
18. Bu söylenecek bir şey değil.
19. Bir şey söylemek için gelmişti.
20. Bir örnek vermek gerekirse...

21. Onları anlamaya çalış.
22. Onu bıçakla açmayı dene.
23. Bizimle pazarlığa girişmeye kalkıştı.

24. Bunun tamire ihtiyacı var.
25. Onu kendisi tamir etmek istiyor.

26. Maalesef doğrudur.
27. Sattığıma pişmanım.

28. Kapıyı kilitlediğimi hatırlıyorum.
29. Kapıyı kilitlemeyi unutma.
30. Çocuklarınıza benden selam söyleyiniz.

31. Şimdiye kadar onlarla birkaç toplantı yaptık.
32. Onlarla yaptığımız birkaç toplantı bir formaliteden ibaretti.

33. Onları sen kendin inceleyebilirdin.
34. Onları inceletebilirsin.

35. Sen orada idiysen, ben de oradaydım.
36. Onu yiyecek olsam mutlaka ölürüm.
37. Yerinizde olsam.....
38. Sizi aldatmaya çalışıyor olsam, ...

39. Nasıl olsa gelmezler.
40. Fark etmeyecekse,....
41. İşini yapmayacaksan,....

42. Diğerleriyle birlikte satılsaydı iyi olurdu.
43. Israr etmezsen iyi edersin.

44. Bilseydim kesinlikle reddederdim.
45. Bilmiyordum, bilseydim kabul ederdim.

46. Beklerseniz sizi birazdan kabul edecektir.
47. Bir şeylerin olmasını bekleyecekseniz,...
48. Sıranızı beklemeyecekseniz,...

49. Satmasaydım, bugün zengin olurdum.
50. Satmak mecburiyetinde değildim.
51. Onu satmam gerekmezdi.

52. Sanırım öyle
53. Sanmam

54. Birileri onlara yardım etmiş olmalı.
55. İlle de birilerine yardım edeceksen, bu insanlara yardım et.

56. Yardımı dokunabilirdi.
57. Yardımım dokunmuş olabilir.
58. Yardımım dokunacağını sandım.
59. Yardımcı olmaya çalışıyordum.

60. Elebaşı olmasından şüphe ediliyor.
61. Açık sözlü oldukları için insanları cezalandıramazsınız.
62. Adilane davranmıyorsun.
63. Dürüst olalım.
64. Bize köle muamelesi yapıyorlar.
65. Kabalık ediyorsun, ama.
66. Aptallık ediyorsun.
67. Aldatılmaktan nefret ederim.
68. İnsan bu kadar da kaba olamaz.
69. Kadının izlendiğini gördüm.
70. Kendisi öğretmen olduğundan sorunlarını anlıyordu.

CEVAPLAR

SAYILAR TESTİ

a) Bölümü

1. five hundred and thirty-five
2. twenty thousand and ten
3. three thousand, one hundred and forty-three
4. fifty-six thousand, seven hundred
5. three hundred and two thousand and twenty
6. two hundred thousand and eleven
7. two million three thousand and forty
8. one thousand and ten
9. ten thousand and thirteen
10. two and three quarters
11. two-thirds
12. one hundred and fift-two thousand and three hundred and five.
13. eighteen hundred and fifty
14. one million and a half
15. one-hundredth
16. four hours thirty minutes
17. one to four
18. ten by six
19. one cubic centimeter
20. zero point six miles
21. twenty-five -o- seven
22. seven -o- seven
23. three-nil (skor)
24. three all (skor)
25. five point one eight
26. four-fifth
27. two and three-eights
28. half
29. eighty kilometers per hour
30. sixteen ounces
31. o-three- double five -o- eight
32. sixteen -o- two

b) Bölümü

1. twelfth
2. twenty-second
3. thirty-first
4. fifty-fourth

5. seventieth
6. five hundred and fifteenth
7. nine hundred and twentieth
8. one hundred thousandth
9. eighteenth
10. thirtieth
11. forty-second
12. three hundred and third
13. two hundred thousandth

c) Bölümü

1. a 5-year old child
2. a woman in her forties
3. men in their fifties
4. pages five to ten
5. one in a thousand
6. a thousand or so
7. the nineteen-forties
8. one out of ten
9. ten to one
10. two-thirds full
11. the first Sunday in May
12. the first few weeks
13. the third from the bottom
14. the first two sections
15. the second man in the first row
16. the first three
17. June 3rd, 2012
18. May the tenth
19. 12th of April
20. the 1980's
21. 20 years 10 months 6 days prison sentence
22. July the 4th
23. Fourth of July
24. the first day of the month
25. May, June and July 2013
26. 254 B.C.
27. A.D.940
28. 6 hours 8 minutes 20 seconds
29. May 5 to June 4
30. the nineteen-forties
31. one by one
32. The thousand and one thing we do.
33. He is nearing fifty.

34. five and a half kilos
35. six by six
36. Thousands died
37. several hundred dollars
38. I'll give it back tenfold.
39. seven to eight meters deep
40. by the hundreds of thousands
41. one to four
42. Take the 47.
43. room one eleven
44. 22 carat gold
45. 12 dollars per 100 kilos
46. the nation's 3 million teachers
47. a 5-day week
48. at the eleventh hour/at the last minute
49. the last two hundred years

CEVAPLAR

"MEAN" fiili ile kurulu cümlelerin Türkçesi

1. Bunun anlamı ne?
2. Aslında, bundan şu anlam çıkıyor ...
3. Bu ne anlama geliyor?
4. Tam olarak neyi belirtmek istiyorsun?
5. Bütün bunlar ne demek oluyor.
6. Sen ne demek istiyorsun?
7. Bu, yeniden incelemek demektir.
8. Desenize zengin olduk!
9. Bir nükleer savaş medeniyetimizin sonu demektir.
10. Bu "hayır" demek mi?
11. Kanun ve asayişin çöküşü anarşiye yol açar.
12. Bu proje benim için çok önem taşıyor.
13. Onun için çok değerli olmalısın.
14. 100 dolar bize çok şey ifade ediyor.
15. İşine saygı sana hiçbir şey ifade etmiyor mu?
16. O şekilde kullanılması düşünülmemişti.
17. Bizi kastetti.
18. O sözler size yönelik değildi.
19. İyi niyetlidir, ancak....
20. Kötü niyeti yok, ancak....
21. Özür dilerim, kabalık etmek niyetim yoktu.
22. Bu konuda ciddi misin?
23. Ciddi misin?
24. O anlamda söylememiştir.
25. Geri vermek niyetindeydim fakat olmadı.
26. Hangisini kastediyorsun?
27. Kimden bahsediyorsun.

CEVAPLAR

A)

1- allies
2- bodies
3- cities
4- policies
5- hobbies
6- ponies
7- enemies
8- energies
9- laities
10- fancies
11- orgies
12- taxies
13- lobbies
14- matrixes
15- thoraxes

B) Aşağıdaki sözcüklere yazılış kurallarını gözeterek –ed ekini katınız.

1. agitated
2. annulled
3. starred
4. plugged
5. referred
6. admitted
7. populated
8. proded
9. entered
10. prized
11. lettered
12. signalled
13. leveled
14. permitted
15. liberated
16. mobbed
17. preferred
18. phoned
19. refitted
20. repelled
21. benefited
22. pepped
23. enameled
24. dropped
25. echoed
26. transferred
27. annulled
28. plugged
29. plumed
30. admitted
31. populated
32. probed
33. entered
34. fogged
35. lettered
36. signalled
37. leveled
38. permitted
39. liberated
40. mobbed
41. perforated
42. preferred
43. phoned
44. prohibited
45. percolated
46. reclined
47. emptled
48. refitted
49. retired
50. benefited
51. pepped
52. planned
53. committed
54. kidnapped
55. transferred
56. referred
57. worshipped
58. cancelled
59. equalled
60. jewelled
61. fractioned
62. failed
63. unmanned
64. biased
65. canned
66. dogged
67. scared
68. worried
69. freed
70. agreed
71. dotted
72. buried
73. carried
74. ragged
75. dined
76. wrapped
77. trapped
78. tagged
79. stunned
80. spotted
81. perfumed
82. clogged
83. burned
84. freed

C) Aşağıdaki sözcüklere '-ing' ekini ekleyiniz.

1. affecting
2. agitating
3. hitting
4. freeing
5. opening
6. pinning
7. overlapping
8. kidnapping
9. overriding
10. seeing
11. plugging
12. plotting
13. selling
14. libeling
15. fleeing
16. mining
17. probing
18. crying
19. retaining
20. repenting
21. outstripping
22. steaming
23. agreeing
24. eyeing
25. echoing
26. poisoning
27. overlapping
28. bedding
29. cutting
30. dipping
31. gapping
32. outdoing
33. outlaying
34. sightseeing
35. getting
36. biting
37. wiping
38. shipping
39. modelling
40. winning
41. warring
42. swimming
43. putting
44. referring
45. remitting
46. compelling
47. hoping
48. wiping
49. whipping
50. rivalling
51. marshaling
52. remitting
53. travelling
54. admitting
55. bedding
56. digging
57. wedding

D) Aşağıdaki sözcüklere '-er' ekini ekleyiniz.

1. stopper
2. shutter
3. flier
4. traveller
5. diner
6. winner
7. bluer
8. easier
9. copier
10. swimmer
11. shutter
12. spinner
13. chatter
14. begger
15. inner
17. jeweller
31. controller
32. buyer
33. sitter
34. rider
35. gunner
36. plotter
37. robber
38. beginner
39. freer
40. freezer
41. luckier
42. learner
43. nobler
44. handier
31. grimier
32. plower
33. tastier
34. hotter
35. thinner
36. lighter
37. sillier
38. cleaner
39. funnier
40. looser
41. loiterer
42. listener
43. loftier

E) Sözcüklere '-ly' eki ekleyiniz.

1. laically
2. greyly
3. haltingly
4. handsomely
5. handily
6. grimly
7. lamely
8. plainly
9. lustily
10. formally
11. happily
12. usually
13. easily
14. solely
15. systematically
16. legally
17. naturally
18. wholely
19. dramatically
20. ironically
21. loftily
22. lirically
23. manfully
24. luckily
25. magically
26. eclectically
27. periodically
28. lamely
29. grimly
30. greyly
31. short-sightedly
32. forcefully
33. naughtily
34. neatly
35. nobly
36. merrily
37. friendlily
38. frantically
39. externally
40. feebly
41. fitfully
42. juicily
43. justifiably
44. durably
45. dustily
46. resolutely
47. organically
48. legibly
49. legitimately
50. invisibly

F) '-est' mukayese ekini aşağıdaki sözcüklere ekleyiniz.

1. closest
2. silliest
3. freest
4. hottest
5. thinnest
6. softest
7. luckiest
8. grimiest
9. hardiest
10. hardest
11. busiest
12. funniest
13. tastiest
14. lightest
15. greyest